

Florentin Smarandache și seducția polimorfismului

Analize, interpretări, cronici, articole, note și recenzii

Editori: Al. Florin Țene, Andrușa R. Vătuțiu

Florentin Smarandache și seducția polimorfismului

Editori: Al. Florin Țene, Andrușa R. Vătuiu

ISBN 978-1-59973-502-3

www.online-agera.ro

Oștirii, 4

550388 – Sibiu, România

Florentin Smarandache
și
seducția polimorfismului

Editori: Al. Florin Țene, Andrușa R. Vătuiu

Editura Agora
Sibiu, 2017

Referenți:

DANIELA GÎFU

Universitatea din Iași

MIRELA TEODORESCU

Universitatea din Craiova

DAN FLORIN LAZĂR

Școală generală Bulz, Bihor

Cuprins

Cuvânt explicativ.....	19
Constantin M. Popa	
Strunind caii albi ai Poeziei.....	23
Constantin Matei	
Formule pentru spirit.....	25
Jawad Ben Serghini	
Formules pour l'esprit.....	27
Constantin Sorescu	
Imaginația derutantă.....	30
Constantin M. Popa	
Oltenia lui Ovidiu Florentin.....	32
Khalil Raiss	
O, Florentin : Ecrivez vos paradoxes !	35
Jawad Ben Serghini	
Brûle le feu rouge !	39
D. R. Popa	
Originalitatea unui poet.....	44
Driss Elm-Houar	
Les Roumains, seraient-ils tous des Ionesco ?	46

Mircea Sever	
A Drama of Ephemerality	48
Constantin Popescu	
Poezia unui matematician	50
Doina Drăguț	
Nepoeme, simboluri nelămurite.....	53
Paul Courget	
Anti-poèmes	55
Mircea Moisa	
America în context românesc.....	58
Paul Courget	
Le paradoxisme.....	61
Charles T. Le	
Short notes on Smarandache.....	63
Dan Tărchilă	
Pledoarie pentru omul liber	66
Geo Vasile	
Exorcistul din Pheonix	71
Mircea Marinescu	
Florentin Smarandache se impune în SUA.....	75
David Castleman	
Poems	83

Jean-Michel Levenard	
Un débat contemporain sur la poésie	85
Geo Vasile	
Apocalipsul ca formă de guvernare	101
Geo Vasile	
Inchizitorul angelic.....	107
Mircea Brenciu	
Alienarea sub totalitarism	110
Nicolae Novac	
Considerații pe marginea unor poezii de Florentin Smarandache.....	115
Geo Vasile	
America, purgatoriul monitorizat	117
George Mitin Varișescu	
Străin printre străini	122
Marian Barbu	
O fațetă a postmodernismului	124
Geo Vasile	
Nea Marin, disident.....	159
Titu Popescu	
Paradisul diavolului.....	161

Liviu Jianu	
Carte de colorat puterea (prostia) pe nas	167
Constantin Mateescu	
Confesiunea ca vocație.....	173
Gheorghe Tomozei	
Funcția Smarandache	178
Cezar Ivănescu	
Întâmpinare	185
Mihail I. Vlad	
Universul lui Smarandache.....	187
Marian Barbu	
Poetica patafizicii.....	189
Ovidiu Ghidirmic	
Lumea într-un vers	193
Mircea Brenciu	
Paradoxismul este o boală care se ia!	218
Radu Enescu	
Cum e posibilă o estetică a paradoxismului?221	
Alexandru Lungu	
Drumuri și gropi.....	229
Ada Cârstoiu	
Un răsfăț al literaturii sfârșitului de secol.....	232

Al. Mirodan	
Păcală, extraterestrul și zmeul	235
Žakalin Nežić	
On Paradoxism.....	236
Žakalin Nežić	
A Trilogy in Paradoxism	241
A. Johnson	
Satire, Humor and Symbolism	244
Ada Cârstoiu	
Negarea contradicției	247
Daniela Pisoiu	
Despre nelume	252
Daniel Deleanu	
Scrieri defecte	256
Titu Popescu	
Un paradoxist impenitent.....	259
George Băjenaru	
Postmodernismul paradoxist.....	266
Marian Barbu	
Cercurile unei vârste de cleștar	272
Ion Radu Zăgreanu	
Exist împotriva mea!	276

Ion Radu Zăgreanu	
Emigrant la nesfârșit	281
Ion Radu Zăgreanu	
Întreabă-mă, să te întreb	284
Marian Barbu	
Marginalii la Scrieri Defecte	288
Eugen Evu	
Un teatru pentru o lume întoarsă pe dos	299
Ion Roșioru	
Cântece de mahala.....	303
Alexandru Sfârlea	
Malagambe și argotice	306
Al. Sfârlea	
Outer-art	308
Valentin Borda	
Distihuri paradoxiste	310
Al. Florin Țene	
Un teatru pentru o lume întoarsă pe dos	313
George Mirea	
Din "bube, mucegaiuri și noroi..."	317
Al. Florin Țene	
Destin.....	325

Mugur Grosu	
Avatarurile unui comentariu critic	331
Mircea Radu Iacoban	
Soarta unui om.....	339
Tudor Negoescu	
Experimentând experimentul	343
Marian Barbu	
Literatura avizată de spații științifice	348
Cecilia Sherban	
America lui F. Smarandache	355
Titu Popescu	
Post-Paradoxismul.....	357
Liviu Jianu	
Agenția Noe.....	365
H. Breteanu	
Epuizării realului în virtual.....	370
Adrian Lesenciuc	
Poezia paradoxistă.....	372
George Mirea	
Jurnal liric	380
Eugen Evu	
Globtrotterul Smarandache ot Gallup	383

Arnold Skemer	
Review	387
Marin Bulugea	
Frați cu fratele meridianelor și paralelelor	389
T. Topoloveanu	
Un jurnal de lagăr	395
Sorin Găinariu	
Paradoxism la cafenea.....	400
Petre Cichirdan	
Mișcarea paradoxistă	409
Mihai Sporiș	
Paradoxism și postmodernism	417
Valeriu Perianu	
Paradoxul mulțimilor.....	425
Ion Urda	
Recidiva paradoxistă.....	430
Tudor Negoescu	
În miezul Paradoxismului	435
Valerica Ionilete	
O ipostază de excepție a spiritului uman.....	438
Valentin Dascălu	
Jurnal de lectură.....	443

Victor Martin	
De la nimic, la 100%	449
Aurel Sasu	
Fișă de dicționar.....	455
Marian Barbu	
India Magică.....	460
Liviu-Florian Jianu	
Între patru ochi	469
Emilia Popescu-Diculescu Marin Popescu-Diculescu	
Ce este paradoxismul?	494
Mircea Monu	
A 101-a carte de Florentin Smarandache!.....	507
Ștefan Dumitrescu	
Exotica și cutremurătoarea Indonezie	509
Mircea Monu	
Smarandache față cu Sfinxul... egiptean!	524
Mircea Monu	
Premierea unui egiptean... smarandachist!...526	
Al. Florin Țene	
Afinități	528
Ion Rotaru	
Florentin Smarandache	533

Marian Popa	
Radicalizarea fastidioasă a inversității	551
Mihaly Bencze	
Un savant polivalent	571
Alex Balog	
Actualitatea paradoxismului.....	581
Tudor Negoescu	
Însemnare a călătoriei mele, Florentin Smarandache din Bălcești.....	595
Adrian Botez	
Neadaptarea la lume	600
Dan Ionescu	
Cartea de la Guangdong.....	614
Ștefan Vlăduțescu	
Paradoximul la maturitate.....	619
Eugen Evu	
Exilul continuu.....	625
Mirela Teodorescu	
Neutrosophic emergences and incidences in communication and information	628
Mirela Teodorescu	
Communication Neutrosophic Routes	644

Jozef Novak-Marcincin, Daniela Gîfu, Mirela Teodorescu	
Florentin Smarandache: Law of included Multiple-Middle. Book Review	652
Ion Jianu	
Sciitori de pe Olt și Olteț.....	666
Ioan Danilă	
Par(ad)oxisme	668
Ion Soare	
Un nume de rezonanță în cultură și știință...	672
Mirela Teodorescu	
Posibilul imposibilului.....	678
Al. Florin Țene	
Generozitatea față de confrăți se cunoaște după fapte.....	696
Ștefan Dumitrescu	
Antologie-dicționar al scriitorilor de pe Olt și Olteț.....	699
Ion Părăianu	
Popasuri scriitoricești, 2.....	710
Marian Pătrașcu	
Popasuri scriitoricești, 3.....	717
Ion Popescu-Brădiceni	
Păcală într-un regim co(s)micologic	727

Nicolae Rusu	
Paradoxurile unui spirit.....	731
Николае Русу	
Парадоксы духа	736
Andrei Pogány	
Paradoxism civic.....	743
Doina Drăgan	
Nonsensul Sensului.....	749
Gheorghe Săvoiu et al.	
Paradoxismul și turismul rural.....	751
Mirela Teodorescu	
Nimic în plus, nimic în minus	769
Mirela Teodorescu	
O lecție de viață.....	779
Andrușa R. Vătuiu	
Un oltean în Antarctica	786
Mirela Teodorescu	
În căutarea timpului viitor	793
Andrușa R. Vătuiu	
O raită prin Rai.....	799
Eva Halus	
O călătorie în Antarctica	807

Andrușă R. Vătuiu

Să schimbăm lumea numai cu puterea
gândului!.....809

Florentin Smarandache: Fișă de dicționar.....817

Câteva diplome831

Cuvânt explicativ

Volumul de față adună studii, cronici, articole, recenzii, note și consemnări, apărute în publicații și cărți sau care văd lumina tiparului prima dată aici, despre scriitorul Florentin Smarandache și cărțile sale.

Materialele, ordonate cronologic, au fost selectate și transcrise după fotocopii digitale din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ, USA, colecția Florentin Smarandache Papers; din publicații românești sau cărți apărute în România; din diferite surse online. Resursa folosită de noi este indicată ca atare la finele materialelor. Este posibil ca unele manuscrise extrase din arhiva menționată să fi apărut într-o formă tipărită pe care nu am identificat-o.

Volumul se concentrează pe universul general al scrierilor literare smarandachiene, punctând cărți mai vechi sau mai noi, din diversele genuri literare abordate de scriitorul olteano-american, și lasă deoparte în totalitate bogata activitate în domeniile științelor exacte ale profesorului Florentin Smarandache.

Un calup consistent de texte vizează mișcarea literar-artistică (și științifică totodată!) pe care a inițiat-o Florentin Smarandache încă în anii 80 ai secolului trecut (paradoxismul) și inventariază câteva dintre aparițiile editoriale paradoxiste de dată recentă. Reproducem și un studiu aplicativ tangent paradoxismului, singurul de acest gen din volum.

Alt număr semnificativ de materiale călătorește prin... călătoriile lui Florentin Smarandache, ale cărui jurnale instantanee (foto, video, text) se constituie într-o revelație a literaturii de voiaj de azi.

Printre semnatarii textelor, notăm (în ordine alfabetică) pe Marian Barbu, George Băjenaru, Adrian Botez, Mircea Brenciu, Ada Cârstoiu, Petre Cichirdan, Paul Courget, Ioan Danilă, Daniel Deleanu, Doina Drăgan, Doina Drăguț, Ștefan Dumitrescu, Radu Enescu, Eugen Evu, Ovidiu Ghidirmic, Eva Halus, Dumitru Ichim, Ion Iorga-Simăn, Cezar Ivănescu, Charles T. Le, Jean-Michel Levenard, Alexandru Lungu, Constantin Manea, Nicolae Novac, Ion Părăianu, Marian Pătrașcu, Andrei Pogány, Constantin M. Popa, Marian Popa, Ion Popescu-Brădiceni, Emilia Popescu-Diculescu, Marin Popescu-Diculescu, Titu Popescu, Khalil Rais, Ion Rotaru, Nicolae Rusu, Gheorghe Săvoiu, Jawad Ben Serghini, Mircea Sever,

Cecilia Sherban, Ion Soare, Dan Tărchilă, Mirela Teodorescu, Gheorghe Tomozei, T. Topoloveanu, Marian Țaicu, Al. Florin Țene, Geo Vasile, Andrușa R. Vătuuiu, Mihail I. Vlad, Ion Radu Zăgreanu ș.a.

Cartea se încheie cu o fișă de dicționar detaliată și cu o *addenda* care cuprinde o selecție aleatorie de diplome cu care a fost distins prof. Florentin Smarandache. Ne-am luat libertatea de a modifica sau adapta unele titluri ale materialelor originale, majoritatea acestora în limba română, dar și în franceză, engleză sau rusă.

Este de menționat că această culegere reprezintă doar o parte din vasta listă de referințe privitoare la activitatea literară a lui Florentin Smarandache.

Volumul este și o demonstrație, în măsura în care mai era nevoie, că Florentin Smarandache - mereu sedus de pluralitatea formelor de expresie și mereu seducător în abordări - este și rămâne unul dintre scriitorii români cei mai interesați de la cumpăna mileniilor doi și trei, prin prolificitate, constanță, consistență și atitudine sfidătoare față de orice canoane.

Al. Florin Țene
Președintele Ligii Scriitorilor Români

Andrușa R. Vătuuiu
scriitor

Constantin M. Popa

Strunind caii albi ai Poeziei

Poet venit dinspre partea științelor, Ovidiu Florentin* a descoperit că drumul cel mai scurt dintre două sentimente este versul lui. Pe baza acestui principiu, încearcă să lumineze întunericul sufletului cu superbă insolență și nemăsurat orgoliu, sfidând primejdia manierismului.

Beneficiar al educației permanente, el, matematicianul declarat, a bolit (după) și a abolit (apoi) metafora în favoarea metaforei.

Pentru că înainte de a avea ceva de spus, tot el, poetul, are ceva de scris. Sedus de obiecte, ridică temple de aer traversând / intersectând domenii senioriale (N. Stănescu, Geo Dumitrescu, M. Sorescu), dar și alte locuri comune ale teritoriului liric actual, ca un prinț și cerșetor al literelor care se dau în leagănul viselor.

Inteligența paradoxului, autenticitatea trăirii, ochii deschiși spre frumusețea cuvintelor reprezintă certitudini pentru o carieră poetică de cursă lungă (dacă va ști să nu cadă în cursa prozaicului).

* Pseudonim folosit de Florentin Smarandache în anii tinereții.

Ovidiu Florentin aparține acelor ce-și vând sufletul cărții.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 1982.

Constantin Matei

Formule pentru spirit

Ovidiu Florentin s-a afirmat la vârsta de douăzeci și cinci de ani ca un strălucit matematician, publicând merituoase studii și probleme în aproape toate revistele de prestigiu din țară. La vârsta de douăzeci și șase de ani scrie prima poezie. Reușește în scurt timp să câștige aprecierile elogioase ale poetului Geo Dumitrescu și să publice în revistele: *Luceafărul*, *Orizont*, *Tomis*, *Flacăra*, *Năzuințe* și altele. O parte dintre poemele apărute le va strânge în volumul *Formule pentru spirit* (Editura Litera).

Placheta se deschide cu un *Înainte de cuvânt*, în care poetul își mărturisește, ca de altfel și în eseu de la sfârșitul cărții, crezul său poetic: "*În simboluri dilatăm poema (și o strângem), iar metafora deschide o fereastră năvălind de soare. Slova-și culcă viața pe hârtie: idei care o sug ca pe o mumă, imagini verticale – la capăt aprinse ca firmele electrice, versuri albastre ca ora și moi ca timiditatea, de liniști atacate și de strigăt biruite, cu murmuri albe de izvoare sau funingine de noapte.*" Sau: "*Devorați de natură, incendiați de iubire, urcarea-coborârea în realitate o sprijinim pe scheletele solide ale metaforelor.*"

Tonul optimist, direct al unor poeme, din care uneori mustește ironia, alternează cu tonul melancolic al altora, imaginile solare cu altele, trădând înclinația spre narcisism: *"Efigia hâdă/ a timpului/ pe frunte.// Febril caut/ formule/ (care nu există)/ pentru spirit// Creierii/ transpiră pe tâmpile// A rămas oglinda - / templul/ în care mă întâlnesc/ cu mine ("Formule pentru spirit"). "Cad frunze. Pomii rămân cu mâinile goale,/Eu umblu desculț pe cuvinte"/ (Cad frunze).*

Realizare artistică modestă, volumul este lipsit de unitate. Cele mai bune poeme, unele deja publicate în prestigioase reviste literare, nu sunt cuprinse în acest volum. Așteptăm ca Ovidiu Florentin să-și dezvăluie în viitor adevărata măsură a talentului său.

Consemnare apărută în ziarul *Înainte*, an XXXVIII, nr. 11620,
4 august 1982.

Jawad Ben Serghini

Formules pour l'esprit

Formules pour l'esprit, sentiments pour l'âme, images pour l'imagination, est-elle une définition plus vivante et plus durable pour la poésie, et est-elle poésie plus immortelle que celle qui s'adresse à l'homme, à l'esprit, à l'imagination... Ovidiu Florentin le sait, et c'est de là que ses écrits paraissent tirer toute leur vie. Ses formules sont aussi touchantes que la brise matinale de l'Orient, impregnée des mille senteurs des pays du levant, vibrantes comme le souffle, comme le soupi, attendrissantes comme les illusions, vraies comme la tendresse, des vers "grandis-dans le duvet ouaté/ d'un songe, déposé par un fleuve courant/ d'un stule/ en chaudes allusions" saintes allusions fertiles en mots heureux et généreux que nous livrons au feu – de la langue du cœur – pour "engendrer la chaleur".

Le jeune poète roumain, mathématicien de son état, semble vouloir mettre fin à cette "superstition intellectuelle", détruire "en tendant l'arc docile de la poésie", ce prisme de faux orgueil qui ternit les lumières jaillissant du fond de l'être humain, ce prisme qui ne

donne de la littérature que l'image d'une ombre douteuse, occupation des esprits mesquins. Pour Ovidiu, la rigueur et la force du raisonnement mathématique ne sont aucunement étrangers à l'élégance et à l'harmonie de la pensée poétique, la réflexion profonde n'empêche pas le charme de l'inspiration subite, modelée et présentée avec art et goût. Comment situer l'ouvrage? Lyrisme? Sans doute, toujours est-il que dans l'œuvre d'un poète soucieux d'originalité plus que de règles ou de genres – sans que pour autant elle sente l'huile – , ce lyrisme ne peut être que soumis et adapté aux exigences de la créativité, de la création réfléchie et spontanée que rien ne peut réprimer. Il est donc en revanche certain que la métaphore qui "flotte de son étendard (révolte ?)" connaîtra de nouvelles dimensions grâce à ce recueil dont l'un des mérites et d'être riche en promesses d'avenir, le domaine de figuration ne manquera pas de s'étendre et on verra l'oeil tendre son bras, l'histoire traîner son char grinçant, le temps nu-pieds, on entendra entre les lignes, une voix, jeter des fleurs, ou surprendre O. Florentin, qui a atteint "de son front le chant du rossignol, mendiant un monde, un univers".

— "Et nous raccomoderons/ les heures/ entre elles/ d'un fil blanc de lumière".

”Je vis en de nombreux lieux/en plusieurs lieux à la fois/ et dans chaque vers je ne laisse que l’une de mes vies”.

”S’il vous plaît ne m’attendez point
Je m’attarderai un peu parmi les étoiles”.

Nous vous attendrons quand même Ovidiu, et en attendant vos nouvelles ”formules”, reposons nos âmes dans ”l’intérieur maublé de votre poésie”.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. Bhalil, Maroc, 1982.

Constantin Sorescu

Imaginația derutantă

În *Formule pentru spirit* (Ed. Litera), Ovidiu Florentin amestecă, sub titluri pompoase, imagini pregnante și imagini stridente. Separația e greu de făcut, deși senzația de inautentic e întemeiată. Parcă te afli în fața unei cutii poleite în care pietrele cu adevărat prețioase și pietrele false au aceleași dimensiuni și culori (*Spiritul este o stare-de-eu*): " *Se lasă noaptea ca un azil de bătrâni, / Zăpada ascultă pe la uși, / vântul decapitează copacii. / Se lasă noaptea ca un azil de bătrâni, / Lângă sobe, copiii reintră la mame. / Mi-atârnă timpul de gât/ ca o piatră de moară, / vântul decapitează copacii. // Dar trăiesc, trăiesc până în stradă/ până la oraș/ până în camera în care lucrez. / Se lasă noaptea ca un azil de bătrâni/ și spiritul/ spiritul este o stare-de-eu.*" O imagine sau două pot fi reținute de aici, restul e moloz. Mai din fiecare poem poate fi păstrat câte un tablou grotesc, nu lipsit de farmec: "*Cerul doarme ca un motan/ cu botul pe labe.*" Sau: "*Ca o fată lălâie, / seara cade în genunchi/ lângă geam.*" Sau: "*întrebările umblă cu limbile scoase/ ca niște vipere/ gata să muște.*" Îi lipsește lui Ovidiu Florentin, pentru ca metaforele sale să aibă proprietate și să se

organizeze în structuri, un lucru esențial: conștiința artistică. Iar o dramă existențială, care s-o suplinească, pare a nu avea. Din fericire, cine posedă talent nativ (și e cazul lui Ovidiu Florentin) își poate forma, printr-o instrucție asiduă și necesară, conștiința artistică.

Articol apărut în *Supliment literar-artistic al Scânteii Tineretului (SLAST)*, An III, Nr. 12 (78), 20 martie 1983.

Constantin M. Popa

Oltenia lui Ovidiu Florentin

Prima imagine a Olteniei culturale este una opusă austerității. În locul sobrietății rigide, de circumstanță, te întâmpină starea de perpetuă agitație, lucrul făcut în văzul lumii. Zavera bântuie cu vigoare și cu exuberanță mințile. Pragmatism și metafizică, spiritul „speculant” și cel „speculativ” de care vorbea Petre Pandrea, incisivul eseist pe care l-a dat Valahia mică (această efervescentă regiune a României), proliferază în continuare legende și prejudecăți.

Tudor Arghezi, poetul *Cuvintelor potrivite*, și-a manifestat vehement simpatia „regională” față de controversatul Ion Minulescu: „De-abia ieșiți din precupeție, juveții de peste Olt, deștepți, îndrăciți și independenți, au dat dovezi de sensibilități inedite și o scriitură renovatoare, îmi convine să cred, de cea mai bună calitate. Oltenii-s falnicii valahi și Minulescu e Mistralul lor.”

De la Alexandru Macedonski și Tudor Arghezi până Adrian Păunescu și Marin Sorescu, spațiul oltean în literatură definește prin apetența pentru poezie. Faptul

nu trebuie să surprindă. Prin natura sa, scriitorul aparținând acestui spații este un fabricant. Mânat de neastâmpăr, având vocația aventurii, el se consumă în fiecare clipă la contactul cu muzicalul existenței. Lirismul decurge din subiectivismul alegerii actelor existențiale, din sentimentul întâlnirii cu evenimente irepetabile. Curios și locvace, are aplecarea sistematică spre construcția aceea benedictină, care duce la ardeleni, de pildă, la edificiul arhitectural.

Oltenii, acești meridionali, nici gasconi, nici andaluzi, se aseamănă mai mult cu sicilienii. Cu forța și împotriva voinței lor sunt captivi unei matrici originare. Nu ne putem reprima tentația de a mai cita din Arghezi: „Ei sunt români, de o specie sui-generis care au știut să ia limba românească pe cobiliță și în răspăr, mânată ca și o răzmeriță a lui Tudor din Vladimiri la îmbobocirea suavă cu dare dă binețe gospodarul în ițari.”

(Să nu uităm că un astfel de țăran a fost și Brâncuși!)

Cobilița, căzută oarecum în deriziune, este înaintea de toate un fel de balanță a adevărului: Olteanul, chiar dacă se lasă legat la ochi în ipostaza Fortuna îți ridică puțin eșarfa și-și face dreptatea, înclinând talerul spre partea inimii.

În acest perimetru se definește poezia lui Ovidiu Florentin și tot ceea ce am afirmat mai sus rămâne valabil și pentru el, sau mai ales pentru el. Simțindu-se un urmaș direct al exilatului de la Pontul Euxin, toarce în orele flămânde ale poeziei din caietul nesfârșit de grai românesc. Sfarmă banalitatea convențională a vorbirii, pătrunde, pătrunde decis în teritorii insolite, produce cascade de calambururi ca un demn locatar al Poemului. Cutezanța actelor inaugurale, frenezia căutării, spiritul de frondă definesc un profil poetic interesant și original.

Febrilitatea, nerăbdarea de a fi mereu înainte constituie cauza unor neîmpliniri dar și sursa celor mai pregnante virtuți oltene – energetismul.

Sub vârtejurile lirice descoperim aspirația spre esență și spre totalitate (pe urmele ilustrului Ion Barbu, Ovidiu Florentin încearcă să concilieze logica matematicii cu logica poeziei).

Neliniștile și năzuințele omului modern, pe care le conține poezia sa, ne fac să credem că între Cozia și Tismana, pe Amaradia și pe Jiu, apar mereu mânuitori ai unui condei niciodată tocit.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. Craiova, decembrie 1983.

Khalil Raiss

O, Florentin : Ecrivez vos paradoxes !

Le jeune poète roumain Ovidiu Florentin vit à Sefrou en sa qualité de prof coopérant. Selon son sentiment, il vit un PARADOXE car il enseigne les maths dans un lycée, là-bas. Là bas où les Editions de Fès publient, sous une reliure modeste et cachottière, les récontentes recherches (il vaut mieux dire : *trouvailles*) de ce poète, à l'affût des BEAUTES PARADOXALES. Là-bas à Sefrou ce jeune homme traîne et confectionne le nouveau mouvement littéraire (Tous les mouvements sont bons...), et non conformiste – le PARADOXISME. Dans son recueil de 81 FORMULES POUR L'ESPRIT, traduit par une certaine Chantal Signore, il offre quelque chose de solide, de confirmé. Des vers composés en bonne maturité. Une pleine lucidité se met en évidence et nous convainc d'un travail d'une force monumentale. On peut s'en prendre, si on réalise qu'on a jamais entendu parler de cet homme jusqu'ici. Force ! Elle éclate dans la métaphore, "fenêtre envahie de soleil !", issue donnant

sur la lumière sur ces jardins que ainsi arrosé, deviendront le POEMES MODERNES étalés sur cette plaquette. Force des images qui dépassent la simple peinture puisqu'elles effleurent le rêve, quoiqu'il se brise en ondes électriques. "Les arrières demeurent les mains vides. J'erre nu-pieds sur les mots."

"Toujours en moi s'école le rouge du sang, et les questions déambulent leurs langues tirées comme vinères, prêtes mordre". Beautés noires: O. F. avoue en Kafka une de ses primordiales sources. La poésie retrouve chez lui une de ses fondions "concrètes" – voguer dans le réel trouver l'infini, sinon le créer. Le trouver et s'y blottir. "L'éloignement sera mon tombeau, et mon cercueil: l'infini!" Libérer la flèche poétique "vers la cible mouvante de l'éternité". C'est que si la poésie est un "refuge", le poème est un cocon où l'auteur se chauffe – souvent à blanc – cherche sa perfection, celle de l'univers, peinture du monde, en scrutant la "vie réelle" si intrigante à ses yeux. LE SENS DU NON-SENS, recueil de VERS PARADOXAUX et poèmes de NON-VERS, a été chaudement salué par Eugène Ionesco (*Le Rhinocéros*, en personne). On y apprend que Florentin a une facette plus légère, moins classique. En fait, c'est seulement à l'âge de

25 ans qu'il composa son premier vers, il manifestait les plus grand dédain envers la littérature.

”Moi, je ne suis pas poète, écrit-il. Je suis parti des mathématiques”. Nous, il nous faut suivre l'évolution, et c'est tout. Ainsi, puisque ”Tout est possible” y compris ce bouquin, Florentin y expose un inventaire de paradoxes : De poète lyrique, il devient poète de la rue, de la société, de la vie, de l'humeur de la satire. De la vérité. Poète des CONTRADICTIONS, des ANTI-THESES, de NON-VERS... Ce qui donne une ”non-oeuvre, non littérature... non-oui” !

Une oeuvre possible d'anathèmes et de mépris... Florentin fuit la chaleur de la nature et de l'âme pour la froideur des choses, des autres, des objets qui ”nous offrent leur blessure”. Le VERS PARADOXAL este une mixure absurde et d'ironie : savant et clowneur. Nous sommes loin de la magie, nous sommes dans le jonglage ! Nous sommes dans la poésie : Pourquoi ne serions-nous pas poètes ?

Le PARADOXISME semble vouloir ouvrir une autre voie vers la fameuse poésie faie par tous. D'où la légèreté : le paradoxisme n'exige ni sixièmes sens, ni alchimies ni génie, disons-le. Mais seulement un coup

d'oeil, qui est plus dédaigneux des lois sacrés de l'écriture:

”Pour nous tu n’es pas cher
Tu es nigaud et stupide
Le monde se moque de toi
Quand tu te moque de la littérature
Bien faire et n’écrire plus mal –”.

Ceci est un poème de défi et d’invitation à l’écriture. C’est la POSTERITE qui signe ! ”Ecrivez mes amis nos paradoxes de tous les jours ! Les paradoxes de la vie (...) Aucun mot gratuit en poésies sans mots. (...) Si les précurseurs ont dit une idée, vous dites le contraire !” Comment ne pas sentir comme une vague – nouvelle l’ombre sur lui de son autre compatriote T. Tzara ?

Enfin, les NON-VERS, les VERS BLANCS, le comble de la provocation envers la littérature. ”Silence, s’il vous plaît !”

Articol publicat în *Quotidien National d’Information, L’opinion culturelle*, Rabat, Maroc, 2 martie 1984.

Jawad Ben Serghini

Brûle le feu rouge !

Dire que le sens du non sens n'est que le fruit du contact d'un mathématicien roumain avec la langue française, dans un pays arabe, serait sans doute résumer, et de la façon la plus concise, la situation gravement paradoxal de l'auteur, mais ce serait aussi l'accuser, avec un grain de mauvaise foi, d'être un "touriste" de la littérature française, touriste intéressé, bien informé et averti, avouons-le.

On remarquera que chaque fois que l'on parle de ce jeune poète on revient incessamment et nécessairement sur sa vocation scientifique. C'est parce qu'il avoue lui-même que c'est sa passion pour les maths qui détermine sa passion pour la poésie, poésie qu'il veut ouverte (d'un champ plus rayé, vaste), géométrique peut-être, mais n'ayant de cette géométrie que la beauté des formes et n'obeissant qu'à des règles – non imuables, qui n'existent pas – qu'il s'est lui-même données. Poète paradoxal en lui-même, poète du paradoxe, tel nous paraît l'auteur du sens et du sens.

Le "sens du non sens" n'est pas un choix de poème lyrique (comme les "formules") mais une large gamme de pensées plaisantes, recettes un peu fantaisistes, sourires d'amateurs, joie de connaisseurs. Si toutefois, on veut trouver à cet écrit d'une heureuse et savante gaieté une quelconque signification "philosophique" ce n'est pas dans le contenu qu'il faut les chercher, mais dans l'existence même d'un pareil ouvrage : la somme des angles d'un triangle est-elle égale à 180° ? Oui et non, la somme abstraite $2+2$ est-elle bien égale à 4 ? oui... et non. C'est cet état chose, de confusion ordonnée, du non et du oui à la fois du non oui, que l'auteur veut adapter et fixer au niveau du langage. Situation qu'il résume brièvement par cette phrase sentence "tout est possible" le sens du non sens aussi, "tout est possible" c'est là la proclamation, solennelle de la naissance du "paradoxisme", l'appel à la logique de l'illogique, l'invitation à l'écriture, à l'action...

L'auteur nous offre donc une certaine d'expressions figurées interprétées au propre, donnant subitement une nouvelle "direction" à la phrase et lui conférant un humour particulier. Il lui arrive ainsi de changer de "sens" plusieurs fois de suite "grand mère file doux/ la laine/ et le coton/ elle file/ un mauvais coton. Car la fibre est pourrie..."

Vers prosaïque, jeux de mots originaux, contradictions trop fortes, font du sens du non sens (le sens interdit) un livre dans la recherche du beau, du nouveau et surtout une invitation à la gaieté, rire, rire et rire encore, "surrirer".

Dans le même esprit et dans la même recherche s'inscrit aussi le tout récent recueil d'O. Florentin "Sentiments fabriqués en laboratoire" (traduit du roumain). On ne manquera pas de s'étonner de constater la grande différence entre les deux livres et anonça beaucoup de peine à croire qu'ils sont de la plume *mouillée celestement dans la lumière* du même homme. Cette diversité, qui pour l'auteur n'est pas divergence augmente son mérite et, loin de l'embrouiller, retrace plus nettement le profil poétique d'un homme de lettres non conformiste, brin confirmé.

Ces sentiments fabriqués ne sont nullement des artifices de laboratoires. Ce sont, comme on peut bien nous le laisser entendre, des fleurs en plastique mais auxquelles un souffle artistique est capable de donner un peu de sève, un peu de vie et qui n'ont pas beaucoup à envier aux fleurs maturaes. Evitant les sophistications des émotions, l'auteur n'use des inesses que rarement (mais alors il le ait superbement) ne roulant des

sentiments défigurés et mystifiés. Cependant, ce qu'on aurait pu prendre pour une secheresse – d'ailleurs voulue – est heureusement sauvé par un art poétique d'un grand raffinement et un style ont le procédé principale reste la métaphore une fenêtre envahit de lumière, l'allégorie et de comparaisons imaginées voyante mais trop osées.

O. Florentin qu'on a voulu comparer à Ionesco (surtout concernent le non du non sens), Tzara, Kafka et autres, espères certainement prestigieux, n'est pas moins d'un mode et d'un style particuliers, personnels, acharné qu'il dans sa recherche d'établir son origine :

”tes seins ont bourgeonné/ sur les ramures/ de tes années vertes/ [...] viens secouons esemble les pétales noires de notre nonaccomplissement/ sur le champ de l'oublie”

”le blanc poème du temps suspendait dans ser regards

Une branche de printemps –

Une valse de la Renaissance.

.

.

.

Du loin, un dieu

Nous regegardaient

Et mes songes n'existaient plus

Que dans la réalité".

Ouverture vers l'infini, Cercles de lumières, Confessions, Hyperbole de et tous les autres *sentiments fabriqués* sont autant de poèmes à même nous convaincre que O. Florentin "porte bien sa jeunesse, sur les épaules".

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. Bhalil, Maroc, 1983.

D. R. Popa

Originalitatea unui poet

Am primit de curând cartea de versuri "Le sens de non-sens", scrisă de Ovidiu Florentin (Florentin Smarandache) și tipărită de Editions Artistique din Maroc. O veritabilă surpriză, căci, așa cum autorul însuși o spune, el este de naționalitate română, scrie în limba franceză, trăiește într-o țară arabă și, în plus, exercită profesiunea de profesor de... matematică! Această situație, mai puțin obișnuită pentru un literat, e acompaniată, în mod adecvat, de caracterul paradoxal al creațiilor sale poetice. Ovidiu Florentin redescoperă, cu o candoare și o autenticitate surprinzătoare, gustul avangardei poetice din prima jumătate a acestui secol, și o face ca și cum ar fi vorba de o experiență pur personală, netrăită de nimeni înaintea lui, nu de o asumare culturală. De la jocul de cuvinte, "poantele" de semnificație, incongruența aparentă, până la farsa celor cinci pagini albe de la sfârșitul cărții ("*Poèmes en aucun vers*"), poetica lui Ovidiu Florentin este călăuzită de acea ironie mușcătoare și de acel simț acut al relativității care caracterizează din plin avangarda.

Mai totul, în acest gen de poezie, ține de subtilitate și sugestie, iar programul ei este astfel conceput încât să nu lase nicio clipă spiritul în stare de odihnă – necontrariat, adică. Căci, calamburul se succede cu repeziciune, iar contrasensurile își dau mâna pentru a edifica semnificații dintre cele mai bizare. Deși scrie perfect în franțuzește, această temă a calamburului, asocierile insolite și forma ironiei sale trădează în Ovidiu Florentin un tip de sensibilitate românească, cu nuanțe din Urmuz, dar și din Tristan Tzara. Nu întâmplător, unul dintre poeme îi este dedicat lui Eugen Ionescu, iar în *Prefață* se precizează că marele dramaturg de origine română a citit manuscrisul acestei cărți, găsindu-l foarte interesant.

Culegerea lui Ovidiu Florentin ne aduce revelația unui poet de pregnantă originalitate.

Articol apărut în *Tribuna României*, An XIII, Nr. 267,
1 mai 1984.

Driss Elm-Houar

Les Roumains, seraient-ils tous des Ionesco ?

Je viens de faire la connaissance d'un professeur de mathématiques roumain dont la formation et la culture sont d'autant plus impressionnantes qu'il est encore très jeune... Florentin est déjà mon ami et je dois dire que pour la deuxième fois - car j'ai déjà eu l'occasion de connaître Petre, un immigré roumain à Bruxelles – je suis tout simplement étonné.

D'abord parce que, si je puis me permettre d'extrapoler, les Roumains semble avoir des connaissances époustouflantes sur la civilisation française en particulier.

Ensuite – et surtout – leur humour plutôt noir et leur amour de la contradiction et l'absurde justifie peut-être cette tendance un peu trop humaine à définir un peuple d'après une carte postale ! Tout en ayant peur de paraître ridicule, j'ose dire les deux Roumains (Florentin et Petre) que j'ai eu le privilège de connaître me

rappellent, un peu trop vivement même, mes lectures de lycéen sur Ionesco.

Je sais pourtant-toujours d'après mes cours de lycéen mais cette fois-grâce aux programmes d'Histoire et de Géographie – que la Roumanie est un pays balkanique et que, par son appartenance à cette partie du monde, sa richesse est loin de se cristalliser sur un théâtre à la Ionesco. J'imagine que la balkanisation de cette partie du monde, restée quasi-inconnue par nous autres Africains, doit avoir donné une civilisation à découvrir parle Tiers-mondiste. Ce dernier est trop souvent galvanisé par l'Europe de l'Ouest...

En tout cas, pour un originaire de l'Afrique francophone qui veut commencer à connaître les pays de l'Est, la Roumanie est peut-être le premier à lui conseiller, ne serait-ce que pour sa langue qui, comme par hasard, est d'origine latine !...

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 19 mai 1984.

Mircea Sever

A Drama of Ephemerality

Under the aegis of Provence University, Chantel Signoret translated in France Ovidiu Florentin's volume of poetry *Formule pentru spirit* (*Formules pour l'esprit – Formulas for the Spirit*), initially published in 1981 (Romanian edition). At present, the author (his real name is Florentin Smarandache) is professor at the Sidi El Hassan Lyoussi High School in Sefron, Morocco. His book begins with a *Foreword* by poet Ion Pachia Tatomirescu, followed by the author's profession of faith. Ovidiu Florentin deserves to be better known, as his writing detaches itself clearly through a singular psalm-like tonality, a refined game of nuances, of the angles of light registering a continuous swinging between discreet melancholic elegy and the incandescence of the vital, idealized pulse of the world. It is a world of perfumes, of unexpected essences, which become drunk with charm, in solitude.

The drama of ephemerality, of the precariousness of existence does not cause traumas, violent splits at the level of syntax.

His poetry follows the subtle metamorphosis of the ego; the poet is reconciled with his condition of dreamer who changes, at the level of his delicate utopia, the moment into eternity and immortality into imagination, into a childish caprice. His lyrical confession like Montale-Ungaretti's poetics, acquires the value of a keen interrogation on time, with, with the nostalgic resonance which reminds of Kavafis.

The message conveyed with the delicacy of a poet consists in the devouring need of purification, of sublimation, which continues to be experienced by the soul of this century.

Prezentare apărută în revista *Romanian Books*, 1/1984.

Constantin Popescu

Poezia unui matematician

Literatura română de azi își înmulțește numărul de poeți a căror profesie de bază este matematica cu craioveanul Ovidiu Florentin, al cărui volum de versuri, intitulat *Sentimente fabricate în laborator*, a apărut în acest an, în versiune franceză, în Maroc. Poetica acestui matematician este exprimată în prefața volumului: *"Algoritmi programați într-un limbaj evoluat produc pe bandă rulantă poezii. Scriitorul, îmbrăcat în bluză albă, veghează la pupitrul ordinatului său crearea acestor sentimente logice."*

Dacă poezia lui I. Barbu purcedea de la matematici încorporându-și sfera lor de esențe inteligibile, izolate de zbuciumările impure ale contingentului, poezia lui O. Florentin se îndepărtează de cunoașterea matematică întemeiată pe ordine și semnificație, refuzând tentația ermetismului și simbolismul matematic.

Volumul își deschide barierele cu versurile: *"Cu pana cresc în lumină: Scriitorul – la Masa de muncă a țării"* (*La masa de muncă a țării*), readucând realizările și intențiile poetice ale tânărului scriitor la o poetică a cărui principiu motor este travaliul artistic cu toată gama de plăceri

desprinse din dificultăților învinse printr-un exercițiu fertil.

Poetul își trasează frontierele sensibilității, luându-și ca limite spațiale și temporale spațiul carpato-danubian până la Pontul Euxin și epoca mai vârstnicului Ovidiu: *"Am venit cu călimara plină/ de litere/ pentru că locuiesc în/ acest poem/ încă din vremea lui Ovidiu/ Și poezia îmi transcrie sufletul. (Am venit).*

Diversitatea poeziei lui Ovidiu Florentin se reduce în ultimă instanță la o monotonă exercitare a fanteziei verbale, încât experimentul se conjugă cu exprimarea piezișă a unei sensibilități bizare, dar consistente. Impactul poeziei artificialului, de moștenire parnasiană, cu un evantai de sentimente și temperamente succesiv coordonate de regimul creației, provoacă apariția operei de autentică individualitate tensionată de obsesia științei: *"Știința își scoate / capul / din eprubete./ Savanții/ ce mână din urmă/ timpul / și acumulează gânduri/ în lumină/ își instalează creierul/ în mașinile de calculat. (Acumulări).*

Se observă și o comuniune de idei și a lecturilor în centrul căreia stă, poate, Ion Barbu. Există chiar și concordanțe precise, situate dincolo de mozaicul stilistic, adică la nivelul poeziei, al demersurilor inaparente, unde ecoul inițiativei creatoare a lui Barbu pare să fie dominant.

Versiunea franceză a volumului este asigurată de Traian Nica, asistent la Facultatea de Filologie de la Universitatea din Craiova. Textul acesteia este extrem de clar, demonstrând că traducătorul, pătruns deja de valorile ascunse ale textului din versiunea românească, a transpus mai mult sau mai puțin *fidel* originalul. Este vorba deci în această situație de cea atitudine mediatoare a traducătorului care asigură fidelitatea maximă a transpunerii în altă limbă, fără să neglijeze construcțiile specifice limbii franceze.

Articol apărut în ziarul *Înainte* (Craiova), anul XL, nr. 12239,
2 august 1984.

Doina Drăguț

Nepoeme, simboluri nelămurite

Matematician și scriitor, Florentin Smarandache a emigrat din România pe timpul totalitarismului comunist și s-a stabilit în SUA pentru a trăi și pentru a crea în libertate. El scrie o poezie a paradoxului și este, așa cum o spune el însuși, înainte de a fi poet, un anti-poet sau un non-poet.

Cartea sa recentă de versuri, *Nonpoems* (SUA, 1990), are un caracter de universalitate. Scrierile lui nu sunt închise în niște forme particulare cu reguli literare, mai mult ele nu au nici chiar cuvinte, ci numai semne și simboluri grafice. El are pentru cititor un respect aparte și-i lasă un mare grad de libertate de a citi și interpreta poemele conform stării sufletești, conform educației literare care îl definește într-un anumit moment.

Găsim în carte speculații tentante, invenții plauzibile, viziuni admirabile, sentimente ce închid în ele o viață întragă de solitudine și de protest. Simboluri nelămurite, subțiate până la străveziu, înțelesuri esoterice, ezitări și îndoieli, susținute de informul și de vidul ce planează asupra autorului, stau captive înlăuntrul

volumului, ca un finit ce înglobează în sine elemente ale infinitului.

Găsim, de asemenea, printre altele, absurdul, meditația, introspecția, transcendentalul, universalitatea, absolutul, perfecțiunea, eternitatea, infinitul, spiritul, timpul, spațiul așa cum ni le imaginăm fiecare și așa cum le simțim prin trăirile noastre interioare și exterioare raportate la un punct de referință ce se găsește în noi.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 1985.

Paul Courget

Anti-poèmes

Depuis le symbolisme jusqu'à la dernière guerre, le mouvement poétique français avait vu fleurir une vingtaine d'écoles en "isme". Le demi-siècle courant fut plus sobre et ne se signala guère que par la tentative "lettriste" d'Isidore Isou.

Aujourd'hui, par son dernier recueil de textes présentés en anglais (*Nonpoems*, Xiquan Publishing House, Phoenix - Chicago), Florentin Smarandache, universitaire roumain émigré en Arizona, nous découvre un nouveau visage de la "littérature" actuelle. Visage dont l'aspect, par l'anticonformisme de ses conceptions, risque de ne nous dévoiler longtemps que le côté curieusement extravagant de son irrationnalité.

Fondateur, il y a une dizaine d'années du "Mouvement paradoxiste", avec des écrivains roumains tels que Constantin M. Popa, Ion Pachie Tatomiurescu, Traian Nica, notre "poète" a publié, dans l'esprit de cette démarche, plusieurs ouvrages en 1982, 83, 84, 89, tant au Maroc qu'en France, soit entre autres *Poésie avec problèmes*, *Le Sens du nonsens*, *Anti-poèmes*, etc.

Délivrant le vers de la tyrannie du clacissisme et de ses dogmes, l'auteur se permet des audaces qui n'ont rien avoir avec le sens que les plus évolués de nos modernes pourraient donner à la moindre idée de liberation creative et expressive. Le titre de l'ouvrage parle d'ailleurs de lui-même.

Nous avons considéré la lecture de l'anti-volume de Florentin Smarandache, tel qu'il le baptise lui-même, comme un passe-temps parfois amusant ou cocasse, car, en dehors des démonstrations de ce que peuvent être "l'anti-litterature", le "style du non style", les "poèmes sans vers", les "poèmes sans poèmes", les "textes impersonnels personnalisés", nous rencontrons au fil des pages, de curieux "poèmes graphiques", des "super-poèmes" en forme de collages scripturaux, des passages en langage "pirissanorech" (nous connaissons déjà de l'auteur le "pripocadorsicain"), des poèmes chiffres (ah : la poésie des chiffres !), des poèmes-dessins qui ne forment pas la partie la moins originale de ce "travail", et enfin, les fameux "poèmes sans vers" qui consistent en une succession d'une trentaine de pages vierges, seulement titrées éclectiquement, laissant la porte ouverte à toutes les extrapolations de l'imaginaire, et pouvant, à l'occasion, servir à prendre des notes !

Un volume (malgré tout intéressant à consulter en raison justement de ses paradoxes), à placer sur le rayon des "curiosités" de la bibliothèque, à l'intention de la perspicacité informaticienne de nos arrières petits-enfants.

Consemnare apărută în *Annales de l'Académie des Lettres et des Arts du Périgord*, Bordeaux, Octobre- Décembre 1991, pp. 41-2.

Mircea Moisa

America în context românesc

Poezia și, ca să zic așa, estetica lui Florentin Smarandache le-am întâlnit indirect, din studiul excelentului critic literar Costantin M. Popa, "Mișcarea literară paradoxistă" (Phoenix, Chicago – S.U.A., 1992). Studiul este fundamentat pe o serioasă și probă investigare a avangardei și postmodernismului românesc și european, demers absolut necesar în operația criticului de a situa și evalua, în contextul actualității literare, "programul" și creația poetică ale lui Florentin Smarandache.

Stabilit în statul Arizona, autorul a publicat peste cincisprezece volume, în România, Maroc, Franța, S.U.A. și se află în plină activitate creatoare, dovadă și cea mai recentă carte a sa "America – paradisul diavolului – jurnal de emigrant", apărută la editura craioveană "Aius" (editor: Ileana Petrescu). Jurnalul de emigrant al lui Florentin Smarandache, fost profesor de matematică în Craiova, poate fi situat, ca scriere, într-o specie anume, indiferent cât de rigide sau elastice îi socotim coordonatele acestei specii. Căci, în ultimă instanță, între semnificat și semnificant nu putem efectua o separația

tranzantă, decât din necesități strict didactice. Cartea lui Fl. Smarandache am putea-o orindui, fără teama de a săvârși o eroare fundamentală, în șirul însemnărilor și impresiilor lui Dinicu Golescu, Ion Codru Drăgășanu, Nicolae Filimon. Numai că, față de astfel de scrieri, cartea autorului oltean se diferențiază nu doar conținut, ci și prin poziția ce și-o acordă față de cele văzute și trăite, dincolo de radicalele deosebiri de stil. Gândul ne duce și la jurnalele (chiar și romanele) tinerilor din generația anilor '30, ori chiar la Panait Istrati sau Mihai Tican Romano. Raportat la cei dintâi, la care narațiunea ia aspect de jurnal intim, sau de scriere autobiografică etc... iar la Istrati și Tican Roman faptul autobiografic creează tot timpul universul ficțional. Fl. Smarandache, voit sau nu, inversează în întregime aceste "mecanisme" ale scriiturii. "Însemnările zilnice" din Jurnalul unui emigrant, prin pregnanța și percutanța lor stilistică, prin conținut, se transformă pe parcursul lecturii într-un veritabil și original roman, fără nici o proiecție în ficțiune, încât tentația de a asocia această carte celei semnale de Geo Bogza, "Jurnalul de copilărie și adolescență" (1987) mi s-ar părea forțată, căci scrierea bogziană este în primul rând un "clasic" jurnal. Chiar dacă, tematic, cărților "America ogorului cenușiu" de Romulus Rusan și "Marile canioane"

de Dan Grigorescu, ambele din ani '70, li s-ar putea raporta într-un sens jurnalul scriitorului oltean, cele două volume menționatese apropie în bună măsură de tipologia jurnalelor și impresiilor autoriilor amintiți din sec. al XIX-lea.

Dar ce ne oferă în recenta sa carte scriitorului român stabilit în S.U.A.? În primul rând o suită de "însemnări zilnice", începând cu data de 23 martie 1990 și încheind cu data de 9 septembrie 1991. În acest spațiu temporal, o tumultoasă viață, complexă și mereu incitantă, cu fapte și trăiri nenumărate. Autorul le notează, cum am spus, cu pregnanță și percutanță stilistică. Dintr-o multitudine de ilustrări textuale ori rezumative, ar trebui să selectăm prea numeroase pentru a ne susține opiniile afirmate. Ne mărginim doar să sugerem cititorului că descifrarea oximoronului din titlul cărții, la finele lecturii, îi va releva o Americă reală, autentică, surprinsă și mutată în context românesc în dimensiunile umanului, al unui uman foarte complex, dar și esențial. Dincolo de orice considerații, cartea se citește pe nerăsuflate. Și se reia apoi, imediat, pe îndelete.

Articol apărut în *Cuvântul libertății*, nr. 675, 23 iulie 1992.

Paul Courget

Le paradoxysme

Avec son livre * qui est à la fois rappel d'un manifeste, élaboration démonstrative, plaidoyer, essais de définition et propositions d'exemples types, le turbulent écrivain et poète Roumain Florentin Smarandache, nous met en mesure (à nous de juger !), non pas d'adhérer car il s'agit là d'une thèse au demeurant assez ésotérique, mais d'essayer de comprendre tous les mystères, parfois apparemment contradictoires, du Mouvement paradoxyste.

Quelques unes des prouesses que permet l'obéissance à quelques principes de base, illustrent les quelque cent-dix pages du volume. Après des poèmes "engagés", nous trouvons des grapho-poèmes, des super-poèmes, des poèmes-dessinés, des poèmes-brouillons, des poèmes sans-poèmes, et, ô merveille ! des poèmes traduits du français en "piricosanoqlais" par l'auteur !

* Florentin Smarandache: LE PARADOXYSME, UN NOUVEAU MOUVEMENT LITTÉRAIRE. Xiquan Publishing House USA 1992.

Ces travaux modernistes pour amateurs avertis, et qui, chaque fois, ne manquent pas de nous laisser sur notre faim, notamment ceux, sans texte apparent, soit de l'auteur lui-même, soit traduits par lui du sanscrit, du malais, du celte et même du rien (qui est à n'en pas douter une nouvelle langue), ont la particularité plaisante, à défaut de faire de nous des adeptes, de nous faire réfléchir sur les mystérieux arcanes d'une sorte de dadaïsme largement dépassé, mais plus encore, ce qui est toujours bon pour l'intellect, de nous surprendre en nous divertissant.

Curieusement, mais démarche s'inscrivant bien dans la limite de paradoxe le plus suprenant, cet ouvrage est placé sous le double parrainage géographique de Phoénix, Arizona (USA) et de Bergerac, Dordogne (France), localités dont les prantés, sur quelque plan que ce soit, ne risquent d'être évidentes à aucun titre.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. Bordeaux, France, 1993.

Charles T. Le

Short notes on Smarandache

The Shortest Poem of The World

In his volume of poems, paradoxically called "NonPoems" (Xiquan Publ. Hse., Phoenix – Chicago, 1990), the poet Florentin Smarandache (1954-) wrote empty/blank poems! These poems have no lines and no titles at all (page 87 to 93)!

In the summary of the book, the poetical cycle is called <Seven POEMS-WITHOUT-POEMS>, and for pages 87 to 93 is written <First>, ... <Seventh>!

Therefore, the shortest poem of the world has no character.

The same poet, in the same volume, has composed poems that have only... titles (and no other lines at all)! The poetical cycle is called <Twenty one POEMS-WITHOUTH-POEMS>, and – for example – a poem is named <Blank Verse> (the page is blank), another one is named <Black Verse> (the page is painted black), or <Tabula Rasa>, or <Introspection>, etc.

A Language Spoken by A Single Person

In same volume, Smarandache wrote a poetical cycle named <Poems in PIRISSANORENCH> and its subtitle <Translated from English by the author>! He also adds, referring to the Pirissanorench: *Language spoken in the North-West of the United States by a single person !*

(The poet, of course).

The Most Not-Understandable/ Un-Read Poet of The World

Is the poet Florentin Smarandache, because his "Poems in Pirissanorench" are not understandable by more than one person only, himself!

The Most Read and Un-Read In The Same Time Writer of The World

...is Florentin Smarandache: for his empty poems (blank pages) - the most read, because it's nothing to read! For his Pirissanorench poems - the most unread, because nobody understands this invented language!

The Worst Book of The World

In his novel, paradoxically called "NonNovel" (Ed. Aius, Craiova, Romania, 1993), Florentin Smarandache arouses the ambition of written the worst book of the world, because - he says - it's easy to write a bad book, but

to write the worst book of the world is ... very difficult! (page 8) And, maybe, he didn't fail! Because the book has upside-down pages, empty pages, book-in-book chapters, erratum, and a lot of other literary experiments of avant-garde. The main character of this nivel is the novelist himself under his real name!

The Most Prolific Playwright of The World

...is Florentin Smarandache who wrote over ... a bilion of bilions of dramas! In 1993 he published a book plays of theater called "MetaHistory", Ed. Doris, Bucharest, Romania. One of them, named <An Upside-down World>, (pages 67-198), contains 16 comparatively independent scenes distributed into 9 theme categories. By combination of scenes of the same category, and by combination of the categories, the playwright has created a bilion of bilions of other dramas. He is thus: *The Playwright Whom Dramas Will Never Be Entirely Read by Anybody!*

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 1993.

Dan Tărchilă

Pledoarie pentru omul liber

Formulele teatrului modern continuă să seducă și să influențeze dramaturgia contemporană, impunându-și continuu amprenta dată de patroni, de la inițiatori până astăzi. Dramaturgi și regizori laolaltă, dar și scenografi și actori, caută și găsesc mereu alte forme de exprimare dramatică, atât în textele dramatice, cât și în convertirea lor în spectacol. Epoca noastră tulburată și tulburătoare, cu transformări rapide și spectaculoase, sociale și politice, împinge cultura pe căi insolite pe care creatorii cei mai curajoși, dar și cei mai talentați, merg în descifrarea tainelor legate de destinul omenirii, taine încă nebuloase, nebănuite.

În acest context de epocă (se vorbește chiar de un "sfârșit de lume" și de un "început de lume nouă"), se înscrie și teatrul lui Florentin Smarandache. Mărturisindu-și singur izvoarele operei în propria *Prefață* la piesa *O lume întoarsă pe dos*, autorul recunoaște influențele sub care stă dramaturgia lui, el alăturându-se, ca viziune, acelor elite de dramaturgi contemporani care au trasat marele drum al teatrului de astăzi.

Piesele din acest volum sunt izbucnirea unei revolte împotriva "barbariei" moderne ridicată pe eșafodul unei concepții politico-sociale distrugătoare: comunismul. Autorul, scăpat cu câțiva ani în urmă din chinga unui regim tiranic și transplăntat în cea mai liberă societate a planetei, Statele Unite ale Americii, se descătușează de frică și de obsesii scriind Trilogia dramatică pe care o întitulează cu un nume generic: METAISTORIE. Ne găsim în fața unui teatru istoric prin excelență.

Publicându-și piesele: FORMAREA OMULUI NOU, O LUME ÎNTOARSĂ PE DOS și PATRIA DE ANIMALE, poetul Florentin Smarandache se desprinde de arta poeziei și abordează arta teatrului, atacând la modul cel mai dur o parte cumplită a unei realități umane. Folosind calea alegoriei dramatice, autorul își deschide posibilitatea unei mari cuprinderi a orizontului ideilor, unei profunzimi și generalizări a sensurilor istoriei.

Prima dintre cele trei piese, FORMAREA OMULUI NOU, are ca idee centrală organizarea cinică a unui sistem de distrugere pe scară largă a personalității umane cu scopul de a se realiza o societate de sclavi, de ființe amorfe, fără voință, fără sentimente, fără putere de judecată, oameni transformați "într-o mașină cu comandă

numerică... Oameni transformați în râme sau în monștri asmuțiți împotriva lor înșiși. O umanitate infirmă care și-a pierdut umanitatea” - așa cum spunea un personaj din piesă. Monstruozitatea unui asemenea scop s-a dovedit a fi o realitate în sistemul comunist bolșevic.

Piesa demască și stigmatizează bestialitatea ideii de aneantizare a omului, distrugerea libertății și coborârea omului pe treapta de jos a animalității, încercate de către sistemul comunist încă de la începutul secolului.

A doua piesă, O LUME ÎNTOARSĂ PE DOS, ne introduce în societatea în care s-a realizat robia modernă. Ne găsim în plin absurd. Valorile umane sunt anihilate și înlocuite cu stereotipuri. Viața nu mai curge logic după voința oamenilor, cu bogăție de sentimente și de cuget ci este redusă la acte mecanice, manipulate de o putere tiranică, înfricoșătoare prin metodele ei și pernicioasă în imbecilitatea ei. Ne aflăm în mijlocul statului totalitar în care UNUL singur gândește pentru toți, UNUL singur hotărăște pentru toți, UNUL singur condamnă și execută pe toți, ceilalți trăind ca o masă amorfă de marionete fără suflet și trase de sfori de el, UNUL, care, când se plictisește de ele, le aruncă în lada de gunoi.

A treia piesă, PATRIA DE ANIMALE, pare a fi i sinteză a ideilor celor două dinaintea ei. Cu o forță de expresie dramatică fără reproș, piesa conține întreaga gândire a autorului concentrată într-o expunere dramatică percutantă, emoționantă. Fiecare scenă se ridică la putere de simbol, fiecare idee explodează violent.

Ca realizare, ni se pare că prima și a treia piesă sunt cele mai izbutite. A doua, foarte lungă (cât două piese), păcătuiește puțin tocmai prin lungimea ei care contribuie uneori la diluarea forței dramatice, piesa rămânând, totuși, interesantă. FORMAREA OMULUI NOU o considerăm cea mai teatrală. Conflictul este ascuțit, bine condus, personajele evoluează după legile firești ale unei acțiuni, imprevizibilul ne rezervă mereu surprize.

Cât privește PATRIA DE ANIMALE, credem că ne aflăm în fața unei formule dramatice foarte interesante. renunțarea la rostirea cuvântului pe scenă poate să aibă, într-un spectacol realizat cu această piesă, un efect extraordinar. Sunt în această piesă scene memorabile, cutremurătoare. Dramaturgul ajunge la un fel de esență a teatrului printr-un paradox: se dispensează de cuvântul rostit și se exprimă doar prin gestul actorului. Este o împingere a formulei dramatice dincolo de niște granițe.

Monstruozitatea și grotescul se realizează pregnant prin formula adoptată de dramaturg, formulă pe care o salutăm cu satisfacție.

Încheiem prefața noastră cu bucuria de a fi descoperit încă un scriitor român care contribuie, dincolo de hotarele țării, prin opera lui, la prezența în lume a creației literare românești.

Postfață la Florentin Smarandache: *Metaistorie*. București,

Geo Vasile

Exorcistul din Pheonix

Mărturisesc că de Mișcarea Paradoxistă sau, pe scurt, Paradoxismul, n-am auzit decât în urma primirii la redacție a unor "materiale" semnate de Florentin Smarandache, în prezent rezident permanent în SUA.

Surpriza a fost amplificată de faptul că același colet, expediat din Arizona, conținea câteva diplome, prin care eu, alături de alți colegi de redacție, eram declarați membri de onoare ai pomenitei mișcări. Ne-am bucurat în primul rând că "Baricada" a pătruns atât de departe, mesajul ei politic și cultural reușind să-l convingă pe corespondentul nostru român să-și dezvălui nesuferința aproape organică față de totalitarismul ceaușist, identitatea pluridisciplinară și vocația paradoxului ca mod de a rezista împotriva absurdului monstruos.

Florentin Smarandache s-a născut la 10 decembrie 1954 în Bălceștii de Vâlcea; diplomat al facultății de Matematică din Craiova, mai are la activ doi ani de pedagogie și un semestru de matematică la Universitatea din Arizona. Profesional vorbind, debutează în 1979 la I.U.G. Craiova, ca analist-programator; din 1981 este

profesor de matematică la Bălcești, apoi la un colegiu din Maroc, Craiova, Drăgotești. Din 1986 dă meditații particulare de franceză, este și translator ș.a.m.d. Destinul său evoluând între rigoare, tenacitate și progresivă negație a unui regim ce părea să ne îngroape pe toți, își cristalizează opțiunea finală, paradoxistă, de ce nu?

Din toamna lui 1988, Florentin Smarandache se află în lagărele de refugiați din Istanbul și Ankara, câștigându-și existența din lecții particulare. În martie, 1990, emigrează în SUA, stabilindu-se în Arizona, orașul Pheonix, unde "funcționează" ca software engineer la Honeywell Inc.

Mult mai provocatoare se arată s fi activitatea sa literară, începută în România în 1980, derivată, se pare, din matematică. Fapt e că acum dl Smarandache este autorul a 3 cărți în limba engleză, publicate în SUA, a 5 volume în limba română (unul publicat la "Litera", în 1981, trei în Maroc și traduse în franceză în 1982-1984 și ultimul, "America-paradisul diavolului, jurnal de emigrant" (apărut la Ed. AIUS, Craiova, 1992), la care se adaugă două culegeri de non-poeme și anti-poeme scrise în limba francez, tipărite în Maroc și reeditate în Franța.

Dar F.S., în calitate de ctitor al platformei-program "Paradoxismul", o mișcare literară al cărei

președinte și slujitor este, a devenit membru al multor academii, societăți, asociații, ligi, uniuni și fundații de poezie și creație din India, SUA, Anglia, Franța, România. Amintim doar două dintre cele 7 premii, distincții și medalii primite de scriitorul oltean Florentin Smarandache: Diploma de onoare pentru poezie fantezistă și Medalia de Argint pentru ansamblul operei, ambele primite în Franța, 1992. Numele său figurează în "Who's Who in the World", "Who's Who in Writers, Editors of Poets". "Directory of American Poets and Fiction Writers", "5000 Personalities of the World" ș.a. Despre scrierile sale s-au pronunțat Ștefan Baciuc, Virgil Nemoianu, Dan Costescu, Pierre Dubrunquez, Chantal Signoret, Claude Le Roy, Horia Nestorescu-Bălcești, George Ciorănescu ș.a. Covârșitor, am zice. Câtă publicitate, atâta dramă. Și totuși...

Esențial pentru Florentin Smarandache este încrederea sa nețărmuită în propria expresie, fie ca jurnal, lettrism, grafism, eboșe, document, non-roman sau poezie. Energia sa creatoare, aproape renescentistă, se consumă pe cele mai labile zone, minate sau bătătorite stilistic, important este ca oximoronul, diatriba, tandrețea, sfidarea, nonsensul, paradoxul provocator și plurilingvismul să funcționeze. Pentru Florentin Smarandache nu

există tabuuri, ci doar libertatea celor mai izbitoare asociații de cuvinte căzute din abolitul turn Babel. Poetul nu ocolește nici locurile comune, nici stările magmatice, nici variațiunile (necoapte) pe aceeași temă, conștient că mulțimea scurtcircuitelor nu poate să nu producă măcar o singură carte de poezie, între Gellu Naum și optzeciști.

Un lux și-o voluptate fără calm, o cultură poetică vastisimă, iată tot atâtea argumente ce-i îngăduie lui Florentin Smarandache să pozeze în exorcist al însăși ideii de literatură, într-un blând inchizitor ce parodiază însăși reputația paradoxului ca relație între text, cititor și autor.

Ironic până la paroxism, paradoxal până la silogism, iconoclast până la delicioase jocuri anagramatice, Florentin Smarandache este un *computer-hand* al himerelor salvate.

Articol apărut în *Baricada*, București, nr. 26 (181),

29 iunie 1993

Mircea Marinescu

Scriitorul Florentin Smarandache se impune în SUA

Un oltean prin Arizona...

La 23 martie 1990 ateriza la aeroportul din Phoenix (Arizona) un grup de cinci refugiați români veniți din lagărele turcești după o așteptare de 2-3 ani (!). printre aceștia era și Florentin Smarandache; despre care nu știam mare lucru la vremea aceea. A fost găzduit la domnul Nicoară (ce lucra la "Tolstoy Foundation" și de aceea mulți noi emigranți luau primul contact cu dumnealui) vreo două luni jumătate pe când l-am vizitat eu.

Smarandache, cât a locuit în casa aceea din Phoenix, părea timid, rușinos și sta în camera lui citind ori scriind într-un carnet. Își traducea singur poemele în franceză sau engleză și le trimitea pe la reviste pe toate continentele. Avea o corespondență care-l sufoca! Mă mir de unde atâta energie risipită pentru scrisori!? Și încă ceva: ținea un jurnal, îl începuse în România, în secret, pe vremea dictaturii, apoi în lagăr (mărturisea c-ar fi notat

peste 700 de păginițe de bloc notes numai în Turcia) și-l continua cu încăpățănare...

Având afinități comune (eu pictez în timpul liber și cânt la pian) ne-am împrietenit. Ne preocupam de Asociația Românilor din Arizona (Laura Georgescu – președinte, Ioan Nicoară – vicepreședinte, Florentin Smarandache – director cultural), mergeam împreună la Biserica Românească "Sf. Ioan Botezătorul" din nordul Phoenixului, participam la evenimente cu caracter românesc.

Nume românesc în matematică

Activitatea lui Smarandache devine impresionantă pe zi ce trece. Cred că face un imens serviciu culturii noastre în lume prin lucrări pe care le publică... cu neastâmpăr oltenesc, aș zice!

De exemplu, o funcție în teoria numerelor se numește Funcția Smarandache: $S(n)$ =cel mai mic întreg încât $S(n)!$ se divide la n .

Vezi articolele "The Smarandache Function" și "Mike Mudge pays a return visit to the Florentin Smarandache Function" semnate de cunoscutul om de știință englez Mike Mudge în "Personal Computer World", Londra, iulie 1993, pag. 403, precum și eseul lui Constantin Corduneanu, Texas State University

din "Libertas Mathematica", Arlington, vol. 9, 1989, p.175; nota "Smarandache Function featured de Debra Austin"; apărută în "Honeywell Pride" Phoenix, Arizona, Yaer 6, No. 10, iunie 22, 1993, p.8 (unde Smarandache lucrează ca inginer de computere).

Este foarte bine să existe în matematică și noțiuni de proveniență românească, ele fiind unul din aporturile noastre la știința mondială.

Exemplul lui Dan Barbilian

Dar în literatură se manifestă ca un nărăvaș, năpustindu-se asupra poeziei, în special, s-o desființeze... tocmai pentru a reînființa-o! Da, este un paradox, pentru că Smarandache a pus bazele unei mișcări noi literare numită paradoxism.

O avangardă internațională inițiată prin anii 1980 de Florentin Smarandache, ca un protest împotriva totalitarismului comunist.

La început, mișcarea a fost ca un mutism: a face literatură fără să scrii literatură deloc!

Spre exemplu: o pagină albă însemna un poem! Orișice putea să însemne un poem: un desen, o ciornă de caiet, o pictură, niște graffitti (deci lipsa oricărui cuvânt sau literă măcar!), orice semne abstracte (matematice, chimice, fizice etc.) puse pe pagină...

Non-literatura creată, în mod paradoxal, a devenit un nou fel de literatură!

În ultimii ani, paradoxismul a generalizat vechiul termen de literatură – în spații nedimensionale sau de-a dreptul științifice (Lobacevsky, Riemann, Banach etc.). (Orie domeniu de cunoaștere poate fi îmbunătățit prin metode din alte domenii, de cunoaștere opusă.) Astfel, în spațiul real cu trei dimensiuni:

O floare (culeasă din grădină) este considerată în corpore un poem!

Zborul unei rachete în cer!

Sunetele unui cimpoi, de asemenea!

Deci, un poem poate fi: un obiect, o ființă, un fenomen, o stare, o idee... (sau un grup de...). Inteligibil într-un limbaj universal (nu mai este nevoie de traducere!)

NU doar sub formă scrisă ori recitată pe scenă...

Vezi Colecția de Lucrări Paradoxiste de la:

- Arizona State University, Special Collection, Hayden Library, Tempe, AZ 85287, USA;
- Muzeul Literaturii Române, Strada Fundației, Nr. 14, bucurești, România;
- Bibliothèque Nationale de France, 58, Rue de Richelieu, 75084 Paris, Ced ex 02, France.

O uriașă contribuție la această avangardă o constituie tomul "Antology of the Paradoxist Literary Movement" de J.M. Levenard, I. Rotaru, A. Skemer, 1993, conținând eseuri în 11 limbi (printre care și română) publicate în perioada 1983-1993 și implicând peste 150 scriitori din 28 de țări.

Pe urmă, fondatorul a efectuat un turneu literar pe la universități, academii și asociații artistice în Brazilia (Rio de Janeiro, Belo Horizonte, Florianopolis, Blumenau, Joinville, Ouro Presto, Brasilia, Jao Pessoa) la invitația mai multor scriitori locali (31 mai-20 iunie) prezentând eseul "A History of the Paradoxism" cu un Manifesto Brasileiro în portugheză.

Florentin Smarandache a uimit, însă, prin acel jurnal de emigrant "America, paradisul diavolului", Ed. AIUS, Craiova, 1992, carte de mare succes, cu scene memorabile ale greului început de exilat. Se citea volumul din mână în mână pe unde apuca... stilul cursiv, rapid, spusul pe șleau fără nici un fel de ocolișuri au atras enorm la lectură pe românul avid să cunoască America și modul cum se descurcă aici conaționali, încât nu mai lăsau cartea din mână!

Opinii diverse

Iată și alte păreri despre furibunda activitate creatoare smarandachiană. De pildă, referitor la romanul său intitulat "NonRoman", recent apărut (redactor Ileana Petrescu), cum se pronunță unele personalități.

Alexandru Ciorănescu (Spania):

"Dragă Domnule Smarandache,

Ești un om primejdios și contagios: norocul meu că propagi această sida nouă (sau sită nouă) numai în absență, ceea ce mi se pare elegant. De altfel și foarte corect și abil. Paradoxul fiind o poziție la crezul curent. Dumneata împingi paradoxismul spre o luare de conștiință a cititorului, tocmai ca să rămână paradoxal.

Adică vrei să ne câștigi ca să ne pierzi: și după asta?"

Iar Constantin M. Popa:

"NonRoman" este un roman, într-adevăr "desertar", purtat ani la rând în sacul fără fund al exilului. Această parabolă atroce despre totalitarism, despre alienare, obediență vinovată și minciună, oportunism, cruzime, violență, monstruozitate, scrisă într-un stil dur, tensionat, lipsit de pudibonderie îl așază pe Florentin

Smarandache alături de Orwell, Konwicki, Koestler, Baconsky și marchează o nouă dimensiune a Mișcării Literare Paradoxiste.”

Cu privire la trilogia teatrală ”Metaistorie”, ed. Doris, București, 1993, tânărul dramaturg american *George F. Redmann* spune:

”A nervous and strange style, source of an explosive personality”.

Iar dramaturgul *Dan Tărchilă*:

”Piesele din acest volum sunt izbucnirea unei revolte împotriva barbariei moderne ridicate pe eșafodul unei concepții politico-sociale distrugătoare: comunismul. Autorul descătușează de frică și de obsesii, scriind Trilogia dramatică pe care o intitulează cu un nume generic: METAISTORIE. Publicându-și cele trei piese, *Formarea omului nou, O lume întoarsă pe dos și Patria de animale*, poetul Florentin Smarandache se desprinde de arta poeziei și abordează arta teatrului, atacând la modul cel mai dur o parte cumplită a unei realități istorice. Folosind calea alegoriei dramatice, autorul își deschide posibilitatea unei mai mari cuprinderi a orizontului

ideilor, unei profunzimi și generalizări a sensurilor istoriei contemporane.

Ca realizare, ni se pare că prima și ultima piesă sunt cele mai izbutite. *Formarea omului nou* o considerăm și cea mai teatrală.

Cât privește *Patria de animale*, credem că ne aflăm în fața unei formule dramatice interesante. Renunțarea la rostirea cuvântului pe scenă poate să aibă un efect extraordinar. Sunt în această piesă momente cutremurătoare.

Dramaturgul ajunge la un fel de esență a teatrului printr-un paradox: se dispensează de cuvântul rostit și reține doar gestul actorului. Monstruozitatea și grotescul se realizează prin formula adoptată de dramaturg, formulă pe care o salutăm cu satisfacție.

Florentin Smarandache a publicat (în matematică, literatură, rebus), vreo 20 de cărți și a colaborat la circa 110 publicații (!) de pe întreg mapamondul, profilându-se ca o personalitate în diaspora culturală românească.

Articol apărut în *Universul*, North Hollywood, CA, SUA,
Anul IX, Nr. 199, august 1993, pp. 5 și 8.

David Castleman

Poems

“Like a child

The time is jumping on the stairs of years

From page to page”.

The sensations of our living perceptions are celebrated in their mad wild glory.* Every page exclaims riotously with announcement of sensation, and (perhaps) uncontrollably. The poetic impulses are unaffected, are real and one poem seems scarcely to be old when a new poem is begun and the older forgotten, unperfected, exiled from mind into the black closet of a book.

“The transparent Moon

Half gnawed

By night’s worms

Is burying itself

Through these clouds

So Flattened

As if God had put

His hands on their heads.”

* Florentin Smarandache: CIRCLES OF LIGHT; Phoenix – Chicago: Erhus University Press; ISBN 1-87958531-6, 104 p.

When Mr Smarandache writes carefully and calmly, his lines can be intoxicating and narcotic, refreshing as the providential water that closes a long thirst.

Notă apărută în *Dusty Dog Reviews*, Mill Valley, CA, SUA,
No. 10&11, 1993, p. 17.

Jean-Michel Levenard

Un débat contemporain sur la poésie

Avouons-le d'emblée, ce qui importe dans la démarche de Florentin Smarandache avant que de s'accorder ou de se perdre en discussion sur la valeur intrinsèque de ses créations, c'est qu'elle ouvre un débat contemporain sur la poésie.

Lui est là-bas où le chemin s'est arrêté naguère. Il lui reste à hisser son étendard suffisamment haut pour le rendre visible, sachant que, inconscience ou insouciance, bravoure ou bravade, il en appelle à la constitution d'un "mouvement" autour de sa personne et de ses théories.

A l'instar des autres formes d'expression artistique, la poésie subit le glissement qui transforme un outil au service d'une présentation du monde - la peinture, la sculpture le montrent le plus visiblement - en un lieu d'interrogation sur la nature même de l'activité en cause, sur les motivations profondes de l'artiste, et, le freudisme les appréhendant enfin ouvertement, sur celles inconnues ou masquées qui gisent au fond de l'acteur lui-même.

Au leimotiv de l'art au service du beau, s'adjoit la revendication d'un art au service de la connaissance de l'homme et de sa capacité à se dire, à extraire de lui-même quelques lumières secrètes.

Ceci s'accompagne bien évidemment d'une mutation sociale de l'art. D'un art fait essentiellement pour être apprécié, goûté par l'autre, fait pour le divertir, le charmer -car il s'agit de fabriquer des objets d'agrément suivant des canons extérieurs à la nature propre de l'artiste, mais qui réjouissent Mécène, le confortent dans ses a priori, justifient son aversion pour la nouveauté, et on s'apprécie davantage le talent que le génie- on passe par ce qu'il faut bien considérer comme une révolution intellectuelle à un art que l'individu créant se veut de plus en plus seul à définir.

Le dix-neuvième siècle est en Europe l'âge de la découverte de cette dimension de la liberté dont Van Gogh d'une part, Rimbaud, Lautréamont par ailleurs auront été les symboles "martyrs", ne rendant plus de compte à personne, ne produisant plus des "chefs d'oeuvre d'art", mais tentant avant tout d'inclure dans l'acte créatif toute la complexité de leurs aspirations, de leur identité, de leur volonté d'être et de s'extérioriser.

Où rejoindrons-nous sur ce plan Florentin Smarandache ? Je propose d'envisager poétique son action dans le prolongement des tentatives collectives et systématiques d'orienter l'art dans ces voies de l'exploration que furent notamment Dada, le mouvement surréaliste, le lettrisme d'Isidore Isou.

De ces expériences, nous avons appris que la négation, la destruction, appanages de l'esprit Dada font long feu, que ce qui apparut comme un salutaire coup de pied dans la fourmillère par trop ordonnée des Lettres, s'il prépare à des renaissances, ne porte qu'en-dehors de soi les germes d'un art renouvelé ; que le compromis artistique et politique surréaliste cherchant à se constituer autour d'un noyau dur de dogmes, s'opposa inmanquablement à l'esprit d'individualisme qui s'identifie aujourd'hui quasiment point à point avec la création artistique, marquant combien toute association dans le domaine de l' art, dès lors qu'elle édicte tant soit peu de règles d' ordres esthétique et idéologique, ne peut que s'affronter au caractère authentique des individus qu'elle tente de rassembler, le renoncement aujourd'hui ayant deux formes, le silence et l'aliénation; que Isou et ses épigones, portés à la pointe de la libération, s'affranchirent de toutes les pesanteurs mentales attachées aux

mots, mais sombrèrent dans l'insignifiance (aussi bien en tant qu'absence de sens que de valeurs attachés à celui-ci) qui leur fut fatale, car la création artistique demeure encore un vecteur d'échange qui trouve une part indispensable de son identité dans sa faculté de lier son auteur aux autres: aventure individuelle, elle n'atteint à sa véritable nature que si elle porte un message universel.

C'est donc sur cette piste risquée, scabreuse, quelques s'engage, dont on sait qu'elle a déjà mené à impasses que Florentin Smarandache s'engage.

Il nous faut considérer d'autre part l'histoire individuelle de Florentin Smarandache qui forme l'autre chemin de la croisée où s'établit son appel littéraire.

Il n'est pas indifférent de savoir qu'il est roumain et entra "en dissidence" sous le "règne" de Ceausescu: cela donne le sens de ses écrits qui se fondent très généralement sur une revendication de liberté dont l'appropriation commence par le refus d'employer les règles prosodiques, voire les mots eux-mêmes, par la volonté de casser la phrase, de bannir toute rhétorique, tout héritage perçu comme une entrave à l'expression personnelle, comme suspect de confusion, comme charriant des références attachées à un usage antérieur. Il s'agit de se mettre en position de ne jamais pouvoir servir d'otage.

J'ajouterais comme autre indication que Florentin Smarandache a une formation de mathématicien. Ceci me semble participer largement aux travaux qu'il entreprend et à la capacité qu'il a développée d'échapper au langage, de prendre du champ par rapport aux discours, d'écarter toute méthode littéraire éprouvée en puisant la matière de ses énoncés poétiques dans le monde autonome et quasiment vierge dans cet usage des mathématiques. Le langage est un monde servile, particulièrement apte à la duplicité, ce que ne sont pas les mathématiques. Les mots, tournés, retournés, détournés, contournés, sont des galets usés par trop d'usage. C'est aux arêtes nues et parfois blessantes de la logique -dont il faut savoir garder à l'esprit qu'elle peut être folle -, à l'implacable intégrité de l'algèbre - dont il faut savoir qu'elle rend justice sans charité - que Florentin Smarandache confie le rôle moteur de sa création.

Cette réaction aux pratiques littéraires classiques me paraît devoir être rapprochée de l'expérience que Florentin Smarandache a pu vivre en Roumanie. Là plus qu'ailleurs, la mise au pas apologétique du langage a gangréné toutes paroles, escamoter leurs sens véritables au bonneteau de la démocratie populaire -quel aveu dans ce pléonasme ?- où ce que l'on vous annonce et montre

partout n'est nulle part saisissable : ni la liberté, ni l'égalité, ni la fraternité, ni la vérité, ni, ni, ni...

Il faut admettre, à côté d'objets littéraires sur lesquels nous reviendrons, l'existence d'abord d'un projet, d'une volonté de nous faire aller au-delà des apparences pour décrire le réel derrière le masque des mots, pour découvrir le sens derrière le propos qui - quelles que soient les apparences - s'il semble se suffire à lui-même, recèle une vérité que l'on veut voiler. Il s'agit d'instaurer une éducation du doute, de la suspicion, de la vigilance, du contournement.

Ce projet, Florentin Smarandache l'a exprimé par la fondation du "paradoxisme" (j'aime à trouver dans ce qui constitue un néologisme en français la collision-collusion du paradoxe et du paroxisme): recherche et mise en culture du paradoxe premièrement dont l'effet indéniablement peut aller jusqu'au haut le coeur, jusqu'à provoquer le découragement. Aimez-vous : "Plus on pédale moins vite et moins on avance davantage" ? Et si je vous en colle 100 pages ?

On pourra se reporter aux Poèmes d'Isidore Ducasse où ce dernier élève -ou rabaisse, on choisira- en paradoxes des préceptes moraux et réflexions spirituelles de Pascal, La Rochefoucauld, Vauvenargues, La Bruyère.

Ce casseur de littérature-là, lui non plus, ne s'en laissait pas conter.

L'énoncé des titres des oeuvres de Florentin Smarandache suffit pour saisir qu'il s'agit d'un jeu de contrepied perpétuel, de mise à l'inverse systématique: une poésie en état d'apesanteur, échappant à nos habituels repères, d'une texture facétieusement molle:

Confusions claires.

Le faible sexe-fort.

Une fin sans fin.

Ceci m'apparaît comme une sorte de mise en condition, d'entraînement en vol simulé. Quand vous ne savez plus si les mots disent ce que vous croyez déchiffrer ou strictement le contraire, vous êtes parvenus exactement au point départ, vous êtes mûrs pour le vol "sidérant".

Ce systématique dans la contradiction pourrait devenir lassant si l'habitude en faisait prévoir tous les effets. En fait, cette gratuité est sauvée par l'humour et la dérision. Cette mécanique à littérature, moins implacable de technicité toutefois que ne le sont les fameuses contraintes que s'impose l'Oulipo dont les travaux peuvent également être évoqués ici, me semble, je l'ai dit, un préalable qui ouvre sur le sens profond du travail et

du manifeste de Florentin Smarandache. Etablie la nature ectoplasmique des phrases, quelle littérature peut-on établir ?

Le tour de force étant de fonder une école qui prône comme seule règle la liberté, la dispersion, l'antagonisme, le laissez-aller, le laxisme, la confusion des valeurs !

Ne rien refuser qui se présente à l'esprit, et surtout pas tout ce qui, suivant les canons antérieurs, tournait le dos aux définitions admises de la littérature. Le manifeste en appelle à examiner les filons recelés par des notions telles que:

- *les poèmes sans vers, les poèmes sans poèmes*
- *le littérature d'après-guerre*
- *le vers paralinguistique*
- *le non-intelligible*
- *le langage intelligiblement non-intelligible*
- *les problèmes de mathématiques...*

Et la liste n'est pas limitative puisque "j'autorise toute audace" dit Florentin Smarandache.

D'un manifeste aussi radical aux manifestations qui sauront l'illustrer, il y a les écueils où nous avons vu buter les hommes et les mouvements cités ci-dessus. Il n'est peut-être pas inutile de faire le tour des façons

d'indiquer le néant, il est peut-être moins judicieux d'accompagner chacun de ses noms d'une page blanche... enfin, cela frappe les esprits, mais les esprits n'ont pas besoin que d'être frappés, il faut également les nourrir.

Je ne sais pas si aujourd'hui, de manière significative, on peut compter au bénéfice du "Paradoxisme" d'autres créations que celles de Florentin Smarandache. Je me contenterai donc d'évoquer ce qu'il a lui-même publié sous ce label, et tenterai de montrer que l'une des valeurs - énoncée d'ailleurs très consciemment - des concepts d'écriture qu'il utilise est l'universalité immédiate de ses créations.

Le choix de Florentin Smarandache d'un refus d'user du sens des mots déplace bien évidemment le lieu de la lecture. La destruction du langage que nous avons évoquée laisse bientôt sur le chantier de la littérature des matériaux épars au moyen desquels il élabore une conception plus positive de l'oeuvre, mais qui ne prétend pas moins s'abstenir du recours à la syntaxe.

Les poèmes - employons ce mot - sont à appréhender globalement, visuellement. La forme même donne le sens. Toute une série de travaux illustre ce mode d'expression:

- *les grapho-poèmes*

- *les poèmes-brouillons*

- *les poèmes dessinés.*

Ici, quand le mot est présent, ce qui n'est pas systématique, il est phagocité par son environnement, il agit en tant que symbole, à nu. S'il se définit par rapport à son entourage, ce n'est pas par des liens d'ordres lexical ou grammatical, mais par des rapprochements d'ordre spacial.

Ainsi, détaché au centre d'un collaqa en forme de croix de colonnes découpées dans une feuille de journal, le mot Liberté en place du corps du Christ.

On ne finirait pas de recenser toute la richesse d'un aussi saisissant propos. Entre la thèse érudite et circonstanciée sur la liberté d'expression et sa réelle existence ici et là, et particulièrement dans la Roumanie de Ceaucescu, et ce non-poème -respectons la volonté de Florentin Smarandache qui veut ainsi nommer ses créations- il y a l'efficacité de l'interrogation qui s'impose à vous et requiert dans la seconde votre prise de position. Au flot de mots qui ne laissera peut-être guère plus de traces dans l'esprit qu'une goutte d'eau sur une vitre, se substitue ce déclenchement instantané de la réaction propre du "lecteur". C'est à la découverte de nos idées que nous allons, non à la confrontation avec celles d'autrui, et

ce questionnement intime auquel nous invite ou nous contraint Florentin Smarandache me semble une démarche particulièrement salubre.

Sur l'actualité, la vitalité et la pertinence de ce qu'a jusqu'à ce jour produit Florentin Smarandache, je porte un jugement des plus positifs. Il m'a surpris, séduit, intrigué, et finalement toujours rappelé à l'humanisme qui fait le fond de sa pensée et me conquiert.

Il existe toutefois un risque inhérent aux techniques dont il use et dont il faut à tout prix qu'il se tienne à distance. La forme portant l'essentiel de ses messages, il est condamné, sauf à tomber dans ce qui ne manquera pas d'être ressenti comme l'application d'un système présentant de moins en moins d'intérêt, à renouveler à chaque fois non son propos - ce qui suffit à la poésie "classique" et permet de conserver toute leur acuité des formes fixes, ou la poésie "libre" qui elle précisément a renoncé la mise en forme des textes pour en privilégier la formulation- mais la forme même de son expression. C'est là la pierre d'achoppement sur laquelle Isidore Isou est venu sombrer lamentablement. Autant, son premier renoncement à l'explicite, remplaçant les mots par des onomatopées ne portant ni sens ni solution de continuité pouvait paraître un manifeste en soi ayant valeur par

l'interrogation qu' il provoquait sur l'explicite qui nous était jusque là proposé, autant sa seconde production basée sur les mêmes principes de construction que la première paraissait une simple copie, et la centième une bien inutile resucée n'apportant plus aucune matière à l'esprit.

Aussi, concernant Florentin Smarandache, lui faudra-t-il faire preuve d'une capacité d'invention, de fantaisie, de réinterprétation qui sache sans cesse nous prendre en défaut de prévisions, de repères, de réminiscences. Il lui faudra se garder toujours de ressembler lui-même. Ce n'est pas mince gageure, mais tant qu'il y parviendra, nous serons assurés, nous "lecteurs", grâce à lui, de reconsidrer un peu à chaque fois le monde et ses vérités. Or n'est-ce pas là, aujourd'hui, l'une des ambitions majeures à laquelle une poésie bien comprise -et quels que soient les moyens qu'elle se donne- doi s'attacher ?

Enfin, consubstancielle aux techniques d'expression qu'il a choisi de développer, mais apportant une dimension de premier plan à son "écriture", me semble être l'universalité du message que délivre Florentin Smarandache.

Cette universalité n'est pas seulement celle que se doit d'intégrer toute poésie véritable au sens où elle véhicule avant tout une expérience humaine, intelligible, saisissable par le plus grand nombre, au-delà de tout "folklore local" -on donnera à ce folklore tous les noms que l'on veut- qui, s'il devait borner une expression lui enlèverait du coup toute prétention à se vouloir poésie. Elle s'exprime ici beaucoup plus directement par la capacité des oeuvres de Florntin Smarandache à être reçues sans traduction, à pouvoir être mises en prise directe au sein de chaque "culture nationale", à pouvoir prendre racines spontanément dans tous les terreaux. Ni le langage, nous avons dit abondamment combien il n'est qu'un élément accessoire, ni la symbolique qu'il emploie ne sont chargés de valeurs préétablies de façon telle qu'ils resteraient inaccessibles à qui ne partagerait pas ces données implicites.

Ses plus récents travaux, en anglais "basique" - il y a là une expérience intéressante de hausser au rang des langues littéraires ce squelettique idiome que la diffusion et la banalisation de l'informatique rendent familier - sont une affirmation très nette de la volonté de faire de cet aspect de ses travaux - la lisibilité universelle directe - l'une des lignes directrices de sa théorie.

Ce choix de la pauvreté lexicale et syntaxique au profit d'un contact immédiat avec autrui - avec sa pensée, sa sensibilité - c'est aussi dans le prolongement de sa démarche politique d'opposition à Ceaucescu, un mouvement de solidarité avec une population réduite au minimum culturel, celle de l'exil, de l'émigration qu'il fréquente aujourd'hui aux Etats-Unis. Il bâtit de nouveaux éléments de communication fondant une communauté disparate et éclatée au sein d'un monde gavé d'esthétisme et oublieux de faire place à côté des images de lui-même qu'il ressasse à loisir, à ce besoin diffus des autres à communier également.

Cette volonté d'user dans le pays qui l'accueille d'un langage minimum, c'est une façon de demeurer dans l'antichambre avec ceux qu'il a tout d'abord rencontrés, et qu'il n'entend pas laisser derrière lui. Une poésie pauvre n'en serait pas moins - et je serais tenté de dire, bien au contraire-authentique et elle présente cet avantage non de parler pour les laisser pour compte, mais de s'adresser à eux et de leur indiquer les moyens pour à leur tour s'exprimer et se reconnaître.

Il serait prétentieux et vain aujourd'hui de tracer le devenir de ce mouvement, de lui assigner un rôle que ses caractéristiques le désignent peut-être à tenir, de

rassembleur supra-national des écrivains en rupture d'écritures classiques. En effet, quelle que soit la manière d'être d'avant-garde, Florentin Smarandache appelle à le rejoindre pour envisager tout ce qui peut contribuer à réveiller les consciences par la dénonciation perpétuelle que constitue le recours à des forms inédites, l' usage de formes classiques étant en lui-même un gage d'acceptation du monde tel qu'il est et tel que le récuse Florentin Smarandache. Si chez lui, la volonté de vouloir créer un rassemblement existe si fortement, c'est aussi que c'est la seule voie qui permette à son projet d'aboutir, car son expérience littéraire n'a de sens que si elle engage effectivement des esprits venus de divers points de la planète dans un même sens.

L'universalité d'un nouveau mode d'expression ne peut se démontrer que dans la pratique.

Sur le mode comique, Florentin Smarandache a fait lui-même la démonstration en traduisant des textes en *piricoassanoglais* (langue parlée au Sud-Ouest des Etats-Unis par un seul habitant). Aucun problème d'appréhension, le Piricoassanoglais est universel, malheureusement il a tout dit dès son premier signe, et en établir de plus longues manifestations n'apporteraient hélas rien de plus.

Là, le noeud, renoncer au signifiant parce qu'il est porteur de valeurs et de sens parasites, et malgré tout maintenir la signification par rapport au monde, aux hommes et à leurs interrogations.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. Jean-Michel LEVENARD. Rédacteur de FLORILEGE – Dijon, France; 1993.

Geo Vasile

Apocalipsul ca formă de guvernare

Celebru în matematici prin funcția ce-i poartă numele și faimos în literatură ca naș al mișcării paradoxiste, Florentin Smarandache, omul nostru din Phoenix (Arizona), n-a avut astâmpăr nici anul acesta, reușind să publice două cărți în România și să facă un turneu în Brazilia. La inițiativa unor scriitori, Florentin Smarandache a fost oaspetele unor universități, academii și asociații artistice din Rio de Janeiro, Belo Horizonte, Florianopolis, Blumenau, Brasilia ș.a., prilej cu care și-a prezentat eseu *O istorie a paradoxismului*, însoțit de un *Manifesto brasileiro*, citit în... portugheză. Cât despre cărți, după succesul din 1992 stârnit cu *America, paradisul diavolului* (un gen de jurnal al emigrației), aceeași editură craioveană, Ajust, îi tipărește *Nonroman*, ediție îngrijită de Constantin M. Popa.

Paradoxalul autor apare și pe post de dramaturg cu o trilogie intitulată cam intelectualist - *Metaistorie* (Ed. Doris, București, 1993). O alegorie dramatică a unor

obsesii care l-au marcat definitiv: mecanismele umilirii ireversibile a omului, de a căror funcționare se face răspunzător comunismul în ipostaza de ideologie totalitară. Mecanisme ce au secționat ființa însăși a milioane de români, provocând, în rândurile a cel puțin trei generații, un fel de septicemie a gândirii și inimii.

Despre aceste mecanisme malefice fabulează Florentin Smarandache în *Nonroman*, ambiționând să scrie *cea mai proastă carte din lume*, căci "este ușor să scrii o carte proastă, dar să scrii cea mai proastă carte din lume e deosebit de greu, poate chiar imposibil". Care este adevărul, dincolo de supunerea autorului la comandamentele propriei estetici a paradoxismului?

Anti-eroul nonromanului este botezat Hon Hyn, ideologia sa dictatorială se numește fonfoism, țara peste care domnește poartă numele de Wodania. În ciuda rezonanței asiatice, nu este greu de ghicit împotriva cărui "conducător" și "comandant suprem", "ctitor" al fonfoismului, își descarcă mânia justițiară și muniția verbală autorul. Citind acest eșafodaj întemeiat din aproape toate genurile cunoscute, acest discurs polimorf al scriitorului, înțelegem că o doctrină totalitară nu poate fi demontată, ultragiată și neutralizată în toate pliurile ei, decât la modul homeopatic, adică adoptând instrumente de

expresie "totalitară". Împotriva unui monstru nu se poate lupta decât deghizat în propriul lui echipament. Scriitura "totală" a lui F. Smarandache izbutește astfel să fie anti-totalitară, nonromanul său încorporând antidotul la care se referea Octavian Paler în *Caminante*, "...pentru a-și combate frica, omul trebuie să înceapă prin a o mărturisi".

Carte a tuturor și a nimănui, acest *aide-memoire* al traversării infernului, acest cocteil de stiluri ale anatemei anticomuniste, cuprinzându-l bineînțeles și pe cel incendiar, este administrat după umoarea autorului foarte diversă, dar în general neagră. Un jurnal ce debutează epic ca în *Toamna patriarhului* de Garcia Marquez, trecând de la fabulos la sarcasm. Demonul omniprezent al jocurilor lingvistice, uneori hazardale și juvenile, îl face pe autor să rateze re-scrierea capodoperei celebrului columbian.

Fidel nonroman-ului său, Smarandache adoptă un fel de dicteu, abolind punctuația ca și Joyce, să zicem; demersul său investigativ și inventiv ridică vălul ce oblitera o realitate incredibilă acum: fonfoismul reușise să declanșeze un război intern al tuturor împotriva tuturor. Pe acest fond de conflict perpetuu, de amenințare și suspiciune pretutindenară și biunivocă, milioane de români puteau fi victime sigure și comode ale dopajului

fonfoist, ale propagandei național-comuniste, ale xenofobiei ca doctrină de stat. Abulici, supuși dictatorului și ai clanului, înregimentați în lungile cozi ale foamei, frigului și fricii, deveniseră în scurt timp membri ideali ai "fermei animalelor", căci "patria are nevoie de idioți și tâmpiți, alienați mintali și alți fii minunați, animați de a muri pentru neam și țară" (p. 20).

Ravagiile fonfoismului se derulează la neverosimile dimensiuni ale genocidului: aberația politicii demografice, alimentația "rațională", culpabilizarea și sufocarea oricărei personalități ce-ar fi îndrăznit să-și impună propria gândire sau creativitate, prigonirea intelectualității. Întreaga tragedie era subtil ascunsă, singura carte de vizită a țării ce circula fiind Hon HYN, împreună cu zecile de mii de volume ale Operei de două parale, conform căreia România se afla încă de pe timpul lui Burebista pe "drumul construcției socialismului multilateral dezvoltat".

Fundalul poleit idilic și mioritic, festivitățile găunoase la care copiii erau educați să prosterneze în fața "părinților națiunii", pe versurile poezilor de curte, presa oficială menită să facă nonstop apologia "bărbatului de stat" și a "realizărilor", totul era ticluit să ascundă blestemul și tragedia ce se abătuseră asupra conștiințelor.

Realitatea devenise "o irealitate sumbră". Totul friza absurdul și ospiciul se funcționau ca un perpetuum mobile al falimentului tuturor reperelor. Absurdul se autogenera, umanismul însemnând "dragostea față de animale", iar cutremurul din 1977 "un vibrant omagiu adus conducătorului iubit". Nonroman-ul lui Florentin Smarandache are anvergura unui *j'accuse* fără restricții de abordare și limbaj.

O carte în care fonfoismul este încolțit din toate părțile și cu toate mijloacele de expresie, de la cele științifice până la cele ale deriziunii și blasfemiei, Hon Hyn fiind încoronat cu lauri de violator al istoriei unei națiuni.

Demolarea a sute de lăcașe de cult, spre a-și exercita propriul cult, inclusiv megalomania urbanistică, autoproclamarea ca descălecător de țară și unic depozitar al panteonului național, Hon Hyn atinge recordul batjocurii față de un neam, dar și al patologiei totalitare.

Imensa parodie ce s-a jucat în România este dejucată de Smarandache cu o exasperantă răbdare analitică, asemănătoare stării de implozie. În recurentul, totalul, febrilul denunț oferit, descifrăm imensa suferință în captivitate a milioane de victime ale fonfoismului.

Un imens gulag fără speranță, căci Hyn decretase "instituționalizarea Apocalipsului ca formă de guvernare".

Nonroman este cea mai incisivă carte ce s-a scris vreodată împotriva tiraniei totalitare, împotriva celei mai distructive și grotești utopii. Un pamflet baroc (nu scutit de imperfecțiuni, gratuități, redundanță, cădere în inventariere de truisme), dar de o necruțătoare virulență cu adresă directă, în ciuda parabolei cusute cu ață albă.

O carte, care, dacă, prin absurd, ar fi fost depistată sau publicată în timpul tovarășului, autorul ar fi fost omorât de-a binelea.

Florentin Smarandache, scriind această carte în anii 80, când se afla încă în țară, nu făcea altceva decât să-și completeze datele personale pe un tipizat de condamnare la moarte. De amenințarea căreia n-a scăpat încă. Hon Hyn mai are urmași și discipoli în România și în lume.

Cronică apărută în publicația *Baricada*, București, nr. 37 (192), 14 septembrie 1993.

Geo Vasile

Inchizitorul angelic

Cel mai recent volum publicat de Florentin Smarandache cuprinde trei piese, ce se adaugă la masivul dosar al autorului - victimă și acuzator, deopotrivă - al totalitarismului: *Formarea omului nou*, *O lume întoarsă pe dos*, *Patria de animale*.^{*} Dacă în "Jurnalul de emigrant" al tânărului nostru scriitor, rezident din 1990 în Phoenix (Arizona), tipărit de Editura craioveană Ajus, America este numită ca într-un *jeu de massacre* paradoxal "paradisul diavolului", cele trei piese au ambiția "revanșei" totale împotriva unui sistem diabolic de îndoctrinare, îndobitocire și tortură morală de care tocmai a/am scăpat.

"Formarea omului nou" are loc, evident, într-un sanatoriu, o stație-pilot condusă de DOCTOR și ASISTENT, unde este adus personajul Bonifacio; incomod d.p.d.v. social, deci vinovat, adică deosebit de sănătos și normal într-o comunitate de abrutizați pe calea făuririi omului nou, Bonifacio își dă seama că experimentul

^{*} Florentin Smarandache: METAISTORIE (TEATRU). București: Editura Doris, 1993.

DOCTORULUI, fostul său prieten, nu se deosebește de inițiativele fasciste sau securiste de manipulare.

Spălarea creierului, abolirea rațiunii și a realului, a trecutului, a memoriei, a numelui și chiar a sexului. Toți pacienții se numesc Gheorghe și sunt programați să "trăiască" 50 de ani, atât cât pot lucra. Omul nou este sfârșitul ciclului de evoluție biologică, timpul însuși împietrește, devenind un "calm delirant". Dictatura necesară și nesfârșită nu mai generează surprize sau revolte; dresajul a fost atât de calificat și eficient, încât omul nou nu mai are ce face cu propria sa libertate.

Cât de actual ni se pare acest subtil paradox al lui Florentin Smarandache, omul și intelectualul ce-au refuzat organic să devină omul-masă, un număr într-o societate artificială, în care "haosul înflorește în interiorul ordinii pietrificate".

Bonifacio, acest alter-ego al autorului, îl acuză pe DOCTOR de genocid moral. Exercițiile de supunere, până la depersonalizare, făceau parte din nesfârșitul rețetar al mutilării sufletului.

Nu interesa nivelul de trai al indivizilor, ci nivelul de moarte prin inoculare ideologică. Omul nou trebuia să fie o arătare tipizată, o maimuță repetând demential cuvintele perfuzate.

Farsă imensă, de la cea populară până la înscenările macabre de avangardă, arde ca un foc exterminator cea mai sinistră utopie experimentală "pe suflet deschis".

Cuvintele par a fi vlăguite prin suprasolicitare. Florentin Smarandache pare să-și fi epuizat rolul de angelic atotinventiv Inchizitor al Absurdului.

Articol apărut în *Baricada*, București, anul IV, nr. 42
(197), 19 octombrie 1993.

Mircea Brenciu

Alienarea sub totalitarism

Recenta istorie a postmodernismului, cu întreaga lui tevdatură nonconformistă, dar pragmatică, se regăsește definitiv în generosul fond elitist al paradoxismului. Ceea ce îl face pe acesta din urmă să capete nuanțe exhibitorii, fără a se preta prin preț la scăderi valorice, nu este altceva decât o anumite condiționare grav claustrantă, amprentată serios asupra structurii psiho-culturale a autorului, mulțumită căreia paradoxismul există și se situează undeva deasupra suficienței unei literaturi a absurdului, ori a fixismului nedebordat al *murphy-*ismului cel de toate zilele.

Chiar și această situație în sine ține de o anumite regulă paradoxistă, căci vom vedea că nimic din ceea ce scriem, vorbim, gândim ori visăm nu iese din această sferă translucidă a nonsensului... natural. Admitem, după cum bine afirmă Solomon Marcus în lucrarea sa *Paradoxul*, că "nonsensul capătă sens și anormalul devine element natural".

Dar, sistematizarea, tipologizarea și, pe urmă, actul creației în sensuri paradoxiste, își regăsesc la

Smarandache adevărata paternitate, insistând încă o dată asupra condițiilor care nu ar fi căpătat amploarea unei mari vogi în Occident. Dacă Smarandache datorează aceasta totalitarismului, de care apoi a fugit îngrozit, o putem afla din însăși substanța cărții de teatru intitulată sugestiv *Metaistorie*, acest totalitarism nedispărut încă... total. Dar despre aceasta, înspre final. Mă declar uimit, în tradiția cea mai autorizată a paradoxismului de care m-am contaminat, că Smarandache nu are o lucrare intitulată, cel puțin: "Mulțumim din inimă partidului", căci prea multe datorii au, în deplină reciprocitate, partidul și Smarandache. Spre fericirea noastră parțială, primul mai trăiește rezidual, iar cel de-al doilea, adică autorul, se află în plină glorie în Lumea Nouă; din păcate nu "nouă", ci "lui"!

Spunea foarte bine Titu Popescu în a sa *Estetică a paradoxismului* (București, 1995): "Postmodernismul și-a luat revanșa pentru tot ce a fost interzis în vremea dictaturii cenzurii (mai drastică după <desființarea> ei), ajungându-se intenționat și simptomatic, la un anumit grad de dificultate a textului. Un anume extaz cultural vine să dispenseze existențele tracasate și pentru altfel de experiențe. Sunt puse în joc, pentru aceasta, luciditatea și ironia, histrionismul și masochismul, febra culturală și

suveranitatea auctorială absolută, ireverența și exhibarea disperării, cinismul și însingurarea, dezabuzarea și presimțirea". Această revanșă postmodernistă nu e altceva decât paradoxismul!

Volumul *Metaistorie* conține trei piese de teatru (1. "Formarea omului nou", 2. "O lume întoarsă pe dos", 3. "Patria de animale"). (Tabloul I al primei piese a și fost publicat încă din octombrie 1989 în Suplimentul de literatură, cultură și educație al revistei *Dialog* din Germania).

Pretextul dramaturgic devine înlesnitor pentru autorul prea-impregnat de grația dezvoltărilor cu orice preț ale acestei mari porcării (în sens propriu) ce a purtat numele de comunism. Dialogul devine aici o filipică cu nuanțe tragice la adresa unui sistem în care "indivizii nu au dreptul la istorie". Un asemenea sistem politico-social, bazat pe reguli contorsionate, antiumane, devine pentru autor un generos izvor de izbucniri paradoxiste... Astfel, "astăzi, în epoca de aur, lumea acceptă eșecul ca o nouă formă de a se ralia, liniștită", pentru a continua cu "sistemul nostru este, într-adevăr, steril ca un vid. Dar să nu uităm că el se clădește pe moștenirea trecutului putregăindă".

Individul devine un cadavru în viață, dezghiocat de iluzia propriei calități demiurgice. El este executantul

cretinizat al unor reguli impuse, ce desfid umanitatea și umanismul ca repere fundamentale.

Omul lui Smarandache este cea mai grotescă ființă inventată de vreun sistem politic, depășind impasul existențial al tipologiei sartriene, ori pe cel al universului fabulos orwelian, ori relația "plauzibil-absurd" a lui Urmuz, prin aceea că omul nu mai există. Certitudinea bestialității cu chip imobil implantată pe structura unei ființe ucise ideatic devine placa turnantă în jurul căreia se țese trama pieselor din acest ciclu. *"Noțiunea de valoare nu mai are rost, și nici de nonvaloare"*. Într-o atare societate *"nu au loc nonevenimente"*. De aceea, *"cultura este un stupefiant cu efecte foarte nocive, incomodante"*.

Uciderea ființei spirituale este fondul, esența societății comuniste! Pentru orice trăitor al meleagurilor luminate anormal de o stea roșie, devine un truism actul dezvăluirii fruste. Și totuși, câți dintre contemporanii totalitarismului se recunosc în formidabila frază smarandachistă: *"Selecția oamenilor noi s-a făcut de o spaimă irațională, să n-aibă opinii proprii, să n-aibă personalitate, să fie docil, să sufere de o spaimă irațională, să n-aibă acces la politică, dar să nu se manifeste nici ca apolitic"*.

Aceștia SUNTEM NOI, cei educați în răstimpul celor 50 de ani de dictatură. Ba mai mult, noneducația și

nonexistența spirituală ne-au aprentat până într-acolo, încât după decembrie 1989 am scăpat de comunism pentru a intra în alt comunism.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 1994.

Nicolae Novac

Considerații pe marginea unor poezii de Florentin Smarandache

Cine își închipuie că poezie se cheamă acele bucăți în care versurile rimează, se înșeală amarnic. Florentin Smarandache vine să ne dovedească acest lucru prin cele câteva poezii pe care le avem în față.

Iată acest așa zis „non-poem” intitulat „Arizona, Iulie, 1990” apărut în Revista *‘Ramuri din Craiova: Eliberat de searbătul trecut, încărcat de-un viitor nebulos, acest exil continuu – Of, Americă, țară a tuturor contradicțiilor, mamă apartizilor, transfugilor, și neadaptaților emigrați totdeauna în ei însuși, ce contează pentru tine o viață în plus, o viață în minus și acest destin al unui refugiat? Nimic decât un grăunte de nisip în deșert.*

Transplantat din Vâlcea în Arizona, poetul nu-și găsește limanul. Dorul pe care numai deșărații-l cunosc și trăiesc erupe ca un vulcan în poemul „Țara și eu” din care redăm: *Țara e un fluviu cu apele limpezi, iar Eu un izvor rece în albia lui. Țara e un munte înaintând spre cer, iar Eu o stâncă pleșuvă în vârful lui.*

Cine ar putea spune, spre exemplu, că "Umbra Zimbrilor" n-ar fi poezie? Poezie adevărată. E atâta frumusețe dăltuită în cele doar șase versuri: *Nu, zimbrii n-au murit! Pășesc pe urmele noastre cum noi pășim pe urmele lor; zimbrii sunt în umbra vulturilor, sunt în fiecare din noi, Nu, zimbrii nu vor muri!*

Ca un protest împotriva totalitarismului inițiază prin anii '80 Mișcarea Literară Paradoxistă, dând dovadă că omul de științe matematice poate deveni și un bun om de litere.

Regretăm că spațiul nu ne permite să dăm și alte exemple din aceste "non-poeme" care sunt totuși adevărate poeme.

Consemnare apărută în publicația *America*, Cleveland, Ohio, SUA, Anul 88, No. 1, 20 ianuarie 1994.

Geo Vasile

America, purgatoriul monitorizat

Cu prețul vieții, departe de cuplul satanic

Începând din anul 1994, Florentin Smarandache și-a schimbat prefixul, astfel încât pe 10 decembrie va împlini 40 de ani, deși încă de pe acum omul, literatul și matematicianul și-a cucerit dreptul de a se mărturisi prin cunoscutul vers: "Optzeci de ani îmi pare în lume c-am trăit..."

Afirmând acestea, nu mă refer în primul rând la aventurile fizico-geografice cu care omul s-a confruntat, ci la peregrinările și experiențele sale spirituale: în România, datorită dictaturii (până în 1988), în Turcia, unde ajunge îmbarcat ilegal pe un vapor (ispășind aici șapte luni de lagăr: septembrie 1988 – martie 1990), după car aterizează în SUA, unde se află până-n zilele noastre ca rezident permanent, cu soția și cei doi copii. Florentin Smarandache a plecat din România dezamăgit de blocajul totalitar decretat de cuplului satanic, în primul rând împotriva intelectualilor. A plecat riscând totul, cu prețul vieții și în numele speranței de a-și realiza proiectele și profețiile literare și de libertate: de a spune adevărul, de a

se informa, de a scrie, de a comunica cu specialiștii și literații din străinătate, ca specialist și literat român și european, debarasat de orice complexe. În ce măsură a reușit Florentin Smarandache să-și cucerească locul la vârf și un renume binemeritat în matematici și beletristică ne-o dovedesc cele cca. 15 volume ale sale de poezie, proză, teatru precum și comunicările științifice publicate în țară, în cele două Americi, Canada, Europa.

Jurnalul ca mod de supraviețuire

Poate cea mai sinceră (autentică) scriere tipărită recent la Craiova (Editura Ajus) este "America – paradisul diavolului. Jurnal de emigrant". Titlul, un oximoron specific autorului, întemeietor încă din țară al mișcării literare paradoxiste, i-a făcut pe unii critici să creadă că Smarandache are veleități antiamericane și nostalgice simpatii comuniste. Este culmea opacității să califici astfel un intelectual care a fugit de comunism, scârbit tocmai de megalomania și indicațiile Temnicerului de onoare al țării. Ca noi toți, nici el n-a avut certitudinea dispariției funes-tului cuplu de pe scena politică a României, drept care, după ce și-a îngropat la propriu sutele de manuscrise anticomuniste și antitotalitare (recuperate parțial în volumul "Nonroman", apărut în 1993), a riscat calea exilului.

Cu sufletul la gură

”Paradisul diavolului” est jurnalul unui intelectual transplantat brusc în alt mediu geografic și uman; de aici dramatismul notațiilor, amprentele intime, observațiile dure, balansul continuu între eșec, umilință și recuperare, ceea ce asigură cărții o surprinzătoare densitate epică.

”Paradisul diavolului” se citește în diverse feluri, oricum cu sufletul la gură, așa cum a fost scrisă. Autorul devine personajul propriilor sale interpretări, întâmplări, căinări sau relatări seci. Lupta pentru existență, în sens biologic, dar și stările de deznădejde spirituală, de lehamite față de purgatoriul în care ești acceptat formal și provizoriu și unde trebuie mereu s-o iei de la capăt, pentru a convinge că ești totuși un om viu, eventual ”o trestie gânditoare”, ci nu doar un nume codificat pe computerele serviciilor de evidență a imigranților, toate aceste experiențe-limită fac din ”Paradisul diavolului” un roman pilduitor, aproape clasic, chiar dacă autorul mărturisește că genul clasic nu i-a reușit până acum.

Aritmetica inițierii. Integrare și identitate

Demonstrația de fond a autorului este că America, trăită ca turist, este cu totul altceva decât America azilanților. Dacă aceștia se întâmplă să fie și intelectuali,

adică "fără meserie", orizontul oferit, fie și de statul Arizona (în așa-zisul Vest Sălbatic, între New Mexico și Utah), este minim. Nicio discriminare între europeni, mexicani sau africani nu există la centrul de triere din Phoenix (Tolstoy Foundation, condus de dl. Nicoară, "părintele răniților"). Florentin Smarandache a trebuit să uite tot ce-și închipuise din filme și cărți, pentru a se integra într-un univers multinațional ce nu-i oferea decât supraviețuirea printr-un provizorat experimental. Refugiatul se bucură la început de asistență socială și medicală gratuită, de un simbolic ajutor de șomaj, după care, dacă nu-și găsește un job, este abandonat.

Personajul cărții nu se lasă abandonat, deși nu știe engleză, iar diploma universitară îi este echivalată cu un bacalaureat. Personajul nostru nu are nici un fel de aptitudini practice, n-are permis de conducere și pe deasupra îl dor dinții, fiindcă un dinte costă 1.000\$. Personajul jurnalului intră într-un fel de vertij al înverșunării de a se lupta zi și noapte cu America, pe teren propriu. Explorează orașul, apoi împrejurimile, bibliotecile, se chinuie cu engleza și cu doctorii, urmează cursuri de conducere auto, notându-și maniacal cât costă orice, de la obiecte de primă necesitate până la cele mai diverse taxe cărora America le datorează o mare parte din prosperitatea ei. O

adevărată, deși subiectivă, monografie a mentalităților americane (de la cele politice până la cele de comportament) și a Arizonei ne este oferită de un român care s-a străduit să rămână actor și spectator totodată, muncind din greu pentru a-și crea condițiile unei vieți decente, pentru a-și recuceri identitatea pierdută, neuitându-și vâlcioara sa natală, adică părinții și țara.

Un pariu câștigat

Sunt tentat să cred că aglutinarea extrem de modernă a fragmentelor – a notațiilor obsesive în care autorul devine personaj, realul invocat, imperativ sau aleatoriu, se transfigurează în ficțiune. Smarandache, în cazul în care ar avea putere să-și recitească "Paradisul...", ar avea surpriza să nu-și recunoască personajele. Învingând America cu armele unei voințe susținute de disperare, Smarandache a câștigat pariul, cel cu sine în primul rând. A asimilat o lume, a umanizat un deșert supertehnologizat. Autorul e liber acum, poate să renunțe sau să continue, să discearnă între Paradis și Diavol. Eroic și ironic, ca întotdeauna. Nimeni nu-i perfect, cu atât mai puțin America, oriunde s-ar afla.

Cronică apărută în publicația *Baricada*, București, An V, Nr. 5
(212), 1 februarie 1994, p. 27.

George Mitin Varieșescu

Străin printre străini

Florentin Smarandache: un român care nu a uitat de ce a fost obligat să-și părăsească cuibul drag, pe timpul lui Ceaușescu. Un cadru didactic, care rămâne fără... cadre, un inginer fără... inginerie, un familist fără.. familie, un patriot... fără patrie, un amic fără... amici, un...

A cules un pumn de stele, care străluceau cel mai tare, în țara unde cerul se confunda cu pământul și numai exista nimic, decât ființe care se mișcau exact pe traseul indicat de către făuritorul acestei "lumi făurite de El". I s-a ordonat să slobozească stelele din palmă. Le-a ferecat cu "nouăzeci și nouă de lanțuri", și s-a dus până la capătul pământului, slobozând, tot câte o stea.

Recent, Smarandache a publicat Trilogia dramatică intitulată METAISTORIE, un zbucium al stelelor, trei la număr, ce-au fost "ferecate", slobozâte și... lăsată să suspine liber, iar suspinul lor, a pătruns până în sufletul nostru. *O lume întoarsă pe dos, Formarea omului nou și Patria de animale*, sunt cele trei piese dramatice, care oglindesc cu atâta zbucium și veridicitate viața omului din cadrul "cele mai perfecte" orânduiri sociale - COMUNISMUL!

Autorul se bucură în prezent de aprecierea criticilor din țară și străinătate, aducându-i elogi la ultimul volum publicat. Ne bucură în mod sincer, deosebitele realizări a unui român care nu și-a uitat menirea ca STRĂIN PRINTRE STRĂINI.

Un sincer "bravo", Florentin Smarandache!

Consemnare apărută în revista *Eminescu*, Sydney, Australia,
Nr. 12, aprilie 1994.

Marian Barbu

O fațetă a postmodernismului

Când se va scrie o *Istorie a culturii române*, care să cuprindă creațiile apărute după Decembrie 1989 – în țară și diasporă – un loc aparte va trebui rezervat *literaturii de sertar*. Dacă ea nu s-a dovedit pentru toți convingătoare valoric (până acum, 1994-1995), poate că viitorul ne va oferi alte instrumente critice de evaluare și, deci, de impunere. Fiindcă trebuie spus răspicat că pentru a depăși etapele exorcizante ale politicului din România ultimilor cinci decenii, prozatorii români au apelat la tot felul de tehnici artistice și au tipărit romane durabile (a se vedea chiar selecția propusă de noi în vol. I *Aspecte ale romanului românesc contemporan*, Craiova, Ed. Scrisul Românesc, 1993).

Descoperim, iată, că după evenimentele de la 22 decembrie 1989, invazia ostilităților față de politicul de ieri (înlocuit astăzi cu un pluripartidism de estradă, resimțită mai ales în presa de toate culorile, include, din când în când, și drumul literaturii. se scriu acum (deci, nu ieri) poezii, proze (de tot soiul!), piese de teatru care înfierează trecutul ca pe un cancer, operație pe care unii

autori o fac diletant, fără anestezie, devenind chirurghi de ocazie.

Există însă și autori care s-au profesionalizat *ieri* și, care, din cauza restricțiilor draconice impuse, scriu "pe sub mână", ori "pe dedesubt". Așa au apărut *jurnalele intime* sau *memoriile* (vezi N. Steinhardt, I.D. Sârbu, Arșavir Acterian ș.a.)

Unii, foarte puțini, au redactat și... romane. Exemplul de notorietate îl reprezintă Lucian Blaga, cu *Luntrea lui Caron* (Buc., Ed. Humanitas, 1990).

După cuceririle moderne de tehnică literară, romanul traversase și lumea documentelor, devenise și nonfictiv, atrăgând atenția că dezghețul produs trebuia să lumineze odată "forțele tăcerii".

Ceea ce s-a numit literatură existențialistă, la începutul sec. al XX-lea, mai cu seamă prin dramă (în Elveția, USA, Franța, Italia, Germania, România, Spania) s-a extins, nu întâmplător, și asupra romanului. De acum, tot ceea ce era tradițional (inclusiv sec. al XIX-lea) a intrat într-o competiție vizibilă, în care cititorul nu mai reprezintă o forță de care să se țină neapărat seama. Dimpotrivă, era invitat să participe la decodare, să-și ridice spiritul de receptare și să înțeleagă pe cont propriu mesajul operei.

Apariția Avangardei, căci aceasta este mișcarea înnoitoare a secolului XX care violentează, în mod deosebit arta și literatura, schimbă și raportul scriitor-operă-cititor.

Așa cum odinioară *La guerelle des Ansiennes et des Modernes* (sfârșitul sec. al XVII-lea), sau atitudinea lui Victor Hugo din prefața dramei *Cromwell* (1827) – și nu numai – se dovediseră violente față de ceea ce era vechi, oficiile de frondă fiind socotite moderne, noi, așa și Avangarda veacului XX făcea opoziție tranșantă față de ceea ce se crease înainte. Cum domeniul artei se dovedește de veacuri complex, focul pozițional de pe atâtea fronturi se declanșează în toate direcțiile, devenind și haotic, frizând anarhia absolută. Se simte un spirit justițiar suprem, de origine platonice, iar prin învierea filosofiei lui Sören Kierkegaard (1813-1855), premărgător al existențialismului, ca și a lui Fr. Nietzsche (1844-1900) rațiunea (și derivatele ei) capătă distorsiuni de nebănuire. Și astfel, frenezia neliniștii împinge de multe ori lucrurile la nihilism – vezi E. Ionescu, dar mai ales Emil Cioran (ambii, români, deveniți scriitori de expresie franceză).

Dintre precursorii Avangardei, pentru spațiul francez, trebuie luați în seamă François Villon (1431-1463), Alfred Jerry (1873-1907), Apollinaire (1880-1918), ultimul

fiind socotit și părintele cuvântului *suprarealism*. Dar francezii înregistrează multe cazuri de non-conformism, care, atunci când s-a manifestat în literatură (începând cu Evul Mediu), s-a folosit de ironie și de toate nuanțele umorului negru, mergând până la șarjă și grotesc. În 1948, în Franța, ne spun dicționarele și istoriile literare, s-a creat un *Colegiu de patafizică* de către urmașii admiratori ai lui Jarry. Printre ei Raymond Queneau (1903-1976, care "păstrează din entuziasmul tinereții gustul pentru umorul negru, adesea feroce, zeflemeaua, calamburul, imaginile insolite și anarhismul provocator. Folosește, de preferință, un limbaj vorbit, argotic, presărat cu expresii triviale și glume dubioase. Recurge adesea la fantezii ortografice"), Jacques Prévert (1900-1977, care după cel de-al Doilea Război Mondial, în volume de poezii, lângă calambururi, angajează jocuri de cuvinte, intervertiri burlești de litere și silabe), Eugen Ionesco (1924-1994, unul dintre protagoniștii teatrului absurdului), Boris Vian (1920-1959, care a creat o lume în vădită dezagregare, cu eroi violenți și duiși, cruzi și sensibili).

Prin aceste fulgurații de teorie literară, alternând cu istoria literară, ne stabilizăm o platformă de lucru pentru proza lui Florentin Smarandache, matematician și informatician recunoscut în cercurile de specialitate ale

lumii. La prima vedere, literatura lui, începută cu poezie, continuată cu un „memorial al durerii” din lagărele „străine” lasă impresia unor exerciții unde arta ca joc devenea un hobby întâlnit la oricare intelectual avizat în domeniul științei. România, cât și alte țări, are destule exemple în această privință. Dar are și altele prin care se arată că oamenii de știință au trecut frontiera în țara imaginarului și nu s-au mai întors la uneltele lor de bază. Iată însă că după 1989, aflat în SUA (statul Arizona), F. Smarandache insistă pe experimentul început și din acel *homo ludens* vrea să revoluționeze și arta literară a romanului, chiar a teatrului.

Proza pe care o prezentăm, sau mai corect spus îi oferim câteva glose de lectură, autorul îi pune ca titlu (păcat!), nici mai mult nici mai puțin... *Nonroman!* Deci, specia ca atare capătă o identificare avangardistă, obligându-l pe comentator la serie de incursiuni în domeniu. De ce? Fiindcă autorul – bun cunoscător al limbilor română și franceză, engleză (mai recent spaniolă și portugheză) – trădează de-a lungul celor 237 de pagini ale scrierii (apărută la Editura Aius, Craiova, 1993) o bună cunoaștere a fenomenului de avangardă, cu precădere din sec. al XX-lea.

Savantul român Adrian Marino se-ntreba în 1973 (*Dicționar de idei literare*, I, Ed. Eminescu, p. 177) dacă s-a ocupat cineva – în lume să alcătuiască o listă completă a mișcărilor de avangardă. Căci, după Domnia sa, „ele trec, în orice caz, de patruzeci de *teme* și seria continuă. Adevărul este că ne aflăm în fața unor curente artistice în plină evoluție, cu perioade de efervescență și de precipitare (precum în cele două războaie mondiale), urmate de stagnare și declin, apoi de noi izbucniri violente, în forme inedite, imprevizibile.”

Realitatea avangardei are ramificații multiple și în alte domenii ale culturii. S-a creat „o microsociologie a mișcărilor de avangardă și o fenomenologie morală a lor, ce nu pot fi pierdute din vedere”, adaugă ideocriticul român citat.

Noțiunea de *avangardă*, provenită din domeniul militar, prin extensie, înseamnă *militant* (A. Marino). Interesant este că polivalența ei semantică a făcut loc termenilor de *absurd* și *paradox*. Ultimul (cu etimon grecesc – *paradoxon* = contrar așteptării, extraordinar), prin filosofia lui Kierkegaard, a cucerit pe romantici și pe mulți scriitori până la postmoderniștii americani (D. Diderot are un inedit studiu intitulat *Paradoxe sur le comédien*). Iar mai aproape de zilele noastre – 1959, la

Helsinki, 1965, la Roma, 1967, la Belgrad – au avut loc dezbateri internaționale despre diversele aspecte ridicate de *avangardă*.

Cum se întâmplă adesea, și *mișcarea paradoxistă* are o istorie a ei (vezi *Anthology of The Paradoxist Literary Movement*, Ophyr Univ. Press, Los Angeles, 1993). Din manifestul publicat de inițiatorul său Florentin Smarandache – în 1990, în vol. de *Nonpoeme*, reluat ca Addendă în studiul lui Constantin M. Popa – *Mișcarea literară paradoxistă*, la jurnalul de emigrant *America, paradisul diavolului* (Phoenix, 1992), ca și la romanul *Nonroman*, Ed. Aius Craiova, 1993 se cuvine să operăm câteva disecții pe care să ne sprijinim în comentariul propus.

La un text de aproape două file, autorul folosește două variante de limbaj: *confesiv* și *obiectiv*, stimulativ pentru ipoteticii adepți.

La nivelul enunțurilor conținute, textul are 6 forme de prezentare.

1) *O definiție a propriului eu poetic*, care se dovedește deschis oricărui orizont de așteptare, atâta timp cât este în America („Deci, am venit în America să reconstruiesc Statuia Libertății” – scrie într-un mod activist F. Smarandache).

Tot aici, orgolios, își flutură steagul opțiunilor, menite să subscrie numai acelei îndrăzneli care refuză *ab initio* tot ceea ce s-a creat până atunci în artă, literatură, știință („artă Non-artă, stilul Non-stilul, antiliteratura și literatura ei, poeme care există prin absența lor, probleme de matematică nerezolvate și deschise trebuie să științificăm arta în secolul tehnic” ș.a.)

2) *O definiție a scriitorului*, ale cărui conexiuni literare trebuie desprinse din familia aneerinelor („Scriitorul nu e un prinț al rațelor”). Nivelele subtextuale ale acestei apropieri... paradoxiste sunt, ori ce s-ar spune de nivelul speculației.

3) *Locul paradoxismului în cadrul literaturii*. Apare în cele patru fraze – cu zece propoziții – o observație cheie despre ceea ce autorul întreprinde (personal). Este o detașare de sine și punerea în evidență a scopului pe care acțiunea sa îl urmărește „...mișcarea paradoxistă nu este nici nihilism, nici deznădejde. *Este un protest împotriva vânzării artei*” (subl. n. - M.B.)

4) *Caracterizarea artei adevărate*. Abia aici, tonul capătă înălțime admonestatoare de manifest. Reproducem în întregime textul:

„Voi, scriitorii, vă vindeți sentimentele?”

Creați doar pentru bani? Numai cărțile despre crimă, sex, groază sunt publicate.

Unde e arta adevărată? (*subl. aut.*)

La cerșit..."

Se vede, orice s-ar zice, un ecou târziu al *Manifestului activist către tinerime*, publicat de constructiviști, în revista *Contimporanul*, III, nr. 46, mai 1924. Reproducem partea I:

„Jos Arta, căci s-a prostituat!

Poezia nu e decât un teasc de stors glanda lacrimală a fetelor de orice vârstă;

Teatrul, o rețetă pentru melancolia negustorilor de conserve;

Literatura, un clistir răsuflat;

Dramaturgia, un borcan de fetuși fardați;

Pictura, un scutec al naturii, întins în saloanele de plasare;

Muzica, un mijloc de locomoție în cer;

Arhitectura, o antrepriză de mausoleuri înzorzonate;

Politica, îndeletnicirea cioclilor și a samsarilor;

... Luna, o fereastră de bordel la care bat întreținută banului și poposesc flămânzi din furgoanele artei.”

Dacă acesta era Ion Vinea în octombrie 1924, Ilarie Voronca în revista „75 H.P.” a fost mult mai tranșant, mai distructiv, textul manifestului său (aviogramă) având și o altă așezare în pagină. Inventând pictopoezia, alături de Victor Brauner, cei doi pun în pagină ca un desen (în formă de L) 3-4 cuvinte, a căror concluzie (pe orizontală!) sună așa:

„pictopoezia nu e pictură
pictopoezia nu e poezie
pictopoezia e pictopoezie”

(Apropierea cu textul lui F. Smarandache se face de la sine.)

5) Deși în parte referințele de până aici erau tutelate de poet și experiența sa biografică, acum, Florentin Smarandache, ca un părinte proteguitor, împrumută tonul neutru, rece, constatativ al istoricului literar. Scrie, deci, într-o formă calmă, cu un limbaj de suprafață, vecin cu adnotările și glosele: „Puteți găsi în cărțile paradoxiste tot ce vă place și nu aveți nevoie: pagini pentru a nu fi citit, auzite, scrise. Bucurați-vă de ele.” ș.a.m.d.

Constatare din interiorul „fenomenului” și... reclamă?!

6) O concluzie cu coordonatoarea conjuncție...
așadar (în „Contimporanul” apărea... deci!)

De la cazul singular sau individual al său, ca autor al ciclului de *Nonpoeme*, Smarandache iar trece în spațiul fertil și multiplu al artei:

„Pentru că arta nu este pentru minte, ci pentru sentimente. Pentru că arta este și pentru minte. Încercați să interpretați ceea ce nu se poate interpreta. Imaginația dvs. poate înflori ca un cactus în deșert.”

Ei, așa arată un manifest interpretat.

Trecem, cu bună știință, chiar peste stângăciile autorului de punere în pagină a unui manifest și conchidem că autorul, deși are o țintă biografică precisă – trecutul bestial (în ceea ce îl privește – vrea să schimbe fața lumii, oferindu-i un limbaj pentru... reflectare/

Într-o scrisoare (particulară), autorul, din Arizona, își întărea convingerile: „Paradoxismul nu e dadaism, ci are un sens. Chiar dacă sensul nonsensului, al imposibilului; vreau să exprim un „da” al „nu-ului”, o negație afirmativă (priviți-o nu ca pe o antinomie), viața și literatura luate în răspăr... Apoi, generalizările în spațiu (poezie tridimensională, nescrisă, ci culeasă / percepută / intuită în natură):

„O lebădă plutind pe apă (este o poezie, atât)

Un obiect: statuia lui Mihai Eminescu de la Chișinău (este o poezie)

Sau chiar... Marian Sârbu, ca ființă (este un poem de sine stătător),

Generalizare mergând în spații abstracte: Banach, Lobacevski (geometrie imaginară), spații curbate (din știință. Să mă vedeți scriind, mai exact creând, o poezie în spații Riemann (geometrie eliptică)).

Până aici toate bune, cât privește teoria, poezia și artele plastice – pictura și sculptura. Dar modele ilustre ale avangardei din totdeauna rămân cele din perioada interbelică, fiindcă ele au intrat în concurență, dacă nu au fost deviate din aceasta, cu marea proză analitică și existențială, de la ruși, francezi, nemți până la... Urmuz al nostru (1883-1923).

În revista *Urmuz* (an I, nr. 3, martie 1928), tânărul de atunci Geo Bogza definea romanul ca pe „un vehicul vertiginos. Instalat comod între două pagini, el te duce dincolo de realitate. Sportul acesta îl practică cu pasiune fetele de pension și tinerii bărbieri repetenți la mandolină. Deschizând romanul, cum se ridică cortina unui teatru, imediat personajele încep a se agita, scoțând panglici pe nas. Spre deosebire de teatru, la roman în plus avantajul de a-i vedea scoțându-și izmenele și spălându-se pe dinți.

Unele personaje de roman își fac destăinuiri reciproc spre disperarea cititorului inteligent. Romancierii se numesc oamenii care le fabrică, de obicei ei au un răs băligos.”

Între prozele avangardiste interbelice din România, se numără și cele semnate de Ilarie Voronca, Ștefan Holl, Geo Bogza, Mihai Cosma, Virgil Gheorghiu, Sașa Pană, Dan Faur, Max Blecher și Ion Vinea. Ultimii doi sunt cei mai importanți prozatori (în ordine valorică): *Întâmplări în irealitatea imediată*, *Inimi cicatrizate* și *Vizuina luminată*, de M. Blencher (1909-1938); *Lunatecii* și *Venin de mai*, romane de Ion Vinea (1895-1964).

Am invocat, printr-o coborâre în timp, câteva referințe despre avangardă, pentru a impune o platformă de judecată a actualei scrieri din 1993.

Chiar dacă la noi avangarda (interbelică și apoi recurenta ei prin suprarealism imediat după 1944) nu a produs mutații spectaculoase la nivelul poeziei – unde s-a dovedit cu acută cerbicie – nici critica, nici istoria literară n-au revendicat-o ca pe o înnoire binefăcătoare.

Mai târziu, nici n-a fost posibil, căci după 1947/48-1989 finalitatea socială (uneori sociologică) a operei de artă era supremul indiciu de valoare în sine. Iar ceea ce s-a creat în diasporă în perioada amintită, n-a avut

posibilitatea (legală) de a influența în vreun fel creația din țară. Cum și reciproca e valabilă.

În acest context și în această ordine de idei, tentativa matematicianului/informatician Florentin Smarandache ne apare ca o avangardă târzie. Iar paradoxismul său devine o fațetă a unui logos ascuns (apreciat contradictoriu în multe părți ale lumii).

În fond, actuala scriere, supusă canoanelor clasice de definire a prozei, nici nu este roman. Autorul are două nivele distante de scriitură: 1) alegoria și parabola, care sunt elemente de tehnică literară, validate ca atare, și 2) limbajul concret, crud, mustos până la injurie și calambur ieftin (în unele cazuri).

Autorul pornește de la o țară imaginară – Wodania – peste care, ca în basme, stăpânește un tiran Hon Hyn.

Pentru a-i povesti toate fărădelegile sale – de la tinerețe până la bătrânețe – cu un comentariu policrom, cartea este împărțită în trei părți, beneficiind de o dedicație, un facsimil, o notă a editorului, o addendă / o erată.

Mai trebuie precizat că, apelând la modelul *manuscrisul găsit* (evident în condiții misterioase!), truc cu o vechime de peste două sute de ani (la englezi și la

francezi), adoptând un stil de exprimare regională (oltenească), trece la câteva răbufniri mesianice:

„Pentru ce, Doamne, acest CERC ÎNCHIS să îți strângă în chingă creierii learcă...

Pentru ce, Doamne, aceste rele în Wodania și un CERC VICIOS în care te învârte societatea ostilă ție și nu este PRIMUL CERC, nici ultimul...

Pentru ce, Doamne, acest NEANT TELURIC să-ți umple inima de tristețe...”

„O, țara mea de dor de ducă...”

Definindu-și creația (de față) autorul scrie:

„Aceasta nu este, deci, o carte, ci un om bolnav. Ea nu merită să aibă un titlu, nu merită să aibă un cititor și nici un autor. Căci este produsul altora, un copil de incubator născut într-o republică de animale, cattle farm, rasa om.”

Nuanța paradoxistă, invită spre finalul enunțului de mai înainte ce luminează mai încolo, când autorul, caracterizându-și propriu-i stil „de gimnastică literară”, scrie cu aldine „Acesta este un mod de cum nu se scrie o literatură, fiindcă neliteratul a căpătat în modernism valoare literară.”

Așadar, Smarandache, într-un gest de baricadă își propune să scrie „cea mai proastă carte din lume” (cum

lui Sylvester Stalone i s-ar fi convenit un Oscar pentru cel mai prost rol din multe filme).

Dacă n-am avea modelele de avangardă din România și din lume, l-am crede pe cuvânt pe autor, căci astfel mândria de a obține „un record personal cu care să te mândrești pe veci” este o depoziție naivă, superfluă.

În fine, ca-ntr-o *Țiganiadă* bufă, peste care a trecut umbra lui Don Quijote, Smarandache descoperă tot felul de tare sociale, politice, economice, morale (și câte vor mai fi) ale unei dictaturi totalitare. Oricum din Europa de Est și nu din America Latină (a se vedea marii prozatori de la Borges la Marquez, care au apelat la fantastic, magic, controlabil în datele lui estetice).

La Smarandache, istoria prea vie a României „de ieri” este stoarsă până la lacrimă și caricatură, încât orânduirea fonfoistă a lui Hon Hyn și pârjolit totul -de la ideea de libertate până la aceea de muncă. În cuplu cu soția lui, tiranul a devenit un monstru ca în *Complotul babei*, 1869, de B. P. Hasdeu, urmărind în mod organizat ca lepra politică (alta decât *Ciuma* lui Camus din 1947?) să cuprindă toată existența („Că trebuie o plagă/ Să fie țarantreagă,/ când buba șade sus!”)

De la mistificarea istoriei – în favoarea-i, decapitarea intelectualității și până la nașterile planificate

(într-un program demografic greu de crezut), nimic nu se mișcă în Wodania fără știința lui Hon Hyn.

În mod voit, scriitorul sare dintr-un regim stilistic în altul, pentru a umfla fiziologia grotescă a protagonistului.

Având pe alocuri ținuta unui „poematicon eroi-comico-satiric”, dicteul lui Smarandache apelează conștient la subsoluri de pagină, în aceeași formulă impusă de Ion Budai-Deleanu, explicându-și în numele editorului (adesea), unele „rostiri” din țesătura epică a textului de mai sus. Așa aflăm la pagina 128 că romanul se întrerupe, fiindcă autorului i s-a găsit cadavrul aruncat într-o fântână părăsită. Din necrologul redactat la repezeală (în editura unde cartea se culege) se spicuiesc câteva trăsături ale operei defunctului. Fiind vorba de nonroman, scrierii i se găsesc calități, dar și neajunsuri, asemănându-l trilogiei *Omul fără însușiri* (1930-1943) a austriacului Robert Musil (1880-1942).

În treacăt fie spus, R. Musil prezenta o țară – Cacania (monarhia cezaro-crăiască) în care „nu există nici o ambiție economică, nici un vis de hegemonie”. Cacania „era un atât care nu mai supraviețuiește decât prin forța obișnuinței.”

Să se fi gândit romancierul Smarandache să creeze, în replică, o scriere în care dinamismul și forța de putere, de dominare să fie totale, dincolo de ceea ce au cunoscut regimurile politice anterioare în... Wodania?

Dacă da, atunci, autorul – printr-un pasaj al necrologului său, în maniera macedonskiană a *Noapții de noiembrie*, își definește bine scrierea: „Roman demascator, ce vrea o analiză amănunțită a orânduiri sale.

Uneori, lucrurilor li se spune pe șleau, cam grosso modo, alteori evaziv, cu brizbrizuri verbale. Dar stilul incisiv este frecvent brutal și violent, și spurcat, și nerușinat, chiar pleonastic, năprasnic, dezabuziv, cu conotații peiorative vulgar, pornografic.”

Sau:

„Spirit discontinuu și cam neponderat, aduce deseori motivații puerile, riscând să intre în didacticism; în ciuda unor lacune, spargeri de sens și de ritm, redundanțe, infatuări, trebuie scoasă în relief cutezanța autorului, riscul pe care și-l asumase...”

Și încă o frază din necrolog – care explică de aici înainte aglutinarea unor texte, ce se doresc reverberații ale totalitarismului descris chirurgical mai înainte. Biografia autorului încărcată și biciuită în lagăre de concentrare în afară de țară dar și de Wodania, unde n-a putut să-și

publice tot ce și-a dorit, îl determină pe autor să se revolte împotriva „normelor și tradițiilor artistice”. Conchizând paradoxist, „Non-vers, non-oeuvre, non-littérature... non-oui!”

Acel *non-oui* este unul din multele paradoxuri să le zicem agreabile cu care ne întâlnim în această carte. Ca tehnică, „paradoxul e o alarmă a inteligenței, un contact inedit cu adevărul/valoarea lui e una de excepție.” (Al. Paleologu, 1972, p.9).

Dacă până la pagina 128, când autorul a lansat o revoltă post-factum, de fapt o revoltă în genunchi, cu intrusiuni, uneori fals avangardiste, începând cu paginile 132-133 se vede atitudinea tranșantă a prozatorului. Este vorba de reproducerea a două mici broșuri adnotate „cândva” de autor.

Prima se întitulează *Politica înțeleaptă a Partidului Fonfoist*, apărută la Editura Politică.

Adnotările au și jocul parabolei, deși autorul coboară (de ce oare?) în „ulița mare” de multe ori, fără izbânzi artistice.

Sunt vizate *Sarcinile teoriei fonfoiste, obiectivele, Trăsăturile, Metoda, programele Partidului, desființarea democrației fonfoiste.*

Din ultima parte a „broșurii” – democrația fonfoistă – luarea în răspăr (fără o anumite ordine) a tuturor obiectivelor totalitarismului de „ieri” trădează un spirit raționalist dedat calculului logic și subtextual. Nu știu dacă el ține de încastrarea într-un roman, dar dacă ne gândim că textualiștii postmoderniști au atâtea „documente” în aparatul epic, de ce n-am admite și acest joc de inteligență al lui Smarandache? Căci fiecare formulare a sa tinde să aibă caracter de aforism care se pliază foarte bine pe situația social-politică și culturală din Wodania (mai pe îndelete, în intenția autorului), concret; de aici aspectul jurnalier (și fără de gardă!) în cele trei părți narate. Luăm câteva exemple, la întâmplare:

Întrucât balanța comercială a Wodaniei este deficitară, s-a mai așezat un pietroi în talerul stâng pentru a o echilibra;

Eficiență mare la pagube;

Folosirea cât mai chibzuită a fondurilor bănești și materiale în scopul irosirii lor grabnice;

Apropierea dintre munca fizică și cea intelectuală: hamalul să care bagaje cu mintea, în imaginație, cercetătorul și proiectantul să judece cu dosul;

Creșterea rolului sindicatelor în aservirea lor guvernului;

Libertatea individuală se poate realiza numai în cadrul în cadrul colective;

Fiecare cetățean are obligația să spere dezastrul (l-am putea denumi mai exact crah-ul) economic și social al patriei;

Sărbătorirea fonfoistă de la 16 iunie, Ziua Internațională a celor ce trândăvesc;

Parodierea limbajului (din toate domeniile vieții) îndoctrinat cu ideologia comunistă a zilelor de „ieri” îl face pe autor un revoltat inegalabil. Sensurile devin nonsensuri, ideile non-idei, oamenii... vai ce paradox!

A doua broșură, un Manual de filosofie (Ed. Politică, 1969), se ocupa de... fonfoismul științific. De data ceasta, prin grila grotescului, Florentin Smarandache devine inegalabil. Cu siguranță „manualul” nu are legături cu ipoteticul fir epic, strecurat până aici, dar angajează cu suplețe o inteligență aparte. Aici, paradoxul este cultivat în sine, dincolo de el, rămâne cerul gol și Dumnezeu.

Respectând, în principiu, rigorile oricărui manual, scriitorul începe cu o prefață. Ea fiind scrisă de pe poziții partizane ale tiranicului conducător, sunt excluși, prin nominalizare, toți filosofii clasici (de la antici la moderni), rămânând doar H. H. care, „cu multă modestie, s-a

autoselectat numai pe sine – ceilalți nemaiaivând loc”. (Cred că umblatul prin lume Marin Sorescu, cel din *Viziunea viziunii*, Ed. Albatros, 1982, ar fi invidios citind acest capitol. Căci, scrierea sa, intitulată „Roman într-o doară”, este adnotată în dosul paginii astfel „În două părți” (Partea I și Partea a II-a) cu un număr suficient de capitole fiecare având un motto întâmplător, și cu două volume de versuri inedite, în afară de text, intitulate „Toiuri și Ventuze” (vol. I, „Toiuri” și vol. II, „Ventuze”) la care se adaugă și un Indice Alfabetic și „Cuprinsul”).

În continuare, manualul explică obiectivele și scopul pentru care trebuie schimbat totul, deoarece conducătorul Hyn experimentează o nouă orânduire în Wodania, superioară din punct de vedere irațional Utopiei lui Th. Morus.

Jocul de-a filosofia intră, dincolo de aspectul pur specializat, în domenii conexe, din științele umaniste sau exacte. Studiază (parodiază, nu?) prezența neologismelor din limba latină, fie că sunt substantive, adjective sau verbe. Exemplu tutelar: fonfoism și derivatele lui.

În ascensiunea șarjei sale, Florentin Smarandache urcă, prin lexicografie, în domeniul filosofic, definind pe 2 coloane (ca odinioară Virgil Teodorescu, în 1940, un text bilingv intitulat *Poem în leopardă*) sintagme, expresii sau

cuvinte care au tangență cu învățătura fonfoistă. Nu cumva maoismul să-l fi provocat pe autor în lărgirea perimetrului acestui cuvânt, văzut în „n” combinațiile lui în limbile greacă, latină, engleză, franceză, italiană? Munca este uriașă, căci sunt explicate în fișă peste 70 de formațiuni lingvistice – toate inventate și, din când în când, puse în seama marilor filosofi sau derivate din presupusele texte ale acestora. Atenție, rigoarea științifică în privința tehnicii și demersului explicativ este respectată întocmai. Iar ca originalitatea acestei părți (poate unică în lume prin complectitudinea ei) să fie și mai șocantă, Smarandache îi adaugă un... *Indice de nume*. Domină de la distanță (era și firesc, nu?) trimerurile la țara Wodania – 26, și la conducător – 50! Iată, zice subtextual și rece, autorul că statistica vine în întâmpinarea ideii de... totalitarism.

De data aceasta, jocul parodiei în cazul marilor filosofi și oameni de cultură ai lumii se explică foarte bine. Exemple: Machiavelli Vasile, Bacon Marcel, Feuerbach Nicolae, Galilei Hon, Goethe Nae, Popescu Aristotel etc. adică, dictatorul, unicul zeu pe pământul Wodaniei, a deformat totul. El devine, dacă nu forțez comparația, un fel de Midias al răului – pe ce pune mâna și gândul, totul se transformă în contrariul lui, în anormal, în negru. El

este, în viziunea lui Smarandache, Satana care a uzurpat (sau a încercat) ordinea lui Dumnezeu, dictator care, în halucinația lui, socotește Principiul Prim al vieții din Wodania. Dictatorul este un faraon modern!

Manualul se încheie cu... un *Cuprins* și o casetă tehnică. Aceasta din urmă, din păcate, conține o străvezie păcăleală chiar la adresa redactorilor cărții de față, nu o încriminare a redactorilor.... fonfoiști! Ce-nseamnă lectorul Olga Orbu și Nelu Solerozatu, tehnoredactor de la Ciungu? Minor, minor, totul este atât de minor, că nici nu trebuie comentat!

Prima broșură cuprinde paginile 133-148, cea de a doua, 149-176. Prima are prețul de ! leu, cea de-a doua în valută: 0 \$. Prețul manualului de filosofie este tulburător prin semnificația lui. Oficiile de interpretare aparțin, așadar, fiecărui cititor (elev, student, om matur). Când istoricul literar părea să fie mulțumit fiindcă descoperise adevărata literatură de avangardă – gen 1993 – în variantă... paradoxistă, autorul Florentin Smarandache mai adaugă niște „răzlețe” – pe aceeași temă. Ele nu-și mai aveau însă rostul. Cititorul naiv le va accepta ca pe niște „adăosături” ale editorului la fărădelegile sau crimele Dictatorului Hon Hyn, dezvăluite în prima parte a... *Nonromanului*. (...)

Semnalez la p. 185-186 două caligrame avangardiste. Le transcriu cu o reală plăcere a citatului memorabil:

„Mise opreș tereș pirați a
Mis e o preș tere spira ția
Moseo pre șter espi rația
M is eop reșt eres pir aț ia
Miseopreșterespirația
Mi se oprește respirația”.

Atenție la noile cuvinte formate în cele 6 variante derivate grafic: pirați, preș, spira, rație, eres, ia, mis. Iată de ce experimentalismul avangardist poate fi constructivist și apreciat ca atare.

Cel de-al doilea exemplu:

„Nichita Stănescu respiră și mort, eu nici viu. Iată adevărata viață a morților și-adevărata moarte a viilor.

A venit
a venit iarna
mi-acoperă vârsta cu îngheț
Cadavrele degeră în cimitire
Viața poartă fuste senzuale
Au îngălbenit strugurii pe deal
Și sâniile ies ciorchini în mângâiere
Nu mai e numai verde prin vii

Și nici feciorii dragoste nu fac
Nu tu pășuni, nu tu,
Nu
Revii cu mâinile albastre de nor
Și făptura spartă în față
Ființă verde de sex și de păr
Plină de frunte țigancă
Noaptea se taie în două
Între picioare feline
Au amorțit gânduri de gri
Calul aruncă în cer cu copita și scapă la tine
Prin hamuri la ham
Și armăsarul la mov
Se scapă în
Te scui pă pe”.

În cadrul aceluiasi capitol (2) mai întâlnim astfel de jocuri, dar vai, limbajul este jurnalier, politizat ieftin, fără efectele scontate. O breșă laudabilă își face loc – arta spectacolului, fiindcă Hyn dialoghează și cu morții:

"Bolintineanu (către Hyn):

Când scepstrul greu mâna îți apasă
Altuia mai harnic locul tău se lasă

Hyn (Scos fin fire pentru asemenea obrăznicie):

Ai noroc Bolintineanule, că ești mort.

Că de nu, ți-aș fi arătat eu ție... Te-aș fi trimis la plimbare între patru blane, să vizitezi morga...

Și viitorul dramaturg Florentin Smarandache (vezi trilogia *Metaistorie*, care conține piesele *Formarea omului nou*, *O lume întoarsă pe dos* și *Patria de animale*; Buc., Ed. Doris, 1993) își aduce aminte nu de Dictatorul (din toate timpurile), ci de unul anume din România. De aceea, în continuare, începe să dea indicații scenice vizând „fonfoismul” acestuia. În replică, după ce îi alege lui Hon Hyn cuvinte care nu conțin vibranta „r” („Cine va ști să mă asculte, nu mă va asculta”), romancierul, pentru a-l parafraza pe Valéry, conchide triumfător: „Întotdeauna când zic ceva, eu zic de fapt, altceva”.

Mai sunt două capitole, care distonează vizibil, în ansamblul lor, dar și în țesătura subtextuală a sensurilor, cu celelalte. Este vorba de *Revolta apelor* și de *Addenda* (alta, evident, decât cea cu... *Manifestul paradoxist!*) Prima este un poem tragic în proză, desprins în forma postmodernistă din finalul creației lui Goga, *Oltul* („Dar de ne-am prăpădi cu toții, /Tu, Oltule, să ne răzbuni!”) Smarandache, și el mesianic, scrie „Odată, izvoarele și râurile, și pâraurile au făcut revoltă națională, erau ațâțate de starea de (anti) lucruri din Wodania, / s-au umflat și-au dat peste țară și-au fugit până la urmă dincolo de hotare”ș.a.m.d.

În *Addenda* se reproduce sau se inventează texte semnate sau în linia stilului lui Camus, Vasile Conta, Aug. Buzura, Al. Ivasiuc, J. P. Sartre, O. Paler („pentru a-și combate frica, omul trebuie să înceapă prin a o mărturisi”), M. A. Asturias, P. Emmanuel, Maxim Gorki, Mircea Eliade, Hermann Brech și alții (textele sunt scrise în limbile română și franceză).

Așadar, lângă un poem tragic, o notație filosofică despre putere, frică, singurătate, călău și victimă.

Neputând renunța la gestul său de frondă, la p. 235 a Nonromanului, Florentin Smarandache adaugă următoarea Erată (în speranța că își rotunjește ceea ce a redactat până aici).

A se citi în loc de:

„fonfoism ideologie
wodania stat
hyn orice conducător
Tarikovakaia imperiu”

Mă bate gândul că cred că autorul a tras cu ochiul la gestul marelui Dimitrie Cantemir care la finalul *Istoriei ieroglifelor* (1705) a dat o *Scară a numerelor și cuvintelor ieroglificești tâlcuitoare*.

Cercetătorul atent va descifra clar mesajul scriitorului Smarandache care și-a încercat talentul în „n”

combinații de texte (epice, mai puțin dramatice și din când în când, lirice) pentru a-și dezvălui sau a-și evalua o atitudine tranșantă față de un anumit dictator, dar, prin extensie, de orice dictatură care duce numai la totalitarism. Chiar dacă autorul îl vede (deocamdată) numai în Europa de Est.

Așa stând lucrurile, *Nonroman*-ul de față este o operă deschisă (Umberto Eco) în care s-au destins mai puțin informații, cât „cât variațiuni pe aceeași temă” – A PUTERII. Ele pot fi oricând înmulțite, dar în cadrul aceluiași cerc. Vezi și desenul pe de copertă cerc orientat. Autorul a depus el însuși mărturie, prin propria-i biografie, întretăiată de furgile caudite ale politicului, care îl împing astăzi, în stare de libertate, să se contemple și narcisiac, ieșind din spațiul literaturii imagine și intrând în literatura-document.

Cititorul clasic, cel obișnuit cu fluența unui text epic, va fi contrariat până la refuzul lecturii, îndrăznind să urmărească pas cu pas fraza lui Smarandache. (Ea nuanțează „plăcerea aristocratică de a dispărea” - Hugo Friedrich). Scriitorul sare ca un arc dintr-o parte în alta, în spațiu și timp, în registrele lingvistice de la cele de extracție vulgară, până la cele academice literare, sobre, sau de la notația derizorie, de rușine, până la cea inventată

normal, logic, fără poncife și jocuri (false) de litere, cuvinte, fraze, ortografie și punctuație. Totul sau pe toate le-a avut în vedere lucidul și raționalul scriitor.

Se află în spatele acestui „Ucigător du-te vino” din plan compozițional și formal un travaliu nebănuît, o migală și un calcul de har benedictian. Fiindcă nu e un domeniu al existenței umane, chiar și al culturii (mutandis mutandi), din care Smarandache să nu-și fi extras seve sau să nu-și fi crucificat „pentru ei” totalitarismul – văzut în latura lui paradoxistă, diabolică – nu putea fi tratat decât prin alegorie și parabolă, în care satira își subsumează (ca la romani) umoristicul, comicul și grotescul.

Fillipica de astăzi a lui Smarandache (care trebuie rescrise la o a doua ediție mai inteligibil, fără limbaje pestilențiale) l-ar apropia fie de Swift, fie de Gogol, de Musil sau Kafka. Printr-o bună organizare interioară a substanței, s-ar produce și redimensionarea semnificațiilor și, poate chiar în sens paradoxist.

Mai larg vorbind, este un roman cu teză (fără să fie tezist!) care – dincolo de scriitura extrem de variată, de complexă (calculată clar a fi așa) – arată ce fragile sunt granițele literaturii. Pe de altă parte, *Nonroman*-ul este un document despre starea de a fi și a gândi într-o epocă

totalitară, de la sfârșitul mileniului al doilea. Suferințele tânărului... Smarandache au cunoscut astfel limanul.

P.S.

Purtând de mai multă vreme o corespondență cu autorul, am intrat și în posesia unor eseuri (1993-1994) ale acestei scrieri din țară și din străinătate (El colaborând până acum la aproape 100 de publicații din lume și fiind prezent în peste 20 de antologii). Iată câteva:

Prof. univ. dr. Ion Rotaru (Universitatea București)

„Am citit pe nerăsuflăte, ca să zic așa Nonromanul, nu e un „nonroman”, e... nimic. Nici eseu, nici pamflet, nici poezie, nici politică, nici memorialistică. E non-orice.”

Bujor Nedelcovici, scriitor, Paris

„Am început să-l citesc... cu interes. Mi se pare extrem de original la nivel de limbaj, construcție și viziune.”

Constantin M. Popa, scriitor, Craiova

„Nonroman este un roman, într-adevăr, „de sertar”, purtat ani la rând în sacul fără fund al exilului. Această parabolă atroce despre totalitarism, despre alienare, obediență vinovată și minciună, oportunism, cruzime, violență, monstruozitate, scrisă într-un stil dur, tensionat

lipsit de pudibonderie, îl așază pe Smarandache alături de Orwell, Konwicki, Baconski și marchează o nouă dimensiune a *Mișcării Literare Pradoxiste*.”

Nicolae Marinesu, directorul editurii Aius, Craiova

„Nonromanul reprezintă o ruptură totală față de orice șablon literar autohton (...). el folosește un limbaj foarte apropiat de vorbirea curentă (uneori cu accente dure), pentru a descrie imagini grotești. Stările de lucruri nefirești, pe care simțurile lui hiperdezvoltate le plasează în sfera absurdului, amplificându-le, astfel, semnificațiile.”

Corneliu Florea, redactor la „Jurnalul liber”, Canada

„Sunt convins că va fi citi din plin de non-cititori.”

Geo Vasile, în „Baricada”, 14 septembrie 1993, București

„Citind acest eșafodaj întemeiat pe aproape toate genurile literare cunoscute, acest discurs polimorf al scriitorului, înțelegem că o doctrină totalitară nu poate fi demontată, ultragiată și neutralizată în toate pliurile ei, decât la modul homeopatic, adică adoptând instrumente de expresie „totalitare”. Împotriva unui monstru nu se poate lupta decât deghizat în propriul lui echipament.

„Nonroman” este cea mai incisivă carte ce s-a scris vreodată împotriva tiraniei totalitare, împotriva celei mai

distructive și grotești utopii. Un pamflet baroc (nu scutit de imperfecțiuni, gratuități, redundanță, cădere în inventariere de turisme), dar de o necruțătoare virulență, cu adresă directă, în ciuda parabolei cusute cu ață albă.”

Constantin Corduneanu, în „Libertas Matematica”, Arlington, Texas, USA, 1993, p. 211

„Semnalează, mai întâi, activitatea de cunoscut matematician a lui Florentin Smarandache, apoi, amintind preocupările sale literare, se referă la *Nonroman*, al cărui protagonist (Hon Hyn) este Ceaușescu.”

Vasile Gurău, romancier, Germania

„La început am fost șocat (trebuie s-o recunosc) și eram tentat să mă consider victima unei farse, ori a unui farseur. Pe măsură ce mă cufundasem (la figurat) în lectură, îmi dădeam, însă, seama că mă aflu în fața operei unui nonconformist care taie cu barda toate barierele convenite răului și scoate la iveală stafia lumii în care trăim, în toată hidoșenia ei.”

Alex. Vlad Lungu, editor al revistei „Conexiuni”, Montreal, Canada:

„...Nonroman pe care-l consider o înșiruire de expresii, unele amuzante, altele vulgare prin limbaj.

Vulgaritatea poate exista și fără cuvinte triviale (dacă-mi permiteți, ca o sugestie, pe copertă ar trebui specificat „Se adresează cititorilor adulți”, nu pentru că cei sub 18 ani nu știu despre ce-i vorba, ci pentru faptul că nu are un sens educativ.”

Ionel Ciucureanu, Craiova:

„... ar trebui să te ferești de un pericol; trei, patru, zece cărți în maniera „Nonromanului”, sau chiar două, nu cred că rezistă. Am sentimentul că acest *Nonroman* este unic și nu poate reveni la tragica experiență”.

N.B.

1) Fiind direct interesat de apariția corectă a *Nonromanului*, Florentin Smarandache îmi atrage atenția într-o scrisoare din 22 martie 1994 că îl rugase pe editor – aproape testamentar – să aibă în vedere:

- punerea în pagină;
- caracterul de literă;
- culoare (culorile hârtiei);
- natura și culoarea copertilor;

și câte altele, vizând procesul atât de complex al unei tipărituri. Dar...

Autorul dorea, deci, să reactualizeze (să reabiliteze) ceea ce susținuseră simboștii prin semnele grafice (vezi și

Macedonski al nostru) și prelucraseră (mărturisit sau nu) avangardiștii lumii din primele decenii ale veacului XX.

Cartea lui Smarandache a apărut în 1993, să înțelegem că veacul nostru se încheie (sau se poate încheia!) în plan literar tot cu... avangardă?!

A sosit ceasul să privim înapoi cu mânie?!

Pe parcursul comentariului nostru, am avut mereu vie lectura următoarelor cărți:

- Henri-Pierre Cathalia – *Epoca dezinformării*, traducere de Nicolae Bărbulescu, Buc., Ed. Militară, 1991, 304 p.
- Ion Petcu – *Ceaușescu – un fanatic al puterii (biografie neretușată)*, Buc., Ed. Românul, 1994, 395 p. (cu ilustrații).

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. Aprilie-mai 1994.

Apărut în Marian Barbu: *Aspecte ale romanului românesc contemporan*, vol. II. Craiova: Editura Scrisul românesc, 1995, pp. 215-232.

Geo Vasile

Nea Marin, disident

Fugind din țară în septembrie 1988, scriitorul Florentin Smarandache ajunge într-un lagăr din Istanbul. Spre a-și menține trează comuniunea cu humusul natal, Smarandache ține un jurnal pe care abia acum a reușit să-l tipărească la București.

Iată ce aflăm la pagina 225, datată 3 iunie 1989: "Jean-Louis Courriol, cunoscutul românist francez și profesor la Lyon, traducând (infidel) al unor poeme de Eminescu, intervenea pentru viza lui Marin (Sorescu – n.n.), atât la Ministerul francez cât și la Ministerul Român, și tot el plătea transportul și-l caza la el. Sorescu vorbea franceza, dar mediocru, traducerea o făceau împreună... Oltean, șmecher, nea Marin pozează în disident, are mai multă trecere și admirație din partea Occidentului. Un disident nu obține pașaportul de vest, una-două, când vrea el, și de mai multe ori pe an. Din contră, să nu fie... Deși poate păcătuiesc. Mi-amintesc c-a scris și un articol, în care îl lauda pe Ceaușescu, grifonul României... Ce mișto mai făcea de el, la "Europa liberă" Neculai Constantin Munteanu!".

Domnule ministru, așteptăm replica dvs. Aveți tot dreptul, plus drepturile omului!

Consemnare apărută în *Baricada*, București, Anul V, Nr. 17
(224), 26 aprilie 1994, p. 13.

Titu Popescu

Paradisul diavolului

Pe când se afla în lagărul de refugiați politici din Istanbul, Florentin Smarandache trimitea publicațiilor românești din lumea liberă insistente și disperate mărturii de sine. Acestea se alcătuiau, de obicei, dintr-un text confesiv și un grupaj liric. Am primit și noi, la *Curentul*, iar un alt set de poezii i-a fost citit, în contumacie, la o ședință a cenaclului literar „Apoziția” din München.

Mai apoi, aceste mesaje tensionate au încetat, semn că în situația autorului intervenise o schimbare. Până însă a vedea ce s-a petrecut, să menționăm că neliniștitul profesor de matematică, de o violență verbală perplexă în postura lui de poet, găsisese un debușeu editorial tocmai în Maroc (unde i-au apărut două plachete, în 1981 și 1984), iar în 1989 este prezent în Franța cu un volumaș de „antipoezii”, de „bizarerii” (Collège Jean Moulin, Caen). Aceste „bizarerii” sunt prezentate de Claude Le Roi ca un joc „pe cuvinte, cu cuvinte”, care demontează mecanismul poetic până la starea lui de deriziune, pentru ca reasamblarea lui să devină o interogație și o contestație.

Același prezentator remarcă sarcasmul bufoneriei și imperioasa nevoie de libertate ("Laissez-nous songer sans limites!"). Geometricele încadrări ale micilor poeme protestatare alertează conștiința cititorului: este vorba de manifeste, prin resuscitarea exercițiului ludic, spre o nouă demnitate, cea a revelării gravității de sub aparențe, poetul este un menestrel care în tradiția șansonetiștilor de pe malul Senei, înfățișează mici scene benigne, pentru a ne alarma despre consecințele inconștienței. Exercițiul ludic în sine este simpatie și chiar atrăgător, el lasă să se vadă că este vorba de un poet. Noutatea exprimării sale nu este formală, ci necesitate.

Deci, ce s-a mai întâmplat? În 1990, părăsește Turcia, pentru a atinge America. Acolo, darul lui insurrecțional câștigă în amploare și prestanță. Ni se confirmă aceasta dintr-o notă pe care o întâlnim în eseu *Hermeneutica lui Adrian Marino* de Constantin M. Popa (Craiova, Ed. Aius, 1993, p. 61), în care autorul îl situează pe Florentin Smarandache în fruntea "Mișcării literare paradoxiste" (v. J. M. Levenard, I. Rotaru. A. Skemer, *Antology of the paradoxist literary movement*. Ophyr Univ. Press. Los Angeles, 1993) de peste Ocean.

Ne aflăm acum în posesia segmentului care lipsea: relevanța experienței de inițiere, pe partea cealaltă a

Globului. Acesta este obiectul și "deducția" jurnalului de emigrant, *America - paradisul diavolului* (Ed. Aius, 1992). Mai întâi, este seducția irepresibilă a Occidentului visat de orice frustrat din estul european. El vrea să se integreze premonitoriu, încă înainte de a ajunge, adoptând un stil flegmatic, telegrafiat, degajat și sigur de sine. Sau firea i se potrivește, predestinat?

În Arizona fiind, pică în grija d-lui Nicoară, ardelean și pictor: "Opt dintre cele 30 - 40 de tablouri fiind expuse în camera mea: peisaje și numai peisaje din Ardealul său rămas la celălalt capăt al lumii - nostalgia exilatului. Unele, atât de realiste și perfect desenate, încât am avut impresia c-ar fi fotografii. Pro-bează cunoscutele greutateți ale integrării, alternând între speranță și deznađejde: "Poezia neputinței mă caracterizează." Drumul paralel cu integrarea este cel al întâlnirii / regăsirii literaturii. Cu un demnitar din Arizona: "Discutăm puțină literatură. Dânsul e specializat în operele medievaliștilor (adorându-l pe Rabelais), eu îi dau cu modernismul."

La primul "job" în America, realitatea i se pare euforică și dispensativă: "Consider c-am scris destulă literatură. Mă pot opri!".

Nu mai are răgaz de visat. Dar lucrurile au reversul lor grav, care ține de raportul cu limba

creației: "Nu mai pot scrie versuri. Dulceața limbii române n-o simt nici în engleză, nici în franceză".

Semnul bun al umorului revine. Autodidacticismul în literatură are capcane insesizabile, dar și producătoare de efecte ("La început, când știam mai puține, scriam frumos: cu metafore... Apoi, lecturând mai multe, m-am prostit: cu avangarde... "). Dovedind instalarea definitivă în simțul umorului (uneori dilatat simțitor, dar simpatic), Florentin Smarandache își acordă doar modicitatea versificatorului, calitatea de poet nu i se pare încă dovedită ("eu nu sunt poet, deși compun poezii. Uneori scriu fiindcă n-am ce face, alteori fiindcă-s nervos... M-apucă, așa, un tremurici pe condei..."). Un studiu de psihologie a inspirației are aici o mărturie de o dezarmantă sinceritate. Dar autorul nu este nici atât de novice și nici atât de naiv pe cât se arată. Într-o librărie, caută exact ce-i trebuie, din aria experiențelor formale americane: noul formalism, conservator și imagist (T. S. Elliot, E. Pound), poemele-pop (Roland Gross), generația *beat* (Naomi Ginsberg), poemele speculative (Robert Frazier), ultimele fiindu-i mai aproape de inimă, din care încearcă chiar o traducere. Mai mult decât atât, are plăcerea și precizia comentariului succint la poezie. Pe marginea unui volum primit din München, de la George

Ciorănescu, notează: "Erudiție, versuri șlefuite până la diamante lirice, o iubire filosofica (în gând): nici platonica, nici fizică..., continuând cu Eminescu - Goga - Dinescu, poeme atingând perfecțiunea - cum demult n-am mai citit." Și din plăcerea intuiției critic-receptive se vede înzestrarea lui de poet (ca să nu mai vorbesc de limbajul bogat și veșnic "mișcat" al întregului volum).

Este în măsură să te lase dezarmat o asemenea exclamație, în ton absolut: "Am poftă de lectură ca de o femeie". Din păcate, lectura românească pe noul continent este o ofertă subțire și capricioasă: diferența dintre *publicațiile Lumea Liberă Românească* și *Micro-Magazin* este că "amândouă scriu aceleași lucruri, dar cu alte cuvinte".

Cel atât de caustic la adresa ignoranței americane ajunge, în sfârșit, și la redactarea manifestului paradoxist, după ce este semnalat în antologii și enciclopedii americane (iar disprețul rumorii din România - vechea meteahnă a zeflemelii naționale - i se estompează în memorie), împăcat cu gândul că "există poeți în Craiova mai talentați ca mine", definitivându-se ca anti-poet.

Am ales anume acest fir de direcție din țesătura destul de compozită a jurnalului american al lui Florentin Smarandache, fiindcă întreaga scriere poate fi luată și ca

un "caiet de creație", ca un jurnal al operei, ca o biografie a inspirației.

Am ales și subliniat această deschidere spre ideea cărții, deoarece se întâlnește foarte rar în memorialistica scrisă și apărută în exil.

Cronică apărută în revista *Steaua*, Cluj-Napoca, Nr. 6 / 1994,
p. 52.

Liviu Jianu

Carte de colorat puterea (prostia) pe nas

Am încercat să dau de urma *alter-ego*-urilor lui Păcală în literatura universală: l-am găsit pe Nastratin Hoge, la albanezi, pe soldatul Svejck, la cehi, pe Till Ulenspiegel, la olandezi. Toate, personaje decupate din mulțime, înzestrate cu o minte și o limbă ascuțite, supuși încercărilor felurite ale mai marilor, mai puternicilor, mai fățarnicilor, mai grosolanilor, mai târșișilor, mai lustruișilor, mai tâlharilor.

Păcală, Nastratin, Svejck sau Till sunt oameni simpli, a căror libertate, inteligență, spirit, ingenuitate, răstoarnă canoane, dogme, legi muabile, răstoarnă false ierarhii, idoli, nemernicii, prostia, și perpetuează pe o lume a șabloanelor spiritul veșnicei copilării. De aceea, acești oameni, care forțează spiritul vremurilor, și le ridiculizează, prin inteligență, bunătate, naivitate, sunt niște genii umane în travesti. Dacă Făt-Frumos este un fiu de împărat, ajutat de spirite binevoitoare, de un cal fermecat, de slujitori cu puteri supranaturale (Gerilă,

Setilă, Flămânzilă, Ochilă, în "Harap Alb"), Păcală este un țăran care nu își află locul, un critic nelicențiat al vieții contemporanilor, condamnat în povești să se descurce din puțin, și sigur: din minte, și lucruri simple, puse în ecuația vieții în alt punct și altă virgulă.

Există, desigur, similitudini între "Păcală și ursul", piesa de teatru copii a domnului Florentin Smarandache, și "Harap Alb", de pildă, sau "Danilă Prepeleac": las cititorului plăcerea de a găsit scriitorului nod în papură. După cum, "la scară filozofală", Păcală poate fi comparat vulpii, prin șiretenia de a cânta Puterii, nu pentru a prinde bucată de cașcaval, ci pentru a îngenunchea Prostia, care "ca orice putere" nu poate fi decât Mare.

Există și o pleiadă de elemente originale: Împăratul, de pildă, este "Albastru". Dramaturgul sesizează "cu o ironie care îl caracterizează" ca în basme exceda numai Împăratul Roșu și Verde. Și completează hiatusul, cu o nouă culoare.

Strajerul îl înteroghează – ca un vajnic șef de birou pașapoarte pe Păcală la poarta palatului: "să n-ai cumva gânduri ascunse, vreo rea intenție", ridiculizându-se singur, prin susceptibilitate.

În accepțiunea autorului, Păcală este ghidușul copiilor. Evrika! Așa e. Dar un copil fără mamă, tată, fără

casă, fără nimic "doar cu mintea și trupul sănătoase, cu o inimă mare, și fără teamă de nimic, silit să învețe din propria experiență, și să împărtășească călăilor, ȘI SPECTATORILOR "cu bunătate" din propria experiență. (viața autorului piesei nu este nici ea departe de spiritul unui Păcală dezmoștenit, erupt din antiteze).

Intriga piesei este și ea cea uzuală: fată de împărat este la cheremul unei fiare (Ursul), care îi mănâncă pețitorii. Dar teatrul în teatru – și politica în spectacol intervin cu repeziciune: "popularitatea ta o să scadă de-acum. Te vei face de râs în fața spectatorilor", îi spune Împăratul Albastru lui Păcală. Copiii sunt avertizați, și învățați să devină, de mici, niște reticenți Păcală, în fața Împăraților Albaștri, care mai târziu, le vor cere voturile, ca să îi mintă, și nu puțin. Astfel, piesa se transformă încet, încet într-o lecție de matematică cu pian pentru rațiune, răbdare, și morală. Tătic inuman, Împăratul Albastru atinge – la celălalt capăt al puterii, de această dată dictatorială culmea absurdului; "un împărat nu trebuie să fie milos cu supușii lui fiindcă mai târziu i se vor sui în cap".

Sugestive mi se par și elementele de recuzită reclamate de Păcală înainte de coborârea în grota ursului, care vizează două elemente: alimente și frumusețea. Conștient ca asupra ursului (Puterii) cerul înstelat al lui

Kant, omul lui Hegel, Dumnezeu lui Rilke, nu au nicio putere, Păcală știe din propria foame că Puterea posedă stomac, este veșnic flămândă, lăudăroasă și avidă să i se spună că este superbă. "Am uitat să mă sperii", declama Păcală ursului, cu mintea părintelui paradoxismului. Păcală îl învață pe urs atât regulile paradoxului, cât și cele ale politeții. "Noblesse oblige" – rostește el, în română. Este, după mine, o lecție adresată spectatorilor, copiilor, mai ales pe o lume teatrală din care, încet, încet, de dragul formei, este ucisă morala (am avut surpriza ca fetița mea de 3 ani să se îndrăgostească după "Albă ca Zăpada" de mama vitregă. De ce, dragă? Am întrebat-o. *Pentru că ela flumoasă*. Acesta este, cred eu, dezastrul autorilor, și regizorilor de teatru ai zilelor noastre).

Admirabilă în același plan moral mi se pare (filonul popular există și în "Danilă Prepeleac") evitarea luptei fizice, și transpunerea ei în plan mental: *Ursul: "să ne batem în săbii, în sulițe, sau la trântă? Păcală: "Nu-mi trebuie. Nu vreau vărsare de sânge, fie el și de urs"*.

"*Inter arma, silent muse*" spunea latinul. Câte măceluri mondiale ar fi fost vor fi de evitat cât timp copiii acestei lumi nu vor uita "Păcală și Ursul" sau "Dănilă Prepeleac"! "Ne vom duela în cuvinte", spune Păcală. De fapt, magister și magistral, Domnul Smarandache, un

rezumat popular, și moral, al bunicului sau, Ion, zis Mandea, sau Mandache, din Gorunești, Vâlcea, el însuși, un rezumat de oralitate.

Puterea este vorace în a-ți asuma demonstra forța. Dar Păcală nu minte, precum Dănilă, prin cuvinte, pe drac. El oferă altă măsură Puterii (oarbe), și altă măsură, sieși. Fiecare competitor având (oare?) discernământul să aleagă. În finalul întecerii, autorul ne oferă un recital al bărbieritul Puterii (Ursului). De ce? Pentru că visul oricărei puteri este să fie FRUMOASĂ. Puterea este narcisistă. Copiii pot să vadă pe scena ursul ras. Puterea (proastă) este convertită – și bătută, simultan la o normă omenească: la o sfioasă și suavă docilitate. "Sunt cel mai frumos urs din lume! Sunt singurul urs bărbierit! "

Finalul este debordant: Păcală nu se însoară cu fata Împăratului. Nu vor trăi fericiți până la adânci bătrânețe. Păcală se consideră ca un ascet autentic nedemn. De fiica Împăratului. De întreaga împărăție. "Eu am menirea să umblu prin lume, să mai scot și alți oameni din necazuri, și să îndrept răul care există". Un haiduc literar. Un Robin Hood. Un Ivanhoe. Un Doctor Justice. Un don Quijote. Un Mickey Mouse. Un Superman. Dar altfel: "Eu nu averea o caut, sunt mulțumit cu sărăcia mea curată și slobodă, doresc să fiu liber ca pasărea cerului."

Citez din "Moara cu Noroc", a lui Ioan Slavici, cuvintele soacrei lui Ghiță, pe ruinele fumegânde ale hanului: "... nu bogăția, ci liniștea colibeii tale te face fericit."

Am colorat această carte fără armuri: fără armate. "Păcală și Ursul" este o pledoarie: pentru simplitate. De aceea, nu o vedem: căutam întotdeauna adevărul în cuvinte colorate.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 1994.

Constantin Mateescu

Confesiunea ca vocație

Un "jurnal" tipărit în timpul vieții, la încă în plină tinerețe, dă pentru început măsura originalității acestei cărți atât de altfel, atât de diferită de tot ce am citit în genul memorialistic.* Cine este, deci, Florentin Smarandache? Născut cu 40 de ani în urmă în comuna Bălcești – județul Vâlcea, viitorul poet și prozator face temeinice studii de matematică și după încercări nereușite și dezamăgitoare de a-și pune în valoare talentul de matematician și literat, cu o acoladă de doi ani, în care profesează dascăl în Maroc, se decide să părăsească definitiv țara teroarei organizate, a sărăciei, corupției, și bunului plac, cu numai câteva luni înaintea întâmplărilor din decembrie 1989. În urma unei carantine prelungite în Turcia, se stabilește, în 1990, în Arizona (S.U.A), unde își inaugurează marea aventură americană. Ciudate jocuri ale sorții, asumate cu un curaj și o nonșalanță demne de un conchistador. Dacă Florentin Smarandache și-ar fi întârziat doar cu câteva luni decizia de plecare, pe ce coordonate ar fi evoluat destinul său?

* Florentin Smarandache: AMERICA. PARADISUL DIAVOLULUI – JURNAL DE EMIGRANT. Craiova: Editura Aius, 1992, 235 p.

"Jurnalul de emigrant", desfășurat pe perioada martie 1990 - septembrie 1991, este de fapt romanul cuceririi Americii de către un român sărac, sosit dintr-o țară comunistă, lipsit complet de relații și sprijin financiar, necunoscător al limbii engleze, rătăcit într-o lume bizară, luxuriantă, dinamică, obositoare, fundată pe cu totul alte principii decât cele în care trăise până atunci impactul cu viața de pe continentul nou e fascinant. Autorul își notează zilnic impresiile cu luciditate, e uluit, dar mefient în același timp, a venit din țară cu experiența spaimei de Securitate, dar și cu prejudecățile despre "capitalismul odios, corupt, în putrefacție". Cele 18 luni de adaptare la realitățile americane sunt luni de luptă și zbucium, de deznadejdi și noi speranțe, de renunțări și bucurii mărunte. "Am rezistat două luni în America, exclamă pe 23 mai. Dumnezeuule, mai ține-mă-n viață, Vara asta mă termină definitiv".

Florentin Smarandache se dovedește încă de la primele rânduri ale jurnalului un tip inconfortabil, dificil, bățaios, sentimental și zăpăcit (pierde obiecte de valoare, își tamponează automobilul) dar foarte bine ancorat, totuși, în realitate.

E un soi de Rastignac modern, trecut prin filtrele copleșitoare propagande totalitariste.

America îi apare olteanului în culori sumbre: un mecanism infernal de măcinat conștiințe, un moloh clădit pe puterea banului, o aiuritoare alcătuire de individualități meschine, egoiste, depersonalizate, lipsite de identitate psihică. Notațiile sunt lapidare, exacte, vitriolante, condimentate cu o bine distilată doză de autoironie. Jurnalierul îți devine imediat simpatic: "Mă doare-n fund dacă emigrația română mă va critica fiindcă am scris atât de urât despre SUA și n-am lăudat-o pe șleau, fără oprire. Mă voi pune rău cu diaspora noastră. Dar din respect pentru adevăr, pentru realitate – și Dumnezeu mi-e martor – voi continua să relatez exact ceea ce simt și constat".

Deși se lamentează în fiecare pagină și blasfemează insuportabila nouă viață americană (lamentele devin un fel de descântece de alungare a Răului), tânărul emigrant se descurcă destul de bine, în câteva luni de la sosire, cele mai multe piedici sunt învinse. Cucerirea Americii se dovedește a fi posibilă, chiar în condiții de potrivnicie. De altminteri, acesta e tâlcul explicit al cărții: că o inteligență vie, puternică, tenace poate înfrânge orice piedici. Poate trăi în oricare climat. Oriunde. Chiar și în America marilor autostrade, a zgârie-norilor, a băncilor și a miliardarilor, a fastuoaselor decoruri *hollywood*-iene.

În afara anecdoticii nu lipsită de interes, ba chiar pasionantă pe alocuri, valoarea "Jurnalului", e, însă, una literară. Cartea lui Florentin Smarandache propune un personaj absolut memorabil: autorul. Un personaj de roman, ce se dezvăluie cititorilor cu sinceritate, cu aplomb, într-un limbaj direct, colocvial, bogat în imprecății, non-conformist. Tonul "narațiunii" e foarte american, influențat vizibil de limbajul presei de dincolo de Ocean. Raportată la "America ogarului cenușiu" de Romulus Rusan (citată în cuprinsul cărții), scrisă într-un registru grav, cu o acurateță a stilului remarcabilă, sau la elegantul jurnal de călătorie al lui C. C. Giurescu, mărturia lui Florentin Smarandache despre America e cu atât mai tulburătoare. Ea exprimă punctul de vedere al unui om care a văzut țara "de jos" acolo unde se dă lupta pentru supraviețuire, iar nu ca un turist dotat cu ochelari de soare și aparat de fotografiat. Volumul e plin de întâmplări, nici una senzațională, dat toate la un loc alcătuind o atmosferă apăsătoare, de stres, pusă în valoare cu abilitate de talentul narativ al autorului.

Vocația lui Florentin Smarandache este confesiunea – lirică sau epică. Scriitorul nu are apetență pentru ficțiune. Cărțile publicate până astăzi (poezie, proză, teatru) sau mărturie. Aștept eu interes apariția celuiilalt

"jurnal", de lagăr, în care își dezvăluie deambulările și suferințele din prima perioadă a emigrației, în Turcia. Aflat la mijlocul (dantesc) al existenței, tânărul matematician-poet se situează încă de pe acum în eșalonul fruntaș al creatorilor de frumos trăitori dincolo de granițele țării.

Articol apărut în publicația *Informația zilei*, Ostroveni, Vâlcea, Anul III, Nr. 488, 30 iulie - 1 august 1994.

Gheorghe Tomozei

Funcția Smarandache

Prodigiosul poet și matematician Florentin Smarandache e, încă, un necunoscut – efectiv ilustru – pentru cititorul român.

Fiindcă totul, în ce-l privește pe autor, stă sub semnul mirabilității (studiile, debutul literar, dar mai ales... biografia copleșitor de bogată în evenimente), totul consună întru insolitul (programat) și implacabila "soartă".

În ciuda faptului că avem de-a face cu un bărbat încă tânăr (s-a născut la Bălcești - Vâlcea în anul 1954), trebuie să-i căutăm urmele în lume chiar în... lume, adică slujindu-ne de planiglob.

Studii de matematică (șef de promoție la Craiova), profesor în comuna natală, Bălcești (1981 - 1982) apoi la... Colegiul "Sidi El Hassan Lyoussi" din Sefrou (Maroc) (1982-1984), apoi la Craiova, un an, alt an la Drăgotești - Dolj, apoi... șomer până în 1988, când se expatriază, fugind mai întâi în Bulgaria, și de acolo în Turcia. După doi ani de lagăr, izbutește să ajungă în Statele Unite (Arizona), unde a început cu preocupări din cele mai bizare:

spălător de vase, încărcător-descărcător de vagoane, etc., spre a ajunge, după luarea doctoratului în matematici, la Universitatea din Tempe, Arizona, inginer cercetător la o corporație de computere.

Privitor la operă, trebuie să rotim din nou plani-globul.

Debut cu versuri în "Năzuințe" din Craiova. Apariții ne semnificative prin publicațiile culturale centrale. Întemeierea în 1980 a "Mișcării literare paradoxiste". Debut editorial la București, editura "Litera", cu volumul "Formule pentru spirit", apărut în spezele lui Florentin Smarandache, dar semnat... Ovidiu Florentin. De aici încolo, bibliografia "înnebunește" (li se întâmplă și calculatoarelor), astfel încât următoarele volume apar la Fès (Maroc) și Aix-en-Provence (Franța) – traduceri în franceză ale plachetei de început – și, mai departe, "Sentimente fabricate în laborator", cu ediții franțuzești (în absența celei românești) tot la Fès (Maroc), dar și la Caen (Franța), Bergerac (Franța), și americane (Moorhead University)! În engleză, publică "doar" trei volume la o editură universitară din Phoenix. După decembrie '89, se năpustește asupra tiparnițelor românești și apare cu "America - paradisul diavolului", 1992, "Fugit...", 1994 (jurnale de emigrant), "Nonroman", 1993, care se pretinde

și se pare că și este un non-roman, "Metaistorie", 1993, trilogie teatrală, "Clopotul tăcerii", 1993, poeme în haiku (ediție trilingvă)! Am lăsat la o parte cărțile de matematică (și ele numeroase) și mulțimea antologiilor ce i-au reținut versurile.

Distincțiile, nu că ar fi puține, pot și ele să fie notate. Florentin Smarandache a obținut Premiul special pentru străini la Bergerac (Franța), titlu de Poet eminent internațional conferit de Academia Internațională a Poeților din Madras (India), Diploma de onoare în poezie fantezistă a Concursului Academiei de Litere și Arte din Perigord (Franța).*

Mulțimea titlurilor publicate vădește o putere de creație ieșită din comun, pe care nu distincțiile (ușor... fanteziste) o validează, ci prețuirea cititorului. În primul rând a celui român.

Pentru mine, apariția în literatura română a autorului Florentin Smarandache – o spun cu toată convingerea – are valoarea unui adevărat eveniment.

Cum în România acestor ultimi ani, criticii literari s-ar zice că și-au luat mâna de pe literatură (criticii devenind dacă nu competitivi ai vieții politice, comentatori ai ei), cum revistele de cultură nu mai pot să-și

* Câteva dintre aceste diplome sunt repoduse în anexa acestui volum.

susțină financiar apariția, e firesc, un trist firesc, să vezi cum multe cărți ale lui Smarandache au trecut neobservate.

Și e trist fiindcă nu exotismul *personagiului* interesează, nu fabuloasa, primejdioasa sa "hărnicie", ci valoarea deosebită a unor zbatări în necunoscut pe cale să se constituie în Operă.

Florentin Smarandache e numele pe care îl scriu și îl rostesc poate cu cea mai adâncă emoție în gând; de la dispariția lui Nichita Stănescu, doar "Levantul" strălucitului Mircea Cărtărescu m-a făcut să am tresărirea că mă aflu în fața unui creator excepțional.

Sigur că, fără harul pe care îl are de la Dumnezeu, tot "sistemul" poetic al lui Smarandache, toată patima sa de naufragiat ce înoată spre țărmii salvatori ar fi derizorii. Pornind de la daruri ce ar fi putut face din el un *însemnat* poet, unul dintre cei *mai...*, o *viguroasă mlădiță*, etc., ar fi sfârșit prin a fi un poet ca *oricare* altul dintre bunii poeți. Citindu-și confrății, el îi iubește și îi neagă viguros. A vrut din start să zică *altfel* și să scrie *altcum*. Drept care s-a amuzat să creeze propriul sistem estetic, al *paradoxismului*, care, enunțat, e foarte puțin... propriu (e cumva conținut în manifestele avangardiștilor, altfel denominat), dar e lămuritor pentru descifrarea cifrului său poetic.

Care ar fi *legile* paradoxismului? Le transcriu dintr-un text al cărturarului Ion Rotaru, unul dintre primii critici ai "Funcției Smarandache":

"Libertatea versului, eliberat de
tirania dogmelor clasice.

Anti-literatură.

Stilul non-stilului.

Poeme fără versuri.

Poeme fără poeme.

Versul paralingvistic, grafuri (./),

Desene, cifre, ciorne, etc.

Poeme "albe" (fila ALBĂ), poeme

"negre" (fila NEAGRĂ).

Non-cuvinte.

Inteligibilul noninteligibilului (sau
viceversa) etc."

E limpede că "programul" e doar o năzdrăvănie de poet, o nebulie în ediție reactualizată și, în ultimă instanță, un moft. Poetul s-ar supăra dacă l-am lua în serios.

Cred așadar că avem în față un *non-program* al autorului de non-romane, non-teatru și alte *non-uri*. Program fără programe. Pe care *-slava Bogu!*- nu îl urmează. Ba, chiar îl contrazice.

De la seducătorii avangardei (Marinetti, Tzara) la proclamatorul *necuvintelor* (ce se numea pe sine, logic, Nestănescu) poeții au mai "descoperit" asemenea "minuni", s-au lepădat de ele, le-au renovat etc. și era firesc să se întâmple tot astfel cu valahul "internațional" Smarandache, care în foarte multe "piese" lirice, are doar humorul grav al avangardei (bagateluri stilistice), nu și greutatea produselor ei. El spune. Afirmă. Răstoarnă. Își domolește febra, jucându-se. Sângeros-parodic, poate zeflemisi armoniile leneșe, configurația de scriere (făcătura) fiind cu atât mai grosolană, cu cât vrea să pară mai suavă.

El e dușman nu al non-poeziei (așa ceva nu se există) și al epigonismului călduț, al izmenelii, al truculenței verbale mascând absența ideilor proprii; el visează o poezie în *lucrare*, ferment de mișcări cosmice, o poezie nemăsluită cu versuri *rezistente* în timp. Poeme cu asigurarea mixtă pe viață, cum zice el.

Și tot el, "explicându-se":

"Nu compunem numai din cap.

Creierul a crescut în neștire

pe suprafața corpului."

Cavaler al apocalipsei lingvistice (cuvintele nu-i mai ajung, dar nu le caută, se lasă găsit de ele și mai ales, nu le "potrivește" - există un celebru exemplu), atlet al

paradoxului, prinț de Băscălya, defensiv și totuși scos din sine de aprige damfuri de mărire, Florentin Smarandache (creator în matematică al *funcției* ce-i poartă numele, recunoscut de conclavurile în chestie) e la fel de nedumerit ca noi toți de Funcția Poeziei, acum când se crapă de Mileniul Trei. Totuși o slujește cu învrăjbită patimă, producând pentru cultura românilor un nume rezonant.

Prefață la volumul de versuri *Exist împotriva mea*, de Florentin Smarandache. Târgoviște: Editura Macarie, 1994.

Cezar Ivănescu

Întâmpinare

Îl cunosc de mai bine de un deceniu și îi cunosc și cărțile sale, în manuscris sau publicate, și cred că această nouă carte, "Emigrant la infinit", versuri americane, consolidează o operă literară și un destin.

Evoluând într-o literatură care, pe lângă Eminescu și Blaga, a dat lumii și pe Urmuz, Tristan Tzara, Isidore Isou sau Eugen Ionescu, Florentin Smarandache își revendică o tradiție modernă pe care o continuă și o îmbogățește pe măsura talentului său.

Demersul său nu e singular.

Arta pe care o practică, o *ars combinatoria* prodigioasă, îi va aduce într-o zi recunoașterea unanimă pe care o merită.

Prezentul volum, străbătut de o undă tragică, cred ca îl reprezintă mai fidel pe Florentin Smarandache pe care eu, personal, îl doresc mai aproape de Eugen Ionescu și de neliniștea sa metafizică, și cât mai departe cu puțință de Marin Sorescu și de concepția sa balcanică bancuristă. Solitar, în Maroc sau în America, Florentin Smarandache se mărturisește și în această carte trăitor în patria sa, limba

română, cum a spus-o, primul, Fernando Pessoa, pentru patria sa, limba portugheză...

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. August 1995.

Mihail I. Vlad

Universul lui Smarandache

Am mai afirmat și cu alte prilejuri că la o judecată dreaptă a scrisului românesc nu se poate neglija contribuția de substanță a scriitorilor din afara granițelor Țării.

Un caz aparte este Florentin Smarandache, stabilit în Arizona (S.U.A.). În urma cu doi ani, a publicat la Editura Macarie volumul de versuri „Exist împotriva mea!”, coperta și ilustrațiile volumului fiind realizate de regretata artistă Mira-Dumitra Iordache.

A publicat apoi *haiku*-uri.

Acum publică volumul de versuri “Emigrant la infinit”.

Florentin Smarandache este un matematician cunoscut printr-o serie de noțiuni în Teoria Numerelor care-i poartă numele: funcțiile Smarandache, secvențele de tip Smarandache, algoritmi Smarandache.

Prietenul nostru s-a remarcat și în alte domenii, de exemplu clasa de paradoxuri semantice Smarandache, iar ca aplicație practică și... nostimă, să citez deviza mișcării sale paradoxiste: TOTUL E POSIBIL, DECI ȘI IM-POSIBILUL!

A publicat romane, jurnale, iar teatrul sau umple săli în toata lumea. Își traduce singur cărțile în limba engleză și franceză.

Florentin Smarandache se autodefinește: *un emigrant la infinit!*

Prefață la volumul *Emigrant la infinit*, de Florentin Smarandache. Târgoviște, 1996

Marian Barbu

Poetica patafizicii

În primele luni ale acestui an, a văzut lumina tiparului cartea *Estetica paradoxismului*, de Titu Popescu*. Cartea nu a surprins pe cei inițiați în labirintul esteticii contemporane, care tinde să-și încorporeze în obiectul primar al reflecției o serie de domenii conexe artei. Cum nici în privința autorului, Titu Popescu, un analist fin al fenomenului literar, format la școala doctrinelor sibiene, de unde, în 1973, dădea o remarcabilă lucrare despre Mihail Dragomirescu – estetician.

Aflat astăzi în Germania, Titu Popescu a luat contact, ca mulți dintre noi, cu teoria paradoxismului, lansată și aproape impusă în întreaga lume de ctitorul ei, matematicianul Florentin Smarandache, cum disidentul de notorietate, venit din Bălcești de Vâlcea, și-a făcut un titlu de glorie din a crede într-o descoperire de ultimă oră. A probat-o, dincolo de teorie, prin remarcabile poeme, proze și piese de teatru, ca să nu mai vorbim despre o impresionantă corespondență. Smarandache, aflat azi în

* Titu Popescu: ESTETICA PARADOXISMULUI. București: Editura Societății Tempus, 1995.

Arizona (SUA), este convins că exemplul literaturii sale poate circula în „sandale de aur” în toate spațiile globului și în toate colectivitățile umane, indiferent de limbă, rasă, religie, sex. De ce? Fiindcă polisemia cuvintelor se naște din încrucișări năstrușnice & bulversante ale paradoxului.

Termenul ca atare (*paradox*), de origine greacă (*paradoxon*), a fost pus în circulație de „sofiștii greci, mai ales pentru a dovedi imposibilitatea unor demonstrații sau pentru a conduce la demonstrarea unor propoziții aparent absurde”. Cum românii au preluat destule „întru-ale culturii” de la greci, termenul a trecut în limbajul și existența lor spirituală. Începând cu Sören Kierkegaard, paradoxul a intrat în spațiul filosofiei secolului al XIX-lea. Mai înainte, în iluminism, D. Diderot vorbise de *paradoxes sur le comédien*. Și astfel, în jurul anilor 1850-60, termenul de paradox cucerise toate spațiile științifice și umaniste, de la matematică la logică, de la teatru la literatură. Marele Blaga chiar se rostea genial, definind indirect paradoxul: „Este oare ceva mai plin de înțeles ca neînțelesul?”

Cât privește pe modernii occidentali, Florentin Smarandache le-a fixat un cadru de referință, prin replică și insistență și, mai cu seamă, prin transluciditatea formulărilor programatice.

Toate sublinierile de mai sus sunt doar puține repere, pe care documentatul teoretician le are în vedere când traversează cu căușul paradoxismului, adunând opinii de la celebrul B. Croce până la teoremele poetice ale lui Basarab Nicolescu, de la spațiile Orientului la cele ale Occidentului de azi.

Studiul lui Titu Popescu, alcătuit din două părți – una teoretică și alta practică, aplicativă cu literatura lui Smarandache – este o mare încântare documentară și o rară fluență a demonstrației și a comparatismului. El lasă, pe ansamblu, impresia unei cunoașteri superioare, din interior, a fenomenului în cauză. Reproducem, din cele aproape 150 de pagini ale cărții, ordonând câteva dimensiuni paradoxiste, motivate amplu de literatura scriitorului-matematician Florentin Smarandache:

- a) ritmii orali ai stihului;
- b) sinceritatea insurgentă (exhibarea sincerității);
- c) enormitatea autoipostazierii;
- d) retorica detașării;
- e) dramatizarea naivității;
- f) superlativizarea licențioasă;
- g) abilitatea picanteriei;
- h) fiziologizarea sentimentelor;
- i) îndrăzneala talentului conștient de sine.

Iată de ce paradoxismul poate fi considerat *poetica*
patafizicii (Titu Popescu).

Recenzie apărută în publicația *Cuvântul libertății*,
Craiova, 6-7 iulie 1996, p. 3.

Ovidiu Ghidirmic

Lumea într-un vers

Paradoxismul, între teoria și practica scriiturii

Emigrat în Statele Unite ale Americii – după multe peripeții și după aproape doi ani petrecuți în lagărul de azilanți din Turcia – pentru a scăpa de teroarea totalitarismului comunist, printr-o mare voință de afirmare și de creație, care este marca oricărui destin de excepție, românul Florentin Smarandache – aparținând, astăzi, generației de mijloc – a ajuns, într-un timp record, în numai câțiva ani, câți s-a scurs din 1990 încoace, un nume de mare notorietate, în literatura și știința mondială. Rareori, istoria literaturii și a științei a mai înregistrat un atât de fulgerător și de senzațional succes.

Florentin Smarandache este un scriitor complex: poet, prozator, dramaturg și teoretician, a cărui operă a fost publicată atât în limba română, cât și în limbile de circulație: engleză, franceză, spaniolă, italiană, un scriitor dublat de un redevabil matematician, creator de concepții noi, cum sunt funcția și numerele care îi poartă numele. Opera poetică a lui Florentin Smarandache a devenit cunoscută pe multe din meridianele lumii, din America și

până în Extremul Orient, India, Coreea de Sud și Japonia. Activitatea sa literară a fost încununată cu prestigioase premii internaționale. Florentin Smarandache este membru al unor societăți și asociații, literare și științifice, de renume mondial și participarea la congrese, simpozioane și sesiuni științifice, de o reputație bine-cunoscută. Volumele sale, conținând versuri, proză, dramaturgie, memorialistică, se succed cu o uimitoare reperiție. Asistăm, pur și simplu, la o „avalanșă Smarandache”, cum bine spunea un critic român. Avem de-a face cu un „caz Smarandache” sau cu un „fenomen Smarandache”. Noi l-am numit „efectul Smarandache”!

Care sunt cauzele acestui efect? O primă cauză o constituie fascinația *noului și a originalității*, care există, peste tot, în lume. Florentin Smarandache aduce într-adevăr, multe lucruri noi, în literatură și știință, dovedind o excepțională capacitate de inovație, care reprezintă nota dominantă a spiritului său, însetat de absolut și de cunoaștere.

Apoi, Florentin Smarandache vine dintr-o străveche cultură, cum este cultura română, una dintre cele mai interesante și originale culturi europene. România a consemnat, întotdeauna, acest paradox istoric: țară de un mai scăzut nivel de trai, dar de o impresionantă

cultură și creativitate, îmbogățind patrimoniul universal al valorilor spirituale, din toate timpurile.

Constituită pe o solidă tradiție, cultura română a avut, prin reflex, o mare putere de inovație și a dat, de multe ori, tonul mișcărilor de avangardă, așa cum s-a întâmplat cu Tristan Tzara, care în timpul primului război mondial a inițiat în Elveția, la Zürich, în 1916, un nou curent literar: *dadaismul*, cu Eugen Ionescu, scriitor francez de origine română, care a pus bazele teatrului modern al absurdului, cu Constantin Brâncuși considerat, pe bună dreptate, părintele sculpturii moderne.

Mai ales Oltenia, provincia natală a lui Florentin Smarandache, a manifestat această aplecare pronunțată spre inovație.

Nu știm ce v-a fi scris Florin Vasiliu, un alt exeget român al operei smarandachiene, în cartea sa: *Paradoxism's main roots*,* pe care n-am apucat să o citim. Dar, acestea sunt „rădăcinile” lui Florentin Smarandache!

Despre Florentin Smarandache s-a scris, până în prezent, o impresionantă bibliografie critică, demnă de invidiat, alcătuită din sute de studii și articole din câteva cărți, dintre care cea mai temeinică, prin informație și

* Florin Vasiliu: PARADOXISM'S MAIN ROOTS.

documentație, rămâne aceea a lui Titu Popescu: *Estetica Paradoxismului*.*

Florentin Smarandache a devenit, astăzi, cel mai cunoscut scriitor român, din generațiile mai noi, care merge pe urmele notorietății unor Marin Sorescu și Nichita Stănescu, candidați, multă vreme, la premiul Nobel, pe care și-i poate revendica, într-o bună măsură, ca precursori. Numele lui Florentin Smarandache se leagă, în primul rând, de *mișcarea literară paradoxistă* pe care a conceput-o în România, la Craiova, prin anii 1980-1981, când încă, în literatura română era la modă *post-modernismul* și pe care a teoretizat-o, apoi, în Statele Unite ale Americii, prin manifestul: *The paradoxist literary movement* (Phoenix, Arizona, 1992). De atunci, mișcarea paradoxistă și-a câștigat, pretutindeni, numeroși aderenți.

Paradoxismul poate fi considerat, fără nici o exagerare, *ultima avangardă a secolului nostru*, dacă ținem seama că până la finele acestui veac mai sunt doar câțiva ani, timp în care este aproape exclus să mai apară o nouă mișcare literară amplă, de răsunet și ecou internațional.

În ce ne privește, socotim această nouă mișcare literară cu nimic mai prejos decât *dadaismul* lui Tristan

* Titu Popescu: ESTETICA PARADOXISMULUI. București: Editura Societății *Tempus*, 1995.

Tzara, scriitor al cărui centenar a fost sărbătorit la UNESCO. Dimpotrivă, paradoxismul na apare ca un moment superior în evoluția avangardei secolului nostru. Dacă dadaismul a fost o mișcare clădită pe baze mai mult sentimentale, dezordonată, haotică, fără un program precis, cultivând hazardul pur, asociațiile cu totul întâmplătoare, *paradoxismul* este o mișcare care are o doctrină filosofică și un program concret, mai multă rigoare demonstrativă, urmând să surprindă suprastructura epocii contemporane și spiritul specific al veacului nostru.

Temperament artistic impresionabil, spirit mai mult intuitiv decât speculativ, Tristan Tzara n-a avut și o vocație teoretică deosebită, de aceea *dadaismul* a sfârșit în *suprarealism*, curent mai viabil, având la André Breton un teoretician superior.

Să nu uităm că Florentin Smarandache este un scriitor dublat de un matematician, că are o structură duală, de scriitor și matematician în același timp, că în personalitatea sa scriitorul colaborează, în chip exemplar, cu matematicianul.

Și în această privință, cultura română și-a constituit deja o tradiție: cazul lui Ion Barbu, de pildă, unul dintre cei mai mari poeți români din perioada interbelică, reprezentant de seamă al *ermetismului* și

matematician de renume internațional, creator de concepte și de noțiuni, de termeni noi în domeniul matematicilor, care-i poartă numele, cum sunt „spațiile Barbilian” în geometrie și care-i va fi servit lui Florentin Smarandache drept un model, ce merită să fie urmat.

Florentin Smarandache a înțeles că nu poate exista un curent literar fără o solidă bază teoretică și, ajutat de o excepțională capacitate speculativă și de o cultură filosofică demnă de apreciat, a găsit în „paradox” întregul suport teoretic al mișcării pe care a întemeiat-o. „Paradoxul” (grecescul *para*-contra; *doxa*-opinie) este cea mai spectaculoasă figură a spiritului și formă de cunoaștere, pe care a inventat-o umanitatea de-a lungul timpului. *Paradoxul* este, așa cum ne arată chiar etimologia termenului, o „*contra-opinie*” prin care se răstoarnă clișeele și locurile comune, un mod de a scoate gândirea din inerție și comoditate. Paradoxul înseamnă surprinderea *contradicției*, ce formează însăși esența vieții. Paradoxurile sunt, prin urmare, nu numai genealogice, de ordinul cunoașterii, ci și ontologice, existențiale. Însăși existența umană se întemeiază pe *paradox*. Paradoxurile filosofice, logice și matematice se constituie într-un vast capitol al istoriei spiritului uman, care – după părerea noastră – nu a fost explorat și cercetat îndeajuns până

astăzi, și în profunzime. Mu cunoaștem, până acum, nici un studiu exhaustiv și bine articulat, pe această temă fascinantă a istoriei culturii.

Chiar Florentin Smarandache nu urmărește, sistematic, evoluția *paradoxului* în cultura universală de la porțile lui Zenon și de la sofiști și până la existențialismul filosofic contemporan. Nici nu putea să o facă, în cadrul restrâns, al unui manifest. Scriitorul român a resimțit nevoia și, probabil, că o va face, într-un studiu aflat, deocamdată, în manuscris: *Philosophia paradoxae*, pentru a demonstra că există o întreagă disciplină, din antichitate până astăzi, pe care o putem numi *paradoxologie* și care include filosofia, logica, matematica și celelalte discipline ale cunoașterii, prin care ni se poate releva importanța capitală a paradoxului în istoria spiritului uman. Dar, Florentin Smarandache are meritul, deloc neglijabil, de a fi desemnat, prin termenul de *paradoxism*, pentru prima dată, un întreg curent literar. Paradoxul nu se rezumă numai la cultivarea paradoxurilor. Dacă s-ar limita numai la atât, ar însemna că paradoxismul ar fi un curent supratemporal sau, mai precis, una dintre cele mai *vaste direcții* din istoria spiritului uman. Paradoxismul, așa cum îl înțelege Florentin Smarandache, nu epuizează întreaga sferă a paradoxologiei.

Prin paradoxism, Florentin Smarandache vrea să definească numai paradoxismul modern, ca un curent al epocii contemporane. Paradoxismul, conceput de Florentin Smarandache, preia nu numai elementele avangardei, în general, nu numai dadaismul lui Tristan Tzara, cu nonconformismul și teribilismul său, cu fronda sa juvenilă, cu dorința de a epata spiritul filistin, îngust, mărginit, mic-burghez, dar asimilează și literatura existențialistă a *absurdului*, lumea apare lipsită de *sens*, pentru Florentin Smarandache chiar *nonsensul* are un sens. De aici, vine și titlul unuia dintre cele mai incitante volume ale sale: *Le sens du non-sens* și încă din perioada de început, publicat în Maroc (1984)! Să ne reamintim, însă, că un mare filosof român, ca Lucian Blaga, care făcea din *mister* un concept central, spunea, print-un aforism, că nimic nu este mai bogat în *înțeleșuri* decât *neînțeleșul*. Tulburător „paradox”, care anticipează *paradoxismul smarandachean*! Paradoxismul este, în esență, o „poetică a negației”, așa cum s-a observat, pe bună dreptate. Particulele „anti” și „non” devin particulele „magice”, cu care se operează și pe care le întâlnim la tot pasul. Conceptul de „antiliteratură” a ajuns deja un „clișeu”, ca oricare altele, apărut în perioadele de „criză” ale literaturii, când impresia că s-a scris prea multă literatură

devine de-a dreptul copleșitoare și tiranică, pentru un spirit creator, care vrea să aducă un coeficient de noutate și originalitate.

Conceptul de „*antiliteratură*” este născut dintr-o exasperare a spiritului creator și se afirmă cu mai multă pregnanță și tărie, pe la sfârșitul secolului trecut, odată cu Verlaine, un concept care vizează convenționalitatea și artificialitatea, lipsa de autenticitate a literaturii: „*Și tot restul este literatură!*” – spunea, la modul ironic, unul dintre poeții „*blestemați*”, pe care Baudelaire îl considera un ... „*antipoet*”. Tot Verlaine avea, pentru prima oară, impresia că scrie... „*Romanțe fără cuvinte*”! avangarda a vehiculat până la sașietate conceptul de „*antiliteratură*”. Negând literatura, avangarda nu a făcut altceva decât s-o afirme! Cu alte cuvinte, avangarda a lucrat, până la urmă, în favoarea lui Shakespeare, Dante, Cervantes, Goethe, adică pentru marile glorii ale literaturii. Negația, care nu afirmă, devine... „*nihilism*”, care este unul dintre marile curente ale gândirii contemporane.

Paradoxismul asimilează, bineînțeles, și nihilismul contemporan: Dar, paradoxul este, negația care afirmă, de la bun început, constructivă și nu distructivă. Nihilismul contemporan ajunge, tot în mod paradoxal, la un conformism al nonconformismului!

Campionul nihilismului contemporan este Emil Cioran, autor în mare vogă, astăzi, care – în opinia noastră – nu este decât, ca să recurgem iarăși, la un paradox... un „moralist” fără morală, deși rămâne unul dintre cei mai mari „stiliști” ai literaturii franceze, așa cum înșiși francezii îl recunosc.

Cei mai mulți dintre exegeți văd în paradoxism o continuare, o prelungire a postmodernismului, o altă față a acestuia. Nu împărtășim, deloc, un astfel de punct de vedere, pentru că *postmodernismul* nu este decât un reflex, în literatură, al textualismului și semioticii, o mișcare literară născută din critică, prin urmare, și, ca atare, un nou convenționalism, dus la extrem, o stilizare a convențiilor literare. *Postmodernismul* rescrie, într-o tonalitate parodică și ironică, literatura anterioară. În proza postmodernistă, acțiunea este înlocuită de „scriitură”. În postmodernism, nu asistăm decât la avatarurile scriiturii.

Paradoxismul este chiar o reacție la postmodernism și înseamnă eliberarea de toate convențiile literaturii.

Florentin Smarandache declară, în manifestul său paradoxist, că face „*antiliteratură*”, că este un „*nonpoet*”, care scrie „*nonpoeme*” ș.a.m.d. scriitorul român se află în

război tocmai cu „*cuvântul*”, principala unealtă a literaturii, pe care o suspectează de imposibilitatea de a exprima toată gama sentimentelor umane. Poetul paradoxist scrie, în consecință, „*poeme fără nici un vers*”, în care apar numai titlurile, iar restul paginilor rămân goale, pentru a fi completate de imaginația cititorilor. Textele sunt ilustrate cu figuri geometrice, desene, linii, semne, etc. acesta este „*graphopoemul*”, ce merge pe linia „*pictopoeziei*” avangardiste. Poezia, nu se face, deci, numai cu cuvintele. Nichita Stănescu, care poate fi considerat un precursor al paradoxiştilor, credea că poezia se face cu... „*Necuvintele*” (este chiar titlul unuia dintre volumele sale). În felul acesta, se recurge la limbajul obiectual, în care dispare granița dintre semnificat și semnificant. Ceea ce-l obsedează pe teoreticianul paradoxismului este depășirea barierelor lingvistice, a limbilor convenționale. Florentin Smarandache crede că poezia are chiar o limbă a ei, aparte, specială, universală, pe care o numește, cu ironie, dar și în serios „*păsărească*”. Nichita Stănescu o numea metaforic: „*limba poezească*”. Mesajul poeziei devine, astfel, translingvistic și chiar paralingvistic. Asistăm, în acest mod, la un deconstructivism total și la „*autodistrugere semiotică*”, cum spunea cineva. Dar, orice am face, nu putem scăpa de cuvânt. Ce ne facem cu Heidegger, cel mai mare filosof

al veacului, care că limba însăși este o poezie și omul locuiește în cuvânt?! O asemenea perspectivă, deschisă de paradoxiști, nu rămâne valabilă, decât dacă vrem să subliniem drama necomunicării, care este unul din simptomele alienării omului modern.

Paradoxismul merge încă și mai departe și spune că poezia este viața însăși, deci, o dimensiune esențială a existenței. Poezia poate însemna și un colț de natură și o floare, un obiect, o ființă umană, un surâs, zborul unei rachete în cosmos ș.a.m.d., acest lucru nu este, însă, de loc, nou. Așa ceva s-a mai spus și se va mai spune mereu. Acesta este „frumosul natural”, pe care nu trebuie să-l confundăm cu „esteticul”, cu frumosul literar – artistic!

Mult mai interesantă, dar fără sorți de izbândă, este încercarea paradoxistă de a scientiza arta. Mentalitatea veacului nostru este clar pozitivistă și tehnocrată. Veacul nostru este dominat de știință și tehnică, un veac tehnocratic, de demonism și de trufie luciferică. Este un mare pericol să ajungem la o adevărată „*paranoia a științei*”, pentru că trebuie să ne dăm seama, nu numai de marile ei performanțe, dar și de limitele ei. Știința nu poate explica absolut totul. Marile mistere ale lumii vor continua să rămână impenetrabile. Apoi, știința și tehnica se pot întoarce împotriva omului, tocmai ca în situația Ucenicul-

Vrăjitor, din Faustul lui Goethe, care nu mai poate opri infernalul mecanism pe care l-a declanșat: „*Să ne ferească Dumnezeu*” – ultima vorbă înțeleaptă a ateismului. „*Fetișizarea*” nu este decât o atitudine primitivă, de mentalitate tribală. Cu atât mai grav este dacă apare la noi, cei care ne numim „moderni”. Fetișizarea științei și tehnicii duce la dezumanizare, alienare și necomunicare. Dar, nu avem, ce-i face! Acesta este structura mentală a veacului nostru, veac al crizei moral-religioase, în care categoriile morale sunt amenințate cu dispariția, în care, vorba lui Nietzsche, marele filosof-profet, „*Dumnezeu e mort!*”, când Noul Babilon e pe cale de a se reinstaura, când Sodoma și Gomora au renăscut! Și mai este ceva în plus.

Progresul științifico-tehnic nu este totuna cu progresul literar-artistic. Aici zace o mare confuzie! Progresul tehnico-științific presupune salturi bruște. O nouă descoperire științifică sau tehnică anulează pe cele anterioare. Dar, ca să preluăm un savuros calambur, din manifestul parodoxilor: „*Totul este relativ, chiar și teoria relativității!*” Dezvoltarea literaturii și artei este o construcție în continuare. Până la urmă, inovația literar-artistică este asimilată de tradiție.

Este limpede că programul paradoxist frizează imposibilul. Paradoxiștii se salvează, însă, prin umor, tot printr-un calambur: „*Totul e posibil, chiar și imposibilul!*” – care este, de fapt, și deviza supremă a mișcării paradoxiste.

Sunt toate acestea, așa cum au și fost catalogate, de către unii exegeți, simple elucbrații cabalistice sau „*acrobații paranoice*”? Hotărât, nu! Este logica împinsă până la ultimele ei consecințe. De unde se vede că „paradoxul” este, în ultimă instanță, o culme a raționamentului și silogismului! *Paradoxismul* este un proiect utopic, o frumoasă și mare... *Utopie*. Toate marile teorii sunt utopice. Sunt proiecte ideale, admirabile construcții mentale, ca și inegalabila doctrină platoniciană a arhetipurilor!

După opinia noastră, Florentin Smarandache rămâne, înainte de toate, un mare teoretician, un doctrinar de înaltă clasă, un intelectual posedat, fascinat de idei, un spirit speculativ de excepție, care a reușit să pună bazele teoretice ale ultimei avangarde a veacului nostru. Despre paradoxism a curs și va mai curge, încă, multă cerneală! De aceea, această teorie nu poate fi luată în deriziune, de nici un intelectual serios, care se respectă. Marele model intelectual al lui Florentin Smarandache

pare să fie acela al lui Pitagora, al filosofului matematician, care – după părerea noastră – rămâne modelul absolut, în care se întâlneau atât umanismul filosofic, cât și scientismul matematic, un model ideal pe care credem că umanitatea l-a pierdut, un model unic, care credem că nu va mai putea fi refăcut vreodată. Ca orice proiect utopic, și paradoxismul este greu de transpus în practică. Se creează, astfel, în creația lui Florentin Smarandache, o discrepanță între teorie și practica scriiturii. Florentin Smarandache nu poate fi, în creația sa, peste tot „paradoxist”, pentru motivul că nici o creație autentică nu a fost și nu va putea fi, niciodată, doar o simplă ilustrare a unui program teoretic, întrucât, atunci, ar însemna să fie „tezistă” și lipsită de viabilitate. Instinctul creator este cel care-și spune, în cele din urmă, cuvântul, în practica scriiturii. La toți marii teoreticieni apare acest „conflict” între intenții și realizări, pentru că toți suferă de o doză, inevitabilă de bovarism. Acesta este și cazul lui Florentin Smarandache! Dacă putem să acceptăm paradoxismul pentru frumusețea și acuratețea teoriei în sine, ca o construcție mentală, fascinantă și eclatantă, în schimb, față de acele eșantioane, debușee ale operei lui Florentin Smarandache, care îi ilustrează, pur și simplu, tezele, nu putem să nu avem rezerve. Ele se plasează, categoric, în

sfera experimentului și trebuie luate, ca atare. Așa se explică și amendamentele, destul de severe, ale unui istoric literar experimentat ca Ion Rotaru, care nutrește, de altfel, simpatie pentru temerarul teoretician și șef de școală al paradoxismului, așa cum se poate observa din scrisoarea inclusă în prefața de la volumul memorialistic: *Fugit... jurnal de lagăr*, de care scriitorul va trebui să țină, neîndoielnic, seama. Opera lui Florentin Smarandache nu se circumscrie, însă, întrutotul experimentului paradoxist. Așa cum observa, pe bună dreptate, esteticianul Titu Popescu, în temeinica sa lucrare *Estetica paradoxismului*, opera lui Florentin Smarandache este o operă „mai mult decât paradoxistă”. Primele volume ale lui Florentin Smarandache: *Formule pentru spirit* (1981), *Culegere de exerciții poetice* (1982), *Legi de compoziție internă*, *Poeme cu... Probleme!* (1982) nu sunt paradoxiste, ci numai anticipează, prefățează „paradoxismul”, care începe să-și facă apariția odată cu volumele următoare: *Le sens du non-sens* (1983), *Antichambres*, *Antipoesies*, *Bizzarres* (prima ediție 1984; a doua ediție 1989) și culminează cu volumul *NonPoems* (1990-1991), cu trilogia dramatică *Metaistorie* (1993) și cu *NonRoman* (1993). Volumul *Clopotul tăcerii* (1993), chiar prin faptul că cultivă forma fixă a „haiku”-ului, marchează o ieșire din sfera paradoxismului și un început de

„clasicizare” în opera lui Florentin Smarandache, proces cum nu se poate mai firesc, pentru că, urmând logica, verificată în istoria literaturii, modernii de astăzi devin... clasicii de mâine!

Am spus că paradoxismul reprezintă ultima mare avangardă a secolului nostru. Aceasta nu înseamnă că paradoxul este și o poetică eschatologică, pentru că mișcarea paradoxistă nu profetizează mult trâmbițata „moarte a artei”. Paradoxismul se vrea, cel puțin în intenții, o poetică a viitorului. Unii dintre susținătorii mișcării paradoxiste, printre care și criticul Constantin M. Popa, care este, totodată, și unul dintre cei mai avizați cercetători ai acestui fenomen insolit, din istoria literaturii, își exprimă temerea, justificată, după părerea noastră, că paradoxismul își poate secătui, într-o bună zi, resursele și, prin repetiție și autopastișă, să cadă în *manierism*. Dar acest lucru s-a întâmplat cu toate avangardele și nu este decât rezultatul, iminent, a acestui proces firesc de clasicizare, de care chiar fondatorul mișcării paradoxiste pare să fie pe deplin conștient.

Început prin volumul de *haiku-uri: Clopotul tăcerii*, procesul de clasicizare a paradoxismului se continuă prin prezentul volum: *Sinapse*, care conține „poeme într-un vers” și care se vrea replică la mai vechiul ciclu, atât de

ostentativ afișat: „Poeme fără nici un vers”. Asistăm la o dialectică a negației și la o polemică interioară în cadrul operei smarandachiene. Poetul se dezice de el însuși, de o ipostază a sa lirică anterioară.

Titlul volumului ne atrage, numaidecât atenția. *Sinapse* este un termen științific, împrumutat din anatomie. Sinapsele sunt conexiunile neuronice. Prin acest titlu, Florentin Smarandache vrea să ne arate că poezia trebuie concepută ca un organism, ca un tot organic, care funcționează după legea „conexiunilor”. Simpla atingere a unui nerv pune în alarmă întregul organism. O asemenea concepție biologizantă asupra artei a mai fost preconizată și de alți teoreticieni, în special de reprezentanții neovitalismului filosofic modern, în frunte cu marele filosof, critic și estetician german, Wilhelm Dilthey, adept și el al „conexiunilor” și „corelațiilor” pentru care poezia este, înainte de toate: „Trăire” (*Erlebnis*). Tentativa se înscrie într-un structuralism modern.

Sugestia de a scrie poeme într-un vers îi va fi venit, probabil, lui Florentin Smarandache de la Ion Pillat, unul dintre marii poeți români din perioada interbelică, autorul unui volum intitulat chiar: *Poeme într-un vers* (1936). Ion Pillat este unul dintre reprezentanții de marcă ai *tradiționalismului* românesc, un spirit fin și cultivat, de

un mare rafinament artistic, poet de valoare universală. Ion Pillat dădea chiar o definiție *sui-generis* a poemului într-un vers: „*Un singur nai, dar câte ecouri în păduri...*”.

Dar, Florentin Smarandache se delimitează de prestigiosul său model, atât prin concepție, cât și prin tehnică poetică. Nevoia de autodelimitare programatică este imperioasă, esențială, la Florentin Smarandache, care este un spirit în „răspăr”; „à rebours”, ce nu se poate manifesta decât prin negație, prin opoziție, atât față de alții, cât chiar și față de sine, după cum am văzut.

Pe vremea lui Ion Pillat, poemul într-un vers era considerat o „inovație”, cu atât mai interesantă, cu cât apare la un poet de factură tradiționalistă. Astăzi, avem, însă, o întreagă tradiție a poemului într-un vers, în care se înscrie și... „paradoxistul” Florentin Smarandache.

Poemele într-un vers ale lui Ion Pillat, ca, de altfel, întreaga poezie a autorului celebrului volum *Pe Argeș în sus* (1923) – care reprezintă o dată memorabilă în istoria literaturii române – se remarcă printr-o caligrafie impecabilă a versurilor. Și aceasta pentru că Ion Pillat era un „calofil” convins, un adept al „scrisului frumos”, în timp ce Florentin Smarandache are o evidentă structură de „anticalofil”, nedispus să acorde o importanță exagerată formei. Ion Pillat este un temperament „apolinic”, calm,

senin, liniștit și echilibrat, pe când emulul său are, dimpotrivă, un temperament „dionisiac”, frământat, neliniștit, anxios, de o frenezie vitalistă. Admirabile ca „scriitură”, poemele într-un vers ale lui Ion Pillat nu mizează pe „paradox”, care constituie punctul-forțe al gândirii și literaturii lui Florentin Smarandache.

După părerea noastră, poemul într-un vers reprezintă piatra de încercare a oricărui poet adevărat, pentru că se întemeiază pe capacitatea de sinteză – calitatea supremă a spiritului uman – și presupune arta conciziei extreme, de a exprima cât mai mult, în cât mai puține cuvinte: *multum in parvo* – cum spuneau latinii. Tentația absolută în materie de poezie, este de a cuprinde însăși esența lumii, a întregului univers, într-un vers, performanță atinsă numai rareori, de poeți ca Dante, Shakespeare, Goethe sau Eminescu.

Printr-un singur vers, poetul poate deveni nemuritor și poate dăinui peste veacuri. Ca să ne limităm numai la exemplul, care ne este mai la îndemână, Eminescu, cel mai mare poet român, dacă ar fi scris numai versul: „Căci vis al morții eterne e viața lumii întregi”, cu care se încheie poemul *Împărat și proletar*, ar fi fost îndeajuns să rămână unul dintre cei mai mari poeți ai tuturor timpurilor.

Trebuie să recunoaștem că un asemenea vers n-a mai fost scris, niciodată, în literatura lumii.

Că „*viața este un vis*” au spus-o aproape toți marii romantici, dar că viața întregii lumi nu este decât un vis al morții, n-a mai spus-o decât Eminescu. Să privești întreaga viață a lumii dintr-o astfel de perspectivă cutremurătoare a neantului, te lasă fără nici o replică, te reduce la... Tăcere. Mîntea îi este găurită de atîta logică a absolutului!

Poemele într-un vers trebuie să tindă să devină cât mai concise și relevante definiții apoflegmatice, de o sentențiozitate gnostică, pe care au atins-o maximele și aforismele clasice. De aceea, arta poemelor într-un vers este atît de dificilă. Oricît de moderne ca formă, poemele într-un vers țin de o artă, care rămîne în esența ei clasicistă!

Poemele într-un vers ale lui Florentin Smarandache din volumul *Sinapse*, nu numai conțin aproape nimic din „inovațiile” paradoxiste, ci excepția „paradoxului”, ca atare, care nu este nici măcar o inovație... „paradoxistă”. Nu sunt nici „antiliteratură”, nici „nonpoeme”, nici „graphopoeme”, nici „pictopoeme”, ci poeme, în adevăratul sens al cuvîntului. Poetul aflat odinioară în război necurmat cu principala unealtă a

literaturii, iată-l acum instalat destul de confortabil în „scriitură”, după cum ne spune, parcă, ușor resemnat, de la început: „Trăiesc într-un singur cuvânt: scriere”. Nici nu se putea altfel! O singură dată îl mai încearcă irepresibile nostalgii „paradoxiste”, atunci când, prin repetiție, ajunge la secționarea unui cuvânt, e drept, cel mai tulburător din toate: „*Tăcere*”, așa cum se întâmplă în versul „*Câinii latră tăcerea, tăcerea tace –*” (La stână) și care semnifică prelungirea, paradoxală, a ecourilor... Tăcerii.

Nu sunt ușor de grupat aceste poeme într-un vers ale lui Florentin Smarandache, din cauza diversității lor tematice, dar și a tehnici. Lăsăm cititorului român sau american sau de pretutindeni plăcerea de a le categorisi el însuși. Noi încercăm doar un îndreptar cu totul sumar. O primă categorie o formează poemele care traduc nostalgia patriei natale și a culturii românești. Pentru cine cunoaște, fie și oricât de sumar, balada populară *Miorița* reprezintă un punct de plecare. Pornind de la această baladă, unul dintre cei mai mari poeți și filosofi români, Lucian Blaga, fixa „matricea stilistică” a spiritualității românești, în eseul său: „*Spațiul mioritic*” (1936). Românul s-a născut într-un „spațiu mioritic”, într-un spațiu pastoral, care este spațiul său „matrice”, ce i-a modelat sensibilitatea. Din balada *Miorița* se desprinde o concepție filosofică specific

românească, o concepție „mioritică” despre moarte, un „Weltanschauung” românesc. Românul, după cum rezultă din baladă, a văzut moartea ca pe o nuntă de proporții cosmice, ca pe un ritual liturgic, la care participă întreaga natură. Forța morală a românului, care este aceea a unui popor așezat la răscruce de drumuri, în bătaia tuturor vânturilor istoriei, este de a converti un eveniment tragic într-unul vesel. Originalitatea acestei viziuni asupra existenței este unică. Balada *Miorița* este un fel de religie pentru poporul român. Atât de mult crede Florentin Smarandache în spiritualitatea românească, încât ajunge la preeminența creației artistice, generatoare ea însăși de realitate: „*Coboară ciobanii direct din baladă*” (*Miorița*). *Zborul păsării în ou* este titlul memorabil al unui alt poem într-un vers, un titlu demn de părintele sculpturii moderne, Brâncuși, care a surprins nu numai zborul, ci și... latențele zborului. Aceasta este chiar un titlu conceput în cel mai bun spirit paradoxist! Cuvintele-cheie ale spiritualității românești sunt: „*doină*” și „*dor*”. *Doina* este o melodie specific românească, prin care se exprimă „*dorul*”, un sentiment complex, care nu are echivalent în nici o altă spiritualitate și pe care același Lucian Blaga îl definea ca „*melancolia, nici prea grea, nici prea ușoară, a unui suflet care suie și coboară*”. De altfel,

cuvântul „dor” este intraductibil. Scriitor româno-american, pe Florentin Smarandache îl ajunge „dorul”... chiar la Phoenix: „Prăpastia întoarsă, muntele de dor” (Un gând din Phoenix, SUA). Latinitatea poporului român, vestigiile geto-dacice de la Sarmisegetuza, satul Bălcești din Oltenia natală, Eminescu și Bacovia, ca repere culturale, sunt alte teme de meditație pentru Smarandache.

Influența lui Bacovia, un alt mare poet român, cel mai de seamă reprezentat al *simbolismului* românesc este vizibilă, în aceste poeme într-un vers. De altfel, Florentin Smarandache a fost catalogat de critica românească, încă de la volumul de debut: *Formule pentru spirit*, drept un „bacovian”.

Multe dintre aceste poeme într-un vers sunt alcătuite după tehnica pictorială bacoviană, a sinesteziilor și corespondențelor, adevărate pasteluri cromatice: „Tună a ploaie de plumb peste albul pământ” (Bacoviană I); „Înflorește în ploi cărunte ulița îmbătrânită” (Bacoviană II).

Dar și mai mare este, în acest volum, influența *expresionismului* lui Lucian Blaga. *Expresionismul* constă în stabilirea unor relații cu cosmicul, cu absolutul și ilimitatul și se caracterizează prin imagism violent, prin metafore șocante: „În sângele albastru al cerului clocotesc stele” (Cosmică II); „Lumina își ridică poalele în brâu”

(Naștere); „*Nu te apleca în afara timpului tău*” (E periculososo sporgersi).

În sfârșit, credem că linia de forță a acestui volum constă într-o lirică metafizică, prin care Florentin Smarandache se înscrie pe linia pesimismului filosofic și a existențialismului contemporan.

Conceptele de „angoasă”, „grijă”, „spaimă”, specifice filosofiei existențialiste contemporane, își găsesc, în acest volum cea mai largă ilustrare: „*Se cuibărea în mine o caracatiță de groază*” (*Comminatio*); „*Oglinda feței mi-e zbârcită de anxietate*” (*Autoportret*); „*Plin de așteptare în făina albă a singurătății*” (*Patiență*); „*Pe tabla neagră a disperării mai scriu câte o iluzie*” (*Școală*); „*Locuiesc singur în coșciugul din mine*” (*Adresă*). Cele mai multe din poemele într-un vers, din volumul *Sinapse*, sunt, într-adevăr memorabile.

„*Te implor, nu mă mai naște încă o dată, mamă!*” – iată un aforism pe care nici cel mai sumbru dintre filosofii lumii, Schopenhauer, n-ar fi avut îndrăzneala să-l emită!

Florentin Smarandache este un mare poet, care nu trebuie privit prin prisma teoriei, ci și dincoace și dincolo de „paradoxism”.

Cronică apărută în *Analele Universității din Craiova – Seria Științe Filologice, Literatura română și universală*, Craiova, nr. 1-2, 1997, pp. 146-155.

Mircea Brenciu

Paradoxismul este o boală care se ia!

Totul a început odată cu scrisoarea trimisă din Istanbul la redacția publicației *Curentul* din München. Expeditor – poetul-matematician Florentin Smarandache, aflat în azil politic la Înalta Poartă. Destinatar – scriitorul și criticul Titus Popescu, aflat în exil într-o Germanie ospitalieră.

Printr-un concurs al împrejurărilor favorabile, dar, mai ales, în virtutea generoasei disponibilități pentru inedit a lui Titus Popescu, un inedit explodat și exploatat în multe manuscrise primite la redacția müncheneză, ia naștere acest eseu* de peste 140 de pagini de carte despre ceea ce se poate defini cu precizie ca fiind o nouă mișcare spiritual-artistică în cadrul insolitului context al postmodernismului: PARADOXISMUL!

Paternitatea de necontestat a acestei mișcări aparține paradoxalului Florentin Smarandache, românul

* Titu Popescu: ESTETICA PARADOXISMULUI. București: Editura Societății Tempus, 1995.

despre care românii din România știu foarte puține lucruri, acest descoperitor al funcției matematice „Smarandache”, autor de poezii tinzând spre „autonomie într-un univers de semne, într-un joc concentric întezit de dispunerea versurilor și surpriza spațiilor albe”, același care e și dramaturg, și romancier, și traducător și, mai ales, posesorul unei biografii copleșitoare în știința numerelor, stăpân al lumii abstracte a cifrelor purificate de balastul figurii de stil, doar, poate, metafore absolute în drumul spre atingerea perfecțiunii. Conaționalul nostru, ajuns între timp pe meleaguri americane, a reușit să atragă atenția opiniei publice nu numai din orașul Phoenix-Arizona, americanii considerându-l un adevărat șef de școală, fiind mediatizat în cele mai diverse medii ale marelui continent și aiurea.

Paradoxismul, ca definiție fermă, nu există, la fel cum, după ale lui reguli, NIMICUL există! Extrapolând, putem admite faptul că „nimicul este o terapeutică: de la purificare prin neant, pentru a ajunge la un paradis lăuntric adevărat, înțeles ca un eveniment personal.” Ar fi ceea ce Marian Barbu intuia: „paradoxismul poate fi înțeles prin „invenția” lui Nichita Stănescu, cel care a descoperit „hemografia”, adică scrierea cu tine însuși”.

Deslușind cu finețe acest joc aproape sacerdotal al apelor din cuvinte, al semanticii siluite prin propria negare, al cuvântului necuvântat, al „neînceputului-începutului”, al „clipei-neclipei”, Titu Popescu determină eseistic întruparea paradoxistă până la sublimarea tuturor stărilor spre ideea cea mai pură: a-fi-liber-prin-dragoste. Ca și cum „Eva greșind prin neascultarea paradoxului, devine prima pre-ucenică a lui Aristotel. Prima persoană ispitită de neant...”

Ar putea fi paradoxismul formula infailibilă prin care să încaleci metafizica până la atingerea maximei suferințe a cunoașterii? Acestui ingrat retorism îi lăsăm dreptul de dispută măcar cât să declanșeze curiozitatea celui încercat de vreo tentație smarandachistă.

Atenție, paradoxismul este o boală care se ia!

Recenzie apărută în revista *Astra*, Brașov, nr. 7-12
(247-252), 94 II (XXX), 1996; aprilie 1997.

Radu Enescu

Cum e posibilă o estetică a paradoxismului?

„Tout homme a raison quand il admet
Qu'il s'est trompé” (Voltaire)

O prima întrebare ne este stârnită de nedumerirea privitoare la titlu acestui volum*: *Există oare o estetică a paradoxismului?* În urma unei analize mai îndeaproape a celor două concepte, am putea trage concluzia că între ele există un fel de „îngemănare” și unele „paralelisme” care, cum se spune „axiomatic”, se întâlnesc la „infini”. Atât din punct de vedere „aistetic”, cât și logic. Ca atare, titlul cărții, cred, e o fericită descoperire – *une trouvaille*, cum spun francezii – a autorului, Titu Popescu. În timp ce ESTETICA, având ca obiectiv/funcție „judecăți de apreciere”, în mare măsură „normative”, privitor la binomul Frumos-Urât, PARADOXUL, cum afirma Ștefan Lupasco, se prezintă ca o „tensiune” între tendințe care, opunându-se, se condiționează și se presupun.

* Titu Popescu: ESTETICA PARADOXISMULUI. București: Editura Societății *Tempus*, 1995.

Titlul capitolului introductiv, *De la paradox la paradoxism*, ne întoarce cu veacuri în urmă spre originea conceptului „paradoxism”, cuvânt care, la prima „vedere”, la primul „auz”, ar putea avea rezonanță oarecum rebarbativă. Ca atare, îmi îngădui o scurtă deslușire.

Cuvântul *para*, în limba greacă, are două sensuri (lucru curios, aproape contrarii): „alături de” și, în același timp, „contra”, „împotrivă” (*paratrăznet*, *parapluie*, de pildă). Iar *doxa*, substantiv, se traduce în majoritatea cazurilor cu „opinie”, „judecată”.

Cuvântul *paradox*, substantiv, a dat naștere mai târziu, prin secolul al 16-lea adjectivului *paradoxal*, iar spre sfârșitul veacului 18, unui nou substantiv, *paradoxism*.

Fiindcă de „judecată” (*doxa*) veni vorba, *paradoxa*, în limbaj curent, e considerată ca un fel de „raționament” împotriva „opinieii în mod general admisă”, împotriva judecății de „bun simț”.

Iar în limbajul „academic”... o abatere de la rațiunea „pură”. O „răzvrătire”, spunea Gaston Bachelard, dornică de a se descătușa din cingătoarea „scolastică” a Logicii.

„Paradoxul - citez pe autor – este *simultan* concluzie și provocare, constând într-o concomitență a contrariilor, care-i dau adevărata specificitate”.

Paradoxul nu e un cerc vicios („L'homme naît bon – spunea Rousseau – c'est la société qui le déprave”. Dar cine a depravat societatea?). Paradoxul nu e nici un paralogism – raționament fals. Căci, așa cum bine accentuează Titu Popescu, în „sfera de competență” a paradoxului se încadrează și „logica contrariului”.

Citând pe Solomon Marcus, autorul consideră că „utilizarea paradoxului este fundamental terapeutică”. Firesc. Ca și „jocul”. În fond, *paradoxa* e un fel de „joc de cuvinte și de înțelesuri”, a cărei funcție nu este numai „distracție”, ci și o gimnastică mintală. În ce privește jocul, „ingredientul” plăcutului îi conferă rolul *terapeutic*. (Ca și râsul, a cărui terapie a analizat-o magistral atât Bergson, cât și Marcel Pagnol).

„Paradoxismul stârnește un fel de euforie continuă a libertății, ca o voluptate experimentală a tot-permisului”, scrie Titu Popescu. Penetrantă analiză. Abandonarea tuturor prejudecăților oferă posibilitatea de a se reînnoi prin *erezie*.

Analizele subtile ale autorului, înțelesurile „ascunse” pe care ni le sugerează, sunt ca o „zgâlțâire” a minții; o gimnastică continuă care, în loc să obosească, ne sprintenește mintea. Și uneori ne impune *tăcere*. Dar nu tăcerea „toropită”, ci cea gânditoare.

În *La pensée et le langage* (Michel Moscato), autorul, în scurte cuvinte, expune *teoria Watson*: „La pensée est si liée au langage que *penser* revient a se parler a soi-même”.

Citind pe Titu Popescu, „îți cam dă de furcă”, vreau să spun, „te pune pe gânduri”. Și începi să vorbești singur, să cugeți. Mare merit... „se parler a soi-même”... Dialogul cu tine însuși...

„Protagonistul și agentul trecerii reale de la paradox la paradoxism este, desigur, Florentin Smarandache”, afirmă Titu Popescu. „Smarandache: un protest împotriva totalitarismului comunist”. Eu cred că împotriva „totalitarismului” în general... chiar și a Logicii, cu ale ei „legi” rigide, sau a unei Morale constringentă, cu ale ei „legi”, norme...

Mă întreb dacă nu cumva l-am putea considera și pe poetul nostru național un precursor al paradoxismului:

„Când sorii se sting și când stelele pică,

Îmi vine a crede că toate-s nimică”

(*Totul e nimic și nimicul e Tot*).

Există o zicală franceză: „Chassez le naturel; il revient au galop”. Și mintea se întreabă: „c'est quoi le naturel?”. Ar trebui să cugetăm și asupra proverbelor și zicalelor, în lumina paradoxismului. Ar fi o bună terapie.

„Paradoxismul năzuiește să dobândească o dezvoltare ulterioară care să fie în măsură să generalizeze literatura la spațiile științifice”, scrie Titu Popescu, cu privirea îndreptată spre Lobachevski, Riemann (noile geometrii neo-euclidiene) sau la chimia neo-lavoisiană (Destouche), și, desigur, la Logica neo-aristotelică, referitor la „categorii” ... Sarcina e pasionantă, dar grea. Însuși Gaston Bachelard ne previne din început: „L'utilisation des systèmes philosophiques dans les domaines éloignés de leur origine spirituelle est toujours une opération délicate, parfois décevante”.

Cum e firesc, autorul nu putea să treacă cu vederea „histrionicul”. Teatrul, acel „pliqué sur du vivant”. Teatrul: „un jeu qui se donne des airs de vie”, cum îl definea Jules Renard. Și nici să nu amintească de „prestidigitatorii” (cum îi numește el) meta-limbajului care au „colaborat” la caducitatea genurilor literare tradiționale: Ionesco, Cioran, Gherasim Luca. Chiar și la caducitatea suprarealismului (Breton, Tzara, Eluard), care plecase pe drumul „bun”, dar care – așa spune eu – a îmbătrânit înainte de a ajunge la maturitate. („Le Suréalisme est mort du *sectarisme* imbécile de ses propres adeptes”, spunea Anton Artaud.)

Méfions-nous du sectarisme! E o bună povață.

„Anti” (contra), particula magică a paradoxismului, desființează literatura (tradițională) pentru a reînființa în sincronie cu noile realități în general.

O întrebare privitor la „omul de litere”. În ce măsură *vanitatea* ca „umflare în pene” și în aceeași măsură „golicione” poate fi creatoare în domeniul culturii? Întrebare la care Titu Popescu ne amintește de spusele lui Camil Petrescu: „Vanitatea, orgoliul, preced opera de artă, și în acest sen orgoliul este creator”. „Îndrăzneala e o caracteristică; o școală a curajului. Romancierii aveau patos, modernii au impetuozitate”.

În ce privește filosofia „absurdului”, a unui Cioran, de pildă, până *pe culmile disperării* (din ne-pricepere, ne-înțelegere, ne-cuprindere), ea nu e o „gimnastică” mintală pentru a ne lăsa „bouche bée”. Absurdul este al *vieții*, înainte de a fi al literaturii.

Revenind la punctul de plecare, la precursorul Paradoxismului, Titu Popescu ne amintește că majoritatea scriitorilor pricepuți în „materie”, îl consideră pe Smarandache drept „cel mai mare poet al secolului XX”.

Pe bună dreptate se întreba Smarandache (paradoxal, „emfatic”): „Sans moi, que deviendra la poésie?”

Citind documentara carte a lui Titu Popescu, un erudit, sau, mai pe românește „tobă de carte” (formulă

care ar trebui analizată ca multe alte zicale „paradoxale”), îmi vine în minte „butada” lui Cioran: „Essayez d’être libres, vous mourrez de faim.”

E posibil, dar, cum bine amintește Titu Popescu de-a lungul *Esteticii...*, libertatea, cea fizică, cea a gândirii, cea de a putea scrie, e o hrană sufletească mult mai prețioasă decât „pâinea cea de toate zilele.”

Cine n-a cunoscut „cazanul cu smoală” sau mlaștina Canalului, ale României comuniste, cum spune autorul, nu știe ce este râvna, foamea de slobozenie. Acolo s-a creat „semnul și consemnul”, acolo s-a zămislit noua „semantică” a sensului și a ne-sensului, a paradoxului libertății încătușate.

Noi, cei fugiți, care respirăm liberi, chiar dacă nu aveam cu ce să ne potolim foamea, găseam pe câte cineva care să ne oblojească. Cioran, pe care l-am admirat, și de care suntem mândri, n-a murit de foame și, slavă Domnului, a fost un om liber, cu vorba și cu slova.

Cartea lui Titu Popescu trebuie citită și apoi răsfodită pe îndelete și cu mintea limpede. *Estetica paradoxismului* apare la sfârșit de veac; un secol care a cunoscut zeci de revoluții în lumea întreagă, atâtea războaie și crâncene bătălii de idei.

Paradoxismul e și el o „revoltă”; am putea adăuga „culturală”, „științifică”. Dar n-ar fi de ajuns. O revoluție „copernicană”? E poate termenul cel mai potrivit. Ea se *învârtește* pe axul central al rolului existenței noastre, cum spune (citat de autor) Basarab Nicolescu: „*de a face posibil imposibilul*”. În toate domeniile, mai ales în gândire (sau ce-a mai rămas din ea).

Eseu apărut în revista *Steaua*, Cluj-Napoca, Anul XLVIII,
Nr. 7, iulie 1997, pp. 47-48.

Alexandru Lungu

Drumuri și gropi

Drumul poetic al lui Florentin Smarandache este peste măsură de zbuciumat. Pornit dintr-o ambiție vehementă de a realiza o nouă avangardă, botezată și clamată zgomotos *paradoxism*, acest drum trebuia, inevitabil, să ducă la altceva. Furia paradoxistă, reluând – nu fără îndemânare – unele "formule" străvechi, aducea cu sine virtuțile unui spectacol de scamatorie ingenuă și uneori bine ticluită. Însuși promotorul *paradoxismului* (cu sau fără ghilimele) își dădea probabil seama că aventura acestui experiment, purtată până la exces, nu poate supraviețui nelimitat. O ieșire din amețeala vârtejului nu putea fi ocolită, de altfel. Semințele trecerii într-o altă poetică se făceau presimțite chiar în răstimpul celor mai acute zvârcniri paradoxiste. Aceste semințe au încolțit și au dat frunzele celor 80 de *haiku*-uri publicate în placheta trilingvă *Clopotul tăcerii*,* pe care le consideram "sclipiri lirice liniștite, caligrafii delicate, câteva piese de calitate deosebită" (în *Argo* 10).

* Florentin Smarandache: CLOPOTUL TĂCERII. București: Editura Haiku; Phoenix: Xiquan Publishing House, 1993

Ar fi fost de așteptat ca pașii noii căi să ducă la conturarea din ce în ce mai sigură și mai limpede a poeziei lui Florentin Smarandache.

Din păcate, pașii s-au împiedicat și au nimerit în gropi. În cartea *Emigrant la infinit – versuri americane*,* autorul se ia pe sine însuși în răspăr cu voluptate trivială, lăsând să fâlfâie prin pagini, într-o avalanșă dezordonată, un discurs apter în care cinismul căutat prozaic și strigătul cu dinadinsul vulgar stau alături de o proximitate ce s-ar dori isteată, fără a reuși să sară din cercul unor ticuri verbale minore.

Nu lipsește recursul la imitarea stângace a tonalităților folclorice. Iată o strofă din bucata *Imnul Olteanului-American*, reprodusă (emblematic!) pe coperta IV:

„M-a făcut mama oltean
Port blue jeans de-american,
Cu pălărie sombrero
Și fumez tigari Marlboro,
Manânc praz și beau din țoi,
În Craiova-s cow-boy,
Măi, Leano! ”

* Florentin Smarandache: EMIGRANT LA INFINIT – VERSURI AMERICANE. Târgoviște: Editura Macarie, 1997, 120 p.

Și încă un fragment grăitor din „poezia” *Pușlama*:

„O iapă de femeie
de scapără scânteie!
E o parașută
șută și ciufută
se cunoaște dintr-o sută.
Putoare ordinară
însă ce sprintară.
Leneșă de bufnește
te prăpădește bufnicește.
Cu fund obraznic
trainic groaznic”, etc. etc.

Cele câteva rare perechi de versuri notabile, rătăcite în vraștea acestor pagini, trebuiesc căutate cu lupa răbdării. Dar ele există și poate că ascunzișul lor va deveni cândva izvor al unor limpezi regăsiri. Darurile aruncate în goana dezmățului – sperăm – trecător, nu vor fi fost iremediabil pierdute.

Articol apărut în revista *Argo*, Bonn, Nr. 15, Solstițiul
de Vară 1997.

Reprodus și în volumul *FLORENTIN SMARANDACHE,
dincolo și dincoace de paradoxism*. Oradea: Anotimp &
Abaddaba, 2000, pp. 20-21.

Ada Cârstoiu

Un răsfăț al literaturii sfârșitului de secol

Originar din comuna Bălcești, județul Vâlcea, acest domn al cuvântului răstoarnă concepții, mentalități, prin înființarea la Craiova în anii '80 -'81 a Mișcării Literare Paradoxiste, al cărei reprezentat este.

Cu toate că există colegi care-i contestă paternitatea acestei lucrări (Ion Pachia Tatomirescu sau Peresinka Pereira, scriitoare de origine portugheză), oameni de litere – și nu numai – îi apreciază opera. Mișcarea e asociată cu numele lui Florentin Smarandache și cu România.

Florentin Smarandache (n. 1954) absolvă ca șef de promoție secția informatică a Universității din Craiova. Scriitor complex, poate fi în același timp poet, prozator, dramaturg sau teoretician. Câteva dintre vârfurile creației sale ar fi: "Formule pentru spirit", "America, paradisul diavolului", "Metaistorie", "Clopotul tăcerii", "Fugit...în lagăr", "Jurnal de lagăr" (vol. I-II), "Întâmplări cu Păcală", "Emigrant la infinit" etc.

A obținut numeroase premii naționale și internaționale. Se poate spune, deci, că scriitorul este dublat de un matematician renumit și prin funcția care-i poartă numele: Funcția Smarandache – $[S(n)]$ este cel mai mic număr întreg, astfel încât $[S(n)]$ să fie divizibil la n .

Ca o reacție împotriva conformismului existent, pleacă din țară, în 1988 ca turist, la început în Bulgaria, apoi în Turcia. Emigrează în SUA unde lucrează ca inginer de software la Compania de Computere "HONEY WELL" din Phoenix, Arizona.

Traectoria sa spune multe despre omul Smarandache, despre puterea lui de a sintetiza cele mai complexe noțiuni, de a vedea într-o altă lumină ceea ce este banal sau imposibil.

Cititorul descoperă la acesta capacitatea fenomenală de a se ridica pe cele mai înalte trepte ale spiritului, prin care se simte, parcă, detașarea de problemele minore, dar și acea scânteie specifică oamenilor superiori, pentru ca apoi, în mod firesc, uneori printr-un singur cuvânt, să le facă să-l simți aproape de suflet și de inimă.

Prin felul în care își predică teoriile, poate deveni prietenul oricui.

Opera lui a devenit cunoscută pe multe din meridianele lumii, din America și până în Extremul

Orient, India, Coreea de Sud și Japonia, și a fost tradusă în engleză, franceză, spaniolă, italiană.

Despre acest paradox al literaturii noastre se pot spune multe. Mari personalități, printre care Eugen Ionescu, Ion Rotaru, Constantin M. Popa, Ion Soare, Florin Vasiliu, Paul Courget, Doru Moțoc, Jean Michel Levenard, Ovidiu Ghidirim, scriu despre "fenomenul" Smarandache, "faraonul reîncarnat pe malurile Oltului", "valahul internațional Smarandache", la superlativ.

Cuvântul, în viziunea lui, poate fi o dihotomie, o alternanță de sensuri contrare. Creația lui poate părea uneori bizară, însoțită mai tot timpul de "emblema *non*" și de deviza sa: "lăsați-mă eu însumi!".

Într-o lume a libertății, spiritul smarandachian lansează emblema paradoxistilor: "ALL IS POSSIBLE, THE IMPOSSIBLE TOO!"

Articol apărut în revista *Dorul*, Danemarca, anul VII, Nr. 95,
octombrie 1997.

Al. Mirodan

Păcală, extraterestrul și zmeul

Poet, prozator, matematician și altele, profesorul Florentin Smarandache (stabilit în Statele Unite în anii '80) este și un talentat autor de teatru pentru copii. Cărțulia de față* atrage atenția printr-o idee: mica lucrare "Păcală, Extraterestrul și Zmeul". După cum se înțelege, bine-cunoscutul Păcală al copilăriei noastre (care umblă brambura prin păduri împreună cu Ursul), se întâlnește atât cu Zmeul (ceea ce n-ar fi de mirare) cât și, pentru prima oară-n viața lui, cu un extraterestru (făptură altminteri cumsecade și la locul ei). Cu Zmeul, așadar cu produsele imaginației populare dintotdeauna. Cu Extraterestrul, așadar cu produsul imaginației contemporane; imaginația noastră de astăzi, la finele superștiințificului secol XX. Întâlnirea dintre folclor și Science-Fiction este și plină de neprevăzut, și plină de haz, și plină de... sugestii.

Consemnare apărută în publicația *Minimum*, Tel Aviv,
Anul XI, Nr. 128, Noiembrie 1997, p 47.

* Florentin Smarandache: ÎNTÂMPLĂRI CU PĂCALĂ. București: Tempus, 1994.

Žakalin Nežić

On Paradoxism

Begun in the 1980s by Florentin Smarandache, a revolutionary writer, artist, and mathematician, whose works are considered innovative and progressive, as well as controversial, paradoxism is an avant-garde movement involving literature, art, philosophy, and science. It was employed as an expression of protest against repressive and totalitarian societies and based on the excessive use of contradictions, antitheses, antinomies, parables, and paradoxes: sense is nonsense; nonsense is sense; everything is possible – even the impossible.

Eventually those in the new movement realize that they could publish the unpublishable. How? As the author indicates: Simply: literature-object 'The flight of the bird', for example, represents a natural poem, that is not necessary to write down, being more palpable and perceptible in any language than some signs laid on the paper, which, in fact, represent an artificial poem – deformed, resulting from a translation by the observant of the observed, and by translation [that] one falsifies. Later Smarandache based paradoxism on contradictions,

because the society in which he and his contemporary writers lived was based on a double life: the official one, propagated by the political system; and the real one, which they actually lived. The mass media propaganda promulgated that life was wonderful, but, in reality, it was miserable. Thus life was a paradox. And so, paradoxism was born.

Inspired by the 'the upside-down' world of Romania's Ceaușescu regime, Florentin Smarandache's literary debouchment from that repressive totalitarian culture, in which all means of creative expression was stifled by the dictator and the small group in power imagined this new movement. What vented was an intellectual spring. The folkloric jokes, popular with the ruling new, gave way to a new style in Romanian literature.

As a natural progression, the author extended the use of the movement to art, philosophy, and science through experimentation, which brought... new procedures, methods or even algorithms of creation and the vagary of 'embezzling' – changes to the writing of the day, much of which is expressed through the dialogue and actions employed in this political trilogy.

The features of paradoxism are broken down according to various features. The basic thesis is: *everything has a meaning and a non-meaning in harmony with each other*. The essence is: *sense has its reciprocal non-sense and vice versa*. The motto of paradoxism is *All is possibile, the impossible, too*. The symbol of paradoxism is the *spiral* – an illusion, or vicious circle. Ways in which paradoxism differs from other modes of the avant-garde: it is revealed through contradictions, antinomies, anti-theses, anti-phrases, antagonisms, non-conformism, and paradoxes. Paradoxism can be used through the scientific method (especially algorithms) for generating and studying contradictory literary and artistic works; and to create contradictory literary and artistic works in scientific spaces by using scientific symbols, meta-language, matrices, theorems, lemmas, etc. Paradoxism also has its use in mathematics, medicine, military, and robotics.

The boldness of Smarandache's plays could be compared with that of August Strindberg, the Swedish playwright progenitor of German expressionism and the theatre of the absurd. Like that fin de siècle author and playwright, Smarandache is a prolific writer, authoring over twenty works. Because of the daring and experimental style of his work, he is often ostracised by

the literary establishment and his contemporaries in academia; however, world wide, he has a loyal following – especially by those considered part of the contemporary intellectual spring.

In *Faulty Writings* (1997), a collection of short stories and prose within paradoxism, Smarandache brings hybrid elements from rebus and science into literature. His experimental album of paradoxal art, *Outer-Art*, comprises over-paintings, non-paintings, anti-drawings, and super-photos, foreseen with a manifesto, *Ultra-Modernism?*.

Titu Popescu, in his classical book *Paradoxisms Aesthetics* (1994), documents the evolution from the use of paradoxes to paradoxism. Other studies of Smarandache's use of paradoxism in literature were made by the Romanian writers. I. Soare, I. Rotaru, and Gheorghe Niculescu.

In contrast to other *-isms* in literature today – Dadaism, cubism, surrealism, and abstractism – and other absurd movements, paradoxism has a significance in literature and art, which is revealed through its contradictions, antinomies, antitheses, anti-phrases, antagonism, non-conformism, and paradoxes. With the launch of new and interesting mathematical theories and

computer technology during the second half of the 20th Century, it is now possible to embed various types of "fuzzy" information within literary and artistic expression, as well.

A Trilogy in Paradoxism is not simply an example of paradoxism in literature, or merely a trio of plays from the theatre of the absurd, or an attempt to focus on a single silver of the time and a particular political regime. Smarandache's dramas epitomize the perversion of power and the ambiguousness that plagues today's superpowers, just as it did the Roman Empire. The nonsensical dialogue, chauvinistic rulings, and paradoxal imagery in these dramas mimic the preoccupation with power, pride, self-grandiloquence, revenge, belittlement of opponents and an ideology based not on constructive dialogue and equality, but on subjugation, terror, and/or annihilation. *The emperor has no clothes!* Like Pampolinn's constituency in Lallelulla, many in today's world choose to hear no evil, see no evil, speak no evil – an "Axis of Evil" in paradoxism.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 1997.

Žakalin Nežić

A Trilogy in Paradoxism

Florentin Smarandache's *Trilogy in Paradoxism* is a framework of dialogue and stage settings that can be used to create an infinite number of performances depicting life under a variety of repressive, dictatorial, or totalitarian regimes. The author encourages the translation and adaptation of these dramas as exemplified in this literary trilogy. Through the use of variations in dialogue, stage scenery, and character description, these plays can be performed to reflect any repressive regime in a contemporary setting; or it can portray selected historical political scenarios. In both instances, the objective will be conveyed through the use of paradoxes, contradictions, and other avant-garde methods. Although originally written for the stage, here these political dramas are read as dramatic literature.

Creation of the New Man, An Upside-Down World, and *The Country of Animals* can each be read and performed as stand-alone pieces, albeit they are interconnected in the broader sense. Each play concentrates on a different manifestation of the political object.

The adaptability of *A Trilogy in Paradoxism* overstates the predictability of politics, as history repeats itself, despite the world's proclaiming after each travesty: Never again. The following disquieting quote makes the point: Why of course, the people don't want war. Why should some poor slob on a farm want to risk his life in a war when the best he can get out of it is to come back to his farm in one piece? Naturally the common people don't want war neither in Russia, nor in England, nor for that matter in Germany. That is understood. But, after all, it is the leaders of the country who determine the policy and it is always a simple matter to drag the people along, whether it is a democracy, or a fascist dictatorship, or a parliament, or a communist dictatorship. Voice or no voice, the people can always be brought to the bidding of the leaders. That is easy. All you have to do is tell them they are being attacked, and denounce the peacemakers for lack of patriotism and exposing the country to danger. It works the same in any country.

This profound statement is as true today as it was in 1946 when it was made by the notorious Nazi Hermann Goering explaining the ease with which Hitler (or any leader, for that matter) could maintain power over the masses, just as happens in Smarandache's dramas. How

ironic and paradoxical that this dissident author, who was forced to write in secret, now feels a sense of déjà vu as he witnesses the erosion of those very liberties, right to dissent, and intellectual freedom from which he fled over twenty years ago.

Any repressive regime or government, whose aim is controlling through fear and intimidation under the guise of security, strength, and patriotism, can be dramatized and, subsequently, viewed through the wide-angle lens of the stage by using Smarandache's framework.

The reader may find it uncanny, to day the least, that the author's work is as valid in its current adaptation as it was in the original Romanian manuscript. It is doubtful that this reflects psychic talent on the part of Smarandache. More likely it is a sad reflection on civilization's inability to learn from history. The reader may make that determination.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 1997.

A. Johnson

Satire, Humor and Symbolism

Florentin Smarandache, like many Eastern European writers, uses satire, humor and symbolism to disguise political exposés on the totalitarian regime under which he lived and worked – a regime, which often threatened and carried out against the writers and intellectuals who opposed them, harsh punishment, including coercion, intimidation, creation of damaging dossiers, ostracization, confiscation of their writings, imprisonment, and even death.

In addition to incorporating many of the features of the avant-garde style, Smarandache also included a profusion of paradoxes and contradictions in his writing. This new movement, which he founded, is known as paradoxism.

One of his works in this new literary movement is *A Trilogy in Paradoxism: Avant-Garde Political Dramas*. The three plays can not only be enjoyed for their entertainment value as comedic performances (or, in the case of this book, comedic literature), but can also be viewed (or read) as a study in profundity, if experienced from a

broader viewpoint. The irrelevant, sexual, absurd, profane, and gross scenes are meant to emphasize the paradoxical, cruel, and nonsensical nature of political scenarios that they represent.

Many scenes and depictions must be portrayed through metaphysical means decided upon by the producer or director of the production, and do not stand as a model or instigation for criminal or illegal behavior on stage or off.

Notwithstanding the thousands of variations that are possible, the overall style of the performance must remain true to the author's original work by the use of profanities, slang, sexual references, horror, quotes, and other avant-garde techniques.

This English-language adaptation represents a cotemporary presentation of Smarandache's trilogy, which was originally written in secret during his difficult years as a Romanian dissident under the totalitarian Ceaușescu regime.

Some of the characters have been changed and the vernacular of the translated dialogue altered to reflect a scenario, which American readers can relate to.

Although fictitious character names are used, the readers may take an interactive part by substituting the,

with relevant players from their own political world and, subsequently, reading the dialogue from that perspective.

In this way, Smarandache's dramas will appear fresh, provocative, and *qui rapport* – indefinitely.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 1997.

Ada Cârstoiu

Negarea contradicției

**Studiu părținitor despre gândirea verticalo-
orizontalo-oblică a paradoxistului Florentin
Smarandache**

Pornesc acest studiu cu "n" necunoscute, cu scopul de a găsi măcar una dintre ele. Ca să-mi fie mersul mai ușor, am făcut comparație între termenul paradoxism și un tunel în care abundă albul transformându-se într-o peșteră perfect rotundă, având deschise două extremități pe care sunt notate cuvintele "para" și "doxa". Pentru a înțelege mai bine termenul, să ne gândim la tot mai numeroasele fapte, gânduri, realități paradoxale cu care trăim.

Mergând pe o latură pamfleto-dramatică, prezentând crâmpie de realitate, omul Smarandache și-a format un stil personal, făcând ca posibilul și imposibilul să se intersecteze, să devină noțiuni discutabile (chiar și în literatură). Contactul cu Mișcarea Paradoxistă incită și invită la meditație. Teoreticianul acesteia – Florentin Smarandache – are capacitatea de a reflecta întregul prin partea abstractă a fenomenelor, perforând spațiul

sufletesc. Stereotipia îi provoacă "creația" autorului; multe cuvinte aderă spre incredibile intersecții inteligibile.

Cumularea de sensuri noi, artificiile stilistice dau o factură aparte curentului. Ideile smarandachiene converg spre o axă a sincerității, spre o demnitate a exprimării, iar pulsația trăirilor este dusă la cote de excepție, sufletul îi e mereu atașat de situații dificile, creație, uneori intenționat, pe dos! Nu degeaba se spune că pune punctul sub "i".

Paradoxismul Smarandache este un extremist monoton, un spontan distrugător, de performant, un suflet feminin cocoloșit. Sfințenia cu care redă sensul primordial cuvintelor îl situează la limita dintre imposibil și posibil. Simțindu-se câteodată departe de lucrurile apropiate sufletului său imploră cuvintelor înțelegere: "Plin de așteptare în făina albă a singurătății.", "Locuiesc singur în coșciugul din mine", "Pe tabla neagră a disperării mai scriu câte-o iluzie". Este de o sinceritate nesinceră, de o persiflantă/sinceră neseriozitate.

Această noțiune – paradoxismul - a fost disecată de criticul și esteticianul literar Titu Popescu, care acordă un spațiu amplu fenomenului, precum și inspiratorului său, Smarandache, în cartea *Estetica Paradoxismului*

(Editura Societății Tempus, București, 1995). Dându-și seama de multitudinea expresiilor "pretențioase" care-și au refugiul în carnavalescul spunerii. Se apleacă cu atenție asupra substratului termenului, reușind o sinteză a teoriei acestuia.

Ia în serios elementele noi pe care le aduce Florentin Smarandache textului, emite teorii în legătură cu Mișcarea Paradoxistă și cu paradoxul în special, încercând o încadrare a lui în sfera literaturii actuale. Încă din timpul corespondenței cu el îl simte aproape (Smarandache îi scrie din lagăr, din Istanbul la München): "Avea un miez uman mult mai serios și o calitate sufletească ce îți atrăgea atenția. Se vedea un gust format, sau, cel puțin intrat pe drumul cel bun și o alertă spirituală dornică să fie la curent cu evenimentele".

Același critic lansează ideea că paradoxismul poate veni dinspre orice: "Este, deci, paradoxismul o poemă frisonată de trăire a exilului (din societate, din literatură) ca recâștigare a libertății? Da, de ce nu?" Nu epuizează, însă, sevele specifice curentului, lăsând loc punctelor de suspensie.

Ciudatul curent care se prefigurează prin expresii non-violente s-a născut, poate din dorința de a da autenticitate obsesiilor, distrugându-se clișeul obișnuit /

convenționalismul. Astfel, șochează, distanțându-se de normal, de cotidian prin suflul de libertate și conștiința exprimării.

Paradoxală este situația de a intra într-o zonă apatică pentru unii, de viu interes pentru alții, creându-se discrepanța dintre real și bizar. În demența și în straniețea clipei, descoperi adevărata savoare a situației limită. Atunci, fiind departe vezi imagini rupte, tocate, secționate de alte imagini virtuale.

Paralela matematică-literatură e din ce în ce mai exploatată de către profesorul-scriitor: teoreme/leme + fapte normale/anormale ± insolație/senzație ± inspirație = limbaje încrucișate/cuvinte inventate = text.

Paradoxismul se eliberează de convențiile literare și emite, în mod paradoxal, adevăruri "mințite".

Logica/ilogica celor spuse de Smarandache face să se remarce fenomenala acumulare a sintagmelor: disperate, dispartate, separate, reparate, repetate, adăugate, imprimate, supărate, anagramate, umflăte, respirate, respectate, dizolvate, salutate, ajutate, ajustate, miniaturizate, prefabricate, încifrate, descifrate, asociate, disjunctate, fascinante, minunate, interesate, supraîncărcate, dezumflăte, încărcate, agasante, dar savante, interpolate, frapante, panicate, adunate și picante, amplificate,

retardate, despoiate, dezbrăcate, răsturnate, turnate, amplificate, animate, incitante, iradiate, idolatrizate, destrămate, destupate, performante, răsturnate, voalate, judecate sau adjudecate.

Smarandache, aflându-se deasupra lucrurilor obișnuite, departe și aproape de ele, pătrunzându-le cu o percepție extraordinar de fină – asemenea unei imense pânze de păianjen – devine de o extravaganță suportabilă. Multe idei au un anume efect (dorit sau nedorit), care îmbogățit cu savoarea limbajului oglindesc gândirea verticalo-orizontalo-oblică pe care își duce paradoxistul creația.

Ce interzice această noțiune? Nimic. Căci nimic nu interzice nimicul. Deci nimicind nimicul, n-am ucis marele nimic, ci am accentuat taina lui.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 9 Februarie 1998.

Daniela PISOIU

Despre nelume

Florentin Smarandache, matematician și poet român exilat în SUA și-a uzitat talentele în direcții greșite – talente poetice în matematică și talente matematice în poezie, după cum afirma în scurta sa autobiografie; filozoful problemelor fără soluții este de fapt, un om obișnuit care trăiește eroic. Conștient de Răul care invadează lumea sa, alege să proslăvească paradoxurile, non-sensurile proiectându-le în "oglinzi strâmbe" dar dureros de reale prin singura modalitate care îi este la îndemână – scrisul, devenit antiliteratură. De ce antiliteratură, nonexistențialism? Pentru că acest renegat al regimurilor încearcă fantastica operație de a scăpa de "lumea malițioasă, nelume", prin simpla ei negare. Astfel surprinde în pagini zgârcit tipărite frânturi de viață cotidiană, tratând cu ironie atât nenorocirile slujbașului de rând, cât și ale lui însuși, spirit obsedat al literaturii ca antiliteratură.

Erou al timpurilor noastre, posedă calitatea excepțională de nu fi asimilat în "sistem", păstrându-și spiritul intact și imun la continua tendință de standardizare a

societății. În tărâmul de vis unde totul era peste producția de anul trecut și întreaga ierarhie de valori era inversată în favoarea mediocrității, un profesor de comună îndrăznește să accepte invitația la un congres în SUA – ceea ce i se refuză, și mai mult decât atât, are îndrăzneala de a nu fi mulțumit de felul în care era tratat. Replici de genul: "Nu se poate, tovarășe, ce e aia? Să mergi în America, la toți fugiții ăia..." Îngrădesc cercul până la sufocare, nu atât prin refuzul dezinteresat, cât mai ales prin excluderea din conștiința oamenilor tocmai a acelor care puteau face ceva pentru ieșirea țării din starea de moarte latentă: "Am murit după aceea încă o dată. Omoară mereu la mine destinul. Înfrânt pe toate planurile, demolat din toate locurile..." Situația tragică produce suferință peste pragurile patetismului, până la ironia macabră. De aici, o lume văzută prin sticla unui borcan (gol).

Eroicele zile ale oamenilor obișnuiți ocupă un loc aparte în antiliteratura oprimatului, revenind ca o obsesie: "Țâr...Țâr...Țâr... Dimineață. Răcoare. Apartament 19." Intercalate de ușoare accese de disperare: "Aoleu. Uf!", evoluția omului obișnuit este exclusiv ascendentă.

Fericiții societății au și ei momentele lor de glorie: "Nea George învinge o halbă de bere", în timp ce "Țața Veta se zbate eroic/ Între două trei coniac. Inamice."

În ciuda aparențelor, Florentin Smarandache tratează și genuri absolut comune, precum critica literară, basmul și proza scurtă. Din motive lesne de înțeles, Vitoriei Lipan i se acordă onoarea de a fi portretizată, întrucât "îmbracă rochii decoltate și minijupe; Este fată mare. În urechi", și nu în ultimul rând, Vitoria Lipan este "savanta de renume internațională. În satul ei" – aluziile nu mai au nevoie de niciun comentariu.

Nici basmele supra-băgate pe gât nu au scăpat curentului de anti-..." ... și vânătorul făcu la masă pe lup să se îndestuleze și numai ce auzi la ușa glasul mamei trei iezi cucuieți, ușa mamei descuieți. Închise ușa și ce-i fu dat să vadă?... nimic! Pur și simplu un drac de copil se suise în cireșul din fața casei din urmă și culegea..."

Proza scurtă este singura în care sufletul poetic se dezvăluie în adevăratele sale coarde, scăpate ca prin minune de tocirea spirituală. Crâmpie de cugetare și vis se compactează sub un singur simbol: *Speranțe*: "Năzuințe spre inaccesibil. Sete permanentă și nestinsă. Forța care mistuie... trăiască secunda. Ah, de-ar sta timpul. Viața

merge și ea mai departe datorită ție, mai puțin plictisitoare.”; dezamăgit pe plaiul natal și nu mai puțin în locurile adoptive, speranța este cea care dă glas, spiritul strigă mereu: ”Pământ”, destinul se deschide mirabil în fața reprimatului.

Articol apărut în *Ardealul literar și artistic*, Deva, Anul II,
Nr. 5, 1998.

Daniel Deleanu

Scrieri defecte

Perseverent în a-și răspândi pe mai multe meridiane arta poetică paradoxistă, al cărei creier și cap de afiș este, încrezător în posibilitățile de afirmare deschise de drumul pe care singur și l-a croit și, nu în ultimul rând, susținut de câțiva critici români dintre care se detașează Ion Rotaru și Titu Popescu – ultimul chiar autor al unei cărți axate pe *estetica paradoxismului*, Florentin Smarandache este astăzi un nume care începe să capete din ce în ce mai multă pregnanță.

Deși comentatorii săi persistă cu cerbicie în a-l rupe pe autorul *Scrierilor defecte* de curente avangardiste de la începutul secolului, Florentin Smarandache este consubstanțial structurii intime a insurecționiștilor de altădată. Și aceasta pentru că el e, rând pe rând, urmuzian: "Pampolinn se re-făcu, Nici vorbă!/ avu stil de multă vorbă// Pampolinn se neîngriji, ea se fu-, se fuduli/ cu câte-un nebun mai bun// Căci luptară ei cei doi/ și-nvinseră amândoi" (*Ediție grijită și neîngrijită*), futurist (*v. O zi din viața unui ins anodin – proză scurtă aleatorie; Mecanizarea agriculturii – proză scurtă grafică; cititorul*

devine scriitor – proză scurtă de viitor etc.), dadaist (v. ciclurile *Păsărește*), suprarealist: "Căluții de mare, căluții/ de mică./ Meduze cu părul căzut și/ moralul imaculat./ pe țărnișă peștera parcă-a/ intrat în pământ./ Roci altruiste. Micșorate/ mult, supra micșorate" (*Peisaj cu vise*), textualist (v. *Pretext în text*). De altfel, autorul însuși o recunoaște într-un (auto) parodic *Curriculum Vitae* cu iz de Urmuz, Tzara și Ionesco, fără a-i uita pe binefăcătorii săi... "Popesco și... Rotaru", alături de "Marele Anonim" (p.71).

Cu toate acestea , e greu să nu observi cota de originalitate pe care o adaugă autorul, și care nu e deloc mică. Trecut inclusiv prin coala poetică a haiku-ului, Florentin Smarandache parcurge un teritoriu "paradoxist" (dar nu numai!) atât de vast încât reușește să îi cuprindă pe anticul Zenon și pe modernistul Bertrand Russell, și asta nu neapărat programatic.

În ceea ce privește prozele din *Scrierile defecte*, ele stau sub semnul *semnificantului* (fie el sonor sau iconic), singurul în stare a da naștere – conform tezei lui Derrida – *semnificantului* (semnificației), pe care îl îndulcește prin prisma umoristicului trasat pe teritoriul ludicului: "Cruff re-forma/ în nouă formă/ și informa legea conformă/ că a

uni de formă/ vechea uniformă/ diforma psalma diformă/
transforma forma oformă” (*Artele urâte*).

Cel mai bine se definește însă Florentin Smarandache într-un text profund autotelic, redactat în limba engleză: ”FLORENTIN SMARANDACHE (...) a Romanian mathematician and... poet, exiled in USA, used his talents in wrong directions: poetical skills in mathematics and mathematical skills in poetry!” (*The Most Paradoxist Man of the World*, p.144).

Însă mai bine l-ar defini pe scriitorul-matematician parafraza unuia dintre paradoxurile care îi poartă numele, făcându-l celebru în lumea logicii (dar nu numai): Fie SMARANDACHE un atribut și NON-SMARANDACHE negația sa, atunci: totul e PARADOXIST, chiar și NON-PARADOXISMUL.

Articol apărut în *Rostirea Românească*, Sibiu, Nr. 7-8-9, 1998,
pp. 178-179.

Reprodus și în volumul *FLORENTIN SMARANDACHE*,
dincolo și dincoace de paradoxism. Oradea: Anotimp &
Abaddaba, 2000, pp. 20-21.

Titu Popescu

Un paradoxist impenitent

În urmă cu câțiva ani, pe când încă mai editum la München ziarul lui Pamfil Șeicaru, *Curentul*, primisem câteva semnale de disperare sufletească, încadrând epistolar câteva cicluri lirice, expediate din lagărul de azilanți din Istanbul. Numele expeditorului: Florentin Smarandache, profesor de matematici. După cum se recomandase, nu ne spunea pe vremea aceea prea mult. Dar despre el urma să aflăm vești mult mai substanțiale după ce reușise să se stabilească în Statele Unite. Unde spiritul lui neconformist, iscoditor și productiv, reușise să alimenteze o largă prezență publicistică și editorială pentru demersul său literar iconoclast. Începuse să i se ducă faima. Începuse să fie comentat și apreciat nu numai în mediile diasporei și exilului românesc, ci și în presa din varii țări, și nici nu numai pentru insubordonarea lui literară agresivă, ci și, dimpotrivă, cel puțin cu egale, dacă nu cu mai multe elogii, pentru îndrăzneța sa viziune în matematică, aceasta comentată îndeosebi în publicații de specialitate, de anvergură academică. M-a atras și m-a preocupat fenomenul pe care Smarandache îl ilustra, în

care se vedea – de altfel, printr-o relație destul de simplă – un nou Ion Barbu și i se remarcă un drum paralel de prestigios cu cel al fizicianului Basarab Nicolescu, acesta stabilit la Paris, sau, în arie olteană de data aceasta, ca un continuator al lui Marin Sorescu: sau un virtuoz al formulelor alternative. Asemeni lui George Astaloș. La capătul preocupărilor de înțelegere a ceea ce face în literatură Smarandache, după lectura operei sale (inclusiv a celei încă în manuscris, bogată) și a ceea ce s-a scris despre mișcare inițiată și alimentată de el, paradoxismul am publicat o monografie a acestei mișcări – *Estetica paradoxismului* (Buc., Ed. Tempus, 1995), în care speculam și înrudiri sau similitudini posibile, dar și arătam limitele între care consideram că se mișcă.

Spuneam că i-am citit multe manuscrise: între timp, unele dintre acestea au devenit cărți și constat că eforturile lui editoriale nu slăbesc ritmul. Dovada a venit și recent, când paradoxistul *en titre* a apărut în librării într-un simultan de trei producții editoriale.

Titlul de o sinceră demascare autoimpusă, *Exist împotriva mea*, apare și în traducere engleză pe o copertă co-editată: Editura Aius din Craiova și Zamolxis Publishing House din Phoenix. Formula bilingvismului româno-englez este formula proprie de exprimare a

autorului, preluată acum în folosul circulației cărții în mediile care îl cunosc cel mai bine. Poetul-matematician precizează încă de pe foaia de titlu că vom întâlni aici "poeme... cu probleme", ceea ce nu l-a împiedicat pe Gheorghe Tomozei ca în *prefața* pe care a scris-o pentru acest volum, să observe, dincolo de "exotismul personajului", "valoarea deosebită a unor dezbateri în necunoscut" (validând astfel, implicit, dezvoltarea neortodoxă a paradoxismului). Dacă nu îl înțelegi pe Smarandache prin grila umorului și (auto-)ironiei, pierzi adevărata gravitate a ludicului manevrat de el. Negația lui *n* este numai literar iconoclastă, ci și ancorată în fenomenologia existenței. "Funcția Smarandache" în literatură rămâne cea a zeflemei întristate, a insurgenței parodice, a obrăzniciei suave. Și iată cum intrăm pe nesimțite în sfera de atracție a paradoxismului său (incipient în România – ca revoltă duplicitară anti-totalitaristă, și patentat în America, unde – nu-i așa? – totul este posibil, chiar și imposibilul paradoxist). Cartea este o extravertire multiformă în paradoxuri – în aproximativele tipare ale interviului imaginar, poezii pe diferite lungimi de undă, teoreme liricizate, teatru și anti-teatru. Oferta este, așadar, generoasă, pigmentată peste tot și stătătoare în regim scriptic special. Din această masă

de consistență paradoxistă este greu și neelocvent de a extrage obișnuitele exemplificări într-un comentariu critic, fiindcă farmecul lor adevărat stă în solidaritatea cu contextul pe care îl reprezintă. La fel, o extrapolare ar părea o deturnare de intenție, sau – din altă parte privită – o irelevanță literară simptomatică. Regimul de apropiere și înțelegere are de evidențiat, aici, funcția prioritară a contextului, iar instrumentul evaluării nu poate fi manevrat în absența unei disponibilități simpatetice. Totuși, în inerția comentariului adresat unor cititori mai puțin familiarizați, vom risca unele extrase exemplificative pentru scânteia ireal-luminoasă a unor scurt-circuite: "Poetul e o ființă... în toată puterea cuvântului. Poetul se ține de cuvânt": ca și radioul. "Dau și Poezia tare": "după ce citesc o problemă, îmi vine să rezolv o poezie". "Ascult frunzele atârinate de ram/și lupta lor pentru neatârnaire"; "mă plimb pe bulevardul sinelui meu"; "cioburi de întunerice îmi taie pupila"; "să vină mai târziu la judecata de apoi"; "m-am dat afara de-afară"; "mă aștept pe mine/ ca pe un câine"; "Timpul este perpendicular pe inimă"; "viscolul își urlă în zăpadă lupii"; "putrezesc sfinții-n biserici"; "liniște în baza doi"; "- Ești mai iarnă ca zăpada"; "-muzica udă de burniță" etc.

În celălalt volum, *Scrieri defecte* (Ed. Aius. Craiova) predomină proza paradoxistă, alături de unele versuri și exerciții lexical-grafice de un absurd absolut, a căror rădăcină istoricul literar Ion Rotaru o recunoaște în "balcanismul nostru multiseclar". În exercițiul lui ludic bine direcționat. Maestrul de ceremonii paradoxiste amalgamează grotescul, caricatura, persiflarea, derizoriul limbajului familiar. Automatismele dezumanizante – toate sub semnul unei ingeniozități mândre, autorul nemaiaivând timp și răbdare de a savura efectele doar în planul subțire al hazului. Inventariem deci exemplificativ, din proza sa paradoxistă o autobiografie focalizând "non existența" prin "experimente ideologice" pilula amară a "faptului divers", șarja imnică triumfalistă. "fiziologia" hatârurilor oriental-comuniste. Manualul de ne-izbândă în viață, buletinul de știri "manipulate", portretul șarjat ("Doctor Honoris Causa/ străin de orice cauză") scrierile inverse de ne-adeziune, leit-motivele inactualității poeticului. Amintiri ne=memorabile, ideotelegramele, solfegii lingvistice în "limba pășărească" exerciții de fonetică onomatopeică. Autorul nostru "dialoghează în monologuri" alternative la uzul comun (și banalizat, desigur). Poantilismul verbal are uneori o dezvoltare caragialiană adaptată actualității, ca în *Eroica*

zi a unui om obișnuit, *Aventuri galante*, *Bâlciul de Sfântul Ilie*. Capacitatea inventivă a autorului se arată și aici a fi inepuizabilă, printre limbaje și formule.

Poate părea bizar ca un campion al libertăților prozodice și stilistice să se simtă atras de esențializarea elaborată a poemelor într-un vers: am putea găsi explicația în "libertatea" interioară a acestui tip de poezie, în neconstrângerile de niciun fel, sau în faptul că scurtimea poate fi luată și ca o "provocare" pentru o fire cu neliniștirea lucidă în sânge. Oricum, Florentin Smarandache semnează, în același simultan editorial, și o suită de "poeme într-un vers" *Prin tunele de cuvinte* (Buc. Haiku), echivalente tot de el în englezește. Poetul se dezice într-un mod paradoxist, adică fără a-și dezice voluptatea negației și dinamitarea faptului presupus.

Același proces a dus la elaborarea culegerii lui anterioare de haiku-uri. *Clopotul tăcerii*, aducând rigoarea inerentă pe un teren... smarandachean (un temperament "dionisiac"- cum îl numește, în *Prefață* Ovidiu Ghidirmic). Exercițiul dovedește că imprevizibilul autor este captivul definitiv al aventurii scriiturii. Dar aici poeticitatea pură este dată în proporție ridicată: cum iarăși este greu de a extrapola dintr-un repertoriu de exemplu, așa cum sunt de fapt "poemele într-un vers".

Transcriem doar unul, pentru sufletul autorului din îndepărtatul New Mexico: "Toți brazii la noi coboară în feciori".

La finele acestui scurt și ocazionat excurs paradoxist, s-ar putea presupune ca necesară o decizie de valoare. Cred că nu e în spiritul acestui fel de discurs. Ceea ce cred că pot afirma însă cu îndreptățire este că el trebuie cunoscut.

Cronică apărută în revista *Dorul*, Danemarca, august 1998.

George Băjenaru

Postmodernismul paradoxist

Distihurile lui Florentin Smarandache

Continuându-și cu persistență aventura paradoxistă în poezie, matematicianul-poet Florentin Smarandache a ajuns acum la cel de *Al patrulea Manifest Paradoxist*, concretizat în recenta sa carte, intitulată *Distihuri paradoxiste* (Editura Dorul din Danemarca). Înainte de a comenta acest eveniment din aventura domnului Smarandache, am observat că inovațiile poetului din cartea amintită se înscriu perfect în panorama timpului nostru bântuit de acel spectru al Post-Modernistului de care vorbea francezul Gerard Georges Lemaire, într-un articol intitulat *Decadence* din ziarul *Le Monde* (18 octombrie 1981). Într-o expunere cu titlul *Modern și Post-Modern*, prezentată la cea de a patra conferință Str. William Debell, ținută în orașul Sydney, din Australia (31 octombrie 1979), cunoscutul teoretician american al Post-Modernismului, Clement Greenberz, definea ca trăsătura a Post-Modernismului scăderea standardelor estetice, cauzată de democratizarea culturii sub Industrialism. În studiul: *Ce este Post Modernismul*

(Academy Editions, London 1996), americanul Charles Jencks atrage atenția că asemenea columnistului francez Lemaire, Grenenberg vede pericolul Post-Modernismului ca blocare a ierarhiei în judecata artistică, deși el nu merge atât de departe ca francezul Lemaire de a numi acest Post-Modernism nihilism.

Este exact ceea ce vrea să ne spună și Florentin Smarandache în *Al patrulea Manifest Paradoxist*, pe care îl numește *Cuvânt înainte și înapoi* și ni-l oferă ca pe un de ghid așezându-l dintr-o bună inspirație înaintea celor 60 distihuri paradoxiste Prin el însuși, acest *Manifest* nu este altceva, decât o invitație adresată nouă, de către poet, de a gândi și a crea împreună cu el. Fragmentul *Facerea distihului* mi se pare ilustrativ în acest sens. Dată fiind noutatea fenomenului său literar-artistic și conștient fiind de dificultățile prin care ar putea trece cititorul, lecturându-i distihurile, Smarandache ne răsfată, ghidându-ne ca pe niște copii în prima lor zi de școală. Sub titlul *Teoria Distihului Paradoxist* poetul clarifică, din capul locului, următoarele: "Distihul Paradoxist este format din două versuri, antitetice unul altuia, dar împreună se contopesc într-un întreg, definind (sau făcând o punte de legătură cu) titlul. De regulă, al doilea vers neagă pe primul, conținând așadar o noțiune/ sintagmă/ idee opusă

(antinomică, antagonică).” Urmează regulile după care se poate crea un distih paradoxist. Explicând în detaliu procedeele prin care se poate fabrica un asemenea distih și recomandând învățăceilor să meargă la substanță, autorul atrage la un moment dat atenția că acest volum nu se poate adapta la clișeele altor limbi, cu alte cuvinte ne dă de înțeles că avem de-a face cu o operă intraductibilă. O declarație de bun simț se impune, și poetul se simte obliga să ne comunice un fapt, pentru noi inedit. “Paradoxismul ne spune domnia sa, nu l-am inventat, ci descoperit. El a existat înaintea paradoxiştilor. Înțelepciunea populară, dar și o parte din creația cultă, se mulează pe matrița paradoxistă clasică.” Poetul își ilustrează apoi afirmațiile cu exemple de paradoxuri exprimate de-a lungul timpului, începând cu anticii greci și până la unele expresii paradoxiste din zilele noastre.

Precum scriitorul francez Jean Cocteau care șoca la vremea sa pe cititori prin inovațiile de limbă și stil, sintetizând și nu ignorând experiențele dadaiste, cubiste și tradiționaliste clasice, Smarandache oferă distihurile paradoxiste ca pe un tribut adus istețimii gândirii omenești de totdeauna, capacității ei de a reflecta în mod concis și totodată ambiguu paradoxurile din viața cotidiană. Fiindcă în acest cotidian, plin de scânteieri

matematice și electronice, vrea să ne readucă, în cele din urmă, trecându-ne prin arta sa paradoxistă, acest copil teribil al literaturii post-moderniste.

Rezultatul acestei aventuri? O bună dispoziție și o undă de optimism pătrund deopotrivă spiritul nostru, în confruntarea lui cu vitregiile vieții.

Prin arta sa, poetul Smarandache îmi amintește de precizia matematică a artei gravurului olandez Maurits Cornelius Escher, de procedeul inversiunii raportului formă/ fond, dar mai ales de ambiguitatea care l-a făcut celebru pe Escher.

Oximororiul de felul curat/ murdar, care mă făcea să râd citindu-l sau ascultându-l pe Caragiale interpretat pe scenele teatrelor noastre, este caracteristic distihurilor paradoxiste de tip Smarandache și el umple de ambiguitate gândirea noastră, făcând-o să treacă dincolo de semnul echivalenței sau rezultatului lipsit de charme din aritmetica noastră simplă, de toate zilele.

Aceasta este metafora paradoxistă, al cărei producător, prolific și fantezist, incită și provoacă mințile noastre, veșnic speriate de repaos (sau de o eventuală ruginire).

Mă simt fericit să spun că mă număr printre pușinii cititori care au citit această carte, în faza ei inedită,

de manuscris. Într-o seară de iarnă, aflat acasă, în fața căminului plin de flăcări poetice, lecturam acel manuscris, împreună cu fiica mea Cătălina, ale cărei studii de specialitate în matematică și psihologie mă făceau curios de a-i cunoaște, în final, reacția. Această reacție a izbucnit însă în mod spontan, încă de la primul distih, printr-un hohot de râs.

Distihuri precum: *Beau/până cade nevastă-mea sub masă (Euforie)*, ne contamineză de-a binelea de o bună dispoziție. La finele lecturii, și ea mi-a spus: “Este exact ce numește domnul Smarandache în *Balada lui Ermizeu*: o mulțime de *fuzzy*, adică acei algoritmi, cu care se încearcă de obicei aproximarea logicii umane pentru computere. O sofisticată imitare a felului de a gândi al omului. Niște exerciții de disecare a logicii umane, al căror rezultat este egal cu ilogica expresiilor. Este ca și cum aş spune eu: *Toc cui pe asfalt/ Sunetul nervilor mei călcați în picioare...*”

Am telefonat domnului Smarandache și i-am mulțumit, spunându-i cât de mult am savurat noi distihurile. Reacția a fost că, după un timp, am primit fiecare câte o diplomă de membru de onoare al Mișcării paradoxiste, semnată de domnia sa, în calitate de președinte al acestei mișcări.

La primirea diplomei, mărturisesc că m-am simțit încă o dată om în rândul lumii noastre, post-moderniste, plină de paradoxuri și de bulversări de toate soiurile, o lume aflată într-o stabilă/instabilitate, precum în distihul *Perpetuum mobile*, primul din cele 601 distihuri ale cărții.

Cronică apărută în publicația *Meridianul Românesc*,
Anaheim, CA, SUA, Vol. 3, Nr. 100, 13-19 martie 1999, p. 14.

Marian Barbu

Cercurile unei vârste de cleștar

Împlinind 45 de ani la 10 decembrie 1999, Florentin Smarandache vine spre jumătatea veacului de existență cu două lame de blestem ale culturii – una trăind și arcuindu-și postura de matematician, alta, de scriitor nonconformist declarat.

Faptul că a devenit cetățean american nu i-a schimbat osatura de cărturar român care caută pe toate căile să arate cu degetul luminat spre țara de origine. Ba, pentru a ne convinge, a luat ca model pe Mircea Eliade și scrie literatură numai în limba română. În schimb, matematica și formele ei moderne de împlinire prin cibernetică și informatică, în ultimă instanță prin calculator și internet, se prezintă aproape exclusiv în limba engleză.

Omul de profunde gânduri umaniste își aliază adesea și limba franceză, iar în alte situații, poliglotismul său îl împinge în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii – în Anglia, Rusia, Japonia, Cambodgia, Brazilia, Maroc, Germania, Bulgaria. Oricum, un faimos și voluminos *Curriculum Vitae* al său se-mbogățește lunar,

dacă nu săptămânal, cu tot felul de studii, articole, note, glose, referințe, opinii și atitudini care, sporind ca număr, tind (deloc glumind!) să atingă infinitul. De altfel, zodia Săgetătorului, sub semnul căruia a venit pe lume în orașul Bălcești (de Rm. Vâlcea) are ca element primordial focul. Numai Berbecul și Leul mai stau sub același semn zodiacal.

Lui Florentin Smarandache, citat și indicat ca matematician în dicționare și enciclopedii, în domenii de specializare riguroasă (teoria numerelor, constante, paradoxuri ș.a.), îi lipsește liniștea interioară, deoarece gândul său, uneori de tip freudian, se deschide spre călătoriile celeste ale cifrelor, simbolurilor și nu în puține cazuri spre spațiile învolburate ale cuvintelor.

Aici, de foarte mult ori, se reazemă pe filosofia existenței noastre efemere și caută s-o înfrumusețeze tot în limita siglei anti. Așa se explică nu atât invenția, cât stăruința în a confirma paradoxul ca formă de comportament al materiei vii, constrânsă a comunica prin limbaj.

O formidabilă antologie paradoxistă (în 1993) a adunat semne și semnături mai din toată lumea, amintind, prin intenție și cantitate de material, de puterile miraculoase ale renașcentiștilor pelerini.

Florentin Smarandache pare ascuns sub imaginea unui individ retras în sine, al cărui trup mijlociu posedă doi ochi vioi care trădează contrastantele perspective de lucru cu amănuntele cele mai insignifiante. Și în ciuda unor greutăți întâlnite de la terminarea facultății (ca șef de promoție), până la traversarea deșertului de emigrant și comunicarea în limba "americăneasă", Florentin Smarandache refuză de a se recunoaște trist.

El vrea să fie liber chiar în singurătatea lui. Numai așa vitalitatea și verva îl copleșesc, îi certifică existența ca pe un dat divin. În astfel de momente, el însuși se consideră un miracol. Atunci întreaga lume este văzută într-un grăunte.

Ca semn variabil de foc, scriitorul Florentin Smarandache știe să ardă etapele chiar și atunci când realitatea îi apare crudă, insurmontabilă. Ori când diverși interlocutori îi spun durități, cruzimi (în față sau în scris). El crede că propria-i sinceritate îi poate clinti pe unii, ori îi poate îndrepta pe alții. Are ceva din justiția immanentă pe care o folosește ca o placă turnantă printre semeni.

Stau mărturie volumele sale de jurnal, romanele, piesele de teatru, unele proze scurte de o originalitate șocantă, aproape că ghilotinează realitatea de ieri, dar și de azi. În primul rând din România ceaușistă, dar și din

America de Nord, unde câinii umblă cu covrigi în coadă, dacă sunt văzuți de peste ocean.

La 45 de ani, Florentin Smarandache întruchipează imaginea cărturarului de tip Nicolae Milescu care a intrat în lume, indiferent din ce parte a globului rezonează ea, cu sufletul românului în palmă.

De acum, ca om liber, acolo unde nu găsește ceva variabil în consens cu mesajul și viziunile sale, Florentin Smarandache răspunde ca Ronald Regan venind la Casa Albă în prima lui zi de lucru: *net!*

De aceea îi dăm crezare când zice: "mă atrage avangarda literară, fiindcă nu-s în stare să creez ceva clasic". Și întorcându-i mingea ca la tenis, reproduc titlul unui volum de interviuri *Întrebă-mă să te întreb* (Ed. Macarie, Târgoviște, 1999).

Deci, La mulți ani românești, prietene aflat în *America, paradisul diavolului!*

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. Craiova, 15 noiembrie 1999.

Ion Radu Zăgreanu

Exist împotriva mea!

Tânăra editură târgovișteană „Macarie” continuă să publice volume de versuri, într-un moment în care mulți dintre noi am accepta întrebarea „la ce bun poezii?”.

Printre aparițiile recente ale acestei edituri se numără și cartea de versuri *Exist împotriva mea!* (1994), volum aparținând lui Florentin Smarandache, un necunoscut ilustru (până mai ieri) pentru cititorul român, după cum ne avertizează Gheorghe Tomozei, prefațatorul cărții. Ca o certitudine că despre Florentin Smarandache se va vorbi în curând mai mult, expunem opinia lui Gheorghe Tomozei, referitoare la volumul în discuție, ca pe un motto: „Florentin Smarandache e numele pe care îl scriu și îl rostesc poate cu cea mai adâncă emoție în gând, de la dispariția lui Nichita Stănescu, doar *Levantul* strălucitului Mircea Cărtărescu m-a făcut să am tresărirea că mă aflu în fața unui creator excepțional”.

O biografie bogată și picarescă completează opera poetului. Florentin Smarandache debutează cu versuri în „Năzuințe” din Craiova, iar în 1980 întemeiază *Mișcarea Literară Paradoxistă*.

Din manifestele avangardiștilor își extrage sistemul său estetic al „paradoxismului”, definit de Ion Rotaru ca „libertatea versului, eliberat de tirania dogmelor clasice”.

Acest program năzdrăvan pare a fi mai mult „un moft” nerespocat măcar în parte de poet. Rămâne din el permanenta „patimă învrăjbită” cu care Smarandache slujește poezia.

Într-o „mică (auto)biografie”, Smarandache punctează sarcastic și metaforic traseul devenirii sale poetice până în anul 1982.

Matematicianul poet, de „profesie visător”, a urmat „grădinița” lui Geo Dumitrescu, a primit de mai multe ori „botezul cuvântului” și a „explodat” prin diverse reviste literare. Hotărâtoare a fost întâlnirea cu „nea Mărin(Sorescu)”. „Căsătorit” cu poezia, el merge pe drumul cel mai scurt dintre două puncte – versul.

Poetul își ia un interviu, în care prezintă „un program-manifest”, un fel de „filozofie a poeziei” în maniera lui Nichita Stănescu și a unor sugestii avangardiste.

Cuvintele sunt trecute prin foc pentru a nu rugini, se preferă sensul lor propriu pentru ca poemele să fie cu „asigurare mixtă pe viață”.

„Clinică a cuvintelor” – poezia trebuie primentă de cuvintele banale și tocite. Cel mai mare critic este timpul. Poetul crede în meșteșugul său și ne îndeamnă: „Haideți/ În tot ce facem, să facem poezie” (*Triste bucurii*).

Acest nou Ion Barbu consideră poezia ca pe o creație matematică, de aceea poeziile sale nu sunt ermetice.

După mica (auto)biografie și după programul-manifest suntem invitați să urmărim „un grupaj de poeme”. Prin cuvânt, „fratele său de sânge”, poetul trimite spre lumi „strigătul” său. În acest sfârșit de mileniu, când: „Creierul a crescut în neștire/ pe suprafața corpului” (*Știință și artă*), lumea poate fi percepută și prin intermediul versului.

Există la Florentin Smarandache o plăcere a jocului ironic, a paradoxului, a calamburului, a rebusului, care uneori, la prima vedere, lasă impresia facilității. Recitite, versurile capătă sensuri profunde.

Nepotrivit de situații, nonsensuri cu iz ionescian întâlnim în poeziile: *Curs de limba germană*, *Panorama cu pești*. Dialogul nu poate avea loc din pricina absurdității situațiilor sau a comicului lor. Poetul aleargă după sine, „umblă prin el” călătorind prin arborele lui genealogic. În fața lui merge iluzia, cuibărind în ea „o viitoare durere”.

Al doilea grupaj al cărții sale se întitulează *Seară de antiteatru*.

Pe scena vieții se joacă „teatru în absurd”. Omul și animalul se contaminează reciproc, își împrumută „limbajul”. Poetul provoacă dialogul, îndeamnă personajele să-i joace „teatrul” său și se retrage în culise. La jocul său, chiar dacă mascați, îi recunoști pe participanți: Eugen Ionescu, Marin Sorescu și Nichita Stănescu.

Deși matematician (creator al unei funcții matematice care îi poartă numele), „atlet al paradoxului” (Gh. Tomozei), Florentin Smarandache, întocmai ca Marin Sorescu „descrețește fruntea poeziei” (Eugen Simion).

Prometeu modern, el este alungat, „dat afară de-afară” de către oameni, amenințat cu propria sa armă – „poezia”.

O savuroasă piesă de „teatru liric forentin” reunește ca personaje pe: Geo Dumitrescu, Ana Blandiana, Cezar Baltag, Constanța Buzea, Adrian Păunescu, Ion Gheorghe, Ileana Mălăncioiu, Nichita Stănescu, Gheorghe Tomozei, Marin Sorescu, Nina Cassian.

Ultima parte a volumului este intitulată *Lăsați-mă eu însumi*.

Poetul este conștient de harul său și acceptă condiția de creator. Iubirea întreține arderea poetică.

Florentin Smarandache își dorește o biografie mioritică pe care „o va completa iarba” (*Contra-jurnal*).

Principiul lui Arhimede este mutat în lumea poeziei: „Dați-mi un punct de sprijin/ în poezie, și voi pune în lumină/ întunericul” sau „voi scrie înapoia lui propoziția” (*Lingvistică matematică*).

După ce i-ai citit cartea, care îl „are între coperte”, îți vine să mai aplauzi, sperând că „actorul” o să reapară pe scenă și o să mai spună un fragment de replică: „Uneori sunt mulțumit de nemulțumirea mea/ acționez conform cu nonconformismul/ eu sunt EU, atunci când nu sunt” (*Triste bucurii*) sau o să adauge și un epilog: „Vă las vouă poemele mele. Trăiți-mă!” (*Epilog*).

Articol apărut în publicația *Minerva*, nr. 39-40, octombrie-noiembrie 1994.

Publicat și în Ion Radu Zăgreanu: *Lecturi simpatetice*.

Târgoviște: Editura Macarie, 1999, pp. 17-19.

Reprodus și în volumul *FLORENTIN SMARANDACHE, dincolo și dincoace de paradoxism*. Oradea: Anotimp &

Abaddaba, 2000, pp. 20-21.

Ion Radu Zăgreanu

Emigrant la nesfârșit

Florentin Smarandache a publicat în anul 1994 la Editura „Macarie” din Târgoviște volumul de versuri *Exist împotriva mea*. Aceeași editură îi lansează un nou volum de poezii *Emigrant la nesfârșit* (1996).

Olteanul Florentin Smarandache, autodefinindu-se cu durere „emigrant la nesfârșit” (s-a stabilit în Arizona, SUA) este un renumit matematician, romancier, dramaturg, poet, traducător.

„Solitar poet”, cum îl numește într-o „întâmpinare” (prefață de Cezar Ivănescu), se regăsește prin vers, în patria sa „limba română”, ca într-un spațiu al originilor părăsite.

Recentul volum este pendularea unui spirit sub o „undă tragică”, între „neliniștea metafizică” a lui Eugen Ionescu și „concepția balcanic bancuristă” a lui Marin Sorescu (Cezar Ivănescu).

Predestinat a trăi în lumea „figurilor geometrice obacevskiene” (*Ironia soartei*), poetul este atras de cuvinte, găsim în ele salvarea prin actul creației: „s-a înecat sufletul în carne” (*Suflet fără suflet*).

Autorul nu uită că a plecat dintr-o România „la cea mai înaltă cotă a disperării”, unde se practică „mersul în turmă”, fariseii fiind prezenți „la toate colțurile istoriei”.

Într-o selecție orweliană, poetul cuprinde imaginea dictaturii ceaușiste: „trece Nebunul/În caleașca de seară/e noapte în sânge/și plouă nemilos/ferestrele sufletului se dau/de ceasul morții.” (*La cota cea mai înaltă a disperării*).

Poezia sa cu accente sociale și politice devine uneori pamflet. Inadaptatul emigrant agață în pomul de Crăciun lângă „niște speranțe” și „gânduri bune, un tablou cu mere românești”, i se pare că aude „clopotul unei Catedrale de pe Dunăre” și „câinii din Giurgiu”.

Florentin Smarandache scrie o sensibilă poezie erotică. O ofertă de căsătorie la rubrica de publicitate a unui ziar, dă prilej genului masculin să-și expună josnicele și egoistele pretenții de selectare a unei viitoare soții.

Autorul este imprevizibil. Mereu îți întinde neașteptate curse.

Printr-o mișcare scurtă, trece de la tonul nesperios (în aparență) la tragic. Uneori, o mică distanță separă gravitatea de gratuitate.. când crezi că ești acasă la Bulă, poetul te plesnește cu un vers, de îți vine să plângi.

Ultimul capitol al cărții *Cântece de mahala* este „o cină de taină”, unde s-au adunat „ecouri” de atmosferă ce amintesc de *Cântecele țigănești* ale lui M. R. Paraschivescu, de *Florile de mucegai* ale lui T. Arghezi și de lirica lui M. Sorescu.

De la „descântoteca” lui M. Sorescu se aluneacă într-o „bârfotecă” savuroasă.

Unele poezii sunt niște calambururi, altele sunt niște exerciții fonetice, niște jocuri de sonorități.

Autorul „mișcării paradoxiste” își continuă și în acest volum maniera lirică cunoscută. Depinde de el ce zonă poetică va exploda în viitor. Va sta cu fața spre „neliniștea metafizică” gen Eugen Ionescu sau Bulă al nostru îl va trage de mânecă spre „porțile orinetului dulce”.

Articol apărut în publicația *Minerva*, nr. 74-75, 1997.

Publicat și în Ion Radu Zăgoreanu: *Lecturi simpatetice*.

Târgoviște: Editura Macarie, 1999, pp. 98-99.

Ion Radu Zăgreanu

Întrebă-mă, să te întreb

„Convergem spre Occident. Cultura de consum se va căuta. Cititorul nu va fi decât unul interesat. Lumea va umbla foarte mult după bani, nu după cărți de citit.”

(Florentin Smarandache)

La Editura „Macarie” din Târgoviște a fost publicată a patra carte a scriitorului Florentin Smarandache, *Întrebă-mă, să te întreb*, ea fiind precedată de *Exist împotriva mea – versuri* (1994), *Emigrant la nesfârșit – versuri americane* (1996) și *Interviuri cu Florentin Smarandache* (1998), autori Veronica Balaj și Mihail I. Vlad.

Recentul volum reproduce texte din volumul *Interviuri cu Florentin Smarandache*, cărora le adaugă noi piese.

Cine este Florentin Smarandache? În primul interviu din carte în discuție, Veronica Balaj prezintă datele esențiale ale biografiei celui care se autodefinia „un emigrant la infinit”. Florentin Smarandache s-a născut la 10 decembrie în 1954 în Bălcești, județul Vâlcea. Începe școala în comuna natală, obține diploma de învățător, evidențiindu-se la olimpiadele școlare de

matematică. Termină, ca șef de promoție, Secția de Informatică a Universității din Craiova. Lucrează ca analist-programator la Întreprinderea de Utilaj Greu din Craiova, apoi este profesor în țară și în Maroc.

Din motive politice rămâne fără post, i se refuză deplasarea la un congres internațional de matematică. Din nou va funcționa ca profesor în Craiova. În 1988 obține pașaport turistic pentru Bulgaria. De aici, se îmbarcă ilegal pe un vapor, ajunge în Turcia și cere azil politic. Emigrează în SUA unde va lucra la Corporația de computere Honeywell din Phoenix, Arizona. În prezent este profesor la University of New Mexico. Își ia doctoratul în matematică și se afirmă în acest domeniu prin „funcțiile, secvențele, constantele și algoritmii” Smarandache. Devine membru al unor cunoscute societăți de matematică.

A scris poezie, proză, piese de teatru, jurnale. A inițiat Mișcarea Literară Paradoxistă.

Despre volumul său de versuri *Exist împotriva mea*, regretatul poet Gheorghe Tomozei scria că F. Smarandache „slujește cu învrăjbită patimă poezia, producând pentru cultura românilor un num rezonabil”.

Majoritatea interviurilor volumului conține întrebări și răspunsuri referitoare la viața autorului, la

statutul lui de emigrant, la creația lui literară și matematică, la mișcarea paradoxistă.

Deși formația sa profesională este de matematician, F. Smarandache declară „că nu vrea să-l urmeze pe Ion Barbu”. Pentru el, scrisul este o psihoterapie, „o descărcare a sufletului de toată durerea și anxietățile care-l bântuie”. Poezia a fost pentru F. Smarandache un „experiment, un cartuș pe țeava gândirii, o transfigurare a numerelor naturale”.

Scrierea jurnalului (*Fugit... Jurnal de lagăr*, Vol. I, Editura „Tempus”, 1994) l-a salvat în timpul dictaturii, în lagăr, în exil „de la alienare”.

Sub deviza: „totul e posibil... deci și imposibilul”, F. Smarandache a inițiat mișcarea paradoxistă, ca un protest antitotalitar. Spre deosebire de mișcările de avangardă, „paradoxismul nu neagă curente-școlile-operele anterioare, ci le extinde la infinit. Literatura obiect-preluat întocmai din natură, nealterată”, subliniază F. Smarandache.

El scrie „nonpoeme”, un „Nonroman” și o trilogie teatrală *Metaistorie* (Nonteatru). „Nonromanul” este, după aprecierea scriitorului Corneliu Florea din Canada „cea mai incisivă carte ce s-a scris vreodată împotriva tiraniei totalitarismului”.

F. Smarandache e un inadaptat, „emigrantul poartă cu sine țara în suflet”, mărturisește scriitorul. Ele e întristat de situația diasporei românești, divizată politic și religios.

Îl consternează imaginea României în lume: „despre România se știe că este țara lui Dracula. Omul de rând așa gândește”.

Deși idealul nostru este Vestul, „s-a împrumutat de acolo mai mult răul decât binele”, constată F. Smarandache, într-un dialog cu publicistul Mihail I. Vlad.

F. Smarandache intervievează la rândul său pe Ioan Nicoară și pe Cornel Pop.

Interviurile luate de F. Smarandache conturează mai bine, mai la cald, personalitatea unui valoros și interesant scriitor și matematician, despre care se va vorbi mai mult mâine. Suntem siguri de asta.

Consemnare apărută în Ion Radu Zăgreanu: *Lecturi simpatetice*. Târgoviște: Editura Macarie, 1999, pp. 152-154.

Marian Barbu

Marginalii la *Scrieri Defecte*

Tipul de "lector în fabula", definit de Umberto Eco, presupune descifrarea unui text literar nu numai prin grila de receptare, ci și prin cea de emiterie, de formulare a codului unui enunț. Și ca-ntr-o logică primară, atunci când mesajul nu se afirmă nici în absconzitățile textului, înseamnă că acesta rămâne barbar sau în grădina desfătătorilor de jocuri aleatorii.

La încheierea acestor observații, cumva tranșante, matematicianul florentin Smarandache a așezat nonșalant paradoxismul. Dacă mișcarea în sine, sloganurile inițiale și dezvoltate sincer de autor, par să se înșurubeze în ansamblul prerogativelor culturale, exemplele, și mai ales cele literare, trag ideile spre periferia interesului de lector.

Foarte interesant că o degringoladă sui generis a limbajului în acest sens a fost consemnată violent în Europa după 1916, după mișcarea dadaistă de la Zürich (Elveția).

Ramificațiile care i-au urmat au căpătat destule conotații care, chiar dacă n-au dus la o unitate de vederi (de ideație, de stil), au fost împărțite insular. Ba prin

suprarealism (Franța), prin expresionism, (Germania, Austria), prin modernism (România) ș.a.m.d.

Luată în ansamblu, mișcarea modernismului s-a dovedit a fi benefică pentru întreaga lume. Mai întâi, s-a contrapus unei tradiții a sec. al XIX-lea, care începuse a fi fracturată deja până la primul război mondial prin simbolism (în Franța, Belgia, Italia) prin versul liber și proză de tip psihologic (în SUA, Rusia), ca și după aceea, când s-a creat Uniunea Sovietică, unde literatura a devenit slugă la remorca politicului. Simplele revolte (într-ale scrisului), aparținând lui Maiakovski ori Esenin, rămân bombe artizanale față de orientarea comunistă care cerea literaturii îndeplinirea principiului leninist, că ea trebuie să fie o rotiță, un șurub în angrenajul atât de complex al propagandei de partid.

Așadar, reînvierea unei modernități cu orice preț, după căderea comunismului în Europa de Est, rămâne de acum un fapt inexplicabil în condițiile istorice date. Întrebarea este cât timp se mai poate stăruii într-un asemenea clivaj?

Cu atât mai mult, cu cât asemenea desfacere era vizată insistent, după moartea, în 1953, a lui Stalin. Numai că doctrinar, ideologia comunistă instalată omogen în Europa de Est și izolat în țări ale Asiei sau Africii, a

început să se depersonalizeze vizibil chiar în interiorul statelor susținătoare.

Ei bine, literatura n-a mai fost obligată să slujească deloc cauza, descoperind sau revitalizând subadiacențele, simbolurile, parabolele, miturile de teme în spații exotice, creștine, ori pur și simplu, lucrând pentru un templu în interesul cuvintelor.

Iată în linii mari motivația lui Florentin Smarandache, omul contrariilor ireductibile din sfera limbajului pur, degajat de matematică (el însuși ctitor de ultimă oră), reușind să-și facă un aliat "politic" din literatură. Aceasta devine un alibi freudian condus ca într-o degringoladă care amintește de gongorism, adică de o manieră literară formalistă și ermetică.

Autorul, foarte convingător, cu un regim informațional deschis limbilor franceză și engleză, iar prin șederea lui în Arizona o bună bucată de vreme (în Phoenix), a căpătat un orizont particular pentru limba spaniolă, iar prin extensie, și pentru limba portugheză.

Fiind învățător în primă instanță, apoi matematician, cu studii în România, Florentin Smarandache și-a impus o disciplină a muncii, o rigoare a scrisului, un program adecvat pentru biografie, dar mai ales pentru operă. De aceea, cartea de față, sub aparentă

dezorganizat, un talmeș-balmeș tematic, cu un limbaj incoerent până respingere, nu urmărește decât să ofere o mostră de respirații intelectuale ale unui constructor refulat. Adică al aceluia care prelucrează "la cald sau la rece piesele de metal prin batere cu ciocanul sau prin presare la unul dintre capete, cu scopul de a schimba, parțial sau total, forma pieselor". Căci subiectul prozelor de acum (sau nonprozelor!) sunt clasice: copilăria, cu toate poznele și ruperile de limbaj existente, tinerețea din învățământul preuniversitar și universitar, viața unor țărani plecați pe front, ca și a celor rămași acasă, petrecerea sărbătorilor de vară, iarnă, în familie, relațiile cu cunoscuții, impresiile de lectură din spații diverse (Maroc, Anglia, Franța și, desigur, România).

Toate adunate vor fi făcând part dintr-un Jurnal, redactat cu acribie, cu conștiinciozitate. Distanța însă de la faptul brut, la îndemâna oricui, până la starea de grație a metamorfozei lui în literatură, este uriașă. Instalându-se aici, ca-ntr-un fotoliu vacant, scriitorul Florentin Smarandache devine de o originalitate izbitoare. Atât de excesiv, grotesc și extravagant că-l copleșește adesea aripa vulgarității. A nu se înțelege prin vulgar numai un cuvânt cu sensuri grosolane, josnice! Istoria cuvântului ne atrage atenția și asupra altor nuanțe. Dau doar două exemple la

întâmplare fără comentarii: latina vulgară (=latina populară) și logaritm vulgar (=logaritm zecimal).

Făcând asemenea precizări de ordin strategic, pentru a apropia pe cititor de un text cu multe barbarisme, precizez că Smarandache sfidează programatic jocurile exprimării cursive, logica textului coerent, lăsând impresia unui aristocrat care se uită în jur numai pentru a dezgrădina tabieturi, pentru a sfărâma lectura tipică, anchilozantă. Or, tocmai în asta constă manierismul său, exact cum l-a conceput Luis de Gongora (1561-1627). Specialiștii ne-au spus despre gongorism că "se caracterizează prin folosirea abuzivă a neologismelor (mai ales de origine latină și italiană), a unei sintaxe complicate, întemeiate pe inversiuni și expresii eliptice, a metaforelor hiperbolice și a aluziilor mitologice, istorice și geografice, ceea ce dă stilului prețiozitate, afectare și pedantism, îngreunând simțitor receptarea textului de către cititor".

De remarcat, fie și în treacăt, că stilul gongoric n-a fost izolat, rămas doar în biografia scriitorului de la Cordoba. În Italia, maniera a cultivat-o G. Marino (1569-1625), în Franța, a fost susținută în timpul lui Ludovic al XIII-lea (Molière însă, în 1659, va satiriza "maniera" în Prețioasele ridicole, inaugurând astfel teatrul de

moravuri în Franța), în Anglia a fost adoptată de J. Lyly (1553-1606), numindu-se eufuism (după titlul romanului *Euphues*).

Pe bună dreptate s-u întrebat unii comentatori (mai ales români, care știu mai multe despre rădăcinile avangardei, avându-i în memorie pe Urmuz, Gh. Ciprian, E. Ionesco, Emil Cioran, ca să luăm doar câțiva dintre membrii falangei moderne, "a cazului" și să nu-l mai invocăm cu detalii pe nemuritorul I.L. Caragiale, un Molière al nostru, cum se exprimă B. P. Hasdeu) dacă actul scriptural al lui Florentin Smarandache conceput astfel mai poate fi definit literatură. Mai cu seamă că scriitorul consideră, ca odinioară un demiurg, toate obiectele care ne-nconjoară drept siluete ale poeziei... materiale. Adică de ce numai Macedonschi (1854-1920), Apollinaire (1880-1908), Christian Morgenstern (1871-1914) sau Edwin Morgan (n.1920) s-au folosit și de caligrame, atâta timp cât olandezul Johan Huizinga (1872-1945) a concepu un întreg studiu intitulat *Homo ludens*? Nu cumva replica lui era dată acelei sintagme *homo sapiens*?

Pornind de la un calcul prestabilit, refăcând traiectoria de la *sapiens* la *ludens*, Florentin Smarandache, fiind de acum cetățean american, reușește să carica-

turizeze și să ridiculizeze, acoperindu-și înșelător drama dezrădăcinatului, a evadatului pe o insulă a lui Defoe, căutând să-și facă din cuvântul românesc o slugă botezată... Vineri. Iată, cum prin ricoșeu, dornic de literatură bună, el devine "un obsedat al antiliteraturii". Totul îl ia în răspăr, adică totul ce părea imuabil, încremenit în tipare și în dicționare. Până și un basm intitulat Greuceanu, o Mioriță, poezii de Bolintineanu, de Eminescu intră în țesătura rostirii scriitorului, ridicând sau coborând tonusul estetic (atât cât este!).

Că descifrarea noastră stă pe linia mediană a conviețuirii (reale și mentale) a lui Smarandache ne-o motivează mai multe proze scurte așezate pe pagină pilduitor: când ca o proză cursivă (elegantă, de modă veche), când ca una șleampătă, urmând incoerența și incongruența unui text oral într-o scrisoare particulară, când ca un text frânt în fragmente, când ca o pagină albă, ori ca o elucubrație picturală, ori ca un amestec de vocabule românești, englezești ș.a.

Autorul face mare caz de căutarea timpului pierdut, când ca Ion Creangă, când ca M. Proust, adesea pe u ton dostoevskian, despre creațiile folclorice, despre zicerile de nuntă, de beție și de îngropăciune. Este și aceasta o formă de recuperare românească într-un spațiu

american prea puțin bătrân, cu atât conglomerat etnic. Smarandache desface mituri, spații și timpi consumați pe veresie ori întâmplător, fără a se teme de atâtea semnale ale răului aflate în cutia Pandorei. Dacă a învățat ceva de la americanii bogați de informații și călătorii este faptul că trebuie să te faci cunoscut în lume cu orice preț. Cu cât se vorbește mai mult despre tine, înseamnă că exiști și că meriți toată atenția. Pe această axă a convingerilor, Smarandache se transferă pe sine în lumea românească, în fapt a biografiei sale de ieri, pentru a se convinge că există cu adevărat.

Cum matematica este o lume a ideilor universale, ea se adresează numaidecât spiritului. Pe când literatura, de la Aristotel la Hegel vizează, în primul rând, afectul, Smarandache vrea să-și protejeze spiritul precum odinioară Mircea Eliade.

Aporiile smarandachiste se petrec la nivel filosofic. Ele stau semețe, generalizând și înnobilând o gândire extrem de calculată. De aici, forma limpidă, degajată a lor. Spațiul și timpul revin obsedant, ca o sabie a lui Damocles în mai toate textele. Nu în puține cazuri, îndoiala, scepticismul se răsfață în asemenea exprimări. Câteva exemple:

“Plutesc în neant deasupra brutalei realități”.

”M-au dat afară din viață, m-au dat afară din spațiu”.

”Stau la coadă la intrarea în artă”.

”Lumea joacă pe frunze. Ce s-ar face dacă n-ar fi ele? Torent năvalnic alcătuit din vise frânte”:

”Vreau să prind realitatea clipei prezente: caut viața ei”.

Toate acestea și alte câteva zeci țin de nonexistențialism. Adică au un gând al lui Platon care numea materia *me on*, adică non existență. Conștient sau nu, prin întoarcerea în timp la biografia românească, Smarandache teoretizează ”căderea în sensibilitate” (ca să ne folosim de o expresie a lui Maritain).

Literatura din acest volum al lui Florentin Smarandache, de departe neo-mogenă (de aceea autorul și-a conștientizat-o prin... titlul *Scrieri defecte*), are câteva piese care pot fi socotite unicate, nu numai în spațiul românesc.

Iată un singur exemplu: *Buletin de știri*. Dictatorul Nicolae Ceaușescu se-ntâlnește cu Mobutu, dictatorul Zairului. Pe două pagini bune se-nserează doar trei vorbe esențiale: s-au văzut, au discutat, au semnat. O proză în trei trepte, fiindcă fiecăruia dintre ”personaje” i se adaugă toate funcțiile, de ordinul zecilor, ori de câte ori vine

vorba. Altfel spus, totul se sufocă, se strivește sub titlaturile bombastice care-l însoțesc.

Cumplit de măreață proză!

Jocurile stilistice sau eliptice ale volumului sunt mărturisite într-un așa-zis eseu – *Scrieri defecte*. El pune pe tapet chiar intenția autorului (nu știu dacă nu poate fi extinsă și la alte scrieri). Deci: " atitudini convulsive (jargon), excomunicarea autorului (status quo), lipsă de comprehesiune (dispariția personajului), prezumția haosului (solipsism)".

În ciuda faptului că întreține o uriașă corespondență cu scriitorii de pe întreg globul, florentin Smarandache, uitându-se în oglinda succesului, crede că aparține generației '80 (Gh. Crăciun, Cristian Teodorescu, G. Cușnarencu, Ion Groșan, Liviu Antonesei, Sorin Preda, Daniel Vighi ș.a.). Nu știe însă, fiind foarte departe de țară, că el Florentin Smarandache, a dus experiența acestora de "nealiniati" la extremă, adică acolo unde receptarea unora nu mai are antene de receptare. O Sublimare? O esențializare? O inconștientizare a conștientului? Sau invers?

Oricum, credem că Smarandache a realizat prin acest volum un "mesianism naratologic", iar volumul pe ansamblul său are două posibilități propuse lecturii. Una:

de a fi respins pentru violența și nestatornicia limbajului, căci nu se aliniază nici unei direcții literare. Și a doua: să fie acceptat ca un deliciu al lecturii de către degustătorii rafinați care nu fac rabat impresionismului sau expurgării întâmplătoare. La spiritul matern al prozatorului, numai elitiștii au acces.

Fiind un caz unic, irepetabil (numai de către el însuși, deci, din nou manierism!), textul dilatat în varii conotații face din *Scrieri defecte* nu numai un experiment, dar și un cap de pod pentru interpretarea complexă a limbii române, chemată să dea seama de virtuțile și servituțile comunicării sale.

Cronică apărută în revista *al cincilea anotimp*, Oradea, Anul IV, Nr. 2 (33), primăvara 2000, p. 15.

Apărută și în revista *Bucovina literară*, Suceava, Anul X, Serie nouă, nr. 5-6 (111-112), mai-iunie 2000.

Reprodus și în volumul *FLORENTIN SMARANDACHE, dincolo și dincoace de paradoxism*. Oradea: Anotimp & Abaddaba, 2000, pp. 20-21.

Eugen Evu

Un teatru pentru o lume întoarsă pe dos

O bună lecție de teatru critic, aflăm în volumul lui Florentin Smarandache, statornicit în New Mexico, USA, intitulat programatic *Metaistorie*, Editura Doris București, Volumul de față include trei piese de teatru „Formarea omului nou, „O lume întoarsă pe dos” și „Patria de animale”, lucrări ce își au originea în postmodernism (v. și transmodernismul lui Ion Popescu Brădiceni), având filonul în generosul fond elitist al paradoxismului creat de matematicianul, eseistul și poetul Florentin Smarandache, prof. univ., conferențiar cunoscut pe toate meridianele. Mișcarea literară înmugurită de nonsensul prin care a trecut societatea românească timp de aproape cincizeci de ani. Cele trei piese de teatru din prezentul volum emană tematismul Bachelardian și arhetipologia durandiană ce însoțea ca o umbră tablourile imaginate de autor. Obsesia trecutului este prezentă în dialogurile personajelor alienate de o dictatură nemiloasă, dar incoerentă, ce dorește să șteargă istoria din memoria unui

popor. O interioritate tulbure și o rememorare cu așezarea în oglindă a depozițiilor regăsim în tablourile pieselor de teatru ale lui Smarandache. Nonconformismul din recuzita propusă introspecția și suspiciunea reflexivă sunt procedeele la îndemână pe care dramaturgul le folosește pentru ilumina fața nevăzută și hidoasă a unei societăți comuniste ce trăise ca într-un ospiciu de nebuni, unde oamenii se credeau sănătoși și îi suspectau pe cei sănătoși de a fi nebuni. Aici se află paradoxul pieselor lui Florentin Smarandache, chiar dacă personajele acestuia nu o recunosc.

Autorul oglindește o lume ce se privește în oglindă, deformatoare, o vede pe dos și care se vede în propria-i oglindă "normal". De fapt, și autorul recunoaște într-o scrisoare către regizorul Dan Topan acest fapt, "Teatrul meu nu este absurd (via Caragiale, Eugen Ionescu, n.n.), el are un înțeles profund, surprinzând contradicțiile naturii umane". Cum poate să fie teatrul lui Smarandache absurd, când, de fapt, societatea oglindită trăia în absurd? O absurditate nu se oglindește printr-o altă absurditate, ci printr-un realism. Chiar dacă acesta este... al absurdului. Aceste piese de teatru sunt radiografii ale psihicului uman, ce conturează destine trăitoare într-un paradox al vieții. Personajele nu-și dau

seama de acest joc al sortii, ele trec firesc, inocente, prin scurt-circuitele socialului cu toate complicațiile pe care le presupune. Conflictul pieselor este ideatic, izvorînd din politic, ele sunt teme de dezvăluire, pentru acuzare, folosind infinita căutare a autenticității ființei umane, într-o lume alienată care cultivă dedublarea.

Prin orgoliile personajelor și punerea lor în abis, autorul reușește să creioneze personajele ce exhibează ironia convențiilor unei societăți în derivă.

În piesa de teatru *Formarea omului nou* autorul plasează personajele într-un cabinet medical dintr-un sanatoriu, tocmai pentru a sugera originea societății în care glisează personajele care sunt văzute în ipoteza lor regresivă.

Trilogia are un fond puternic contestatar, în care tablourile sunt paradoxuri impersonale ce amestecă subiectivismul cu analiza psihologică a unor personaje ce nu-și dau seama de inadaptabilitatea omului într-o lume deja adoptată și creată de minți diabolice (mancurtizată, aplatizată, îndobitocită), Florentin Smarandache încearcă a salva existențialul printr-o criză a conștiinței, el concepe mersul gândirii personajelor prin mijlocirea unor recuperări. Toate acestea îi reușesc folosind spiritul paradoxist care refuză să facă un pact faustic, dar nici nu-l ocolește

să nu-și piardă umbra, care e chiar dovada platonice a existenței.

Trilogia teatrală a paradoxistului Florentin Smarandache este evlavie expresivă a spiritului în conflict cu conștiința ca formă responsabilă față de existență. Toată ideologia paradoxismului o găsim în această trilogie în care autorul nu ezită să scoată ochii existențialismului, pentru a evita metafizica unei realități întoarse.

Teatrul lui Smarandache este teatrul viitorului ce se precipită... prin care omul încearcă să se reînțeleagă pe sine, cu ajutorul Babelui gândirii.

Cronică apărută în publicația *Curierul*, An VI, Nr. 257,

14 februarie 2000.

Publicată și în *Povestea vorbei*, Nr. 2-3, 2000.

Ion Roșioru

Cântece de mahala

“Fac și eu ce nu pot: literaturizez neliterarul”, spune într-un text al său părintele paradoxismului, Florentin Smarandache, autodiagnosticându-se. Și în *Cântece de mahala* (Ed. Abaddaba, Oradea, 2000), acest român stabilit în America, matematician de profesie și literat prolific, continuă să experimenteze un limbaj fără frontiere în direcția stradalului, zeflemelii, ocării, înjurăturii, descântecului, blestemului, miștoului etc., cu o vădită plăcere a zicerii de dragul zicerii, fletrisând falsele pudori, într-o competiție, parcă, de revalorificare a expresiilor neosiste și de evidențiere a demonetizării altora.

Aidoma lui Anton Pann al zilelor noastre, Smarandache adaptează și repune în circuit un spirit folcloric în ceea ce are acesta mai deocheat: “vin’ la mine pe șestache.../hâța, hâța, hâța/se dă uța/fâța-/Când vrea Nuța/Nu vrea Puța/(Mangafaua/crește ca purceaua)/Iar când Daravela/Atuncea doarme Nela” (*Dorule, măi, dorulache*).

Uneori apropierea de poezia propriu-zisă se întâmplă aproape instantaneu: "Sunt cu iubirea la moarte/Mă prinde un soomn/ de șapte cai putere/și trei vaci cu lapte/ Nafura mă-sii!" (*Bagaboanța*).

Citită printr-o grilă "paradoxistă" cartea lui Florentin Smarandache apare ca o ilustrare a bucuriei libertății de exprimare, dinamitând prejudecățile și ipocriziile scortoase moralei comuniste, ca și pudibonderia salonardă aristocrată a literaturii de tip tradițional ce a ocolit și încă mai ocolește așa-zisele zone ale urâtului, pe care doar optzeciștii le-au exploatat până la secătuire.

Rămâne de văzut dacă timpul va valida sau nu asemenea texte ce s-ar putea să fie mult mai pe gustul adolescenților teribiliști de astăzi, legitimându-le spiritul "caracteristic", decât pe al cititorilor mai vârstnici, puritani prin definiție și alergici la argou și la orice altă formă de limbaj violent.

Dar, deja am deplasat problema pe teren sociologic, drept care ne oprim reproducând un poem ce excelează prin ludism și printr-o ingenioasă simetrie a termenilor pe care copiii îi asociază adesea dintr-o înnăscută dorință de regularizare: "Un pom și o poamă/un om și o oamă//O cheie și un chei/o femeie și-un

femei//Un cocoș și o cocoașă/un coș și o coasă//Fata și-a
luat un făt/o dată și un dăt/Moșul și-a luat o moșă/un
galoș și o galoasă” (*Poezie de Ilie*).

Recenzie apărută în revista *Tomis*, Constanța, Anul V,
Vol. XXXV, Nr. 8 (361), p. 8, august 2000.

Alexandru Sfârlea

Malagambe și argotice

Aceste *Cântece de mahala* ale „tartorelui” paradoxismului (i-aș zice smarandachism!) apărute (tot) la Casa de presă și editură „Anotimp” și Ed. Abaddaba, Oradea, 2000, se compune (pe din două), din „malagambe” și „argotice”. Primele vin, probabil, de la dansul pe care-l jucau țiganii (pag. 7), iar celelalte de la vorbirea șuie, cu vorbe crâmpoțite-n ascunzeală – gărboveală ma(ha)lagambistică. Jocurile de civinte, datul cu tifla, înțepăturile (ne)șpilcuite, directețea, vorba ceea, -n pielea goală, „aghezmuite”, acestea c-o miroaznă, de (para)smarandachism, fac deliciul cititorului lipsit de pre și post-judecăți, dar și de ifose sclifose; uneori, în culminarea vorbelor cășe, toate – hoațe și grăpiș-târâșe. Celor sasitisiți de hermetisme, intertextualisme și post-modernisme (țepene-n pixul fantelui, scrobite pe limba-i peltică de-a degustat cu ea onirisme și fandoseli scrântite), le recomandăm aceste *Cântece de mahala*, scrise cu o sinceritate-trăznet și-o fugă de „ascunsul după deget” de atlet de o sută metri plat! *O malagambă*: „Un pom și-o poamă/ un om și-o oamă,/ O cheie și-un chei/ O femeie și-

un femei/ Un cocoș și-i cocoasă/ un coș și-o coașă./ Fata și-a luat un făt/ o dată și un dăt,/ Moșul și-a luat o moașă/ Un galoș și o galoasă” (*Poezie de Ilie*). Și o argotică: „Te beliși la pârvu, chefăluiră/ Mangaloi/ Și-i luară-n tabarcă/ Unii băgară cotite de/ Trosniră copacii, că-ți întorcea voma pe dos/ De pe mitocan nu-l trage deloc/ Ața. Știi, câteodată îți vine/ Să nu-ți vină/ Un zdrahon de bărbat/ Mătăhălos ca noaptea/ Și beat tren./ Nevastă-sa uzată/ Ca drumul/ Orăzii./ Pe urmă-l lăsară dracu: Du-te, nene! ” (*Hărțuiala*).

Recenzie apărută în revista *al cincilea anotimp*, Oradea, Anul IV, Nr. 3 (34), Vara 2000, pag. 2.

Al. Sfârlea

Outer-art

Florentin Smarandache, matematicianul și artistul multilateral, stabilit în SUA înainte de '89, care și-a "împrumutat" numele unor formații matematice și a fondat, în 1980, un curent literar de avangardă – paradoxismul -, fiind, de asemenea, și creatorul "logicii neutrosofice" (în filosofie, dar și autorul unor versuri de o ținută respectabilă, reușește, din nou, să fie surprinzător și original. De stă dată, printr-o carte-album, intitulată *Outer-art* (Editura Abaddaba, 2000) care, în stilul propriu al autorului, "atentează" la integritatea tiparelor convenienței și ale proximității monocord-clișeistice. Cele 132 de pagini, de format mare, conțin ceea ce autorul numește experimentări picturale, în desen, "drafts" (proiecte, schițe), design pe computer, colaje și "photos", în număr de 100 – în culori și 15 alb-negru. Într-un preambul nonvonformist (cum altfel?) Smarandache se întreabă dacă ceea ce face prin "Outer-art" este ultra modernism. Sugestivitatea și (nu de puține ori), originalitatea celor 15 cicluri de "experimentări induc privitorului sentimentul că neliniștea, fervoarea și noutatea frapantă coabitează

eficient, impunând imaginea (non) artistului Florentin Smarandache, ca pe a unui perpetuu explorator al ideii de artă și creație.

Consemnare apărută în *Crișana Plus*, Oradea, Anul IX, Nr. 34
(431), p. 3, 27 august 2000.

Valentin Borda

Distihuri paradoxiste

Paradoxul, devenit o practică destul de obișnuită în limbajul oamenilor, e frecvent și în lirica populară și – surprinzător – chiar în zona științelor exacte. Literatura cultă a făcut apel la el prea puțin sau deloc. Încât, ca să-l statueze ca gen literar – paradoxismul – a trebuit să scrie o carte cu titlul din genericul acestei recenzii, un român trăitor în America, Florentin Smarandache, oltean se pare și, sigur, matematician, prezentat ca atare într-o recent apărută enciclopedie americană, care vehiculează noțiuni de-ale Domniei sale, recunoscute deja internațional. „Națiunea” a scris, de altfel, despre acest fapt.

Florentin Smarandache este autor al mai multor cărți, căutător și inventator de formule noi de exprimare, convins că numai noul este capabil să oprească literatura de la expiere. Cum noutate este și volumul publicat la Editura „Dorul” din Norresundby, Danemarca (1998). Cu o prefață – Cuvânt înainte și înapoi – se vrea „al patrulea manifest paradoxist”. Care explică în termeni exacti ce este distihul paradoxist, cum se face, ce caracteristici are, comunică „tipuri de distihuri paradoxiste”. Citind-o, afli

că „Distihul paradoxist este format din două versuri, antitetice unul altuia (sic!), dar care împreună se contopesc într-un întreg, definind (sau făcând o punte de legătură) cu titlul.”

Afli, de asemenea, că „școala de literatură paradoxistă” s-a relevat prin anii '80 și că, acum, prin „aceste bi-versuri închise într-o formulă nouă” continuă „cu o deschidere spre esență”.

Cum sună bi-versurile semnate de Florentin Smarandache este ușor să te convingi, dacă ai răbdare să îți arunci ochii peste multele distihuri din carte. Iată câteva, selectate la întâmplare: „Credincios/În necredință” (*Ateu*); „Ilogică/Logică” (*Metafizică*); „Cea mai bună minciună/Este adevărul” (*Onestitate*); „I se bagă-n cap de mic/Că el n-are cap” (*Îndoctrinat*); „Omul potrivit/La locul potrivit” (*Infractor*); „Război/Împotriva războiului” (*Pace*); „Se face frate cu lacu' / Până trece dracu” (*Baltă*).

Neîndoielnic, asemenea versuri includ în ele o sclipire de inteligență. Ca să le asociezi, îți trebuie o minte iute și, desigur, cultură acumulată prin lectură sau experiență de viață.

Câtă poezie emană ele, este o altă problemă. Aș spune chiar că ele nu au fior poetic, cum fără poezie sunt și experimentele dadaiste ale lui Tristan Tzara.

Sunt, însă, ca și dadaismul, un experiment și, de aceea, pentru că autorul este un român, trebuie luat în seamă.

Deocamdată cu titlul de inventator, lăsând viitorul să hotărască dacă se vor impune.

Consemnare publicată în *Apă Vie, Almanahul Tuturor Românilor*, Timișoara, Uniunea Fundația Augusta, 2000, p. 263.

Al. Florin Țene

Un teatru pentru o lume întoarsă pe dos

O bună lecție de teatru critic aflăm în volumul lui Florentin Smarandache, intitulat programatic *Metaistorie* (Editura Doris, București). Volumul de față include trei piese de teatru: *Formarea omului nou*, *O lume întoarsă pe dos* și *Patria de animale*, lucrări ce își au originea în post-modernism, având filonul „în generosul fond elitist al paradoxismului” creat de matematicianul și poetul Florentin Smarandache. Mișcarea literară înmugurită și crescută din nonsensul prin care a trecut societatea românească timp de aproape cincizeci de ani.

Cele trei piese de teatru din actualul volum, emană tematismul bachelardian și arhetipologia durandiană ce însoțesc ca o umbră tablourile imaginilor de autor.

Obsesia trecutului este prezentă în dialogurile personajelor alienate de o dictatură nemiloasă, dar incoerentă, care dorește să șteargă memoria din istoria unui popor. O interioritate tulbure și o rememorare cu așezarea

în oglindă a depozițiilor, le regăsim în tablourile pieselor de teatru ale lui Smarandache.

Nonconformismul din recuzita propusă, introspecția și suspiciunea reflexivă sunt procedeele la îndemână pe care dramaturgul le folosește pentru a ilumina fața nevăzută și hidoasă a unei societăți comuniste ce trăiește ca într-un ospiciu, unde oamenii se cred sănătoși și îi suspectează pe cei sănătoși de a fi nebuni. Aici se află paradoxul pieselor lui Florentin Smarandache, chiar dacă personajele acestuia nu o recunosc. Autorul „oglindește” o lume ce se privește în oglindă, o vede pe dos și care se „vede în propria-i oglindă” normal. De fapt, autorul recunoaște într-o scrisoare către regizorul Dan Țopa acest fapt: „Teatrul meu nu este absurd, el are un înțeles profund, cuprinzând contradicțiile naturii umane”. Cum poate să fie teatrul lui Smarandache absurd, când, de fapt, societatea oglindită trăia în absurd? O absurditate nu se oglindește printr-o altă absurditate, ci printr-un realism. Chiar dacă acesta este al absurdului. Aceste piese de teatru sunt radiografiile ale psihicului uman ce conturează destine trăitoare într-un paradox al vieții. Personajele nu-și dau seama de acest joc al sorții, ele trec firesc, inocente, prin scurt-circuitele socialului, cu toate complicațiile pe care acesta le

presupune. Conflictul pieselor este ideatic, izvorând din politic, ele sunt teme de dezvăluire, pentru acuzare, folosind infinita căutare a autenticității ființei umane, într-o lume alienată care cultivă dedublarea.

Prin orgoliile personajelor și punerea lor în abis, autorul reușește să creioneze personaje ce exhibează ironic convențiile unei societăți în derivă.

În piesa de teatru *Formarea omului nou*, autorul plasează personajele într-un cabinet medical dintr-un sanatoriu, tocmai pentru a sugera originea societății, în care „glisează” personajele care sunt văzute în ipostaza lor regresivă.

Trilogia are un fond puternic contestatar, în care tablourile sunt paradoxuri impersonale ce amestecă subiectivismul cu analiza psihologică a unor personaje ce nu-și dau seama de inadaptabilitatea omului într-o lume adaptată și creată de minți diabolice.

Florentin Smarandache încearcă a salva existențialul printr-o criză a conștiinței, el concepe mersul gândirii personajelor prin mijlocirea unor recuperări. Toate acestea îi reușesc folosind spiritul paradoxist care refuză să facă un pact faustic, dar nici nu-l ocolește, să nu-și piardă umbra, care e chiar dovada platonice a existenței.

Trilogia teatrală a paradoxistului Florentin Smarandache este evlavie expresivă a spiritului în conflict cu conștiința, ca formă responsabilă față de existență. Toată ideologia paradoxismului o găsim în această trilogie în care autorul nu ezită să scoată ochii existențialismului, pentru a evita metafizica unei relații întoarse.

Teatrul lui Smarandache este teatrul viitorului, prin care omul încearcă să se înțeleagă pe sine cu ajutorul Babelului gândirii.

Cronică publicată în *Povestea vorbei*, Rm. Vâlcea, Anul II,
nr. 2-3, aprilie-decembrie 2000.

George Mirea

Din "bube, mucegaiuri și noroi..."

Lista "temelor, motivelor, subiectelor și cuvintelor ce pot fi "suspectate" ca nefiind literare și, deci, refuzat de lirism, de conotații estetice apte să ne furnizeze acel miraculos *katharsis* etc., a fost "abrogată", în principiu, încă de Titu Maiorescu.

Pentru acest adevăr critic de "direcție" (nouă!) nu existau teme poetice "recomandabile" ori restrictive, ci doar talente care să poată exprima frumosul ca simțire adânc pasională, vulcanică sau melancolică, în imagini de neuitat, care să înnobileze ființa umană. Sursa aparține discreționar poetului. Doar lui.

Dintotdeauna, și astăzi la fel, când un poet a "îndrăznit" să atace zone mai puțin ori deloc poetice, după părerea unora, reacțiile n-au întârziat ca iritare și respingere.

Dar și acceptare. Am spus "când un poet" și u făcător de versuri, rime ori metafore suferinde, ahtiat după "originalitate".

Dintre cei care au "spart" limitele unanim admise, pot fi citați, fiecare la vremea lui, Tudor Arghezi, Ion Barbu, M. R. Paraschivescu etc.

Am simțit nevoia unei "puneri în temă", tocmai pentru că semnatarul volumului pe care îl am în vedere se apropie, uneori, foarte mult de modelul arghezian din "Flori de mucigai" ori "Descânțece", reușind, totuși, să rămână original. Străin de ceea ce, în genere, numim pastișă.

Informațiile despre poetul Florentin Smarandache sunt sumare, ca să nu spun foarte sărace. Faptul că se află în Diaspora, că este profesor la o universitate din SUA, că este oltean și are teorii științifice personale, dar și literare amintind de maniera surrealismului, a creat o "doctrină" (!) pe care a numit-o șocant și ademenitor "Paradoxism", toate acestea nu-mi sunt suficiente pentru a mă considera un cunoscător al poetului. Nu-mi rămâne, și asta voi face, decât să formulez posibile aproximări valorice cu privire la acest singur și singular volum citit de mine din creația sa. O carte scrisă cu un simț acut al modernității de a scrie fără opreliști și complexe pudibonde, dar și fără povârnișuri în afara arealului estetic. Autorul, cred, nu urmărește altceva decât să ne demonstreze că putem privi și simți poetic și în momente, spații, întruchipări etc, la

prima vedere strident rebarbative. Categorie, în cele mai multe poeme reușește.

Florentin Smarandache valorifică unele segmente ale limbajului de care, în general, poezii se feresc: interjecții, imprecășii, ziceri consacrate ("filosofie" pietrificată prin secole) și chiar crudități verbale de "largă" circulație orală, cuvinte licențioase ori din lexicul gitan.

Titlul volumului ar putea să ne ducă în eroare. N-am zice că sunt chiar "cântecele" mahalalei, periferiei urbane ori ținând de o anume stratificare socială, ci, mai degrabă, ale "marginilor" limbajului, formelor repudiate de exprimarea cultă etc., dar în care poetul "descoperă" grăuntele de frumos și ne "somează" să nu-l ocolim. Așa vom face. Am învățat demult lecția de la "florile" lui Baudelaire, Arghezi și ale altora.

A "literaturiza neliteratul" – sintagmă-program. Am zice că avem cea mai sintetică "artă poetică". Aceasta ne obligă să-i prezentăm cititorului unele mijloace la care a recurs poetul în ludicul său excurs liric.

Să improvizăm un "inventar" al procedeelor, al stratificării semantice a cuvintelor "disciplinate" și repuse în "drepturi". Chiar el, poetul, ne sugerează o cale atunci când ne trimite la un, de el inventat, "vocalimbar".

L-am depistat și în exersarea "exprimării libere" (dar nu abuzive!) și în tentativa de obscurizare printr-o risipă meteorică de sonorități fonetico-lexicale. Aici aflăm sursa truculenței de limbaj, anularea condiției unor termeni de a rămân cu identitate de proscris.

"Vocalimbarul" lui Florentin Smarandache este mult mai bogat în "articole de dicționar" imagistice și inepuizabil în registrul conotativ.

Cuvinte obtuze, "lăhuze", rufoase, odorante (unele, creații proprii). Sintagme ori expresii asemănătoare se "transformă" în travaliul autorului și prin arta lui, în nevinovate forme de comunicare. Exact asta am vrut să spun.

În general cunoscute, elementele formatoare ale "vocalimbarului" ne apar cumișite, "umanizate", recondiționate, circulante, re-investite cu sensuri noi, "abilitate" și re-abilitate.

În număr mare întâlnim apelative "denigratoare" (la purtător!) sau depreciative: Adâncosu (și altele subliniate parodiază nume de personaje din "Țiganiada" și fac parte din poemul urzit în maniera înaintașului, "De-a Țiganiada", dedicat lui Ion Budai Dealeanu), Așchimodie, barabulă (cartoafă), bleandă, diavolo (feminin de la diavol), Fălfăcosu, Flerțotino, foflenchi,

Gâgă, ghioală, Grăsan, gorobete, Moaca, mocofan, 'Ntunecosu, nătăntoala, netot, pezevenchi, Pițipoanca, popândău, prostofilea, Salvadosul (subtil, licențios), Spăimântosu, Șestache, tătătloagă, tălâmbă, Țoapa, Zăcioalo, zălugă, Zăngănosu, Zgârcioabă etc. etc.

Tot în "vocalimbarul" poetic rulat de autor am înscris și formele prelungite prin triplarea unor vocale, care în text consumă emoțional, exclamativ, admirativ, depreciativ, într-un cuvânt – literar. Cu această funcție, cuvântul respectiv devine vocabula "cheie" prin încărcătura "interjecțională".

O reconversie a emoției metaforice în opusul ei, dar tot cu funcție de comunicare sensibilizatoare. Iată câteva "mostre": albiiit, îmbătrâniiii, faaacii, traalagi, pupaaau, sooomn, nasoalăăă, grasăăă, coarneee și... mârriitaaanuuu.

Toate sugerând un superlativ absolut cu efect sigur în plan efectiv. În această manieră menționăm și reiterarea unor forme de instrumentalism fonetic de sorginte marinetiană, ca în interesantele poeme *Romancero* și *Sâc! Sâc!*, cu sonorități ingenioase. Captante.

"Zicerile" de toată ziua sunt montate în structura poemelor ca părți integrante, ritmice. Unitatea lor ideatică infuzându-se în fluxul liric, poetic, chiar și atunci când

șochează: "Muiere cu ifose/ ori tifose", "gata să gesticuleze/ ori testiculeze", "fac și eu ce nu pot/ literaturizez neliteratul", "ostenească-se în pace", "minte de dragul adevărului", "nu lăsa pe astăzi,/ câine/ ce poți face mâine" etc.

În versuri aparent banale din poemul cu titlul absolut banal *Nea Marin și țața Veta*, poetul se ascunde în cioplitori lapidare și așchii de cuvinte, pictând un veritabil portret literar "în negativ" – "Bey, Mărine, bei/ papă-lapte/ și papă-mujdei/ Afemeiat/ Afumător/ Abăutor/ Te-a lăsat vedere te-a lăsat/ muierea/ Te-a fost încornorat/ împărat/ Și te-a scărpinat/ în scărpinat/ Stema-ta ne-ste-ma-ta ce estima/ pe un șezlong șezândă/ ascultând știrea curândă" ...

Ironia este la ea acasă ca fundal muzical în jocul "de-a cuvintele". Un fel de exprimare – după vulg vorbind – de "poezie de poezie", dar și invitație la tăcere și re-gândire a abordării din partea criticii "dirijiste", închistate în dogmatismele teoriei literare, neo-moftangiste și rafinate (în rafinărie!).

Iată un titlu amintind de scrisorile cătanelor: *Poezie de Ilie* – "Un pom și-o poamă/ un om și-o oamă/ O cheie și-un chei/ o femeie și-un femei/ Un cocoș și-o cocoșă/ Fata și-a luat un făt/ Moșul și-a luat o moașă/ un galoș și

o galoasă”. Ironia nu e doar subtilă, ci și dură, hazlie și înceată în semnificații lucide.

Partea a II-a volumului intitulată ”Argotice” este așa, dar nu prea. Reținem unele titluri șocante, altele aluzive, cum ar fi *Măgădan Mare*, amintind de pleonasmul culte elitare. Marea vedetă(!), marele geniu(!), marele savant(!) etc. repetăm și accentuăm disponibilitatea-avalanșă a autorului în ”manipularea” limbajului.

Nu ne formalizăm în a scoate la iveală acele licențe lexicale ori inserții din vocabularul gitan, care ni se par împovărate la lectură, legitimând forme de exprimare zoo sau orăcăiala.

Un volum-sfidare care merită citit, nu doar pentru amuzamentul facil, ci pentru un anume ”afront” sau bobârnac îndreptat, evident, împotriva uzurpatorilor, celor care se joacă ”de-a poezia”. Este și aceea o formă, o luare de atitudine.

E de reținut dacă publicul cititor va avea răbdare în aflarea ”cheii” pentru decriptarea a ceea ce în aparență nu pare să implice un asemenea procedeu de lectură.

Poate pe cineva să amuze ceea ce s-a dorit a fi *Imnul olteanului american*, dar, în realitate, nu e decât un rateu fumigen. Putea lipsi.

Ar fi o gravă greșeală să ne hlizim citind o astfel
de carte.

E doar o părere!

Cronică apărută în revista *Unu*, Oradea, Nr. 8-9 (126-127),
2000, pp. 26-27.

Al. Florin Țene

Destin

Noul volum, intitulat *Destin*, al paradoxistului Florentin Smarandache, apărut la Editura Ajus, Craiova, se află sub zodia conceptului rațiunii care conține trăsături esențiale ale principiului randamentului.

În contradicție cu semantica titlului, „Destin”, (titlul unei piese fără actori, fără decor, fără dialog, ce sugerează „interiorul” unui fenomen își asumă, prin extensie paradoxală, exteriorul său), ceea ce înseamnă un dat al Creatorului și acceptat de cel creat, cuprinde o paletă largă a vibrațiilor literare ale autorului (nuvele, povești de adormit copii, teatru scurt, eseuri, culegeri de folclor, interviuri, versuri experimentale, versuri vagaboante, semi-colaje lirice), ajunge la viziunea unei forme superioare de rațiune/ irațiune care reprezintă tocmai negarea acestor trăsături, întrucât ea este receptivitate exprimată prin negarea ei.

Pentru a înțelege mai bine literatura lui Florentin Smarandache e bine să-i cunoaștem, în parte, activitatea. Profesorul Florentin Smarandache, de la Universitatea New Mexico din SUA, s-a născut în Bălcești de Vâlcea și

a publicat 38 de cărți de matematică (teoria numerelor, geometrie neeuclidiană, logică), filozofie, și literatură (poeme, proză scurtă, teatru, eseuri, traduceri) în română, franceză și engleză.

Așa cum am aflat din revistele de specialitate, Florentin Smarandache are un loc bine definit, deoarece, în acest domeniu există câteva noțiuni numite Funcții, Secvențe, Constante și Paradoxuri Smarandache, incluse în enciclopedia americane.

În filozofie, a introdus „neutrosafia”, dialectica lui Hegel generalizată la structurile de bază ale matematicii.

Curentul de avangardă numit *paradoxism* a fost întemeiat de el, prin anii 1980, la care au aderat multe personalități de pe mapamond, acest curent se bazează pe folosirea excesivă în artă și literatură a proceselor antagonice, interferând în originalitate legături între matematică, filozofie și literatură. Poemele cu formă fixă, numite „distihul paradoxist” și „distihul dual”, sunt inspirate din logica matematică.

Piesele sale de teatru sunt experimente literare ce uzează de permutarea scenelor și de tehnica contrastelor dintre lumină și întuneric, dintre tăcere și sunet, dintre logic și illogic.

Florentin Smarandache nu face parte din nici o grupare, el este unic. Poate de aceea, interesele de grup (în special cel optzecist) nu-l promovează în țară, menținându-l în conul de umbră. La aceștia nu primează valoarea ci relațiile interumane, spre delirul galeriei, reînviind idealuri brahmanice, orgolii de casă, trufii impenitente.

Cultura la Florentin Smarandache este un text în care se auto-reflectă literatura (vezi interviurile din „Destin”), cu întreaga mecanică a scriiturii, în care ludicul, livrescul dizolvă heteronomia metafizică, sugerând o teleologie a textului. Unde cartea scrisă este socotită abis al cărții vieții.

Personajele trăiesc noțiunea de tragedie într-un text conștient prin acele părți ale lui care sunt personajele, că destinul lui nedepășit este să fie scris de cineva din afară și construit anume pentru a fi, scriindu-l, *destin*.

Poezia caracterizată prin expresivitate și metaforism centrifug emană un puls al esențelor rostogolite în fibrele secvențelor ce poartă povara sisifică a existentului, a vieții însăși, care este paradoxul înțelegerii ei – viziune de nuanță a unui univers infinit înregistrată în irișii unui inițiat, care va fi sărit pe ferestrele *crispării* ca să intre pe ușa *paradoxului*, apoi în

aula vitraliilor, în căutarea unui liman de „*pax magna*”, de unde sunt zărite înălțimile incomunicabilului.

Noua carte a lui Florentin Smarandache nu iese din tiparele cunoscute de până acum, unde „*obiectualizarea*” omului, esențială, apare răsturnat, la fel ca la Hegel.

Obiectul (adică obiectualitatea ca atare) este doar obiect pentru conștiință. În primul rând în sensul că conștiința este „adevărul” obiectului, iar acesta doar negativitatea conștiinței; obiectul este „instruit” (creat, produs) de către conștiința însăși ca depozitare și înstrăinare a ei; el trebuie „suprimat” din nou de către conștiință, „readus” în conștiință.

Obiectul la Florentin Smarandache este, potrivit existenței sale, simpla negativitate, neant, simplul obiect al gândirii abstracte, căci la Florentin Smarandache conștiința de sine este redusă la gândirea abstractă; de aici provine paradoxismul ce glisează între logic și ilogic, logicul înțeles ca ilogic și ilogicul ca logic.

Nuvela „*Geamantanul vernil*” este o relatare a aventurii unui geamantan, confundat cu unul urmărit de o bandă de tip mafirot în „plasa” căreia a căzut martorul Nae Poenaru.

În final, confuzia este lămurită, geamantanul revine la proprietară, fiindcă toată această tevatură s-a datorat unei confuzii și coincidențe, paradoxale, al unui pardesiu gri pe care îl purta proprietara geamantanului.

Piesa de teatru „No exist!” cu patru personaje, este un metaforă, unde muntele reprezintă culmile spirituale iar Valea este a Fericiei, când conștiința este gândirea abstractă și formele vieții reale sunt înstrăinate ca forme ale cunoașterii înstrăinate.

Nuvelele ca și eseurile emană o dialectică hegeliană a negativității ca principiu motor și creator. Florentin Smarandache concepe existența umană ca un proces al conștiinței acesteia, obiectualizarea ca dezobiectualizare, ca autoînstrăinare și ca suprimare a acestei autoînstrăinări. El sesizează esența *gândirii* și concepe conflictul paradoxist ca rezultat al propriei sale gândiri.

Poeziile lui Florentin Smarandache își au originea în mentalități populare și obiceiuri tradiționale care prin inversarea planurilor produce sugestii morale, ca în poezia lui Marin Sorescu.

Intruziunile ochiului realist în „oglinzi paralele” creează distihuri paradoxiste. Distihurile duale sunt poeme unde al doilea vers este obținut prin substituirea unor semne din primul vers, împreună cu același înțeles,

unitar, definind titlul, sau făcând legătura cu el. „Arta la marea știință/ ori știință la marea artă” (Creație).

Volumul „Destin” de Florentin Smarandache aduce noi clarificări în creația paradoxistului Smarandache, unde cunoașterea care se obiectualizează se pierde în obiectul ei. Ele apar ca alteritate, ca ceva în afara științei, dar necesară ei, care au pierdut legătura intimă cu conștiința, dar care s-a exteriorizat în ea ca forță independentă de conștiință. Tocmai această înstrăinare se transformă în recâștigarea esenței adevărate.

Paradoxul lui Florentin Smarandache, *nolens, volens*, demonstrează în fapt o formă de viață neagresivă care, cel puțin potențial, demonstrează, eventual, valori calitativ noi, a adevărată reevaluare a valorilor.

Cronică apărută în *Provincia Corvina*, Hunedoara, nr. 17,
martie 2001, pp. 17-18.

Mugur Grosu

Outer-art. Avatarurile unui comentariu critic

Se spune că un reprezentant al școlii Ukiyo-e obișnuia să se semneze Hoksai - cel nebun după desen. Sunt nevoit să folosesc sintagma se spune că deoarece merg pe mâna celor ce popularizează semnalele îndepărtate ale lumii artelor plastice. Mircea Eliade ne-a inoculat obsesia că fără acces direct la sursa citată ne asumăm riscuri penibile. Așa este. Iar tu, cititorule, trebuie să mă crezi pe cuvânt ori să te îndoiești, după cum ți-e nevoia. N-am avut niciodată privilegiul să ating cu privirea o gravură sau o pictură de-a lui Katsushica Hokusai, deși personalitatea sa mă interesa în cel mai fin amănunt, măcar pentru a percepe cât mai fidel acele resorturi ascunse care unesc școala japoneză de impresioniști, apoi pe impresioniști de artă modernă și celelalte... Nu pot rămâne în sânul frazelor dubitative când vreau să pătrund anumite semnificații. Fără de voie, sunt robul uneltelor meșterite deja în timpuri pe care privirea nu mai poate să le străpungă. Farmecul discret al

culturii stă, poate, chiar în acest șir de voaluri pe care și le-așterne singură pe obraz cu trecerea timpului. Obiectele sale dispar în timp, își pierd carnea și oasele, din locul concretului imediat, trivial, țâșnește o jerbă de mitologii pe care le alimentăm cu fervoare. De unde această inesațiabilitate? Demitizăm, deflorăm, degajăm, telurizăm, disecăm, popularizăm, profanizăm, demascăm, deconspirăm, comentăm, traducem, trădăm - câte cuvinte pentru un spațiu atât de strâmt, mereu același... După ce golim camera, măturăm rafturile, aruncăm toate borcanele goale, aliniem frumos restul pe raft, îi punem fiecărui obiect un nume nou, lipim etichetele și... o luăm de la capăt. Am făcut aceasta lungă înșiruire în loc de introducere pentru ceea ce urmează: o prezentare a albumului lui Florentin Smarandache, *Outer-Art* - Ed. Abaddaba, 2000: *experimentation in paintings, drawings, dratts, computer design, collages, photos - 100 coloured, 15 black/white pictures*. Autorul lor, ce-și spune simplu *The (non)artist*, a generat în ultima decadă o serie de manifeste culturale pe seama cărora nu vreau să mă (mai) exprim. Aș fi restrâns toată aceasta poliloghie la o semnătură: F. S. - cel nebun după experiment.

Por qué? Por qué no! - ar spune însuși F.S. în fapt, după ce veacul va scoate vălurile de la naftalină și le va

așeza frumos peste obrajii fleșcăiți ai contemporaneității, s-ar putea ca polologhia sa lase locul mitologiei, monomania artistului sa devină stereomanie prin pungile de sub ochi ale activiștilor culturali, și din aburii ciorbei atunci sleite să mai rămână doar aceste cuvinte, bune de cusut pe ștergare la vreun parastas academic: *F.S. - cel nebun după experiment*. Cei ce vor oficia vecinica sa pomenire vor hâțșna calorimetre defecte în loc de cădelnițe, primadonele epocii vor scoate zbierete calofile, indispensabile, corifeii administrațiilor (non)culturale își vor demonstra abilitățile și virilitatea țintind cu salivă în dreptul accidentelor lui biografice, alții vor sări să îi ia apărarea și vor înființa o ligă pentru propășirea non-artei și paradoxismului, impunând prin greve spontane și blocări de autostrăzi introducerea speciei în manualele alternative de caligrafie, câțiva studențași la arte/filosofie/litere/cifre vor proba noul gadget în vreo teza sinucigașă - motiv pentru care vor fi exmatriculați. iar apoi vor primi burse și premii de la organizații occidentale, un industriaș isteț va turna câțiva kilometri de peliculă pe la Hollywood, cu multe scene de sex/violență și efecte speciale (paradoxiste), de unde poporul american va devora tot felul de picanterii despre Florentin și frumoasa lui, Ely, pe care a fost nevoit să o

lase acasă, înecată!-n batiste-oltenești, în timp ce el fugea peste graniță urmărit de-o armată de securiști - scene pentru care se vor consuma câteva tone de muniție, iar bugetul va fi depășit de situație (producătorul va face infarct și 3 figuranți vor muri în timpul filmărilor -alți 7 sau 8 vor fi răniți intenționat pentru-a menține isteria presei), sigur că totul se va sfârși cu bine, Ely îl va regăsi pe El undeva prin America, poporul american va ieși clefăind de la cinematograful, mândru că a contribuit iar la salvarea civilizației planetare, motiv pentru Academia Română va lua atitudine, va pune în mișcare o armată de funcționari belicoși (dar, inevitabil, peltici) pentru a-i recupera osemintele, vor fi -înălțate 20 de monumente (paradoxiste), la Bălcești se vor desfășura anual seminarii internaționale și alte festivități costisitoare pentru celebrarea planetară a smarandachismelor de orice natură, copiilor și se vor organiza concursuri de desene pe-asfalt cu năsul, iar mămicile lor vor fi îngrijorate doar că nările plozilor nu vor sângea suficient de puternic pentru a-i califica în semifinale... Doamne, cum te pot fura frazele... Au trecut câteva zeci de rânduri și nu v-am spus nimic despre *Outer-Art*. Poate doar în acele ultime fraze, unde-aminteam de o scenă reală, în care Florentin Smarandache pictează cu nasul: asta-i buba sa naturală, îi

curge sânge pe nas și, printr-o mișcare bruscă, de spadasin (non)artist, a deturnat accidentul acesta spre experiment artistic; alte accidente, mai mult sau mai puțin premeditate, mai mult sau mai puțin gestualiste, minimaliste, antimaniheiste sau procedurale s-au pus sub aceeași pavăză experimentalistă, s-au lăsat ambalate-n fițuici teoretice, teancurile s-au strâns în grămezi specifice, au fost legate, împachetate, despachetate, strânse fedeleș și expediate la o editură. Despre conținut e mai greu de vorbit. Conținutului i se opune din răspuțeri anecdotice: F.S. cel nebun după experiment. Nu știu dacă lui Florentin Smarandache îi este hărăzit să urmeze traiectul postum descris din scenariile de mai sus. Nu știu de ce mi-a venit să vorbesc despre asta. Ba știu. Florentin Smarandache față cu inertțiunea nu își plătește cauțiunea; față cu starea de a nu fi are o obiecție importantă - fie ea și (non)artă el își celebrează nonparastasul chiar dacă pentru asta mai trebuie să picteze eu nasul...

Recitind rândurile de mai sus, scrise în urmă eu trei săptămâni, am încercat un bizar sentiment de regret; spun bizar pentru că pe mine, care locuiesc într-un soi de periferie, nici măcar sentimentele de regret nu se înghesuie să mă viziteze (ba aș îndrăzni, cu și mai mare regret, să spun că absenteismul acesta s-a extins asupra

tuturor sentimentelor) - bănuiesc că din pricina câinilor. Seara, când îmi strâng cioburile împrăștiate prin lume și le îmboldesc alene spre casă, când intru pe Strada Cișmelei și văd contururile deșănțate ale blocurilor, îmi pare că numai lătratul și colții câinilor le mai țin în picioare, altfel ar fi căzut de multă vreme din picioare - din lene, subnutriție sau plictiseală. Cotesc cu bicicleta prin ultimul gang și-n bezna de-aici mă pândește un soi de liniște umedă, pătrund în ea ca-n fălcile băloase ale unui câine, înaintez tăcut și de fiecare dată mă mir când ajung teafăr în fața scării. Iau bicicleta-n spinare și-ncep să urc scările până la etajul 3, călăuzit cu indiferență de lumina scărilor care se stinge brusc, fără nici un preaviz, chiar înainte de ultimul etaj; restul mișcărilor le fac mecanic, pe întuneric, scot primul rând de chei, deschid ușa de la uscător, las bicicleta, închid ușa, urc mai departe, scot alt rând de chei, deschid ușa, intru în casă, alunec prin hol, pătrund în cameră, dau să aprind lumina, instalația sughițată în somn, bâjbâi după priză, aprind o veioză, în sfârșit, un bot de lumină. Odată cu ea apare și camera mea, o jumătate goală, de sus până jos, colțul spre care pot să privesc inocent ca un prunc, în cealaltă jumătate se află totul, teancuri de cărți și de obiecte înghesuite geometric, toate acele lucruri strânse aiurea

prin cele mai recente sau mai îndepărtate năpârliri ale lumii atinse în treacăt de conturul făpturii mele; de undeva, din jumătatea aglomerată, extrag după câteva nazuri un obiect, de data aceasta volumul *Outer-Art* al lui F. S. (cel nebun după experiment), îl duc dincolo, în jumătatea goală, pun pereții goi să-i dea roată, îi las câteva minute singuri și ies să-mi procur o cafea. Mă întorc și, puțin mirat, găsesc lucrurile la locul lor, nimeni nu vorbește cu nimeni în lipsa mea. Pereții-mi zâmbesc subțire, eu smalțul căzut parcă cerându-și scuze, cartea-i la locul ei, pe podea, lucioasa și îmbufnată, întind mâna și o deschid la întâmplare, pagina 47. Vâââjjjjj, dreptunghiul galben traversat de un soi de dreptunghi cu părul roșcat. Ușor înclinat spre dreapta, cel galben; ușor. imperceptibil încovoiat în jos cel eu părul roșcat; în fapt, nu s-au atins nici o clipa unul pe altul; roșcatul trecu levitând de la stânga la dreapta, nițel cam grăbit, cu părul în ochi, cu ochii-n pământ, nici nu s-au salutat; doar o dâră de aer rece a dislocat geometric, de la stânga la dreapta, câteva fire de galben din dreptunghiul galben; și nu știu de ce, am senzația pentru o clipă că cel roșcat și-a trecut repede eu degetele prin păr, mimând indiferența, chiar înainte de ieșire; acolo, în colțul din dreapta sus, la capătul intersecției, un abur tardiv tulbură întreaga pagină. Dacă

privesc cu atenție, cel galben a întors privirea în ultima clipă spre cel roșcat, pare că s-ar fi dezlipit de bună voie de-acolo dac-ar fi îndrăznit, dacă celălalt i-ar fi dat un cât de mic semn de bunăvoință; roșcatul însă n-a mai ridicat ochii; doar umbra încovoiată din tâmpla dreaptă mărturisește un soi de regret ascuns; s-ar putea chiar urî pe sine pentru aceste regrete. Încordată în propriile sale unghiuri, camera mea ridică ochii din pagină; aerul rece ne traversează iute și poate chiar acum, această trecere încovoiază și umbrește, însă foarte discret.

Dincolo de ferestre, luminile blocurilor au prins să se stingă, una câte una; în bezna clară, geometrică, nimeni nu mai traversează pe nimeni.

Pot de pe-acum sa dau pagina zilei viitoare.

Cronică apărută în *Suplimentul de Marți* al ziarului
Observator, Constanța, Nr. 74-75, 20 martie 2001.

Mircea Radu Iacoban

Soarta unui om

Ciudat personaj olteanul Smarandache! Și-a lăsat nevasta cu un copil mititel și altul pe cale să se nască, spre a o „tăia” către Istanbul prin septembrie 1988.

Motivul: ”nu-mi dădea post, nu-mi dădea participarea la congrese internaționale” (deși, o vreme, fusese profesor în Maroc). Matematician (o ecuație îi poartă numele), crede mai degrabă în poezie, fiind convins că va face carieră în lumea cea liberă a artelor (”sint în mine o uriașă forță de creație...”). Are intuiții politice exacte (”Cel mai mare dușman al comunismului, este, desigur, comunismul”), inclusiv în ceea ce privește propriul destin literar, pe care îl întrevede când în negru (”Sunt un om de rând, cu inteligență cel mult medie... n-am creat nimic serios, numai poante, giumbușlucuri de stil, speculații minore, jocuri grăbite de cuvinte, frânturi de idei... Sunt oare un grafoman? Un maniac...? Sufăr de neluare în seamă.”), când în roz, arătându-și convingerea că marile edituri din Apus îl vor potopi cu contracte, teatrele de pretutindeni îi vor juca piesele, va ”rupe gura Americii”

cu expozițiile de pictură și la nevoie, în lipsa unui public interesat, și-l va crea.

Cu o singură condiție: să i se aprobe emigrarea în SUA. Până una-alta, este nevoit să înfrunte iadul din lagărul turcesc, unde sute de fugari asemenea lui (polonezi, ruși, bulgari, moldoveni) așteaptă cu anii să-i accepte Occidentul.

Compania nu pare deloc selectă: borfași, ratați, bețivi, fumangii; dacă mai rezist în jungla asta 6 luni, ajung și eu animal ca ei.”

A trebuit să rabde nu 6 luni, ci 14 și, pentru a câștiga câteva lire, descarcă, noaptea, camioane cu cenușă, trage la roabă, zugrăvește casele turcaleților. Tot ce câștigă cheltuie pe scrisori. Trimite sute de epistole în cele patru vânturi, solicitând unor personalități din lumea literelor și a științelor exacte să pună o vorbă bună pe lângă organisme internaționale, doar-doar s-o îndura America să îl primească. Deziluzie după deziluzie: din camp se pleacă pe alese (“cel mai tâmpit evreu sovietic are prioritate înaintea celui mai bun est-european”), iar americanii, în loc să se îndure de soarta celor ce au cutezat să evadeze din estul comunist, ”au suplimentat cu 20.000 numărul de vize pe 1989, dar le dau la întâmplare, prin tragere aleatorie, făcută de un ordinator. De ce nu ne iau

pe toți nenorociții din lagăr?” Se teme de vizita medicală, fiindcă dacă ești suferind, nu te acceptă nicio țară. Așteptarea tâmpă se lungește peste măsură și singura consolare ar putea fi aceea că alți locatari zac în lagăr de 5-7 ani.

Răspunsurile la SOS-urile din scrisori, atâtea câte sunt, nu par chiar încurajatoare. Virgil Ierunca îl asigură că “va dedica o emisiune mult mai târziu” antipoemelor lui Smarandache (n-a făcut-o nici până azi), întrucât, preciza criticul, acum “susțin doar scriitorii asupra cărora s-a năpustit Securitatea.”

Revistele cărora le trimite poeme îl refuză politicos, solicitându-i literatură anticeaușistă. “N-o să mai citesc nici ziare românești din exil. O să termin și cu emisiunile înveninatoare. Ele m-au manipulat conștiința, iar partidul, pe de altă parte.”

Pour la bonne bouche, biblioteci simandicoase (“Centre Pompidou”, “La Maison de la poésie”) refuză să-i primească placheta de antipoeme, tipărită cu mari eforturi, pe speze proprii. O revelație: “În comunism, am criticat comunismul. În capitalism, critic capitalismul. Deci, n-am loc pe globul ăsta.” Tot timpul completează sumedenie de hârtii (“actele mici”, “actele mari...”) în care este sfătuit să inventeze bătăi la Miliție și anchete dure la

Securitate ("n-au cum să verifice!"), întru creșterea cotei de dizident. În rest, jurnalul lui Smarandache conține o sumedenie de notații mărunte mustind de sinceritate, liste de cumpărături, fleacuri, zvonuri, griji, nevoi – totul redactat frust, cu totală lipsă de menajamente față de sine și ceilalți...

Cartea "Fugit"... am primit-o din America. Mi-a trimis-o Florentin Smarandache, iar pe autocolantul tipărit negru pe auriu este înscrisă adresa unei Universități din lumea nouă. Ceea ce înseamnă că, până la urmă, olteanul a izbutit.

Amară experiență!

Cronică apărută în revista *Interferențe*, București,
4 mai 2001.

Tudor Negoescu

Experimentând experimentul

„Într-o societate paradoxală nu poți fi decât paradoxal”

(Florentin Smarandache)

Să-nchizi pasărea în cușcă și să-i spui, cu ipocrizie: „Ia-ți cerul în primire, semnează pentru el, în numele înaltelor noastre idealuri revoluționare! Această nouă închisoare este noua ta libertate!” de fapt, acesta este scenariul diabolic al oricărui regim totalitar. Iată ca a făcut comunismul cu ființa umană, o ființă liberă prin excelență; I-a răpit cerul, i-a răpit libertatea, a încorsetat-o într-o monstruoasă cortină de fier.

Să falsifici falsul, să-l cosmetizezi până la caricaturizare! Iată fața reală, de-a dreptul paradoxistă, a comunismului românesc, a fost cea mai dură mișcare de oprimare a omului trăitor în spațiu european. Din această cauză, părintele, mentorul paradoxismului nu putea fi decât un român. Și dintre români, numai un matematician, un om al rigorii științifice pute să ne convingă că trecerea de la paradox la paradoxism se poate face fără o abstractizare forțată a materialului brut avut la dispoziție de artist (non-artist?).

Accesând site-ul românului Florentin Smarandache, am descoperit un non-conformism supărat pe artificialitatea vieții (sociale, politice), dinamitând cu eleganță canoanelor așa-zisei epoci de aur a comunismului. Început ca un protest împotriva totalitarismului, paradoxismul ni se relevă acum ca un protest împotriva tuturor ideologiilor, tuturor îngrădirilor.

Paradoxismul este oglinda în care comunismul a putut să-și admire în liniște hidoșenia! Comunismul avea nevoie de paradoxism, de „paradoxul în acțiune”!

Parafrazându-l pe Nietzsche, acum, la început de secol 21, Florentin Smarandache pare a lansa, cu disperare, un mesaj cu caracter ultimativ: „Arta a murit!”, dar noi, am continua, în spirit pur paradoxist, parafrazând un ilustru autor englez: „Trăiască arta ta, non-artistule, Florentin Smarandache!”.

Părerea noastră este că, atunci când și-a propus să facă literatură, artă... fără a face literatură, artă, autorul a ocolit cu dibăcie capcana păguboasă a, să zicem, dadaismului, și a ales, cu inteligența și spiritul pozitiv al matematicianului, tot literatura și arta! Dar însăși arta e, prin esența ei, paradoxală și artificială!

De altfel, chiar în acest punct, noi surprindem spiritul umanist al non-artei lui Florentin Smarandache.

Și nu mare ne va fi mirarea când, după ce vom studia cu acribie mecanismele paradoxismului, vom descoperă că, pe lângă aura lui de joc interactiv cu față umană, paradoxismul va îmbrăca, în timp, haina de gală a unui adevărat umanism!

Românul a început prin a diseca, prin a experimenta, prin a goli de metafizică absurdele experimente ideologice ale totalitarismului. De aici, până la a crea o estetică a absurdului nu mai e decât un pas. Dar, atenție, istoria avangardismului (și a avangardelor, în general) a confirmat, dacă mai era nevoie, că negarea singură nu este o premisă valabilă pentru obținerea libertății. Iar libertatea, odată obținută, începe să se degradeze, să se tocească, atrăgând după ea plictisul, maniera, ca în orice mariaj „fericit”. Negând și reconstruind în același timp, Florentin Smarandache speră să atingă acea stare de grație. Libertatea absolută. Speră să ajungă să atingă „fața vie a morții”. Dar, în opinia noastră, incitant va fi doar drumul spre libertatea absolută, calea!

Un mare iubitor al libertății, mimând jocul, dar la modul grav, românul muncește cu sârg și abnegație la construirea, pe pământ american, al Statuiei Paradoxiste a Libertății. Și credem că nu întâmplător acest român și-a

ales ca țară de adopție America, țara tuturor posibilităților... artistice!

Paradoxismul se impune ca o reprezentație cu public, în care autorul incită publicul (lectorul, ipocritul lector) nu numai să gândească dar, și mai mult, el însuși să creeze! Un joc interactiv în care autorul pune în scenă un savuros spectacol de lumini, și mai ales, de umbre.

Cu multă grație, un om de știință care, paradoxal, refuză arta, concepe de fapt un manual de artă, un manual de imaginație! Astfel, comedia de limbaj pe care o derulează, în plin spectacol carnavalesc propus de autor este doar o mască. Sub fardul clovnului, o privire mai pătrunzătoare i-ar surprinde lacrimile disperării, i-ar citi sufletul. Izgonit din „raiul comunist”, Adam-ul nostru s-a răzbunat inventând arma ascuțită a paradoxismului. După drama trăită în România, lui nu-i rămâne decât să-și etaleze neîncrederea în limbaj, ca vehicul și promotor al adevărului. Tensiunea creată este imensă. Să nu uităm că Urmuz, un avangardist de marcă, aflând ce se ascunde în spatele limbajului și neputând suporta marea dezamăgire, s-a sinucis. Ca protestatar care se respectă, Florentin Smarandache cheamă banalele convenții la o Judecată de Apoi, dar fără să recurgă la puerilele jocuri de cuvinte avangardiste, la desacralizarea acestor cuvinte, fără să-și

propună o spargere a limitelor limbajului, cum încearcă un Nichita Stănescu, bunăoară. El, ni se prezintă ca un non-artist dar, în realitate este un arheolog care sapă în materia brută a banalului, descoperind noi sensuri (contrasensuri?) uneori sclipitoare, încercând, chiar dacă nu recunoaște, o repoetizare a banalului. Este, dacă vreți, un automobilist care circulă cu viteză, dar numai pe contra-sens, numai pe contra-sensuri. Din acest punct de vedere, Florentin Smarandache este un anarhist al literaturii, un pericol public! Este un maestru al contra-sensurilor! Chiar dacă se trage din avangardiști de soi, sunt convins, el nu va fi perceput niciodată drept un terorist al culturii.

Chiar dacă iubește non-arta, chiar dacă scrie din supărare, hrănindu-se cu drogul paradoxului, fără să vrea, el face artă! Iată încă un român, un orgolios bine temperat, care luptă cu succes să ajungă în ilustra galerie a, de acum celebrilor, români „mondialiști”! Și pentru că toate acestea trebuiau să poarte un nume, li s-a spus FLORENTIN SMARANDACHE!

Cronică apărută în publicația *Clipa*, nr. 455, 11 aprilie 2002.

Marian Barbu

Literatura avizată de spații științifice

Un spirit iconoclast, în România ca și în Statele Unite ale Americii, al cărui cetățean a devenit, se numește de acum legal Florentin Smarandache (căcă înainte de 1989, a publicat versuri cu pseudonim, în țară și în Maroc)!

Apropiindu-se de 50 de ani, Smarandache poate fi mândru de a se ști publicat în câteva limbi de circulație – engleză, spaniolă, rusă, franceză și portugheză, dar și în alte arii de cultură, din Asia și Africa. Dacă acesta este scriitorul polivalent, în schimb, matematicianul întrece orice prognoze de citare, pe care le cunoaște vreun contemporan român.

S-ar deduce de aici gradul sporit de informațional, pe care Smarandache îl întreține ca focul într-o nacelă, mereu plutitoare peste spații necunoscute. Simplificând, vom concluziona că oglinda venețiană în care românul se privește, cu cauză și clauză, îl multiplică nu numai ca ființă, dar și ca valoare.

Ca literat, a abordat toate genurile și speciile – de la folclorul atât de diversificat și ispititor ca expresie, până la poezia clasică, ori modernă, pe care a răsucit-o, imprimându-i un nimb, definit paradoxist.

Odată instalat în fotoliul paradoxismului, matematicianul și-a adus de acolo nu numai logica, subtilitatea titrată și simbolurile translucide, dar și gândirea orientată spre un program anume. Cităm:

Teza fundamentală a paradoxismului – Orice lucru, fenomen, idee are un înțeles și non-înțeles în armonie contradictorie.

Esența paradoxismului: a) Nonsensul are un Sens (și reciproc); b) Sensul are un Non-Sens.

Deviza paradoxismului – O spirală, iluzie optică sau un cerc vicios.

Am redus la minimul necesar esența paradoxismului, deoarece rostul însemnărilor de față vizează o excepțională carte de critică și istorie literară, semnată de Ion Soare, în anul 2000, intitulată *Paradoxism și Postmodernism*, apărută la Râmnicu Vâlcea.

Dacă avem în vedere sutele de referințe critice din întreaga lume care au avut în vedere literatura creată de Smarandache, precum și câteva exegeze de frumoasă aducere aminte (Florin Vasiliu, C. M. Popa, Titu Popescu,

ș.a.) vom înțelege efortul uriaș al lui Ion Soare de a le parcurge și a decide ori a despărți valoarea de nonvaloare, pe paradoxiști de postmoderniști, de a prezenta ofensiva paradoxismului, pe ofertanții acesteia, dar și pe denigratori ori pe indiferenți. Cum aceștia sunt în mare parte din România, vom subscrie ideii lui Ion Soare că absurdul (literar) în Europa a venit din partea contestatorilor...noștri. un florilegiu critic pe tema aceasta, a lui Nu!, a fost, admirabil vehiculat de Eugen Ionescu în 1934. Ca apoi, aflându-se în Franța, pentru totdeauna, să mute pe acest NU! În lumea non-identității și modernității, după al doilea flagel mondial. Și astfel, teatrul modern european a intrat în consonanță, dar și în rezonanță cu teatrul american și cu cel din aria indiană.

Documentat, cum altfel?, când subiectul tratat te împinge spre cunoaștere universală, Ion Soare își concepe lucrarea pe două nivele: unul, pur documentar, altul, analitic. Primul se bazează pe o lectură integrală a scrierilor lui Smarandache și pe trimiterile referențiale, care trec peste o sută, făcând astfel loc infiltrației comparatiste, în majoritate, provenită din cadrul universului cultural românesc.

Accentul comentariilor lui Ion Soare vizează deopotrivă poezia, proza, teatrul românului americanizat.

Cum însă ghilotina paradoxismului a fost aruncată din grădina poeziei, fiind favorizată de zborul său de atâtea mișcări de avangardă ale sec. al XX-lea, era normal să-l cerceteze pe interlocutorul său iar sub două unghiuri: al teoriei și al practicii. Simplitatea voit programată de către Smarandache își are originea în calitatea transparentă a enunțurilor din matematică. Poetul vede cuvinte la deschiderea bipolară cu matematica. Trimiterea la Ion Barbu este necesară, deoarece i el, este posibil, să fi fost provocat de marea școlilor de matematicieni de la Göttingen. Apoi, de la Paul Valéry. Din acest punct de vedere, ar fi extrem de important să aflăm cumva, (de la Smarandache însuși!), ce profesii au cei aproape 200 de aderenți și simpatizanți ai paradoxismului, pe care Ctitorul i-a încununat cu o Diplomă de profil, ei provenind din 30 de țări ale lumii!

Pe de altă parte, aflându-le profesia, s-ar putea iniția un amplu studiu de sociologie literară, cu indicatori internaționali, vizând activitatea acestora înainte și după ce au devenit... fani smarandachiști!

Dacă mulți sau doar unii dintre ei au ocupații științifice, vom preciza că pentru ei paradoxul (și derivatele lui) li se pare normal să funcționeze, să aibă infuzii și revelații. Poate vor contraria numai prin

insuficiența argumentelor, instabilitatea sau parțialitatea lor. Oricum, nu vor ajunge la negare și indiferență.

Pe când indivizii altor profesii, cu precădere umaniste, care se consideră embrioni de spații fără frontiere, vor deveni cârcotași pe loc, obiectând, propunând și dând sfaturi încolo și înoace. Chiar faptul de a fi complici la omologarea unui nou curent literar, tocmai când, "libertatea de a trage cu pușca" a devenit un *modus vivendi* al democrației, nu numai că-i sperie, dar îi debusolează ca pe hoții de magazine.

În această ordine de idei, mi s-a părut superbă comparația lui Ion Soare în calificarea omului Smarandache cu acrobatul de pe sârmă, "ale căror oscilații mari la stânga și la dreapta, îl aduc uneori pe subțirele obiect, dar și... sub el".

Extinzând comparația la comilitonii lui Smarandache, vom subscrie sublinierii exegetului Soare: "Paradoxul este că echilibrul nu cade niciodată, întrucât cele două extreme se atrag și se susțin permanent".

Într-o piesă de teatru, intitulată pilduitor *Tragedie antică*, personajul Eschyl emfatic, dar poate exact, spune: "Sunt constant un dezechilibrat și asta mă face să stau în echilibru."

În bună parte, opera lui Smarandache (poetică, epică, dramatică) produce o "concomitență a contrariilor" (Titu Popescu) sau, cum spuneam noi înșine, realizează "o armonie a unor multiple elemente ale științei și artei". Nu numai la nivelul de suprafață al textului, indiferent din ce zonă ar veni el, ci și la cel de escortă, sau de subtilitate etajată. Pentru decodare, se impune însă o pregătire de specialitate, dacă nu este posibil egală cu a autorului, cel puțin o pertinentă informare teoretică în domeniile de abordare!

Florentin Smarandache se află de acum în SUA pentru a-și găsi libertatea, deplina libertate. Așa a crezut multă vreme, muncind nepermis de mult. Ori să faci literatură pe fondul unei munci epuizante, înseamnă nu numai o performanță, ci un act de eroism asumat. Atunci când românul a cunoscut toate mecanismele sociale și politice s-a revoltat pentru a doua oară și a scris un fulminant jurnal – *America, paradisul diavolului*, carte care a cunoscut patru ediții (1992, -2, 1994, 1999).

Nu știi dacă este simptomatic sau nu, majoritatea cărților de literatură ale lui Smarandache au apărut în limba română în România, deși ele au fost scrise în periplusurile sale de locație în SUA.

De ce? Cum? Când?

Sunt întrebări care depășesc spațiul unui studiu ingenios articulat, pe care profesorul Ion Soare ni l-a oferit într-o admirabilă polemică, purtată elegant, uneori eclatant, în primul rând cu autorul (teorie/practică), apoi cu mulțimea de comentatori, mai ale români. Ion Soare a impus un personaj - Florentin Smarandache, ca pe un nod gordian, care nu se lasă decriptat în gândirea lui de cerc ordonat – dar și un strălucit comentariu, vecin cu apropiata mare exegeză, mult așteptată, măcar după 50 de ani de viață ai olteanului genial, locuind între cele două oceane, Pacific și Atlantic.

Cred că după lectura acestui studiu, putem vorbi mai clar și corect despre dezvoltarea ulterioară a paradoxismului, a cărui menire, spune Smarandache, este "să generalizeze literatura în spații științifice (Lobacevski, Riemann, Banach etc), spații n-dimensionale și chiar infinit-dimensionale.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. Decembrie 2002.

Cecilia Sherban

America lui F. Smarandache

"Profesor de matematică, autor a peste 15 volume publicate în România, Maroc, Franța, SUA, poet premiat la Concursul de Literatură de la Bergerac, inițiator al curentului paradoxist, are cunoștința cuvântului magic, dar și a fragilității ființei. La 500 de ani de la primul pas al lui Columb în Lumea Nouă, un român descoperea America." Am transcris din postfața scrisă de Constantin M. Popa la *America*, jurnalul primelor zile de emigrare în SUA, petrecute, trăite de Florentin Smarandache după un exil de un an alți doi petrecuți într-un lagăr din Istanbul și la Ankara.

Cu toate că descrie cu sinceritate toată drama emigrantului care în țara tuturor libertăților se izbește de toate necazurile tocmai pentru a ilustra două proverbe românești "La omul sărac, nici boii nu trag" și "Nu da, Doamne, cât poate duce", cartea lui F. Smarandache este tonică. Îți dovedește că nu ești singurul peste care cad toate necazurile posibile, că poți răzbi la suprafață prin propria ta voință, printr-o perseverență nebună, prin voința de a nu te lăsa îngenuncheat de alienarea exilului.

Ca și *Jurnal de lagăr, America* este o carte pe care o recomand cu insistență tinerilor noștri prieteni: Florentin Smarandache a făcut dovada valorii sale într-o lume ostilă emigranților, capătă un loc bine meritat în noua sa patrie. Deci, se poate. Florentin Smarandache a făcut dovada că nu există ratare când omul are voință puternică, nu face compromisuri cu propria sa conștiință și este conștient că numai printr-o muncă și eforturi uriașe se poate realiza.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 2003.

Titu Popescu

Post-Paradoxismul

Când publicasem, în 1995, *Estetica paradoxismului*, nu mă așteptasem ca o asemenea riscantă construcție teoretică să înregistreze un ecou neașteptat: a apărut ediția a II-a în anul 2001, iar în 2002 să fie tradusă în limba engleză: *The Aesthetics of Paradoxism*. Dintre numeroasele referințe extrem de favorabile, menționez acum ce scrisese istoricul literar Marian Barbu – "este de o mare încântare documentară și de o rară fluență a democrației și a comparatismului." Este adevărat, un ferment al acestei primiri cordiale l-a reprezentat însăși personalitatea proteică, de un dinamism contaminant, a inițiatorului și teoreticianului mișcării, matematicianul și scriitorul Florentin Smarandache. În ceea ce mă privește direct, am fost incitat la a o scrie de experiențele liminare încercate în câmpul expresivității literare pe care le susținea paradoxismul, expresivitate căutată departe de cum eram obișnuiți să o considerăm, adică tocmai acolo unde intenția ei vizibilă lipsea. Or, o știm de la Tudor Vianu, acolo unde intenția artistică lipsește, lipsește și arta. Iată deci că Smarandache se ridică împotriva unei

asertiuni clasice a esteticii. Un impuls colateral l-am găsit în estetica informațională, care susținea că puterea informațională, care susținea că puterea de creație poate fi recunoscută doar în măsura în care ea a rupt cu tradiția (Abraham Moles); or, cazul la care mă opriseam era mai mult decât elocvent pentru aceasta.

Dar mai există o deosebire care trebuie făcută: între teoria excesivă a mișcării și practica obediență imposibilă, care nu o poate urma întrutotul, fapt care introduce o relativizare în ansamblul conceptului: nu poți fi total paradoxist decât încetând de a mai fi literat. Rezerva mi-am exprimat-o și la finele excursului meu de sinteză. Nici paradoxistul en titre nu dovedește altfel prin cărțile pe care le-a publicat ulterior: el a păstrat din paradoxism doar inventivitatea neconstrânsă, dinamica imprezvizibilă a relatării, insensibilitatea la orice constrângere formală, plierea imediată la stimuli, reactivitatea emoțională spontană. Paradoxismul lui din cărțile ultime ține mai mult de temperament decât de o codificare teoretică generală. S-a ajuns astfel la situația post-paradoxismului, decât a etapei ulterioare configurării doctrinei a mișcării, ilustrată de chiar întemeietorul și ilustratorul ei. Trei dintre cărțile lui din urmă, care o dovedesc, le vom răsfoi împreună.

Sunt cărți de călătorie, dintre care prima a apărut în două volume: *Frate cu meridienele și paralele*. Călătoriile pe care le face și le consemnează stau sub imboldul unei alerte generale și sunt reținute prin stimulii lor imediați. Notele autorului sunt agreabile prin lipsa de preconcepție și prin transcrierea lor impresionistă, ele se citesc ușor și condensează adevăruri care i se relevă spontan. Dacă se face o cazuistică, ea este cea a reacției directe străină de orice regie. Consemnarea urmărește mobilurile imediate și nu decurge din altceva. Memoria lui asociativă este spontană. De pildă, pe aeroportul din Los Angeles își amintește un banc cu negri și-l notează imediat, pentru ca din fraza imediat următoare să aflăm cum stăm cu pragmatismul californienilor. Stilul notației imediate este impregnat de argotisme și regionalisme. La un concurs al noilor staruri cinematografice se prezentau "țopârlane de-ălea fandosite." Pe toți componenții formației de la "Mignon" îi dă cu numele și este un atent înregistrator al faptului că familia Manea pusese stăpânire pe Academia Româno-Americană. Între participanții academici se simte "un terchea-berchea" și ia totul peste picior ca prostu', ca să nu-și dezvăluie inadaptabilitatea de "credul precum un copil". Reacțiile lui umane sunt paradoxiste. Are teama insecurității financiare ("Cheltuiam cu țârâita,

să nu rămân în pană financiară, c-aș fi sfeclit-o singur pe lume!”), iar exclamațiile îi sunt pe măsură (“Aiurea-n tramvai! Au mania grandorii – că vezi, Doamne, cu sediul la Paris – și a internaționalismului găunos”). Completările îl ilustrează: “Râdeam în sine: un țăran de la Bălcești și-o regină din Londra”. Identitatea este declinată în acest chip – “Am vrut să dau și eu cu nasul – ca un opincar al literelor răsculate. Și nu mi s-a părut mare scofală!” – și astfel intră, prin haloul ei hazos, în referințele preferate ale paradoxismului. Aflând că se fac “omoruri pentru pământ în Dolj”, i se trezește pofta să scrie un roman “à la Rebreanu”. În avion, își simte dispoziția estetică: “și pe mine m-a atras descrierea urâtului.”

Dispariția notațiilor dă farmec întregului. Lipsa de rigoare este programatică: “scriu pe sărite, ce-mi aduc aminte. Un jurnal neliniar” și asumată: “mai bine fulgurant, rapid, neprelucrat (brut), dar sigur”, fiindcă “eu compun așa cum simt, neconstrâns”. Paradoxal însă, căci fără nicio rigoare este extrem de dificil să dai “cea mai lungă scriere din literatura română”, fiindcă va fi minată de superficialitate.

Dar oralitatea ansamblului funcționează ca o scuză implicită și astfel, ce rezultă nu este atât de naiv precum pare. Între alte sprințare mențiuni, strecoară și

câte o remarcă politică acidă: "Nivelul de viață scade tot mai rău. Promisiunile puterii s-au dovedit hoții. O lume întregă dusă de nas..." Autorul este un impenitent curios, cultivă amănuntul cu febrilitate, ceea ce face ca adesea transcripția să se continue cu puncte de suspensie. În graba acestora, apar uneori adevărate reflexe lirice – "izul asiatic gingaș iese la iveală, parcă-i de mătase" – sau doar remarci generale asupra trecerii timpului sau a frumuseții locurilor vizitate. La îndemână îi stă analogia cu țara: coreenii "se luptau cu japonezii cum ne-am luptat noi cu turcii". Reflex de "Marco Polo al Olteniei", cu reacții gastronomice în consecință: "uleioase găтели, ptiu!" și cu remarci politice reductibile: chinezii din Taiwan au libertățile din vest, pe când cei din patria-mamă sunt restricționați. Și astfel, de la Marele Zid chinezesc, până la aborigenii din pădurile tropicale ale Australiei, autorul fixează în caietul de notițe bruioane... definitive, adică paradoxiste.

Volumul al II-lea din însemnările de călătorie *Frate cu meridianele și paralelele* se păstrează în general în aceiași parametri, dar cu două focalizări mari puternice: observarea critică a mediului și relaționarea personală cu cadrele schimbate – dar fără insistențe speciale. Oarecum mai tihnit își memorează deplasările în spațiul american

apropiat (Texas, Mexic). Notațiile au mai multă consistență stilistică ("Marea se confundă cu întunericul, câteva dâre albe scrijelind bezna (spuma sărată). Vuietul valurilor uruind. O noapte neagră. Parcă marea se răstoarnă. Undele se ceartă între ele"). Relațiile cu repere autohtone sunt adesea insolite ("Mi se pare atât de primitiv să citesc prozele sătești ale lui Galaction în aeroport, între avioane, într-o lume încărcată de electronică") și uneori revendicative ("distihuri paradoxiste – pe care puțini români le înțeleg/acceptă. Totuși, 40 de poeți de pe glob m-au urmat în Antologia a treia..."), în sensul nonconformismului pe care l-au adoptat temperamental ("Tot mă bate gândul să scriu o carte nonconformistă de fizică. Să-i contrazic pe mulți – și să le dovedesc") și autoironic – "modest ca un oltean lăudăros", dar "persistent în idee".

Partea ultimă a cărții condensează amănunte despre teoria sa asupra vitezei, prezentată la NASA, dar și rechizitorii la adresa metodelor de ocultare a oamenilor de știință incozi, care dacă refuzau să-și dea demisia erau calomniați ca... antisemiți. Și tot astfel, Florentin Smarandache, fost dizident politic în România, ajunge dizident științific în America!

În fine, cartea de călătorie cu focalizare mai precisă: *India magică*, caracterizând un loc care simte "chemare", fapt care-l duce direct la o nuntă indiană, pentru ca apoi să constate pe străzi că "toată lumea vinde și toată lumea cumpără".

Surpriza străzii este concurată de surpriza rămășițelor politice: secera și ciocanul pe garduri ("credeam că e pe cale de dispariție"). Magia Indiei nu-l scoate pe autor din impresionismul consemnărilor, dovedind astfel încă o dată că paradoxismul său este temperamental și numai apoi un concept în care crede. Se păstrează aceeași atenție jucăușă acordată consemnărilor anodine. Cel venit pentru conferințe de neutrosomie își permite să fie cel mai degajat pieton, antrenat de disparitatea întâmplărilor mici care-l rețin pe moment și pe care nu vrea să le uite. Fascinația mitologiei hinduse se încurcă în traficul haotic al străzii, transcrie atent, dar telegrafic însușirile spiritelor locale, dar și simbolurile ierburilor sacre, alături de consemnarea reacțiilor sale senzitive provocate de străbaterea unor locuri necunoscute. Astfel încât, jurnalul său provoacă genul constituit pe selectarea clasică a impresiilor. Se poate citi printre rânduri polemica autorului implicită cu modalitățile acceptate. Cum yoga îl învață că trebuie să te ajuți singur și că scopul vieții este fericirea, el se simte în

India degajat de orice constrângere și se lasă în voia senzațiilor imediate (fără a uita să noteze: "ah, îmi place acest paradox"). Se entuziasmează de tangențele sacrului cu viața normală ("dar specifice lor, renumite în lume, sunt scenele erotice. Iubirea sexuală este divină. Sculpturi în piatră împodobesc exteriorul acestor arhitecturi hinduse... Sex în toate pozițiile!"), dar continuă înregistrarea evenimentelor mici, care-i relevă spectacolul vieții cotidiene și confortul imediat (unde "e frumos de scris poezii").

Scriitorul se arată sensibil la paradoxurile întâlnite și le consemnează pro domo: "Paradox în acțiunea politică: non-violența fizică a devenit violența psihică, morală. Nerespectarea legilor britanice, nesupunerea la ordinele ocupanților prin pasivitate și ignorare a dus la imposibilitatea guvernării britanice în India, mai ales că Anglia ieșea extrem de slăbită din Cel De-Al Doilea Război Mondial în care, deși învingătoare, a pierdut un imperiu", Imperiul Britanic, unde soarele nu apunea niciodată!". Iată că nici în imperiul paradoxist...

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 2003.

Liviu Jianu

Agencia Noe

Între romanul lui Daniel Defoe, *Robinson Crusoe*, și *Jurnal de profesor în Africa* al lui Florentin Smarandache, există afiliații de sânge non-conformist și protestatar; ambii eroi naufragiază, primul, nevoit, pe o insulă necunoscută, al doilea, voit, în Maroc, în Africa. Primul este urmărit de canibali, al doilea este persecutat de societatea conformist-comunistă și/sau securitate. Primul găsește în persoana lui Vineri un ajutor util, al doilea este silit să-și fie sieși autor, traducător, profesor, și Vineri.

Ambii eroi își țin un jurnal în care își scriu urmele pașilor pe nisipul falezelor oarbe ale călătoriilor în țări ale minunilor, punând clipele ca pe niște mere roși în plasa amintirilor, mușcate lângă șemineul sufletului, cu pofta grijulie de stupar.

Florentin Smarandache este un melc care-și poartă casa în labirintul scrisului, și compune pentru a nu se pierde în singurătatea unui paradis al diavolului; îmi spune că nu are vecini în America, deși are vecini. Că trăiește printre vecini care știu un singur lucru despre vecini: că sunt oameni. Sau, mai știi, au dubii.

Singurătatea oamenilor este atât de covârșitoare, încât berzele care aduc copii în America angajează pentru această sarcină avioane, nepermițându-și ignorarea unei cuante măcar din scheduling-ul (planificarea) unei nanosecunde de bussines (serviciu/afacere).

Îmi mai spune că este un Robinson Crusoe în matematică, precum și în literatură, adică un străin despre care, aflându-se că este român, este supus unei cure de marginalizare.

Este nesingur doar în creație, domeniu în care intră și epistolarul. Calculatorul și poștașul electronic îi permit să țină continentele, și prietenii din spatele ecranelor, pe tastat dragoste.

Microromanul lui de călătorie *Jurnal de profesor în Africa*, liliputan, o odysee a unui profesor român în 1984, în Africa, este atât de dens în informație, spiritul lui de observație atât de pantagruelic deschis îngurgitării senzației și reacției, notele fugare atât de subiectiv – fantastic interiorizate, pe o scară a vibrațiilor consonantiste, încât jurnalul este un adevărat ghid al lui Challenger (*Lumea disăărută*, Arthur Conan Doyle), care sub carapacea copilăroasă a limbii române, pipăie o lume așezată bizar.

Acest nou Robinson Crusoe ia temperaturi, merge de-a bușilea prin diverse limbi și dialecte, pipăie fizionomii, și, ca un veritabil La Bruyere, caractere, combate bine, a la nea Iancu, lipește pe câteva curse România-Casablanca, în "Fugile" lui Bach din capcana soioasă de muște a obtuzității și indiferentismului societății comuniste, câteva afișe-manifest care coc aluatul paradoxismului a la Toulouse Lautrec, mic geniu aruncat etern la picioarele statuielor obtuze ale vandalilor potenți, el simte, se simte și își întoarce pentru cititor și stomacul pe dos, să fie căutat de orice dicton compromițător și în intestinul veșniciei.

Ca orice hipersensibil, care a mâncat praz de geniu, Robinson este și ușor paranoic, uneori atât, cât să descoperim viul de mirosul social al cadavrului; el face munca unei întregi agenții de informații, agenția Noe, dar o face nu rece ca un masterat în relații relative, ci caldă ca o spovedanie cu un ochi de răs, și unul de lacrimă. Marea lui calitate, ca un cronicar, sau Lawrence al Arabiei, este aceea că rămâne vulnerabil; nu are păreri preconcepute, dar cultura roasă ca un șoarece de corabie spațială îi permite sclipiri fulgurante, observații care pun în cioc cititorului fărâme crocante de odyssee 2002.

Și ce credeți că îl așteaptă pe acest Dor-Călător polivalent, chinuit de contraste, acasă, la revenirea în țară?

Nici măcar un post, în matematică. Nici un rând publicat, în literatură. Niciun rictus de sinceritate. Niciun mulțumesc, căci de unde? Cine să mulțumească unui jurnalist în neoficial? Fără covor roșu pe mânecă? În plin socialism, și comunism, cu chiu, cu vai, postul de suplinitor îl îmbrățișează, ca mantia otrăvită a lui Nesus, pe Hercule, și interdicția de a scrie până și "articole matematice".

Organigrama este ocupată de cetățeni "cuminți", de niște automate calate sub linia mediocrității, de cafea contrafăcută, care își conservă cu imaginație fetidă doar genialul perpetuum-mobile, care nu se oprește niciodată, pentru că stă pe loc de la început.

Florentin Smarandache a părăsit în cele din urmă patria, salvând măcar animalele de procese de turmă. Este un om periculos, pentru că amenința pacea cârmacilor fără corabie.

Agenția Noe, adică Florentin Smarandache, mai înghesuie cu *Jurnal de profesor în Africa* câțiva cititori pe pământ, așteptând senin potopul, care va șterge memoria ultimelor cărți, căci oameni care salută oameni pe aceeași

planetă au rămas puțini, și vor fi și ei, într-un fel sau altul, "așa sau așa", dacă nu rasial, economic, pictați în zeghea peșterilor spiritului, și în cele din urmă, șterși de atotputernici zei jubilând...

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. Craiova, 2003.

H. Breteanu

Epuizării realului în virtual

Fără îndoială, unul dintre cei mai prolifici creatori români și actuali, cu un registru de exprimare absolut derutant, de la matematici la pionieratul curentului paradoxist, Florentin Smarandache ne-a mai trimis două cărți, așadar avem o mică bibliotecă a sa!

Dedication (cu o pagină de gardă titrată în engleză *Antibook, dedicated to myself*) – este o oglindă fugară a orgoliului *auctorial* al poetului / paradoxist / matematician, profesor la Gallup. De ce nu? Reproșul sub-insinuat astfel, dă cu sorcova oltenește, de umor persiflant, meritat, unor moftangii care au eclozat și proliferat mereu „la Dunăre”, pe beizaditele plaiuri, „vorba lui Dinescu” ș.c.l. originalitatea acestei rare dispoziții de a lua în tifle tot ce mișcă, mai ales în limbajele corcite babilonian post-bizantin, irupa la Florentin Smarandache precum o a doua natură. Ceea ce continuă, aparent în recuzita lui M. Radu Paraschivescu, prin *Cântece de mahala*, autorul se amuză – frate americanizat „la mișto” cu ordinatorul; ludic, uneori preia motte-a-motte, inepuizabilul fond lexical pitoresc care bântuie ab-origine și în bagajele vorbăriei românului

oriunde se afla în lume, - și o face etalând ridicolul nemărginit al Babilonului lingvistic poporan, dar și cvasi-argotic actual.

Umorul colosal, condensat, irupe și astfel: "Alo? Casa de comenzi? – Da./ Pot să dau și eu o comandă?/ Desigur, vă rugăm!/ - La dreaptaaa!" (pag. 57) Ingenios, astfel de scurte petarde ilariante, à la manière de Sorescu, îi sunt reușitele aparte, deși continui să cred că Smarandache este un poet grav, însă care-și aplică hiper-lucid o terapie de șoc, contra fondului elegiac al simțirii profunde din primele cărți.

Tot ce scrie astfel Florentin Smarandache, probează o incredibilă disponibilitate, una parcă inepuizabilă, de a prelucra hazos, tragi-comic, calamburistic și inventiv, aș spune *super* (!), limbajele degradabile, comunicarea în criză generală pe mapamond.

Autorul, explorând ca Zorba Grecul, acolo unde se cascadează grottele unui neant semiotic; acolo unde criza literaturii ascute paradoxistic, agravant (?) – simptomul (*sau sindromul?*) epuizării realului în... virtual.

Consemnare apărută în *Provincia Corvina*, anul VII, nr. 27,
martie 2003.

Adrian Lesenciuc

Poezia paradoxistă

Matematicianul Florentin Smarandache a înființat în anii '80 o mișcare literară în zona tulbure de interferență a artelor cu științele exacte – Mișcare Literară care a făcut înconjurul mapamondului. Enumăr: teza fundamentală: „*Orice lucrul/fenomen/idee are un înțeles și un non-înțeles în armonie contradictorie*”, deviză: „*Totul este posibil, chiar și imposibil*”, dezvoltare ulterioară: „să generalizeze literatura în spații științifice (Lobacevsky, Riemann, Banach, etc.), spații n-dimensionale și chiar infinit dimensionale”. Așadar, autorul își dorește o literatură dinamică, contradictorie, dar nu exclusivistă prin care să îmblânzească teritoriile văzute nu demult ca fiind aride: teritoriile spațiului științific.

În „Nonpoems”, colajul, blancul, bruionul, schița, fotografia, grafemul și înșiruirea de grafeme se deschid o lume cvasinecunoscută, o pădure virgină, plină de hățșuri, plină de neprevăzut.

În singurătatea exprimării/exploatării, autorul inventează o limbă suport în care definește reprezentările mentale.

Ce poate fi paradoxal dacă nu acordarea posibilității infinite de exprimare a limbii prin propriile „goluri”? Limba, văzută ca sistem de potențialități, de valori virtuale, se opune discursului, adică folosirii ei în situații concrete; de aceea, „afișarea” capacității multiple de potențare a valorilor respective, umplerea golurilor cu conținut, este paradoxală prin abordarea simultană a n paliere de exprimare. Florentin Smarandache „enumeră”: poeme alcătuite numai din consoane, poeme vocalice, amestec de litere și cifre, poeme pe verticală, poeme în limbajul cod-mașină, înșiruire de zero-uri (mai degrabă, „poze” ale refrenului: strofa clasică sau cântul din epopee), poeme matematice, etc.

Impropriu zis enumerare, câtă vreme aceste poeme sunt scrise într-o limbă specifică, Pirissanorench, (*language spoken in the South-West of the United States by a single person*, limbă vorbită de o singură persoană în sud-vestul Statelor Unite).

Pirissanorench, în forma grafică pe care o cunoaștem, nu este o limbă ci transpunerea ei în unități lingvistice: grafeme în acest caz, fără ca lectorul să poată accepta conștient „cuvântul scris”. Blancurile dintre două șiruri de grafeme nu reprezintă spațierea obligatorie dintre două cuvinte. Și asta pentru că limba, în înțele

comun reprezintă acea zonă amorfă care intervine între expresia sonoră și conținutul noțional. Cititorul ar trebuie să poată ajunge cel puțin la un conținut noțional, cu sau fără indicatori grafemici de pe pagina de hârtie.

În maniera paradoxistă, non-poezia, non-literatura nu sunt negațiile statice ale unor stări de fapt. O masă enormă de unități lexicale, însoțită de câmpul pe care îl propagă, se manifestă continuu, este dinamică și contradictorie totodată. Este vorba despre „zonă” (în referire spațio-temporală) în care materia literară se manifestă prin substanță (text scris) și câmp (potențial de producere literară), o zonă fluctuantă în care, vrând-nevrând, literatura (în înțelesul comun pentru creier 3D, adică substanța literaturii) poate fi înlocuită de câmpul literar (a nu se înțelege trimiterile la câmpul discursiv). La nivel subcuantic, de pildă, legea suprasimetriei afirmă că particulele generatoare de câmp se poate transforma în particule care descriu câmpul și invers, adică, potențial, câmpul se poate transforma în substanță, substanța în câmp. În același fel stau lucrurile și cu „materia” literară, literatura propriu-zisă: non-literatura lui Smarandache este câmpul (potențial de producere literară) acceptat / acceptând substanța (textul), într-o continuă mișcare, într-o continuă transformare (este yin-ul din îngemănarea yin-

yang, yin-ul uitat, renegat de secolele modernității). Non-literatura admite stările intermediare de literatură, între text – maxima exagerare, preponderența yang, a se vedea încercările de excludere venite din partea textualiștilor – și non-cuvinte (sau necuvinte, ținând cont de exprimarea stănesciană), starea de literatură dinafara literaturii. Non-literatura nu admite excluziune: este o literatură democratică, permițând deopotrivă acceptul și negarea, iar dacă o raportăm la situații concrete de comunicare, presupune punerea accentului, indiferent de autor, pe actele locuționare (prin care se realizează transmiterea unor semnificații) și/sau pe cele ilocuționare (constând în exprimarea unor intenții comunicative).

Ce ar putea să comunice Florentin Smarandache în Pirissanorench? Să admitem că înșiruirea de grafeme reprezintă urmele energetice în spațiul hârtiei, ale unui câmp literar vast: așadar, intersecția cu planul traiectoriilor ipotetice (familii de funcții) ale unei literaturi dinamice, n-dimensionale. Și să mai presupunem că suntem flatanzi și nu putem accede la structurile n-dimensionale (cum este poezia), care pot interveni în activitățile noastre cotidiene. Ne rămâne, în intetio-lectoris (ca și caz particular al intentio operis) să descoperim posibilele semnificații, să descoperim

acelor de brad lăsate pe pământul moale). Mai departe, întâlnim tentativele similare oulipiene: „L'unique sonnet de treize verses et pourquoi?” – François Le Lionnais:

„Mais, il est parmi tous un mot imprononçable
Sous un perler rugueux son sens est délectable
C'est le mot: oulichnblkrtsrflnns
J'eus tort à lui pour le sonnet
Car je ne trouve pas de rime àrflnns.”

Este simplu de înțeles că inițiatorul mișcării oulipiene recurge la extragerea de vocale din propriu nume: Fr. L(e) L(io)nn(ai)s. în plus, „ciudățenia” formată din consoane rimează cu „sonnet”. În *intentio lectoris*, probabil consoanele au curs fără noimă, ca înșiruire mentală (copii obișnuiesc, de pildă, să „recite” alfabetul, să grupeze literele pe calupuri care să permită rostirea lui asemenea unei poezii: „abîcîdîefîgî/ hașijîkalîmînî/ opîqi-urîșîtî/ țîuvîcsygrecef”).

Un alfabet amestecat, lipsit de valențele vocalelor atât de puține, ca varietate – este și „Rtfgjkmnb” numai că înșiruirea de consoane este capabilă să suporte intruziunea unităților lingvistice pentru a descrie în tridimensional, poeme cu conținut noțional (the reader can imagine anything – cititorul poate să-și imagineze orice, notează autorul).

Să revenim la limbă: Pirissanorench. Bogăția unei limbi nu constă în bogăția expresiei sonore sau în bogăția conținutului noțional. Limba chineză este săracă atâta timp cât, pe de o parte, pentru scriitural și oralitate se folosește același termen și atâta vreme cât, pe de alta, noțiunea de libertate a apărut în secolul trecut. Bogăția limbii constă în diversitatea la latențe, de goluri care pot fi potențate prin cuvinte. „Sdf” poate deveni cuvânt: momentan este o înșiruire de grafeme fără sens în limbile stabilite ca și convenție între un număr oarecare de reprezentanți. Dar acest poate însemna ceva (prin adăugire) doar în cazul în care lectorul este capabil să atribuie surplusul de litere și surplusul de sens. Prin lectorii textelor în Pirissanorench, această limbă poate deveni mai bogată decât limbile stabilite prin convenție (care își reduc latențele la convenționalul necesar). Logica și/și pe care o imprimă această literatură/ non-literatura admite deopotrivă disponibilitatea și lipsa de disponibilitate și apropie limba literară de spațiile interzise până deunăzi: Florentin Smarandache reușește să se apropie de limba cea mai bogată în latențe (goluri ce urmează a fi umplute de cuvinte), de limba literară pură, limba lipsită de semnificat.

Pentru că non-literatura paradoxistă admite (și promovează) inenarabilul – starea de dincolo de cuvinte - care dă sens cuvintelor însele, încărcându-le cu conotații, rupându-le (în puținătatea lor numerică) de alveola, de golul, de latența denotativă și umplând cu ele mereu și mereu noi goluri.

Limita bunului simț oprește forțarea metaforei (dincolo de limita admisă de elasticitate a sa), dar permite conceperea a noi structuri reprezentationale (nici autorul nu știe care sunt acestea, astfel încât își poate permite să recurgă la înșiruri de cifre, litere, semne diacritice sau formule matematice, pentru a alege potențiale reprezentări grafice pentru latențele neacoperite, nu numai din tridimensional).

Cronică tipărită în Adrian Lesenciuc: *Abordări teoretice cu privire la cultura postmodernă*, 2003, pp. 135-138.

George Mirea

Jurnal liric

În aceste prepoeme, autorul cunoscut/ controversat pentru "cutezanța" sa de a impune o nouă formă/doctrină de exprimare poetică/artistică/literară – paradoxismul – (vezi Ion Soare, *Un scriitor al paradoxurilor: Florentin Smarandache*, monografie, 1994 și, de același autor, *Paradoxism și modernism*, eseu, 2000) ni se prezintă calm, sub aspect doctrinar, mlădios și profund, aluziv și rafinat, total lipsit de stridențe. "Teza" sa precum că "Interiorul unui fenomen își asumă, prin extensie paradoxală, exteriorul său. Cu alte cuvinte, îi aparține și ceea ce nu-i aparține!", se resimte ca o subtilitate asumată liric, ambiguu, tendința de a ordona... "inordonabilul" în temeiul talentului și originalității, harului poetic, conștient fiind că "paradoxismul nu înseamnă dispensă de talent" (Titu Popescu, *Estetica Paradoxismului*). Autorul are în vedere, dar nu în prim-plan și nu obsesiv, ca punct de pornire contrarietatea implicită a unui concept/fenomen și posibilitatea "asezonării" unor spații de gândire cu o vizibilă modalitate ideatică într-un flux liric răsturnat, surprinzător ca mișcare și întrupare în imagine.

Florentin Smarandache are totul (de toate!) ca acolo unde se află (ori pe unde s-a aflat) să uite că e român și să mediteze despovărat de "iarba verde de acasă", dar nu o face. Nu vrea? Nu poate?

Matematician (universitar), amintind de Ion Barbu, Florentin Smarandache se exprimă oximoronic (paradoxal!), nu în strofe, ci în "exerciții" lirice/ matematice (sub aspectul finalității gândului captat!): "Mi-am încărcat buzunarele/ cu cifre și pătrate/ și am vâslit hoinar/ pe străzi/ în fiecare colț al liniei curbe/ a vieții/ aruncam cu cercuri și triunghiuri/ în mulțime și ele rezonau/ cu cifre am pavat șoseaua iar/ sub pașii mei/ au început să vibreze/ când mi-am umplut plămâni/ de ele/ s-au convertit în literă/ și am descins/ pe drumul poeziei" (*Cifrele au început să vibreze*).

Dacă cifrele au impus un spațiu pentru a lua "drumul poeziei" scrise, verbul de conjugarea a treia a scrie – scriere este perceput înainte de a fi, de a se naște ca articol de dicționar, ca materializare a gândirii cu putere de logos: "Trăiesc într-un singur cuvânt/ a scrie Scriere// Ci înainte de cuvânt,/ cu creierul/ în mâna dreaptă,/ dau o raită/ prin suflet." (*A scrie Scriere*).

Paradoxul refacerii drumului invers, involutiv, la obârșii, îl aflăm în poemul *Mama latina și tata cel dac*,

precum și în *Noi fântâni săparăm pentru lumină și Alergare în noapte*. Poezii rezecate de metaforism uzat, transparente în reflexivitate, atractive la lectură, aproape domestice, dar mai aparent în această scenă de așezare/ (ne)adormite – "Doar seara lângă sobă/ suflu de mai multe ori/ în suflet/ să nu se stingă/ să nu se stingă". Tot oximoronic este gândit și excelentul poem *Sunetul Culorilor*, dedicat, firesc, lui Arthur Rimbaud.

Deși scrise la intervale destul de mari, poemele reflectă o totală coerență a meditației lirice prevalată de timp și spațiu, "Pentru că... Cerul nu mai este cer/ pentru că/ are prea multe stele./ Cerul este cer/ pentru că are un singur soare".

Cronică apărută în *Curierul de Vâlcea, literar și artistic*,
nr. 10-11, ianuarie 2004

Publicată și în George Mirea: *Clipă, rămâi!*, Rm. Vâlcea,
Editura Almarom, 2004.

Eugen Evu

Globtrotterul Smarandache ot Gallup

Jurnalul lui Florentin Smarandache, *Cum am descoperit America*, focalizat pe anii 1991-93, ne-a ajuns la lectură prin bunăvoința autorului, aflat acum în New Mexico. Apărut la Ed. Abaddaba, acest jurnal este un exotic documentar scris în manieră inconfundabilă, cea mai atractivă ca lectură „de consum”, însă nu depreciativ spun asta, e un mic roman viu, care conține foarte multă Viață. Smarandache fiind un enciclopedic șarmant, cuceritor, ascuțit, scrie din mers, romanul consemnărilor prompte, dintr-un remarcabil efort al acestui „libero” dribleur al paradoxismului, inepuizabil: efortul de a fotografia evenimente și gânduri aforistice, de a ne reda „stop-cadre”, de a bloca fluxul memoriei și a extrage *semnificativ* tot ceea ce merită, din realitatea halucinantă ea însăși.

Scriitorul mi-a atras atenția mereu prin ceva simpatetic, dens, care mustește, freamătă, dincolo de însemnările lui. Umorul lui Smarandache este, repet, cuceritor,

însă el disimulează un temperament grav, care optează pentru persiflare și judecată neipocrită, într-o lume prin care fuge neliniștit, căutându-se, de fapt, *pe sine*.

Paradoxal, Smarandache descoperă nu doar America, ori unele țări vestice europene (a fost și-n Orient!), ci ne redescoperă pe noi, cei pierduți în „*țara tristă plină de umor*” laolaltă bacoviană și ionesciană, via Caragiale... El înțelege cum și de ce s-au perimat în propria ogradă, alde Sorescu, Blandiana, ori suprasaturanții liotă.

Parada personajelor de pe traseul navetist, inclusiv aerian, este aidoma unui film suprarealist... De fapt, a unui realism necruțător, cu acute ionesciene, justificate, deoarece rinocerismul nu este doar balcanic, ci universal. America văzută critic de Smarandache deși, acolo, avangarda unei societăți de consum, deplorabilă, s-a consumat deja, devorator și derizoriu, lățindu-se spre lume...

Florentin Smarandache, profesor de matematică oltean, ultra înzestrat și inventiv, genial, probat cu jdemii de medalii, atestate academice și cărți care umblă prin lume asemenea lui, scrie cu nerv, simț semnificativ și un special talent al surprinderii grotescului, ca în filmele lui Kusturița: despre el, despre fețele, măștile, păpușile vii,

mai ales cele din lumile „elitare” occidentale, ori de acasă. „Acasă” e pretutindeni, doar *decorul* se perindă, ambulant. Autorul surprinde enorm de multe gross-planuri dintr-o comedie umană-tragică, bizară, în care Individul Universal, de fapt, suportă un fel de massificare cu nimic mai brează decât cea totalitară! Lumea are destin colectiv, însă atomizant.

Autorul nu spune explicit, însă asta *constată*. *Egrogorul* malefic, sau acest ciclotron-destin, egalizator, din care „babanii” sar pentru a recădea în maestrom-ul unei istorii ce desfigurează și prefigurează clonarea implicit paradigmatică, politica devastatoare, individualismul, goana după bani și alienarea „*Făr-a prinde chiar de veste*”, sunt revelațiile superioare ale compatriotului nostru. Smarandache este dezamăgit lucid de această degradare, corupție generală, doar cu alte măști. El scrie pentru a se salva ca ID-entitate și pentru a rămâne demn, tocmai în iadul vesel care ne trambalează acum în istorie. Uneori, el consemnează nițel șovin, nițel resentimentar, dar mereu sincer, mereu caustic, polemic dezavuează tot ceea ce ofensează bunul simț uman... Un moralist iubitor de oameni, de cei vii.

Îmi place foarte mult ce și cum scrie profesorul globtrotter, dincolo de spectacolul în care este și regizor,

și actor, și figurație. Îmi place și îmi impune respect. La extrema lui Goma sau Mihăieș, motivat de aceeași indignare, revoltă, cu alte instrumente, prioritar prin umorul inepuizabil, inteligența cultivată și, de fapt, dragostea morală față de oameni, de cei afini lui, Florentin Smarandache nu poate risca greșeala de a justifica umanul cu aceeași trusă stereotipă. De a se scârbi *de toți*, de a nu mai crede în nimeni! Ar fi... paradoxul ultim al său, bumerangul improvizat din acea cumpănă elastică pe care oltenii poartă cobilița... Un bumerang pe care, la lehamite, ori rimând *bîrfa cu tîrfa* (cu î din i), ar fi păcat să se întoarcă la aruncător. Căci *felul lui de a fi* (pentru mine SUPERB!), sinceritatea și teroarea morală, provoacă și declanșează dușmani... Produce!

Sinceritatea asta, pe care și eu o iubesc, mi-a retezat aproape de tot umbra *capului, în ultimii ani*. Aici, în „țara tristă, plină de umor” (și humor!), darmite colea, în Vălenii de Munte of America!

Cronică apărută în *Provincia Corvina*, Anul VIII, nr. 30,
martie 2004.

Arnold Skemer

Review

I must come to the crux of the matter and ignore the introduction and window dressings of this opusculé.* From out of the abstruse prose with its strang syntax, comes the declaration of the compatibility of Paradoxism with the great cultural juggernaut of our times, Post-modernism. We are given a number of reasons why. When we consider this "Loch Ness monster", which many have witnessed but which all describe so differently, it is not unreasonable to see congruence in Paradoxism's tenetes, its contrariness, its perverse and ironic mindset of disruption that derives from the nature of life itself.

Yet from this turgid prosody, this web of contention, does the conclusion start shifting from claims of congruence to an advocacy for Paradoxist eminence as the proper intellectual focus of the cultural tendency of our time, replacing Postmodernism?

I believe that this is what I'm reading.

* Ion Soare: PARADOXISM AND POSTMODERNISM IN FLOR-
ENTIN SMARANDACHE'S WORK, American Research Press,
Reboboth, N. M. 87322, 1-931233-32-2, 2001, 55 pages.

If so, it is an extraordinary claim which given one pause, not because of the validity of it, but because of the sheer, breathtaking effrontery of it all.

This is something that has always impressed me about Smarandache and his coterie of like minded collegues and alter egos.

Recenzie apărută în ZYX, Bayside, NY, USA, No. 34,
iulie 2004, p 2.

Marin Bulgea

Frați cu fratele meridianelor și paralelelor

Cartea, ca un spectacol al Lumii!

În 19 iunie 2004, când l-am văzut pe Florentin Smarandache, fondatorul Mișcării Literare Paradoxiste, mă miram că-l văd, că mai are "o țară" și împlinește cercul 50 pe trunchiul vieții, mă mai minunam că paradoxistul are un nume predestinat, care strălucește într-un fascinant tărâm al matematicii, domeniu situat dincolo de perceperea mea, dar și în cel al poeziei și prozei - Florentin-Floare, Smarandache-Smarald - Floare de Smarald -, și că frăția sa cu meridianele și paralelele lumii îl ajută să fie, deja, un om universal.

Note de călătorie ca un roman!

Cartea sa despre aceste meridiane și paralele ("Frate cu meridianele și paralelele, Editura "Offsetcolor", Râmnicu-Vâlcea, 2004) îmi continuă mirarea pe care am datoriat să v-o transmit. Volumul începe prin 1992, într-un iunie, dar eu cred că era de mult timp în memoria, în gândul, în planurile autorului a cărui viață, până acum, a

fost bisectată permanent de plecări și reveniri și ale cărui scrieri s-au născut chiar și în avion, la 8.000 de metri înălțime! Să se mai spună că scrisul domnului Smarandache nu e "la înălțime"!

Paradoxalele sale "note de călătorie" pot fi citite și ca un... roman! Volumul cu și despre meridiane și paralele e încărcat de frăția autorului cu acestea, dar și cu sute de români, cu care Florentin Smarandache se vede mereu. Unii dintre ei îi cam spulbera speranțele de a publica literatură, dar el continuă să se țină de "năzdrăvăni", cum ar spune franțuzoaica Marie-Hélène, făcându- ne cu ochiul.

Încearcă să mai mergi la Paris, când afli că orașul luminilor, al civilizației este considerat de către fratele meridianelor și al paralelelor "mai provincial decât orașele americane"!

Paradoxal vorbind sau matematic?

Mai doriți și alte paradoxuri smarandachiene? Centrul Cultural "Georges Pompidou" seamănă cu o rafinărie, domnul Smarandache are șase cărți în Biblioteca Națională a Franței, "nu trebuie să te bazezi pe prieteni, ci doar pe tine însuși, franțuzoaicele sunt femei ca toate femeile!", un "țăran de la Bălcești -am păstrat ghilimele -

vizitează orașul Bordeaux, odată cu regina din Londra", Elisabeth a II-a, și așa mai departe.

În pagina 34, în numai 23 de rânduri, fiecare un tablou, o pictură, cunoaștem vestitul oraș Toulouse.

Apoi, în 17 iunie 1992, suntem la München, îl căutam, împreună cu autorul, pe George Ciorănescu, cu care corespondase când era în lagărul din Turcia, vedem noua pinacotecă - Renoir, Manet, Monet, Matisse, Maillot, Gauguin, Salvador Dali, artă modernă... Este o densitate de personaje greu de reținut, viteza eu care sunt prezentate ne-a făcut să ne amintim cu greu de Mircea Iorgulescu, de trecerea rapidă prin Ungaria și Austria, popasul la Săcele, revenirea, după patru ani de absență, în ograda părintească din Bălcești, unde câinele îl latră! Era altul!...

Culmea paradoxului: americani emigrați în...

România!

Urmează un șir de ghinioane care se întâmplă la case mari, aeroporturi, companii aeriene, dar, ce bine-mi pare!, nu din România, cea mai "groasă" e aceea în care autorul pierde, pe seama "Lufthansei", și geanta cu hainele...

La Chișinău, în Piața Centrală, nici o căciulă rusească nu poate acoperi capul bălceșteanului. Nu e un

paradox, e o dovadă că pe acolo capetele sunt mult mai mici! Apoi, ghinioanele se echilibrează în balanță cu reușitele: haine pierdute, bani confiscați de agerii vameși basarabeni de la Ungheni, 5.045 de dolari - "sărăcie" curată, în timp ce pe talerul celălalt, în cărți și enciclopedii, se vorbește tot mai mult despre: "numere Smarandache, câțuri Smarandache, secvența consecutivă Smarandache, secvența simetrică, cea destructivă, cea permutabilă, ciurul consecutiv, baza primară, baza pătratică, numerele..., toate cu același nume - Smarandache.

Vin pagini care scormonesc în răni de mult neînchise pe trupul României: "Țara geme de haimanale... femei nenorocite căutând prin gunoaie... derbedei de tot felul, șmenari, şuți, aurolaci, boschetari, tâlhari, cerșetori". Multe cuvinte și expresii sunt pentru autor... noutăți lingvistice.

Zbor la Chișinău, în "orașul cu cele mai frumoase fete", unde întâlnim americani, paradox, emigrați în România, la Tg. Mureș!

La pagina 72 citesc: „Petre Petria va scoate a doua ediție din „Personalități vâlcene”, în care-mi va include și activitatea matematică...”. Bănuiesc, mai mult ca sigur, că e vorba despre „Dicționarul oamenilor de știință, artă și cultură”.

Doi olteni, lideri români în... Biblioteca Congresului!

Alte secvențe rupte din viață, fiecare cu istoria ei fierbinte: terminarea, sărbătorirea doctoratului; la Bălcești, e de... necunoscut, lumea mai pleacă dincolo, amintirile despre Moisi sunt fermecătoare, a doua căsătorie e pe drum și se și săvârșește, în 1997 îi apar cinci cărți, dl. Ion Soare îi ia un interviu pentru TV "Vâlcea 1". Mai aflăm că în Biblioteca Congresului - iată că primim de peste Ocean o cacofonie, care se adaugă celor învățate în școală că sunt admise - este depășit, ca număr de cărți, doar de Marin Sorescu, alt oltean, „scorul” fiind 36 la 23; durere, mare durere în paginile despre Transnistria și Tiraspol!

Din nou în America și surpriză! Domnul Smarandache ajunge și în Honolulu, acolo unde a trăit Ștefan Baci, soțul doamnei Mira Simian... Iar de aici, în China, iar apoi, în Țara Cangurilor...

Da, Florentin Smarandache, fratele meridianelor și paralelelor, realizează cu aceasta carte un spectacol al Lumii. În mai multe acte și tablouri, în ritmuri amețitoare și dacă nu se petrece totul matematic, autorul găsește, mai totdeauna, rezolvarea necunoscutelor. În afara acelorora pentru care nu are dezlegare de la doamna Lili, paznicul de far și de viață. Mai în glumă, mai în serios, domnul

Smarandache ne spune: „Mă duc în Europa să mă însor. Este a doua oară (până acum!)”. Dacă s-ar afla în Germania, i-ar fi mai greu, acolo femeia divorțată rămâne în grija materiala a soțului...

Dar, ce-ar fi să vă las să citiți singuri cartea?... Drum bun prin China și prin Țara Cangurilor. Atenție: când ajungeți la Sydney să nu cumva să scrieți pe peretele Casei Operei, riscați 20 de ani de închisoare, căci e simbol național. Mai bine scrieți pe hârtie. O carte! Așa cum a făcut dl. Smarandache de atâtea ori!

Cronică apărută în *Monitorul de Vâlcea*, Rm. Vâlcea, Nr. 908,
8 august 2004.

T. Topoloveanu

Un jurnal de lagăr

Prin amabilitatea doamnei Marilena Preoteasa, profesoară, cândva editor al unei reviste slătinene, ne-a fost dat să cunoaștem, nu direct, ci prin forța cuvântului scris și tipărit, peripețiile celor atrași înainte de 1989 de mirajul occidentului, sătui de vitregiile totalitarismului comunist.

„...Jurnal de lagăr”, care are ca autor pe Florentin Smarandache este, cum veți vedea, o mărturie zguduitoare pentru viața de lagăr “otoman” de dinaintea acceptării pe pământ american. Gândul evadării tânărului de 34 de ani din infernul ceaușist nu a fost împărtășit, din considerente îndeobște cunoscute, nici măcar soției de absolventul secției de informatică a Universității din Craiova, de dascălul încadrat la catedra de matematică a liceului din Bălcești, comuna sa natală, după ce fusese analist-programator la IUG Craiova, de cel care a predat în anii 1982-1984, și în Maroc, după care a fost profesor în Bănie și ... apoi la Drăgotești Dolj.

„Evoluția” sa profesională i-a marcat profund existența pentru că se socotea persecutat, deoarece nu

mai putea să mai publice nici literatură, nu i s-a dat voie să participe la un congres de matematică din California. Nu întâmplător, a lăsat de izbeliște familia, copiii săi, soția, manuscrisele și a ales libertatea.

Știa virtuțile lumii capitaliste deoarece călătorise în Franța și Spania, așa că a găsit un moment prielnic, mergând într-o excursie în Bulgaria, de unde a trecut în Turcia, rămânând în lagăr ca transfug.

A refuzat să meargă în Australia sau Canada, nepregetând să devină conjunctural spălător de vase în restaurante, săpător de șanțuri, încărcător-descărcător, la firme de soft-ware sau de terminale electronice.

Ex-profesorul, aflat în căutarea unui eldorado american a muncit ca necalificat în construcții, și-a pus în gând să supraviețuiască în lagărele din Istanbul și Ankara (1988-1990), suportând tot felul de înjosiri cu stoicism, fără să-i uite pe cei care l-au huiduit și mazilit ca profesor într-o comună, deși predase la un colegiu din Bănie și avea contribuții deosebite într-ale matematicii și scrisului.

Ni s-au părut reale paginile de jurnal adunătura borfașilor, răufăcătorilor, bețivilor întâlniți în lagăr, atmosfera de suspiciune omniprezentă: „În camp, fiecare suspectează pe fiecare, în special printre români”.

De aceea, vede lagărul ca pe o „testare” psihologică sui generis, acolo unde „toți îți sunt prieteni în față și dușmani în dos”. Ca să suporte calvarul, încearcă să evadeze în artele plastice, atras fiind de acuarele, însă recunoaște că nu le stăpânește la fel precum matematica și literatura.

Mâhnirea, poate chiar disperarea, îl macină sufletește pentru că în pofida insistențelor, corifeii diasporei – Tudoran, Virgil Ierunca, Monica Lovinescu – nu-i răspund la scrisori, iar sprijinul concret pentru a fi primit în America este așteptat zadarnic și de la domnii Baci, Flonda și C. Drăgan cu care corespundează.

Are capacitatea de a nu dispera total, deși vede viața de lagăr în internaționalismul ei, cu specific sud-est european, cu spionii meniți să destabilizeze, să provoace panică, să deruteze.

Suportă teroarea borfașilor, mizeria din lagăr, agresivitatea bețivilor și asaltul mediocrității, descrie în puzderia de epistole scrise în patru luni și jumătate -150 sau în ceva mai mult de nouă luni – 400.

Dincolo de „Jurnalul de lagăr” se cuvine să conchidem, laolaltă cu prof. Ion Rotaru, care a scris un fel de prolegomene la acesta, evidențiat de noi in extenso, Florentin Smarandache, prin ceea ce a văzut lumina

tiparului în Maroc, SUA, România se dovedește un creator prolific într-ale matematicii, poeziei, teatrului, pamfletului.

„America, paradisul diavolului” este și ea relevantă pentru figurile pitorești de refugiați, vagabonzi, visători și dezamăgiți de raiul american. Olteanul ofuscat spune că americanul se joacă, nu în vorbe, ci fapte cu viața noastră la loteria vizelor.

Paradoxal, emigrantul român sătul de totalitarism comunist se ridică și împotriva totalitarismului american. Cât de obiective și pertinente sunt aprecierile autorului, greu de spus pentru că olteanul hulit devine ulterior acceptării emigrării, profesor asistent de matematică la University on New Mexico (Gallup), găsind în sfârșit teren propice afirmării profesionale.

Inventatorul ”paradoxismului” rămâne un fel de avangardist căruia nu-i sunt străine teribilismul, jocul de artificii poetice.

Apatridul se mândrește și cu un NONROMAN, un autentic pamflet swiftian, cu întâmplări într-o lume imaginară Wodania (România ceaușistă).

Valoarea acestuia este discutabilă, îndoielnică, dar se cuvin a fi apreciate creațiile de teatru meta-istoric – *O lume întoarsă pe dos și Patria de animale*, autentice satire la

adresa totalitarismului care definește mișcarea paradoxistă de sorginte țăărănească olteano-vâlceană, cum conchide criticul literar Ion Rotaru.

Notă apărută în *Olt Express*, Slatina, 16 iulie 2004.

Sorin Găinariu

Paradoxism la cafeneaua

Ceainăria de Platină

În „Cafeneaua culturală” din cadrul Complexului *Rotonda Boromir* din centrul Râmnicului a avut loc în 26 iulie a.c. un eveniment de excepție. Amfitrion - același neobosit Mircea Monu, întemeietorul suplimentului „Monitorul cultural” și nașul de suflet și de drept al originalei instituții culturale, numita de el „Ceainăria de Platină”. Paradoxul „Cafeneaua-ceainărie” enunțat de amfitrion nu se bazează doar pe faptul că ceaiul conține mai multă cofeină decât cafeaua, ci și pe faptul ca la ora vespérală a întrunirii, 18.30, puțini participanți mai consumă cafea, dar sunt serviți cu ceai, drept pentru care, în mod paradoxal, „Cafeneaua” devine în fapt „Ceainărie”. De platină nu este vesela în care este servit ceaiul, ci spiritul care-i animă pe participanți, pentru a nu se topi în flăcările dezlănțuite ale propriului entuziasm!

Tema întâlnirii a avut de această dată și un suport fizic de dezbatere. Provocarea aruncată de către amfitrion a fost extrem de generoasă, chiar dacă se poate rezuma

într-un singur cuvânt – „Paradoxism”. „Baza materială” pusă la dispoziția prestigioșilor invitați - cele patru volume paradoxiste ale celui mai cunoscut vâlcean din America, Florentin Smarandache! Toate cele patru volume, editate în Râmnic, la Almarom (trei dintre ele) și la Offsetcolor, au fost îngrijite de către Mircea Monu, un mare iubitor al "paradoxului ", dar și un fin utilizator al expresiilor paradoxiste. Cu toate acestea, mai pragmatic decât Smarandache, s-a înhămat la o muncă pe care puțini ar finaliza-o și, spre bucuria cunoscătorilor de artă, a dus-o la capăt cu mult talent și dăruire.

Invitați, fini cunoscători ai curentului paradoxist

Doru Moțoc, unul dintre invitați, a făcut o scurtă istorie a curentului, subliniind și valoarea actului cultural produs de către „Monitorul de Vâlcea” și Mircea Monu, caci... „Florentin Smarandache este un prost administrator al propriului talent”. Gazda stabilise ca fiecare din cele patru cărți să fie prezentată de o anumită persoană. Așa s-a și întâmplat. Moderator al acestei întâlniri a fost Ion Soare, și el un susținător fervent al paradoxului literar, acel paradox care desfată sufletul și mintea în aceeași măsură. Au fost prezenți: prof. Marinela Capșa, șefa Catedrei de Limbă și Literatură Româna de la Colegiul Național „Mircea cel Bătrân”, prof. Geanina

Avram, conducătoarea Cenaclului „Poesis” de la Grupul Școlar Energetic Râmnicu Vâlcea, Marin Bulugea, scriitor și publicist, șeful Serviciului „Relații Publice” al Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul”, prof. Doina Alexandrescu de la școala „Take Ionesco” Râmnicu Vâlcea, prof. Costea Marinoiu, președintele Societății Culturale „Anton Pann”, prof. Silviu Popescu, fost ziarist și patron la cotidianul „Curierul de Vâlcea”, acum rezident în Miami, Florida, SUA, unde predă limba franceză (aflat în Râmnic, desigur, în vacanță), dr. ing. Mihai Sporiș, consilier județean, fost președinte al Societății Culturale „Anton Pann”, fost președinte al Comisiei pentru Cultură a Consiliului Județean Vâlcea, acum președintele Comisiei pentru Relații Externe, ing. Petre Cichirdan, publicist și artist plastic, prof. Tudor Iosifaru, corespondent al Rompres, conf. univ. dr. Dorel Constantinescu, jurist Valentin Smedescu, șeful Serviciului „Îndrumare Metodică de la Biblioteca Județeană, redactor al revistei „Casa Cărții vâlcene”, și col. (r) Nicolae Mazilu, scriitor.

Cine este Florentin Smarandache?

L-am putea prezenta pe Florentin Smarandache în mai multe feluri. Versurile și paradoxurile i-ar fi cea mai bună prezentare. Dar fiindcă americanii îl cunosc mai

bine decât vâlcenii, prezentăm câteva date desprinse dintr-o biografie, de ce nu, paradoxală. Așadar, Florentin Smarandache s-a născut la 10 decembrie 1954, în Bălcești, Vâlcea. Se înscrie la Liceul Pedagogic din Craiova, pe care îl urmează timp de trei ani, și apoi termină același profil de liceu, la Râmnicu Vâlcea. Urmează Facultatea de Matematică, secția Informatică, din Craiova, pe care o termină în anul 1979, ca șef de promoție. După absolvirea facultății lucrează ca analist-programator la Î.U.G. Craiova, apoi ca profesor la Liceul din Bălcești, la un liceu din... Maroc (1982-1984) și la mai multe școli din județul Dolj. A fost refugiat politic în Turcia (1988), de unde, după doi ani de lagăr, a emigrat în SUA. În prezent, este conferențiar universitar, doctor la Facultatea de Matematică a Universității New Mexico din Gallup, New Mexico, SUA. Florentin Smarandache a creat Mișcarea Literară Paradoxistă în anii 1980, ca formă de protest față de totalitarism. Paradoxismul utilizează în exces paradoxul, de unde a primit și numele. De-a lungul vremii, Florentin Smarandache a scris cinci manifeste paradoxiste și a editat trei antologii internaționale paradoxiste. Dar, Florentin Smarandache, spirit analitic de matematician, odată ce a stabilit „algoritm de creație paradoxistă”, l-a aplicat nu doar în genurile literare (liric,

epic și dramatic), ci și în pictură și în științe. El se mândrește cu faptul ca Paradoxismul, spre deosebire de alte avangarde, nu demolează, ci construiește.

Florentin Smarandache este membru al Uniunii Scriitorilor din România, din anul 1994, al Societății de Poezie din America (New York), și al altor 26 de asociații literare și culturale din lume (SUA, România, Franța, Anglia, Germania, Australia, India, Coreea de Sud), a primit 21 de premii pentru poezie și diplome pentru merite editoriale din diverse țări (România, SUA, Franța, Italia, Iugoslavia și India), a publicat 39 de cărți, cele mai multe de poezie, figurează în 50 de antologii de poezie sau de proză scurtă din SUA, România, Franța, Italia, Australia, India și Coreea de Sud, i-au fost traduse lucrări literare în limbile: engleză, franceză, italiană, spaniolă, portugheză, rusă, sârbo-croată, arabă, japoneză, chineză, olandeză.

Există „Fonduri personale Florentin Smarandache” la Muzeul Literaturii Române (București), Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea (Râmnicu Vâlcea), Biblioteca Județeană „Theodor Aman” Dolj (Craiova), Direcția Județeană Vâlcea a Arhivelor Naționale (Râmnicu Vâlcea, 1 metru liniar de arhiva, cu 1.150 de unități arhivistice din perioada 1974-1997), precum și în

SUA (la Universitatea „Arizona” din Tempe și la Universitatea „Texas” din Austin).

În Biblioteca Congresului SUA este poetul român cu cele mai multe cărți, după un alt oltean - Marin Sorescu.

Prezentarea cărților

Doru Moțoc a prezentat cartea „Forth International Anthology on Paradoxism”, apărută la Editura „Almarom”, Râmnicu Vâlcea, 2004. „Ideea este, afirmă Doru Moțoc, că această lucrare este nu numai cea mai complexă, dar îl reprezintă în totalitate pe Florentin Smarandache. Și modul în care a fost concepută această carte este unul aparte, ca un roman polițist, precum viața lui Smarandache!”

De asemenea, s-a speculat mult pe paradoxismul ca formă de luptă împotriva totalitarismului și ca formă de tratament împotriva bolilor societății noastre care este una paradoxală.

Marinela Capșa a prezentat cartea „Creionări făcute eu pixul”, de Gheorghe Niculescu și Florentin Smarandache, punând accent pe savoarea pe care o poate descoperi cititorul acestui volum, cu parodii, cu distihuri paradoxiste, cu tautologii de excepție și proverbe luate în răspăr.

Și, fiind o profesoară de excepție, doamna Capșa a subliniat că a prezentat și elevilor săi acest gen de creație, dintr-un volum anterior: a constatat că genul prinde foarte bine la tânăra generație.

Receptivitatea elevilor dovedește încă o dată că acest curent este bine primit de către cei cu mintea mai tânără.. și doar cei mai în vârstă (unii dintre ei, adăugăm noi) au de cărcotit.

Geanina Avram s-a ocupat de prezentarea volumului „Legi de compoziție internă”, făcând și o scurtă prezentare biografică autorului.

S-a subliniat importanța acestui prim volum paradoxist, care n-a putut apărea, la vremea respectivă (anul 1982), în țara noastră, datorită caracterului său iconoclast, ci în... Maroc, unde autorul preda matematica, trimis de statul român, pe bază contractuală.

Pentru a arăta caracterul avangardist al cărții, prezentatoarea s-a referit pe larg la „Programul-Manifest” (un fel de prefață a autorului), care, sub forma unui auto-interviu, enunță idei ale Paradoxismului.

Mai târziu, aceste idei se vor cristaliza în cele patru Manifeste Paradoxiste (de aceea, Florentin Smarandache cata-loghează acest Program-Manifest ca un „manifest pre-paradoxist”).

Marin Bulugea, în cunoscutu-i stil umoristic, a prezentat cartea cu note de călătorie „Frate cu meridianele și paralelele” drept „o carte încântătoare, care ne înfățișează în ritm amețitor un spectacol al lumii, în mai multe acte și tablouri”. (Comentariul său a fost publicat în „Monitorul de Vâlcea” din 11 august.)

Smarandache ca o... funcție!

Au mai vorbit despre cărțile prezentate, despre Paradoxism și despre Smarandache: Doina Alexandrescu, Petre Cichirdan, Mihai Sporiș, Nicolae Mazilu și Silviu Popescu. Ne-ar mai trebui o pagină ca să scriem ce-a urmat, de aceea vom menționa doar câteva aspecte esențiale.

Doina Alexandrescu: „Cartea „Creionări făcute cu pixul” poate fi considerată un fals tratat de... sociologie. Personajul „Un ochi râde, unul plânge” se regăsește în tot volumul. O asemenea literatură presupune mai multă știință pentru cititor decât pentru autor. Această literatură vine în sprijinul asanării morale. Elevilor le-ar plăcea acest gen de literatura...”.

Petre Cichirdan: „Paradoxul se găsește de mult timp în cultura contemporană. Ar fi greșit să credem că Paradoxismul, care se aplică și în știință, va revoluționa știința!”

Mihai Sporiș: „Cu timpul, cultura va bascula spre știință... Smarandache este o funcție, adică o aplicație a unei mulțimi asupra altei mulțimi! El aplică niște operatori matematici cuvintelor: negarea, derivarea, derivata a doua... Făcând un joc de cuvinte, pot spune că Smarandache este frate cu Meridianele și paralele!”.

Silviu Popescu: „Smarandache reprezintă parabola românului rătăcitor, încrezător în destinul său. Lui Mircea Monu și lui Ion Soare ar trebui să li se ridice o statuie pentru cât au făcut pentru Florentin Smarandache și pentru Paradoxism - această filozofie care ne scoate în lume!”

Prezentare apărută în *Monitorul de Vâlcea*, Rm. Vâlcea,
8 august 2004.

Petre Cichirdan

Mișcarea paradoxistă: apariții editoriale de referință

La sfârșitul lunii trecute, în cadrul deja cunoscutei "Cafenele culturale" condusă de Mircea Monu, s-a petrecut un eveniment deosebit, anume, lansarea pe piața literară vâlceană a celor patru cărți noi semnate de americanul de origine română Florentin Smarandache.

Remarcăm că volumele au fost tipărite sub îngrijirea lui Mircea Monu, care devine astfel eroul unui real tur de forță editorial și, așa cum sublinia la lansare scriitorul Doru Moțoc, a avut rolul esențial în aducerea spre vederea cititorului a unui poet de renume internațional. Se consideră că Florentin Smarandache "a creat Mișcarea Literară Paradoxistă în anii 1980 ca formă de protest față de totalitarism", așa cum se menționează în "Scurtă prezentare" semnată de Mircea Monu pe coperta volumului de poezii "Legi de compoziție internă", având ca subtitlu "Poeme cu... probleme", Ed. Almarom, Rm. Vâlcea, 2004. În acest fel, am citat și titlul uneia din seria celor patru cărți prezentate în seara lansării.

A doua carte poartă titlul "Creionări făcute cu pixul", subtitlu "paradoxism folcloric", Ed. Almarom, Rm. Vâlcea, 2004, scrisă împreună cu Gheorghe Niculescu, și care se prezintă ca o culegere de cugetări "din citirea (...cărora) poți trage mai multă învățătură decât din citirea unui roman prost"; a treia este un volum de note de călătorie, "Frate cu meridianele și paralelele", Ed. Offsetcolor, Rm. Vâlcea, 2004, iar ultima din cele prezentate, este o antologie închinată paradoxismului, "Fourth international anthology on paradoxism", Ed. Almarom, Rm. Vâlcea, 2004, și are specific faptul că fiecare lucrare inclusă este tipărită în limba națională a autorului. Așa aflăm, desigur cu plăcere, de literatura paradoxistă, alături de a altor mulți scriitori români și străini, a vâlcenilor George Achim, Mircea Monu și Doru Moțoc.

Ca să subliniez și mai mult complexitatea personalității lui Florentin Smarandache am să amintesc faptul că fiecare carte are pe prima copertă imaginea unui tablou pictat s-au grafiat chiar de autor. Mai mult, remarc, că două dintre ele sunt elaborate pe imprimantă sau plotter color!

Aceste ultime observații le-am făcut mai mult ca să subliniez starea de spirit specifică timpului dintre anii

'70 și '80, când arta începe să pătrundă tot mai mult în știință, și știința în artă, când actul de creație real și util, indiferent de domeniu, are nevoie de laborator, are nevoie de domeniul eteric, spre exemplu, al poeziei.

Informatica, aflată în faza finală de pionerat se vrea tot mai comună în cele două spații specifice domeniului faustic.

În acei ani, între Carpați și Dunăre, deci și la Craiova, informatica pătrunde poate mai mult ca oriunde în tehnologie, dar și în "fizica" artei, în muzică și poezie...

Nu întâmplător matematica, poezia, desenul și pictura, se întâlnesc la Florentin Smarandache în anii 80, la Craiova, după experiența matematicii pure de la Institut, în cadrul tehnologic, încă informațional, din noul IUG (Interprinderea de Utilaj Greu).

Alături de el, aproape în același timp, la uzina 444 se naște sculptura cibernetică...

Acesta este mediul în care s-a format poetul paradoxist Smarandache și, care, în 1982, în Maroc, avea să publice pentru prima dată volumul cu titlu scos din legea matematică, "Legi de compoziție internă", astăzi, aflat la ediția numărul patru.

Polivalența specifică actului său de creație i-a permis să intre pe mai multe căi în modernitate, să

surprindă esența vieții paradoxal trăită în sistemul totalitarist, adică, acela de a fi cu mai multe fețe și de a le considera pe toate ca fiind adevărate. Aici apare poetul înarmat cu știința pitagoreică, cu cea a declinării corecte a lui Gauss, se împrumută de la acesta și tratează totul identic în consonanța "adevărat și fals". Acesta este un paradox(!), se pare că a strigat Florentin Smarandache, și este valabil peste tot, a completat tot el, punând piatra de temelie paradoxismului!

"paRadOXisM is an avant-garde... este o mișcare de avangardă în literatură, artă, filozofie, știință, bazată excesiv pe folosirea antitezelor, antinomiilor, contradicțiilor, parabolilor, vechilor cugetări, a paradoxurilor." Cu această definiție își prefațează Florentin Smarandache antologia publicată recent.

Nu trebuie uitat că Florentin Smarandache este matematician. A devenit informatician. Este un caracter înclinat jocului logic, înclinat spre profunzime. Trece prin orice fel de algoritmi cu o viteză a intuiției care depășește de multe ori viteza de execuție proprie sau a unei mașini, chiar și de calcul.

Oricum, versul său este mai științific decât sentimental, este mai aproape de adevărat decât de fals, este mai înșiruit și înseriat decât poate ritmul și rima să

consoneze, este mai aproape de limita la punct decât limita la infinit, de multe ori este prozaic, pozând la suprafață în enigmă. Când nu este vers este cugetare, când nu este cugetare este un joc logic.

Peste tot și oricând caută cu orice preț paradoxalul, chiar și atunci când el este numai de natură semantică...

AIUREA-N TRAMVAI

Un elev din clasa a II-a călătorește/ într-un vagon de clasa întâi./ Persoane de sex opus circulă în tramvaie/ în sens invers./ Patru vaci merg într-un camion cu șase cai/ putere./ Sârbi și bulgari participă la lupte greco-romane./ Țăranii vând la piață roșii verzi/ În doi ani la I.U.G. am pierdut cinci ani/ de viață./ -Orbilor, deschideți ochii!, am strigat./ (Dar cu ochii deschiși, aceștia închid ochii/ la cele ce văd.)

Superb, nu-i așa? A fost un poem..."cu probleme", din volumul "Legi de compoziție internă".

"Un șomer a fost acuzat de abuz în serviciu."

"Vulturul a cucerit înălțimile cu aripile, nu cu ghearele."

"<Dreptatea e în mâinile voastre!>, se adresează el ciungilor".

Sunt doar câteva "sintagme pe dos" din volumul "Creionări făcute cu pixul".

*

Idealul lui Jean Paul Richter, în primii ani ai secolului XIX, era să reușească a fi în același timp poetic, pictural și muzical. Am putea numi astăzi această interferență un paradox?

Secolul XX a tehnologicizat enorm societatea omenească, dar a și cretinizat-o... Secolul XX este cel mai deștept și prost. În mod sigur acesta este un paradox.

Secolul XXI începe cu un mare paradox, cred eu. Artă și Tehnologia sunt împreună, spiritul și trăirea artistică se impun în tehnologie, tehnologia se impune în artă. Acesta este un paradox și e valabil de când este lumea.

Omul își dă seama că a greșit atunci când a acceptat specializarea, știind astăzi că, pentru el și ecosistemul său, este mai utilă și necesară dezvoltarea liberă, multilaterală. Este colosal pentru viața unui om să poată gusta din fructele dulci ale mai multor arte, să nu zică mai multe meserii...

*

Florentin Smarandache a luptat să trăiască liber, să facă ceea ce trebuie, ceea ce vrea. În acest sens viața personală și cele patru cărți lansate la Rm. Vâlcea sunt o dovadă grăitoare.

Asupra mișcării paradoxiste, pe tema existenței ei în planul artei literare, pătrunderii și influențării în mai toate domeniile de existență, o mică polemică există, cred eu.

Paradoxul există de când a ființat cuvântul. El se regăsește în oricare dimensiune a spațiului. Energia este un fapt paradoxal. Ea coexistă în formă statică și formă de mișcare. În starea electrică, minusul și plusul alunecă tangențial pe aceeași cale.

Mai mult și peste tot se regăsește în snoava populară, în scrisul oricărui scriitor, în gândirea murphiană, în bancurile seci, se regăsește în definiția lui Florentin Smarandache...

Dacă există peste tot și în toate, de unde... un curent literar, o mișcare de avangardă?

În cultura universală, aceste cuvinte, expresii, sunt bine reliefate...

Este atât de bine conturat paradoxismul, încât să-l comparăm cu dadaismul? Să-l comparăm cu supra-realismul, cu fovismul ori cubismul?

Este el curent sau mișcare de avangardă, precum cele amintite mai sus, ca să opereze asupra realității și pentru un anume timp să creeze o nouă realitate?

Paradox întâlnim și la Nichita Stănescu, întâlnim și la Brâncuși. Aparțin ei mișcării de avangardă, paradoxiste?

Să ne oprim la timp, polemica e unică, și ea nu există decât la nivelul unei întâlniri la un fursec și la o cafea... mică (vezi cafeneaua culturală de la Râmnic).

Polemica este un fleac, un nimic, pe lângă valoarea scrierilor lui Florentin Smarandache.

Cronică apărută în *INFO PULS*, Rm. Vâlcea, Nr. 710,

30 august 2004.

Mihai Sporiș

Paradoxism și postmodernism: **o privire critică**

Am încercat să ne lămurim, printr-o carte a lui Ion Soare, „Paradoxism și Postmodernism în creația Florentin Smarandache”, care sunt locul și importanța vâlceanului nostru mondializat în cultură, Florentin Smarandache. Demersul lui Ioan Soare, lăudabil în esența lui și în modul de abordare, suferă de unele deficiențe.

Necesitatea abordării filosofice

Din punctul nostru de vedere, orice concluzie are nevoie pentru susținere de argumente puternice și de o demonstrație coerentă. Matematicianul și filosoful Florentin Smarandache cunoaște bine aceste lucruri și acționează așa. Ne stă mărturie „Teza fundamentală a Paradoxismului” („Orice lucru/fenomen/idee are un înțeles și un non-înțeles în armonie contradictorie”) și apoi demonstrația, în mai multe genuri, a faptului împlinit: literatură, arte plastice. Prin specializare, îl găsim în poezie, teatru, etc. acest mod de a vedea lumea ca pe o filosofie a creatorului trebuie pus în lumină mai

întâi cu știința filosofiei și nu prin părerile unor onorabile, cunoscute personalități locale, naționale, departe de domeniu, dacă se dorește o proiecție universală. Cât despre necunoscuții pe care i-a întâlnit Smarandache în traiectoria sa pe mapamond, aceștia nu pot avea decât relevanța fortuitului. Pentru a ieși dintr-o demonstrație bazată pe sofisme, pe necunoașterea, pe neatenția celor care trebuie să recepționeze, pe tentația gustului cosmopolit, trebuie proiectat universal prin repere pe măsură, recunoscute în lumea întreagă. Proiecția construită pe o lume restrânsă la cei de mai jos, dimensionată artificial pentru relevanță, este suficient doar pentru un orizont destul de limitat. Sunt folosiți, într-o ordine anume, ca referințe și citate abundente, după o necesară lustruire: „strălucitorul Mircea Cărtărescu”; „eruditul om de știință, dublat de un scriitor de talent – Florin Vasiliu”, care devine în altă parte „eruditul critic și istoric literar”; „Titu Popescu în remarcabilul său eseu...”; Constantin M. Popa și Titu Popescu: „autoritatea și competența în domeniu, obiectivitatea și bunul gust artistic pe care ei le manifestă în tot ceea ce întreprind în câmpul literar ar putea constitui – numai ele singure! – garanții sigure și totodată „certificate de omologare”;

„Adrian Marino, cel mai prestigios „cronicar” modern al ideilor și curentelor literare...”.

Recunoaștem valoarea personalităților chemate să trudească la socul marelui prim-paradoxist, dar gratularea lor peste măsură poate avea darul să-i cufunde în auto admirație și să fie de acord cu dumneavoastră despre Florentin Smarandache fără altă cercetare. Din lumea largă, sunt „chemați”: Jacques Sarthon (?) – dramaturg francez; Hassan Ihab (?) – Maroc.

Toți acești oameni au, desigur, tot dreptul să se pronunțe despre Florentin Smarandache și despre lucrările sale, în ceea ce simt și cunosc ei, dar conform cu intenția autorului Ion Soare, pot ei să-i dea dimensiunea întreagă, universală?

Fundamentul matematico-filosofic

Noi considerăm că punctul de pornire în acest... univers este acela de matematician-filosof. De aici s-au născut apoi poetul, dramaturgul, artistul plastic. Cheia personalității lui Florentin Smarandache, determinată pentru opera sa, este fundamentul matematică-filosofie și tocmai acest lucru încercăm să-l adăugăm, sugerând câteva modele consacrate. O facem declarând apriori un partizanat pentru matematică, filosofie și creație literară în egală măsură. Istoria filosofiei menționează între

întemeietorii fenomenologiei – izvorul de inspirație al existențialismului – pe matematicianul Husserl care, prin logica lui, s-a străduit să releve operațiunile spiritului pentru a obține „esențele”. Fenomenologia sa, născută din logica matematică, se dezvoltă într-o filosofie a spiritului, ajungând până la atitudinea unei filosofii a vieții. Acest matematician-filosof putea să=și găsească locul în... Indicele de nume, pentru susținerea matematicianului, filosofului din Bălcești Oltețului!

Martin Heidegger, elev al lui Husserl, unul dintre părinții existențialismului, care marchează profund filosofia secolului XX, invocat în trecere de Ion Soare când vorbește despre fundamentul filosofic al „canoanelor postmoderniste”, ne indică metode de investigație în „Despre esența adevărului”, cu orientarea către analiză a limbajului poetic, ca singur loc al relevării ființei. Acest gânditor inspirat, un adevărat profet al epocii noastre decadente, putea fi un mod pentru afirmarea în universal și ieșirea din... provincialismul supărător și enervant (sic!). argumentăm cu câteva titluri: „Identitate și diferență” (1957), „Ce înseamnă a gândi?” (1954), „Timp și ființă” (1962). Fără asumarea ideilor acestuia (critic, se înțelege!), nu putem fi nici (post)moderni, nici para..., nici meta..., cu

atât mai puțini critici ai ultimelor cărămizi la edificiul... lumii.

Jean Paul Sartre este un filosof și scriitor în care Smarandache se poate regăsi, prin atitudinea amplificată către protest – acel „non”, ca operator matematic. O lume pe care o negi, o reconstruiești. Atitudinea văzută drept creație, prin postularea ei (a lumii; a se vedea teza paradoxismului). J.P. Sartre a „împrumutat” lui Florentin Smarandache din „Greața” sa, „Ființa și neantul” (cu „existența precede esența”) și dorința întoarcerii pe dos printr-o „simplă” operație matematică. „Drumurile libertății” pot fi un fel de oglinzi drumurilor lui Smarandache, un fel de confruntare cu evenimentele absurde (sau neînțelese în alte spații culturale) de acasă, din Africa, din America sau de dincolo de planul fizic. „Zidul” este și poate fi oricând pildă pentru tot ceea ce poate deveni din intenție, la tine pe Valea Oltețului, a Oltului, în România sau pe... Mississippi. Vedem în asocierea lui Sartre la dimensionarea lui Smarandache condamnarea la libertate, postulată de filosoful francez și exersată de olteanul nostru cu succes. Grigore Moisil, matematicianul și filosoful român, a spus pe șleau: filosofia creației, fără un fundament al abstractului matematicilor, nu poate fi întregă. De lucrul acesta ar

putea să țină seama criticul Nicolae Manolescu și toți ceilalți prizonieri ai... „vaselor comunicante”.

Afirmând prea tare, produci o... negare!

O filosofie se fixează pe un suport precum o iedera. Dacă escaladăm cu gândul organizat pe un lujer firav, nu cred că vom reuși să vedem lumina (cu sensul ei de lume(n)). Este lăudabilă intenția invocării gândirilor celebre (vezi hegelianismul), dar ruperea dintr-un context lămuritor și tratarea lor vădit prețioasă are efecte contrare. Hegelianismul, de pildă, nu se mărginește doar la „lupta contrariilor”, iar cel care a evoluat în marxism – mai la îndemâna înțelegerii noastre educată materialist-dialectic – poate să fie insuficient sau caduc. Dialectica nu trebuie etichetată doar pentru disocierea noastră de o posibilă complicitate periculoasă. Ca oameni liberi (și Florentin Smarandache este unul autentic!), dăm socoteală propriei conștiințe și pentru acest lucru, de interior, nu trebuie să-i implicăm și pe alții.

Satisfacerea sinelui sau a oglinzii de care am devenit dependenți nu este o soluție. Argumentele legate de teoria „depășită” a dezvoltării în spirală, expuse ex-catedra, creează ilaritate și le considerăm... superficiale și nefericite.

Argumentarea prin repetiția obsedantă ne dă senzația impunerii cu forța, foarte didacticistă, a unor lecții pentru niște școlari neatenți, un fel de dresaj. Superlativele risipite fără măsură – criticate aspru la începători – sublinierile inoportune, cu o redundanță obositoare, nu clădesc mai multe decât uzurpă. Depășirea unei măsuri a calificativelor fără comparație duc inevitabil către derizoriu.

Dorim aici, cu... materialul clientului, citând din prea abundentele citate, care țin locul ideilor noi, argumentelor originale, să facem o constatare: „Negând prea tare un lucru, nu faci decât să-l afirmi!”. Citatul preluat de Florentin Smarandache din Sofocle este un argument pentru autorul volumului „Paradoxism și Postmodernism în creația lui Florentin Smarandache”.

Vă propunem, printr-un procedeu... paradoxist (de fapt... negarea negației!), să facem întoarcerea pe dos a acestui text: „Afirmând prea tare un lucru, nu faci decât să-l negi!”.

Din păcate, credem că logica matematică ne duce către o concluzie nedorită, și asta numai pentru că încercând un urcuș abrupt, cu mijloace firave, nu se poate, în ciuda intenției bune, atinge vârful.

Creдем că un anumit management pentru Florentin Smarandache și o altă demonstrație, mai bine susținută, îl poate duce pe matematicianul, filosoful, poetul și dramaturgul, artistul plastic etc. mai aproape de... Dumnezeu. Își merită din plin vârful pe care l-a cucerit! Acela pe care este de fapt, și nu acela pe care-l susținem cu argumente șubrede.

Cronică apărută în *Monitorul de Vâlcea*, Rm. Vâlcea,
8 octombrie 2004, p. 7.

Valeriu Perianu

Paradoxul mulțimilor

Avem enunțul: *"Dacă orice mulțime este inclusă într-o altă mulțime, mulțimea tuturor mulțimilor în ce este inclusă?"*.

Teoria matematică a incluziunii mulțimilor într-o mulțime superioară a condus la ideea ca într-un final trebuie să rezulte o mulțime a tuturor mulțimilor care în mod logic nu se mai poate include în nimic altceva. Dacă ea poate totuși să fie inclusă, înseamnă că nu este suficient de cuprinzătoare, iar dacă nu mai poate fi inclusă înseamnă că teoria cade.

Noi încercăm să salvăm această teorie prin intermediul noțiunii de mulțime vidă, înțelegând-o pe aceasta ca fiind nu mulțimea care n-ar conține nici un element cum s-a consacrat până acum în logică și matematică, ci ca fiind acea mulțime care conține ființe dispărute ori ființe nenăscute încă. Gândită astfel, mulțimea vidă include continuu tot ce a dispărut, precum și tot ce nu a apărut încă până la epuizarea morții și nașterii. Când nimic nu va mai veni la această mulțime și nici nu va mai pleca, ea va deveni mulțimea tuturor

mulțimilor ca Trecut ce se include pe sine fără lume. Mulțimea vidă trebuie să fie acea mulțime potențial pozitivă sau negativă care încarcă sau descarcă mulțimile reale cu obiecte sau fenomene dinlăuntrul sau din afara existentului așa cum mulțimea Ființei divine își satisface singura ordinul de mărime ca efect al faptului ca exista Treimea.

În acest fel putem răspunde și paradoxului mulțimii neutrosofice a lui Florentin Smarandache care spune că în virtutea legilor complementarității orice mulțime trebuie să fie egală cu mulțimea exterioară ei.

Aporia semnalată de Florentin Smarandache, impropriu denumită paradox al soritelor, își are originea în sofismul "grămezii" și "chelului", dar se constituie interesant și modern datorită implicării logicii și filosofiei pe tărâmul particulelor ființe - neființe elementare ale materiei. Aici logicianul trebuie să părăsească terenul îngust al judecăților explicative și să apeleze la cele intuitive ori estetice pentru a surprinde frontiera volatilă dintre A și non-A, dintre obiect și umbra sa.

Lotfi Zadeh a introdus în anul 1965 Teoria seturilor vagi, o logică paraconsistentă ce avea de judecat imprecizia lumii obiectuale infinit evaluabilă. În acest tip de logică, judecata exactă de tip scientist este considerată

un caz limită al judecăților aproximative. Plecând, deci, de la aceasta bază, dacă abordăm lumea cu valori rigide, dar aplicabile lingvistic, înseamnă că cel puțin o serie de înțelesuri și valori semantice sunt inevitabil pierdute. Același sistem creează, însă, și posibilitatea nedorită de a face ca orice sistem logic supus construcției să devină vag, adică să simuleze o realitate care până la proba contrarie este doar bănuită de a fi imprecisă.

Dar, spunem noi, a descărca sau încărca atom cu atom un obiect pentru a-l face vizibil sau invizibil, devine nu numai o logică, ci și o matematică foarte precisă, în contradicție cu instrumentul de lucru propus.

Mai bine găsită este expresia de logică neutrosifică folosită de Florentin Smarandache care, cel puțin prin rădăcinile sale semantice din concept, ne propune o neutralitate filosofică, ce vrea să lase câmp liber oricăror contradicții în intervalul ne-standard]-0, 1+ [deoarece aici se poate petrece o infinitate de evenimente între adevăr și fals.

Dar adevărata problemă este aceea de a găsi și numi momentul de adevăr sau de fals ce corespunde încărcării sau descărcării de Sine a obiectului cercetat.

Altfel, vizibilitatea ori invizibilitatea lumii rămâne o constantă a obișnuințelor noastre ce nu mai are

necesitatea explicației savante, ci poartă în continuare pecetea firescului natural.

Despărțirea de trecut a obiectului transformat, ca vizibil sau invizibil, nu poate fi sesizată doar cu un model matematic, așa cum crede autorul, fiindcă nici-un număr nu poate immortaliza tranzitul delicat de ființă și ne-ființă.

Mai mult, câmpul neutrosific constituit de către judecățile vagi, provoacă dezordine subiectiv-cognitive ce nu ne mai permit accesul la a ne imagina facerea și desfacerea realității obiectuale.

Așa cum bine susținea chiar Florentin Smarandache într-un interviu, acolo unde știința și logica se dovedesc neputincioase, trebuie să intervină filosofia și arta ce au putința de a transcende gândirea discursivă.

Pentru noi este clar că aceste dispoziții ale materiei de a ni se oferi sau nu, țin de logica internă a energiilor subnucleare, și poate chiar de un scop ascuns al materiei, care după cum se știe lucrează nevăzut ca Univers de umbră.

În ce măsură se fac aceste compensații și decompensații energetice și în ce moment anume, este probabil cel mai mare secret al proceselor interne ale materialității.

Materia se naște și moare ca orice ființă, și atunci dispariția ei este legată strict de aceste procese natural-supranaturale ale trecerii neființei în ființă și invers.

Așa cum nu știm care este exact momentul morții noastre ca interval ne-standard netrăit și nemurit de nimeni, imposibil de măsurat și conceput apriori, tot așa se întâmplă cu obiectele ce ni se oferă oricum parțial, sau cu partea văzută, sau cu cea nevăzută.

Comentariu tipărit în Valeriu Perianu: *Ființa paradoxală și neființa estetică*, Iași, Ed. Junimea, 2004.

Ion Urda

Recidiva paradoxistă

Paradoxism... s-a vorbit și se va mai vorbi despre acest curent literar fundamentat de sclipirea minții unui năbădăios oltean care și-a luat lumea-n cap și a reușit apoi să și-o aștearnă la picioare. Florentin Smarandache, căci despre el este vorba, după ce s-a consacrat pe toate meleagurile lumii, atât ca un matematician de geniu, cât și drept părintele paradoxismului ca și curent literar, a găsit într-un moldovean, naturalizat ardelean – de Gheorghe Niculescu e vorba – nu numai un predestinat în ale paradoxismului, dar și un prieten fidel.

Din prietenia celor doi s-au născut multe cărți de literatură paradoxistă, dar iată-i recidivând cu un nou volum de aceeași factură, „*Creionări făcute cu pixul*”,* parcă mai închegat și mai scrupulos decât celelalte în a demonstra că paradoxismul este, mai

* Gheorghe Niculescu, Florentin Smarandache: CREIONĂRI FĂCUTE CU PIXUL. Râmnicu-Vâlcea: Editura Almarom, 2004.

înainte de toate, un sport al minții, un adevărat jos de șah în care cuvintele joacă rolul pieselor, și că acestea, inteligent mutate pe eșichierul textului, generează deliciul și savoarea intelectului.

Cum altfel decât printr-o inteligență mutare similară celei de șah, dar pe eșichierul textului literar, se poate ajunge de la consacratul proverb: „Unde nu-i cap, vai de picioare”, la simpaticul, dar plinul de tâlc: „Unde nu-i cap, vai de fecioare?”

Cartea în sine este o adevărată culegere de înțelepciune populară orală prelucrate pe tipare paradoxiste, marea majoritate a producțiilor literare căpătând reale valori aforistice tangente la racilele lumii contemporane.

Alcătuită din unsprezece capitole care grupează genurile abordate, ele însele denumite paradoxist (*Sintagme pe dos; Maxime minimalizate; Dicționar anapoda*), cartea are avantajul de a putea fi citită atât ca divertisment, cât și ca motiv de reflecție asupra unei lumi în care, vorba unui hit la modă „Avem di tăti, viniți și cumpărați...”, și pe care, dacă n-o poți schimba, merită s-o ironizezi tragi-comic.

Apărută la editura Almarom din Râmnicu-Vâlcea în 2004 sub îngrijirea lui Mircea Monu (îndoielnică din punct de vedere a tehnoredactării), probabil într-un tiraj destul de redus (neînscris – cum se cuvine – pe ultima pagină a cărții), cartea merită căutată și citită de toți cei care simt nevoia delectării spiritului printr-o incursiune într-un gen literar ironico-serios, hilaro-tragi-comic, unde nebunul abundă de înțelepciune și înțeleptul pare luat în răs păr de către șmecherași.

Pentru a vă incita merită redat câteva dintre aceste superbe mișcări de maestru șahist care schimbă, dar cu tâlcuri profunde, vechi proverbe:

„Dar din dar se face n-ai”

„Nemuțumitului i se ia parul”

„Câte condeie, atâtea obicei”

„Fanii n-aduc fericirea”

„După război mulți viteji e-atacă” (sunt atacați – n.n.)

„Orb la orb nu-și scoate ochii”

„Capul de dar nu se caută la minți”.

Nu mai puțin interesante sunt creațiile grupate în capitolul „*Sintagme pe dos*”, creații cu profund caracter aforistic, dar în care umoristul din Gh. Niculescu își face pregnant simțită prezența:

„ – Statul sunt eu! – zice leneșul”

„Un șomer a fost acuzat de abuz în serviciu”

„Ține cu dinții de scaun, știrbul dracului!”

„Când guvernanții schimbă bretelele, poporul strânge cureaua”

„Pe șef nu l-a săpat nimeni, niciodată, așa că nu avea cum să devină cultivat”

„Ea era arhivară, iar el arhitoamnă”

„El ținea la ea, iar ea ținea la tăvăleală”

„Alcoolul, odată ajuns în organism, caută un loc gol și de aceea se urcă la cap”

„Una e să te lași furat de o idee și alta e să furi o idee!”

„Minoritatea se supune majorității, dar minoritarii nu!”.

Cât adevăr răzbate în paradoxismele celor doi autori rămâne să apreciați dumneavoastră, cititorii, dar, fie și după ultima sintagmă mai sus prezentată,

este evident că, deși restrânsă procentual în lumea literară, „minoritatea paradoxistă” nu se lasă!

Din fericire, de astă dată, pentru vioiciunea și sclipirea minții, spre delectarea spiritului.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 2004.

Tudor Negoescu

În miezul Paradoxismului

Ultima apariție editorială a poetului Janet Nică, mentorul cenaclului literar Clepsidre, din Bechet, este, de această dată, o culegere de texte de critică literară (*Făt-Frumox din lacrimă de paradox*, Editura MJM, Craiova, 2004), comentarii făcute pe marginea câtorva dintre cărțile insolitului scriitor paradoxist Florentin Smarandache.

Nu numai titlul volumului este, după cum se vede, paradoxist, dar și grafia de pe copertă sugerează aderarea lui Janet Nică la Mișcarea Paradoxistă a olteano-americanului Florentin Smarandache, profesor de matematică la University of New Mexico, Gallup.

Alături de craiovenii Constantin M. Popa și Marian Barbu, de vâlceanul Ion Soare, Janet Nică se numără printre cei mai prodigioși comentatori olteni ai Paradoxismului, acest curent neo-avangardist, "inventat" de Florentin Smarandache, în anul 1980, pe când se afla încă în țară și se simțea marginalizat de cei care conduceau, pe atunci, destinele literaturii române.

Inedit pentru această culegere de texte (cu iz eseistic) este faptul că profesorul Janet Nică, un spirit ludic prin excelență, comentează cărțile paradoxistului Smarandache în cea mai pură manieră... paradoxistă!

Ca modalitate de exprimare artistică, aceste texte programatice se identifică perfect cu natura scrierilor experimentale ale... americanului.

Iată câteva mostre de critică, de extracție paradoxistă, fără doar și poate: "Tăioasă, ca o răzbunare de critic literar, poezia lui Florentin Smarandache te ține încordat la maxim gorki (...). Impur și simplu, Florentin Smarandache este un Caragiale reciclat la limba de briceag a paradoxului ieșit din matcă, asemenea Nilului, primăvara" (*Un binom inteligent*); "Starea paradisiacă a non-jocului îi permite poetului să lase războiul în pace, să cadă din pat în absurd și, alergic la alergie, din obișnuința neobișnuinței, își pune singur bețe-n roate" (*Revoluție etern revolută*); "Volumul Distihuri paradoxiste este o farmacie de pastile inteligente, oferite gratis celor dornici de nemurirea din spatele banalului" (*Minuni duale*).

Aidoma lui Smarandache, și Janet Nică scrie "în răspăr" față de tradiție, într-un stil alert, părând să nu facă prea mari eforturi pentru a pătrunde în miezul Paradoxismului.

De fapt, Janet Nică viețuiește, spiritual, chiar în miezul incandescent al Paradoxismului.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 2004.

Valerica Ionilete

O ipostază de excepție a spiritului uman

Profesorul Florentin Smarandache s-a născut la 10 decembrie 1954, în comuna Bălcești (astăzi oraș) din județul Vâlcea și este în prezent conferențiar universitar doctor la Facultatea de Matematică de la Universitatea „New Mexico” din Gallup, New Mexico, SUA.

A publicat numeroase lucrări de matematică (teoria numerelor, geometrie, logică) filozofie, fizică și literatură (poeme, proză scurtă, teatru, eseuri, traduceri) în română, franceză, engleză.

S-a făcut cunoscut în domeniul teoriei analitice a numerelor cu noțiuni ce-i poartă numele, precum Funcții Smarandache, Secvențe Smarandache, Constante Smarandache, Paradoxuri Smarandache, incluse și în „C.R.C. Concise Encyclopedia of Mathematics” (1998), tipărită în SUA, datorită cărora s-a bucurat de popularitate internațională, deoarece matematicienii români, cât și străini (din SUA, Canada, Japonia, Brazilia, Franța, China, Bangladesh, Italia, Bulgaria, Spania,

Suedia, Australia, Rusia, Cehia, Olanda, Chile, India, Ungaria) au scris zeci de cărți și sute de articole, note și probleme propuse despre aceste noțiuni.

Lucrările au fost publicate de către Universitatea din Craiova, împreună cu American Research Press, sub forma unei reviste anuale: „*Smarandache Function Journal*”, ISSN 1053-4792 și „*Smarandache Notions Journal*”, ISSN 1084-2810.

În 1997, la Universitatea din Craiova s-a organizat prima Conferință Internațională asupra Noțiunilor de tip Smarandache în Teoria numerelor, cu participarea unor cercetători din țară, dar și din Suedia, Franța, Rusia și Spania.

Florentin Smarandache a generalizat logicile fuzzy, intuitivă, paraconsistentă, multivalentă, dialetheistă la „*logică neutrosofică*” („*numită și logica Smarandache*”, în Dictionary of Computing, de Denis Howe, Anglia) și în mod similar a generalizat mulțimea fuzzy la „*mulțimea neutrosofică*”.

De asemenea, a propus generalizarea probabilității clasice, precum și a probabilității imprecise, la „*probabilitate neutrosofică*”, definind-o ca un vector tridimensional ale cărui componente sunt mulțimi reale.

În filosofie, a introdus „*neutrosofia*”, o generalizare a dialecticii lui Hegel, care stă la baza cercetărilor sale în matematică și economie, precum „*logica neutrosofică*”, „*mulțimea neutrosofică*”, „*probabilitatea neutrosofică*”, „*statistica neutrosofică*”.

În fizică a emis ipoteza că nu există nici o barieră a vitezei în univers și, mai mult, viteza poate fi infinită (ipoteza Smarandache, în „*Dictionary of Physics*”, de Eric Weistein).

În literatură și artă, a fondat, în 1980, curentul de avangardă numit paradoxism, ca un protest împotriva totalitarismului, curent care are mulți adepți în lume. Paradoxismul constă în folosirea excesivă în creații a contradicțiilor, antitezelor, antinomiilor, oximoronilor, paradoxurilor.

A introdus „*distihul paradoxist*”, „*distihul tautologic*”, „*distihul dual*”.

De-a lungul vremii, Florentin Smarandache a scris cinci manifeste paradoxiste. Experimente literare a realizat și în drama „O lume întoarsă pe dos”, scenele sunt permutate, dând naștere la un miliard de miliarde de piese distincte!

Piesele lui s-au jucat în România (Teatrul „I.D.Sârbu” din Petroșani, Teatrul din Petroșani, Teatrul

„Thespis” din Timișoara), Germania (la Karlstruhe) și Maroc (la Casablanca, unde „Patria de animale” a obținut Premiul Special al Juriului Internațional).

Florentin Smarandache a debutat cu poezie, în anul 1970, în revista Liceului Pedagogic Craiova. Debutul editorial – în 1981, cu placheta de versuri „*Formule pentru spirit*”, la Editura „*Litera*”, București, semnată cu pseudonimul Ovidiu Florentin.

Volumul „*Legi de compoziție*” a apărut în 1982, la Editura „*El Kitab*”, Fes, Maroc; ediția a doua, cu titlul „*Exist împotriva mea*”, la Editura „*Macarie*”, Târgoviște, 1994; ediția a III-a, bilingvă, cu titlul „*Exist împotriva mea/A'm Against Myself*”, la Editura „*Aius*”, Craiova, 1997.

Florentin Smarandache este un prolific autor, coautor și editor, care a scris literatură (poeme, nuvele, povestiri, romane, piese de teatru, eseuri, traduceri, interviuri), rebus (careuri, enigmistică) și artă (experimente în desene, picturi, colaje, fotografii, artă pe computer), în română, franceză, engleză.

Nume de rezonanță al culturii vâlcene, românești și universale, Florentin Smarandache reprezintă una din ipostazele de excepție ale spiritului uman.

Cititorii Bibliotecii Orășenești Bălcești îi mulțumesc public profesorului Florentin Smarandache pentru

toate cărțile donate, de care au putut beneficia din plin și care se găsesc la loc de cinste în colecțiile bibliotecii noastre.

Notă apărută din partea Bibliotecii Orășenești Bălcești în *Casa Cărții vâlcene*, Rm. Vâlcea, nr. 5, ianuarie – iunie 2005, p. 17.

Valentin Dascălu

Jurnal de lectură

Janet Nică, el însuși poet experimental, publică o "monografie" despre controversatul matematician român-american Florentin Smarandache. Ieșind din rând, cum se pronunța un nou matematician craiovean, Cezar Avramescu, Florentin Smarandache a lansat un nou curent literar, paradoxismul. Discipoli au apărut în multe țări. Mai întâi, nu pot decât sa-l citez pe Terken din "Calea regală" de André Malraux: " E mult mai important să înființezi un imperiu (aici, un curent literar) decât să-l conduci (adică să devii un mare scriitor ilustrând dogmele teoretic)". Așa că, am mai verificat definiția "paradoxului " din DEX și m-am gândit la latura sa foarte matematică: "Enunț contradictoriu (s. n.) și, în același timp, demonstrabil (s.n.). Într-adevăr, Florentin Smarandache alătura contrariile și-și demonstrează apartenența logică: "Într-o societate paradoxală nu poți fi decât paradoxal".

Pentru lămurire m-am dus la "Mileniu" nr. 25 - 26(2002) la articolul fundamentat al lui Tudor Negoescu "Experimentând experimentul". De la Domnia Sa aflăm că

Florentin Smarandache a ajuns la "drama antinomiilor" devenind un "maestru al contra- sensurilor" în semn de opoziție față de artificialitatea vieții (sociale, politice) și ca un protest împotriva totalitarismului". La fel ca avangardiștii, declamă "moartea artei" ocolind capcana păguboasă a dadaismului, dar și spiritul pozitivist al matematicianului. Dilema avangardei a fost că protestul singur "nu este o premisă valabilă pentru obținerea libertății. Libertatea, odată obținută, începe să se degradeze, să se tocească, atrăgând plictisul". (Cuvinte magice, parca!)

Cartea dedicată de Janet Nica lui Florentin Smarandache este o întreprindere singulară. Fiecărei cărți de-a Domniei Sale i se dedică un Poem în proză contaminat. Predispoziția poetului Janet Nica pentru lirica ludică este iradiată de paradoxism în intenția de a ne comunica nemediat subiectul cercetat. Este o coacere dinspre interior către exterior ca la microunde. Aceasta derulare abil controlată și condusă de autor înlocuiește instrumentele criticii literare cu destule metehne în forare, cu străfulgerări paradoxiste și din cele practicate de Janet Nica însuși. Este un jargon nu numai agreabil dar, la luarea-aminte a împerecherilor năucitor de neașteptate, un exercițiu fastuos de tipul unui carnaval al limbajului

bine strunit. Acționând în profunzime, constatam ca aparenta lejeritate a jocului cuvintelor angrenate într-un spectacol sui-generis conține aprecieri judicioase care se referă nu numai la opera paradoxistă a matematicianului-scriitor și teoretician, ci și la prestigiul persoanei ca atare.

Poetul Janet Nica se simte mai în apele lui "comentând" poezia despre care scrie ca e "tăioasă ca o răzbunare de critic literar" care "te ține încordat la maxim gorki". *Homo ludens* în veșminte paradoxiste! "Tavanul mahalalei" este "o închipuire de cer", apoi va urma o cataractă paradoxistă: "averse fără aversiuni", "ilustru fără lustru", "cu o cultură de in-cultură" sau o "bătaie de joc a focului eu bătaie foarte lungă", "cu anormal normal care normalizează". Sau o suavă comentare argotică amintind de maestrul genului la noi. Florentin Smarandache este "nagăț de trotuar, grande-n buduar și-n vocabular, țambalagiu de ocazie" care "scrie poezii greșite să nu le înțeleagă decât spiritul pus pe ciorovăiala". Ce definiție mironraduparaschivesciană reușește monografistul, travestit el însuși: poezia este "bagaboanta, pițipoanca, fleortotina, madama". În definitiv, de altfel, este productiv: Anton Pann e "argat la umbra deștelui ăl mic și umblă desculț de Zaharia Stancu" și Florentin Smarandache este "bulibașă de sintagme argoticești", (cât

adevăr!). Și este singular pentru că "îi îmbracă pe cei goi, care da tot ce nu are, și care are tot ce-i lipsește". "E impur și simplu" un "Caragiale reciclat la limba de briceag a paradoxului ieșit din matcă, asemenea Nilului, odinioară, primăvara".

Despre teoretician, care și-a făcut cunoscut programul în Franța la editura "de Bergerac" în 1992, putem aprecia că are o inteligență extrem de exactă în intențiile lui demolatoare. Cuvântul literaturii române, scrie Janet Nica, este "tardismul". Am zice, o sincronizare pe agonia tendinței europene care se pregătește deja să facă pasul înainte. Ce ar impune noul teoretician care "face poezii fără versuri, poeme fără poeme, fără cuvinte, fără fraze, poezii grafice, texte impersonale personificate, traduc imposibilul în posibil, face literatură din nimic și nimic din literatură". Cred ca aceste afirmații extreme sunt gândite ca să pregătească o mai bună soartă receptării stihurilor paradoxiste. "Distihurile paradoxiste" din 1998 ne dezvăluie "Domnul Experiment" sau pe acest "Edison în călduri". Aceste distihuri înfățișează logodna antinomiilor Într-un șoc terapeutic: "să cuprinzi nemărginirea" este sa fii "competent în incompetența lui", se "caută ce n-a pierdut" sau "edifică ruine". Această formulare totuși este veche la unele popoare de mii de ani.

V. G. Paleolog își avea ca motto ceva asemănător la cartea despre sinestezia la poezia lui Al. Macedonski, "La bolta clara". Zicerea este luata după "o piatră de hotar" și vorbea de mergerea pe hotarul nehotarului etc. Și asta, din antichitatea chineza.

Uneori, gândirea logică matematicianului transpore: prezența e" absența absențelor ". Sigur că absențele... absente vor fi prezente.

În "Anti-chambres et anti-poèsies ou bizareries ", apărut în Maroc în 1984 (o locație preferată de Florentin Smarandache), se remarcă jocul inteligent de cuvinte. Aș zice, inteligent=ludic. Astfel, Michel și-a pierdut tatăl în război, dar l-a găsit în cimitir sau infirmiera coboară dintr-o familie ilustră până la primul etaj cu liftul.

Iată o definiție în spunere plăcută, dospita într-un cuptor magic: "Poezia lui Florentin Smarandache este un șugubăț carnaval rabelaisian care taie nasul împăratului facându-l egal eu plebeul, dând șanse de a vibra senzorial, adică plinar".

Necunoscând creația matematicianului, este de remarcat măiestria acestui autor de carte, ea însăși inovatoare. S-ar putea cita copios. Așa se întâmpla cu o carte în care umorul structural, cel pe care numai englezii

În practică eu seriozitate profesională, aduce desfătarea rară a unui material lingvistic proaspăt, inepuizabil.

"Făt-Frumox din lacrimă de paradox" de Janet Nica, apărut la editura MJM, una din cele mai harnice edituri craiovene, este un discurs amorezat. Este o declarație de iubire pentru un matematician-creator, "văr eu Magellan și Columb" care îndrăznește să descopere, pe o planetă arhicunoscută, teritorii noi a căror geografie neașteptată funcționează impecabil.

Cronică apărută în revista *Autograf*, Craiova,
Numărul 5, iunie 2005.

Victor Martin

De la nimic, la 100% **sau de la dadaism, la paradoxism**

Dacă dadaismul a fost un curent literar și artistic, caracterizat prin negarea oricărui raport între gândire și expresia artistică, prin ridicarea hazardului la rangul de principiu, adică mai nimic, paradoxismul este o mișcare internațională de avangardă în literatură, artă, filosofie, chiar și știință, bazată pe folosirea excesivă de antiteze, antinomii, contradicții, oximorone, parabole, paradoxuri, în creație, adică totul, în condițiile în care literatura celor ce s-au autoclasicizat în comunism și imediat după, formată din roman plicticoase sau monografii ale secundeii, nu reprezintă decât apă de ploaie. Etimologic, paradoxismul e teoria și școala de folosire excesivă a paradoxurilor în creație.

Dacă din nimic, nimic rămâne, din paradoxism, ca un curent artistic vizionar, de viitor, va rămâne ceva. E un fel de evoluție, de la nenumărate feluri de a bea un pahar, la nenumărate feluri de băuturi; evoluția, de la atitudine, la substanță.

În comunism, s-a încercat un experiment literar cu science-fiction-ul, pentru a îndepărta marile inteligențe de adevărurile fundamentale ale dictaturii, pentru a da de lucru minților înfierbântate de idei și pentru a le împinge într-o lume a lor, imaginară, paralelă cu mizeria și sărăcia. Sârbii, care nu au fost ținuți de I.B.Tito în sărăcie și ignoranță, nu au avut nevoie de supapa science-fiction-ului; ei erau consumatori de SF, nu aveau nevoie să se autoexileze în propriile lor fantasmе.

Spre deosebire de dadaismul antebelic și science-fiction-ul din comunism, paradoxismul este un fenomen surprinzător inventat de Florentin Smarandache, un american, originar de pe meleagurile vâlcene. Filonul paradoxist al acestui profesor, de la Universitatea din New Mexico, a fost numit ultima avangardă literar-artistică a mileniului doi, dar, iată, acesta intră, cu mult mai mult succes, în mileniul trei.

Scriitor și matematician, Florentin Smarandache a înființat paradoxismul în 1980, când încă era în România. El dorește "lărgirea sferei artistice prin elemente neartistice și prin experimente contradictorii; în special creație contra-timp, contra-sens". Într-unul din manifestele sale paradoxistice, ne propune "deturnarea

sensului, de la figurat la propriu, precum și interpretări în contra-sens ale expresiilor și clișeele lingvistice.”

Dacă tot ce crezi nou în cultură este paradoxal în sine, prin noutatea pe care o aduce, paradoxismul este cu atât mai paradoxal, prin scoaterea în față a inteligenței. Inteligența este starea de excepție; nu prostia. Curentul a pornit ca un protest împotriva unei societăți închise, România anilor 1980, unde cultura era manipulată de un singur grup și unde numai ideile membrilor acestuia contau, ceilalți neputând publica aproape nimic.

În aceste condiții restrictive, acești ”ceilalți” nu mai aveau altă șansă decât să facă altceva, dacă tot nu aveau astâmpăr și voiau să facă ceva. și au pornit să facă o altfel de literatură sau să facă în alt fel literatura existentă, să nu se prindă cenzorii. Cum? Făceau literatură, prefăcându-se că nu scriu nimic și nu deranjează prea mult. A apărut o literatură-obiect. Zborul unei păsări era un ”poem al naturii”; nu era nevoie să fie scris, ci doar privit, fiind mai palpabil și mai perceptibil decât dacă era așternut pe hârtie. Pus pe hârtie, zborul păsării este un ”poem artificial”, deformat, rezultat printr-o traducere a observatului de către observant; într-o traducere oricât de perfectă, se falsifică ceva. o mașină uruind pe stradă e un ”poem citadin”, țărani cosind

reprezintă un "poem sămănătorist", visul cu ochii deschiși e un "poem suprarealist", conversația unor chinezi îți sugerează un "poem lătrist", discuțiile alternative ale călătorilor dintr-o gară, pe diverse teme, un "poem postmodernist", etc.

În condițiile în care realitatea ne arată și azi o nouă ordine mondială, dezordinea, nu poți protesta decât printr-o tăcere mormântală. Cum dezordinea trebuie reflectată și ea prin ceva, aceasta nu poate fi reflectată decât prin contradicții. Paradoxismul se bazează pe contradicții. În orice societate, omul e obligat să ducă o viață dublă; una suprareală, oficială, propagată de sistemul politic, și una reală, promulgată prin intermediul presei sau bunului simț propriu. Care viață e fericită și care e mizerabilă e un lucru discutabil la infinit.

Dacă ordinea se referă la lucrurile puse frumos, la locul lor, dezordinea paradoxistă nu se referă neapărat la lucrurile puse urât, ci la cele puse altfel. Când nu mai ai nicio soluție, ești nevoit să folosești substanța în stare pură; substanța cenușie. Dezordinea nu vine de sus, de la organele superioare de partid și de stat, ci de la etajele superioare ale gândirii. Gândul e cel mai curat lucru murdar.

Creația poate fi luată în deriziune și chiar este luată în deriziune, în sens invers, sincretic, iar bancurile, indiferent de epocă, reprezintă o respirație intelectuală curată, proaspătă, o superbă sursă de inspirație. "Non"-ul și "Anti"-ul din manifestele paradoxiste au un caracter creativ, nicidecum nihilist.

Dacă e să ne referim doar la paradoxismul în limba română, pe lângă antologiile lui internaționale, Florentin Smarandache editează și revista "Paradoxism", nefiind singur în demersul său. Trecerea de la paradox la paradoxism a fost descrisă foarte documentat de Titu Popescu, în "Estetica Paradoxismului" (1994), carte clasică a mișcării, sau de Ion Soare, în "Paradoxism și Postmodernism". Ion Rotaru, George Niculescu, M. Barbu și chiar Nicolae Manolescu sunt doar alți câțiva, care s-au aplecat asupra acestui fenomen. În decursul a 20 de ani de existență a paradoxismului, s-au publicat 25 de cărți și peste 200 comentarii (articole, recenzii, note), plus 4 antologii internaționale, cuprinzând circa 300 de scriitori de pe glob, cu texte în diverse limbi.

Paradoxismului nu i-a permis nimic asemănător. Pornindu-se de la politic și social, s-a trecut, treptat, la literatură, artă, filosofie, știință, chiar și la noi proceduri, metode și algoritmi de creație. Deși a apărut în condițiile

în care totul era pe dos în România, înainte de 1989, acest curent nu promovează nonsensul, cum își propunea dadaismul, ci împinge sensul până la limite nebănuite și nebănuibile. Prin aceasta, e mai mult decât actual; și acum, lucrurile sunt tot pe dos și se preconizează că așa vor rămâne. Când prezentul e croit prost, e ușor de anticipat cum vor evolua lucrurile. Și din cauza asta, paradoxismul are un viitor, evoluând pe platforma dezordinii unui prezent alunecos.

Cronică apărută în revista *Autograf*, Craiova,
Numărul 4, mai 2005.

Aurel Sasu

Fișă de dicționar

Smarandache Florentin, n. 10 dec. 1954, Bălcești, jud. Vâlcea. Poet, prozator și eseist. Fiul lui Gheorghe Smarandache, mecanic, și al Mariei (n. Mitroescu), asistentă medicală. Școala generală în satul natal (1961-1969), apoi Liceul Pedagogic din Craiova (1969-1972), continuat la Râmnicu Vâlcea (1972-1974); licențiat al Facultății de Științe a Univ. din Craiova, secția informatică (1975-1979). După stabilirea în Statele Unite (1990), urmează cursuri de perfecționare în matematică și informatică la Arizona State University, Tempe (1991), Prima Community College, Tucson (1995) și University of Phoenix, Tucson (1996). Analist-programator la Întreprinderea de utilaj greu din Craiova (1979-1981); prof. de matematică la Bălcești (1981-1982); între 1982 și 1984, prof. de matematică în Maroc; după revenirea în țară, prof. la Craiova (1984-1985) și la Drăgotești, jud. Dolj (1985-1986).

În 1988, după mai multe demersuri obține viză de turist pentru Bulgaria, de unde trece în Turcia și solicită azile politic (rămâne în lagărele de refugiați din această țară până în 1990, când imigrează în Statele Unite).

Lucrează ca inginer de software la Corporația Honeywell din Phoenix, Arizona (1990-1995), apoi la Prima Community College din Tucson (1995-1997); din 1997, este prof. asistent la University of Mexico (Gallup).

Cunoscut în domeniul teoriei analitice a numerelor cu noțiuni care-i poartă numele.

În literatură este inițiatorul unui curent de avangardă nunit paradoxism (folosirea excesivă în creații a contradicțiilor, antitezelor, antinomiilor, oximoronilor și a paradoxurilor).

Autor a numeroase vol. de poezie, proză scurtă, teatru și eseuri.

Vol. de debut (*Formule pentru spirit*, 1981) a apărut sub pseud. Ovidiu Florentin.

OPERA: *Formule pentru spirit*, versuri, București, 1981 (trad. franceză: *Formules pour l'esprit*, de Ch. Signoret, Fès, Maroc, 1983; trad. italiană: *Formule per lo spirito*, de Helle Busaca, Firenze, 1994); *Culegere de exerciții poetice*, Fès, Maroc, 1982 (ed. II, Craiova, 2000); *Sentimente fabricate în laborator*, versuri, Fès, Maroc, 1982 (ed. II, Craiova, 2000; trad. franceză: *Sentiments fabriqués en laboratoire*, de Tr. Nica, Fès, Maroc, 1984); *Legi de compoziție internă. Poeme cu... probleme*, Fès, Maroc, 1982 (republicată sub titlul: *Exist împotriva mea*, pref. de Gh. Tomozei, Târgoviște,

1994; ed. bilingvă româno-engleză: *Exist împotriva mea/I am Against Myself*, în trad. autorului, Craiova, 1997); *Le sens du non-sens, non-poème*, Fès, Maroc, 1983 (ed. II, 1984); *Anti-chambres et Anti-poésies, ou bizarreries*, Fès, Maroc, 1984 (ed. II, 1989); *Non Poems*, Phoenix-Chicago, 1991; *Le paradoxisme: un nouveau mouvement littéraire*, Bergerac, Franța, 1992; *Dark Snow*, Phoenix-Chicago, 1992; *Circles of Light*, Phoenix-Chicago, 1992; *Sans mois que deviendrait la Poésie?*, Québec, 1993; *America, paradisul diavolului, jurnal de emigrant*, postfață de C. M. Popa, Craiova, 1992 (alte ed., 1994; 1999); *Metalstorie*, trilogie teatrală, postfață de D. Tărchilă, București, 1993; *NonRoman*, Craiova, 1993; *Clopotul tăcerii/Silence's Bell/La Cloche du silence*, poeme haiku, cu un studiu de Fl. Vasiliu, București, 1993 (tradus în italiană și esperanto, 1995); *Fugit...*, I-II, jurnal de lagăr, pref. de I. Rotaru, București, 1994-1998, *Întâmplări cu Păcală*, teatru pentru copii, București, 1994 (trad. engleză a autorului: *Trickster's Famous Deeds*, Oradea, 2000); *Emigrant la infinit*, poeme americane, pref. de Cezar Ivănescu și M. I. Vlad, Târgoviște, 1996 (ed. II, bilingvă, româno-engleză, Craiova, 1997); *Prin tunele de cuvinte/Through the Word Tunnels*, poeme într-un vers, trad. în engleză de O. Ghidirmic, București, 1997; *Scrieri defecte*, pref. de I. Rotaru, Craiova, 1997; *Distihuri*

paradoxiste, postfață de D. Țopa, Aalborg, Danemarca, 1998 (trad. în sârbo-croată, Novi Sad, 2000); *Profesor în Africa*, jurnal marocan, Chișinău, 1999; *Întreaba-mă să te întreb*, interviuri, Târgoviște, 1999; *Cum am descoperit America*, fragmente de jurnal, Oradea, 2000; *Vreme de șagă*, fabule, parodii..., în colab. cu Gh. Niculescu, Oradea, 1999; *Destin*, povestiri pentru copii, teatru..., Craiova, 2000; *Prin albe și clasice epii târzii*, Oradea, 2000; *Cântece de mahala*, Oradea, 2000; *Parada marilor enigme*, în colab. cu Gh. Niculescu, 2000; *Leitmotive*, Craiova, 2000; *Outer-Art*, album de picturi și desene experimentale paradoxiste, Oradea, 2000; *oUTER-aRT. The Worst Possible Art in the World*, album, Râmnicu Vâlcea, 2002; *În doi timpi și trei mișcări*, aforisme, culegere de folclor, București, 2002; *Mărgele risipite*, poezii culese din folclorul transnistrian, București, 2002; *Ultra polemici cu LiTeRe mari și mici*, eseuri, Râmnicu Vâlcea, 2002, *Parada marilor enigme*, Râmnicu Vâlcea, 2003.

Traduceri: *Afinități*, din lirica universală, Aalborg, Danemarca, 1998.

REFERINȚE CRITICE: C. M. Popa, *Mișcarea literară paradoxistă*, 1992; Fl. Vasiliu, *Paradoxism's Main Roots*, 1994; T. Popescu, *Estetica paradoxismului*, 1995; Veronica Balaj și M. I. Vlad, *Interviuri cu Florentin*

Smarandache, 1998; Gh. Niculescu, *Rebus, umor, paradoxism*, 2000; idem, *Smarandachisme*, 2000; G. Băjenariu, *Cititor în exilul creator*, 2001.

Notă publicată în Aurel Sasu, *Dicționarul biografic al literaturii române*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005, p. 577-578.

Marian Barbu

India Magică

Este de mirare pentru contemporanii noștri, și mai ales dacă sunt români, că tind la o specializare savantă într-un domeniu științific sau altul (vezi premiile Nobel) să mai aibă și preocupări... literare, când munca de cercetare le impune un program riguros de lucru, când timpul trebuie drămuț în permanență.

Și, totuși, vrea să ne contrazică Florentin Smarandache (n. 10 dec. 1954), matematician impus în întreaga lume, prin funcțiile care-i poartă numele, prin interferențele practice ale matematicii în alte domenii - fizică, biologie, filozofie, astrofizică. În literatură, Smarandache insistă să convingă, mai cu osebire pe români, de persistența unui nou curent, paradoxismul, după denumirea din matematică a paradoxurilor.

Oricum, popularitatea românului american pentru evantaiul de preocupări a atins nivelul planetar. Lângă nelipsitul internet, se află zecile de popasuri turistice, ca răspuns la invitațiile oferite pentru conferințiere sau de participare la colocvii ori congrese

care-i sunt dedicate exclusiv. Până la sfârșitul lui 2005, într-o convorbire telefonică New Mexico-România îmi spunea că s-au scris despre activitatea sa științifică nu mai puțin de 34 lucrări. Că el însuși a înregistrat 85 de titluri în volume tipărite. Nu știu dacă a inclus aici și pe cele... literare, care sunt destul de numeroase. Căci Florentin Smarandache este ca un Midias modern care, când are timp! - transformă totul în literatură. Numai că dacă anticul personaj legendar obținea mereu aur, românul nostru din Bălcești de Vâlcea mai înregistrează și pietre semiprețioase, adesea nisip. Auzi, nisip literar! Sau efemeride. Capodopere rămân cărțile de teatru, notele de călătorie, ori de unde ar fi, jurnalul - America, paradisul diavolului și proza Nonroman, mai rar, unele poeme și poezii.

Evidențiam Notele de călătorie - paradoxal, consemnate numai în limba română (ca de altfel toată literatura lui, model fiindu-i Mircea Eliade), deoarece toate scrierile științifice sunt gândite / concepute numai în engleză și franceză. Desigur că acestea, în circuitul lor valoric, cunosc transpozițiile lexicale ale limbii de baștină - portugheză, rusă, chineză, spaniolă, arabă etc.

În 2005, globe-trotter-al Smarandache a venit din India magică, aducând cu sine, la o editura din Rm.

Vâlcea - fieful lui matricial - o fascinantă carte; de fapt, un jurnal care este o rezultată a sejurului său de trei săptămâni în misterioasa țară, cât aproape un continent. Invitat tot așa, pentru câteva conferințe de specialitate și de participare la dezbateri televizate în cadrul unor universități indiene.

Cu soția sa, basarabeanca Lilia, pe calea aerului, și lângă nelipsitul celular, Smarandache, alături de colegii indieni, a cunoscut pe viu cum arată India la ea acasă. Știam destule despre mirajul spațiului și al populației din zonă (la ora actuală, de 1,1 miliarde locuitori - creșterea populației fiind de aproape un milion pe lună), din jurnalele lui Mircea Eliade, Tudor Vianu, Sergiu Al. George, Vasile Andru, Gheorghe Anca, acad. G. Ivănescu. Acum, pronunț, doar în trecere, numele Anitei Boshe, autoarea bine-cunoscutei cărți despre Eminescu.

Deja Florentin Smarandache a intrat cu *India magică* în biblioteca de referință.

Un singur determinant sau calificativ i se poate atribui cărții amintite - microenciclopedie. Autorul știe precis cui i se adresează și, cunoscând distanța uriașă în posibilitățile de informare ale românilor, cel aflat la fața locului transmite neconținut, survolând toate compartimentele vieții, văzută prin prisma unui singur actant -

autorul însuși. Având mai mereu lângă sine un localnic, de regulă un intelectual titrat, cuplul Smarandache vizitează temple, palate, muzee, locații de cultură și administrație, cumpără pliante, hărți, dar de fiecare dată notele lui sunt transcrieri despre religie, cuvinte (eu echivalentul în limbile engleză și română), obiceiuri, viață de familie, imagini despre străzi, magazine, piețe, autorități etc. Sunt redată impresii la cald, ca într-un film documentar, în care lipsește programat interpretarea, echivalarea și concluzia. Notele sunt de fapt esențe de impresii dincolo de Dinicu Golescu sau Nicolae Filimon - despre Europa occidentală, în ciuda conținutului lor halucinant, formulările sunt parcă greșite, lucrate ca la giuvaergiu, deși îmi vine să cred că textele actuale așa au ieșit din gândul meșterului faur. Excerptez, la întâmplare, câteva formulări din varii domenii: „Multe orașe indiene n-au semne de circulație în engleză, doar în limbile locale. / Greu te descurci ca șofer”. „Kolkata, centrul cultural, economic, industrial, depășind uneori Delhi, a dat lumii cinci laureați ai Premiului Nobel / - Ronald Ross, 1902, în medicină, pentru inventarea vaccinului contra malariei;/ Rabindranath Tagore, 1913, pentru literatură; / C.V. Raman, în fizică, privind difuziunea luminii în medii transparente; / Maica Tereza, 1979, pentru pace, fiindcă a

propagat, ca misionară, creștinismul în India / și Amartya Sen, 1998, în economie"; /,,Ne descălțăm la fiecare templu. / Tot căscând gura la imagini, am auzit vorbindu-se lângă noi... românește. /Era o familie de emigranți români din Cincinnatti (Ohio)", / „În Delhi, ne-am dus singuri, pe jos, la Bazarul Chota să târguim. Piața îmi amintea de Medina din Maroc. / Comerțul în floare./ Lilia se tocmea cu vânzătorii mai dihai ca localnicii, / Observase și Kavita râzând". „Bouri giganți pe străzi, ca o cămilă,/ n-am mai zărit bovine atât de mari, puternice. Folosiți în tracțiune" ; „Funcționează 99 de canale T.V., în limbile indiene principale, plus engleza "/,,Bahai este o religie noua care predică principiul fraternității universale, egalității sociale./ S-a dezvoltat în Iran din babism care a fost fondat de Bab (Mirza Ali Mohamed) în 1844 și interzice cerșitul, alcoolul, vânzarea-cumpărarea sclavilor, poligamia./ Templul arată ca o floare de lotus în apă";/,,Cele patru cărți sacre, constând din imnuri, cântări, formulări sfinte, se numesc veda, iar vedic era limba veche folosită în cărți sacre Veda, o forma timpurie a sanscritei. / Brahma este creatorul universului și „șeful trinității". Vishnu este conservatorul și a cunoscut multe reîncarnări, printre care Krishna. Shiva este zeul distrugerii și al reproducerii./ În religia hindusă, nu există

un sfârșit, ci numai cicluri. / Un sfârșit este urmat de un nou început. / Expoziție vedică la Sri Radna Parthasarathi Madir. / Statuia lui Vishnu și a soției sale, stând pe un șarpe uriaș. / Facem poz(n)e. Ni se dă voie. / Cultura indiană are o vechime de peste 5000 de ani".

Nu-mi dau seama dacă alternanța este voită sau aleatorie a notelor care joacă pe un portativ al cunoașterii, nu numai dintr-un domeniu sau altul, ci și dintr-un spațiu social sau cultural, ori cu precădere religios. Istoria devenirii Indiei ca independentă, abia după cel de -al doilea război (la 15 august 1947), cu multe asasinate la activ, până la conducători de țară și prim-miniștri, apare ca una plină de dramatism. Și astăzi ecurile prezenței colonialiștilor nu s-au stins. În ciuda barbariei unora dintre aceștia (destul de mulți - englezi, francezi, olandezi, portughezi, spanioli, germani), țara a beneficiat de anumite progrese în civilizație, în orientarea socială, diplomatică și politică. Numai că frapantele contraste dintre viața larvară a milioaneilor de săraci și a celor care s-au ridicat pe verticala infuziilor europene rămân și astăzi de neînlocuit.

De asemenea, cele 2000 de dialecte, folosite în cele 25 de state și șapte teritorii autonome, fac imposibilă unificarea lingvistică, fie și într-o normă standard în

procesul comunicării. Deși limba oficială este declarată hindi (ca religie, hinduismul cuprinde 83% din populație), engleza face posibilă înțelegerea între oameni, instituțiile statului, de rang înalt, în școli și universități. Alte limbi vorbite: urdu, telugu, bengali, tamil, punjabi, malayam ș.a.

Construcțiile monumentale, în special cele de închinăciune, sunt presărate peste tot, cu precădere în marile orașe, reprezentând parca imaginea copleșitoare a religiilor. Fantezia arhitecților a fost fantasmagorică. Smarandache notează: „Lakshmi este zeița hindusă cu opt mâini, calare pe tigru, fiecare mână simbolizând lupta , pacea" etc.

Ajungând în Punjab, un stat de câmpie, din nordul Indiei, a constatat ca religia din zonă se numește sikhism („sikh" înseamnă învățăcel, după denumirea fondatorului ei - Shri Gum Nanak Dev Ji (1469-1538). Că primul templu Sikh a fost ridicat la Katarpur. Numaidecât, documentaristul, cititor de atâtea izvoare, scrie: „Există cca 200 astfel de temple și 22,5 milioane pe glob de evlavioși - în majoritate, în India și America de Nord". Ca o ghilotină, ca o fugă de la locul faptei, Florentin Smarandache expediază o constatare rece - „Sikhismul este monoteist".

Este imposibil - dacă nu inutil- de a ierarhiza o descriere sau alta, dar Smarandache, impresionat de

monumentalitatea Taj Mahalului, se pronunță apăsător, parcă fără să mai stea pe gânduri: „Cea mai frumoasă construcție din lume se află pe malul drept al fluviului Yamuna. Este ridicat din marmură albă în cinstea împărătesei Indiei, Arjumand Bano Begum, numită și Mumtaj, de soțul ei, împăratul Shab Jaban. După nașterea celui de-al 14 -lea copil, Gauhar Ara Begum, ea s-a îmbolnăvit grav și a cerut soțului să construiască un monument incomparabil pe mormântul ei. / 22 de ani a durat construcția și vreo 20.000 de muncitori au lucrat (1631-1653)". De reținut: mahal înseamnă palat, iar taj este prescurtarea numelui împărătesei Mumtaj, cuvânt de origine persană (apud Florentin Smarandache).

Încântat și pe bună dreptate de filozofia lui Mahatma Gandhi (1869-1948; Mahatma se traduce prin „marele suflet”), Smarandache transcrie 12 formule apoftegrmatice ale părintelui națiunii indiene. Transcriu doar trei dintre acestea: 1) „cred în unicitatea absolută a lui Dumnezeu și, deci, a umanității”; 2) „planeta-mamă are suficient pentru nevoile tuturor, dar nu pentru lăcomiile lor” 3) „viața mea este dedicată Indiei prin religia non-violenței”.

Dar, Doamne, câte asemenea beneficii cărturărești ne-a oferit Florentin Smarandache, că ar trebui să le

transcriu pe majoritatea dintre ele. Cert este că fișa de călătorie a strălucitului matematician român îmbogățește arsenalul informațional direcționat spre contemporanii din țară. Că, în fondul lui, Smarandache rămâne tot român, cu toate oficiile și belșugul de comunicare oferite de limba engleză. Că noi îi datorăm enorm pentru acest incitant și admirabil jurnal... indian.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. 15 februarie 2006.

Liviu-Florian Jianu

Între patru ochi

O mie de cuvinte despre o carte nu te pot învăța mai multe despre ea, decât o face cartea însăși.

A apărut, la sfârșitul anului 2006, "Fifth International Anthology on Paradoxism", a 5-a antologie internațională paradoxistă.*

Câteva observații se impun de la bun început: Editorul, domnul Florentin Smarandache, scriitorul, poetul, romancierul, descoperitorul matematician, părintele curentului literar paradoxist, a reunit în aceasta antologie 88 de scriitori din lumea întreagă. Respectul deosebit pe care domnul Florentin Smarandache îl poartă limbii și culturii de origine a fiecăruia dintre creatorii antologați se manifestă prin reproducerea, cu fidelitate, a grafiei limbii fiecăruia dintre creatori. Într-un context modernist în care culturi și literaturi, devin jertfe pasive pe altarul culturii anglo-saxone, globalizatoare, în condițiile în care scrisul în limba și cultura de origine

* „Fifth International Anthology on Paradoxism” a apărut la editura Offsetcolor, din Râmnicu-Vâlcea și conține 253 de pagini. Editor - Smarandache Florentin, coperta - Roca George, tehnoredactarea - Sîrbu Dan. Bun de tipar: decembrie 2006.

devine o barieră pe calea cunoașterii (și recunoașterii) planetar-umane a creațiilor „suburbane” megalopolisurilor literare ale prezentului și viitorului, în condițiile în care, adeseori, dacă nu întotdeauna, publicitatea, și nu valoarea, asigură „succesul de piață” al creațiilor literare, domnul Florentin Smarandache aruncă, cavaleresc, mânușa, lumii eminentemente consumiste și comerciale, și publică autori în ordinea alfabetică a țărilor de origine, respectând până și grafia acestor limbi. Este o delectare a spiritului, chiar naiv și profan, să parcurgă grafii ale unor limbi precum bulgara, ceha, egipteana, franceza, germana, maghiara, indiana, ebraica, italiana, araba, rusa, sârba, spaniola, sau româna - și un festin al spiritului, pentru poligloți. Firește, unii dintre scriitori au ales și (sau) limbi de circulație internațională pentru a mări accesibilitatea cititorilor la universul creațiilor lor. Alții au fost consecvenți atât limbii de origine, cât și unei limbi de circulație, editorul selectând ambele versiuni sau traducând, după caz, cu spor. Pentru mine, calea aceasta, deși mai anevoioasă și consumatoare, chiar, de spațiu tipografic, este una care realizează o comunicare benefică în dublu-sens între limbi și culturi naționale.

Efortul de reproducere a eterogenelor grafii din antologie este o carte de vizita ireproșabilă atât pentru

editor, cât și pentru tehnoredactorii editurii Offsetcolor din Râmnicu-Vâlcea.

În al doilea rând, un element inedit în peisajul culturii române, de această dată, este sugerat de faptul că domnul Smarandache Florentin, român de origine, naturalizat în S.U.A., alege ca gazdă olimpiantă (olimpică) a acestei a 5-a antologii paradoxiste, nu Parisul, sau Washingthonul, sau Berlinul, sau Londra, ci orașul Râmnicu-Vâlcea, capitala de județ a orașului Bălcești, orașul de origine al editorului. Intenția editorului pare aceea de a-și asuma și domnia-sa, ca părinte al paradoxismului, și cultura, și matricea spirituală, și originile. Dar asumarea originilor este în același timp, un dar de suflet - plătit cu ore, și zile, și ani, de munca sisifică, depusa de editor, în oceanul comunicării literare, dar, în primul rând, umane - și are valoarea unei restituiri, făcute României, culturii ei, pământului ei, limbii române, și generațiilor de români care, născându-se poeți, după cum spunea Vasile Alecsandri („Românul s-a născut poet”) scriu, fie și numai cu viața lor, poezie.

Genurile prezente în antologie sunt eterogene: poezie, eseu, scrisori, artă, știință, filozofie, dramă scurtă, proză scurtă, distihuri, epigrame, aforisme, traduceri, sau, nu în ultimul rând, folclor.

Copertile antologiei, inspirat realizate de George Roca, mi-au sugerat și titlul acestei recenzii: Un cap uman, care curge asemenea timpului, prin sine, ca printr-o clepsidra, pe coperta față, în plină lumină, și același cap, în penumbră, pe ultima copertă. Paradoxismul, scria undeva domnul Smarandache, înseamnă, de pildă, și o poezie care nu se scrie, de exemplu, zborul unei păsări. Iată o poezie. Copertile unei antologii paradoxiste nu pot fi decât o altă poezie. Pentru o clipă, ea a însemnat, pentru mine, ochii creatorului, ochii editorului, și ochii cititorului. Adică, șase ochi. Atunci, cum poate fi egal patru, de la patru ochi, cu șase? Șase! Adică, atenție, în cuprinsul acestei cărți, la fiecare paradox! Iar, vis-à-vis de coperti, să nu uităm că între ele sunt foarte, foarte mulți ochi! Între patru ochi!

Un alt element, care ține de cel mai pur subiectivism, este faptul că am căutat, voit, în cuprinsul antologiei, pe lângă descifrarea ideilor transmise de fiecare creator, urmele unui dar mult ignorat în ziua de astăzi, și anume, urmele înțelepciunii. Se spune că la urcarea pe tronul lui Israel a regelui Solomon, fiul împăratului și prorocului David, Dumnezeu biblic i-a vorbit, îndemnându-l să ceară un dar. Solomon a cerut înțelepciune, pentru a-și putea conduce cu dreptate și

măsura neamurile de sub stăpânire. Dumnezeu a fost uimit: iată, i-a spus, îți voi da înțelepciune. Și pentru că tu ai cerut înțelepciune, și nu ai cerut nici averi, nici bogăție, nici răsfăț, ba nici măcar o viață mai lungă, îți voi da și averi, și bogăție, și răsfăț, și o viață în care să te sature de zile. Solomon, fiul lui David, este autorul scrierii biblice „Ecleziastul”. Cu „Mersul tuturor lucrurilor” începe această scriere: „O, deșertăciune a deșertăciunilor, zice Ecleziastul, o deșertăciune a deșertăciunilor! Totul este deșertăciune”. „Dar un Domn cu adevărat înțelept, este cel care se ocupă cu munca câmpului.” A căuta înțelepciune în scrierile pe care le parcurgi cu lumina ochilor, și a minții, mai ales în lumea de astăzi, în care nebunii sunt înțelepți și îți spun: aici! sau acolo! și nu găsești aici, sau acolo, nimic, dar plătești scump! - nu este deloc un exercițiu în deșert. Iar culturile naționale, și limbile lor, sunt un izvor de îndelung bătătorită în timp, înțelepciune. Paradoxismul, și paradoxurile, ne ajută și ele de a deosebi, într-o lume înșelătoare, înțelepciunea, de ignoranță și binele, de rău... Sau ne împiedică, dacă nu am cerut îndelung, nu am exersat-o, în câte discipline?, și nu ni s-a dăruit... înțelepciune...

Eseul „Paradoxând/ Paradoxizing” al d-lui Jason Hall (din Canada) paradoxează: „Fiecare lucru poate fi

probat sau poate fi de neprobat. Valoarea de adevăr a unei aserțiuni poate fi măsurată cu o linie de la adevăr zero, la adevăr infinit. Dacă valoarea de adevăr a aserțiunii este undeva între zero și infinit, există un număr infinit de puncte de la zero, făcând valoarea aserțiunii adevărată în mod infinit. Există, de asemenea, un număr infinit de puncte de la acea valoare de adevăr la infinit, care o fac falsă la infinit. Dacă aserțiunea este zero sau infinit adevărată, cele două extreme îi sunt identice... Este ușor de demonstrat că big-bang-ul este capul lui Dumnezeu explodând după ce a considerat că totul este un paradox." Urmând firul înțelepciunii, să remarcăm faptul că Dumnezeu creștin afirma: „Eu sunt cel ce sunt"... Mai afirma: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața"; „Eu sunt Alfa și Omega". Așadar, valoarea de adevăr a întregului Univers este redusă - sau extinsă la infinit - la un singur Dumnezeu și la o viață de om, în același timp. Un paradox uluitor. Un mentor creștin spunea: cea mai grea dogmă de înțeles este umanitatea Dumnezeului Iisus. Pentru om, un dar de neprețuit. Cu condiția ca omul să nu se considere el însuși, Dumnezeu.

Un glas sensibil, distinct, în plutonul oarecum matematizant al paradoxurilor și paradoxiștilor, oarecum mie, empatică, mi se pare poeta indiană Wenkateswara

Rao. Iată ce afirma ea în „Înțelepciune” : „Cunoașterea/ Iată ce nu cunoaștem”; Este o recunoaștere plină de înțelepciune a limitelor infinitelor posibilități umane, a finitudinii infinitelor resurse care așteaptă să fie doar consumate, de umanitate. Este o dezbrăcare, în public, a nudului unor concepte moderne, simple șabloane și lozinci utopice, idealiste, care șterg culturi și creiere, care se bat cap în cap și pe care chiar realitățile din altarele care le slujesc cu ipocrizie, le contrazic flagrant: New Age, corectitudinea politică, democrația, libertatea, drepturile omului, religia consumismului. Un alt poem, „Familie”: „Bucuroși/ Să fim nucleari”. „Nuclearitatea” enunțată în acest poem mi se pare chiar ritmul, viteza cu care trăim în modernitate. Pe seama resurselor neregenerabile ale Terrei. Graba Titanicului civilizației spre impactul cu materialismul dialectic și istoric final. Marx braț la braț eu Alvin Toffler. Sau, de la comunismul lui Marx, al mătușii Europa, și al Unchiului Sam, la creștinismul lui Iisus Hristos. De la Valea Plângerii Terrei... la răstignirea de către om a Dumnezeuului Universului. Nu este totalitarist dogmatismul democrației, libertății și drepturilor omului?

„Countryside” („La țară”) este un poem manifest social, un poem-emblemă, pentru lumea a treia a lumii

mari din ziua de azi: „Loc plăcut pentru a trai/ Poporul îl părăsește pentru a trăi”. Am regăsit în aceste cuvinte, scrise în limba engleză, nu numai lacrima locuitorilor Indiei, ci și a României, și a câtor altor economii outsider, siliți să își părăsească căminul, copiii și bătrânii, pentru a deveni robii mizerabili plătiți ai dorințelor altor regi Midias, altor dictatori financiari care vor să transforme sufletul robilor în aur, pentru ei. Banul și concurența devin Dumnezeuul Noii Lumi. Încrederea și solidaritatea au ajuns pietre de moară pentru non-morală. Țara, cultura, și limba - prea scumpe pentru a li se plăti întreținerea, într-un ghetou, la marginea Edenului Irozilor beției de resurse a planete, sau transformate în femei de serviciu care să facă benevol serviciul de ecarisaj și spoială kulturnică, pentru lozincile la modă..

O altă revelație a antologiei este poemul „Oh! Nemesis!!!”, al poetului indian Hemant Vinze: „Vinoștii scapă vii și nevătămați/ Inocenții sunt cu îndârjire pedepsiți/ Nebunii sunt ornamentați (înfrumusețați)/ Înțelepciunea este luată în derâdere (batjocorită)/ Oh! Justiție oarba,/ a zeiței Nemesis!” Ecoul asiatic al propriilor gânduri, transpunerea lor în paradoxuri crude, mă fac să mă gândesc la vechimea multi-milenară a culturii asiatice, comparativ cu vechimea măsurată în

secole, a celei apusene. Era de așteptat ca urmașii scribilor „Vedelor”, urmașii înaltului umanism al prieteniei dintre Ghilgameș și Enkidu, să nu tolereze falsul pe așa zisa lume a „toleranței”. Poate, a caselor de toleranță. Adevărul justiției, piatra din colțul unghiului democrației, se dovedește pe cât de orb, pe atât de superficial, și răzbunător, dacă lemele paradoxale enunțate în poem sunt adevărate în lumea de astăzi. Nu numai că justiția devine o caricatură a adevărului, dar, în intoleranța ei față de adevăr, devine o crudă și oarbă zeiță a răzbunării. Nu demult, am citit un eseu în care dictonul „Omul - un lup printre oameni” („Homo - homini lupus”), specific „tradițiilor” modernismului, este considerat o jignire gravă la adresa... lupilor, animale cu un devotat spirit de familie, și de rasă.

Morel Abramovici, scriitor israelian, din Haifa, scrie următoarele distihuri, pline de umor amar: „Aș da tot ce am pentru a obține mai mult”; un distih care prezintă, pe drept, umanitatea, în matrița modernă, ca lumea lui „Mister More” „Domnul Mai mult”. Dacă a primit în dar Planeta, vrea Universul. Dacă primește în dar Universul, vrea - fără îndoială - mai mult. O umanitate de termite. Smintită cu bună știință de medici nebuni. „La început a fost cuvântul. Apoi a urmat

pălăvrăgeala”. Și în această pălăvrăgeală despre literatură, despre paradoxuri, despre fleacuri, despre Dumnezeu, omenirea consumă 74 de milioane de barili de petrol pe zi. Se pregătesc - la stația următoare - 74 de milioane de barili de apă. La stația următoare - Mister More vrea să consume la fast-food tot Universul.

Registrul conjugal nu este nici el ignorat. Iată o constatare în spirit rabinic: „Trăiește minunat cu soția, dar nu se plânge”. Înțelepciunea este departe de distihul „Monogamia merge braț la braț cu monotonia”, generalizând gratuit, din dorința de a realiza un joc ieftin de cuvinte. O butadă gri-închis, în logica Fuzzy.

Din creația scriitorului Vadim Bystritski, din Kazakhstan, am reținut continuarea altei cunoscute butade: „Un bărbat inteligent nu își alege niciodată ca soție o femeie frumoasă.” – „Deoarece nu este niciodată/ Un semn de inteligență/ pentru un bărbat, să aleagă/ o femeie frumoasă/ ca soție/ rămâne pentru fiecare cuplu/ să descifreze (ghicească)/ dacă ea este urâtă/ sau el este imbecil”. Dacă butada este adevărată (și nu este!), rezultă un adevăr... amuzant!

Din aforismele Svetlanei Garabaji, din Republica Moldova, spicuiesc: „Sumanul săracului nu-i pe spatele bogatului.” În acest aforism, Svetlana continuă, în spiritul

tradiției populare, scrisele cronicarului Ion Neculce din „Letopisețul Țării Moldovei...”; „Lacrimile săracilor, nice soarele, nice vântul, nu le poate usca”. – „Vorba înțeleptului mângâie auzul”. Cu condiția ca: „Cine are urechi de auzit, să audă” (Noul Testament) – „E ușor aripi să porți, când nu le crești, ori nu le ai.” Într-adevăr, e ușor să vorbești de la tribună despre libertate și democrație, când nu ții de mâna un om fără loc de munca. E ușor să vorbești de la tribuna clar-văzătorilor despre lumină, când nu ții un orb de mână. – „Mintea care minte, îi fără minte”. Înaintea mulțimii acestor minți „alese” și fariseice, vorba lui Eminescu: „Înaintea acestora tu, ascunde-te, Apollo!” (Scrisoarea III). Căci mint chiar fără să-și dea seama. Iată și un distih modern, cules din folclor: „Oferim libertate gratuit/ Primim bacșiș.” (n.a.) – „Cartea necită e ca vremea necinstă”. Este o minune să mai citești o carte în ziua de astăzi. Dar să mai și scrii despre ea, înseamnă ca Dumnezeu există. – „Și stâlpii, la bătrânețe, dau binețe”. În continuarea acestei cugetări, un sfat biblic: „Să fii drept. Dar nu prea drept.” – „Prostul nu-i prost să-și recunoască greșeala”. Așa este. Toți proștii sunt deștepți. Laurențiu Cerneț, un umorist de calitate, a scris, în „Amintiri inventate”, o povestire despre un profesor care a inventat pastila care te vindecă de... prostie. A

inventat-o din iubire pentru logodnica sa, care era... proastă. Era cât se poate de încântat de invenția sa și își imagina nu profituri uriașe, ci beneficii imense pentru omenire. Realitatea a fost crudă cu cititorul:... nimeni nu a cumpărat pastila. „Adevărul este o pulsare din inima întunericului”. Ajută-ne, Doamne, să Te găsim, din întunericul luminii noastre!

Toğu Ogunlesi, scriitor nigerian, scrie, în „Funerar”: „În Africa/ Noi întotdeauna așteptăm înmormântarea cuiva/ Deci și ei, de asemenea/ O pot aștepta pe a noastră”. Pânda la înmormântarea unui semen are, oare, ca explicație, foamea, și dorința de a mânca, de a te satura, pentru o zi, măcar, la pomana lui? Iată o întrebare bună pentru apostolii drepturilor omului, mai mult decât supraponderali, de altfel. Și nu în talie, neapărat, ci în consum. Global.

Cu aceeași adresă, globală, și aforismele lui Valeriu Butulescu, din România, spicuite din volumul „Oaze de nisip”: - „Averea unora depășește valoarea până la care ei pot să numere”. Există săraci, pe lume, care nu au nici un cent ca avere, și sunt și analfabeți, și există bogați care nu știu să numere până la ordinul de mărime al averii lor, în dolari, sau euro, și mai sunt și geniali analfabeți ai înțelepciunii. - „Am mult curaj, dar mi-e

frică să-1 folosesc". – „În fiecare an trecem nepăsători prin ziua morții noastre". Nu este universitate mai înaltă decât cimitirul, spunea părintele Cleopa Ilie. Iar Nicolae Iorga ne îndemna să citim viețile oamenilor care se odihnesc sub cruci, și „tot veți prinde ceva înțeles". – „Din gheara diavolilor am scăpat ușor. Dar cum să mă eliberez din îmbrățișarea îngerilor?" Într-adevăr, (și) diavolii ne oferă totul, pe lume, travestiți în îngeri de lumină, nu numai oamenii. – „I-au luat bouului jugul, și acum așteaptă ca el să împingă benevol carul". I se dă omului libertatea, și ne bucurăm că scade natalitatea pe glob. – „Avea dreptate șarpele. Nu poate fi Rai acolo unde nu este dragoste". Să ne bucurăm. Înțelepții pământului au făcut din pământ Rai, viața omului a devenit, în el, veșnică, și dragostea plătită, lege. – „Poți demonstra că albul e negru. Dar va trebui să uzezi de o vastă bibliografie". O, de-ar fi măcar așa, dar ar fi atât de chinuitor, dacă nu imposibil! e suficient să ai forța de partea ta... „The winner take all".

- „Fără detergenți nu văd rostul botezului". Am fost întrebat de un om aparținând celei de-a patra puteri economice mondiale dacă a fi curat nu este bine? Am tăcut, și am revăzut în minte o tânără prostituată cu un corp superb, care spăla în pielea goală, caldarâmul din fața unui bordel din Seul. A fi curat, măcar prin botez, nu

este bine? - răspunsul la aforismul „O fi auzit oare Mesia de sfertul academic?” îl găsesc puțin mai departe, într-un alt aforism: „Toamna, rândunelele pleacă. Rămân ciorile copleșite de răspundere.” – „Din rana bradului se revarsă rășina, adică înmiresmata lui durere”.- „Am dubii, Doamne! Diavolul stă prea bine în sondaje”. Citind creațiile paradoxiste prezentate în antologie, am observat că exista paradoxuri care își găsesc o delicată rezolvare prin alte paradoxuri. Mai mult decât în literatură, în paradoxism, după spusele lui Roland Barthes, „fiecare răspuns este o întrebare și fiecare întrebare, un răspuns.”

Prin „O găină a traversat strada”, domnul Smarandache intră în galeria anonimilor culegători de folclor, precum, enumeram, Vasile Alecsandri (sic!). O găină traversând strada, o seamă de personalități filozofice, științifice, religioase, politice, se pronunță în legătură cu acest fapt. Cităm un fragment din opinia cea mai avizată: „faptul că găinușa a putut traversa liberă strada în ciuda rezoluțiilor ONU reprezintă o sfidare la adresa democrației, a libertății, și a dreptății”...eu aș fi cules, în loc de „a dreptății” – „a drepturilor omului”. „Aceasta arată că noi trebuia să bombardăm acea stradă cu mult timp în urmă. Pentru a asigura pacea în lume și pentru ca valorile pe care le apărăm să nu mai fie terfelite

prin acte de terorism, guvernul Statelor Unite a hotărât să trimită 17 portavioane, 46 de distrugătoare, 154 de nave de luptă, sprijinite pe uscat de 254.000 de pușcași marini și în aer de 846 de bombardiere, având ca obiectiv, în numele libertății și democrației, să elimine orice urmă de viață în casele găinilor pe o raza de 5000 de kilometri..." (George. W. Bush). „Dacă eu voi tăcea, pietrele vor vorbi” -a spus Iisus. O, cum vorbesc de grăitor pietrele!

O altă perlă din „înțelepciunea românească” : „M-am trezit luni și m-am gândit marți să mă duc miercuri la muncă... Dar când am văzut joi că vine vineri, ce naiba să caut sâmbătă la munca... când duminică e zi liberă?”

Și exemplele de umor sunt multe... Ce ne spune oare, înțelepciunea, despre umor? Vorba latinului: „Ridendo catigat mores”, sau o povestioară rămasă în minte, din ciclul „Ne vorbește părintele Cleopa” : Într-o pădure, un părinte povestea niște glume fraților săi de credință. Văzând-i râzând, un vânător și-a spus: Ce fel de oameni ai lui Dumnezeu sunt aceștia, care râd în hohote? Părintele, văzându-l, l-a chemat și l-a rugat pe vânător să își întindă arcul. Vânătorul l-a întins. Întinde mai mult! I-a spus părintele. Vânătorul l-a întins și mai mult. Și mai mult! i-a spus părintele. Părinte, dacă îl întind mai mult, se rupe! I-a spus, îngrijorat, Vânătorul. Așa și noi, i-a spus

părintele. Din când în când, este nevoie să mai și glumim, pentru ca mințile fraților să nu se rupă.

Un poem interesant are Mugur Grosu (România): („Aparent astea erau numele tuturor lucrurilor”): „Copiii strânși în jurul bradului cântau: o ce meduză albastră/ iar noi spuneam cai putere în loc de cai moliciune”. În jurul bradului, îmi vin în minte cuvintele lui Iisus: „Puterea mea este slăbiciunea mea, și slăbiciunea mea, este puterea mea”.

În „Cutremur și valuri tsunami în România”, Liviu-Florian Jianu trăia momentele anului 2004, în care un cutremur, urmat de valuri tsunami devastatoare, au făcut zeci de mii de victime pe țărmurile Asiei. Mass-media mondială era răvășită de această tragedie. Colectele veneau din toate colțurile lumii pentru ajutorarea supraviețuitorilor. A contribuit și România. Domnul Jianu s-a gândit că în România, în fiecare an, un cutremur și un val tsunami asemănător fac 1 milion de victime, fără ca nimeni din mass-media mondială să sufle o vorbă... O crimă tăcută are loc, cu consimțământul liderilor de opinie mondiali și naționali, sub drapelele nepătate de sânge ale libertății, democrației, și drepturilor omului de a nu avea nici-un drept. Suntem contemporani cu aceste crime... Acceptăm în fiecare an un nou milion de

victime. În fiecare zi, mii de omucideri. Un holocaust cum nu a mai existat. O fabrică a morții depășește orice imaginație în prezentul continuu, și aruncă, unii peste alții, în gropi comune, bătrânii pentru a căror pensie nu va mai lupta nimeni, mâine. Când Elias Canetti a scris: „La Judecata de Apoi, din fiecare groapă comună va ieși un singur om”, am înțeles, mult mai târziu, că acel om este Iisus Hristos.

„Puțini știu ce nu știu și nu știu ce știu”, scrie Eisabeta Kocsik. – „Dacă exponentului îi dam puterea, cu baza ce facem?” acest aforism, aparent, matematic, poate avea și un adagiu: „Dacă bazei îi dam puterea, cu exponentul ce facem?” După opinia mea, paradoxul puterii a fost rezolvat magistral de Iisus: „Înapoindu-i Tatălui puterea toată/ Ca o ispită, pururi lepădată...” – „Dintre doua rele, din lăcomie, l-am ales pe cel mai mare”. – „Un azi nu întorc să pierd valoarea unui mâine”. Oare, care este valoarea de referință? Sfinții creștini au pierdut toate valorile de mâine, pentru certitudinea credinței de azi. – „Am absolvit trei facultăți. Sunt specialist în... cartoane”. Ca răspuns la acest aforism, un alt aforism: „Drepturile omului? Dreptul de a nu avea nici-un drept”... cu excepția datoriei de a crește înțelept.

Scriitorul Tudor Negoescu este prezent în antologie cu o colecție de distihuri paradoxiste în limbile română și engleza. Iată „Glasul poporului” : „Purtătorul lui de cuvânt/ Era un mut”. În istoria literaturii române, găsim un mut pentru poporul de astăzi, care, în revista *Junimea română*, apărută la Paris, sub redacția lui Gh. Crețeanu, Al. I. Odobescu, publica articolul *Muncitorul român*, remarcabil prin îndrăzneala ideilor și prin compoziția sa, care îi evidențiază spiritul progresist, democratic, înțelegând prin democratic, biblic, în spirit modern: „Peste puțin pământul va fi înapoiat muncitorului, prin îngrijirea și iubirea căruia pustiele se va schimba în holde-nalte și bogate, în livezi roditoare, în pășuni verzi și fragede, pe care vor paște frumoasele vite ale României; bordeiele, unde abia pătrund razele soarelui, vor deveni case luminoase, îmbelșugate și fericite”. (Alexandru Odobescu). Cât de aproape era Odobescu, progresistul, cu două secole în urmă, de spiritul înțelepciunii „Ecleziastului”: „Un domn cu adevărat înțelept este cel care se ocupă cu lucrul câmpului”.

Domnul Gheorghe Niculescu (România) croșetează paradoxuri cu meșteșug de vechi rebusist: - „să muncești zi lumină în fiecare noapte”. Acest paradox mi-

a adus aminte de vremea pe când am scris un paradox, fără să știu ce este acela un paradox: „S-a inventat becul care luminează ziua pe baza energiei solare acumulate noaptea”. – „să strici ovăzul Calului Troian, pe găștele Romei”; aici, autorul combină cu măiestrie trei elemente: zicerea populară „nu strică orzul pe găște”, adică, nu da comori (materiale, spirituale) pe mâinile celor care nu știu să le aprecieze, legenda Calului Troian, prin care, printr-un vicleșug antologic, Ulise reușește să îi convingă pe troieni că grecii au plecat din fața Troiei asediate și să introducă în cetate un cal de lemn imens, în care se ascundeau soldați greci, cal cu ajutorul căruia grecii înving și jefuiesc Troia și micul compendiu istoric – „găștele au salvat Capitoliul”, folosit ori de câte ori naivitatea dă o soluție de geniu, și care exprimă într-o formă scurtă episodul în care Roma, asediată de huni, este salvată de găștele care ies gâgâind la călăreții huni care, nemaivăzând în viața lor asemenea păsări, o iau la sănătoasa; - „să te încălzești cu o pătura intelectuală” - dacă înțelepciunea ar avea preț, în sens creștin, și dacă ar fi prețuită măcar atât cât sa acopere un gol, atunci Dumnezeu ar îndemna, poate, măcar un înțelept, „să facă recurs la judecata de Apoi”. Din aceasta cugetare să derive, oare, Culmea fotbalului: „Să acopere cu o pătură

un gol?" (n.a). Poemele paradoxiste ale domnului Niculescu împrumută limbii noi valențe, creând tablouri anromantizante: „Strugurizând prin vii, frumoasei fete/ Îi gutuiau sub ie sânișorii”; „Stalactizau în geruri țurțuri grei/ Cristalografiindu-se-n lumină”.

Dintr-o scrisoare adresată domnului Smarandache, de domnul Ilorian Păunoiu, din România, spicuim: „Stimate domnule Florentin Smarandache... conduc cenaclul „Lumină lină” din Râmnicu-Vâlcea, cu filiale în comuna Popești - comuna în care locuiesc - și comunele Oteșani și Copăcești... Creștinismul este paradoxal. Un Dumnezeu care se întrupează într-un om, vorbim aici de persoana Iisus Cristos, iată Paradoxul Suprem. Le-am făcut cunoscute cenacliștilor mei poemele dv. și le-au plăcut... Eu sunt o persoană care are un handicap sever... Prin curentul paradoxist domnia-voastră ați dăruit spațiului binecuvântat al Vâlcii o dimensiune mondială... Vreau să ne întâlnim la Popești sau la Râmnicu Vâlcea și să punem la cale „Paradoxisme”. Ave Florentin Smarandache!...”

George Rogojinaru (România) scrie o tragic-melodramă în 3 acte. De la început, autorul ne spune „Cum am scris teatru: Am tratat o temă foarte vastă, pe măsura ignoranței mele”. La ridicarea cortinei, aflăm că

piesa nu s-a scris, în actul I, scena 2, aflăm că s-a născut autorul, personajul „Viața” ne spune apoi „Trăiți cu încredere, piesa se va scrie!”... și piesa, nu numai originală, dar de o șocantă înțelepciune, se încheie printr-o invitație niciodată prea târzie, pentru un décor umanizat și o piesă cu personaje dezumanizate, căci replicile lor sunt râsete, lacrimi, sughițuri, așteptare, nedumerire, crispare... gâfâieli, artificii: „Cade pe gânduri cortina”. „Gânditorul”, statuia de la Hamangia (Dobrogea), aparține unei culturi care datează din mileniul VI înainte de Hristos. Chipul lui îmi inspiră imaginea unui om meditând la paradoxul existenței sale și al gândului lui. Poate „că vis al morții-eterne, e viața lumii-ntregi” (Mihai Eminescu, „Împărat și proletar”) sau „și din repaos m-am născut, mi-e sete de repaos” („Luceafărul”)?

Ioan Baba (Serbia) scrie „Venire și trecere”: „Ne ivim într-un chiot/ Ne ascundem într-o jale”. Sunt marcate cele două momente ale vieții: nașterea și moartea. Poetul Patrel Berceanu, „ascuns într-o jale” în 2006, la 50 de ani, scria: „Mai înțelepți am fost când/ Am venit pe lume țipând/ de spaimă în fața vieții.” (Sămânța, „Planetă de poet”).

Louis E. Bourgeois (USA) scrie „În gradina îngेरilor îngălbeniți”: „Când mă gândesc la Satan, mă simt

luminos și înălțat/ când mă gândesc la Dumnezeu, mă gândesc pur și simplu la tot ceea ce am pierdut//Am văzut ochii lui Satan în cei mai puri ochi ai unui om// Singura mea iubire este pentru Satan, pentru că el ne descoperă relele lui Dumnezeu// A crede în suferință, înseamnă a fi de partea lui Dumnezeu. A căuta puritatea, luciditatea, asceza, înseamnă a fi una cu Satan// Numai Satan aduce cu sine frumusețe. Dumnezeu legiferează sterilitatea.”

Înțelepciunea ne spune: „Ce știi?”. Copii fiind, ne sperie mâinile noastre și avem nevoie de mângâierea și ajutorul părinților noștri, pentru a nu ne mai teme de ele. Antinomic, Dostoievski scrie „Nu există și nici nu poate exista ceva mai frumos și mai perfect decât Hristos”; iar în „Frații Karamazov”: „...Lucrează! Lucrează! Iubește pe semenii tăi cu fapte. Toată slava și toată vrednicia omului se află în practicarea milosteniei. Tu lucrezi astăzi pentru întâia oară. Întinde-ți de aici înainte câmpul acțiunii tale. Astăzi ți-ai închinat viața fratelui tău: închin-o mâine familiei tale și, în sfârșit, omenirii întregi”.

Barbara Hilal (USA) experimentează un scop: „Scop” – „Cu succes, am eșuat să ratez/forțată de mine însumi să cad în umilință/ să ating vârful pe cea mai de jos treaptă/ Acum cunosc gloria victoriei zădărniceii

(inutilității)”. Este o poezie delicată, profundă, antinomică. O catedrală somptuoasă a smereniei.

În „Manifestul lui Wolf Larsen”, scriitorul enunța la articolul 7: „Nu există Dumnezeu așa cum este descris în biblie. În locul lui, fiecare ființă umană care trăiește pe pământ este un dumnezeu, deoarece oamenii sunt cele mai creative animale vii ale planetei. Deci, artiștii sunt dumnezei!” Citind aceste rânduri, am zâmbit cu un bob de muștar de amar: cu asemenea dumnezei, am răs în două secole pădurile Terrei, cărbunele, petrolul, ne pregătim să radem apa, și... în motoarele de antimaterie, pământul însuși. Cred că, în spiritul dumnezeilor descriși de domnul Larsen, biblia trebuie urgent rescrisă. În loc de „La început a fost cuvântul”, fără de care nici nu am fi avut posibilitatea să aflăm că suntem dumnezei, având în vedere că la orizont se prefigurează, pe biata Terra, o mare criza de carne, ba chiar și de „adidași”, biblia sa începe cu „La început a fost un kil de carne”. Articolul II este inflamant: „mai mult decât orice, amintește-ti că nu este nimeni ca tine pe întreaga planetă (stai să apară clonele (n.a.). Atunci pentru ce să scrii ca oricare altul? (ei, pe tastatură cam toți batem la fel...(n.a.)). Scrie așa cum nu scrie nimeni! Dacă nu ești creativ, de ce să mai citească generațiile viitoare ceea ce ai scris? Fiecare scriitor trebuie

să fie propria lui mișcare literară! Fiecare scriitor trebuie să își fie propria lui revoluție literară!" Vă imaginați: numai Dumnezeu mai poate să dea de mâncare, haine, căldură, frig, confort și inspirație la 6 miliarde de scriitori, fiecare cu revoluția și mișcarea lui și doar Dumnezeu îi mai și citește, căci fiecare scriitor nu se citește decât pe sinet și tot Dumnezeu ori nu este, ori e de vină, pentru toate greșelile! De corectură!

Domnul Dinu Leonte (USA) dedică domnului Smarandache Florentin o pronunție... globală: „Ai un nume de-anvergură/ Lemă și cimilitură/ Se pronunță pasă-mi-te/ În trei feluri diferite:/Cu sau fără paranteză/ În pronunția engleză/ Când pe nume-ti zic ciracii/ Tu ești Doctor Smarandacii/ dar în lumea francofonă/ Extra sau autohtonă/ Ori de-i lași, ori de nu-i lași/Toți te strigă Smarandaș/ Doar pe piața românească/ Mulți vor fi să recunoască/ Și c-un ac, el tot sărac e/ Paradoxul Smarandache!"

Din distihurile paradoxiste ale domnului Smarandache Florentin, spicuum: „Ateu" – „Cel ce crede/ În necredința sa"; „Ecuatie" – „Toată cunoașterea/ Are o necunoscută ca avere". O prezentare a „Geometriei paradoxiste", un eseu asupra „Multi-structurilor" și „Multi-spațiilor", și un panseu asupra „Paradoxismului

mitologic”, completează lecția de paradoxism a editorului antologiei, și creatorului curentului.

Domnul William G. Ward (USA) scrie un poem experimental: „Această pagină este rezervată celor care urăsc poezia.”

Pagina este goală.

...

Pagina următoare conține următorul mesaj:

„ $2 + 2$

=

Orice vreți să îl faceți.”

Pagina următoare:

„Vă rog nu reciclați acest poem

Vă rog nu reciclați acest poem

...

Vă rog nu reciclați acest poem

Nimeni nu ne-a spus ca acest poem nu a fost reciclat”.

Cronică apărută în revista *Observatorul*, online, Canada, 20 martie 2007.

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. Craiova, 26 februarie - 2 martie 2006.

Emilia Popescu-Diculescu

Marin Popescu-Diculescu

Ce este paradoxismul?

Cândva, pe la sfârșitul secolului al XIX-lea, mai precis în 1880, când Al. Macedonski se întreba în revista sa "Literatorul" în articolul-program "Despre logica poeziei" și mai apoi în 1892 în alt articol despre "Poezia viitorului" dacă nu cumva "logica poeziei este prin urmare însăși absurdul" sau mai plastic "dacă albeața crinilor poate să fie altceva decât simbolul inocenței", constatând anumite "corespondențe" între "muzică și imagine", între sunete și culori, înlocuind discursul poetic prin sugestie, respingând "epitetul ornant" al lui Titu Maiorescu și acceptând ternul, neologismul, refrenul obsedant, nelogica în dauna sublimului și înțelesului imediat la prima vedere. "Gogoșa literaturii mondiale a secolului al XIX-lea", după cum se exprimă Janet Nică în culegerea de eseuri "Făt-Frumos din lacrimă..." a explodat de mai multe ori, "născând câteva tornade, câteva vârtejuri și, firește, mai multe adieri: futurismul (1909), saudasismul (1910), crepuscularismul (1911), imagismul (1913), akmeismul (1913), vorticismul (1914),

dadaismul (prin Tristan Tzara – 1916), creaționismul (1917), ultraismul (1918), suprarealismul (1924), realismul socialist (1934), ermetismul (1936).

În 1980, Florentin Smarandache lansa paradoxismul. Mai în glumă, mai în serios, autorul nota că "și-a luat de nevastă poezia, dar și aceasta îl înșela cu toți". "Frate cu meridianele și paralele" globului terestru, Florentin Smarandache este "fondatorul și creatorul mișcării paradoxiste" mondiale, asemenea dramaturgului pornit din Slatina, creatorul teatrului absurd, Eugen Ionescu "Când purtat de dor" – după fericita expresie eminesciană – autorul pornit dintr-un ținut vâlcean, mai precis din Bălcești, a devenit fondatorul și creatorul mișcării paradoxiste, partitură poetică în care nu este căutat sentimentul (ca la liricii romantici sau realiști), nici gândirea picturală a pasteliștilor, nici libertate prozodică nelegată de nici un țărui ideologic; el vine din pustiurile haosului, pentru că poezia lui nu e îngrădită de nici o ordine. Cum simboलिști aveau un dicton ("Muzica înainte de toate"), autorul și-a ales un blazon poetic "Paradoxul înainte de toate".

Mircea Monu, un bun prieten de-al lui Florentin (și prin nume, el este o floare unică dintr-o grădină poetică), nota cu eleganță și detașare de critic și istoric

literar, că "dacă la început a fost cuvântul, apoi a fost paradoxul exprimat în cuvinte!... Însăși Creațiunea stă sub semnul Paradoxului: Divinitatea a creat lumea din... nimic!"

"Poezia paradoxistă e un mers pe margini de prăpastie", "Logica paradoxismului naște trandafirii în grădina gândirii". După maniera paradoxistă "versul nu face poezia"; lucrul acesta ni-l spunea Eminescu în "Critichilor mei", care sunau cuvinte "din coadă". Smarandache face poezii fără versuri, poeme fără poeme, fără cuvinte, fără fraze, poezii grafice, teste impersonale personificate, traduce imposibilul în posibil, face literatură din nimic și nimic din literatură. Poezia "La forme de liberté" impune o altă grafică, este diformă, urmărind parcă "o teorie a catastrofelor" din gândirea lui René Thorn. "e un calif al alunecării neobosite, vizualizând ideea că un alt matematician și poet", și încă ce matematician! (Dan Barbilian, zis și Ion Barbu), Florentin – omul este și el o enciclopedie matematică: șomer în România (2 ani), el se consideră "Emigrant la infinit", în America, unde a ajuns conferențiar doctor în matematici la nici 43 de ani, după ce a ieșit dintr-un lagăr de exilați din Turcia. Conform teoriei sale (devenită

deviză a mișcării paradoxiste): "Totul e posibil, deci și imposibilul!"

În 1995, avea înregistrate la Biblioteca Congresului din SUA, 23 cărți proprii, fiind depășit tot de un oltean de-al său, de la doar 12 km depărtare, Marin Sorescu, cu 36. Timpul lui Florentin este înainte (s-a născut la 10 decembrie 1954 în Bălcești).

Poate pare paradoxal (dar de asta ne ocupăm noi acum!), dar poezia lui Florentin nu are subiect, tematică, e făcută de-un "Cănuță, om sucit". După el "Procedeul este singurul erou al artei", opera sa literară "e construcție, joc, gratuitate, formă, dar și anarhie, complexă..., cu multe poteci interioare" unde suntem invitați să mergem și să ne minunăm.

"Îi place să scrie mult, dar scrie puțin"/ (Nu-i un paradox?). scrie o poezie tare, de cinci stele. "Face artă la mare știință și știință la mare artă. El nu face artă cu tendință, nici artă pentru artă, ci artă pură cu tendință". În poezia sa, ideea prinde zbor de pasăre măiastră.

Știind că nu poți fi profet "printre ai tăi", Florentin "și-a luat lumea-n cap și-n picioare și speranța-n desagă". În 1992 își teoretiza propriul demers poetic în "Le paradoxisme, un nouveau mouvement litteraire", modelul său fiind preluat de creatori din SUA, Franța,

Belgia, Marea Britanie, India, Japonia, Germania, Spania, Polonia, Brazilia, Rusia, Maroc, Camerun, România. Minunile lui Florentin sunt "duale", oximoronice. Prin ele el devine "Domnul Experiment, Un Edison în călduri".

Sunt parcurse toate "absurditățile normale", prin ele scăpăm de banal, de blazare. Idealul la el este "să cuprinzi nemărginirea", să unești contrariile, să vezi că "lenea e o boală care nu produce dureri, ci pagube". Și toate astea "pentru că suntem sclavii unei limite a înțelegerii".

După o spusă paradoxistă a lui "Lucrurile bune trebuie apreciate chiar dacă sunt făcute de oameni pe care nu-i apreciem". A insistat mereu spre înălțimile artei, căci "perfecțiunea aparține divinității, nouă nu ne rămâne decât dorința de perfecțiune". Truda lui pe câmpul literelor a prins contur și strălucire: "unele dorințe se realizează într-o zi, altele – într-un an, și cele mai multe – într-un vis". Este adevărat că "suntem sclavii unei limite a înțelegerii" și atunci "Făt-Frumoxul..." din Bălcești devine un "Sfânt Gheorghe care a contribuit la dispariția dinozaurilor". Arta de a te înălța prin tine "se învață de la maiști, iar pura artă, de la maeștri".

Noi, oamenii, "suntem ca o unitate de contrarii".

La sfârșitul secolului trecut, autorul publica patru Manifeste Paradoxiste. Poemele sale paradoxiste sunt jocuri de cuvinte și idei, adevărate maxime și autorul ne asigură că "din citirea unei cugetări înțelepte poți trage mai multă învățătură decât din citirea unui roman prost" (replika aceasta aforistică a fost aleasă de autor ca moto al volumului "Creionări făcute cu pixul").

Din poemele sale paradoxiste putem alcătui un inventar din care nu trebuie să lipsească *Dureri, Geometrie variabilă, Pedepsă, Inundații secetoase, Munții curg, Pierde-Vară, Mă dor hainele, Hipică, Chef, Strămoșească* etc. trec într-o experiență flexionară și de înțeles cuvintele ca "într-o durere a facerii", unele devenite "necuvinite", altele un joc ingenuu, unele sonore, pline banalități, altele, prin repetare, obsesii de candoare sau răni de trandafir. "Durerile" iau amplori universale, dar și personale, patriotice pe tonuri de elegie și meditație: "Mă dor străbunii, ca și fiul,/Laptele mamei și sicriul,/ Mă doare mărul cel din plop, /Mă doare țelul fără scop; /Mă doare hazul de necaz,/ Mă doare verdele din praz, / Mă doare dorul de meleag,/ Mă doare dragul cel mai drag,/ Mă doare, din Nistru la Tisa,/ Cum Eminescu plânsu-mi-s-a,/ Mă doare gândul nenăscut,/ Și fratele de peste Prut,/ Mă doare fără nicio vină,/ Mult preafrumoasa Bucovina,/"

Mă doare insula și zarea,/ Mă doare Dobrogea și Marea,/ Mă doare tot ce-i idiot,/ Și că pe alții-i doare-n cot,/ Toate mă dor, și-aș vrea să pot,/ Să fac ceva să-mi treacă tot!". Nici urmă de aluzii; poetul și-a dat drumul durerilor de care a avut parte și în acest fel poezia apare ca o pondere la imnul lui Eminescu, "Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie".

În poemele paradoxiste, aforismele (numite de el "afurisisme") sunt, "luate în răspăr" și se pot clasifica în patru feluri de stihuri: paradoxiste, tantologice, dualiste și proverbiale.

Urmându-l pe Ion Barbu, matematicianul și poetul, Florentin Smarandache "inventează" (ca și Barbu, ermetismul) paradoxul "geometriei variabile": "Un triunghi rotund, odat,/ S-a înscris într-un pătrat;/ Un cub conic s-a curbat/ Și-o sferă s-a cilindrat." Joc gratuit de cuvinte? Sau mintea ne face valuri sau gândul ne refuză înțelesul. Ce e nou mai greu de înțeles și autorul ne mai dă un pretext de noutate în "Pedeapsă": "Cam zgomotit prin tainice tăceri/ Mărșăluind statornice șederi,/ Pedeapsă, deci, primit-am mângâieri,/ Plăcerizate-n crâncene dureri".

Alambicarea cuvintelor e un punct forte al paradoxului, iar topica devine o întorsătură de creion (nu

se numește volumul "Creionări făcute cu pixul?") "Artă într-o doară", după cum inspirat notează autorul îmbinând "da"-ul cu "nu"-ul, binele cu răul, adevărul cu minciuna, într-un cuvânt antinomiile unui "pierde-vară". Specifică acestui mod de a gândi este și distihul "inundații secetoase": "Din ploaia fără stropi ce n-a picat,/ Mari inundații secetoase s-au iscat".

Alte versuri aduc a anecdote sau epigrame răsturnate: "Foaie verde pierde-vară,/ Bolnavul nu are boală,/ Profesorul n-are școală/ Și țăranul n-are țară". Să fie vorba de un dezrădăcinat de tipul lui Șt. O. Iosif, Vasile Militaru sau mai știu cine? Totul e pe dos într-o lume ca nelumea, într-o lume paralelă, guvernată de alte legi și vremuială de veșnicie: "Munții curg în valuri dese/ Spre oceane de granit;/ Veșnicia timpuri țese/ Din fire de infinit" ("Munții curg").

Nici "extravagantul" nu este iertat de Smarandache: "Voind să pară elegant/ Și original firește/ Mănuși cu foc și-a comandat/ Și de-ncălțat, pantofi cu degete".

Degradarea omului parcă este luată din "Era ticăloșilor", eseu din "Cel mai iubit dintre pământeni" de Marin Preda sau absurditățile voite ale lui Marin Sorescu din a sa dramă "Iona": "Călare pe burta calului/

Dumnealui urca haihui,/ Acolo-n valea dealului/ În adâncul piscului” (“Hipică”). Ar mai trebui să ni se arate niște rinoceri sau scaune vorbitoare, poate chiar o “cântăreață cheală” pentru a ne așeza lângă altă gândire românească, Eugen Ionesco.

Autorul umblă și la nivelul lexical, aducându-ne mostre ca acestea: *străbată, urseau, cocoreau, noureau, încodreau, oiau, țărăneau* și câte altele. Cu câteva decenii în urmă, Arghezi părea din altă lume, fie și a sordidului, numai poetică, nu. Avusese ca înaintaș pe Eminescu cu ale sale “epitete ornante”, Arghezi fiind insuflat de “flori de mucegai”, “bube și noroi”. Lui Florin îi stă bine în singurătatea sa, dar dacă am vrea să-l așezăm lângă cineva, l-am duce lângă Ion Barbu cu al său “In Memoriam”.

Dacă am fi să luăm după titlul am fi siguri că nu l-am putea rosti la prima vedere sau chiar am crede că ne joacă feste ochiul și gândirea: “Se când primăvardesa”. Iată câteva versuri, cel puțin ciudate și pentru un specialist: “Verzii încodreau/ Cirișele păsăreau/ Zbieretele oiau/ Zburdăii mieiau/ Și-mpungii boiau/ Paștele văceau/ Arăți țărăneau/ Chiui flăcăiau/ Chicoteli feteau/ Și jocii copiau// Bate nu vânteau,/ Ploii nu norea,/ Urlii nu lupeau,/ Mormăi nu urseau,/ Croncăni nu corbeau,/ Ouă

găinau,/ Cadele cloșteau,/ Florii încâmpeau,/ Venelele rânduneau/ Și zbori cocoreau.// Veseli se toțiau!” sub pana lui Florentin substantivele devin verbe, acțiunile devin lucruri, obiecte, răsturnările de tot felul ne fascinează, pe lângă sonoritatea lor, ni se întinde în față toată splendoarea originalității cu orice preț. Și prețul ce ar trebui să i se plătească ar trebui să fie un fanion ridicat la rangul unui fapt de soi și de mândrie națională. Ar trebui să i se acorde o medalie de Erou al Muncii Spirituale, iar datoria criticii ar fi de a-i măsura rezistența la timp a materialelor din versuri. El însuși scrie că ”poezia este o clinică a cuvintelor”. ”Cel mai mare critic este timpul” și cu regret constată autorul că nu aici își află valoarea, ci aiurea, și nu în viața asta, cel mai adesea. Trebuie să ni-l arate cineva cu degetul și să se mândrească că e de al lor.

”Nimic nu e gratuit în poezie! Poezia este o maladie a secolului, care se vindecă prin ea însăși... Poezia începe abia după ultimul vers...” și aici stă măiestria lui Florentin.

”Poezia se simte, nu se înțelege”. Pentru el, poezia este o recreație matematică. ”Lucrând simultan literatură și matematică (Florentin Smarandache este autorul unor concepte matematice superioare ce-i poartă numele și

recunoașterea universală, din moment ce este trimisul SUA și Marocului cu olimpicii la întrecerile mondiale), Florentin se simte un om care "știe cinci limbi: engleză, franceză, spaniolă, română și ...matematică".

Iată câteva mostre de paradoxism:

"Pentru unii totul este imposibil, iar pentru alții – invers!"

"El ținea la ea, iar ea ținea la tăvăleală!"

"Deși nu se puteau înghiți, se mâncau între ei."

"Ea îi făcea cartofi prăjiți, iar ea... zile fripte!"

"Pe de o parte cresc prețurile, iar pe de alta au loc scumpiri."

"După ce au ajuns la putere, s-au încurcat în ea."

"Credința e o lumină: pe unii îi orbește, pe unii îi luminează, iar pe alții îi ține în umbră."

"Dumnezeu întâi a creat cuvântul și, fiindcă vroia să-l înmulțească, a creat femeia."

"Iată o prostie benefică: vaca dă lapte și după ce a înțărcat vițelul."

"Mi-a promis un loc în inima ei, dar am refuzat deoarece nu suport înghesuiala."

"După ce și-a pierdut memoria, și-a declarat-o nulă."

”Fiecare sat are prostul lui, pe care-l știi toți. Pe deșteptul satului nu-l prea știe lumea.”

”Adevărul care te doare, te fortifică precum vaccinul.”

”Bogatul poate cumpăra ce vrea, afară de timp.”

”Răufăcătorii se unesc în bandă. Binevoitorii nu.”

”Deștepții nu sunt cei care știi să evite problemele, ci cei care știi să le rezolve.”

Grupajele poemelor-metafore sunt ”lungimi de unde lungi, medii, scurte și... ultrascurte”.

Alteori fragmentele sale de jurnal sunt un fel de ”Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie”. Viziunea lui este, însă, apropiată de scrierile Kafka, poate cea mai tulburătoare.

Însuși marele Eugen Ionesco i-a scris lui Florentin Smarandache că îi găsește demersul scriitoricesc ”foarte interesant”, iar despre poeziile paradoxiste rezuma: ”Le sens du non-sens”.

”Grenade de buzunar, distihurile smarandachiene nu ucid, ci dau brânci mentalului ațipit.

În spiritul său de frondă, paradoxismul său este ”o avangardă/ajunsă tradițională”, astfel că acest curent literar de ultimă generație ”e sărbătoare, injectată în real, e ciumă”.

”Mileniul trei propune prin Florentin Smarandache, omul-paradox, pacea altoită cu cartuș, poezia altoită cu matematica și matematica altoită cu poezie...

Să nu gândim rău de paradox, fiindcă paradoxul e pasiunea gândirii, iar gândul fără paradox este ca și îndrăgostitul fără pasiune: un tip mediocru”.

Cronică apărută în *Didactica Nova*, Craiova, nr. 4-5-6,
anul II, aprilie-decembrie 2006

Mircea Monu

A 101-a carte de Florentin Smarandache!

În această săptămână, a apărut la Editura "Offsetcolor" Râmnicu Vâlcea cea de-a 101 carte a lui Florentin Smarandache: „Exotica și cutremurătoarea Indonezie” (cutremurătoare la figurat, dar și la propriu, pentru că a fost surprins aici de un puternic cutremur, Indonezia fiind situată în zona seismică numită în geografie și în seismologie „centura de Foc a Pacificului”). De format normal, 124 de pagini, cu multe fotografii, volumul cuprinde notele călătoriei întreprinse de autor în luna mai 2006, la universități indoneziene, unde a prezentat câteva conferințe de neutrosophie (o generalizare a dialecticii, admițând pe lângă categoriile de „contrarii” și categoria de „neutru”) și de logică netrosifică (bazată pe trei valori logice: „adevărat”, „fals” și „incert”).

Desigur, prezența în exotica țară ecuatorială, fostă colonie olandeză, a fost și un bun prilej turistic, din program neputând lipi și celebre obiective ca Moscheea Istiqlal din Jakarta, Insula Bali (enclavă budistă într-o țară

musulmană), Vulcanul Merapi sau Templul Budist Borobudur. Indonezia a fost cea de-a 25-a țară vizitată de „globtroterul științific” Florentin Smarandache, vâlcean plecat din Bălcești Vâlcei, devenit cadru universitar în SUA, statul New Mexico. Ziarul nostru a publicat în serial primele 50 de pagini ale acestei cărți.

De atunci, el a mai vizitat patru țări: Grecia (decembrie 2006), nu mai punem la socoteală România, unde a trecut pe acasă (decembrie 2006 - ianuarie 2007), Belgia (Bruxelles, ianuarie 2007), Peru (mai 2007) și Canada (Québec și Montreal, iulie 2007).

Recenzie apărută în *Monitorul de Vâlcea*, Rm. Vâlcea,
nr. 1.795, 21 iulie 2007.

Ștefan Dumitrescu

Exotica și cutremurătoarea Indonezie

Există fără îndoială destin, Destine, iar multe dintre ele, prin voia Lui Dumnezeu, sau a împrejurărilor sunt cu adevărat excepționale. Un asemenea destin excepțional este cel al matematicianului Florentin Smarandache, din Bălcești Oltețului, născut la jumătatea veacului al XX-lea.

Despre dl Florentin Smarandache am auzit cu mai mulți ani în urmă, la Vâlcea, de la prietenii mei Ion Barbu și Doru Moțoc, ca fiind autorul curentului Paradoxismului în literatură, despre care matematicianul scrisese o carte. I-am recenzat atunci elogios lucrarea despre paradoxism, deși încrederea mea în acest curent la ora aceea nu era maximă, el rămânând mai mult în zona speculației. Așa cum curentul Semănătorist, care a avut un moment al lui de glorie la începutul secolului XX nu a produs mari opere literare (de fapt nu a produs nici măcar o opera notabilă), rămânând doar o încercare teoretică ce aparține de acum istoriei literare și istoriografiei, este

posibil ca nici paradoxismul să nu producă opere de valoare, și în cazul acesta va rămânea și el o pură speculație. Există, desigur și posibilitatea ca acest curent, în cazul în care va fi deservit de scriitorii talentați, de creatori de mare talent, care să dea mari opere, să devină într-adevăr un Curent literar în adevăratul înțeles al cuvântului, care să dea mari opere, așa cum au dat clasicismul, romantismul, simbolismul. Tot ce este posibil în această istorie umană, absurdă, dureroasă, extraordinară, și... paradoxală.

Iată că după câțiva ani, se produce în înțelesul profund al cuvântului, întâlnirea cu dl Florentin Smarandache. Întâi pe internet, apoi în modul cel mai revelator, prin lectura cărții „EXOTICA ȘI CUTREMURĂTOAREA INDONEZIE”, probabil ultima carte a domnului profesor Smarandache, din foarte multele cărți scrise (scriitorul și matematicianul Florentin Smarandache are înclinația către performanță, către recorduri. A vizitat 25 de țări are publicate 101 cărți, și recordurile nu se opresc aici, etc.).

Cartea aceasta este revelatoare, cum spuneam, atât pentru cunoașterea unei lumi exotice (a unui segment exotic și tragic al civilizației umane) și spectaculoase, cât și pentru cunoașterea personalității lui Florentin Smarandache, dar mai ales a unui destin foarte

spectaculos. Din acest punct de vedere am vorbi despre „săgeata epistemologică a Bălceștiului”, înfiptă în cerul universalității. Sau despre vocația de absolut a așezării de pe malul Oltețului, cu nume atât de frumos, Balceștiul (târg interbelic, cu prăvălii cu obloane scorojite, de o parte și de alta a unei străzi largi, cu văzduh mirosind a iz de toamnă și a mere coapte), cel plin de melancolie și umilință, comună mai răsărită, aflat lângă vestita așezare Oteteliș, unde și-a avut conacul cunoscuta familie de boieri Otetelișanu, cei care au înființat și au ținut terasa Otetelișanu din Bucureștii veacului XIX, intrată în istoria culturii române, și pe lângă care a trecut Tudor Vladimirescu în fruntea unei părți a oștirii sale.

Din această Comună mai mare, care avea prin anii '70 prăvălii cu obloane mari și scorojite de arșița verilor, cum îmi aduc eu aminte, rămase din perioada interbelică, a plecat matematicianul și poetul Florentin Smarandache. Prin anii 1965-1968, autorul aceste recenzii era elev la Bălcești, dar nu ne-am întâlnit.

Ne-am întâlnit, la modul profund, al comunicării empaticе, atât de asemănători și atât de diferiți, acum prin intermediul cărții lui, cu siguranță o carte rară, exotică în istoriografia românească, „Exotica și cutremurătoarea Indonezie”, carte apărută la Râmnicul Vâlcea (una dintre

marile vetre de cultură din spațiul românesc, și asta de multe veacuri, dacă ne gândim la tipografia de la Govora), la editura Offsetcolor, în vara anului 2007, (odată ce bunul de tipar este dat în iunie 2007) în condiții grafice foarte bune.

Cartea, de fapt un Jurnal amalgamat și sentimental (turistic, cultural și educațional), este rodul, actul setei memoriei prin care ființa încearcă să eternizeze, să fotografieze imagini, repere, tablouri culturale, viziuni istorice, trăiri ALE AVENTURII SPIRITULUI, însemnări ale profesorului de matematică și ale scriitorului Florentin Smarandache în lumea fabuloasă și exotică, pe cât de fascinată pe atât de tragică, a țărâmului de basm numit Indonezia.

Invitat să participe la mai multe întâlniri științifice (la un Congres care-i poartă numele, caz rar și spectaculos pentru știința românească, și un mod strălucit de a face cunoscută în țară, țara, cultura și știința românească, poporul român) cu studenții și profesorii de la câteva Universități din această parte a lumii, primit cu entuziasm de forurile științifice din această țară, fiind o minte scotocitoare, omul de știință român dorește să cunoască întregul univers geografic, social, istoric, spiritual al

acestui Continent format din mii de insule, care este Indonezia.

Primul gând mă duce la Mircea Eliade și la aventura lui în universul imens și atât de bogat al Indiei. Florentin Smarandache continuă drumul înaintașului său și merge, cu câțiva pași mai încolo, pătrunzând în universul fascinant al Indoneziei.

Cum și în America profesorii sunt săraci, abia își duc existența, am notat pentru că m-a izbit pur și simplu expresia folosită de autor, (și care este, nu ne îndoim, o realitate, dar nu atât de cumplită ca cea din România) aventura pe mapamond a d-lui Smarandache începe prozaic și umil cu investigarea pieței, cu căutarea pe internet a celei mai ieftine rute până la locul de destinație, în urma invitației primite de la universitatea STIKI din Malong (este redată fotocopia Invitației).

Notându-și gândurile, Florentin Smarandache are umorul și naturalețea olteanului autentic:

„Așa că n-am avut încotro decât plătind 1469 de dolari Companiei Cathag Pacifie. Să vezi durere dacă nu mi aprobă ăștia viza după ce am plătit biletele! Multe lucruri se rezolvă astăzi pe internet. Ce bine, ce simplu, ce repede. Adresele consulatelor, ambasadelor, locurilor de vizitat." (pag. 7).

Florentin Smarandache nu este preocupat de descrieri feerice de peisaje, de perspective geografice (gen pastel, sau peisaj, acuarelă), construite reportericește, nu, el își exprimă gândurile firesc, frust, așa cum îi vin ele în minte, părerile sunt redată instinctiv, și își notează lapidar îngrijorările lui de ființă umană care va pleca într-o călătorie lungă, stările pe care le trăiește, sentimentele născute de cine știe ce întâmplare sau context care-i colorează fondul psihic. În epoca zborurilor cu avioanele pe meridianele planetei omul modern este stresat de toate întâmplările sau riscurile care se ivesc la tot pasul: „ Dau telefoane... am așteptat vreo oră în receptor. Până la urmă mi-au deplasat călătoria eu o zi: pe 14 în loc de 13 mai și mă întorc pe 29, în loc de 28, stând o noapte în aeroportul din Albuquerque și 17 ore în cel din L. A. „ (pag 7).

Urmează odiseea călătoriei cu avioanele, schimbatul rutelor și al avioanelor, așteptatul îndelung în aeroporturi, timp în care își notează în carnetul lui de memorialist impresiile, datele, cursele, gândurile, imagini dispartate, amintirile care-i trec prin minte. Cu acest prilej autorul inserează în curgerea textului opiniile sale despre cărțile citite, meditează asupra unor teme care îl preocupa sau îl obsedează, majoritatea opinii și atitudini foarte realiste. Iată ce spune dl Florentin Smarandache despre

cartea (din păcate celebră, căreia i s-a făcut o reclamă extraordinară): "Ciocnirea civilizațiilor" a lui Huntington: „Ciocnirea civilizațiilor" este numai o propagandă dirijată în avantajul unui grup etnic și împotriva altor culturi și religii (în prezent pe față împotriva musulmanilor, prezentați ca trăind în evul mediu, exploatând femeile).

Corectă, justă concluzia d-lui Smarandache. Ea vine să confirme afirmația Biroului de Viitorologie de la București că aceasta este o carte falsă, un instrument de manipulare cu bătaie lungă în viitor, că este o armă psihologică perversă, subtilă împotriva națiunilor și a civilizațiilor (o armă psihologică în războiul dintre Societățile dezvoltate și Lumea musulmană, război aflat pe planșeta Proiectanților mondiali), Război început de foarte mult timp. Război pe care noi l-am denumit Război mascat (o sinteză de război informațional, psihologic, economic, ecologic, cultural, educațional, sistemic, axiologie, etc.) și pe care sociologii și strategii americani îl numesc război G 4, (Războaie din generația a 4-a).

Cel mai mare război mascat, proiectat și purtat împotriva Țărilor din Europa de Răsărit, apoi a unei mari părți din popoarele lumii a fost ceea ce noi am denumit Experimentul comunist, care nu a fost altceva decât o

formă foarte subtilă de război mascat, și care a făcut în istorie foarte mult rău multor popoare și națiuni, Civilizației și speciei umane însăși.

Cartea lui Huttington este un Proiect teoretic, viitorist ca și Teoria comunistă, care pregătește din punct de vedere psihologic popoarele pentru un război și mai mare decât războiul dintre națiuni, este vorba despre RĂZBOIUL DINTRE CIVILIZAȚII, și creează condiții pentru aplicarea în practica a REALITĂȚII DESPRE CARE VORBEȘTE.

Cartea aceasta, care este și prost scrisă și insuficient argumentată vorbește deci despre o realitate îngrozitoare pe care cei care conduc lumea prin manipulare o proiectează de pe acum (de fapt ea a fost proiectată demult) și pe care vor să o realizeze în viitor. De fapt în mod mascat și subtil acest război între civilizații a și început luând forma războiului împotriva teroriștilor, fenomenului terorist.

Cât se poate de corect se exprimă dl Smarandache și despre ceea ce în cadrul Borului de viitorologie de la București noi am denumit mai sus Războiul Mascat Mondial dus de către Vârful Financiar, care conduce Civilizația umană. Și omul de știință Florentin Smarandache are cunoștință de acest război mascat, cum l-am

denumit noi sau Noile războaie din generația a 4-a (a se vedea și cartea lui John Perkins, "Spovedania unui asasin economic": „Specialiștii de la Agențiile de spionaj de pe glob sunt antrenați în folosirea de metode psihologice manipulative. Asistăm actualmente la războaie psihologice, culturale, religioase (o nouă cruciadă cu mult mai sângeroasă decât cele medievale) politice, sociologice, literare, artistice, științifice, prin care marile puteri încearcă să șteargă memoria colectivă și inconștientul națiunilor mici, coloniilor și să domine globul,. (pag. 11).

Nu putem să nu subliniem atitudinea curajoasă a omului de știință român, în fața acestui fenomen, care este acest tip de război. Dacă toți profesorii și oamenii de știință care trăim actualmente pe această planetă am lua atitudine, așa cum o face dl Smarandache, împotriva acestui tip de război, mult mai distrugător și murdar decât războiul militar, poate ca altfel ar arăta fața acestei planete.

Și continuă dl Florentin Smarandache: "În multe țări, chiar zise „democratice,, (a se observa ghilimelele) mass-media este sub controlul unui grup restrâns care deține Puterea. Mass-media este foarte importantă în societățile democratice, căci prin ea se manipulează opina publică. Dreptatea-i o poveste, spune o zicală românească,

nici n-a fost și nici nu este", o dă omul de știință româno-american pe românește.

Ceea ce mă intrigă și mă îngrozește (din păcate nu mă mai revoltă), este faptul că ne-am obișnuit și eu cele mai oribile ticăloșii făcute împotriva omului, este realitatea dureroasă că marea majoritate a oamenilor de pe această planetă, ca și marea majoritate a educatorilor lumii (educatori, învățători, profesori de toate nivelele), ca și marea majoritate a oamenilor de știință, a artiștilor, din toate domeniile, marea majoritate a intelectualilor planetei (și această categorie a devenit demult o clasă socială planetară), cunosc acest adevăr imens și teribil (că Omul, omenirea, națiunea, sistemele economice, culturile, popoarele) - că sunt victimele unui mare Război mascat - dar nu fac nimic pentru a lupta împotriva lui, a Proiectanților și a realizatorilor acestui război.

De altfel și dl Florin Smarandache trece eu ușurință peste acest adevăr îngrozitor. Este extraordinar însă faptul că îl notează și îl subliniază!

În sfârșit autorul acestei cărți pornește către Indonezia. Cartea este structurată pe capitole mici. Iată-l pe hommo planetarus sărind din avion în avion, avioanele sărind și ele ca niște lăcuste pe meridianele planetei noastre, din ce în ce mai mică. „Sar dintr-un

avion în altul ca un cocostârc. Îmi crește barba până când ajung în Indonezia. Trei zile și trei nopți: Atlanta - Phoenix - Jakarta. Biletul mai ieftin, traseul mai lung și întortocheat." (pag. 12)

În sfârșit, scriitorul ajunge la Jakarta. Iată o „fișă” a Indoneziei: „Indonezia are un guvern moderat, iar extremiștii islamici sunt un grup restrâns.” „Arhipelagul se întinde de la est la vest aproape cât SUA, dar 60% este apă. Diversitatea este foarte mare, dintr-un loc în altul: de pildă, în Irian, vestul insulei Papua, tribul Pann trăiește încă în epoca de piatră! Umblă în pielea goală și ies din junglă la marginea străzilor cu sulițele în mâini.” (pag. 17)

După lectura cărții realizez că Florentin Smarandache reușește să „picteze” cât se poate de bine imaginea țării imense și fantastice a cărei dimensiune fundamentală este diversitatea, exotismul, discrepanța dintre regiuni, culturi, elemente.

Aceasta ar fi dimensiunea geografică economică a Indoneziei.

Autorul cărții reușește însă la fel de bine să ne sugereze și dimensiunea culturală, istorică, spirituală, religioasă a acestei țări formată din mii de insule, jumătate nelocuite. „În nordul insulei Sumatra, provincia eu capitala Mendan, adăpostește tribul Batak, cu limbă

proprie, în care fiecare familie își ține socoteala arborelui genealogic până a la 5-a spiță. Câte bordeie atâtea obiceiie! În religie predomină musulmanii (90%), creștinii 5% și hindușii(1 %). Curios că există și Creștini ortodocși, sprijiniți de cei din Damasc (Siria)."

O altă secțiune redată cu amănunte pitorești este cea care se referă la întâlnirea cu profesorii și studenții universităților din Indonezia. Vic Crstianto este prietenul și colaboratorul d-lui Smarandache, la fel David Handriata, cu care autorul se fotografiază.

Dl Florentin Smarandache are ca orice gurmand instinctul și plăcerea degustării mâncărilor, a reținerii numelor sonore și ciudate ale mâncărilor locale, așa că la capitolul acesta ne dă destule informații despre talentul culinar al indonezienilor, spre bucuria papilelor noastre gustative.

Datele despre luxul hotelurilor în care a locuit, despre construcțiile moderne ale Indoneziei sunt și ele destul de bogate, astfel că la sfârșitul lecturii ai cât se poate de obiectiv perspectiva de sus a unei țări care te copleșește prin paleta largă de culori, de culturi, de relegii, de tonuri, de peisaje urbanistice și de junglă și ape, obiceiuri, mentalități, idei.

Am privit cartea până acum din punctul de vedere al reporterului turistic, al Jurnalului cultural, dar cartea poate fi privită și din punctul de vedere al unui roman.

Din acest punct de vedere avem nu numai o perspectivă mișcată, dar și o altă carte, holistică, meditativă, cu un alt personaj. Am putea vorbi despre omul de știință modern obligat de modul său de viață, de logică absurdă și spectaculoasă a existenței moderne să semene eu o lăcustă care sare de pe un meridian pe altul al planetei, îmbrăcat în avioanele moderne.

Despre omul modern transformat în hommo turisticus, despre drama mondializării, despre pierderea liniștii și a tihnei omului clasic, despre ruperea de rădăcinile ontologice a ființei secolului XXI, și a societății omenеști, despre dimensiune de talmeș-balmeș și de Turn Babel a civilizației și a societății moderne.

Din acest punct de vedere avem imaginea omului viitorului, aruncat într-un tunel existențial, pendulând între spațiu și timp, pierzând multe zile din viața sa, sau o mare parte din viață aflându-se mai mult în zbor decât de pământ (drama lui Anteu), pierzând acel sentiment al înrădăcinării, al locului.

În cazul cărții, foarte interesante, și subliniem acest lucru, instructive, mai importantă ni se pare

performanța extraordinară, a unui tânăr, plecat din spațiul Olteniei de mijloc, care învingând bariere enorme, ajutat de o sete imensă de informație și de o inventivitate desfășurată ca un evantai, calm și păstrându-și optimismul și pofta de viață, ajunge un om de știință în America.

Mutând limitele științei cu inventivitatea lui de ceasornicar, ajunge să ne propună noi concepte și viziuni în domeniile în care își exersează inteligența. "Misiune (imposibilă, glumește Vic) a cuantizării este unificarea, precum în teoria multi-spațiilor înzestrate cu multi-structuri (Smarandache, 1995, mă citează Vic". (pag. 99)

Nu putem bănuși de pe acum mutațiile pe care le vor aduce noile concepte elaborate de Florentin Smarandache, dar cu siguranță ele îmbogățesc și duc mai departe orizontul științei.

Dintr-un alt punct de vedere, cel al târgului Bălcești (comună, cum îi zice el) matematicianul și paradoxistul Florentin Smarandache, alături de doamna profesoara Iliescu, femeia care a adus pe lume o ființă umană la cea mai înaintată vârstă posibil, 66 de ani, sunt oameni care au forțat cel mai mult limitele biologice ale omului, limitele sociale și psihologice, epistemologice și ale adaptabilității umane, limitele timpului și ale spațiului.

Dumnezeu să-i binecuvânteze și sa-i întărească în
aventura lor umană extraordinară!

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State
University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin
Smarandache Papers. Valea Mare, 30 august 2007.

Mircea Monu

Florentin Smarandache față cu Sfinxul... egiptean!

Vâlceanul Florentin Smarandache (născut la 10.12.1954, în Bălcești), conf. Univ. dr. la Facultatea de Matematică a Universității New Mexico din Gallup, SUA, corespondent special al ziarului nostru, se va afla duminică, 16 decembrie 2007, în Egipt pentru a susține o conferință despre neutrosofie – o extindere dialecticii (capitol al filozofiei care susține existența contrariilor), prin admiterea existenței și a categoriei "neutralitate". Calea lui Florentin Smarandache, "Logica neutrosofică – un câmp unificator al logicilor", apărută în 1998, reeditată în 2003, a fost tradusă în arabă de către profesorul Salah Osman, de la Universitatea "Minufiya" din Shebin Elkom, Egipt. Cartea a fost dezvoltată de profesorul arab prin prezentarea aspectelor de "neutralitate" existente în gândirea unor filozofi arabi și de aceea autorul a intitulat-o "Neutrosafia în filozofia arabă". Așa se explică invitarea olteano-americanului în Egipt, unde el va vorbi despre conceptul de "neutrosografie" și aplicațiile acestuia în

matematică: "probabilitate neutrosifică", "mulțime neutrosifică", "logică neutrosifică" și importanța acesteia în unificarea logicilor matematice, iar profesorul egiptean va vorbi despre contribuțiile arabe din domeniul gândirii neutrosofice. Universitatea "Minufiya", înființată în anul 1976, este una dintre cele mai mari din Egipt, având 22 de facultăți și de institute, 71.000 de studenți (în cele două filiale ale sale din orașele Sadat și Shebin Elkom), 1.463 de cadre universitare și 1.370 de salariați ca profesori auxiliari. Orașul Shebin Elkom, capiatala provinciei Minufiya, cu circa 496.000 de locuitori, se află la 73 km de Cairo (Al Qahirah, în arabă) și aproape de celebrul port mediteranean Alexandria (Al Iskandariyah, în arabă).

Desigur, călătoria în Egipt va cuprinde și vizitarea celor mai faimoase obiective turistice din această țară arabă din nord-estul Africii: Alexandria, capitala Imperiului lui Alexandru Macedon (unde Smarandache va călca pe urmele matematicienilor din epoca elenistică), apoi capitala arabă a Egiptului, Cairo, Piramidele cu Sfinxul, Luxor.

Notă apărută în *Monitorul de Vâlcea*, Rm. Vâlcea, nr. 1921,
15 decembrie 2007, p. 5.

Mircea Monu

Premierea unui egiptean... „smarandachist”!

Ziarul nostru a scris în 15 decembrie 2007 despre apariția în Egipt, în limba araba, a cărții „Neutrosafia în filozofia araba”, scrisă (împreună cu vâlceanul Florentin Smarandache) de lect. univ. dr. Salah Osman, de la Departamentul de Filozofie al Facultății de Arte a Universității „Minufiya” din orașul Shibin Al Kawm, Governoratul (provincia) Minufiya, din Delta Nilului și despre participarea vâlceano-americanului Florentin Smarandache, corespondent special al ziarului nostru, la o conferință internațională pe tema netrosofiei în gândirea arabă, desfășurată în 16 decembrie 2007 la sediul acestei universități. Reamintim că „Neutrosafia” este o disciplină filozofică creată de Florentin Smarandache în anul 1995 prin generalizarea „Dialecticii” - capital al filozofiei care se bazează pe existența „contrariilor”: pentru conceptul, ideea etc. numita „A” există opusul „AntiA”; în „Neutrosafia” există și o stare neutră „NeutA”, care nu este nici „A”, nici opusul ei

(prima conferință internațională de neutrosocie a avut loc în 2001, la Universitatea „New Mexico” Gallup, SUA, unde Florentin Smarandache este conferențiar universitar doctor la Departamentul de Matematica al Facultății de Științe). Pentru aceasta carte și pentru organizarea conferinței internaționale, Salah Osman a primit Premiul anual din partea facultății sale și un certificat de apreciere a activității sale de autor și de dezvoltare a Universității. Înmânarea acestora a avut loc într-o ședință festivă, în 25 decembrie 2007 (când Universitatea „Minufiya” a aniversat 31 de ani de existență). La care au participat ministrul Educației, guvernatorul provinciei și președintele Universității.

Ediția în limba arabă a apărut în august 2007, la Editura „Munsha't al-Ma'arif” din Alexandria, Egipt (ilustrația copertei este realizată de una din fiice coautorului egiptean, Nada Osman), iar ediția în limba engleză a apărut în septembrie 2007, la Editura "Renaissance High Press" din Ann Arbor, Michigan, SUA (coperta este ilustrată de altă fiică a egipteanului, Naha Osman).

Notă apărută în *Monitorul de Vâlcea*, Rm. Vâlcea, Nr. 1.938,
15 ianuarie 2008, p. 5.

Al. Florin Țene

Afinități

Mi-a sosit de peste ocean, din Statele Unite ale Americii, antologia de poezie universală întocmită de cunoscutul poet paradoxist Florentin Smarandache, intitulată destul de personal „Afinități”, editura „Dorul”, 1998, Danemarca, carte apărută în condiții grafice excelente.

Antologia, selectată absolut pe criteriile personale, cuprinde „un evantai de 42 de poeți din 23 de țări”, inclusiv din țări exotice, ca Benin, Gambia, Malaezia, Nepal, Sri Lanka, fiindcă, așa cum mărturisește poetul în prefață, este „mereu în căutare de exotism”.

Poeziile din „Afinități” sunt traduceri efectuate într-o perioadă relativ scurtă, cuprinsă între 1989 – 1995 și care „explodează” criteriile lui Thibaudet.

Autorul antologiei ignorând orice problemă legată de generații care, după cum știm, a declanșat răfuieli pătimase în toate țările unde s-a „bătut monedă” pe o astfel de clasificare, uneori veninoase, orgolii incendiare, vanități furibunde, a reunit între copertile cărții sale mode

și timp care au încăput prin „inelul” acela denumit atât de concret de Florentin Smarandache „Afinități”.

Dincolo de orice delimitări, foarte firești altfel și naturale pentru psihologia traducătorului, criteriul ales de acesta a fost acela al diversității, așa cum declară, dar noi descoperim elemente comune la aproape toți autorii traduși, coagulate în jurul unui Zeitgeist specific.

Instrumentele de lucru au fost limbile: franceză, engleză, portugheză, spaniolă și italiană, evantai care confirmă că Florin Smarandache deține acel diapazon lingvistic ce poate vibra pe o gamă largă a subtilităților lingvistice din care a tradus. Descoperim în poeziile autorilor antologați o linie comună, aceea a atitudinii originale a poezilor ce scriu o poezie care face impresia că vor s-o cucerească fugind de ea, unde metafora poetică face casă bună cu parabola și anecdota. O parte din autorii antologați au fost cunoscuți personal de poetul Florentin Smarandache (acesta fiind un evadat dintre meridianele lumii) în peregrinările sale, iar pe alții i-a „tradus de bucurie că-mi trimiteau cărților lor, în special după ce ajunseseam în America, având audiență largită, întrebându-mă cum să le mulțumesc... și mă miram de unde-mi aflaseră adresa? Probabil că-n SUA informațiile

circulă cu viteza... (poemelor) luminii!” (Florentin Smarandache).

Pe Paul Courget, din Bordeaux, l-a cunoscut în vara anului 1992, când fiica acestuia, la Bergerac, organiza un festival de poezie. Poetul Teresinka Pereira, din Belo Horizonte, l-a însoțit pe poetul traducător în turneul paradoxist din 1993 prin Brazilia. Trebuie să subliniem că Teresinka citise din doi poeți români; din Eminescu și din Ion Pachia Tatomirescu. Acesta din urmă a fost publicat de Vasile Val Telceanu și de mine în revista „Radix” ce apărea la Namur, Belgia. Maria de Carmo Gaspar de Oliveira a fost gazdă ospitalieră în imensul Rio de Janeiro, oraș în care l-a cunoscut pe profesorul universitar de literatură Gilberto Mendonaca Teles și care auzise de Adrian Marino, care publicase la Gallimard (probabil cu sprijinul lui Mircea Eliade). Pierre Calderon, profesor de franceză în Turcia și poet care l-a ajutat pe Florin Smarandache în perioada lagărului. Pe aceiași linie se află și Cristina Fuchs-Arthur. Helle Busacca e traducătoarea în italiană a „formulelor pentru spirit” iar Paul Georgellian, italianul care a tradus din română în engleză eseul lui Titus Popescu, „Estetica Paradoxismului”. Această evidență mă face să mă gândesc la puținele rânduri scrise de Maurice Utrillo: „În orice operă de artă, sentimentul

uman trebuie să se evidențieze înaintea oricărui sistem estetic (...)”

Ramificate în atâtea direcții din culturi și subculturi diferite, găsim influențe comune din care se hrănește poezia antologaților. Descoperim o nostalgie hrănită din romantism, un ecletism irigat de ironie, o paradigmă în care se sugerează un model cosmologic sau o nuanță specifică neamului și tradițiilor acestuia din care provine poetul.

La toți poeții antologați există acea recuperare a omogenității nu din planul iluziei, ci din acela al conștiinței creatoare. Nu doresc să fac o clasificare a poezilor dar descopăr că toate formulele stilistice consumă în anumite puncte, punând accente diferite, sugerând filiații. Găsim poeți care au o formă disimulată de criză a interiorității, gnomici și ezoterici cu imaginația inflamată de abstractism senzorial și fanteziști ce folosesc din abundență expresia lapidară, concentrată, după tehnica manieristă a concețt-ului.

Întreprinderea poetului Florentin Smarandache este generoasă prin faptul că dăruiește cititorului de limba română poeți de pe mapamond puțin sau deloc cunoscuți, iar pe Octavian Goga îl recuperează în engleză..

În diversitatea generoasă a acestei lirici unificatoare prin afinitate, mai este loc pentru mutații și integrări în viitoarele, eventuale, antologii.

Cronică apărută în revista online
croniciliterare.wordpress.com, 31 martie 2008.

Ion Rotaru

Florentin Smarandache

Despre un "american", supranumit de mine și... "părintele" Paradoxismului, Florentin Smarandache (n. 10 dec. 1954, com. Bălcești, j. Vâlcea, absolvent al facultății de matematici din Craiova, cu doctoratul luat la Chișinău, în 1997 - fost profesor în localitatea natală, mai întâi, apoi la Craiova și la Colegiul "Sidi El Hassan Lyussi", din Maroc, în prezent funcționând ca "assistant Professor of Mathematics" la "University of New Mexico, Gallup din SUA) am putea foarte bine vorbi în capitolul consacrat "optzeciștilor, neoavangardiști".

Cum însă poetul nu a călcat niciodată în cenaclul condus de Nicolae Manolescu - de care foarte probabil nu știa, trebuind el să fie foarte ocupat cu... "fuga" din "iadul" ceaușist (taman în anul fatal, 1989), cu lagărul din Turcia, cu acomodarea în celălalt "iad", numit, chiar de el, "al deavolului", cel capitalist-american - dar a frecventat (o dată sau măcar de două ori, în trecere prin București) cenaclul lui Florin Vasiliu, în a cărui editură publică haiku-uri.

Îndeajuns de fidel regulii păstrării succesiunii silabelor în tristihul consacrat haiku-ului (5-7-5) (Florin Vasiliu care îi prefațează generos culegerea *Clopotul tăcerii*, i le socotește riguros dar nu-i aduce reproșuri, conchizând că poetul român din America se încadrează în curentul "neoclasic" al haiku-ului "formeii libere, cunoscută sub denumirea niopnă jiyuritse noka, foarte răspândită peste hotarele Țării Soarelui Răsare"), respectă însă conciziunea, pentru că mai mult de jumătate din haiku-uri de aici se află sub numărul de 17 silabe, ceea ce, la noi, măcar, este un record. Respectă împărțirea pieselor în anotimpuri: din cele 80, 12 sunt închinată primăverii, 28 verii, 25 toamnei, 15 iernii. Înstrăinatul, lucru interesant, cântă (la modul Alecsandri sau Ion Pillat) natura patriei de origine. Simte adieri discret nostalgice "înspre partea de răsărit a inimii", cum singur declară, de dincoace de Atlantic adică. Iată câteva dintre cele mai tipice închinată primăverii câmpenești de la noi: "Fracezi ghiocei/ trag de sub zăpadă/ primăvara" (unde sugestia metaforică constă în predicatul "trage", o... personificare); "În arături adânci/țarina/ deschide gura" (unde iarăși predicatul-personificare îl arată pe fiul de țărani olteni); "Lăstarii pe margine/ cresc/ în sensibilitate": de remarcat concretizarea abstracțiunii în

complementul de loc. Iată o hiperbolă: "Izbucnesc salcâmi/ în hohote/ de muguri". Ca și personificarea Timpului (ca la Eminescu în celebrul vers: "Timpul mort și-ntinde trupul și devine veșnicie", deși între haiku-uri lui Smarandache și Scrisoarea I nu este nici o relație de fond): "Timpul deschide/ fereastra unei clipe/ și se uită la mine". Nu trebuie trecută cu vederea mentalitatea matematicianului (gândul matematic, de la un punct încolo, poate trece pragul nebuniei chiar) și teoreticianului "paradoxist", "românizată" prin cuvântul neoaș "gărgăuni": Zbârnâie gărgăunii/ mulți/ ai unui gând". Nostalgia exilatuui: "Vinul/ picură în pahare/ amintiri". Eventual înfiorătoarea obsesie "struggle for a life", teama de a rămâne cu buzunarele goale, deși în aceste versuri nu este vorba decât de crivățul iernii:

"Rege pe străzi -
Crivățul
cu buzunarele goale."

Iubind conciziunea și poet înnăscut fiind, Florentin Smarandache încearcă, nu fără succes, și în poemul cu un singur vers (v. *Prin tunele de cuvinte*, Editura Haiku 1997, cu versiunea engleză efectuată de autor). Obsesia "gărgăunilor" revine: "Zbârnâie gărgăunii mulți ai unui gând" (*Sinapsis*), care nu-i altceva decât trțina

invocată mai sus transcrisă linear, pur și simplu. Diferă însă versiunile în engleză: "Maggots are buzzing/ tots/ of a thought" (traducere Ștefan Benea), față de "They whirr: many maggots of a thought" (versiunea autorului). Care o fi nimerită? Probabil că nu are importanță în acest caz. Obsesia de a deveni scriitor cu orice preț: "Trăiesc într-un singur cuvânt: scriere" (*A scrie scriere*). "Toți brazi de la noi coboară în feciori" (*Baladă*): sugestia poetică este cam... pășunistă.

Ca și în "Sună tălângi odele limbii române" (*Mioriștele*). Ori, te pomenești, exilații din America spre deosebire de "elitiștii" rămași la locul de baștină) tânjesc după "miorișism"? Se poate, știut fiind că depărtarea de spațiu provoacă adesea tradiționalismul conservator.

"Nu te apleca în afara timpului tău" (un sfat calchiat după banalul ceferistic *E pericoloso sporgersi*; în engleză: "Do not lean out of your time"; sau un..."autosfat" al pribeagului?)

Oricum însă, ne grăbim să adăugăm, nu toate poemele într-un vers - s-a văzut și din exemplele produse - sunt poeme într-un vers ca ale lui Ion Pillat și ale altora, mult mai meșteri în asta decât Florentin Smarandache.

Însă el rămâne în istoria literaturii, cum am spus chiar de la început, prin aceea că este, vrem nu vrem,

părintele Paradoxismului. Imperiosul, ambițiosul oltean (la prima vedere nu l-ai crede capabil: mic și îndesat, negricios, cu o geantă atârnată pe umăr, strecurându-se pe furiș printre alți călători și punând fraudulos piciorul pe puntea unui vapor, la Varna, cu destinația Istanbul deocamdată, dar cu ținta fermă: America!) își strigă în gura mare dorința de a intra în... istoria literaturii:

"Eu, Fiul Domnului
gheorghe smarandache,
vă rog frumos, dați-mi voie,
să intru în istoria literaturii
sau
în istoria matematicii

AȘ VREA SĂ FIU POET ÎN MATEMATICĂ"

(*Rugăciune*, ultima poezie din vol. bilingv *Exist
împotriva mea/ I am against myself*)

Ce este "Paradoxismul"? Din niște *Legi de compoziție internă* (apărute prin 1982, în *samizdat*) din volumul *Les sens du nonsens* (1983-1984), din *Antichambres/ AntiPoesies/ Bizarrerries* (1989), din *NonPoems* (1990), din *Antology of Paradoxist literary Movement* (1993), aflăm că Paradoxismul s-a născut în România, mai precis, la Craiova, în, inițial, mintea lui Florentin Smarandache,

prin anul 1980, în jurul căruia s-au grupat și alți olteni (Constantin M. Popa, Ion Pachia Tatomiurescu, Traian Nica etc.) - în semn de "protest împotriva dictaturii comuniste". Care este programul Mișcării, crezul Paradoxismului? Iată-l:

- *libertatea versului, eliberat de tirania dogmelor clasice*
- *anti-literatură*
- *stilul non-stilului*
- *poeme fără versuri*
- *poeme fără poeme*
- *versul paralingvistic: grafuri, desene, cifre, ciorne, etc.*
- *poeme "albe" (fila albă), poeme "negre" (fila neagră)*
- *non-cuvinte*
- *inteligibilul noninteligibilului (sau vice-versa) etc. etc.*

Cităm și acest pasaj din *American Manifesto*, semnat de Florentin Smarandache:

- "I left the communist totalitarianism and emigrated to the United States for the freedom; therefore, don't force any literary rules on me, or, if you do, I'll certainly encroach upon them.

I'm not a playwright.

I thus came to America to re-build the Statue of Liberty or Theater, delivered from the tyranny of the classic and its dogma. I allowed any boldness:

- anti-literature and its literature
- flexible from fixed, or the alive face of the death!
- style of the non-style
- plays without dialogue (because play don't mean words)...

- dumb plays without plays (because the notion of "play of theater" doesn't match any definition found in dictionaries or encyclopedias" etc.

Se înțelege, deci - lăsând la o parte răfuielile lui Florentin Smarandache cu totalitarismul comunist, destul de încurcate, nerezolvate încă, cum nerezolvate sunt pentru fiecare dintre noi, măcar că nu suntem nici pe departe... paradoxişti - că Paradoxismul este un fel de avangardism, sau mai bine am zice neoavangardism, olteanul nostru înscriindu-se și el, de fapt, vrea sau nu vrea, în tabăra așa numiților "optzeciști", termen utilizat de critica și istoriografia literară actuală, în mod curent. Căci este foarte clară, în textele reproduse mai sus, parafrazarea vechilor manifeste dadaist-surrealiste-constructiviste etc. de prin anii 30, bine conservate-popularizate în generoasa istorie călinesciană. Nu ne rămâne decât să ilustrăm cu câteva citate arta paradoxistă smarandachiană. De exemplu aceste versuri scrise cu

ocazia festivalului internațional de poezie paradoxistă ținut la Bergerac, patria lui Cyrano... (în Franța).

"A Bergerac m-abat aprig,
Amis francais aștept pe dig.
Iar seara când, je goute le vin
Și chefuiesc dans le jardin
Soule souvent, dizgrațios.
Et mon tabac, zvârlind pe jos,
îmi leg de gât la bonne bouteille,
Și trag în șanț un doux someille! (sic)
... Je me reveille le lendemain
Ayant la tete dans le ciel -
Căci mă gândesc prin ce zigzag (sic)
Eu am ajuns la Bergerac..."

Dicolo de feluritele teribilisme și jocuri de artificii (mai bine zis: spre a fi în tonul pe care și-l vrea), Florentin Smarandache este un scriitor mai curând grav. Dar - poate de aceea - iubește nonconformismul, paradoxul, pe limba lui, cum vedem în *poemul matematic* intitulat *Paradoxul vieții mele*:

"Fie (a) un atribut și non (a) negația sa. Atunci:

PARADOXUL: 1

TOTUL E (a), CHIAR ȘI "NON (a)"

Exemple:

E11: Totul e posibil, chiar și imposibilul.

E12: Toți sunt prezenți, chiar și absenții.

E13: Totul e finit, chiar și infinitul.

PARADOXUL: 2

TOTUL E "NON (a)", CHIAR ȘI "(a)"

Exemple:

E21: Totul e imposibil, chiar și ce-i posibil.

E22: Toți sunt absenți, chiar și cei prezenți.

E23: Totu-i infinit, chiar și finitul.

PARADOXUL: 3

Exemple:

E31: Nimic nu-i perfect, nici chiar perfectul.

E32: nimic nu-i absolut, nici chiar absolutul.

E33: Nimic nu-i finit, nici chiar finitul" etc.

Ca și vechii avangardiști care, cu trecerea timpului (excepția este Urmuz, dar ce s-ar fi întâmplat și cu el dacă nu se sinucidea?), s-au reconvertit (Tzara, Geo Bogza, Ion Vinea, Ilarie Voronca, B. Fundoianu etc.), grav fiind în fondul său spiritual, trăind din plin drama înstrăinatului, a contactului dur cu "paradoxul deavolului", America nemiloasă cu cei care se îndreaptă ea cu sacul gol, Florentin Smarandache scrie ca mai toată lumea, când are într-adevăr ceva de spus. De exemplu: "Soare la 72 grade Fahrenheit/ Șerpi. Cactuși./ Computere și dolari./ Arizona,

ah!/ Nu mă doare burta/ De alții-/ Ce cu sufletul de părinți"
(*Iarna în deșert*), sau: "Eliberat de searbădul trecut/
Încărcat de un viitor nebulos,/ acest exil continuă-/ Of,
Americă, țară a tuturor contradicțiilor,/ mamă apatrizilor,
transfugilor și neadaptaților,/ emigranți totdeauna în ei
înșiși,/ ce contează pentru tine/ o viață în plus, o viață în
minus,/ și acest detin al unui refugiat?/ Nimic decât un
grăunte de nisip/ pe fundul oceanului (*Arizona, iulie 1990*).

Este adevărat, poetul ar voi să se îndrepte spre
astre, liber de orice servituți, se vrea deasupra tuturor și
atoate:

"La poesie est partout et nulle part.
Ce qui ne m"interesse jamais, c"est la non-poesie.
Voila pourquoi je la fais!
Car la non-poesie est elle-meme (a la riggueur)
une poesie
un art du non-art
creation de l'inexistant
lyrique anti-lyrique
Mais comment nous imaginer l'inimaginable?"

(*La hauteur de l'auteur*, în vol. *Sans moi, que
deviendrait la poesie?*, tradus din limba română de către
autor, Quebec, 1993)

Este adevărat că adesea se joacă cu cuvintele: "...Și ea furnică? - Ohoo, ce te mei furnică!/ Amanții des o onorează?/ Of course, dezonorează.../ori dezordonează/ care va să zică n-o să zică/ de pe aceste ALTE meleaguri/ - Nu, ea Nu, ea Da ar vrea/ uha rea cucuvea" (*Am o mândră cam nasoală*, vol. *Scrieri defecte*); este... nesperios, publică la întâmplare adesea, tot ce are prin sertare. E adevărat că "apatridul", "transfugul" și veșnic "neadaptatul" a scris, între altele, și un... NONROMAN, care nu-i bun de nimic, cu excepția avreo 2-3 pagini, unde imaginația improvizatului romancier este bine pusă în priză și funcționează. Cartea s-ar voi un pamflet swiftian, relatând întâmplări dintr-o închipuită, parabolică "Wodania", România ceaușistă adică. Cade însă repede de tot în cea mai plată platitudine, scriitorul dând uneori semne că tot ce zboară (tot ce-i trece prin minte) se poate și mânca (se poate scrie și publica). Este astfel aspru pedepsit de judecata "automatismului" (neo)avangardist sau, dacă vreți (neo)ariergardist cu care cochetează paradoxismul smarandachian.

Însă când scrie non-teatru, teatru "meta-istoric", Florentin Smarandache este un autor demn de luat în seamă, în câteva puncte chiar extraordinar, cu toată situația lui de pe alocuri în... trena lui Beckett și Ionesco.

O lume întoarsă pe dos și Patria de animale (mai ales aceste două piese) riscă să fie unele dintre cele mai acerbe pamflete - spectacol grotesc la culme, rod al unei imaginații cu totul ieșite din comun - la adresa totalitarismului de orice fel, nu numai comunist. Este nevoie însă de regizori deosebit de îndrăzneți și inteligenți, care să pună în scenă măcar una dintre aceste piese. S-ar putea astfel ca exilatul din Arizona să triumfe și, o dată cu el și "paradoxismul" său. Căci aceste texte conțin multe elemente "paradoxiste" (de-ar fi să spunem că, de exemplu, *Patria de animale* nu indică pronunțarea niciunui cuvânt, fiind pură pantomimă, deosebit de grăitoare, expresivă în grad înalt). Valoros ne apare și memorialistul din *Fugit... Jurnal de lagăr și America*, paradisul deavolului: tot lucruri și fapte, oameni și trăiri intense, violent adevărate, documente de viață care subjugă și țin cititorul treaz de la prima până la ultima filă. Nu mai puțin, și în chip anume, ele sunt complementare poetului, dramaturgului și, în cele din urmă, teoreticianului neoavangardist paradoxist. Cu defectele ei cu tot (prea marea ușurință cu care poetul aruncă vorbele pe hârtie, un anumit fel de...neseriozitate, ludicul cam... ieftin), poezia lui Florentin Smarandache - spre deosebire de aceea a marilor productivi optzeciști -

are avantajul de a ține trează atenția cititorului, de a șoca, de a nu eșua în logoreea monotonă, plictisitoare.

Cititorul modern (sau... postmodern) nu trebuie terorizat cu profundități repetitive, răpitoare de timp, cu aerul că sunt destinate rafinațiilor excesivi.

În ultimele luni ale anului 1998 - când închiden redactarea acestei secțiuni, închinată poeziei sfârșitului de secol - aflăm că Florentin Smarandache a publicat o ultimă a sa carte de care avem știință, *Distihuri paradoxiste* (editată la Aalborg - Danemarca, 1998). Ce este distihul paradoxist?

Volumul se deschide cu un *Cuvânt înainte și înapoi* (sic) cu subtitlul *Al patrulea Manifest Paradoxist*, semnat de autorul însuși. "Prof. Florentin Smarandache/ University of New Mexico/ 200 College Road etc.", unde ni se spune că "distihul paradoxist" ar fi un product poetic "format din două versuri antitetice unul altuia (cele două cuvinte ultime puteau lipsi! n.n.), dar care împreună se contopesc într-un întreg definit (sau făcând o punte de legătură cu titlul). De regulă, al doilea vers îl neagă pe primul, conținând așadar o noțiune/ sintagmă/ idee opusă (antinomică, antagonică)". Apoi suntem învățați cum se fac asemenea distihuri: se ia un dicționar de expresii lingvistice, o culegere de proverbe, de zicale, de pilde, de

aforisme, cimilituri etc. pe care suntem sfătuiți să le... contrazicem, să le "forfecăm" fără milă. Dezvoltă de prin anii 80, teoria paradoxistă continuă să se îmbogățească prin aceste "bi-versuri închise într-o formulă lirică nouă exactă, dar și cu deschidere spre esență." Se mai pot folosi, concomitent, un dicționar de antonime și de sinonime, ne mai învață teoreticianul și ne asigură că pentru așa ceva se pot elabora "rețetare" și "algoritmi matematici" buni de implementat pe computere, în vederea, probabil, a măririi... producției (pe care o putem dibui de la strămoșii noștri, nu numai români, ci la strămoși în general), de la zicale și maxime foclorice până la filosofii antici. Se dau exemple: Platon pusese "în gura lui Protagoras" aceste vorbe: "Toată lumea/ învață pe toată lumea"; romanii aveau o vorbă: "Festina lente"; Costache Negruzzi în culegerea lui de proverbe (*Păcală și Tândală*) consemna cunoscutul proverb "Șezi strâmb/ Și gândește drept"; Voltaire: "Legile în artă sunt făcute / pentru a fi călcate"; Eminescu: "Mai nu vrea/ mai se lasă"; Caragiale: "Curat/Murdar" etc. etc.

E clar că exemple ca acestea, observate de Florentin Smarandache cu mai multă sau mai puțină falsă... astuție (spre a-și deruta cititorul, sau deruta vine de la însuși propunătorul?), este greu să decidem acum și

aici) se află cu miile, aici intervenind principiul antonimiei: nu există nici un da fără nu, nu există opoziție fără... putere (și Ilie Moromete, pus de Marin Preda să mormăie mai mult în gând, într-o pauză din citirea ziarului în Poiana lui Iocan: "Bă, cum dracu guvernează ăștia fără opoziție", insinua, în plină dictatură comunistă, o fină, periculoasă și ascuțită ironie), nu exista plus fără minus, gras fără slab, urât fără frumos, deștept fără prost ș.a.m.d. în dulce infinitum. De fapt, "teoretizând" în jurul chestiunii, paradoxitul Florentin Smarandache face un fel de teorie a chibritului (de ce are chibritul mucul în partea aceasta? - întrebare; pentru că dacă nu l-ar avea în partea aceasta, l-ar avea în cealaltă - răspuns) și, asemeni orbului care mă ademenește pe terenul lui care, am spus-o din capul locului, este nu altceva decât teribilismul avangardist sau, mă rog, neoavangardist, înclinat spre situații comic-absurde, hazlii în ultimă instanță (unele, firește nu toate) cum este cvasifolcloricul Cântec al pilangiului, reprodus ca atare de autor: "De la beat/cârciumă vin./ Merg pe gard de drum mă țin./ Dau cu câinii/ "n bolovani/ Și-s prieten/ cu dușmani", citat care, firește mai mult încurcă decât lămurește discuția. Toate exemplele de acest fel sunt... hazoase: "CULMEA PROSTIEI: Să crezi că soacră-ta/ E fată mare!"; "CULMEA

GĂINEI: "Găina are picioarele la fel de paralele. Mai ales stângul (?!!)" și alte oltenisme-românisme, între care și "Din patru salariați/ Cinci sunt șefi" = BIROCRAȚIE (mai adaugă el cu totul inutil, stricând, cum se zice, poanta; sau: "A fost virgină de două ori"; "poanta" se strică, dacă ne luăm după autor, în două sensuri: a)serios (biblic): FECIOARA MARIA și b) PROSTITUATĂ (lucru inexact spus, și de "mauvais gout"). Spre deosebire de toate exemplele pe care le vehiculează în mica-i teorie despre "distihul paradoxist", alege pe sprânceană, propriile creații ale poetului rămân plate, anoste, un fel de judecăți la mintea cocoșului. Câteva exemple alese absolut la întâmplare: "PERPETUUM MOBILE: Într-o stabilă/ Instabilitate"; "SOLUȚIE: S-a rezolvat:/ Nu se poate"; "ATEU: Credincios/ În necredința sa; ADEVERINȚĂ: Autorizat să lucreze/Fără autorizație"; "GARĂ: Loc al tuturor/ Și/al nimănu"; PĂRINTEASCĂ: Să-ți dea tata/ O mamă de bătaie"; "CALICIE: Sărăcie/ Din belșug; HARABABURĂ: Organizare/ dezorganizată" etc. În mica secțiune intitulată DE RĂMÂI PERPLEX, "roman în distihuri paradoxiste, cu două capitole antagoniste și-un epilog" (însușind două pagini), "distihurile" în chestiune sunt dispuse, la rându-le, antagonic. De exemplu: "Unde-i

intelență/ Se mai cuibărește și prostie”, opus lui “Unde-i prostie destulă/ Se mai cuibărește și intelență” etc.

După care, mult prea doritor să-și impună teoria paradoxistă, autorul repetă (iar!) Legile paradoxismului. Exemplele alese de comentatorul cărții, pe ultima copertă, unele măcar, sunt potrivite cumva, pentru recitatorii teatrului de estradă. De exemplu: “ÎNTRECERE SOCIALISTĂ: Decât repede și bine/ Mai degrabă prost și încet”.

Dintr-o scrisoare primită foarte recent (16 decembrie 1998) “fugitul”, pustiitul în “pustia” Arizonă americană - de unde și-a propus să strige spre lume și spre țara mamă, în nu alt scop decât câștigarea gloriei (“Oare glorie să fie a striga într-un pustiu?”) - a mai născocit un mod de poezie paradoxistă, “distihul tautologic”. Ce este acesta? “Distihul tautologic” este format din două versuri aparent redundante, dar care împreună dau un caracter mai profund întregului poem, definind (ori făcând o punte de legătură cu) titlul.

De exemplu: “AMBIȚIE: Când vreau ceva,/ În mod sigur vreau!”; “PERFEȚIUNE: Mai bine/ Decât mai bine”; “TENTATIVĂ: Cel puțin încerc/ Să încerc”; “SCHIMBARE: Mutandis/ Mutatis”; “MACAZ: Schimbă/ Schimbarea”. Ce să fie aceasta? Poezie? Este de

așteptat ca "inventatorul" să născăască alte multe, foarte multe forme de paradoxism. (Vorba e: cine mai citește astăzi poezie, nu poezie paradoxistă, ci poezie-poezie? De scris vedem că se mai scrie, dar de citit?). Mă încunoștințează că a și "pornit" o revistă, Paradoxism, în diverse limbi. A și primit colaborări: din România, firește, din SUA, Spania, India, Israel, Irlanda, Brazilia, Argentina, etc. Părerea lui este că "Paradoxismul" a căpătat o "amploare internațională".

În prezent, profesorul de matematici mai elaborează și niște articole de fizică cuantică și, evident... paradoxistă. Florentin Smarandache vede... Paradoxism peste tot! Este foarte probabil că pentru el Lumea aceasta, Universul, Cosmosul, Existența sunt un Paradox, în frunte cu chiar acela care îl gândește.

Cronică apărută în Ion Rotaru: *O istorie a literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Dacoromână, 2009.

Marian Popa

Radicalizarea fastidioasă a inversității

Florentin Smarandache (n. 10.12.1954 Bălcești; liceul pedagogic absolvit la Craiova, în 1972; tot acolo licența în matematică, în 1979, apoi programator într-o uzină, profesor de liceu în țară și în Maroc, 1982-1984; refugiat politic în 1988-90 în Turcia, emigrant în SUA, computerist, universitar în New Mexico) a debutat poetic în revista școlii în 1970, în colectiv (*Ora planetei*, 1980) și single (*Formule pentru spirit*, Litera, 1981; pseudonim Ovidiu Florentin), continuând în afară (*Sentimente fabricate în laborator*, *Poeme cu ...probleme*, *Culegere de exerciții poetice*, *Legi de compoziție internă* – toate în 1982, la Editura El Kitab, Fés, Maroc; *Le sens du non-sens*, Ed. Artistique, idem, 1983; *Anti-chambres et anti poésies ou bizarreries*, Caen, Le Roy, 1989; *Fanatico*, International Writers Association, USA, 1989), *NonPoems* (Phoenix, USA, 1990). Își va tipări în România postdecembristă poemele în română, pe cele traduse sau retraduse de el și-și va sponsoriza editarea restului textelor. Specialistul e

atestat în *Concise Encyclopedia of Mathematics* a lui E.W. Weisstein (Boca Raton-London-New York-Washington, 1999), cu *Smarandache Sequences*, *S.Function*, *Pseudo-Smarandache Function*, *S. Near-to-Primordial Function*, iar *Smarandache Paradox* e situat alfabetic între *Skolem Paradox* și *Socrate's Paradox*. Posibilitatea unei viteze ilimitate este tratată în *Smarandache Hypothesis*; iar cu neutrosfia generalizează logicile fuzzy, prin includerea paradoxului, depășind... dialectica lui Hegel. După propriile mărturii, a fondat în 1980 *mișcarea paradoxistă* sau *smarandachianismul*, constând practic în extinderea meticuloasă a paradigmei de unități tip constantă dublă, enunțabilă prin reacțiunea unor contrarii; scheme de *double-bind* în sensul lui Gregory Bateson, complicabile prin siluirea celor 14 silogisme, conferă poeticitatea, dar și comicul (voluntar și involuntar), paradoxul fiind echivalat sau învecinat de analiști cu umorul. Textele lui abundă în enunțuri programatice și justificative: *totul e im/posibil, chiar și im/posibilul, totul este in/finit, chiar și in/finitul, totul e relativ, chiar și teoria relativității, gnosticul e agnostic, inexplicabilul este explicabil prin vocabula inexplicabil, a face literatură prin non/anti/literatură; a inventa căi de invenție; Exist împotriva mea și Le sens du Nonsens* sunt titluri de cărți.

Perspectiva paradoxismului: „Să generalizeze literatură în spații științifice (Lobacevski, Riemann, Banach etc.), spații n-dimensionale și chiar infinit dimensionale.” De aici, relații extinse: idee poetică pe baze științifice, dadaism postulat matematic, realism postulat dadaist, chiar cernâșevskian, de vreme ce este poezie zborul unei rachete și culegerea unei flori. O artă fără țărături: adică țărături fără artă. Social, paradoxismul este un „protest împotriva totalitarismului”; literar, Smarandache este un reinventator, valorificator harnic de procedee în special comice; s-a scris ce-a scris el, dar de mai mulți, în timp, și nu de un matematician care a plasat totul sub tutela paradoxului, demn delimitat; paradoxismul este reproductiv; se bricolează pe scheme notorii; va fi extraordinar dacă se va ivi un termen fără antitermen sau cu unul necunoscut, în terțium inclus.

Formule pentru spirit conține poeme egotiste patriotice, substratice romanțioase; domină acumularea și raționamentul condus spre poantă. La o extremă se află o *Problemă propusă*: „Enunț./ Se cunosc versurile/ unui poet/ de mărime necunoscută x ./ Să se determine valoarea acestuia./ Indicație. (Se dă una dintre metode)/ mai întâi se găsesc/ parametrii de care depinde x / și în ce relații se află cu ei,/ apoi se determină unitatea de măsură/ cu care

este normat./ Observație./ Folosind procedee diferite de rezolvare/ s-ar putea să ajungeți/ la alte soluții.” La alta, absurdul comic poate involuntar: „Femeie care plângi în versul meu/ și-ntinzi cuvintele pe drumuri,/ în suflet ai aprins trei lumânări/ la capul mortului din mine./ Și putrezind pe dinăutru/ să înflorești afară./ /Căci se trezesc întrebătoare:/ din ce lebădă ieșit-ai oare?” (*Femeie care plângi*). În volumele următoare se exhibă reinventarul și speculativul. *Legea lui Smarandache*: „Dați-mi un punct în spațiu și voi scrie înapoia lui propoziția”, *Poeme fără nici un vers, într-un vers, antipoeme, prepoeme, non-poeme*; cu versuri sau imagini recitate se obțin *haiku*-uri: *Naștere*: „Lumina își ridică/ poalele în brâu.”, *Sete*: „Săpăm fântâni adânci pentru lumină”, *Viziune*: „Ziua se scaldă în ore.” *Einstein*: „La un capăt al luminii, infinitu-a fost ajuns.”, „ Printre rânduri/ un glas/ mi-aruncă flori”, „În mica adiere/ pocnesc/ izvoare-din-univers”, „Rege pe străzi -/Crivățul/ cu buzunarele goale.” *Bancuri*, ca poezii: „A fost odată un om/ care a murit/ ... Și s-a terminat povestea” (*Poveste*). (...)

Ignorându-se prozodicul, e inventat distihul conținutistic, enunț în câteva cuvinte secționat în 2 rânduri: *distihul paradoxist* (exemplu: *Neutrosografie (tri-alectică)*: „Nu-l combat pe Hegel/ dar am o părere diferită

de-a lui”), *tautologic* (*De prisos*: “Iarnă călduță/Și vară friguroasă”). De asemenea, *catrenul paradoxist* (poem din 2 distihuri paradoxiste; *Autoportret*: “Cred în mine/ Și nu cred în mine/ (Chiar dac-oi fi nebun, cum se pare,/ Dar nu sunt nebun)”, versuri în spații matematice. Se combină oltenisme, țigănisme și argou în glume și portrete umoristice. O dezvoltare de interjecții: “Țâr,/pâr,/că câr,/că mâr,/Vârrr/ și sbârrr/ / Hudubăștii/ țâști./ Hâști./Psst/ Ssst/ Țsst// Trosc Pleosc/ Bab-bum/ Scârț/ și pârț/ tranca tranca/ pân'la... fâsss.../vâsss.../...Iuuu/ - Hear, here”/ Buy, by/ our hour/ four fore/ pears paist/ Sun son, /No Know/ two, tool/ - Hil Hiel”. *Introducere în limba păsărească* propune un mod infantil de comunicare în sensul subsidiare licențios-echovoce. “Șpipi epeapa fpupurtpicipăpă?... Opohpopoopo, opepe trepe mpapaipi fpupunpicipcăță!” Se variază posibilitățile de tranșare a cuvintelor dintr-o propoziție unică, cu efecte semantice: “Miu opreș teres pirați a/ Mis e o preș ter spira ția/ Miseo pr șters espirația/ Mi iscop reșt eres pi aț ia/ Misseopreșrespirația”. Se practică sinopsa și sincopa. “Berilă. Întors. Tren. Gară. Balș. Apartament./ Găsit. Nevasta. Cu Altul./ Berilă. Bătut. Maricela. Plâns. Copiii. Doi./ Maricela. Fugit. Furou. Scări. Uscătorie. Desculță./ Start. Berilî. Băgat. Altul. Cuțit./ Altul. Fugit.

Balcon. Rond. Mărăcini. Fund./ Pierdut. Startul./ Parter.
Berilă. Farfurie. Aruncat. Castron./ Maricela. Ferit. Altul.
Ferit./ Berilă. Spume. Gură./ Maricela. Frisoane.
Amor./Altul. Izmene..." (*Aventuri galante*).

Caracterizați personajul "Vitoria Lipan" din romanul "Baltașul" este o lucrare pentru un "Examen de cădere la facultate": "Vitoria Lipan este șatenă/ Pe Vitoria Lipan o cheamă Vitoria Lipan// Sadoveanu a greșit, trebuia să-i zică Victoria/ Vitoria Lipan poartă 36 la pantofi/ Vitoria Lipan este scundă/ Vitoria Lipan are 1,65 înălțime/ Vitoria Lipan este înaltă/ Cu tocuri/ Vitoria Lipan este blondă/ Fără tocuri..."

Apoi, acumulări comice, combinații de vers și desen relevând "arhitectura sentimentelor", scriere inversă, pagini goale, dar purtând titluri diferite (*Tabula rasa, Introspection, Absolute*), colaje, litere tastate la întâmplare, aranjate ca versuri cu precizarea: *Poems in Pirrisanorenych*, adică "Language spoken in the South-West of the United States by a single person") și "Translated from English to Pirrisanorenych by the author". E cruntă mania explicitării, indicând neîncrederea în sine și în cititor; Literatura matematică explică volumul *Sentimente fabricate în laborator*: "Este literatură infantilă pentru adulți, sau invers. Versuri lineare rupte din imagini neliniare,

ecuații metaforice ale insoliului, sisteme abstracte de gânduri, respirații de o secundă.” Adică versuri fabricate și fără laborator; diagonalizând pagina, indiferențiabile de unele doar plate.

Nonroman, ”roman al posibilității acestei lumi de a fi imposibile”, scris în 1986-87 (tipărit în 1993 în România) este un imens pamflet anticeaușist și anticomunist, bazat pe procedee gen Sterne, uneori cu logica unui Swift și cu moartea celui lezat de regimul politic. Se valorifică motivul manuscriptului ascuns, al deja arestatului autor Smarandache, un neuropat pentru care scrisul ar trebui să fie o terapie, cu o viață obiectivată în subsolul cărții până la asasinare; manuscriptul descrie existența ”societății foanfe” din Wodania (Vodă), condusă de Hon Hyn cu o clică, o doctrină și un partid, caracteristică fiind inversitatea aberantă – ne-, non-, anti-: ”În orânduirea fonfoistă toată lumea e liberă să facă ce nu dorește”. Dacă Smarandache a redus altundeva inversitatea la formal și comic, aici o vede ca o oglindire a totalizării și abia în excesivul acesta vulgar și meticolos este remarcabil. Se ridiculizează tot ce provine din ideea că ”Lucrurile vor merge din ce în ce mai bine spre rău”: clasele și compartimentele existenței, de la rural la literar, administrația, economia, relațiile externe dictate de

Tarikovskia (Țar), limbajul. Lipsește un plan: "Ce temă să dezbați? Vei merge cum te duce romanul. Dacă știi cum să-l tratezi, orice subiect devine artă, precum și invers." Un principiu productiv care favorizează lipsa de măsură; este loc pentru orice – text-sol, subsol, vets, năclăială dicteică, tablete, bancuri, portrete, scenete, broșuri, tranșări lexicale, roman al și jurnal al romanului, parafraze, moderări tipice pentru circ; se numără paginile sus și jos, se paginează european și arab: pagini albe; text întrerupt; e repetat un capitol; cuvinte încrucișate, elemente de gramatică, glosar, index de nume, addenda, chiar pagina indicând prețul și caseta editorială sunt modulate comic.

Satiră extinsă în sarcasm, parodie, burlesc, grotesc, ironie groasă, subțire, antifrază, umor negru, enormul fiind în genere decisiv. În Wodania domină autarhismul; spațiul e conceput ptolemeic, de un Galileu fonfoist, țara se află în centrul Universului; sarcinile sunt indicate în broșura *Politica înțeleaptă a partidului fonfoist*: "șosete fonfoiste, veioză fon-/foistă, H2O fonfoist,/latrină fonfoistă, căcăreze/fonfoiste, mucii fonfoiști, intestin/fonfoist, nefonfoist fonfoist, / bălegar fonfoist, maladie fonfoistă/ trebesc transformate toate în fonfoisme/ firele telefonice muștele photo/ zoarele și dinozaurii maimuțoii/

iarba verde de acasă *levisticum officinale*/ fonfoiști pentru ca să se înfăptuiască/ pe deplin orânduirea fonfoistă/ *coccinella septempunctata*." În Wodania, "Naivii și nevinovații vor fi întemnițați ("ce e aia"nevinovat"?, înseamnă că n-au făcut nimic, n-au trudit." Omul e infinit disponibil: "poate suporta oricât, numai să vrea! Deci să-i formăm și dezvoltăm conștiința fonfoistă" (H. Hyn, *Opere prea complete*, vol. 13261, tom XMDCLVIII, fasc. , p. 600992"). Iubirea de țară: "într-o zi pe când Niș Niș a încercat să meargă la veceu s-a împiedicat și a căzut, s-a lovit cu tâmpla de balustradă și a murit pentru patrie, cât ai clipi a fost declarat erou al luptei pentru pace, a fost înmormântat cu mare alai și drep amintire i s-a înfipt un Monument în fund./ au venit deîndată și fanaticii din comunele limitrofe să moară pentru patrie în același fel, parcă ar fi fost o imagine reluată, replay, a unui meci de tenis, câteva milioane au pierit astfel glorios și înhumați în pământul natal, la groapa comună, ca peste miliarde de ani să țâșnească din cadavrele descompuse ale acestor fii minunați țiteiul patriei" (*Despre patriotism*). Glosarul manualului Fonfoismul științific amintește de Mircea Horia Simionescu: "FONFOISMO SAPIENS NIHIL UMQAM NECAT (lat.). înțeleptul nu-i refuză nimic fonfoismului (Costică Publius Syrus, "Idea de a nu avea

idei.”)“ La fel, somități cu nume și date burlești: Clica politică este omogenizată onomastic: ”Partidul Fonfoist a preluat puterea acum zece minute și urmează să n-o predea. Pe lângă honhyniști P.F. mai numără și următorii membri supleanți aleși în prezidiul suprem: Afonfoneta, Afonfonicu, Afonfonciu, Afonfonela, Afonfonae, Afonfonilă, Afonfonuță, Afonfonică, Afonfonina. Afonfoicu și alții.”

Smarandache o ia razna, gratuitatea crește, prin dicteic: ”...dar să revenim la oile noastre, adică oștirea lui Hon Hyn, Napoleon al lui Căcărează aflat într-o remorcă trasă de doi cai putere și un bivol halea într-una complot de piersici, apoi își lua bagajele și boarfa de nevastă a altuia și pe aici ți-e drumul (adică prin fața Plutonului X Grăniceri), ce te învârți bă ca un coi într-o căldare îl măguli colonelul-locotenent înainte ca Napoleon al lui Căcărează să-și ia vaea grăbit înspre colină, soldatul Svejk se duce la comandant, cu respect vă raportez că nu vă respect, bâiguie el, domnule preș..., domnule preș..., domnule preș...edinte, iete sula Mărioara zice Căcărează către nevastă-sa și într-adevăr i-o arată și mult se mai minună femeia care nu văzuse în viața ei asemenea arătare, decât o simțise, și-ncepu să facă ca trenu-n gara de nord, uuu, uuu, uuuu, în timp ce remorca zdrăngănea

cu ei, vă rog să serviți cu neîncredere spuse ospătarul cu un platou aburind, dar se împiedică și căzu cu tâmpla de parchet de era să moară de ciudă...

De o "logoree fonfoistă pălăvăcăială trâncănea/ tranca-pleanca leorbăială procovanță stroncănire/ prdicantism moflangism clănțăneală poliloghie/ verbalism verbiaj verbozitate discuție" uzează Puterea, dar și și autorul: "Mă lupt cu paginile cărții/ Studiez tacit pe Tacit/ Am degustat. Sunt degustător/ Neomenirii lumești văzute de când lumea/ ... îmi pun ochelarii să aud mai bine/ Arta de a inventa, de a face antiartă/ Sfidez sfidarea/ Povești de neuiubire/ Mulțimea se face albăgâlbuie de murdărie devine albăneagră". Și așa e inclus și egalizat totul – faptul social grav și jocul beletristic.

În fine, un pamflet: așadar, o miză istoric diminuabilă. Autorul precaut a adăugat o ... *Erată*: "A se citi în loc de/ fonfoism, Wodania, Hyn, Tarkovskia/ orice/ ideologie, stat, conducător/ imperiu/ care se dovedesc opresivi ai popoarelor, dictatoriali."

Ce domină, totuși, în opera lui Smarandache e teatralitatea cu tupeu. Multe poeme și episoade din proză sunt schițe dramatice. Conversație (piesă onomatopeică), de pildă, chiar dacă incultul dă drept onomatopee niște

interjecții: "Offff; Ceee?; Îî...?!; Hăăă?; Nuuu; Aaaa!; Îhîhî."

O succesiune de replici comice, firoscose are titlul ... *Monolog*: "– Ce mai faceți?/ - Nu așa de bine ca tine./ - Răcit? De ce?/ - D-ai! M-am culcat desculț/ - Vai, cât ai albit.../ - Nu-i adevărat, părul meu așa a fost zăpeziiu dintotdeauna și acum a început să se schimbe... uite, pe aici lângă perciui, câteva fire sunt negre./ - Ooo, dar ai îmbătrânit!/ - Păi, eu nu stau degeaba ca alții, eu îmbătrânesc.../ - Mai trăiești?/ - Din păcate, da./ - Cu cine?/ - ...!/? - Credeam c-ai murit./ - Deh, am uitat (!)" (...).

Destin este o "piesă fără actori, fără decor, fără dialog"; "Gongul este înlocuit prin scâncete de copil în fașă./ Cortina se deschide pe lateral,/ Lumină foarte puternică pe scena goală, apoi intensitatea scade gradat până la întuneric mat – pe parcursul celor 7 minute și 30 minute. Liniște absolută." Beckett a compus înainte o *Respirație*: 30 secunde. Din atare scheme și în complementaritate cu ce s-a încercat prozastic un *Nonroman*, e realizată trilogia dramatică *Metaistorie*, compusă din *Formarea omului nou*, *O lume întoarsă pe dos* și *Patria de animale* (București, Doris, 1993). Și aici este suverană interferența seriilor de modalități, genuri, specii; se vizează aceeași lume totalizată, cu stilizări și

distorsiuni necesare generalizării. "Am încercat să elimin și din autocenzură, dând drumul la cuvinte așa cum sunt, spunând lucrurilor pe (ne)nume, fără ocolișuri sau formule...instabilitatea lingvistică. Straniu. Paradoxuri. Libertinaj. Codaj și supracodaj. Interferență. Suprapunere de tablouri. Cu excese. Cu minusuri. Redus. Partea finală este un discurs împotriva teatrului... Autorul a încercat un TEATRU TOTAL, înțelegând aici utilizarea tuturor mijloacelor și tehnicilor dramatice pe care le-a cunoscut sau le-a inventat el însuși." *Formarea omului nou* (1987-88; fragmentat în *Dialog. Supliment*, nr. 69-72, octombrie 1989) se petrece într-un soi de combinat, simultan închisoare, uzină și spital psihiatric. Tablourile se derulează în saloanele 0 (Oameni normali), 1 (Sluți), 2 (Nebuni) și 3 (Surdomuți și Orbi) și se precizează: "De la un tablou la celălalt, coincidând cu trecerea de la un salon la următorul, personajele se metamorfozează. Oamenii normali devin sluți, care devin nebuni, care devin surdo-muți și orbi." Idei ceaușiste sunt utilizate pentru a schița o antropotehnică generalizată cu excese orwelliene și S.F. Se elimină trecutul și amintirile, pentru "determinarea refuzului realului" în vederea creării de "ființe spirituale" cu "suflet colectiv". "Noi am contopit tezele cu antitezele, antonimele. Am lăsat doar sinonimele". Omul nou ca

produs finit e astfel prezentat: "Somnambulul Bonifacio se scoală, pătrunde în cele trei sferturi de scenă și se așază pe soclul rămas liber din noua societate. Este îmbrăcat într-un costum de ziare. Înțepenește astfel 1-2 minute, încadrat în reflectoare. După care se transformă în stană de piatră, devenind, ca atare, obiect special." Naivități *horror* din anii 1980; de unde și la ce atâta ingeniozitate și rigoare în țara asta aiurea? Abundă scenele grotești și absurde prin internații estropiați și estropiabili. Doctorul examinează o țărăncă timorată, care acuză disconfort vaginal în actul sexual: "Doctorul: Cum contribui dumneata la construirea noului sanatoriu?/ Bolnava: Păi ... contribui... Nu mă mărit... domnule.../ Asistentul... Asistent./ B: ... Nu ... Doctor ... Contribui ... Nu mă distrez ... eu ... Domnule Doctor ... Nu mă îmbolnăvesc... Nu .../ D: Destul. Spune, suferi? (Pauză). Ai blenoragie ori sifilis. (Bolnava se întoarce spre asistent)/ A: Ce te uiți la mine, femeie, pe tine te întreabă. Eu nu fac dragoste./ Bolnava: Nu știu ... domnule doctor... ce e aia?/ D.: (Asistentului) Explică-i dumneata./ A... Femeie, ai zis că te doare în regiunea... (Arată în jos)./ B.: Da... domnule.../ A.: Asta înseamnă că ai sifilis. Să-ți între în cap./B.: Da, domnule... Am sifilis./ A.: Foarte bine, să-l porți sănătoasă./ B.: (Timidă, neștiind ce să creadă)

Mulțumesc./ D.: (Asistentului) Interneaz-o în salonul 2./
B.: (Nedumerită) Domnule Doctor ... păi ... nu sunt
bolnavă ... domnuleee..."

Citări de politologi, sociologi, etc.; dialog exploziv.
O lume întoarsă pe dos (februarie-iunie 1986) este titlul lui
Tieck, investit aici cu sens politic: lumea a fost întoarsă pe
dos prin totalizare. Dar textul bagatelizează deja: "teatru
metafizic:/ O LUME ÎNTOARSĂ PE DOS/ comedie-
tragedie-farsă-dramă, non-piesă în două acte și jumătate,
dintre care unul sexual și un miniact.../ Inspirată din
folclorul neoficial/ în traducere liberă/ de / FLORENTIN
SMARANDACHE/ operă pentru cor și orchestră în sol-
minor-major." Se reia în împărăția Palillula ce s-a făcut în
Wodania, sub șefia lui Pampolinn. Piesă în 16 tablouri
permutabile, în modul schițat de grupul Oulipo (cf. *La
littérature potentielle*, Gallimard, 1973); matematicianul
livrează și calculul prin care ajunge la un miliard de
miliarde de piese. Combinatorica este complicată cu
personaje permutabile și proteice, onomastic burlești (cu
bisocieri: Pampolinn - Pampolinna, Ițic - Ițica),
funcționale (Călăul, Nebunul, Agentul, Crainicul), reale
(Smarandache), folclorice (Bulă), animale (Câinele),
grupate (Norodul, Vacile, digitalizări scenice, 475/VACS
KAKATT), personificări de însușiri și obiecte (Umbra

regizorului, Radioul, Subconștiința), inventate (Con-Sulică), parodiate (Hamlet II), în plus personalul teatrului. Apoi, individualizări grotești în varietatea unității: Toate "personajele" vor fi infirme: de exemplu – șchiopi, ologi, leproși sau cu malformații, iar "pentru a îngrețoșa publicul", personajele vor fi "diforme în cuget și simțiri". Compus din contrarii grotești, preluând roluri de medic, popă, balerin, militar, vânzător, naș, Pampolinn, este fixat astfel: "Împărat de Palillula, Atașat de Patagonia, Icre de Manciuaria, Președinte ale Președinției general generalizate, Cartof de Colorado, Membru al Cacademiei de Lombago" etc. Nebunul se prezintă singur: "Mi-am lăsat barbă pentru că-mi port doliu mie-însuși. Dar de ce mați născut? Eu nu v-am rugat!/ La "facerea lumii"... pe dos... din prea bun m-au luat de nebun. M-au făcut din om neom/ Când mă piș mă țin de pom."

Se combină curent satira și burlescul ubuesc. Conducătorul conferă tăcând: "(Pampolinn urcă la tribună. Se face liniște. Cu gura complet închisă dă din cap, din mâini, face gesturi ca și cum ar ține o plelegere. Cam 1-2 minute va dura.)/ AGENȚII: Foarte interesant monolog, ne-a plăcut la ambele urechi./ PAMPOLINN: Dă-i cu hau hau și iar dă-i cu hau hau... Hau hau hau hau... hau ... hau... hau hau... hau hau hau... hau hau

hau hau... hau hau/ Norodul: (Unii) Meeee/Meeee (Alții Beeee, Beeee!)”.

Bancuri din era crizei alimentare: ”Vocea 56: Aveți brânză?/ Vânzătorul: Aici nu avem carne; în partea cealaltă nu este brânză!/ Vocea 56: Dar cartofi aveți?/ Vânzătorul: Da./ Vocea 56: Atunci dați-mi și mie o jumătate de marmeladă.”

Hamlet II monologhează dicteic dement. Sunt tipice gesturile obscene, tâmpenia și limbajul discount: *Autorul își cere scuze pentru indecența (non)personajelor sale. Într-o societate paradoxală nu poți fi decât paradoxal.* Un exercițiu de aritmetică este rezolvat echivoc cu elevi evrei: ”Ne apucăm de membrul stâng, desfacerea parantezelor, introducem întregul în fracție și scoatem numitorul comun”, cacofonizări: ”Că când că cântă corul/ Mă fac că cat în buzunar/ Că cam așa cântă poporul/ Că care din noi/ Caca pe care?”.

Și *Patria de animale*, ”piesă mută în trei acte de disperare” este liberă în acțiune și circumstanțe: cuvintele sunt suplinite cu pantomimă, coregrafie, mișcare, înscrisuri, instalații audiovizuale, eludarea având un sens pur performativ sau simbolic-politic. O Conferință: ”Instructorul-General prelege fără cuvinte, un alt Instructor îi ține microfonul în dreptul gurii, dar nu se

aud sunete. Apoi, Instructorul-General începe să beșe. Celălalt Instructor, auzind, îi mută microfonul la fund. Instructorul-General beșe la microfon, cu rezonanțe. Face câțiva pași. Se aude scârțâitul pantofilor. Doi Instructori apar cu microfoane, se culcă pe burtă și-i înregistrează pașii. După aceea, gesturi și pocnituri din degete. Alți doi instructori cu microfoane în dreptul degetelor de la mâini. Subscena mai durează 2-3 minute, timp în care Instructorul-General prelege cu ceea ce poate, pufnind pe nas. După care ceilalți Instructor se retrag.” Și o Educație cetățenească: ”Un zid pe care scrie ”Loc de dat cu capul”. Oamenii intră câte unul, se dau cu capul de perete (în porțiunea indicată), fiecare cum îi vine rândul, sub comanda Instructorului-General. După care pleacă satisfăcuți; mișcările devin stereotipe, din ce în ce mai repezi, ca-n filmele de pionierat ale cinematografilei. Spre final apară Omul-Sărman (scăpat de la Institutul Național de Reeducare) fără cap (doar trunchiul) care dă cu picioarele. În momentul acela Instructorul-General rostește (pune tăblița). Unde nu-i cap, vai de picioare!”

Piese valorifică spațiul teatrului, începând cu holul, arte, manifestări para-teatrale; ce-i de reținut în ansamblu, indică autorul: ”Până acum n-am făcut altceva decât să scriu despre opere imposibile... lucrări iraționale,

de prost gust, piese care să nu vadă niciodată lumina rampei.” Important este, totuși, că prin Smarandache există o raționalizare a subculturii care a înghițit postmodern și cultura clasică.

Dar Smarandache n-a cruțat la nici un gen. Din 1970, a scris piese pentru copii, combinând folclorul cu tehnologia – urși, balauri, zmei, avioane, televiziune -, antrenând ingenios umoristic spectatorii: *Întâmplări cu Păcală* (București, 1994). *Fugit ... Jurnal de lagăr* (idem) acoperă calendaristic șederea într-un lagăr din Turcia, din septembrie 1988, în așteptarea aprobării emigrării în SUA. Se evocă scrisori trimise în disperare, promiscuitatea amestecului de nații și condiții diferite din blocul sovietic, simpatii și aversiuni, bancuri, situații comice, stări psihice, relații cu țara, reflecții politice, preocupări de lector și scriitor, justificări ale jurnalului, observații despre localnici (“Turcoaicele au curul prea jos și nasul mare. Și vorbesc fonf. Pe deasupra, mai sunt și negre.”), umilirile birocratice (refuzat sistematic de un funcționar american, cu un not yet, el explodează: “Păi futu-ți not yet-ul mă-ti, de două luni tot not yet?”). Apoi, *Introducere în imperiul erorii, Scrieri defecte*, proze comice, amintiri pitoreșimilocănești din copilărie și studenție; și: exersări în arte vizuale, grafopoezie, traduceri de poeți care l-au tradus.

În fine, o imensă muncă de *public relation*, cu urmări minore. Smarandache se autoprezintă incontinent, adună referințe ca un vânător de scalpuri – monografii, epistole, dedicații, exprimări telefonice. Un Muțunache al gândirii paradoxale; și una peste alta: a meritat să fie privat de pașaport, pentru a fi determinat să scrie burleștile *Nonroman* și *Metaistorie*.

Cronică apărută în Marian Popa, *Istoria Literaturii Române de Azi pe Mâine*, vol. II, 23 august 1944 - 22 decembrie 1989, revizuită și augmentată, București, Ed. Semne, 2009, pp. 35-36.

Mihaly Bencze

Un savant polivalent

Prof. univ. dr. Florentin Smarandache este un polivalent – el este autorul, co-autorul, editorul și co-editorul a 139 de cărți și a peste 175 lucrări științifice.

Pe 10 decembrie 2009 el împlinește 55 ani. De fapt dumnealui este un om al renașterii pentru că a publicat în foarte multe domenii: matematică (teoria numerelor, statistică, geometrie non-Euclidiană), computere (inteligentă artificială, fuziunea informației), fizică (fizica cuantică, fizica particulelor), economie (economie culturală, teoria poly-emporium), filosofie (neutrosomie – o generalizare a dialecticii, logica neutrosomică – o generalizare a logicii fuzzy intuiționiste), literatură (poezie, proză, roman, eseuri, nuvele, drame, teatru pentru copii, traduceri), artă (desene experimentale, colaje, pictură de avangardă). Cărțile sale pot fi găsite în: Amazon.com, Amazon Kindle, Google Book Search, Library of Congress (Washington D. C.), și în multe biblioteci din lume. În baza internațională de date științifice menținută de Universitatea Cornell, arXiv.org, domnia sa are circa 140 de lucrări științifice.

Dr. Smarandache este creatorul teoriei Dezert-Smarandache în Fuziunea Informației (matematică aplicată) împreună cu Dr. J. Dezert din Franța. Această teorie este cunoscută pe plan internațional și este folosită în robotică, medicină, armată, cibernetică. În fiecare an, începând din 2003, el a fost invitat ca să prezinte conferințe și lucrări științifice despre acest subiect la Conferințe Internaționale de Fuziune a Informației (Australia – 2003; Suedia – 2004; SUA – 2005, 2009; Italia – 2006; Canada -2007; Germania – 2008; sau la Seminarele de Apărare Militară “Marcus Evans” (Spania – 2006; Belgia – 2007), sau la alte Universități (Indonezia – 2006)).

Dr. Smarandache a fost invitat ca lector, fiind sponsorizat de NASA în 2004 și de NATO în 2005. Multe teze de doctorat au fost susținute la universități din Franța, Canada, Italia, și o teză de Masterat la Universitatea din Teheran, Iran.

Vezi situl DSmT conceput și menținut de dumnealui la <http://fs.gallup.unm.edu//DSmT.htm>.

În Structurile Algebrice Smarandache, precum monoid, semigrup, spațiu vectorial, algebră lineară, etc., studenți de la IIT (Institutul Indian de Tehnologie) din Chennai, Tamil Nadu, India, au susținut și continuă să susțină teze de doctorat sub conducerea Dr. W. B.

Vasantha Kandasamy, care este una dintre colaboratorii săi în acest domeniu (vezi <http://fs.gallup.unm.edu//algebra.htm>).

Noțiunile Smarandache în Teoria Numerelor sunt cunoscute pe plan internațional: șirurile Smarandache, funcțiile Smarandache, constantele Smarandache (care sunt incluse în prestigioasa “CRC Encyclopedia of Mathematics” de E. Weinstein, publicată de CRC Press în Florida, SUA, 1998; vezi <http://mathworld.wolfram.com/>).

Noțiunile de funcții Smarandache sunt incluse și în “Handbook of Number Theory” de Jozsef Sandor, Springer-Verlag, 2006. Iar numere Smarandache-Wellin și numere prime Smarandache-Wellin sunt de asemenea tratate în cartea lui R. Crandall și C. Pomerance (foarte cunoscuți în teoria numerelor) intitulată “Prime Numbers. A Computational Perspective”, ediția a doua, New York: Springer-Verlag, 2005.

În Teoria Numerelor a avut loc în 1997 o Conferință Internațională despre Noțiunile Smarandache în Teoria Numerelor, ținută de Universitatea din Craiova, România (unde dumnealui a absolvit ca șef de promoție în 1979), și organizată de Dr. C. Dumitrescu și Dr. V. Seleacu (vezi: <http://fs.gallup.unm.edu/ProgramConf1SmNot.pdf>). Această conferință este menționată în

prestigiosul jurnal "Notices of the American Mathematical Society", Providence, NJ, USA, Vol. 48, No. 8, p. 903, 2001. În China au fost organizate patru "International Conferences on Number Theory and Smarandache Problems" în 2005, 2006, 2007, și în 2008.

Dr. Zhang Wenpeng și studenții săi de la Universitatea de Nordvest din Xi'an, China, au editat un jurnal internațional numit "Scientia Magna" în care au fost publicate mai multe lucrări despre noțiunile Smarandache din teoria numerelor. Anunțuri despre acestea au fost incluse în jurnalul "Notices of the American Mathematical Society".

Vezi, de exemplu, desfășurarea conferinței internaționale din 2008 pe situl: <http://fs.gallup.unm.edu//ScientiaMagna4no1.pdf>.

Alte lucrări ale Prof. univ. dr. Florentin Smarandache în teoria numerelor și combinatorică precum problemele deschise și conjuncturile sale formează subiectele unor lucrări de cercetare publicate de Universitatea Xi'an din China în jurnalul lor internațional "Scientia Magna" (vezi numărul de pe situl: <http://fs.gallup.unm.edu//ScientiaMagna4no3.pdf>) și de Academia de Științe Chineză din Beijing în "International

Journal of Mathematical Combinatorics” (vezi numărul de pe situl: <http://fs.gallup.unm.edu/IJMC-3-2008.pdf>).

Logica/Mulțimea/Probabilitatea neutrosifică sunt generalizări ale logicii fuzzy (în special a logicii fuzzy intuiționistice), mulțimii fuzzy (în special a multimei fuzzy intuiționistice), și respectiv a probabilității imprecisă.

Cu aceste noțiuni au fost susținute două teze de doctorat: una la Universitatea de Stat din Georgia, Atlanta, SUA, și una la Universitatea Queensland din Australia (vezi <http://fs.gallup.unm.edu/neutrosophy.htm>).

Dr. Florentin Smarandache a fost invitat să vorbească despre logica și multimea neutrosifică la Universitatea din Berkley în decembrie 2003, în India (2004), Indonezia (2006), Egipt (2007).

Dr. Smarandache este editor asociat al jurnalului internațional “Progress in Physics”, care este tipărit și editat de UNM-Gallup, cu contribuții și sponsorizări internaționale de la diferite institute de cercetare nucleară din toată lumea, precum și a prestigioasei reviste matematice Octogon Mathematical Magazine. Vezi de pildă ediția din situl: <http://fs.gallup.unm.edu/PP-03-2008.pdf>.

În fizică el a creat noțiunea de “nematerie” (unmatter), a descoperit câteva paradoxuri cuantice Sorites, a folosit logica neutrosifică (care este o logica multivalentă) ca să extindă spațiile fizice. Împreună cu V. Christianto a extins ecuațiile lor diferențiale de la forma de cuaternion la forma de bicuaternion, vezi “Smarandache-Christianto potential” (<http://fs.gallup.unm.edu//physics.htm>).

În economie a scris împreună cu V. Christianto despre economia culturală ca o alternativă pentru țările subdezvoltate, și a propus o teorie poly-emporium (<http://fs.gallup.unm.edu//economics.htm>).

În filosofie a făcut o sinteză a multiplelor idei și școli de gândiri filosofice contradictorii, extinzând dialectica lui Hegel la neutrosomie, care înseamnă analiza nu numai a opozitelor, ci și a neutralităților care interacționează cu ele (<http://fs.gallup.unm.edu//neutrosophy.htm>).

În domeniul umanistic, Dr. Smarandache, este considerat părintele “paradoxismului” în literatură, care este o mișcare de avangardă bazată pe utilizarea extensivă în creații a antitezelor, oximoronilor, contradicțiilor, paradoxurilor. El a publicat cinci Antologii Paradoxiste Internaționale la care au contribuit

sute de autori din întreaga lumea (<http://fs.gallup.unm.edu//a/Paradoxism.htm>).

El a scris drama anti dictatorială "Patria de Animale" – o dramă fără cuvinte! Ea a fost jucată la Festivalul Internațional al Studenților de Teatru, la Casablanca (Maroc), 1-21 septembrie, 1995. A fost pusă în scenă de teatrul Thespis (regizor fiind Diogene V. Bihoi), și jucată de trei ori, primit premiul special al juriului. A fost pusă în scenă de asemenea în Karlsruhe (Germania) la 29 Septembrie 1995.

Piesa lui de teatru pentru copii "Păcală, Ursul și Balaurul" a fost pusă în scenă la Teatrul Național Dramatic "I. D. Sârbu" din Petroșani, România, în septembrie 1997 de regizorul Dumitru Velea; (<http://fs.gallup.unm.edu//a/theatre.htm>).

Dr. Smarandache a făcut și artă electronică (folosind programe pe calculatoare), artă experimentală [aut-artă (outer-art)] și a pledat pentru unificarea teoriilor în artă (<http://fs.gallup.unm.edu//a/oUTER-aRT.htm>).

Universitatea de Stat din Arizona, Librăria Hayden, în Tempe, Arizona, SUA, găzduiește o colecție specială numită "The Florentin Smarandache Papers" care se întinde pe o lungime de peste 30 m.l., cu cărți,

jurnale, manuscrise, documente, CD-uri, DVD-uri ale sale, sau despre lucrările sale.

O altă colecție specială "The Florentin Smarandache Papers" se află la Universitatea Texas din Austin la Arhivele Matematicii Americane (în cadrul Centrului de Istorie Americană).

Popularitatea D-lui Smarandache în jurul lumii a crescut foarte mult și datorită faptului că situl său profesional <http://fs.gallup.unm.edu/> are aproximativ un sfert de milion de vizitatori pe lună din peste 110 țări, conform statisticilor oficiale ale universității. Acesta este cel mai mare și cel mai vizitat site la UNM-Gallup.

În acest site se află Biblioteca sa Digitală de Artă și Literatură ("Digital Library of Arts & Letters", <http://fs.gallup.unm.edu/eBooksLiterature.htm>), care conține multe cărți de literatură, cărți de artă și albume, sau carti despre creațiile sale literare și artistice, este vizitată de peste 100 de vizitatori pe zi.

Iar Biblioteca sa Digitală de Științe ("Digital Library of Science", <http://fs.gallup.unm.edu/eBooks-otherformats.htm>), unde se găsesc publicate cărțile sale științifice și de asemenea cărți și jurnale ale altor autori despre creația sa științifică, înregistrează peste 1.000 de vizitatori pe zi.

Cele mai recente ecouri:

Anton Constantinescu

Într-adevăr, nu numai creativitatea, dar și volumul enorm al activității profesorului Florentin Smarandache (despre care mărturisesc că nu știam nimic până la citirea acestui articol) sunt impresionante.

Trebuie să recunosc că în domeniul matematicii, prezențele românilor (ca și ale maghiarilor și rușilor) sunt bine cunoscute și foarte apreciate în SUA.

Mai ales acum există o pleiadă întreagă de matematicieni români (bărbați, dar și femei) cu roluri de conducere la diverse universități americane de prestigiu și cu un număr imens de lucrări publicate. Din păcate nu exista premiul Nobel pentru matematică, pentru că lui Nobel nu-i plăcea această disciplină și el sublinia "realizările practice".

În trecutul apropiat, topul matematicienilor din lume era dominat de ungurul-evreu Paul Erdos, cu numărul cel mai mare de publicații din lume. Este interesant că el este celebru nu numai ca om de știință ci și ca "obiect" al unor studii științifice, întrucât s-a făcut o vâlvă enormă în legătură cu "viața lui sexuală". El se considera total asexual, lucru ce a făcut o mare senzație la vremea respectivă și care a lansat acest tip de minoritate sexuală în atenția publicului larg. Lumea era fascinată de faptul că Erdos a declarat că "numai gândul la sex" îl face să-i vină rău și să vomite imediat". Astfel încât el a devenit și o vedetă publică!

George Miculescu

D-l Profesor Florentin Smarandache a publicat atât de mult și în literatură (peste 60 de cărți!), nu numai în știință (peste 65 de cărți), și 10 albume de artă electronică, încât ar merita propus la un Premiu Nobel pentru Literatură. Este fondatorul paradoxismului în poezie și artă, a introdus noi specii literare, precum Distihul Paradoxist, Distihul Tautologic, Distihul Dualist. Sute de scriitori i-au urmat stilul paradoxist (vezi cele cinci antologii paradoxiste internaționale pe care le-a editat). A scris un teatru experimental extraordinar (Formarea omului nou, O lume întoarsă pe dos, Patria de animale) ca parodie la adresa totalitarismului. A scris în trei limbi: română, franceză și engleză. În ultimul timp face o serie de experimente literar-științifice în engleză, scriind: *International Fonfoism, Treatise of Parapedagody, The Art of AntiWar, Af(l)orisms, Psychology, etc.* introducând noi stiluri literare (numite *Social Science Fiction, Psychological Science Fiction, Pedagogical Science Fiction, etc.*).

Pe viitor, autoritățile românești ar trebui să-și pună o bună speranță și să propună pe scriitorul Florentin Smarandache drept un candidat serios la Premiul Nobel.

Prezentare apărută pe site-ul ziarului *România liberă*, 1 noiembrie 2009.

Alex Balog

Actualitatea paradoxismului

Scurtă introducere

Matematician, poet, romancier și dramaturg, Florentin Smarandache s-a născut la 10 decembrie 1954, în comuna Bălcești, județul Vâlcea. După absolvirea Facultății de Matematică din cadrul Universității din Craiova, lucrează ca profesor în comuna natală, apoi, la Colegiul "Nicolae Bălcescu" din Craiova. Între 1982-1984 va trece dincolo de granițele țării, predând matematica la Colegiul "Sidi El Hassan Lyoussi" din Sefrou, Maroc. În 1984 se întoarce în țară, de unde va continua colaborarea cu diferite reviste de matematică din țară și străinătate, unde publică o serie de articole: "Gazeta Matematică", "Monthly", "Math. Magazine", "College Mathematical Journal", "Zentralblatt fur Mathematik", "Cruce mathematicorum", "Gazeta matematica" (Spania).

Între 26 iulie - 3 august 1986 este invitat la International Congress of Mathematicians, Berkley, C.A. unde urma să prezinte lucrarea "An Infinity of Elementary Unsolved Problems". Statul român îi

interzice, însă, participarea la congres. Deși, nu era pentru prima oară când întâmpina greutăți din partea statului român, această interzicere a umplut paharul: a făcut greva foamei timp de 15 zile. Urmările nu s-au lăsat nici ele așteptate: pentru că a fost "recalcitrant", după cum povestește în volumul "Fugit... în lagăr", ... după ICM-86, mi-au interzis să public matematica și m-au ținut șomer un an jumătate".

Își pregătește foarte minuțios, matematic am putea spune, fuga din țară, nespunând nimănui nimic, nici măcar soției sale care-l credea plecat la București să discute cu un profesor de la Universitate despre niște articole de cercetare matematică. Îi va scrie la 10 zile după ce ceruse azil politic în Turcia, la data de 09.09.1988, cu dorința de a emigra în SUA, țara tuturor posibilităților. După ce-i cere scuze că i-a ascuns dorința de a emigra, își motivează gestul cu următoarele cuvinte: "Dar știi cât m-au umilit, șomer, semi-șomer, cerșetorul inspectoratului, gunoiul lor, îmi interziseseră să și public, și doctorat etc. N-am mai putut răbda! Orice suferință are o limită."

După aproape doi ani de stat în lagăre de "fugiți", America îi va da acceptul de intrare în țară. A făcut de toate: spălat vase în restaurante, săpări de șanțuri, încărcat-descărcat etc. mai târziu a prins un post mai bun:

soft-ware engineer la o firmă producătoare de terminale electronice. A văzut multe și suferit și mai multe.

Însă încăpățânarea în realizarea visurilor și dorința de afirmare nu l-au părăsit niciodată. Își ia doctoratul în matematică, în prezent fiind "Associate Professor of Mathematics" la "University of New Mexico, Gallup" din USA.

Încrederea în geniu său și pasiunea pentru matematică, coroborate cu o muncă asiduă îl vor conduce la afirmarea în domeniu, descoperind funcția care îi poartă numele, Funcția Smarandache, și pe care Florentin Smarandache o poartă ca pe un blazon: "S(n) is defined as the smallest integer m such that m is divisible by n".

Ce este paradoxismul?

Paradoxismul s-a născut din dorința de exprimare liberă (specifică tuturor românilor aflați sub regimul comunist) și ca o reacție la regimul dictatorial ceaușist, unde cenzura, coroborată cu promovarea și publicarea doar a celor ce laudau sistemul, închidea bariera publicării și afirmării celor care nu se supuneau "rigorilor" acestui sistem.

"Paradoxismul a pornit ca un protest anti-totalitar împotriva unei societăți închise, România anilor '80, unde întreaga cultură era manipulată de un singur grup.

Numai ideile lor contau. Noi, ceilalți, nu puteam publica aproape nimic.

Și-atunci am zis: hai să facem literatură... fără a face literatură! Să scriem... fără să scriem nimic. Cum? Simplu: literatura-obiect.

"Zborul unei păsări", de pildă, reprezenta un "poem natural", care nu mai era nevoie să-l scrii, fiind mai palpabil și perceptibil decât niște semne așternute pe hârtie, care, în fond, ar fi constituit un "poem artificial": deformat, rezultat printr-o traducere de către observant al observatului, iar orice traducere falsifică într-o anumită măsură. "Mașinile uruind pe străzi" era un "poem citadin", "țărani cosind" un "poem semănătorist", "visul cu ochii deschiși" un "poem suprarrealist", "vorbirea în dodii" un "poem dadaist", "conversația în chineză pentru un necunoscător al acestei limbi" un "poem lettrist", "discuțiile alternante ale călătorilor, într-o gară, pe diverse teme" un "poem post-modernist" (inter-textualism).

O clasificare pe verticală? "Poem vizual", "poem sonor", "poem olfactiv", "poem gustativ", "poem tactil".

Altă clasificare în diagonală: "poem fenomen (al naturii)", "poem stare sufletească", "poem obiect/lucru".

În pictură, sculptură analog – toate existau în natură, de-a gata.

Deci, un protest mut am făcut!

Mai târziu, m-am bazat pe contradicții. De ce? Pentru că trăim în acea societate o viață dublă: una oficială – propagată de sistemul politic, și alta reală. În mass-media se promulga că "viața noastră era minunată", dar în realitate "viața noastră era mizerabilă". Paradoxul în floare! Și atunci am luat creația în deriziune, în sens invers, sincretic. Astfel s-a născut paradoxismul." (Florentin Smarandache)

A scris enorm și a publicat puțin, (cum se va vedea și în lista operelor lui Florentin Smarandache pe care o atașăm la sfârșitul eseului), până la cei 34 de ani, câți avea când a părăsit clandestin România, multe din operele scrise în țară fiind publicate abia după stabilirea în America.

La ora actuală, datorită unui efort susținut din partea inițiatorului și promotorului acestui nou curent literar de avangardă, Florentin Smarandache, paradoxismul a câștigat sute de adepți în întreaga lume: Argentina, Australia, Belgia, Brazilia, Canada, China, Anglia, India, Israel, Irlanda, Italia, România, Rusia,

Spania, America. Putem vorbi, aşadar, deja de o şcoală paradoxistă în adevăratul sens al cuvântului.

Ca orice noutate, paradoxismul şi-a găsit nu numai adepţi, ci şi critici. Dintre teoreticienii care au văzut în paradoxism un curent avangardist de o reală valoare, îi vom aminti aici doar pe cei care au elaborat lucrări programatice de analiză: Constantin M. Popa (Mişcarea Literară Paradixistă/ The paradoxist Literary Movement), J.M Levenard, I. Rotaru, A. Skemer (Anthology of Paradoxist Movement), Florin Vasiliu (Paradoxim's Main Roots), şi Titu Popescu (Estetica paradoxismului).

Dintre cei care critică paradoxismul, îi putem aminti aici pe Nicolae Manolescu şi Ion Rotaru, părerea celui din urmă fiind destul de concludentă asupra punctelor considerate slabe în teoria noului curent, care-i scria lui Florentin Smarandache, într-o scrisoare datată din 30 aprilie 1992, următoarele: "Aşa şi... iartă-mă, Mişcarea, "Movamentul" olteano-vâlcean din Arizona. Ce capodopere (în afară de Urmuz?!) – bietul Urmuz. A dat avangarda românească interbelică? Niciuna! Ce capodopere va da Movamentul olteano-vâlcean-arizonesc? Pot să-ţi spun de pe acum cu maximă siguranţă: Niciuna! Viitorul va pronunţa asupra operei

dumitale o sentință fără apel. Eu sunt acel viitor și-ți spun: Nu! Este un necesar Non-Non! Ehei, bine ar fi dacă te-ai fi gândit să scrii niște Non-Nonpoeme, adică niște Poeme adevărate, fie măcar până la gleznela Otiliei Cazimir și ale lui Topârceanu. Tot era o mică piatră pusă cât de cât trainic peste o alta.

După cum s-a văzut, ceea ce se critică în primul rând la acest curent literar, este acest continuu Non-, Anti-, etc. (non-poeme, anti-literatură). Însă, cum bine observa C.M.Popa, "Non"-ul și "Anti"-ul din manifestele paradoxiste au un caracter creativ, nicidecum nihilist. Apoi, se mai spune că acest mod de a face poezie nu este artă, că desființează arta. Într-adevăr, aceste omniprezențe non- și anti-, particule omniprezente, magice am putea spune, a paradoxismului, desființează arta din temelii – este vorba însă de arta tradițională, pentru a o reînființa, a o așeza pe altă temelie, mai puternică, temelie care-i poate asigura reînvierea.

Am putea spune că paradoxismul cu veșnicile lui paradoxuri și negări este un joc: jocul de-a arta. Și nu am greși prea mult. Însă, nu trebuie să uităm că ludicul, această trecere, cel puțin, la nivel mintal, de barierele impuse de rațiune, a dat de cele mai multe ori startul marilor descoperiri. Iar lui Florentin Smarandache nu-i

este rușine să recunoască că "s-a jucat", a experimentat (experimentul jucând un rol crucial în ideologia paradoxismului): "Bancurile populare, la mare vogă în "epoca Ceaușescu", ca o respirație intelectuală, au fost surse de inspirație superbe". Prin această joacă, prin aceste "experimente bazate pe contradicții s-au adus termeni noi în știință, artă, filozofie, chiar și noi proceduri, metode, algoritmi de creație. Într-unul dintre manifeste propusesem deturnarea sensului, de la figurat la propriu, interpretări în contra-sens ale expresiilor și clișeele lingvistice, etc."

Paradoxismul în actualitate

Cum bine se știe, paradoxismul nu este o invenție a gândirii moderne – el este prezent în istoria gândirii omenești încă dinaintea erei noastre , și-l regăsim, în diferite forme de exprimare, cam în toate culturile lumii. Nu voi face aici o istorie a paradoxismului, nu acesta este sensul eseului de față. În plus, asupra acestui subiect existând studii elaborate (chiar în cadrul curentului paradoxist există un astfel de studii, "Estetica paradoxismului", de către Titu Popescu). Ceea ce vreau să afirm este faptul că încă de acum peste 20 de secole de creștinism și de exprimare a unor realități mai greu de explicat în limbajul cotidian logic.

“Cred Doamne, ajută necredinței mele” mi se pare cea mai frumoasă exprimare prin paradox. De fapt, creștinismul reprezintă apogeul paradoxismului prin mulțimea și chiar necesitatea exprimărilor paradoxiste folosite.

Paradoxul nu a pierdut niciodată teren de-a lungul timpului. Îl regăsim pretutindeni, străbate veacurile. Nu e, deci, de mirare că îl regăsim și în secolul XX și chiar în secolul XXI.

Paradoxismul s-a născut dintr-un protest față de dualitatea omului sub regimul comunist al anilor '80 din România. “Mai târziu, m-am bazat pe contradicții. De ce? Pentru că trăiam în acea societate o viață dublă: una oficială – propagată de sistemul politic, și alta reală. În mass-media se promulga că “viața noastră era minunată”, dar în realitate “viața noastră era mizerabilă”. Paradoxul în floare! Și atunci am luat creația în deriziune, în sens invers, sincretic. Astfel s-a născut paradoxismul.” (Florentin Smarandache)

Această stare de lucruri nu s-a schimbat deloc în ultimele decenii. Dimpotrivă, s-a mai cizelat, e mai perversă. Dacă în comunism contrastul era mai evident, știut fiind faptul că trebuia să ai o anumită conduită în societate, adică să lauzi pe cine și ce trebuie, acum

lucrurile sunt mult mai subtile. Din acest punct de vedere, România s-a alineat deja standardelor lumii moderne. Mă refer la acea mască pe care și-o pun majoritatea semenilor noștri, mai sunt și excepții, în relația lor cu semenii, cu lumea. În continuare voi încerca să dezvolt puțin această idee.

Problema în sine este mult mai complexă decât pare la prima vedere. Voi aborda pe scurt în lucrarea de față doar două direcții, strâns legate între ele, ontologic și cel al libertății de exprimare, fără a avea pretenția că am epuizat subiectul.

Din punct de vedere ontologic, această mască ține de pierderea identității, sau mai bine zis, de căutarea identității, de ruperea legăturii cu Ființa, cum ar zice Heidegger. Inscripția de pe frontispiciul oracolului din Delphi este la fel de actual ca acum 15 secole. Omul, în fond, nu s-a schimbat foarte mult, aș spune chiar deloc, în aceste câteva ultime zeci de secole.

Citeam în urmă cu ceva ani, nici nu mai știu unde, următoarea afirmație, citez aproximativ: "Enumerarea de titluri înaintea numelui reprezintă, de fapt, dorința de ascundere a celui în cauză". Nu știu dacă într-adevăr este vorba de dorința de ascundere a omului, a identității personale, în spatele acestor titluri; cred mai degrabă că

este vorba de o ascundere a faptului că nu știm cine suntem, o căutare a identității. Nu poți ascunde ceea ce nu știi.

Trăim de fapt în epoca în care uniformizarea devine pe zi ce trece o realitate. Am fugit de comunismul care încerca să ducă la uniformizarea populației pentru a-i putea supune mai ușor și am dat de o "democrație" în care liberul arbitru e pus la colț, manipularea maselor e o realitate, iar uniformizarea vine în timp. "Nu ești ca noi, ești împotriva noastră" pare să fie deviza post-modernismului.

Și aici intervine din nou cenzura, libertatea de exprimare e pusă la colț. Ai idei, nu ești ca noi, nu mergi cu masele, ci în unele lucruri te împotrivești, ești catalogat automat nonconformist și într-un fel privit ca "ciudat" și marginalizat. Nici nu știu de fapt ce e așa de rău în a fi nonconformist: din sensul cuvântului reiese că ar fi unul care nu se conformează, adică nu se aliniază curențelor moderne.

Unitatea în diversitate este serios pusă la îndoială, mai degrabă este valabilă afirmația "diversitate în unitate în limitele impuse de societate".

Pentru a nu fi marginalizat de societate, unii dintre noi impunem singuri cenzura, adică, societatea

democratică, cea care teoretic îți garantează libertatea, practic ți-o îngrădește. Am ajuns la paradox.

Și iată cum, de la libertatea de exprimare revenim din nou la mască, la dualitate, la paradox.

”Paradoxismul a pornit ca un protest anti-totalitar împotriva unei societăți închise, România anilor '80, unde întreaga cultură era manipulată de un singur grup. Numai ideilor lor contau. Noi, ceilalți, nu puteam publica aproape nimic” (Florentin Smarandache).

Personal, nu cred că în secolul libertății, adică în secolul XXI s-a mai schimbat câte ceva în acest sens. Ceea ce contează acum sunt banii. Unul dintre profesorii mei ne repete mereu: ”Nu poți face cultură fără bani”. Am realizat un pic mai târziu câtă dreptate avea. Însă, mă întreb acum, dacă și reversul medaliei nu e valabil – adică dacă nu cumva banii fac cultura.

Într-o societate capitalistă, ca să fie publicată, o carte trebuie să fie cumpărată, iar ca să fie cumpărată ea trebuie să trezească interesul cititorilor. Nimeni nu aruncă acum cu banii în publicarea unor opere, oricât de reușite ar fi, dacă ea nu aduce profit. Iar cititorii, celor cărora trebuie să le trezească interesul respectiva operă, sunt cei care sunt: adică cei care te aruncă la coș dacă nu ești ca ei. Acum, ideile lor contează. Nu mai e doar o mână de

oameni, teoretic, care controlează, ca pe vremea comunismului, ci o masă de oameni. Spun teoretic, pentru că în fond cei care formează opinia publică, specialiștii, cei care-ți spun ce trebuie și ce nu trebuie să citești, să mănânci, să cumperi, toată industria media în general, această infernală mașinărie de formare a opiniilor, sunt cei ale căror idei contează în postmodernism. Fiindcă manipularea maselor e o realitate.

Și această manipulare e cu atât mai ușor de realizat, cu cât nu mai știm cine suntem. Știința, în afirmarea și dezvoltarea căreia s-au depus atâtea eforturi și s-au făcut aceste sacrificii, participă acum din plin la această distrugere a identității, atât personale cât și naționale. Într-o carte apărută recent, neurologul Antonio R. Damasio, ("Eroarea lui Descartes, Gândirea, Rațiunea și creierul uman", apărută la editura Humanitas), demonstrează inexistența sufletului uman. Sufletul nu există. Emoțiile și sentimentele umane nu sunt altceva decât simple reacții chimice și descărcări electrice. Non-existența sufletului duce la reducerea, la anihilarea culturii și valorilor culturale tradiționale bazate pe existența sufletului și teoretizarea lui timp de secole atât în filosofii lumii cât și în creștinism, în care joacă un rol vital. Important e ce punem în loc, pentru că distrugerea

eticii tradiționale, neexistența unei etici, a unor valori supreme, coroborate cu libertatea prost înțeleasă, nu poate duce decât la anarhie, la abuzuri de orice fel.

Mă opresc aici cu expunerea mea, care în unele locuri poate provoca nedumeriri sau chiar contradicții. Poate e și vina mea de se va întâmpla asta, din cauza că mai mult am enumerat, decât am expus pe larg aceste idei. Însă, cred că ceea ce am vrut să spun, se va înțelege. Paradoxismul s-a născut dintr-o revoltă împotriva unei stări de lucruri. Această bază a paradoxismului, această revoltă, acea stare de lucruri care a dus la această revoltă nu a dispărut: paradoxismul se poate naște și acum, pe aceleași baze, pentru că ele sunt acum la fel de actuale ca în urmă cu 20 de ani, în anii '80. Atâta timp cât are o bază solidă, paradoxismul poate fi construit într-un mod sănătos și rămâne la fel de actual.

Într-adevăr, viitorul va pronunța asupra operei lui Florentin Smarandache, opera care nu e nici măcar pe departe terminată, ca să-l parafrazez pe Ion Rotaru. Care? Doar viitorul știe.

Prezentare apărută pe site-ul publicației *Agero*,
Germania, 2010.

Tudor Negoescu

Însemnare a călătoriei mele, Florentin Smarandache din Bălcești

După ce și-a “irosit atâția ani” în domeniul pur teoretic al matematicii - cum mărturisește undeva, mai mult în glumă, bănuim-, Florentin Smarandache a devenit un autor “pragmatic”, adaptându-se “cerințelor practice americane”. Acum, conferențiarul universitar doctor de la Facultatea de Matematică a Universității “New Mexico” lucrează cu succes în aplicațiile logicii neutrosofice și ale teoriei Dezert-Smarandache, cunoscând deplina afirmare internațională. De câțiva ani încoace, matematicianul din Gallup este invitat să conferențieze la diverse universități din Europa, Asia, Australia sau Africa, precum și la institutele de cercetări ale NASA și NATO.

În vizitele sale “de lucru”, profesorul Smarandache își notează cu minuție impresiile despre locurile văzute. Astfel, ultimele sale note de călătorie s-au “materializat” prin apariția volumelor *Frate cu meridienele și paralelele* (vol. 1 și 2) și *India magică* (2005).

Ocazia de a vizita India s-a ivit în iarna anului 2004, odată cu primirea invitației de a conferenția la Universitatea Jadavapur din Calcutta.

De altfel, după propria-i mărturisire, Smarandache și-a descoperit o reală pasiune pentru spațiul fabulos al Indiei, o țară paradoxală prin contrariile sale existențiale, prin cultura sa milenară (*Chemarea Indiei*).

Ceea ce surprinde în aceste note de călătorie ale americanului Smarandache, originar din Bălcești de Vâlcea, este prospețimea “ochiului” cu care înregistrează imagini, dar și “inocența” comentariilor sale despre tot felul de “probleme”: etnice, demografice, istorice, culturale, economice, politice, religioase, etice și, nu în ultimul rând, lingvistice.

Ușor recognoscibilă, colocvialitatea limbajului devine o marcă a notelor de călătorie ale lui Florentin Smarandache. Iată primele impresii de pe aeroportul din Los Angeles, pe când aștepta îmbarcarea în avionul spre Seoul: “Câta balenă de avion! Încap în el 300 de oameni” sau “Chelnărițele-s ca niște păpușele cu ochi oblici, sunt alese una și una, parcă-s scoase din cutie”.

Ajuns în Delhi, este surprins de agitația și de aglomerația de pe străzi: “Autobuze, van-uri mici, biciclete, motocicletе, ricșe, auto-ricșe claie peste grămadă

că mă mir cum nu se accidentează! (...) Tarabe multe, homeless-i, cerșetori". În bazarul Chandni Chowic găsește o atmosferă cvasi-cunoscută, ce-i amintește de spațiul nostru balcanic: "...învălmășeală, îngustețe, negustori. O coloratură balcanică ai crede!" Și, ca surpriza să fie totală, mai descoperă existența unor WC-uri plantate în plină stradă, deschise doar pentru bărbați (femeile neavând acces), maimuțe și vaci plimbându-se pe străzi, ricșe cu tracțiune umană! Are nostalgia filmelor indiene cu Raj Kapur, văzute pe când era copil, și fredonează fragmente din cântecele acestuia, spre amuzamentul gazdelor sale indiene, familia doctorului Ajay Kumar Sharma: "Mira juta hai japani/ Yah patlun inglishtani/ Shar pai lal topi russi/ Phir bhi hai hindustani".

Alternând contrastul dintre prezent și trecut, Smarandache oferă, pe lângă imagini ale unei realități cotidiene derizorii, superbe incursiuni în istoria milenară a Indiei, referiri la diverse concepte filosofice, la religiozitatea acestui popor, la mitologie.

Printre obiectivele turistice vizitate în Delhi se numără Templul Hanuman Mandir, Fortul Roșu, Templul Sikh Guru Dwara, Muzeul de Istorie.

Conferențiază la Universitatea Jadavpur, din Calcutta, împreună cu prietenul său Sukanto Bhattacharya și are prilejul să viziteze capitala statului Bengal, un stat comunist, în care "oamenii se tem să vorbească împotriva", după constatarea călătorului nostru. Iată alte considerații despre aceeași realitate imundă: "Comercianți desculți. O piață de legume. Mizerie mare (...) Mulți cetățeni umblă desculți prin oraș".

Și totuși, sentimentul magicului revine la tot pasul pentru că India este un tărâm fabulos, unde gândirea filozofică trăiește în simbioză cu gândirea religioasă, unde sacrul conviețuiește cu profanul, sub semnul generos al istoriei.

Cuvinte de laudă are Smarandache și pentru Muzeul de Istorie din Calcutta, Palatul Victoria, Grădina Botanică, Muzeul și Templul Ramakrihna, celebrele temple erotice din Kajuraho, Palatul Jehangir, faimosul Templu Taj Mahal, moscheia Sikhandra.

Vizitând templul Shri Shantinath, turistul-dedectiv se declară încântat de ineditul practicilor acestui cult religios: călugării umblă dezbrăcați complet!

Este o religie pe care hâtrul Smarandache o numește...nudistă.

Parafrazând titlul cunoscutei lucrări a boierului-cărturar Dinicu Golescu, olteanul nostru cu vocație de glob trotter și-ar fi putut intitula aventura sa literar-turistică *Însemnare a călătoriei mele, Florentin Smarandache din Bălcești, făcută în India, în perioada 19 decembrie 2004 –6 ianuarie 2005.*

Cronică publicată în revista *Agero*, online, Germania,

11 august 2010

Adrian Botez

Neadaptarea la lume

Avem în față două cărți, trimise nouă, într-un plic, de către un român stabilit în SUA – cu o personalitate puternică și cu o viață care, în sine, este, cum ar zice Edmund Hillary, „Înalta aventură” – o „odisee” a înălțimilor (în primul rând, spiritual-existențiale!): *Frata cu meridianele și paralelele* – vol. 6, Ed. Silviana, Rm.-Vâlcea, 2010 – și *Dragă domnule Rotaru – antiscriori*, Ed. Dacoromână TDC, Buc., 2011.*

Două cărți ciudate, precum autorul lor – Florentin Smarandache, o adevărată forță a Duhului logico-științific și informatic. În plus, este propus la Premiul Nobel pentru Literatură. Curios este, însă, faptul că, până acum, cel puțin, nu i s-a acordat, lui Florentin Smarandache, Premiul Nobel pentru Matematică, Fizică, Informatică... În aceste ultime domenii, cu adevărat (din câte am aflat și din câte ne putem da noi seama singuri, cu restrânsa noastră cultură ... „realistică”), nu există, în plan mondial,

* Florentin Smarandache, *FRATE CU MERIDIANELE ȘI PARALELELE* – vol. 6, Ed. Silviana, Rm.-Vâlcea, 2010 – și *DRAGĂ DOMNULE ROTARU – ANTISCRISORI*, Ed. Dacoromână TDC, Buc., 2011.

vreun cercetător care să-l merite, la ora aceasta, cu mai mare deplinătate. Am afirmat, din start, că avem de-a face cu o personalitate extrem de interesantă, atât prin operă, cât și prin crâncena aventură a unei vieți, de o ritmicitate unică a „motorului” voinței de înfruntare și umilire a destinului vitreg – și considerăm că, unui român-cititor onest, îi va stârni, în suflet (sau așa credem noi că s-ar conveni...!), furtuni de mândrie și admirație, de emulație spirituală – aflând câte ceva despre existența, la limitele fantasticului, a acestui om (de ex., consultând situl <http://ad-astra.ro/>)... înainte de a afla despre cele două cărți, pe care avem de gând să vi le prezentăm, spre probarea categoriei straniului – care domină, în primul rând, ființa și opera literară, ale lui Florentin Smarandache – „cercetător științific, scriitor, profesor universitar”, de origine română, de la “University of New Mexico, Gallup Campus, New Mexico, Statele Unite ale Americii”.

Trebuie să mărturisim că, atunci când am văzut, pe copertă, titlul: “Frate cu meridianele și paralelele”, vol. 6 – gândul ne-a zburat la un Josef Conrad (cu Proscrisul din Arhipelag...), la Karel Čapek, cu *Impresiile sale de călătorie* (din Spania, Italia, Olanda, Danemarca, Suedia, Norvegia...) – ...ori la Jean Bart al nostru, cu *Europolis*-ul lui...sau, chiar, la „călătorul” nautic Radu Tudoran!

...Nu. Nu e nimic din toate astea.

Cartea are XI capitole: 1-Pe aripile...zborului, în Dayton-Ohio!; 2-Paradoxuri în "Noul Mexic"; 3-În Bălceștiul natal, România; 4-Bursier la...Air Force; 5-Fortul Stanwix; 6-În orașul lui Bill Gates; 7- Cascada Niagara; 8-Alaska; 9-Yellowstone; 10-Un oltean la Paris; 11-În Marea Caraibilor.

La prima vedere, nu avem de-a face cu călătorii spre niște spații noi, fascinante, obsesive etc. – pare că ni se dau doar stricte și seci informații, extrase dintr-un ghid turistic (mediocru), ori internetistico-mecanice (deci, "la îndemâna" oricui... și total neutrale, de parcă autorul nu ar călători într-o geografie reală și într-o istorie vie, ci într-o geografie televizată și într-o istorie extrem de vagă, complet virtualizată!): "Long Island Sound (estuar în Oceanul Atlantic, între statele New York și Connecticut), lângă orașul Bridgport" (p. 36); "Orville (1871-1948), Wilbour Wright (1867-1912), SUA: la 17 decembrie 1903, la Kill Devil Hills, în statul Carolina de Nord, cei doi frați din Dayton, Ohio, au efectuat, pe rând, fiecare, câte două zboruri în linie dreaptă" (p. 40); "Cutremurul din 1964 a provocat 100 de morți, iar străzile 4 și 5 din Anchorage au fost distruse. A avut magnitudinea de 9,1 pe scara Richter și a durat 4,5 minute" (p. 141); "În hotelul <<Căpitanul

Cook>>, un tablou despre moartea exploratorului britanic, cunoscut sub numele de Căpitanul Cook, în Golful Kealakeua, din Hawaii, la 14 februarie 1779. El a explorat Noua Zeelandă (între 1768-1771), a descoperit insulele Hawaii (denumite de el Sandwich, în cinstea sponsorului expediției sale), în 1778 – și a navigat în Oceanul Antarctic între 1772-1775” (p. 136); “Portul Anchorage are cea mai mare mare din lume” (p. 149); “În religia creștină, vinul reprezintă sângele lui Hristos, proclamat ca atare la consiliul din Lateran, în 1215” (p. 181); “Insula Jamaica e descoperită de Columb, în anul 1494, dar colonizată slab de spanioli” (p. 192) etc.

Deși aceste informații – de ghid turistic/agenție turistică(contactată direct sau pe/prin Internet)! – ori de dicționar de buzunar! – supra-abundă (dând impresia puternică a unei realități artificiale, pur livrești: s-ar insinua, printre rânduri, sugestia că, în zilele noastre, nici nu merită să te miști din patul tău comod, putând urmări, “pufos” și fără niciun risc aventuroso-existențial asumat – “spectacolul lumii” la TV, ori navigând pe Internet!) – cei care ar afirma că omul lipsește din carte – s-ar înșela amarnic!

Greșit! Omul există, și încă din plin, cu nenumărate ofuri, și amărăciuni, și nostalgii de... ne-

neutralizat (pe lângă contactele, profund înviorătoare, cu oameni majori, din breasla cercetării științifice... precum prof. univ. dr. Zhang Wenpeng, David Schmidley, președintele UNM/Univ. New Mexico, prof. univ. emerit dr. Paul Wang etc.)! Dar, când și când, omul își presară, în text, chiar și "impresii organice", provocate de climă ("Am un frig în mineeee ... de parcă mi l-a băgat cineva cu o pompă!" (p. 155), sau convingeri viscerale, "de mațe împestrițate" ("Să nu-i văd și să nu-i aud pe niciun coleg de la Universitate... nu le deschid e-mail-urile... sunt în vacanță. Mi-s dragi ca sarea-n ochi (mai ales cei de la administrație)!" (p. 137) ... – însă (prea rar, din păcate!) și cu poezie discretă, "în flux scurt", "telegrafic" (precum este și existența umană, în acest univers demential de grăbit!)... – ...firavă, adevărată, delicată: "În împărăția apelor, meduzele amintesc de niște balerine" (p. 154).

Pe oriunde peregrinează, cu conferințele sale (despre propriile revoluții, în matematică ori în fizică și-n logică-informatică) – din Ohio până în Alaska, ori de la Paris și până în Caraibe, românul Florentin Smarandache duce cu el necazul și sentimentul de revoltă, contra nedreptății (real-imediate sau potențiale), trăind în cadrul unei societăți umane grav și teribil de penibil "deraiate" spiritual ("Acum știu de ce oamenii beau și-i înțeleg: să

uite de viața asta mizerabilă și fără sens, manipulată de cei bogați și cu putere. Merg pe la conferințele astea ca să-mi pun creierul la contribuție, să nu lenevească. Să fiu permanent în situații de învățare, asimilare și creație” – p. 177; “Sunt prea bătrân pentru lumea asta, pe care n-o mai înțeleg”- p. 190) – și amintirea strâmtorării sau chiar strâmtorarea endemică – traduse, toate, în obsesia “costurilor” – de la onorarii de conferință și până la produse ori servicii: “Am primit, ca onorariu, un cec de 250\$” (p. 16); “Cu autobuzul 24 (biletul 2\$), ajung din centru la Space Needle (Acul Spațial); 16\$ intrarea” (p. 114); „E sâmbătă și am fost în Utica, la Walmart, ca să-mi cumpăr o păturică subțire (10\$), o lingură și un cuțit (dar n-am avut încotro, a trebuit să iau un pachet de patru bucăți, din fiecare – 1\$ + 1\$)” – p. 91; “Lilia voia și ea să vândă căciuli și ciorapi împlețiți de ea, însă îi trebuia aprobare de la primărie, iar taxa era scumpă (100\$)” (p. 138); “Un film despre mirabila auroră boreal. 8, 75\$ intrarea” (p. 145); „Plecat cu trenul din orașelul Seward. 119\$” (p. 152); “Plătesc 17 euro pentru numai două beri” (p. 176); “Mi-e foame și cumpăr un sandwich de 3,80 euro (cu salam, brânză și puține vegetale)” (p. 183); “Te-agață vânzătorii peste tot. Și niște prețuri mai mari ca-n America (n.n.: în Jamaica/Montego Bay)!

Fostele colonii engleze sunt scumpe. 4 \$ intrarea pe plajă” (p. 189); „Pe plaja Groovy, din Montego Bay, o gustare la restaurant – preț ridicat” (p. 189) – și (deși nerecunoscută!) expresia nostalgiei originilor: „Am fost pe destule litoraluri, pe 3-4 continente, dar cel mai mult mi-a plăcut (fără nicio chestie de patriotism) la Marea Neagră; Eforie Nord a fost plaja mea preferată. Parcă mai îngrijit, mai animat și plin de viață. Mi-amintesc de gogoșa înfuriată cu ciocolată (dulce ca mierea, caldă), de peștișorii mărunți, prăjiți, ce-i ronțăiam și-i înghițeam ca pe semințe, de porumbul copt, ori bând bere și mâncând mici la terasă” (p. 189); „Închiriem un taxi pentru o zi: 120\$ și mergem la Ocho Rios (Opt Râuri – în spaniolă)” (p. 191); „20\$ intrarea, de persoană, pentru un tur de 45 de minute la Grota Verde” (p. 195) – totul, dublat de amintiri matriceale: „Îmi aminteam de Peștera Muierii, din Polovragi, județul Gorj, unde am fost în tabără când eram în clasa a șaptea. Aici se ascundeau în special femeile și copiii, când năvăleau turcii; bărbații erau plecați la oaste, să lupte” (p. 197); „Cumpărăm (2,5 \$/100 g) rom jamaican” (p. 200); “Taximetriștii îți spun un preț când te urci în mașină și-ți cer alt preț (mai mare!) când cobori!” (p. 210) etc. etc.

Nimic, nici măcar Parcul Yellowstone, nu-l trezește pe autor dintr-o stare de apatie (de fapt, o atitudine profund resentimentară!) și abulie “anti-socială” și “anti-cosmică”, în care însăși natura “se prezintă” ...neconform cu standardele de “cost” (...de energie a atenției!) și “imagine” servită – normale (cel puțin așa ne creează impresia autorul volumului, un adevărat “grognard” napoleonian, în lumea pigmeilor escroci “capitaliști” ...cam troglodiți, în mentalitatea lor, exclusiv “profitardă”) – de pe un mal și de pe celălalt, al Atlanticului: “Maluri de piatră la gheizere (s-au format) și o baltă ca un abis care duce în fundul pământului. Când erupe, se-aude vuuu, vuuu...parcă-i infernal. Mai degrabă interesant, decât frumos, la Yellowstone” (p. 163); “La 6,20 dimineața, am ajuns la Paris. Am schimbat în aeroport 300 \$ și am primit 169 \$ (aproape jumătate!)” (p. 173)...

... Și își încheie cartea, aparent triumfalist, în realitate chinuitor – cu, mereu, aceeași obsesie (cât reactiv-conștientă, cât subliminală) a “costului capitalismului”: “Am ajuns a doua zi în Dallas, la Motel 6 (58,89\$, iar taxiul de la aeroport 28 \$). *Veni, vidi, vici!* Am câștigat experiență de viață, noi informații și impresii” (p. 220).

“Am câștigat experiență și impresii...”. Poate... Mai curând, și-a completat colecția de nemulțumiri și frustrări socio-financiare și... cosmice! ...Pentru că nu există, nicăieri în carte, semnele “călătoriei inițiatice”. Cel puțin, nu în ce privește spațiile – de dincolo de Atlantic, sau... vest-europene (ceea ce nu-i major diferit, ca mentalitate a profitului și a batjocoririi valorii autentice, într-o lume dominată, tot mai înspăimântător, de ignoranță și de impostură! – ...la Paris, îi povestește, “pe șervețele”, unui amic “de breaslă” – dr. Athanasis Chantis, cercetător în materie condensată, “grec după tată, rus după mamă, s-a născut în Uzbekistan, dar a trăit în Grecia”: “I-am spus cum e ridiculizată Ipoteza Smarandache – că nu există viteză limită în Univers” –(p. 173)!

În schimb, călătoria spre “inima” (neafată!) a satului său natal, Bălcești (pentru a se auto-recupera spiritual-existențial!) tentează o acțiune de “regressus ad uterum”. Nereușită – și revelatoare de TOTAL NEREUȘITĂ ADAPTARE LA LUME, din pricini de deșrădăcinare: “Nu-mi mai place în România, nu mă pot adapta în America...” (p. 84).

Acest volum 6 al cărții “călătoriilor” bombănitoare, ale celui care-și ascunde frustrările identitare, în cercetări

furibunde, scânteietoare (mai curând ...explozive!) – ascunde, în fapt, un Ahasverus al spațiilor pe care nu le poate umple cu sine – și al minții pe care n-o poate goli (întru descoperiri pur-ideatice!), îndestul de febril, pentru a nu-și mai aminti problemele identității umane...ale Patriei (uneori negată, dar mereu evocată!).

La fel stau lucrurile și în cazul cărții de “antiscrisori” – “Dragă domnule Rotaru”. Titlu: “Un mare cărturar și om de suflet, ION ROTARU” – apoi: “Omul Rotaru s-a dovedit modest, popular, deschis și de-o cultură enciclopedică. (...) M-a cuprins și pe mine în această capodoperă” (p. 4) – n.n.: *Istoria literaturii...* hmmm.

Când am citit aceste prime rânduri, mai mult decât apologetice, parcă extatic-religioase (se simțea febra celui ce-și caută, în viață, eul modelar obiectivat!) – ne-am zis: “Ce Dumnezeu, doar am fost coleg de filială USR cu Ion Rotaru, la Bacău! Mi-a mâncat un ceas întreg, apoi, la Focșani, într-un restaurant de întâlnire a scriitorilor, povestindu-mi, cu o vulgaritate de gândire de-a dreptul grețoasă, cum și-a tăiat el scroafa, de Crăciun...! Ce-mi vine dl Smarandache cu tămâierile astea ... <<contra

firii>>?! Probabil, plătește cu vorbe frumoase, faptul că Ion Rotaru l-a prins în grotesca și atât de fetid-meschina lui <<Istorie...>>”.

... Nu. Nici de data asta, prima impresie nu era valabilă. Ciudat și surprinzător (ca totdeauna!), Florentin Smarandache, „de la începutul anului 1988”, când purta „o corespondență înversunată” cu Ion Rotaru, sau, mai degrabă, cu umbra ne-scriitoare/încăpățânat și îndelung tăcută a criticului băcăuano-bucureștean (care a asasinat promoții întregi de liceeni români, cu *Analizele și sintezele* lui atât de insipide, că-ți venea să-i strângi de gât pe examinatorii „administrativi” de la bacalaureat, care-ți cereau să le știi... „pe de rost”!) – devine, pe parcursul cărții, o entitate de Duh independentă! Se demonstrează, astfel, de către un paradoxist* (Florentin Smarandache se situează în poziția de ctitor-părinte al acestui curent

* “Paradoxismul a pornit ca un protest anti-totalitar împotriva unei societăți închise, România anilor 1980, unde întreaga cultură era manipulată de un singur grup. Numai ideile lor contau. Noi, ceilalți, nu puteam publica aproape nimic. Și-atunci am zis: hai să facem literatură... fără a face literatură! Să scriem... fără să scriem nimic. Cum? Simplu: literatura-obiect. ‘Zborul unei păsări’, de pildă, reprezenta un “poem natural”, care nu mai era nevoie să-l scrii, fiind mai palpabil și perceptibil decât niște semne așternute pe hârtie, care, în fond, ar fi constituit un “poem artificial”: deformat, rezultat printr-o traducere de către observant a observatului, iar orice traducere falsifică, într-o anumită măsură”.

avangardist, zice-se... – ... snob, zicem noi! – pentru care România și Terra, mai ales în momentele acestea de degradingoladă axiologică și spirituală TOTALĂ, de impostură intelectuală din ce în ce mai agresivă, eclipsând grav orice valoare de Duh autentică, răstălmăcind amenințător, brutal, semantica tuturor mesajelor de Duh! – nu este pregătită și, deci, de care, deocamdată, cel puțin, NU ARE NEVOIE! – ... poate doar în mediile celor invertiți cu Duhul... – ...“academicii” smiorcăiți!), paradoxul de a-și forma personalitatea PRIN NEGAREA MODELULUI: când Florentin Smarandache ajunge la acrostihul „NU MAI AM RĂGAZ PENTRU NIMIC” – apare și independența sa ființială și expresivă; prin negarea „modelului”, se afirmă noua ființă spirituală, explodată (cvasi-tragic! – mânjită/pângărito-sfințită de toate umorile uterine ale șovăielilor sălbatice și ale îndoielilor sinucigașe!) din crisalida propriilor adulări paradoxale: „Vreau să vin în Piața Aviatorilor să vă epatez, sunt cinic. Am fugit în America să mă ratez cu succes! (...) M-am gândit paradoxist de multe ori paradoxist la corespondența noastră paradixist. Câte scrisori paradoxist v-am trimis? Paradixist! De aceea, paradoxist, îndrăznesc să paradoxist cu Dvs. (...) de câte ori nu l-ați citat în (n)a(s)mintita d-voastră D-voastră d-

Voastră istorioară literară (istoriucă, adică poveste)? (...)
P.S.: Aveți o poză la îndemâna și îndepeciorul d-voastră”
(p. 107).

...Și își sfârșește procesul de ...”de-placentizare rotariană” și de auto-identificare (amar-ratată, întru...anti-literatură, precum „elvețianul” româno-evreu Tristan Tzara!) astfel: „Vă răspund într-o doară...(n-am zis: într-o doagă!). (...) Ați înțeles, dar, c-am primit romanul dvs. Scrieți foarte plastic, cu vocabular bogat, atrăgător, iar ca semne de punctuație folosiți... virgula (unora?)” (p. 117).

Noroc că dl Ion Rotaru, Dumnezeu să-i ierte grelele de pagini păcate, avea o sensibilitate de... pachiderm! Altfel, iritantul „părinte” de curent avangardist l-ar fi tras în frigarea... morală, cu acea... paranteză otrăvită!

...Deocamdată, aspectul ludic domină (cu excesivă autoritate), asupra dimensiunii estetice a textului. Nu știm, încă, dacă Florentin Smarandache va putea să iasă (curând), din starea infertilă de frondă permanentă, și să devină un CREATOR AUTENTIC ȘI, MAI ALES, CONSTANT. Șanse ar avea. Destule! Tocmai am vorbit despre modul cum s-a autocreat un om, Florentin Smarandache, prin...Florentin Smarandache și umbrele

sale damnate. Con-damnate (om și umbră) la co-existență și la eternă căutare, eternă peregrinare...

„Neutrosoful”* Florentin Smarandache, „frate cu meridianele și paralelele” eului său, atât de brutal și, totodată, atât de timid sondat și... niciodată aflat-fixat, definitiv...!

... decât în FORMULE (...pline de geniu, e drept!).

Paradoxal...?!

* Neutrosafia este o nouă știință din domeniul filozofiei care studiază originea, natura și scopul neutralităților, precum și interacțiunea acestora cu diferite spectre de idei. Neutrosafia a fost introdusa de Florentin Smarandache în 1995.

Dan Ionescu

Cartea de la Guangdong

La editura Education Publisher, Columbus, Ohio, U.S.A., profesorul universitar doctor Florentin Smarandache a publicat ca autor și coordonator volumul “Extensics in Higher Dimensions” (2012). Cartea este, pe de o parte, rezultatul prezenței sale pentru 3 luni (mai-august 2012) la Research Institute of Extension Engineering, Guangdong University of Technology (China), iar, pe de altă parte, este rezultanta cercetării personale și a colaborării cu specialiști din România preocupați de aplicarea Extensicii și a Neutrosophic Theory în diferite zone ale cunoașterii.

Cel care a fundamentat Extensics este reputatul profesor Cai Wen. Acesta a publicat în 1983 studiul “Extension Set and Non-Compatible Problems”. Așa cum subliniază Florentin Smarandache (în cartea în discuție) “Extensics is at the confluence of three disciplines: philosophy, mathematics and engineering” (Smarandache F., 2012, p. 22). Extensics nu este o știință pur teoretică, ci prezintă masive potențe practice, printre care sunt menționate: “Management, Decision-Making,

Strategic Planning, Methodology, Data Mining, Artificial Intelligence, Information Systems, Control Theory, etc” (p.22). Obiectul de studiu al Extensics îl constituie problemele contradictorii, inconsistente. Metoda sa specifică este aceea de a converti o problemă contradictorie “by a transformation function into non-contradictory one”; iar funcții de transformare pot fi: “extension, decomposition, combination, etc.” (Smarandache F., 2012, p. 22).

Efortul metodologic al Extensics este de a modela și remodela, de a transforma și retransforma o problemă contradictorie, aparent insolubilă până la descoperirea unei perspective sau proceduri care să dea posibilitatea de rezolvare.

Extensics permite găsirea de soluții în condiții cognitiv-cogitative vitrege: contradictorialitate, incompletitudine, ambiguitate, incertitudine, contrarietate, inconsistență. Specificul gândirii după metoda extensică este dinamicitatea, agilitatea, flexibilitatea. În Extensics nu există imposibil.

Lucrări fundamentale ale Extensics sunt: Cai Wen (1983). Extension Set and Non-Compatible Problems. Journal of Scientific Exploration, (1), 83-97; Smarandache, F. (2005). Towards Dialect Matter Element of Extensics

Model. Vixra. Org; Yang Chunyan & Cai Wen (2007). Extension Engineering. Beijing: Science Press; Li Weihua & Yang Chunyan (2008). Extension Information – Knowledge- Strategy System for Semantic Interoperability. Journal of Computers, 3(8), 32-39.

Dintre studiile ce compun “Extensics in Higler Dimensions” (2012) menționăm ca excepționale pe următoarele: “Generalizations of the Distance and Dependent Function in Extensics to 2D, 2D, and n-D” (F. Smarandache), “Applications of Extensics to 2D-Space and 3D-Space” (F. Smarandache, Victor Vlădăreanu), “Generalization in Extensics of the Location Value and Dependent Function from A Single Finite Interval to 2D, 3D, and n-D Spaces” (F. Smarandache, Mihai Liviu Smarandache) și “Extensics in Conventional and Nonconventional” (F. Smarandache, Tudor Păroiu).

Remarcăm separat studiul “Extension Communication for Solving Ontological Contradiction between Communication and Information” scris de Florentin Smarandache împreună cu profesorul Ștefan Vlăduțescu de la Universitatea din Craiova. În acest articol, prin aplicarea Extensics, se fundamentează o poziționare corectă a informării în raport cu comunicarea. Se precizează că „The study lies in the interdisciplinary

area between the information theory and extensics, as the science of solving the contradictions. This space addresses the central issue of the ontology information, the contradictory relationship between communication and information. The research core is the reality that the scientific research of communication-information relationship has reached a dead end. The bivalent relationship communication-information, information-communication has come to be contradictory, and the two concepts to block each other” (Smarandache F., Vlăduțescu Ș., 2012, p.99). Teza de bază, pe deplin probată, este că informația este acea comunicare în care mesajul se constituie din informații: „We call the ontological segregation axiom on the subject or the Tom D. Wilson-Solomon Marcus’ axiom, the thesis that not any communication is information, but any information is communication”. Procesul de comunicare de informație constituie informarea: “Information is that communication whose message consists of new, relevant, pertinent and useful significances, i. e. of information” (Smarandache F., Vlăduțescu Ș., 2012, p.106).

Referenții lucrării sunt personalități de marcă ale științei din China Xingsen Li (Zhejiang University,

Ningbo), Qiao-Xing Li (Lanzhou University, Lanzhou) și Zhangbiao Xiang (Zhejiang University, Hangzhou).

Cartea constituie o contribuție semnificativă la dezvoltarea Extensics. Unele dintre punctele de vedere exprimate deschid noi perspective de aplicare a științei în domenii ce păreau minate de contradicții și inconsistențe.

Cronică apărută în revista *Ramuri*, Criova, Nr. 4 / 2013.

Ștefan Vlăduțescu

Paradoximul la maturitate

Florentin Smarandache este întemeietorul paradoxismului. Întâi de toate, este un matematician cu o reputație excepțională, are șiruri de numere care-i poartă numele, este fondatorul unei geometrii neeuclidiene, este conducător de doctorat în mai multe universități ale lumii: S.U.A., Australia, Indonezia, China etc. Domnia sa este, pe de altă parte, și poet, prozator, dramaturg.

Curentul literar cu fundamente logico-paradoxiste pe care l-a inițiat în anii 1980 a căpătat cu timpul din ce în ce mai mulți adepți. Aceștia s-au adunat în jurul maestrului care i-a tratat cu delicatețe și eleganță, invitându-i în casa paradoxismului. Pe lângă Florentin Smarandache s-au strâns mulți admiratori și discipoli, cultivați și valoroși.

Astfel, paradoxismul s-a întărit spiritual și calitativ. El reprezintă astăzi o direcție de gândire și de creație pentru oameni de o deosebită altitudine intelectual-literară de pe cinci continente.

Deviza fundamentală paradoxistă "totul este posibil, chiar și imposibilul" are paradoxul ei: timpul

posibilului nu este timpul imposibilului. Cu alte cuvinte, gândul, ideea, logosul, spiritualitatea, oricât de înalte, nu pot ține în loc timpul. Trecerea vremii a făcut ca paradoxismul să se nască, să se ridice, să se consolideze și să se maturizeze. Odată cu maturizarea s-au produs trei fenomene. Mai întâi, paradoxismul a ajuns la cea de-a doua generație. El are deja o istorie: istoria paradoxismului. Apoi, conexă istoriei și în paralel cu aceasta, s-a creat o tradiție și s-a impus un nucleu de personalități. În al treilea rând, paradoxismul a devenit clasic, în sensul lui T. S. Eliot: un lucru ajuns la maturitate deplină este clasic.

Personalitatea dominantă a rămas Florentin Smarandache. Efervescenta paradoxistă este dată de interesul și angajarea creatorilor în a gândi și a scrie paradoxist. Totodată, un indiciu al efervescentei și vigoriei curentului îl reprezintă antologiile scrierilor paradoxiste. În total sunt 8 antologii, ele au văzut lumina tiparului în 15 ani. Un indicator de forță rezultă din constatarea că în ultimii 3 ani (2011, 2012, 2013) s-au publicat 3 antologii: antologia 6, antologia 7 și antologia 8.

Cartea "Florentin Smarandache (2013). (Ed.), Eighth International Anthology on Paradoxism. Oradea: Editura Duran's" se bucură de un succes deosebit. Cover

Illustration aparține lui Marco Mit. Layout & Design sunt asigurate de Octavian Blaga. Doi dintre referenți sunt scriitorii Gheorghe Niculescu și Elena Adriana Răducan.

Scriitorii antologați sunt: F. Smarandache (cu scrieri traduse în germană – de Bernd Hutschenreuther, în albaneză de Dritan Kardhashi, în greacă de Denis Kouliantanos, în sârbo-croată de Ioan Baba și în rusă de Adolf P. Shvedchikov), Greg Hall (U.S.A.), Ioan Marinescu-Puiu (România), Timothy A. Boling (U.S.A.), Billie Louise Jones (U.S.A.), Holly Day (U.S.A.), Ion Segărceanu (Canada), Mary Ellen Walsh (U.S.A.), Liviu-Florian Jianu (România), Peter Specker (U.S.A.), Mircea Selariu (România), Frederick Davis (U.S.A.), Arnold Skemer (U.S.A.), Elisabeta Kocsik (România), Kyle Reveral (U.S.A.), Eric Pierzchala (U.S.A.), Wm Meyer (U.S.A.), Tom Deicker (U.S.A.), Brian C. Felder (U.S.A.), William L. Bingham (U.S.A.), Asher Tamir (Canada), C. J. Thomas (U.S.A.), Lenny Emmanuel (U.S.A.), Cristopher E. Ellington (U.S.A.), David J. Nielsen (U.S.A.), Constantin Frosin (România), Roger Sedarat (U.S.A.), Mircea Monu (România), Alexandru Surdescu (România), Eugen Evu (România), Tom Gundersen (U.S.A.), Gh. Niculescu (România), B. Venkateswara Rao (India), Victor Păun

(România), Adrian Botez (România), Nicolae Nistoroiu (România), Ivan Frimmel (South Africa).

Cartea are fragmente în 8 limbi: engleză, germană, albaneză, greacă, sârbo-croată, rusă, română și franceză. Dacă tot vorbeam anterior despre timp, iată o strofă dintr-o splendidă poezie a lui Greg Hall (U.S.A.) despre timp: "If a self-causing cause/ Must continuously precede itself / Then there can be no origin / To an infinite time line. / Which suggests that / Time does not yet exist. / The Origine of Infinite Time is... / Not Yet" ("Infinite Regress"). O excelentă proză paradoxistă scriu Ioan Marinescu-Puiu, Timothy A. Boling, Liviu-Florian Jianu, Asher Tamir, David J. Nilsen și Eugen Evu. Un valoros teatru paradoxist întâlnim la Tom Gundersen. Spicuim din distihurile inteligente ale lui B. Venkateswara Rao: "Communication : To make something Known / To the one who deserves it", "Philosophy: Aerial view / Of any subject", "Nature: Evolves / Exclusive of egoism". Victor Păun scrie original și ne amintește de moroiul lui Marin Sorescu: "- Ce mai faci, Ioane ?... N-ai mai dat nici un semn de viață. / - D'apăi, în ultima vreme nici n-am mai trăit". Cu mult talent, Adrian Botez valorifică sonoritățile limbii române: "un șontâc de soare spârc / călărește-un cocostârc / și-aburește peste smârc". Un raționament

paradoxist de mare finețe arată Nicolae Nistoriu: “pe planeta întoarsă, / ploaia cădea din pământ spre cer, / copacii înfrunzeau în solul pufos, / întinzând rădăcini”. Ivan Frimmel aduce o contribuție însemnată la consolidarea filosofică a paradoxismului, prin eseul filosofic “Metaphysical Paradoxism”. Tom Decker exploatează paradoxist asocierea cuvintelor; ia în joacă slovele, le dirijează cu mare iscusință și obține efecte de sens admirabile: “Come out and play with words: His Story /is/ History”. Mary Ellen Walsh introduce o altă perspectivă paradoxistă asupra lumii: nu mai este o joacă, ci este locul unor “brocken pieces”. Curtis Cook Jr. mizează pe o excepțională experiență a oximoronului, a punerii în contract a contrariilor: “Ice is hot as fire dripping on the floor”. Ion Segărceanu crede inteligent că am putea “să dăm la spălat zilele murdare”. Holly Day găsește o interesantă poziționare paradoxistă față de realitate: “am I dead /.../ I am machine here.”

În două fraze, antologia este de o valoare literară și intelectuală deosebită. Se dovedește că a fi paradoxist înseamnă a te situa în limita superioară a gândirii și pe o ridicată altitudine a spiritualității și, apoi, a găsi formula literară de a-ți exprima potrivit gândirea. Paradoxistul face un paradox și din negăsirea expresiei adecvate

pentru gândul sau paradoxist. Acesta este destinul literaturii, să caute mereu expresivitatea. Nu spunea oare, Mihai Eminescu “unde vei găsi cuvântul să exprime adevărul?” Nu era fundamentală în poetica explicită a lui Tudor Arghezi căutarea “cuvintelor potrivite?”

Cronică postată în *Revista de recenzii*, 22 august 2013

ISSN 2285 – 729X ISSN–L 2248 – 729X.

<http://revistaderecenzii.ro/florentin-smarandache-eighth-international-anthology-on-paradoxism-sau-paradoximul-la-maturitate-de-stefan-vladutescu/>

Eugen Evu

Exilul continuu

Am colaborat peste 15 ani cu prof. Florentin Smarandache în tandem. Are un umor pe care l-aș defini tragic. Desigur, în cazul său, încă de când preda matematici în Bălceștii vâlceni, acest destin a fost foarte asumat. Este acesta un semn al identității aparte, așa cum se întvedea în poemele dintâi, parafrazice, argheziene-barbiene. A emigrat pe calea lagărelor, îndurînd o epopee personală căreia, consider, știindu-i opera, una aidoma tragediilor antice, ca un straniu tipar ancestral și sporit prin culturalizare? Foamea de cunoaștere s-a extins și Smarandache, stabilit în New Mexico, a căutat, nu prin poezie, ci prin neutrosfism – paradoxism, odinioară, în țară, contrat de excelentul semiotician Ion Pachie Tatomirescu (care-l consideră pe un Nichita Stănescu tot paradoxist, n.n.) – ci prin scrutările în lumea matematicii și fizicii cuantice. Smarandache a fost chiar nominalizat pentru Nobel, pentru o teorie științifică a sa! (în 2012). O carte polemică demnă rămâne cea în care a dialogat epistolar cu criticul Rotaru - care, de fapt, l-a marcat în tot

ceea ce a urmat. În nucleul dur al scrierilor sale, F.Sm. este un frustrat din sistemul totalitarist, anume al intelectualului ce nu a suportat perversiunile duplicității. Un poem explicit este „Inventar al nefericirii generale”, dedicat odinioară pr. Gheorghe Calciu-Dumitreasa. Toată opera literară a lui Florentin Smarandache este un decantor exotic-tragic al traumei totalitare, altfel decât la Paul Goma. „Eliberat de searbădul trecut/ încărcat de un viitor nebulos/ acest exil continuă/ of, Americă, țară a tuturor contradicțiilor/ mamă apatrizilor transfugilor/ și neadaptațiilor/ emigrați totdeauna în ei înșiși/ ce contează pentru tine/ o viață în plus, o viață în minus/ și acest destin al unui refugiat?/ Nimic, decât un grăunte de nisip/ în deșert”. Iată, scrisă în iulie 1990 în Arizona, elegia de element super-greu al „geologiei” unui om român care și-a căutat sinele nu doar în interior, ci și la scara planetară! Recent primita-i carte, ReSemnare, adună texte ce par a fi ale unei depresii existențialiste, undeva în recea iradiere a umbrei... pietre filosofale. Metaforismul, aphoriile, sunt timbrele stilului său matefizicienesc. Îl consider un fel de cruciat greu de humor, al unei muze care se... amuză, și un foarte agreabil companion, cum l-am cunoscut când m-a onorat cu o vizită la Hunedoara.

Expertizele sale științifice, cunoscute în „America-paradisul diavolului”- (v. „Jurnal de emigrare”), rămân apreciate de foarte mulți din România și din Occident. A facilitat prin antologiile sale paradoxiste, (opt la număr, urmînd a noua), cunoașterea globală a multor scriitori români și străini. Îi exprim încă odată prețuirea mea și a noastră, a celor ce îl citim.

Nu, Florentin Smarandache, ludic și hiperinventiv, nu e omul care să se...resemneze.

Notă publicată în *Noua Provincie Corvina*, Hunedoara, Nr. 66,

Decembrie 2013.

Mirela Teodorescu

Neutrosophic emergences and incidences in communication and information

“The pendulum of the mind oscillates between sense and nonsense, not between right and wrong.” (C.J. Jung)

Neutrosophic emergences and incidences in communication and information is a book that presents avant-garde information. It is written by two appreciated researchers and inexhaustible perpetual idea machines: Florentin Smarandache and Ștefan Vlăduțescu. Both of them have published a lot of books and papers in domain of philosophy, communication, sociology, psychology and literature.

Logic is a fundamental component of advanced computer classes. Reference is constantly being made to how the rules of logic are incorporated into the fundamental circuits of a computer. The logic used in these classes is known as classical or Boolean logic. Neutrosophic logic is an extension of classical logic, there

are two intermediate steps between them. Neutrosophic logic is an idea generated by Florentin Smarandache. Like classical logic, it can be used in many ways, everywhere from statistics to quantum mechanics. Neutrosophy is more than just a form of logic however. There are several different definitions, extending into many different fields.

The Logic started in Ancient with Classical Logic of Aristotle, developed and covered by Three Valued Logic of Lukasiewicz, next ring being Fuzzy Logic of Zadeh, finally the comprehensive Neutrosophic Logic of Smarandache.

The fundamental thesis of neutrosophy is that every idea has not only a certain degree of truth, as is generally assumed in many-valued logic contexts, but also a falsity degree and an indeterminacy degree that have to be considered independently from each other. Smarandache seems to understand such “indeterminacy” both in a subjective and an objective sense, i.e. as uncertainty as well as imprecision, vagueness, error, doubtfulness etc Neutrosophy has laid the foundation for a whole family of new mathematical theories generalizing both their classical and fuzzy counterparts, such as neutrosophic set theory, neutrosophic probability, neutrosophic statistics and neutrosophic logic. The

neutrosophic framework has already found practical applications in a variety of different fields, such as relational database systems, semantic web services, financial data set detection and new economies growth and decline analysis.

Neutrosophic emergences are the unexpected occurrences of some major neutrosophic effects from the interaction of some minor qualitative elements. Emergence would be seen as a major phenomenon occurrence, important and significant from the reaction of two or more minor unimportant, insignificant elements. On the other hand, we describe the incidence as the application of a law, of an axiom, of an idea, of a conceptual accredited construction on an unclear, indeterminate phenomenon, contradictory to the purpose of making it intelligible. The incidence is the intelligibilization procedure using the concept: basically apply a previous theoretically validated concept is practically applied. If the emergence is a variant of the cognitive bottom – up processing, the incidence is a variant of the top – down cognitive processing.

Neutrosophy had been in the emergence phase since 1995. With its certification by the scientific community, Neutrosophy has become a type of incident

knowledge, i.e. applicable in different fields. Neutrosophy legitimating was achieved by developing some doctoral research, through learning theory as a way of description, explanation and forecast and implementation of neutrosophic congress and conferences.

It can be said that the emergence and incidence are specific neutrosophic concepts: the appearance-occurrence and the imposing-application apply, above all, to Neutrosophy itself. Like a good doctor, neutrosophy applies its most toxic treatments to itself. It is well-known that, in their way, the best medicines are poisons with no remedy, too: medicines are some toxins without counter medicines. There are not drugs against drugs.

So Neutrosophy makes the emergence and the incidence visible as neutrosophic events and it also holds itself in the universe of emergences and incidences.

As we know, Neutrosophy handles all neutralities. In the neutrosophic taxonometry, a class of neutralities is represented by the neutralities that, without turning into contradiction, generate qualitative leaps. The emergence is the cognitive phenomenon in which, from two or more connected neutralities, without contradiction, a change of quality or a qualitative leap result. Thinking in Hegelian

terms has an axiom the idea that the qualitative change, qualitative emergences may arise from related neutral items. The studies of the book show either how neutrosophic effects burst in different worlds of spirituality, of thought, of knowledge, of experience, or how neutrosophic elements get influence-incidence in so varied universe.

The book is structured on three chapters.

Chapter 1, developed by professor Florentin Smarandache, is the visible path of Neutrosophy emergence. He presents the joints of Neutrosophy, describes neutrosophics phenomena, explains the operations of neutrosophics analytics and establish the platform for neutrosophic thinking.

Neutrosophy according to the dictionary definition is a branch of philosophy, which studies the origin, nature, and scope of neutralities, as well as their interactions with different ideational spectra. Neutrosophy considers a proposition, theory, event, idea, concept, or entity, „A” in relation to its opposite, „Anti-A” and that which is not A, „Non-A”, and that which is neither „A” nor „Anti-A”, denoted by „Neut-A”. Neutrosophy is the basis of neutrosophic logic, neutrosophic probability, neutrosophic set, and

neutrosophic statistics. (Webster's Revised Unabridged Dictionary, published 1913 by C. & G. Merri).

The fundamental Thesis: Any idea is T% true, I% indeterminate, and F% false, where T, I, F are standard or non-standard subsets included in $-0, 1+$.

The fundamental Theory: Every idea <A> tends to be neutralized, diminished, balanced by <Non-A> ideas (not only <Anti-A>, as Hegel asserted) – as a state of equilibrium.

Neutrosophy is the base of neutrosophic logic, a multiple value logic that generalizes the fuzzy logic, of neutrosophic set that generalize the fuzzy set, and of neutrosophic probability and neutrosophic statistics, which generalize the classical and imprecise probability and statistics respectively.

Will really do the Humanity arrived to the its insensibility limit where it is just reason, where the feeling definitively lost its existential value? If it is true means that Albert Camus was right: only logical solution is suicide. To run from the darkness of the death, of the nightmares that ourselves generate them on its behalf, we have some solutions among which obvious suicide, or why not the optimism of the life spectacle. Suicide is <anti-A>; authentic beside the optimism represented by

the neutrosophic <A>. If we accept the suicide or the equivalent or the <anti-A> is such as we should accept to spite ours face. As Brâncuși said that he is not creating the beauty, he only remove the idle material to be easier for us to identify the beauty beside him. As well in this study is defined (is removed) <anti-A> for the its beauty and meaning, to be visible the beauty of our existence in front of its non-existence. Of the non-existence fears any existence, even the Universe itself, maybe only nonexistence itself is not afraid of itself, or maybe people who forget in their existence or do not know that they exist there. Likewise, we define (we remove) <anti-A> for the beauty and its meaning... to be visible the beauty of our existence in front of nonexistence.

Chapter 2, developed by Florentin Smarandache and Ștefan Vlăduțescu, highlights the emergence and the development of a communication-collaboration neutrosophic function of universities (any communication-collaboration includes a mandatory component of neutrality that allows entities to put something together or to create something together).

This study is based on practical foundation such as: Premise 1- if two members of university on two continents meet on the Internet and initiate

interdisciplinary scientific communication; Premise 2- subsequently, if within the curricular interests they develop an academic scientific collaboration; Premise 3 – if the so-called collaboration integrates the interests of other members of university; Premise 4- finality, if the university allows, accepts, validates and promotes such an approach, then Processing: it means the university as a system (the global academic system) has and it is exerting a potential function to provide communication, collaboration and integration of research and of academic scientific experience. This function is called “e-function Smarandache”. It is specialized, according to the functions of “teaching-learning”, “researching”, “the public interest” and “entrepreneurial interest”, as the fifth function. E-function makes visible a functional structure in a scientific scan: the communicative collaborative integrative paradigm.

The other four functions are: the concept of university– being as the oldest and the most thorough history, as a place of knowledge, a medium of self-understanding; university as an organization – as a social group dedicated to a specific task, it exploits some of the statutes and potential roles of its members; university as a system – has inputs (like resources such as personnel,

material, money, energy, information and external managerial information related to customer demands, consumer behaviors, marketing conditions, economic situations) and outputs, also there are organizational mechanism that transforms the resource inputs into outputs; institutionalized functions of the university – based on “teaching-learning” and “researching” as Humboltian university paradigm.

Information era has induced significant changes in internal environment and external environment of the university system. It has generated changes in the way the system should respond to the challenges and opportunities generated by the digital revolution, the technological revolution. University system must adapt to external processes. To the external environment changes, the university management must respond adaptively. The technological revolution has brought not only the transformation of the external environment, it has also brought new tools for the university system to adapt. The challenge is primarily one of the university system functioning in its management coordinate and, secondly, in its “production” coordinate. The vision, missions and academic values are going through changes. In their content, strategic management includes adaptive

tasks to respond to exogenous factors induced by digitalization: extended or sometimes generalized computing, Internet communication, rapid globalization of knowledge, of discoveries, of innovations, etc.

University is becoming more and more a place for creative knowledge. In visions, missions and values functional commitments begin to transpire. In other words, on their own some universities assume new functions. In time, through their inter-university resonance, similar commitments in visions, mission and values go national. They are institutionalized and become functions of any university system.

“We value and fight, mention the authors, for strengthening and developing the communicative-collaborative-integrative functions of the global university system. If the Digital Age brings, however, globalization and interdependence, we should not expect that they be imposed, but we should welcome them. It is good to settle all opportunities from challenging. It would be a beneficial and wondering feed-forward response. In fact, some steps towards this emerging fifth function are already taken”.

In Chapter 3, Ștefan Vlăduțescu (Associate Professor at the University of Craiova, Romania)

performs an X-ray of the information coordinates from neutrosophical perspective; realizes a description of the existence and functioning of information as a four-axial material energetic configuration.

Information is defined as process and construction. Information is a novelty that appears as news, declaration, opinion, statement, etc. Knowing the information properties represents the cognitive base of information operating, either it is sampling type, extraction, or information establishment. There are highlighted four „aspects” of information: metric, structural, semantic and pragmatic. Metric coordinate, as quantitative attribute, “points the purely technical process of transmission” without to involve the meaning of messages transferred. It is the direction, the vector on which is measured the novelty and consist of determining the amount of information of an event (socio-human, technical, verbal, etc.), respective in the quantum of uncertainty that is removed by its occurrence. The respective size, opposite entropy, depends on the number of type probability events that can be distinguished at a time. The amount of information concretizes by its size the uncertainty scale that is canceled with the election or updating of an option. It is the quantification of the relation between virtuality

and act. Producing of a certain event has a certain probability, which expresses the mathematical indeterminacy and uncertainty. Cl. Shannon and W. Weaver borrowed the entropy term from thermodynamics, but they, in information theory, the concept has a different content, being „the measure of unexpectancy at the choice of source of signal occurrence„. The concept of amount of information is related in a completely naturally a notion from statistical mechanics: the notion of entropy. As the amount of information in a system is a measure of the degree of organization of the system, so the entropy of a system is a measure of the degree of disorganization; one is equal to the other in the opposite direction. On metric axis, the message is registered between originality and banality. It is configured as the geometric locus of originality and comprehensibility. They are complementary: if a message is completely original, perfectly unpredictable, it is unintelligible; if it is totally predictable, it will be absolutely trivial. Production novelty is related to the producing probability.

Concerning the novelty of information, the author asserts, “as „in any true poetry is designed a sacred action„, in any communication is projected a

communication action. Each of these lives as a reality in which peace, stability and balance are turned to the essence of novelty of the world: non-original meaning we are gradually revealed, it becomes order, meaning and sense. The man introduces sense. He is, however, first a disorientation that causes a tenseness leading to the deviations. Novelty increase from a significant tension that can take different forms: dissonance, deviation, surprise, breaking, difference.”

Information quality is a complex function, modeled by 3 key variables existing in the middle of three coordinates: structural, semantic and pragmatic. “Quality, mentions the author, is the synthesis of substantial characteristics of semantic- structural- pragmatic configurations. It does not represent an attribute, but it constitutes itself the substance of information. As such, of quality it can talk only after we associate with an information”. „There is no a priori order of things” showed Wittgenstein L, also neither any other non-human order, it would be to add. „Order” of states, people is really in fact an organization that produced human cognition. Information makes order and input an organization.

Information limits are obscure, ambiguous, uncertainty. The border that separates the world of chaos is the same. This is not because the information is itself ambiguous and insignificant, but because its limits are very large, difficult to fix. Against appearances, however, the information sets limits of the world. "I am a human being, I consider nothing that is human alien to me" said Terence. In a paraphrase: I am human and none of what is informative I am not foreign, because humanity, the world is information. On structural coordinated, information appears as element of knowledge in relation with the structure and functioning of the world.

Information, as event of gnosis practice, doesn't find the goal in itself, so that the utility is one of its essential features. As a form of cognition, no matter how ineffectual it may seem at a time, like any cognition, and however little we would improve, the overall, knowledge base, has an utility even if it is not based, will not justify the categorical, it is kept in our cognitive instance: „our pleasure” – information enjoyment. Information is not lost, it becomes to be at least a pleasure, or at the greatest level a pleasure, as the great performance is pleasure. The pragmatic quality, utility extends therefore between

pleasure and achieving the goal and is manifested in making decisions and performing processes.

The book, *Neutrosophic emergences and incidences in communication and information* by Florentin Smarandache and Ștefan Vlăduțescu, represents the buoy that marks the transition of neutrosophy from the emergence phase to the incidence phase. Like any entity, ideas are born and acquire emergence. Some ideas impose and pass to the stage of incidence. Other ideas fade away. For some ideational configurations, the emergence matures into incidence, for others the emergence gets into implosion. In other words, some emergences are validated and accredited, and others get into the implosion. Any emergence is a promise. When they keep their promises, they are felt as strong ideas, as influential ideas and, thus, they have an impact in different areas of the universe of knowledge. Emergence is a tectonic development. Incidence is emergence applicability and its certification. The book is underlain on a solid ideational, well-founded argumentative and coherent written. From this perspective, it asserts the consulting of students, masters and doctoral students in areas such as philosophy, communication. However, without exaggeration, it is

useful to any cultivated mind who wants to know what is happening in the society ethics he lives.

Cronică postată în *Revista de recenzii*, 14 iunie 2014.

ISSN 2285 – 729X ISSN–L 2248 – 729X.

<http://revistaderecenzii.ro/florentin-smarandache-stefan-vladutescu-neutrosophic-emergences-and-incidences-in-communication-and-information/>

Mirela Teodorescu

Communication Neutrosophic Routes

Florentin Smarandache and Ștefan Vlăduțescu the authors and coordinators of the book *Communication Neutrosophic Routes*, published by Education Publishing, Ohio, USA, on May 2014, are two remarkable professors, with many researches in neutrosophical, communication, mathematic, literature domains, social sciences.

Logic is a fundamental component of advanced computer classes. Reference is constantly being made to how the rules of logic are incorporated into the fundamental circuits of a computer. The logic used in these classes is known as classical or Boolean logic. Neutrosophic logic is an extension of classical logic, there are two intermediate steps between them. Neutrosophic logic is an idea generated by Florentin Smarandache. Like classical logic, it can be used in many ways, everywhere from statistics to quantum mechanics. Neutrosophy is more than just a form of logic however. Neutrosophic emergences are the unexpected occurrences of some

major neutrosophic effects from the interaction of some minor qualitative elements.

Will really do the Humanity arrived to the its insensibility limit where it is just reason, where the feeling definitively lost its existential value? If it is true means that Albert Camus was right: only logical solution is suicide. To run from the darkness of the death, of the nightmares that ourselves generate them on its behalf, we have some solutions among which obvious suicide, or why not the optimism of the life spectacle. Suicide is <anti-A>; authentic beside the optimism represented by the neutrosophic <A>. If we accept the suicide or the equivalent or the <anti-A> is such as we should accept to spite ours face. As Brâncuși said that he is not creating the beauty, he only remove the idle material to be easier for us to identify the beauty beside him. As well in this study is defined (is removed) <anti-A> for the its beauty and meaning, to be visible the beauty of our existence in front of its non-existence. Of the non-existence fears any existence, even the Universe itself, maybe only nonexistence itself is not afraid of itself, or maybe people who forget in their existence or do not know that they exist there. Likewise, we define (we remove) <anti-A> for

the beauty and its meaning... to be visible the beauty of our existence in front of nonexistence (Smarandache F.).

The study "Communication Neutrosophic Route" focuses on revealing the predominantly neutrosophic character of any communication and aesthetic interpretation. Neutrosophy, a theory grounded by Florentin Smarandache, is a coherent thinking of neutralities; different from G.W. F. Hegel, neutrality is the rule, the contradiction is the exception; the universe is not a place of contradictions, but one of neutralities; the material and significant-symbolic universe consists predominantly of neutrality relationships. Any communication is accompanied by interpretation; sharply, aesthetic communication, by its strong ambiguous character, forces of the interpretation. Since, due to comprehension, description and explanation, the interpretation manages contradictions, understanding conflicts and roughness of reading, aesthetic interpretation is revealed as a deeply neutrosophic interpretation.

Communication and aesthetic interpretation prevalently manage neutralities but contradictions.

As authors asserts, any manifestation of life is a component of communication, it is crossed by a

communication passage. People irrepressibly generate meanings. As structuring domain of meanings, communication is a place where meanings burst out volcanically. Manifestations of life are surrounded by a halo of communicational meanings. Human material and ideatic existence includes a great potential of communication in continuous extension. The human being crosses the path of or is at the intersection of different communicational thoroughfares. The life of human beings is a place of communication. Consequently, any cognitive or cogitative manifestation presents a route of communication. People consume their lives relating by communicationally. Some communicational relationships are contradictory, others are neutral, since within the manifestations of life there are found conflicting meanings and/or neutral meanings.

Communicational relations always comprise a set of neutral, neutrosophic meanings. Communication in general is a human manifestation of life with recognizable profile. Particularly, we talk about scientific communication, literary communication, pictorial communication, sculptural communication, esthetic communication and so on, as specific manifestations of life. All these include coherent, cohesive and structural

series of existential meanings which are contradictory and/or neutral, neutrosophic. It can be asserted that in any communication there are routes of access and neutrosophic routes. Any communication is traversed by neutrosophic routes of communication.

The book is structured in ten chapters, each one presenting and arguing the novelty of neutrosophic concept in different areas. The studies in this book are application of the thesis of neutrosophic routes of communication and highlight neutrosophic paths, trajectories, itineraries, directions and routes in different forms and types of communication.

In Chapter 1, Florentin Smarandache and Ștefan Vlăduțescu develop the thesis of neutrosophic routes in the hermeneutics of text; they emphasize the fact that any text allows an infinity of interpretative routes: some based on linguistic-semiotic landmarks, others sustained by sociologic ideas, others founded by moral reference points, others founded by esthetic aspects and so on. A neutrosophic route can always be found in a text, that is a route of neutral elements, a thoroughfare of neutralities.

In Chapter 2, professors Ioan Constantin Dima and Mariana Man, reveal that is not insignificant for a system to ensure that the events observed are

representative for its universe, that they are observed in a precise, neutrosophic and coherent manner and that there are analysis patterns, deeds scientifically established to enable valid estimations and deductions.

In Chapter 3, Alexandra Iorgulescu (Associate Professor at the University of Craiova, Romania) decodes the neutrosophic inflections of Seneca's tragedies.

In Chapter 4, Assistant Professor Alina Țenescu (University of Craiova) analyzes in the non-space in contemporary French novel. The non-space is identified as a neutrosophic neutrality, which allows an application of the methodology and hermeneutics of neutrosophy. Finally, there is revealed a richness of meaning that provides the neutrosophic approach.

In Chapter 5, Mădălina Strechie (Senior Lecturer at the University of Craiova, Romania) illustrates the communication as a key source of neutrality in Ancient Rome communication.

In Chapter 6, the contribution of Daniela Gîfu (Senior Lecturer at the University of Iași, Romania) gives relevance to the „religious humor” in the reference system created by the two mega-concepts launched and imposed by Florentin Smarandache, neutrosophy and paradoxism.

In Chapter 7, prepared by Professor Mihaela Gabriel Păun (a Romanian language and literature teacher), focuses on the neutrosophic determining of Romanian popular incidences in the brilliant sculptural work of Romanian artist Constantin Brâncuși (an unstoppable spiritual-aesthetic river appeared out of everyday folk tributaries).

In Chapter 8, professors Maria Nowicka-Skowron and Sorin Mihai Radu show that the major moments of reproduction are governed only by generally valid rules, and the main dimension of operating such an economy is the market and mechanisms of the market created in principle from the movement of prices according to the demand and supply ratio on the competitive market.

In Chapter 9, professors Janusz Grabara and Ion Cosmescu demonstrate that being aware of the role that an information system in the company plays and its impact on individual processes, this article presents an information system used in the selected company.

In Chapter 10, Bianca Teodorescu (from University of Craiova) shows that communication represents a category more enlarged than the information and has an ordinate concept; information is a part in the process of global communication.

The current book through its studies, represents a novelty in the field, a proof that neutrosophy is a domain of science that can be applied in any domain as interpretation of neutrality, a point of reference for students, master, doctoral, presenting ideas, principles, connections, relationships, interpretations of various fields as specificity, space and time.

Cronică postată în *Revista de recenzii*, 1 iulie 2014.

ISSN 2285 – 729X ISSN–L 2248 – 729X.

<http://revistaderecenzii.ro/florentin-smarandache-and-stefan-vladutescu-coordinators-communication-neutrosophic-routes-review-by-mirela-teodorescu/>

Jozef Novak-Marcincin

Daniela Gîfu

Mirela Teodorescu

Florentin Smarandache: Law of included Multiple-Middle. Book Review

Abstract

Florentin Smarandache is known as scientist and writer. He writes in three languages: Romanian, French, and English. He graduated the Department of Mathematics and Computer Science at the University of Craiova in 1979 first of his class, earned a Ph. D. in Mathematics from the State University Moldova at Kishinev in 1997, and continued postdoctoral studies at various American Universities such as University of Texas at Austin, University of Phoenix, etc. after emigration.

He did post-doctoral researches at Okayama University of Science (Japan) between 12 December 2013 – 12 January 2014; at Guangdong University of Technology (Guangzhou, China), 19 May – 14 August 2012; at ENSIETA (National Superior School of Engineers and Study of Armament), Brest, France, 15 May – 22 July 2010; and for two months, June-July 2009, at Air Force Research Laboratory in Rome, NY, USA (under State

University of New York Institute of Technology). In U.S.A. he worked as a software engineer for Honeywell (1990-1995), adjunct professor for Pima Community College (1995-1997), in 1997 Assistant Professor at the University of New Mexico, Gallup Campus, promoted to Associate Professor of Mathematics in 2003, and to Full Professor in 2008. Between 2007-2009 he was the Chair of Math & Sciences Department.

Florentin Smarandache stated: "Paradoxism started as an anti-totalitarian protest against a closed society, where the whole culture was manipulated by a small group. Only their ideas and publications counted. We couldn't publish almost anything. Then, I said: Let's do literature... without doing literature! Let's write... without actually writing anything. How? Simply: literature-object! 'The flight of a bird', for example, represents a „natural poem", that is not necessary to write down, being more palpable and perceptible in any language than some signs laid on the paper, which, in fact, represent an „artificial poem": deformed, resulted from a translation by the observant of the observed, and by translation one falsifies. Therefore, a mute protest we did! Later, I based it on contradictions. Why? Because we lived in that society a double life: an official one – propagated by the political system, and another one real. In mass-

media it was promulgated that 'our life is wonderful', but in reality 'our life was miserable'. The paradox flourishing! And then we took the creation in derision, in inverse sense, in a syncretic way. Thus the paradoxism was born. The folk jokes, at great fashion in Ceaucescu's 'Epoch', as an intellectual breathing, were superb springs. The „No” and „Anti” from my paradoxist manifestos had a creative character, not at all nihilistic.” Paradoxism, following the line of Dadaism, Lettrism, absurd theater, is a kind of up-side down writings!

In this book, “Law of Included Multiple-Middle”, published by Education Publisher & EuropaNova Columbus – Bruxelles 2014, the author pledges for the generalization of the Lupasco-Nicolescu's Law of Included Middle to the Law of Included Multiple-Middle, which is very well described by the n-valued refined neutrosophic logic: i.e. the indeterminacy [or neutral] value (I) of a proposition can be split into multiple types of indeterminacies such as I1, I2, and so on. The indeterminacy [or neutral] value is actually an extension of the included-middle value; indeterminacy comprises the included-middle. Even more, depending on each particular proposition, one can split the truth-value (T) of a proposition into multiple types of truths such as T1, T2,

etc. and similarly one can split the falsehood-value of the proposition into multiple types of falsehoods such as F1, F2, etc.

The book is structured as dialogues that are a compilation of different dialogues – during the years – on neutrosophy and related topics between author with academic colleagues, mostly by email, who are represented by a fictional character (somehow resurrected from Plato's dialogues), Filokratos, and the author put in his mouth opinions, ideas, questions, comments expressed by academic fellows, in a collective spirit.

Neutrosophy is a new branch of philosophy that studies the origin, nature, and scope of neutralities, as well as their interactions with different ideational spectra. Etymologically, neutro-sophy [French neutre < Latin neuter, neutral, and Greek sophia, skill/wisdom] means knowledge of neutral thought. The term was coined by the author.

This theory considers every notion or idea <A> together with its opposite or negation <antiA> and with their spectrum of neutralities <neutA> in between them (i.e. notions or ideas supporting neither <A> nor <antiA>). The <neutA> and <antiA> ideas together are referred to as

<nonA>. Neutrosophy is a generalization of Hegel's dialectics (the last one is based on <A> and <antiA> only). Hegelian dialectic, consists of threefold manner, as comprising three dialectical stages of development: a thesis, giving rise to its reaction, an antithesis, which contradicts or negates the thesis, and the tension between the two being resolved by means of a synthesis. On the other hand, Hegel did use a three-valued logical model that is very similar to the antithesis model, but Hegel's most usual terms were: Abstract-Negative-Concrete. Hegel used this writing model as a backbone to accompany his opinions in his opera. The formula, thesis-antithesis-synthesis, does not explain why the thesis requires an antithesis. However, the formula, abstract-negative-concrete, suggests a flaw, or perhaps an incomplete-ness, in any initial thesis—it is too abstract and lacks the negative of trial, error and experience.

Logic started in Ancient with Classical Logic of Aristotle, developed and covered by Three Valued Logic of Lukasiewicz, next ring being Fuzzy Logic of Zadech, finally the comprehensive Neutrosophic Logic of Smarandache.

According to Neutrosophy theory every idea <A> tends to be neutralized and balanced by <antiA> and

$\langle \text{non}A \rangle$ ideas – as a state of equilibrium. In a classical way $\langle A \rangle$, $\langle \text{neut}A \rangle$, $\langle \text{anti}A \rangle$ are disjoint two by two. But, since in many cases the borders between notions are vague, imprecise. Sorites, it is possible that $\langle A \rangle$, $\langle \text{neut}A \rangle$, $\langle \text{anti}A \rangle$ (and $\langle \text{non}A \rangle$ of course) have common parts two by two, or even all three of them as well.

Neutrosophy is the base of neutrosophic logic, neutrosophic set, neutrosophic probability, and neutrosophic statistics that are used in engineering applications (especially for software and information fusion), medicine, military, airspace, cybernetics, physics.

The fundamental thesis of neutrosophy is that every idea has not only a certain degree of truth, as is generally assumed in many-valued logic contexts, but also a falsity degree and an indeterminacy degree that have to be considered independently from each other. Smarandache seems to understand such “indeterminacy” both in a subjective and an objective sense, i.e. as uncertainty as well as imprecision, vagueness, error, doubtfulness etc. Neutrosophy has laid the foundation for a whole family of new mathematical theories generalizing both their classical and fuzzy counterparts, such as neutrosophic set theory, neutrosophic probability, neutrosophic statistics and neutrosophic logic. The

neutrosophic framework has already found practical applications in a variety of different fields, such as relational database systems, semantic web services, financial data set detection and new economy growth and decline analysis. Neutrosophic emergences are the unexpected occurrences of some major neutrosophic effects from the interaction of some minor qualitative elements. Emergence would be seen as a major phenomenon occurrence, important and significant from the reaction of two or more minor unimportant, insignificant elements. On the other hand, the incidence is described as the application of a law, of an axiom, of an idea, of a conceptual accredited construction on an unclear, indeterminate phenomenon, contradictory to the purpose of making it intelligible. The incidence is the intelligibilization procedure using the concept: basically apply a previous theoretically validated concept is practically applied. If the emergence is a variant of the cognitive bottom – up processing, the incidence is a variant of the top – down cognitive processing.

Neutrosophy handles all neutralities. In the neutrosophic taxonometry, a class of neutralities is represented by the neutralities that, without turning into contradiction, generate qualitative leaps. The emergence

is the cognitive phenomenon in which, from two or more connected neutralities, without contradiction, a change of quality or a qualitative leap result. Thinking in Hegelian terms has an axiom the idea that the qualitative change, qualitative emergences may arise from related neutral items.

Any manifestation of life is a component of communication, it is crossed by a communication passage. People irrepressibly generate meanings. As structuring domain of meanings, communication is a place where meanings burst out volcanically. Manifestations of life are surrounded by a halo of communicational meanings. Human material and ideatic existence includes a great potential of communication in continuous extension. The human being crosses the path of or is at the intersection of different communicational routes. The life of human beings is a place of communication. Consequently, any cognitive or cogitative manifestation presents a route of communication. People consume their lives relating by communicationally. Some communicational relationships are contradictory, others are neutral, since within the manifestations of life there are found conflicting meanings and/or neutral meanings. Communicational relations always comprise a set of neutral, neutrosophic

meanings. Communication in general is a human manifestation of life with recognizable profile. Particularly, we talk about scientific communication, literary communication, pictorial communication, sculptural communication, esthetic communication and so on, as specific manifestations of life. All these include coherent, cohesive and structural series of existential meanings which are contradictory and/or neutral, neutrosophic. It can be asserted that in any communication there are routes of access and neutrosophic routes. Any communication is traversed by neutrosophic routes of communication.

Smarandache's concept focuses on revealing the predominantly neutrosophic character of any communication and aesthetic interpretation. Neutrosophy, is a coherent thinking of neutralities; different from G. W. F. Hegel, neutrality is the rule, the contradiction is the exception; the universe is not a place of contradictions, but one of neutralities; the material and significant-symbolic universe consists predominantly of neutrality relationships. Any communication is accompanied by interpretation; sharply, aesthetic communication, by its strong ambiguous character, forces the interpretation. Since, due to comprehension,

description and explanation, the interpretation manages contradictions, understanding conflicts and roughness of reading, aesthetic interpretation is revealed as a deeply neutrosophic interpretation. Communication and aesthetic interpretation prevalently manage neutralities but contradictions.

Very prolific, Florentin Smarandache is author, co-author, editor, and co-editor of 180 books published by about forty publishing houses (such as university and college presses, professional scientific and literary presses, such as Springer Verlag (in print), Univ. of Kishinev Press, Pima College Press, ZayuPress, Haiku, etc.) in ten countries and in many languages, and 250 scientific articles and notes, and contributed to over 100 literary and 50 scientific journals from around the world.

Florentin Smarandache is a delicate, complete, comprehensive, propensive scientist, we should like to conclude with his words: "Did humanity really reach its insensitivity limit where the only reason, where sensible permanently lost his existential value? If so, that means Albert Camus is right: the only logical solution is suicide. To escape the darkness of death, the nightmares that we set ourselves in her name we have several solutions

including apparent suicide, or why not the life performing optimism. Suicide is <anti-A>; to genuine optimism represented by neutrosophic <A>. If we accept the suicide or its equivalent or <anti-A> is such as if we should accept to cut off one's nose to spite one's face. So says also Brancusi, he doesn't create the beauty, he just removes unnecessary material to be easier for us to discover new beauty next to him. Similarly we define (is removed) <anti-A> for beauty and for its sense, to be visible the beauty of our existence in front of nonexistence. Of nonexistence fears any existence, even the Universe itself, maybe nonexistence in itself is not afraid of itself, or people who in their existence forget or do not know that they exist there. Similarly we define (we remove) <anti A> for the beauty and its sense, to be visible the beauty of our existence in front of the nonexistence".

Articol apărut în publicația *International Letters of Social and Humanistic Sciences*, 2014.

References

- [1] F. Smarandache, Ș. Vlăduțescu (2014). Neutrosophic Emergences and Incidences in Communication and Information. Saarbrucken: LAP Lambert Academic Publishing.
- [2] Ioan Constantin Dima, Ștefan Vlăduțescu (2012). Persuasion elements used in logistical negotiation: Persuasive logistical negotiation. Saarbrucken: LAP Lambert Academic Publishing.
- [3] Ștefan Vlăduțescu, American International Journal of Contemporary Research 3(10) (2013).
- [4] Andrzej Borowski, International Letters of Social and Humanistic Sciences 14 (2014) 33-41.
- [5] C. E. Ciovica, F. Cristian, V.-A. Enăchescu (2011). Communication and conflict-an intercultural approach. Euromentor Journal-Studies about education.
- [6] Ștefan Vlăduțescu, International Letters of Social and Humanistic Sciences 25 (2014) 16-24.
- [7] I. Stavre (2011). Comunicare audiovizuală: aspecte ale europeanizării societății românești. Tritonic.
- [8] M. Drămnescu (2014). Argumentation for social instruction model from the perspective of social innovation. eLearning & Software for Education.
- [9] Florentin Smarandache, Ștefan Vlăduțescu (2014). Communication Neutrosophic Routes. Columbus, OH: Educational Publishing.
- [10] Andrzej Borowski, International Letters of Social and Humanistic Sciences 3 (2013) 46-53.

- [11] Ștefan Vlăduțescu, *International Letters of Social and Humanistic Sciences* 24 (2014) 86-94.
- [12] Ștefan Vlăduțescu (2014). *Towards a Practical Communication Intervention*. *Revista de Cercetare și Intervenție Socială*.
- [13] F. Liu, F. Smarandache (2002). *Logic: A Misleading Concept. A Contradiction Study toward Agent's Logic*. arXiv preprint math/0211465.
- [14] Ștefan Vlăduțescu, *European Scientific Journal* 9(32) (2013).
- [15] Ș. Vlăduțescu, E. M. Ciupercă (2013). *Next Flood Level of Communication: Social Networks*. Aachen: Shaker Verlag.
- [16] Borowski A., *International Letters of Social and Humanistic Sciences* 2 (2013) 56-60.
- [17] Ștefan Vlăduțescu, *International Letters of Social and Humanistic Sciences* 10 (2014) 100-106.
- [18] Andrzej Borowski, *International Letters of Social and Humanistic Sciences* 14 (2014) 7-17.
- [19] Mirela Teodorescu, Dan Ionescu, *International Letters of Social and Humanistic Sciences* 27 (2014) 94-99.
- [21] Andrzej Borowski, *International Letters of Social and Humanistic Sciences* 27 (2014) 100-110.
- [22] Florentin Smarandache (2005). *A Unifying Field in Logics: Neutrosophic Logic. Neutrosophy, Neutrosophic Set, Neutrosophic Probability. Infinite Study*.
- [23] Daniela Gifu, Oprea Valentin Busu, Mirela Teodorescu, *International Letters of Social and Humanistic Sciences* 27 (2014) 82-93.

- [24] Jason L. Powell, International Letters of Social and Humanistic Sciences 7 (2014) 22-30.
- [25] M. G. Mangra, E. A. Cotoc, A. Traistaru (2013). Sustainable Economic Development Through Environmental Management Systems Implementation. Journal.
- [26] F. Smarandache (1991). Only problems, not solutions!. Infinite Study.
- [27] Borowski A., International Letters of Social and Humanistic Sciences 7 (2013) 113-118.
- [28] G. Rajović, J. Bulatović, International Letters of Social and Humanistic Sciences 6 (2013) 24-35.
- [29] Max G. Craig, Journal of Studies in Social Sciences 8(1) (2014).
- [30] J. H. Gasderell, International Letters of Social and Humanistic Science 22 (2014) 85-91.

<http://revistaderecenzii.ro/florentin-smarandache-law-of-included-multiple-middle-book-review/>

Ion Jianu

Sciitori de pe Olt și Olteț

Prolificul scriitor oltean Florentin Smarandache, stabilit în SUA de dinainte de 1990, a publicat un volum antologic cuprinzând câteva portrete ale unor scriitori și publiciști olteni din Dolj și Vâlcea. Din prefață aflăm că „Popasuri scriitoricești...” reprezintă un mai vechi proiect publicistic al româno-americanului Smarandache, acela de a reuni într-o carte poeți și scriitori născuți sau transferați într-o anumită arie geografică, pe Olt și Olteț, spațiul acesta însemnând, în opinia autorului, „un nucleu de inspirație”. „Simțul neobosit al detaliului, sublimele gânduri, dinamismul nepotolit al veacului, nicidecum al scriitorilor, împodobesc atmosfera de idei, desprinsă din creațiile celor prezentați în volum...”, adaugă în cuvântul înainte Florentin Smarandache. Prima întrebare pe care trebuie să o punem în legătură cu acest volum antologic este să stabilim genul lucrării. Autorul nu și-a propus să scrie o istorie completă a publiciștilor și scriitorilor de pe Olt și Olteț, ci a creionat câteva portrete, în ordine alfabetică, care ar putea fi probabil utile și unor eventuali cercetători avizați ai fenomenului literar din această parte

a Olteniei, contribuțiile lui Florentin Smarandache fiind de ordin documentar. El nu s-a hazardat în judecăți critice personale, ci a procedat la o sinteză a biografiei și operei celor creionați. Scriitorii importanți sunt reprezentați în acest volum antologic și cu fragmente din operă. „Popasuri scriitoricești...” se deschide cu marele Valeriu Anania (cu nume de mirean Bartolomeu Anania), originar din comuna Glăvile-Piteșteana (județul Vâlcea), autorul creionându-i un portret inedit. Cartea cuprinde 21 de „popasuri”. Pe lângă scriitori și publiciști, autorul nominalizează - fără însă să le facă portrete - și alte personalități din anumite localități, precum Tetoiu, Valea Mare, Rusănești, Bălcești, Bulzești, Băbeni, Lădești, Călimănești, Laloșu, Amărăști (de Vâlcea), Vaideeni, Diculești, Tomșani, Mihăești, Stroești, Vlădești, Stănești, Grădiște, Păușești, Lăpușata, Ghioroiu, Dăești, Crețeni, Ocele Mari, Cernișoara, Copăceni.

Recenzie apărută în *Gazeta de Sud*, Craiova,
13 septembrie 2014.

Ioan Danilă

Par(ad)oxisme

Nu e deloc ușor să-ți croiești un drum al tău în literatură, cu precădere în poezie.

Pericolul de a eminescianiza, a arghezianiza, a topârceanianiza ș.a. este real și compromite dintr-odată râvnitul statut de creator.

Un culoar liber a găsit Nichita Stănescu, care s-a aplecat pur și simplu asupra cuvântului ca semn lingvistic, demontându-l, remontându-l și prin aceasta reinventându-l.

A născocit cuvinte, iar pe unele le-a pus în cadre morfologice nebănuite vreodată. A ieșit o poezie fascinantă, fără a epuiza însă resursele acestei estetici literare.

Unul dintre poeții ludici – pentru că aici s-ar așeza cei ce se joacă grav ori ștrengărește cu vorbele – care au ales calea baletului lingvistic este Florentin Smarandache (n. 10 dec. 1954), căruia internetul îi rezervă o descriere cel puțin expresivă.

Pentru a avea din capul locului imaginea originalității creației sale, vom transcrie de acolo

propunerea de a fi inclus pe lista candidaților la Premiul Nobel pentru literatură.

Un prim argument este că scriitorul peregrin prin lume a făcut senzație cu Mișcarea Literară Paradoxistă, întemeiată de el la confluență de secole și milenii. A trimis în mediile artistice patru manifeste paradoxiste și a convins că logica ilogicului poate genera un anume tip de satisfacție intelectuală.

I-am parcurs cu interes „Cântecele de mahala” (Oradea, 2000), tipărite de o editură palindromică – Abaddaba (citiți invers, vă rog). Nu e doar ecoul „cântecelor țigănești” ale lui Miron-Radu Paraschivescu ori al necuvintelor lui Nichita, ci și al ironiei soresciene și, poate mai ales, al ermetismului barbican.

Sunt cântece de lume, spuse pe șleau, cu toate cuvintele limbii române, într-o manieră (auto)persiflantă. „Bagaboanța”, „Ciorovăială”, „Marghiolița”, „Mocofane”, „Orăcăiala” sunt cinci dintre cele șapte texte cu care se deschide volumul, grăitoare pentru tonul dialogului cu cititorul.

Surprizele sintactice sunt la tot pasul: „Nu importă ce sau unde,/ci exportă cum” (sublinierile aparțin autorului și vor să ne abată atenția de la adevărata jonglerie semantică: a importa – a exporta). „Scrie poezii

greșite“ și „umblă desculț de zaharia stancu“ (aici chiar că-s desuete majusculele), în „versuri întoarse pe dos/la capăt de rând“.

Pentru toate acestea, nemulțumirea poetului e sinceră: „Îmi cer scuze de la muza artelor“, pentru că – și aici are perfectă dreptate! – „literaturizez neliterarul“. Procedeele compoziționale sunt multe și dătătoare de efecte inedite.

Descompunerile sunt exerciții de virtuozitate: „Stema-ta ne-ste-ma-ta ce estima“ (Nea Mărin și țața Veta), „specialist în cultura de in:/in-cultura“ („Bleomangri cu picățele“), împreună cu deraierile sintactice: „Hai să ne vedem poimartî/în marfarul de Galați/Că-mi dau viața pentru tine/altei drage concubine“ (Baladă pentru o romanță). Superlative marcate fonetic („Mă prinde-un soomn“; „Atât de nasoalăăă“; „Am o ură pe voi...“ (aproape că am suspecta de manierism și numărul de puncte pentru marcarea suspensiei), opoziții de sonoritate („cu creier sau greieri la cap“) ori literale („spîni și spini“), metagrame („Ce șmecher/fraier/într-un foaier!“) culminează cu imprecăția: „Fire-al dracu tu de drac/ai băgat-o iar pe crac!“ Până și semnele ortografice și de punctuație sunt la dispoziția poetului: „tubercul~os“,

„Gras ca un porc –“, „nenoroc_uit-o“ etc. Șotronul cu genul gramatical ca la Leonid Dimov e relaxant: „Moșul și-a luat o moașă/un galoș și o galoașă“ (Poezie de ILIE).

Florentin Smarandache ne invită la acrobații vesele, cu posibile reflexe meditative, în care paradoxul, dezvoltat într-un discurs, poate atinge paroxismul.

Recenzie publicată în *Deșteptarea*, Bacău,

<http://www.desteptarea.ro/>

11 decembrie 2014.

Ion Soare

Un nume de rezonanță în cultură și știință

Născut la 10 decembrie 1954 în comuna (azi – orașul) Bălcești din județul Vâlcea, Florentin Smarandache este, indubitabil, unul dintre cei mai cunoscuți olteni din lume! „Serialul” său memorialistic *Frate cu meridianele și paralelele*, ajuns la cel de-al IX-lea volum, ar avea darul să convingă singur pe oricine s-ar îndoi de îndreptățirea aprecierii noastre. Susțin, însă, cu brio „încadrarea” aceasta, o viață exemplară prin curaj și verticalitate, și o operă de excepție prin talent, originalitate și polivalență, aventura creatoare a spiritului său depășind-o cu mult pe cea existențială. În 1980, împreună cu un grup de scriitori, a întemeiat Mișcarea literară paradoxistă, căreia i-a devenit, în scurt timp, lider de necontestat, nu numai prin manifestele teoretice publicate în diverse limbi, ci – mai ales – prin lucrările proprii în stil paradoxist, vizând toate genurile literare și o bună parte dintre speciile acestora și „inventând” și altele noi, printre care distihurile paradoxiste. În esență,

plecând de la matematici, poetul introduce masiv paradoxurile în literatură, acestea fiind exprimate prin „propoziții naive, cotidiene, contradicții dure, antiteze puternice, expresii figurate interpretate la propriu...” etc.; în același stil, dar aplicat artelor vizuale, va publica și două volume-albume de artă, sub titlul *Outer-art*.

Fost șef de promoție al Facultății de Științe – Secția Informatică din cadrul Universității Craiova. În perioada 1982-1984 a funcționat ca profesor cooperant în Maroc, predând matematicile în limba franceza (Lycée „Sidi El Hassan Lyoussi” din Sefrou). În anul 1986, în urma refuzului autorităților române de a-i acorda viza de ieșire din țară pentru a participa la Congresul Internațional al Matematicienilor de la Universitatea din Berkeley (California), a intrat în greva foamei, publicând o scrisoare de protest în „Notices of the American Mathematical Society” (Providence, RI), prin care solicita libertatea de circulație a oamenilor de știință. În perioada anilor 1986-1988, din rațiuni politice, nu i s-a mai acordat catedră în învățământ, fiind obligat să dea meditații pentru a supraviețui. În toamna anului 1988, a obținut cu greu un pașaport de turist pentru Bulgaria. De aici, a trecut în Turcia, unde a cerut azil politic, fiind apoi deținut în lagărele de refugiați politici din Istanbul și

Ankara (1988-1990). Abia în 1990 a reușit să emigreze în Statele Unite ale Americii, unde a lucrat ca inginer de software la corporația Honeywell din Phoenix (Arizona), specializată în calculatoare (1990-1995), apoi ca profesor adjunct de matematică la Pima Community College din Tucson (1995-1997). Din 1997, a funcționat ca asistent universitar de matematică la University of New Mexico (Gallup); în 2003 a devenit conferențiar universitar, iar din 2008 - profesor universitar la aceeași instituție.

După un masterat în informatică susținut în USA, a obținut titlul de doctor în matematică al Universității din Chișinău (1997, Teoria numerelor – „Funcția Smarandache”). Între timp sau/ și în continuarea acestor importante forme de specializare, el a urmat numeroase studii de perfecționare în matematică, informatică și educație la Arizona State University (Tempe) (1991), Pima Community College (Tucson) (1995), University of Phoenix (Tucson) (1996); studii postdoctorale la New Mexico State University (Las Cruces) (1998), University of New Mexico (1998, 1999), National Science Foundation (Chautauqua Program, University of Texas, Austin) (1999) și Los Alamos National Laboratory Educational Networking Support Program) (Gallup) (1999). A efectuat diferite cercetări post-doctorale: în iunie-iulie 2009, la Air

Force Research Laboratory in Rome, NY, SUA (sub egida State University of New York - Institute of Technology); la ENSIETA (Scoala Națională Superioară de Ingineri) - Brest, Franța, 15 Mai - 22 Iulie 2010; la Guangdong University of Technology (Guangzhou, China), între 19 Mai - 14 August 2012; la Okayama University of Science (Japonia) între 12 Decembrie 2013 - 12 Ianuarie 2014.

Autoritate recunoscută în mai multe științe și domenii, a fost invitat să conferențeze la o serie de instituții de renume internațional, precum University Berkeley (2003), NASA Langley Research Center-SUA (2004), NATO Advance Study Institute-Bulgaria (2005), Jadavpur University-India (2004), Institute of Theoretical and Experimental Biophysics-Rusia (2005), Air Force Institute of Technology Wright-Patterson AFB in Dayton [Ohio, USA] (2009), Air Force Research Lab si Griffiss Institute [Rome, NY, USA] (2009), COGIS 2009 (Paris, France), ENSIETA (Brest, Franta) - 2010, Academia Română - Institutul de Mecanica Solidelor si Comisia de Acustica (Bucuresti - 2011) etc.

Matematician (a descoperit noțiuni noi în Teoria numerelor, care îi poartă numele, cea mai cunoscută dintre acestea fiind „Funcția Smarandache”; coautor al modelului de matematică aplicată în tehnică, Teoria

Dezert-Smarandache etc.), scriitor, fizician (a demonstrat teoretic faptul că pot fi obținute viteze mai mari decât cea a luminii, a introdus paradoxurile cuantice și noțiunea de nematerie), filosof (a întemeiat știința denumită neutrosomie, logica neutrosomică ș.a.), artist plastic, traducător, cercetător, publicist, editor etc., acest mare „aventurier” al spiritului omenesc (în speță – românesc) a creat opere durabile în fiecare dintre aceste domenii, dovezi peremptorii în acest sens fiind numeroasele premii prestigioase și distincții care i s-au acordat în mai multe țări ale lumii: titlul de „Poet internațional eminent”, acordat de către International Poetry Academy din Madras – India (1991), Medalia de argint pentru întreaga sa operă literară (Bergerac – Franța, 1992); Medalia de Aur pentru Știință, de la Academia Telesio-Galilei din Anglia (pentru Ipoteza Smarandache din fizică și pentru Logica Neutrosomică), acordată de Universitatea Pecs din Ungaria în 2010; Premiul „Traian Vuia” al Academiei Române pentru Logica neutrosomică și pentru Fuziunea informațiilor în Științele Tehnice (București, 2011), Premiul Statelor New Mexico & Arizona în 2012, și Premiul Statului New Mexico în 2011 la categoria Știința & Matematică, titlul de Doctor Honoris Causa al Universității Jiaotong din Beijing - China – 2011 etc.

Despre acest original scriitor și autentic savant de origine vâlceană, s-au exprimat elogios - în câteva zeci de cărți și sute de studii și articole - importanți scriitori, oameni de știință și cultură din întreaga lume, precum Charles Ashbacher, Marian Barbu, C. Dumitrescu, V. Feleacu, Henry Ibstedt, Dumitru Ichim, Eugène Ionesco, Solomon Marcus, Doru Moțoc, Teresinka Pereira, Constantin M. Popa, Titu Popescu, Khalid Raïs, Ion Rotaru, Ion Pachia Tatomiurescu, J. Sandor, Jacques Sartou, Arnold Skemer, Dan Tărchilă și mulți alții.

Este inclus în principalele enciclopedii și dicționare contemporane din România și din întreaga lume, confirmând cu strălucire aprecierea făcută în urmă cu două decenii de poetul Gheorghe Tomozei, conform căreia românul Smarandache „a produs pentru cultura românilor, un nume rezonant”. LA MULȚI ANI, neobositule FLORENTIN și te rugăm ca în numeroasele tale călătorii pe mapamond, să ai în vedere cât mai des PARALELA 450!

Transcriere după un *mss.* din arhiva Arizona State University, Hayden Library, Tempe, AZ; USA, colecția Florentin Smarandache Papers. decembrie 2014.

Mirela Teodorescu

Posibilul imposibilului

Sunt oameni pentru care sunt mult prea puține lucruri pe care nu știu să le facă, să le abordeze, să le înțeleagă. Sunt oameni cărora le este de ajuns să-i privești că au înțeles semnificația, sunt oameni pentru care n-ai terminat de rostit propoziția că au și dat soluția, sunt ... oameni!

Florentin Smarandache este un om de știință complet, abordează la cel mai înalt nivel intelectual științele exacte precum logica, matematica, fizica, astronomia, cu ramurile și diviziunile lor, tot ceea ce înseamnă mișcare, structuri în spațiu și timp, toate în universul nostru și pentru că eideticul și noeticul cuprindeau și mai departe a ajuns la structuri multivers (universuri paralele). O lume necunoscută pe care ne-o aduce mai aproape prin ochii minții, o dorința și dragoste de cercetare atât de mari că de la an la an, ne dezvăluie alte descoperiri și ne demonstrează că la fel ca Einstein a făcut descoperiri pentru că este curios, și în același timp ne arată că orice limite pot fi depășite pentru că spiritul este întotdeauna înaintea materiei.

Introducere

Aplicând sintagma Platoniană de a accede în Academia sa, *Să nu între cine nu este geometru!*, profesorul Smarandache ar fi avut un loc central, el fiind un remarcabil filozof, estetician, matematician, fizician, poet, scriitor, jurnalist, chiar și inițiatorul unui curent în literatură, Paradoxismul. Pe baza enunțurilor contrare ale paradoxului, a stărilor logice de fals și adevărat s-a născut o nouă teorie a Neutrosofiei care planează peste toate domeniile științelor umanistice, analizând, interpretând, justificând și elucidând stările de incertitudine, neutralitate, dificultate, instabilitate.

Nu există domeniu pe care să nu-l fi abordat pentru că natura firii Domniei sale este în continuă căutare de paradoxuri noi care caută soluționare, care așteaptă o abordare, o axiomatizare. Sinergetic, modestie exemplara, propensiune magnifică, intuiție de excepție, perseverență, tenacitate, inteligență se regăsesc și se completează una pe cealaltă pentru a lansa o nouă idee, o nouă cercetare, o nouă descoperire, o nouă invenție.

Românii au un mare poet, Eminescu, acestuia i-a fost dedicată o poezie a unui alt mare poet, Marin Sorescu, care spune: "A existat numai o țară frumoasă/ La o margine de mare/ Unde valurile fac noduri albe./ Ca o

barbă nepieptănată de crai./ Și niște ape ca niște copaci
curgători/ În care luna își avea cuiabar rotit./ Și, mai ales,
au existat niște oameni simpli/ Pe care-i chema : Mircea
cel Bătrân,/ Ștefan cel Mare,/ Sau mai simplu : ciobani și
plugari,/ Căroră le plăcea să spună/ Seara în jurul focului
poezii -/“Miorița” și “Luceafărul” și “Scrisoarea a III-a”...
și toate trebuiau să poarte un nume, Eminescu” tot așa am
putea spune că : paradoxismul, dragostea pentru știinta,
neutrosafia, viteza supraluminală, geometriile ne-
euclidiene, dialetheist logics, universuri paralele, multi-
spațiu, timpul, teoria numerelor, topologii, matematici
speciale, inteligența artificială, o mare dorința de a
cuprinde tot ce nu se poate cuprinde, evadarea dincolo de
real, o mare dragoste de neam și țară, reunite ar trebui să
poarte numele Florentin Smarandache.

Zona Olteniei din care provine savantul, de unde
își trage seva, este una bogată în personalități, Brâncuși,
Sorescu, Gogu Constantinescu, Nicolae Titulescu,
Constantin Rădulescu Motru, Petrache Poenaru, Ion
Maiorescu dar și din alte zone, precum Constantin Noica,
Emil Cioran, Petre Țuțea, Solomon Marcus, Grigore
Moisil... și mulți alții i-au deschis dorința și îndrăzneala
pentru cunoaștere, cercetare, rezolvarea și soluționarea
contradicțiilor. Un destin plin de neprevăzut din care

întotdeauna apare o esență nouă, rafinată și răvășitoare pentru lumea științifică, pentru lumea prezentă, reală, pentru că profesorul Smarandache cercetează și scrie nu numai pentru prezent, ci și pentru viitor, nu numai pentru acest univers, ci și pentru altele, paralele.

Formare

Florentin Smarandache s-a născut la Bălcești, Jud. Vâlcea, România, a urmat cursurile școlii generale din Bălcești, cele liceale la Craiova și Râmnicu Vâlcea, a absolvit Facultatea de matematică și informatică Universitatea din Craiova – România, șef de promoție. A început activitatea profesională ca programator, în perioada 1982-1984 este profesor cooperant în Maroc, predând matematicile în limba franceză (Lycée Sidi El Hassan Lyoussi din Sefrou). Revine în țară, continuând activitatea didactică; profesor la Liceul Nicolae Bălcescu din Craiova (1984-1985). În anul 1986 nu poate obține viza de ieșire din țară pentru a participa la Congresul Internațional al Matematicienilor de la Universitatea din Berkeley (California) și face greva foamei; publică o scrisoare de protest în Notices of the American Mathematical Society (Providence, RI) în care solicită libertatea de circulație a oamenilor de știință; se interesează de soarta sa Dr. Olof G. Tandberg, secretar la

Academia de Științe din Stockholm, care îi telefonează din București. În perioada anilor 1986-1988, Inspectoratul Școlar Judetean Dolj nu-i mai acordă post, din motive politice, fiind obligat să supraviețuiască din meditații. În toamna anului 1988 obține cu greutate un pașaport de turist pentru Bulgaria. De aici trece în Turcia, unde cere azil politic. Este deținut în lagărele de refugiați politici din Istanbul și Ankara (1988-1990).

Emigrează în Statele Unite ale Americii în 1990, unde lucrează ca inginer de software la corporația Honeywell din Phoenix (Arizona), specializată în calculatoare (1990-1995); profesor adjunct de matematică la Pima Community College din Tucson (1995-1997); din 1997 este asistent universitar de matematică la University of New Mexico (Gallup), în 2003 devine conferențiar universitar, iar în 2008 profesor universitar. Obține doctoratul în matematică (Teoria Numerelor) la Universitatea de Stat din Chișinău (1995-1997).

În Statele Unite urmează studii de perfecționare în matematică, informatică, și educație la Arizona State University (Tempe) (1991), Pima Community College (Tucson) (1995), University of Phoenix (Tucson) (1996); obține și un Masterat în Informatica; studii postdoctorale la New Mexico State University (Las Cruces) (1998),

University of New Mexico (1998, 1999), National Science Foundation (Chautauqua Program, University of Texas, Austin) (1999), și Los Alamos National Laboratory (Educational Networking Support Program) (Gallup) (1999).

Cercetari post-doctorale la Okayama University of Science (Japonia) între 12 Decembrie 2013 – 12 Ianuarie 2014; la Guangdong University of Technology (Guangzhou, China), 19 Mai – 14 August 2012; la ENSIETA (Școala Națională Superioară de Ingineri), Brest, Franța, 15 Mai – 22 Iulie 2010; și două luni, iunie-iulie 2009, la Air Force Research Laboratory in Rome, NY, SUA (sub egida State University of New York Institute of Technology).

Domenii de cercetare

3.1. Matematici

Definiție: O geometrie Smarandache este o geometrie care conține cel puțin o axiomă negată smarandache (1969).

„O axioma este numită negată smarandache dacă în același spațiu axioma se comportă diferit (adică, validată și invalidată; sau numai invalidată dar pe cel puțin două căi). În continuare, spunem că o axioma este parțial negată, sau există un grad de negare al unei

axiome” în conformitate cu teoria Smarandache (Linfan Mao, 2011).

Așadar, ca un caz particular, geometriile euclidiană, Lobachevsky-Bolyai-Gauss, și Riemannian pot fi reunite, în același spațiu, de anumite geometrii Smarandache. Aceste geometrii Smarandache, pot fi parțial euclidiene, parțial non-euclidiene. Se pare ca geometriile Smarandache sunt conectate cu Teoria Relativității (deoarece ele includ geometria Rieman într-un subspațiu) și cu universuri paralele.

Cea mai importantă contribuție a geometriei Smarandache a fost introducerea gradului de negare al unei axiome (și mai general, gradul de negare al unei teoreme, leme, propoziție științifică sau umanistică) ce lucrează precum negarea în logica fuzzy (cu grade ale adevărului, și grade ale falsității) sau mai general precum negarea în logica neutrosofică (cu un grad al adevărului, un grad al falsului, și un grad al neutralității (nici adevăr, nici falsitate, dar necunoaștere, ambiguitate, indeterminare) [nu numai axiome ale geometriilor euclidiene, dar orice propoziție științifică sau umanistică în orice domeniu] sau negare parțială a unei axiome (și, în general, parțial negare a propoziției științifice sau umanistice în orice domeniu). (Linfan, Mao, 2006).

Aceste geometrii conectează multe spații geometrice cu diferite structuri într-un spațiu eterogen multistructură.

În geometria Smarandache, punctele, liniile, planurile, spațiile, triunghiurile... sunt denumite s-puncte, s-linii, s-planuri, s-spații, s-triunghiuri, ... în conformitate cu distingerea lor de cele din geometria clasică.

Multi-spațiul unifică știința (și alte) domenii; de fapt întregul univers este un multi-spațiu. Realitatea noastră este în mod evident formată din multe spații diferite.

3.2 Fizică

Într-un mod similar trecerii de la geometria euclidiană la geometria non-euclidiană, putem trece de la fizica subluminală la fizica superluminală, și mai departe către Instantaneous Physics (mișcare instantanee). În fizica newtoniană o lege are o anumită formă, în Teoria Relativității are altă formă, formă diferită în Teoria Superluminală, sau la viteze infinite – în conformitate cu spectrumul Teoriei S-Denying. “La început, explică profesorul Smarandache, am extins legile fizicii și formulele la mișcarea super-luminală și la mișcarea instantanee. După aceea, vom extinde legile teoriei fizicii

clasice de la mișcarea subluminală la cea superluminală și instantanee” (Smarandache, 2014)... “Apoi trebuie să găsim o teorie generală care unifică toate teoriile la legea vitezelor, vitezelor relative, vitezelor superluminale, și vitezelor instantanee, ca în Teoria S-Multispace (Smarandache, 2014).

Pentru a face distincție între “ceas” și “timp”, profesorul Smarandache a sugerat un prim experiment cu tipuri diferite de ceasuri pentru ceasurile GPS, pentru asigurarea că factorii de dilatare și contractare rezultați sunt diferiți de aceia obținuți cu ceasul atomic cu cesiu; și al doilea experiment cu compoziții medium diferite vor rezulta asigurarea diferitelor grade de deplasare spre roșu/variație frecvență unda emisa și calități diferite ale lentilelor mediu (Smarandache, Fu Yuhua, Zhao Fengjuan, 2013).

În fizică, profesorul Smarandache, a găsit o serie de paradoxuri (paradoxuri quantum smarandache), și a considerat posibilitatea a unei a treia forme de materie, numita nematerie, care este o combinație de materie și antimaterie, prezentat la Caltech (American Physical Society Annual Meeting, 2010) și Institutul de Fizica Atomică (Măgurele, Romania, 2011). “Nemateria se poate combina cu materia și/sau antimateria și rezultatul poate

fi oricare dintre cele trei. Unele nematerii pot fi în forța puternică, ca parte a hadronilor.” (Smarandache, Christianto, 2008).

În modelul nemateriei, considerăm că nongravitația, nonforța, nonenergia, etc. nongravitația poate fi un mixaj între gravitație și antigravitație (de exemplu atracția și respingerea simultană sau alternativă; sau un magnet care schimbă polii + și – frecvent). Nonforța. Se poate considera forța pozitivă (în direcția pe care o dorim), și forța negativă (repulsivă, opusă celei anterioare). Poate fi o combinație a ambelor forțe pozitivă și negativă în același timp, sau alternând pozitivă și negativă, etc. Nonenergia va fi în mod similar o combinație între energiile pozitivă și negativă (precum curentul alternativ), care periodic schimbă direcția sa într-un circuit și a cărui frecvența, f , este independentă de constantele circuitului). Va fi posibil să construim un generator de energie alternativă? În concluzie: în conformitate cu Dialectica Universală, unitatea se manifestă în dualitate și dualitatea în unitate. “Astfel, nonmateria (unitatea) este experimentată ca dualitate (materie vs. antimaterie). Nongravitație (unitate) ca dualitate (gravitație vs. antigravitație). Nonenergie (unitate) ca dualitate (energie pozitivă vs. energie negativă) și astfel ... între dualitatea

existenței vs. nimicnicie (antiexistență) trebuie să fie “inexistență” (sau pură unitate)” (R. Davic, 2005, Smarandache, 2005).

3.3 Neutrosofie

În filozofie a introdus conceptul de „neutrosofie”, ca o generalizare a dialecticii lui Hegel, care stă la baza cercetărilor sale în matematică și economie, precum “logica neutrosofică”, “mulțime neutrosofică”, “probabilitate neutrosofică”, “statistică neutrosofică”.

Profesorul Florentin Smarandache a generalizat conceptul fuzzy, intuitiv, paraconsistent, multi-valent, logica dialetistica în “logica neutrosofică”, în mod similar, a generalizat fuzzy mulțimile în “mulțimile neutrosofice” (și derivatele sale: “mulțimi paraconsistent”, “mulțimi intuiționiste”, “mulțimi dialetiste”, “mulțimi paradoxiste”, “mulțimi tautologice”.

Neutrosafia (1995) este o generalizare a dialecticilor în filozofie, și luarea în considerare nu numai a entității <A> și opusul său <antiA> cum dialecticile o fac, dar deasemenea între ele neutralitățile <neutA>. Neutrosafia le combină pe toate acestea trei <A>, <antiA>, și <neutA> împreună. Neutrosafia este o metafilozofie. Logica neutrosofiei (1995), mulțimea neutrosofică și probabilitatea neutrosofică au, dincolo de valorile clasice

ale adevărului și falsului, a treia componentă numită indeterminare (sau neutralitate, care este fie adevăr fie fals, sau este atât adevăr cât și fals simultan – din nou o combinație a opușilor: adevăr și fals în nedeterminare). Neutrosafia și derivatele sale sunt generalizări ale paradoxismului (1980), care este avangarda în literatură, artă, și știința, bazată pe găsirea punctelor comune ideilor comune (combinație a domeniilor contradictorii).

3.4 Literatura

Florentin Smarandache este și un scriitor de excepție, paradoxismul fiind curentul inventat, inițiat, cultivat, promovat de Domnia sa. Este genul în care s-a exprimat în timpul perioadei totalitariste petrecute în România comunistă, pentru a putea transmite gândurile, ideile, frământările Domniei sale. Dacă în știință a cercetat legi, teorii, concepte, a inventat altele noi, a completat multe existente, în artă, ca și în știință a studiat și a dezvăluit locuri speciale din natură văzute prin prisma paradoxistului Smarandache, oferind lumii noi valențe, aspecte, fațete, idei. Propensiunea și energia profesorului Smarandache sunt în continuă creștere, ideile vin în avalanșa și cuprind tot palierul formelor de exprimare.

Publicații

Din 1970 a început colaborarea la revista școlii, *Năzuințe*, apoi la alte periodice românești și străine (vreo 50 științifice și peste 100 literare). Și-a tradus o parte din lucrări în franceză și engleză, altele i-au fost traduse în spaniolă, portugheză, italiană, esperanto, rusă, sârbă, japoneză, și arabă. Colaborări cu poeme și piese de teatru la 42 de antologii românești, franceze, italiene, americane, indiene, și coreene.

Prolific autor, coautor, editor, și co-editor a 180 de cărți publicate de circa patruzeci de edituri (printre care edituri universitare și tehnice, edituri profesionale științifice și artistice, precum Springer Verlag, Pima College Press, Moorhead State University, Universitatea din Chișinău, ZayuPress, Haiku, etc.) din zece țări și în mai multe limbi, și peste 200 de articole și note (unele se pot încărca din site-urile de la LANL / Cornell University <http://arXiv.org/find> și CERN) în matematică (teoria numerelor, geometrie neeuclidiană, logică), fizică, filozofie, literatură (poeme, nuvele, povestiri, un roman, piese de teatru, eseuri, traduceri, interviuri), rebus (careuri, enigmistică) și artă (experimente în desene, picturi, colaje, fotografii, artă pe computer) în română, franceză și engleză, dintre care: *Formule pentru spirit*

(debut editorial, 1981, sub pseudonimul Ovidiu Florentin); *Le sens du non-sens, Problemes avec et sans ... problemes!*, Fes, Maroc (1983); *Antichambres/ Antipoésies/ Bizarreries*, Caen, Franța (1989); *NonPoems* (poeme de avangarda), Phoenix (1990); *Only Problems, Not Solutions!*, Chicago (1991); *LE PARADOXISME: un Nouveau Mouvement Littéraire*, Bergerac, Franța (1992); *Dark Snow*, Phoenix (1992); *NonRoman*, Craiova (1993); *MetaIstorie* (trilogie teatrală), București (1993), pe care-a tradus-o în engleză sub titlul "A Trilogy in pARadOXisM: avant-garde political dramas" (ZayuPress 2004); *Întâmplări cu Păcală* (piese de teatru pentru copii), *Fugit...!* jurnal de lagar, București (1994); *Collected Papers*, Vol. I, II, III, București, Chișinău, Oradea (1996, 1997, 2000); *Scrieri Defecte* (proză scurtă), Craiova (1997); *Distihuri Paradoxiste, Afinități* (traduceri), Norresundby, Danemarca (1998); *Întreabă-mă, să te-ntreb!* (interviuri), Târgoviște (1999); *Outer-Art* (album de arta), *Cântece de Mahala, In seven languages* (poeme), Oradea, 2000; *A Unifying Field In Logics. / Neutrosophy. Neutrosophic Probability, Neutrosophic Set, and Neutrosophic Logic*, Rehoboth, SUA (2000). A editat, printre altele: *Second International Anthology on Paradoxism* (cuprinzând 100 scriitori de pe glob), și *Third International Anthology on Paradoxism* (2000).

În literatură și artă a fondat în 1980 curentul de avangardă numit *paradoxism*, ca un protest împotriva totalitarismului, care are mulți adepți în lume. Constă în folosirea excesivă în creații a contradicțiilor, antitezelor, antinomiilor, oximoronilor, paradoxurilor. A introdus „distihul paradoxist”, „distihul tautologic”, „distihul dual”. Experimente literare a realizat și în drama sa *Patria de Animale*, unde nu există niciun dialog, iar în *O lume întoarsă pe dos* scenele sunt permutate dând naștere la un miliard de miliarde de piese de teatru distincte! Piesele lui s-au jucat în România (Teatrul I.D.Sârbu din Petroșani, Teatrul Thespis din Timișoara), Germania (la Karlsruhe), și Maroc (la Casablanca, unde *Patria de Animale* a obținut Premiul Special al Juriului Internațional).

La bibliotecile de la Arizona State University (Tempe) și University of Texas (Austin) sunt depozitate manuscrise, reviste, cărți, fotografii, casete, videocasete, privind activitatea creativă a sa, în doua colecții speciale, numite *The Florentin Smarandache Papers*.

Concluzii

Așa cum efectul fluturelui poate influența planeta, (“Dacă un fluture bate din aripi în Brazilia, va declanșa un taifun în Texas?” – E. Lorentz), tot așa descoperirile profesorului Smarandache pot determina vibrații atât la

scara universului, cât și la scara multi-vers, deoarece profesorul Smarandache este un călător în timp și spațiu.

Bibliografie

- [1] Linfan Mao, 2006, Smarandache Geometries&Map Theory with ApplicatiONS(I)
- [2] Linfan Mao, 2011, Combinatorial Geometry with Applications to Field Theory, The Education Publisher Inc
- [3] Howard Iseri, 2002, SMARANDACHE MANIFOLDS American Research Press Rehoboth, NM
- [4] Florentin Smarandache, V. Christianto, Fu Yuhua, R. Khrapko, J. Hutchison, 2006, Unfolding the Labyrinth: Open Problems in Physics, Mathematics, Astrophysics and Other Areas of Science, Hexis and Authors, USA
- [5] Smarandache, 2014, Superluminal and Instantaneous Physics, Education Publisher, Columbus, Ohio.
- [6] Kaizhe Guo, Chongwu Guo, 2013, Review of the Constancy of the Velocity of Light from Innate Character of Lorentz "Local time", Journal of Innovative Research in Engineering and Sciences, June 2013.
- [7] Florentin Smarandache, Fu Yuhua, Zhao Fengjuan, 2013, Unsolved Problems in Special and General Relativity, Education Publishing, 1313 Chesapeake Avenue, Columbus Ohio 43212, SUA.
- [8] Florentin Smarandache, V. Christianto, 2008, Neutrosophic Logic, Wave Mechanics, and Other Stories (Selected Works 2005-2008)

- [9] Davic R., John K., Jordan M., Rabounski D., Borissova L., Levin B., Panchelyuga V., Shnoll S., Private communications with author, June-July, 2005
- [10] Florentin Smarandache, 2005, Verifying Unmatter by Experiments, More Types of Unmatter, and a Quantum Chromodynamics Formula, Progress in Physics Journal.
- [11] Smarandache, Florentin, Neutrosophy: Neutrosophic Probability, Set, and Logic, American Research Press, Rehoboth, USA, 105p., 1998.
- [12] Dezert, Jean, On a Problem of Autonomous Navigation of an Engine Car (approximate title), Ph. D. thesis, ONERA, Paris, 1990.
- [13] Dezert, J., Vers un nouveau concept de navigation autonome d'engin; Un lien entre la théorie de l'évidence et le filtrage à association probabiliste de données, Ph. D. Thesis, no 1393, University Paris 11, Orsay, France, Sept. 1990.
- [14] Smarandache, Florentin, 1998, 2000, 2003, 2005, A Unifying Field in Logics: Neutrosophic Logic, Neutrosophy, Neutrosophic Set, Neutrosophic Probability and Statistics, American Research Press, Rehoboth.
- [15] Smarandache, Florentin, & Vlăduțescu, Ștefan (2014). Neutrosophic Emergences and Incidences in Communication and Information. Saarbrücken: LAP Lambert Academic Publishing.
- [16] Smarandache, F. (2010b). Neutrosophic Logic as a Theory of Everything in Logics. In F. Smarandache (Ed.), Multispace and Multistructure. Neutrosophic

- Transdisciplinarity (100 Collected Papers of Sciences) (pp. 525-527). Vol. 4. Hango: NESP.
- [17] Smarandache, F. (2010c). The Neutrosophic Research Method in Scientific and Humanistic Fields. In Smarandache, F. (Ed.), *Multispace and Multistructure. Neutrosophic Transdisciplinarity (100 Collected Papers of Sciences)* (pp.732-733). Vol. 4. Hango: NESP.
- [18] Mirela Teodorescu, Vladimir Modrak, Daniela Gîfu, *International Letters of Social and Humanistic Sciences*, 24 (2014) 56-65
- [19] Vlăduțescu S., Smarandache F., Gifu D., Tenescu A., 2014, *Topical Communication Uncertaines, Craiova, SITECH*
- [20] Mirela Teodorescu, Dan Ionescu, *International Letters of Social and Humanistic Sciences* 27 (2014) 94-99
- [21] Adrian Nicolescu, Mirela Teodorescu, 2014)A Unifying Field in Logics. Book Review, *International Letters of Social and Humanistic Sciences* 2(1) (2015) 48-59 ISSN 2300-2697
- [22] Stephen J. Crothers, Queensland, Australia in *Progress in Physics Journal*, <http://www.ptep-online.com>

Cronică postată în *Revista de recenzii*, ISSN 2285 – 729X
ISSN-L 2248 – 729X.10 decembrie 2014.

Al. Florin Țene

Generozitatea față de confrăți se cunoaște după fapte

Zilele trecute am primit, printr-un intermediar, un volum antologic semnat de cunoscutul profesor universitar din SUA, scriitorul paradoxist, Florentin Smarandache (propus pentru Premiul Nobel), originar de pe meleagurile vâlcene. Despre apariția acestui volum aflasem de la autor, în urmă cu câteva luni, promițându-mi că mi-l trimite cât de curând. Așteptam cu nerăbdare volumul de suflet, ce se intitulează “Popasuri scriitoricești pe Olt și Olteț “, apărută la Editura Sitech & Education Publisher, 2013, în condiții grafice deosebite.

Așa cum specifică autorul pe ultima pagină a cărții “acest volum antologic urmărește evolutiv parcursul scriitorilor din partea de nord a județului Dolj și județul Vâlcea “. Prezenta creștomatie, având caracter de istorie literară și dicționar, scrisă cu acribie și arășament sufletesc, cuprinde un vast evantai de creatori din arealul unei zone pitorești, cu vetre de cultură dezvoltată în Mănăstiri, încărcate de istorie, scriitori care

s-au remarcat în literatura română, în știință, artă, cultură, pe parcursul timpului, prin operele și faptele lor, aceștia înscriindu-se cu numele în Panteonul spiritualității românești.

Lucrarea, dedicată de Florentin Smarandache părinților săi Maria și Gheroghe și fiilor Mihai și Silviu, cuprinde fișele de autori, cu fotografia lor, enumerați în ordine alfabetică, inclusiv fiind publicate părți reprezentative din operele lor. Întocmită cu inteligență creatoare și având o structură academică, acest volum antologic se deschide cu Valeriu Anania, născut în comuna Glăvile, județul Vâlcea, și continuă cu Bogdan Amaru, cu 18 personalități din comuna Tetoii, printre care Dumitru Mitrana, istoric și critic literar, cu Ion I. Părăianu, poet și publicist, Nicolae Bălașa, Ștefan Dumitrescu, personalități din Valea Mare, printre care Dumitru Gherghina, Nicolae N Mageranu, general, cavaler al ordinului "Mihai Viteazu ", academician Gheorghe Ștefan, alte personalități din Rusănești, printre care medicul Ștefan Marinescu membru al Uniunii Mondiale a Scriitorilor Medici, continuând cu Virgil Ierunca, Gib I. Mihăescu, alte personalități din Bălcești, printre care Florentin Smarandache, academician Gheorghe Neagoe, prof.univ.dr. Adriana Iliescu, dr. Aurel Popescu-Bălcești,

Cârstoiu Ion, Alexandru Oprea, Petrache Poienaru, sumarul continuă Ioan Șt. Popa, Irineu Popa, Marin Popescu-Dinculescu, Elena Adriana Răducan, Dinu Săraru, Beatrice Silvia Sorescu, George Sorescu, Ion Sorescu, Marin Sorescu, George Țârnea și Al.Florin Țene. De remarcat faptul că la personalități din municipiul Drăgășani sunt trecuți, doar, scriitorul Gib Mihaescu, Guvernatorul Bănci Naționale Mugur Isărescu și scriitorul, eseistul, criticul literar, fondatorul Ligi Scriitorilor Români Al.Florin Țene. La biografia acestuia este trecută și poeta Titina Nica Țene. La alte personalități din Lăpușata este menționat, pe scurt, scriitorul Constantin Zărnescu.

Lucrarea mai conține o Harta județului Vâlcea pe care sunt punctate localitățile unde s-au născut personalitățile menționate în acest volum antologic.

Citind această lucrare pot concluziona, parafrazându-l pe Eugen Lovinescu, aceste personalități menționate în volumul lui Florentin Smarandache, nu sunt numai talente remarcabile, ci puncte din frontiera hărții noastre sufletești.

Ștefan Dumitrescu

Antologie-dicționar al scriitorilor de pe Olt și Olteț

Când eram copil și ascultam sau citeam poezii îi divinizam pe poeți... George Coșbuc, Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri au fost pentru mine zei...În adolescență îi iubeam, mă gândeam la ei ca la culmi ale perfecțiunii umane și ale iubirii divine...Citindu-i pe Nichita Stănescu, pe Ana Blandiana, pe Marin Sorescu, eu care trăiam într-un târg de provincie, mi-i imaginam fericiți, luminoși, formând o familie, făcând parte dintr-o lume a „zeilor” (lumea scriitorilor) edenică...Mai târziu în timpul facultății când era un tânăr poet cunoscut, în care se punea mari speranțe, am avut fericirea să-i văd, să-i cunosc personal, să stau cu ei de vorbă. Cu unii dintre ei am trăit momente frumoase de comunicare și de prietenie, și am rămas prieteni...

Abia după mulți ani mi-am dat seama că această lume a scriitorilor, pe care eu o vedeam ca pe o lume a fericirii, edenică, în care scriitorii se iubesc și se prețuiesc între ei, este o lume nefericită, o lume a orgoliilor, forma

din indivizi complexați, bolnavi de egoplasm, patologia, cancerul egoului, a lui eu să fiu mare, eu sunt mare scriitor, ceilalți sunt scriitori mici, deși acolo în străfundul sufletului lor ei știu foarte bine că sunt mediocrități....Toți atinși de rabia invidiei și în cea mai mare parte inconștienți, fără perceperea realității tragice, a lumii bolnave în care trăim. Mai târziu, urcând în vărsată, apărându-mi cărțile, am cunoscut și mai profund această lume, din care făceam și eu parte acum, care la începuturile vieții mele mi se păruse frumoasă, și care cu trecerea anilor mi se dezvăluia a fi din ce în ce mai urâtă...

Lumea scriitorilor (ca și a oamenilor de știință) fiind o lume a invidiei și a orgoliilor, este o lume dezbinată, atomizată. Fiecare dă din coate, folosind toate mijloacele, ca să ajungă mai în față, să fie mai mare...Mult mai târziu judecata necruțătoare a timpului și a Istoriei literaturii române, alege dintre ei doar câțiva, restul căzând într-un anonim desăvârșit...

Tocmai pentru că lumea scriitorilor este o lume a atomizării, a marginalizării, a însingurării gestul d-lui Florentin Smarandache de a-i aduna scriitorii dați de spațiul social și cultural al Olteniei de mijloc, spațiul circumscris de râurile Oltețului și Olt mi s-a părut extraordinar...de frumos, de binevenit. Mi s-a părut o

lecție foarte bună pe care un om care trăiește departe, (sau mai bine zis Dumnezeu) ne-o dă nouă pentru a ne cunoaște mai bine pe noi, pentru a înțelege lumea bolnavă în care trăim...Pentru a ne face mai buni !

De mulți ani spun în lucrările mele că Axiofagia (patologie a psihologiei poporului român care își are rădăcina în subconștientul și în codul genetic al nostru și care ne face să ne urâm, să ne marginalizăm, să ne asasinăm valorile) ne-a făcut foarte mult rău în istorie, și ne face și în prezent...Datorită acestor patologii ale psihologiei poporului român (pe care le tratez pe larg în lucrarea „Psihologia și pedagogia poporului român”), datorită acestor patologii ale psihologiei poporului daco-român am ajuns acum ca neam și ca națiune pe fundul prăpastiei, în preziua dispariției noastre din istorie...Să ne zbatem, în sărăcie, să ne părăsim țara, condamându-ne copiii la suferință și la...exil. Florentin Smarandache a cunoscut exilul în toată amărăla lui, și poate că acest fapt este unul din argumentele care l-a făcut să-i adune la un loc pe scriitorii lăsați acasă. În subconștientul lui îi era dor de acasă, sătul de singurătate printre străini îi era dor să retrăiască „starea de împreună cu ai lui”. Prin această Antologie - Dicționar a scriitorilor din spațiul din care

vine el se întoarce într-un mod metaforic și sufletește acasă, ca să fie împreună cu ai lui.

Și într-adevăr, acum după ce am lecturat această carte frumoasă, necesară și de aceea binevenită, parcă noi, cei care suntem personaje ale ei, care facem parte din ea, suntem mai bogați sufletește, suntem mai mulți, mai puternici. Acum vedem și mai bine cât de talentați suntem, acum vedem cu toții truda noastră de-o viață obiectivată în cărțile și lucrările care ne-au apărut. NU NE MAI SIMȚIM SINGURI ACOLO ÎN LOCURILE UNDE NE-A ARUNCAT SOARTA. Trăim cu toții starea de împreună ! Și spațiul geografic și spirituala din care veneam ne apare acum ca mai bogat spiritual, ca un substrat cu o putere creatoare uimitoare.

De aceea, subliniem acest lucru, trebuie să-i mulțumim profesorului Florentin Smarandache, acest atlet al meridianelor și al științei matematice pe toți coclaurii planetei, pe toate paralele și meridianele, (fiind prin aceasta un ambasador al culturii, al științei și literaturii române în lume, un ambasador care face imaginea Românie mai frumoasă în spațiul universal) că a avut ideea de a-i aduna pe scriitorii dați de acest spațiu geografic și cultural, bogat, spunem noi, circumscris celor două râuri, Oltul și Oltețul, zonă folclorică veche,

profundă, cu un specific aparte. Cu rădăcini ontologice puternice înfipte în subconștientul colectiv daco – românesc, cu deschideri și proiecții spirituale greu de imaginat în viitor. Această carte fiind de fapt oglinda și harta culturală a Olteniei de mijloc.

Nu putem să nu ne aducem aminte cu recunoștință că Vâlcea a mai dat doi asemenea oameni generoși, dăruți culturii vâlcene, oameni care au trudit toată viața ca să pună în valoare bogăția creației spirituale a acestui spațiu geografic și cultural străvechi, valorile lui. Este vorba despre oamenii minunați ai Vălci, dl Petre Petria, plecat de curând dintre noi, autor al mai multor dicționare din care nu lipsește niciun creator care a lăsat în urma lui o lucrare, nici un nume, care să cadă pradă uitării, și marele Istoric și iubitor de oameni, dl Corneliu Tamaș, figuri culturale marcante ale spațiului vâlcean care ar trebui prețuiți mult mai mult ! Căroră societatea, partea aceasta de lume și noi, oamenii de cultură le suntem foarte datori. Fie ca Domnul să-i binecuvânteze în Împărăția Lui !!

Cum scriitorii, artiștii, în general, sunt dați de substratul cultural al unui popor, de substratul social și cultural al unei regiuni, al unui spațiu spiritual, ei fiind expresia spiritual a acelu spațiu, numărul lor, dar mai

ales valoarea lor vorbesc tocmai de bogăția și de puterea creatoare a acelui spațiu cultural. Este ceea ce ne revelează cartea editată de Florentin Smarandache.

Faptul că, așa cum vedem din Antologia-Dicționar a scriitorilor din spațiul Olteniei de mijloc, („Popasuri scriitoricești pe Olt și Olteț”, Volum Antologic, Editura Sitech din Craiova și Editura Publisher, 1313 Chesapeake, Clumbus, Ohio) acest spațiu geografic și cultural circumscris râurilor Cerna și Oltețul, a dat un mare număr de scriitori, mulți dintre ei de valoare, ne spune tocmai acest lucru că acest spațiul geografic și cultural, cu tradițiile, cu specificul său are o mare putere creatoare, o vitalitate și expresivitate inconfundabile.

Îmi aduc aminte un cântec popular din acest spațiu al Cernei și al Oltețului, care a fost prelucrat pentru cor de domnul profesor de muzică Zidăroiu, (o altă mare figură culturală a Bălceștiului, de care ne amintim cu dragoste și respect!) ale cărui versuri începeau așa: „Între Cerna și Olteț / A crescut un nuculeț”. Parafrazând cântecul popular, după lectura cărții întocmite și editate de Florentin Smarandache, spunem și noi că „Între Cerna și Olteț, sau Pe Cerna și pe Olteț / Au răsărit mulți poeți”.

Este pentru prima dată când cineva scoate o Antologie a scriitorilor dați de acest spațiul geografic și

spiritual, fapt absolut benefic și merituos...Până mai de curând era încetățenită o prejudecata că Moldava este spațiul care a dat cei mai mulți și cei mai mari scriitori. Cartea de față vine să demonstreze că și spațiul vâlcean, substratul geografic și spiritual circumscris râurilor Olt și Olteț a dat multe și mari valori culturale...Dacă am numărat bine, cu aproximație numărul lor depășește suta de creatori în arta cuvântului (am numărat și personalitățile culturale enumerate în subcapitolele „Alte personalități din Teteoiu, Vâlcea”, (Bogdan Amaru, nefericitul scriitor din perioada interbelică, Burețea Emilian, cercetător, Calota Emil, poet, Cârloganescu Marcel, poet și dramaturg, Diaconu Mircea, cercetător, Guran Maria, cercetător științific, Ionescu Alexandru, publicist, Iordache Martin, publicist, Mitrana Dumitru, Istoric și critic literar, folclorist, Pârâianu Ion, publicist, Petre Emil, cercetător, Petre Nicolae, cercetător, publicist, Popa Liciu, publicist, Pop Marțian, Al, actor, Vlad Ion, cercetător) „Alte personalități din Valea Mare”, (Nicolae N Magereanu, General, cavaler al ordinului „Mihai Viteazul cu eșarfă), Gheorghe Ștefan, profesor universitar, istorie, Ion N Vasilescu, Profesor, publicist, Aurel Sturzu, Prof universitar, inginer, Alexandru Magereanu, Poet, publicist, colonel, Paul Grigoriu, Profesor, cercetător

științific, Miu Filipoiu, profesor, Ion V Totu, Prof univ, Economie, ministru, Aurel Dicu, publicist, cercetător, Nicolae G Bărbuț, Inginer, Colonel, Dumitru Bărăitaru, Prof, poet, Ioan Șt Popa, profesor, poet), „Alte personalități din Bălcești-Vâlcea”, (Alexandru Oprea, scriitor, critic literar, Florentin Smarandache, prof univ, matematică, New Mexico, cercetător, scriitor, Gheorghe Neagoe, acad, doctor în științe medicale, Dincă N Alexandru, cercetător, informatician, Adriana Iliescu, prof univ, Filologie, Traian Diaconescu, prof universitar, filologie, Iași, dr Aurel Popescu Bălcești, medic primar, scriitor de monografii medicale, Victor Chiriță, istoric, arhivist, cercetător, Cârstoiu Ion) „Alte personalități din Rusănești-Județul Vâlcea”, „Alți scriitori din Bulzești” (Dan Constantin Marinescu, poet, profesor, Ștefan Sorescu, versificator popular, Nicolîța Sorescu - a scris poezii, Nicolae Sorescu, a publicat trei volume de versuri, Sorina Sorescu, conf dr Facultatea de litere, Craiova, Grigore Sorescu, a semnat mai multe articole de critică literară, profesor, Victor Viorel Răducan, a scris basme, literatură pentru copii), „Personalități din județul Vâlcea, Băbeni-Vâlcea” (Dragoș Vrînceanu, poet, eseist, critic, traductor, Dragoș Serafim, medic, scriitor, Butoi Gheorghe, prof universitar, Economie, Vasilescu Dumitru,

profesor universitar, inginer, Nacea Cristiana, lector unv, Universitatea Constantin Brâncoveanu, Râmnicul Vâlcea), „Lădești-Vâlcea” (Virgil Ierunca, critic literar, redactor la Radio Europa liberă, Gheorghe Neamu, geograf, Lixandru Benone, conf univ.), „Amărăști-Vâlcea” (Marin Iliescu, scriitor, Ion Abagiu, scriitor, Marin Popa, folclorist, Emil I Palanca, publicist, Marin I. R. Popescu, Gheorghe I Costeanu, Prof. unv, dr, chimist de renume, Nicole D Costeanu, prof, doctor docent, Nicolae Oiță, farmacist, autor de brevete de invenție, Paulian Abagiu, peste 300 de lucrări în domeniul medicinei, Alexandru Cetățeanul, scriitor, domiciliat în Canada)... etc.. Autorul acestei Monografii literare a spațiului vâlcean, căci putem să o numim și așa, îi amintește pe cei mai însemnați oameni, autori de lucrări științifice și literare dați de satele acestei zone binecuvântat cu har de Dumnezeu, prezentându-le Fișa biografică, Lista referirilor critice despre fiecare personalitate și fragmente din operele lor, astfel că ne putem fac o imagine de ansamblu asupra fiecărei personalități prezentate și a operei ei...

După lectura cărții ai un sentiment ciudat de bogăție sufletească și de nostalgie. Autorii prezentați și lectura biografiei și a fragmentelor din operelor autorilor antologați construiesc în mintea lectorului o Viziune de

ansamblu, o Frescă literară completă a acestui important spațiu geografic al României. Obiectivul și așteptările autorului care a conceput acest Dicționar-Antologie literară au fost realizate pe deplin. „Se urmărește evolutiv parcursul scriitorilor, care-și agață ispitele sufletești de vaietul vorbelor purtate pe aripi de timp. Dubla determinare, trecut și viitor, dăruiește oamenilor și locurilor în care au trăit înțelepciunea și diversitatea preocupărilor”, scrie poetul Florentin Smarandache în prefața cărții...

Pentru prima dată avem o hartă hagiografică a spațiului cultural al Olteniei de mijloc. Cartea le prilejuiește oamenilor trăitori pe aceste locuri să-și cunoască scriitorii, oamenii creatori pe care pământul acesta, udat de sângele strămoșilor i-a dat cu prisosință. Avem posibilitatea să vedem ce scriitori dotați, cu operă importantă, care au îmbogățit cultura română a dat acest spațiu. Inspirat autorul monografiei culturale a spațiului vâlcean i-a prezentat și pe scriitorii și oamenii de creație care au trecut la Domnul, cum ar fi Bogdan Amaru, Gib Mihăescu, Virgil Ierunca, Al Oprea, Alexandru Cerna Rădulescu. Stănești... Avem astfel și o imagine istorico-literară a devenirii bogăției spirituale a acestei vetre străvechi de cultură.

Pentru că recenzia noastră a devenit prea întinsă ne vom mărgini în final să-i amintim pe scriitorii cu cele mai bogate opere prezentat de autor, urmând ca opera lor să o analiză mai pe larg în altă cronică literară. Îi notăm din cuprins în ordinea indicată de sumar, care respectă ordinea alfabetică : Valeriu Anania, Bogdan Amaru, Nicole Bălașa, Ștefan Dumitrescu, Dumitru Gherghina, Virgil Ierunca, Gib Mihăescu, Alexandru Oprea, Petrache Poenaru, Ioan Șt Popa, Irineu Popa, Marin Popescu Diculescu, Elena Adriana Răducan, Dinu Săraru, Florentin Smarandache, Beatrice Silvia Sorescu, George Sorescu, Ion Sorescu, Marin Sorescu, George Țârnea, Al Florin Țene...

Nu putem încheia prezentarea acestei cărți importante pentru cultura vâlceană, pentru cultura Olteniei fără să le mulțumim în mod deosebit profesorilor Emilia Popescu Diculescu, Marin Popescu Diculescu, Elena Adriana Răducan și Dumitru Gherghina (cei care au gândit și au realizat admirabila revistă „Nova Didactică”), cei care au urmărit și au stimulat dezvoltarea fenomenului literar în acest spațiu cultural, cei care au scris și i-au prezentat pe scriitorii dați de această vatră istorică sacră, care de mai multe decenii se află în centru fenomenului literar al Olteniei!

Ion Părăianu

Popasuri scriitoricești, 2

Să vorbești despre Florentin Smarandache trebuie să ai curajul unui luptător, care, când intră în ring, să fie sigur de victorie, ceea ce, în cazul de față, nu se poate. *Florentin Smarandache nu poate fi învins!* Biografia lui Florentin Smarandache este foarte interesantă, dar în prezentul material nu vom face nici o referire la aceasta, dar cine nu i-o cunoaște, nu poate să înțeleagă locul lui în știința mondială, nici în cultură. Trebuie să fim mândri că suntem contemporani cu această somitate, și cu atât mai mult, că este vâlcean de-al nostru din Bălceștii de pe Olteț.

Pe 1 august, 2016, Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria” (Filiala Județeană Matei Basarab, Vâlcea) în parteneriat cu Societatea Națională Independentă a Persoanelor cu Handicap (Filiala Vâlcea); Forumul Cultural Al Râmnicului; Liga Scriitorilor Români (Filiala Vâlcea) și Societatea Culturală „Anton Pann” au lansat antologia *Popasuri scriitoricești pe Olt și Olteț, II* de Florentin Smarandache.

Domnul Eugen Petrescu, moderatorul evenimentului, pentru început, l-a invitat pe Ion Părăianu să

citească mesajul primit de la antologator, prietenul tuturor, care n-a putut să ne fie alături din motive obiective. Reproducem cuvintele:

Vă mulțumesc, domnul Părăianu! Vă rog să transmiteți participanților: În prezent sunt la o Conferință IEEE în Vancouver, unde am de prezentat câte-va articole despre logica și mulțimea neutrosofică, care-s generalizări ale logicii și mulțimii fuzzy. Am fost tot pe drumuri (Vietnam, Germania), iar acum Canada. Voi merge și în Toronto, unde există o comunitate românească importantă, având și un ziar în limba română, Observatorul, al cărui editor șef este un oltean de-al nostru: domnul Dumitru (Puiu) Popescu. Le voi duce câteva cărți românești.

Mulțumesc organizatorilor vâlceni (Eugen Petrescu, Marian Pătrașcu, Ion Părăianu etc.) pentru lansarea volumului antologic Popasuri scriitoricești pe Olt și Olteț, II. Vă rog să anunțați participanții că pregătesc și un volum III, cu scriitorii ca-re nu au fost incluși în primele două volume, pentru a avea o bază de date compactă din zona noastră.

Da, părinții mei au decedat... Anul trecut mama... Am ajuns imediat la înmormântare. Sper vara aceasta să dau prin România.

*Cu prietenie și nostalgie,
Florentin Smarandache.*

A urmat domnul Eugen Petrescu, care, a rostit Cuvântul de întâmpinare. Apoi, domnul Marian Pătrașcu a prezentat volumul antologatorului: editura, imaginea de pe copertă, paginația, criteriul de ordonare al scriitorilor fiind cel cronologic, (după data de naștere), spre deosebire de primul volum, unde a fost preferată ordonarea alfabetică.

Domnul profesor dr. Ion Soare, în expunerea sa, l-a prezentat pe Florentin Smarandache ca om de știință și de cultură.

Au mai luat cuvântul: Simion Petre Cichirdan, Zenovia Zamfir, Nicu Cismaru, Elena Natalia Călinescu, Nicolae Nistor, Marian Bărăscu, Gheorghe Puiu Răducan, Dragoș Călinescu, Gheorghe Pantelimon și Ion Părăianu. Domnii Nichi Ursei și Ion Micuț s-au „duelat” în... epigrame.

Această minunată seară literară s-a încheiat cu muzică de petrecere și voie bună în compania formației Restaurantului La Coana Cami și a inegalabilului interpret de romanțe Gheorghe Cărbunescu.

Personal, nu pot să vorbesc despre acest volum antologic *Popasuri scriitoricești pe Olt și Olteț II*, până nu amintesc că domnul Florentin Smarandache, întrebat de un jurnalist dacă se consideră matematician sau scriitor, a

răspuns simplu: „Mă consider om de știință, dar în aceeași măsură și om de cultură”.

Și tot în același interviu, întrucât din 1980 devenise client permanent al Securității, cu o finețe ironică mărturisește: *Am avut onoarea de a mi se întocmi 4 Do-sare la Securitate cu peste 880 de pagini.*

Matematician, fizician, filozof, poet, prozator, dramaturg, autor de manifeste și programe, Florentin Smarandache își împarte timpul, aproape, în mod egal pentru scrisul cărților de literatură și cărților de știință (matematică, fizică, filozofie). Din cele aproape 200 de cărți, peste 85 sunt de literatură, restul fiind cărți de știință.

Florentin Smarandache a fost un răzvrătit, mereu nemulțumit de el, de viață, de toate câte se petreceau în jurul lui; în societate ! Toate lucrurile pentru el erau pe dos. În el încolțise un sâmbure de paradox.

Despre Fl. Smarandache e greu să vorbești, că nu știi despre ce să vorbești. Să vorbești despre literatură și artă, trebuie evidențiat meritul lui de fondator al curentului de avangardă numit paradoxism, ca un protest împotriva totalitarismului.

Apoi, câtuși de puțin, trebuie să ne legăm și de acest cuvânt. De origine greacă, compus: 1) prefixul para - contra, împotriva (paratrăznet, parapluie...) și 2) doxa –

opinie, judecată. Aș putea spune că Florentin Smarandache s-a cununat și încununat cu acest cuvânt, care este egal cu sintagma logica contrari-ului și care i-a adus notorietatea necontestată în mai multe domenii, pentru că paradoxismul e o revoltă culturală, științifică, pe care el a alimentat-o cu propriile-i argumente, axiome, ipoteze, recunoscute de Înaltele Foruri Academice Internaționale.

Iată câteva exemple de inovații prezentate la Conferințele științifice internaționale:

Neutrosofia – o ramură nouă a filosofiei, care reflectă realitatea neconvențională din punct de vedere filosofic. Un singur enunț cred că este edificator: „De existență îi este teamă oricărei existențe, chiar și Universului în Sine, poate doar Inexistenței în Sine nu îi este teamă de ea însăși, sau poate oamenilor care în existența lor uită sau nu știu că există.”

Matematică (1969) - Gradul de negare a unei axiome ori teoremă „Totul este posibil, chiar și imposibilul!”

Fizică - Paradoxuri cuantice și noțiunea de nematerie. Dacă materia e formată din electroni, protoni și neutroni, nemateria în viziunea neutrosifică fiind opusul materiei, pentru că toată dialectica lui

Smarandache este bazată pe contrarii, este formată din antielectroni, antiprotoni și antineutroni.

Deci, materia are opusul antimateria, dar și neutrul ei, care nu este nici materie, nici antimaterie, ci nematerie formată din electroni, protoni, neutroni, antielectroni, antiprotoni și antineutroni.

Această Ipoteză, Fuziunea Informației și ideea Vitezei Supraluminale i-au încolțit în minte încă din liceu.

Avea ceva viu în el. Nu avea astâmpăr sau suferă de un sindrom al Legii contrariului.

Teoria despre nematerie a fost trimisă, în 2004, la Laboratorul European pentru Fizica Particulelor Elementare (CERN - Geneva, Austria).

CERN a confirmat Ipoteza lui supraluminală, cât și Teoria Absolută a Relativității. Și Societatea Americană de Fizică i-a confirmat aceste ipoteze.

Dacă în 1905 Einstein afirma că viteza luminii nu poate fi depășită, în 1972 Fl. Smarandache a considerat opusul: viteza luminii poate fi depășită, iar, că spațiul și timpul sunt relative, după Einstein, Smarandache afirmă că spațiul și timpul sunt absolute, adevăruri ale unei logici îndelung studiată.

Trebuie să amintim, pentru mulți, că, în anul 2011 Florentin Smarandache a fost propus pentru Premiul Nobel, pe care nici un triligvist nu l-a primit.

Ca un matematician desăvârșit, Florentin Smarandache și-a rostuit averea științifică într-o sferă, care, rostogolindu-se, a magnetizat Pământul.

Lucrările lui Florentin Smarandache sunt traduse în numeroase limbi străine: engleză, germană, franceză, rusă, chineză, italiană, arabă, greacă, spaniolă, indiană, portugheză ș.a.

Cronică publicată în *Bogdania*, An IV, Nr. 27-28, 2016.

Marian Pătrașcu

Popasuri scriitoricești, 3

În vara anului trecut, prietenul și făcătorul de reviste Petre Cichirdan, m-a informat că dl. Florentin Smarandache, neobositul spirit enciclopedic oltean, profesor la New Mexico University, SUA, intenționează să scoată o antologie intitulată *Popasuri scriitoricești pe Olt și Olteț*. Pe atunci nu știam că era vorba de un volum II al antologiei cu acest titlu inspirat. În câteva numere consecutive ale revistei *Cultura vâlceană*, același P. Cichirdan a inserat pe ultima pagină un *Anunț literar*, în fapt – o invitație pentru scriitorii interesați de a-i trimite d-lui Smarandache câteva date biografice și creații proprii care să fie incluse în viitorul volum antologic.

Între cei care au dat curs onorantei invitații, m-am numărat și subsemnatul. În ianuarie a. c., toți autorii în viață (veți vedea de ce spun asta) au primit de la dl. Smarandache, prin E-mail, în format .pdf, volumul antologic menționat, fiind concomitent rugați să-i trimită adresele de domiciliu, pentru ca domnia sa să le/ne trimită câte un exemplar tipărit gratuit. I-am răspuns imediat și i-am atras atenția că, întrucât cei mai mulți

dintre autori vor dori să aibă mai multe exemplare din acest volum, să nu trimită doar un exemplar gratuit, ci contracost și câte exemplare dorește fiecare. În același timp, m-am oferit să fac eu centralizarea cererilor și să mă ocup și de distribuirea lor după ce primesc numărul total de exemplare comandate. Dl. Smarandache mi-a răspuns că este de acord să trimită câte un exemplar gratuit pentru fiecare autor și, contracost, câte exemplare în plus dorește fiecare, dându-mi și prețul per exemplar, în jur de 5-6 lei, socotit de domnia sa ca fiind prețul de tipărire. Știind cum arată volumul (are aproape 300 de pagini), chiar și așa, prețul transmis era ridicol de mic.

Apoi, au mai intervenit alte două situații. Prima a fost aceea că prețul transmis era pentru ca volumul să conțină pozele autorilor alb-negru, iar dl. Smarandache ar fi dorit totuși să-l scoată cu pozele respective color, ceea ce ar fi însemnat o mărire a prețului de tipărire. A doua situație a fost aceea că, la un moment dat, tot domnia sa m-a rugat să mă interesez dacă volumul nu ar putea fi tipărit în Râmnicu Vâlcea, pentru a scuti transportul până la mine. I-am răspuns că în orașul nostru sunt multe edituri, dar puține au și tipografii proprii. Am ales, totuși, două tipografii, care știam că realizează produse de bună calitate, și le-am trimis cereri de oferte. După câteva zile,

am primit răspunsul lor: prețurile oferite erau de 9 lei + TVA/exemplar în varianta doar alb-negru, la una dintre edituri, și 5 euro/exemplar în varianta alb-negru, respectiv, 9,9 euro/exemplar în varianta color, la cea de-a doua editură! Evident, afacerea a căzut!

Ca răspuns la ofertele pe care i le-am trimis, dl. Smarandache mi-a spus că la 9 lei/exemplar le scoate la Oradea și cu pozele autorilor color. În fine, domnia sa mi-a spus că, pentru cei care doresc mai multe exemplare, să încasez câte 5 lei/exemplar și să opresc eu toți banii pentru efortul de a trimite autorilor ceea ce au comandat, evident, celor din afara Râmnicului, prin coletărie poștală. Am refuzat categoric să rețin vreun ban și, în cele din urmă, am căzut la pace astfel: din banii încasați prin ramburs, eu să-mi opresc ceea ce cheltui cu expedierea și ceea ce-mi rămâne să-i trimit celui care îmi va aduce volumele la Râmnicu Vâlcea. Și, atenție – la ramburs să trec doar numărul de exemplare în plus înmulțit cu 5 (lei/ex.), fără a mai adăuga și costul expedierii coletelor!

Stimați cititori! Am ținut să relatez aceste fapte tocmai pentru a vedea și dumneavoastră ce înseamnă să fii un om generos, pe lângă, firește, multe alte calități pe care le are dl. Florentin Smarandache. În fond, prin ceea ce a făcut domnia sa, a dat dovadă de patriotism sincer,

pe care eu l-aș numi patriotism ziditor, în opoziție cu patriotismul fals/ipocrit al multor conașionali și în special al politicianilor, pe care eu l-aș numi patriotism perorat, sau chiar patriotism lătrat, dacă-mi este îngăduit acest termen dur, dar foarte exact, spun eu.

Volumul antologic *Popasuri scriitoricești pe Olt și Olteț, II*, conține un număr de 50 de autori antologați, 9 dintre ei fiind decedați. Criteriul de ordonare al autorilor în volum a fost data nașterii lor, după cum arată chiar dl. Smarandache în *Cuvânt înainte*. Țin să-i menționez în primul rând pe cei decedați, fiindcă, cel puțin unii dintre ei sunt puțin cunoscuți, dacă nu chiar necunoscuți, mai ales pentru cei care nu prea le au cu cititul cărților (din păcate, din ce în ce mai mulți, în ultimii ani): Barbu Paris Mumuleanu (1744-1836), Haralamb Lecca (1873-1920), Dumitru Caracostea (1869-1964), Ion Minulescu (1881-1944), Alexandru Busuioceanu (1896-1961), Mihail Drumeș (1901-1982), Pan M. Vizirescu (1903-2000), Dragoș Vrânceanu (1907-1972) și Ion Marin Iovescu (1912-1977).

Așadar, volumul se deschide cu Barbu Paris Mumuleanu, poet elegiac care a jucat un rol de normator al limbii române, ridicând-o de la stadiul de dialect al țăranilor la stadiul de limbă literară (Hagen Schulze).

Mumuleanu, glas cu durere (M. Eminescu, *Epigonii*), a scris poezii satirice în care înfierează defectele de caracter ale contemporanilor lui, paradoxal – fix aceleași cu ale contemporanilor noștri: O, ce ciudă, cât mă mir, / D-al celor mari caractir! / Ce schimbate la ei firi, / Ce gusturi, ce diferiri! / Precum ceriul de pământ, / Așa ei de cei mici sunt. / Toți trândavi, toți lenevoși, / Nestatornici, furtunoși, / N-au ei fapte bărbățești, / Toți au minți copilărești, / Toți de mititei iubesc / Lucruri care nu-i cinstesc. / Toți, de când sunt băieței, / Înclinează lângă ei / Oameni care-i lingușesc, / Care-i laud' și-i slăvesc. / Totdeauna cei mari vor / Să aibă-n casele lor / Prefăcuți ce le vorbesc / Tot cele ce ei voiesc. / Vor de mulți fi-ncungiurați, / Să stea-ntre ei îngâmfați, / Să le dea închinăciuni, / Să le spuie la minciuni. / Ei adevăr nu voiesc, / Nu le place, nici iubesc, / Socotesc că câte fac / Și la alți oameni le plac, / Și d-ar greși cât de mult, / Ei îndreptări nu ascult. / Ei în sine socotesc / Că la nimic nu greșesc. / Nu le place-a fi-ndreptați, / Vor a fi tot lăudați. (...) (poezia *Cei mari*). În afara poeziei din care am citat, B. P. Mumuleanu mai are în antologie încă două: *Leul și iepurile* și *Alt chip*.

Haralamb Lecca, poet, prozator, traducător și dramaturg (a fost primul dramaturg român care a jucat

roluri în piese de teatru scrise de el însuși), este prezent în antologie cu poezia *Dona Clara*, binecunoscută în special datorită transpunerii sale muzicale de către Tudor Gheorghe (câți știa că textul piesei interpretate de valorosul artist aparține lui H. Lecca?).

Urmează aromânul Dumitru Caracostea, critic literar, istoric și teoretician al limbii române, folclorist, profesor universitar, conducător de reviste literare, fondatorul Institutului de istorie și critică literară, membru al Academiei Române, care este prezent în antologie cu studiul de istorie literară *O frescă folclorică*.

Ion Minulescu este ilustrat în aceeași antologie prin poeziile *Spre soare*, *Rugă pentru Duminica Floriilor*, *A XI-a poruncă* și *Poveste scurtă*.

Alexandru Busuioceanu a studiat estetica și istoria artei la Viena și a obținut două doctorate, la Roma și București. A fost profesor universitar la Academia de Arte Frumoase din București, iar din 1945 s-a stabilit în Spania unde a înființat Institutul Român de Cultură din Madrid. Postum (1985) îi apare un remarcabil volum de cercetare istorică intitulat *Zamolxis sau mitul dacic în legendele spaniole* (reeditat în 2009). În antologie are două poezii: *Țara în gând* și *Nimb*.

Mihail Drumeș este scriitorul care a folosit, de-a lungul carierei sale de prozator și dramaturg, nu mai puțin de 17 pseudonime. A debutat cu proză încă de când era elev. Este prezent în antologie cu un fragment din romanul *Invitație la vals* (1936), care poartă titlul *Totul s-sfârșit*, un adevărat eseu despre sinucidere a cărui idee centrală este aceea că omul renunță la luptă, la lupta cu greutățile vieții, gândindu-se chiar la sinucidere, din lipsă de idealuri. De altfel, se știe că unul dintre cele mai mari păcate omenești este disperarea, pierderea speranței. Personal, cred că sinuciderea este exemplul suprem de atingere a contrariilor, fiind în același timp cel mai mare act de curaj, dar și cea mai mare lașitate, desigur, în măsura în care cel în cauză nu este bolnav psihic.

Pan M. Vizirescu a fost licențiat al Facultății de Litere București, cu un doctorat *magna cum laude* în Litere și Filosofie, profesor de liceu în Cernăuți și București, șef de cabinet în Ministerul Propagandei. A debutat ca poet la 18 ani în *Universul literar* al lui N. Iorga, publicat și de T. Arghezi în *Bilete de papagal*. În 1945 a fost condamnat la muncă silnică pe viață alături de Nichifor Crainic, Pamfil Șeicaru, Stelian Popescu ș. a. A stat ascuns într-un exil de taină, timp de 23 de ani, în casa părintească din Slatina. Primele cărți îi sunt publicate abia prin anii '80. A fost

ultimul reprezentant al curentului gândirist ortodox tradiționalist. Antologia îl ilustrează prin poeziile *Jocul de țărână*, *Statuia* și *Vizita de seară*.

Dragoș Vrânceanu a început să scrie poezie încă din timpul liceului, absolvit la Bălți. A studiat timp de patru ani filosofia la Florența. În Italia a fost arestat de autoritățile fasciste, dar a reușit să evadeze refugiindu-se în Elveția. Debutul său literar se produce în 1934, când Zaharia Stancu îl include în *Antologia poezilor tineri*. Este câștigătorul unui premiu pentru sonet acordat de Societatea Scriitorilor Români. A fost ziarist, profesor universitar, traducător și înalt funcționar ministerial. A fondat cenaclul literar *Casa de sub pădure*, pus sub președinția onorifică a prietenului său Eugenio Montale. Este inclus în antologie cu poeziile *Numai plutele bătrâne*, *Ne facem drum printre-ntâmplări*, *Au crescut secolele* și *Baladă*.

În fine, Ion Marin Iovescu, absolvent al Liceului Radu Greceanu din Slatina și al Facultății de Litere și Filosofie din București, a activat ca profesor, comerciant și bibliotecar. A debutat literar în 1934, când Liviu Rebreanu îi publică o schiță în *România literară*. A frecventat Cenaclul Literar *Sburătorul*. Acolo, în anul 1935, citește un fragment din romanul *Nuntă cu bucluc*. Impresionat, Eugen Lovinescu îi dedică în *Adevărul* un

articol intitulat *Un nou Creangă*. Are în antologie un fragment din romanul *Lacrimi pe pâine* (1967), intitulat *Văcarul Bătăgui*.

Antologia *Popasuri scriitoricești pe Olt și Olteț, II* continuă cu 41 de autori contemporani, în ordinea descrescătoare a vârstei lor, așa cum am precizat mai sus. Mă voi limita doar la a-i menționa cu numele, fiindcă, fără îndoială, pentru mine și, sunt convins că și pentru ei, este o mare onoare de a fi puși în această antologie alături de personalitățile pe care tocmai le-am trecut în revistă: Ștefan Roman, Vasile Andronache, Ion M. Saimac, Petru Pistol, Adina Dumitrescu, Marian Malciu, Dumitru Velea, Gheorghe Stancu, Margareta Mariana Saimac, Elisabeta-Silvia Gîngu, Ion I. Pârâianu, Paulian Buicescu, Felix Sima, George Achim, Ilie Gorjan, Teofil Preda, Petre Cichirdan, Puiu Răducan, Victor Păun, Marinela Preoteasa, subsemnatul, Aurel Furtună, Constantin Dincă, Vasian Mircescu, Ion Nălbitoru, Elena Agiu-Neacșu, Eugen Petrescu, Ligya Diaconescu, Nicu Cismaru, Cristina Nălbitoru, Dumitru Zamfira, Zenovia Zamfir, Ilorian Păunoiu, Dan Mitrache, Mircea Băduț, Laura O'Neale, Dragoș Călinescu, Elena Natalia Călinescu, Mariana Ciucă, Florina Dinu și Andreea-Cristina Călinescu.

Primul din această enumerare are 91 de ani, iar ultima – 13 ani!

Volumul se încheie cu o *Bibliografie selectivă* care conține 25 de indicații bibliografice.

Personal, mi se pare surprinzător, dacă nu chiar... paradoxist (nu, nu am greșit, intenționat nu am scris paradoxal!) modul în care a fost alcătuit acest volum antologic. Gândindu-mă însă la cel care a purces la o astfel de corvoadă, nu mă miră absolut deloc!

Așadar – felicitări și, în același timp, mulțumiri, domnule Florentin Smarandache!

Ion Popescu-Brădiceni

Păcală într-un regim co(s)micologic și interactiv

Mă obișnuisem cu un personaj PĂCALĂ folcloric. Deci cu atât mai surprinzătoare a fost pentru mine ipostaza cu un «PĂCALĂ» postmodern. Meritul este tot al regizorului școlit academic (e doctorand în pedagogie teatrală – n.m.) Ion Alexandrescu. Abilitat, aplicat, posesor al unui limbaj adecvat, posedă rara calitate de a comunica, prin montările sale scenice cu copiii, cu prichindeii chiar. I-am văzut, personal, ca invitat la premieră – în cadrul „Școlii altfel”, (o idee excelentă a Ministerului de resort – n.m.) – intrând în dialog cu actorii, a căror bucurie de «a se „prosti” frumos» pe scenă i-a contaminat pe micuții / fragezii / îngeraștii spectatori.

Vizionând năstrușnicul spectacol, cugetam în sinea mea – și ea râzând în hohote ori doar zâmbind complice –: „Iată cum se depășește dificultatea de a te strecura în mintea și-n sufletul școlarului, parțial încă inocent, neieșit definitiv din paradisul matern și familial, încă aflat la pragul dintre naivitate și socialitate”.

Cel de-al treilea Păcală – afirmam în deschiderea adnotărilor mele – s-a realizat pe un text semnat de scriitorul paradoxist Florentin Smarandache, și este intitulat „Întâmplări cu Păcală”. Cuprinde trei tablouri: „Păcală și Ursul” (Păcală jucat de Adi Olteanu-Șerban și Ursul de Pompiliu Ciochia – n.m.); apoi „Păcală și Balaurul” (acesta din urmă interpretat de Luminița Șorop – n.m.); în fine „Păcală, extraterestrul și zmeul” (în rolul extraterestrului fiind distribuit fostul Păcală (din prima și a doua montare – n.m.) George Drăghescu, zmeul fiind încorporat de Sorin Giurca).

Ion Alexandrescu, profitând de policalificarea lui Adi Olteanu-Șerban a inovat, combinând teatrul cu intercomunicarea, teatrul cu jongleriile de circ, teatrul cu basmul și fabula (conforma tradiției adânc înrădăcinate în literatura de gen), teatrul cu S.F.-ul, teatrul cu realitatea virtuală ș.a.m.d. Dacă nu inventezi, copilul nu se va minuna, nu va fi scos din riscanta neatenție la ce vede și aude; dacă umorul nu e și sănătos, și moralizator, dar și inedit (prin interpretare, prin situații, prin „șiretlicuri” actoricești și regizorale datorate unei hermeneutici capabile să contradică la tot pasul un orizont de așteptare oarecum standardizat în învățământul propriu-zis,

oarecum rigidizat), micul iubitor de teatru va „riposta” imprevizibil, feed-backul amânându-se sine die.

Au mai contribuit la reușita unui altfel de Păcală actorii Marian Negrescu (Împăratul), Izabela Toropu (Prințesa), Dan Dobroiu (Străjerul) și elevele Liceului de Artă „Constantin Brăiloiu” (în cele șapte capete ale Balaurului).

„Povestea” propriu-zisă e fermecătoare, iar Ion Alexandrescu a reușit să-i reliefeze aspectele atractive, ba chiar și semnificative etico-estetic, „prelucrate” conform unor norme fie didactice, fie seminariale, fie strict domeniiale, din paleta abordării nelipsind arhitecturalitatea, arta dramatică a cărei adaptabilitate cunoaște mărci ludice de tot hazul, menite să dezmoștească orice prejudecată.

Oricum, îl admir (in)voluntar pe Florentin Smarandache pentru inteligența sa, pentru scriitura sa nonconformistă, diferită prin originalitate și vocația „nebună” de a dinamita orice mimeză, de a-l transporta pe Păcală într-un regim... co(s)mic / cos(s)micologic.

Nicolae Rusu

Paradoxurile unui spirit

Se știe că valorificarea creațiilor folclorice este o activitate de importanță majoră pentru perpetuarea în timp a unui popor. În această idee, firește, au insistat încă în anii de dominație sovietică și cercetătorii în domeniu din spațiul geografic dintre Nistru și Prut. Astfel, prima încercare de selecție și de sistematizare mai amplă a tezaurului folcloric românesc în spațiului basarabean a fost făcută încă din deceniile VIII și IX ale secolului trecut de către colaboratorii Secției de Etnografie și Studiere a Artelor al Academiei de Științe a RSSM. Între anii 1977-1987, la Chișinău apar mai multe volume de texte folclorice – *Cântece populare de dragoste, Snoave și anecdote, Apă vie, Soarele și Luna, De n-ar fi, nu s-ar povesti* și altele – textele fiind culese, selectate și comentate de specialiștii consacrați în domeniu Grigore Botezatu, Nicolae Băieșu, Victor Cirimpei, Efim Jinghietu, Sergiu Moraru, Andrei Hâncu etc.

Și dacă acum jumătate de secol această enormă muncă de culegere, selecție, comentare, promovare și conservare a creațiilor folclorice era obolul unei întregi

instituții academice, astăzi, în această epocă a internetului vastul domeniu al creației folclorice este escaladat și de unele temerare personalități de creație care-și asumă cu un neverosimil curaj o muncă doar pe potriva unor uriași din basme. La cei 60 de ani ai săi, olteanul rătăcitor Florentin Smarandache, savant cunoscut în domeniul științelor exacte grație unor definiții Smarandache din domeniul matematicii, mai precis din teoria analitică a numerelor, îi uluiește pe toți care-l cunosc cu cele 9 (!) volume de folclor umoristic internetist apărute în spațiul virtual în doar doi ani, 2013 și 2014.

Fondator al Mișcării literare paradoxiste și autor de jurnale și note de călătorie, puțini știu că Florentin Smarandache mai este și traducător de lirică universală, o mărturie în acest sens fiind volumul *Afinități*, editat încă de acum cincisprezece ani la editura Dorul din Danemarca, în prefața la această carte cititorul află motivele și circumstanțele în care au fost tălmăciți în limba română cei 41 de poeți din 22 de țări ale lumii, în special Europa (Italia, Franța, Germania, Spania, Portugalia), Asia (China, Coreea, India, Japonia, Thailanda, Malaiezia) și America (Brazilia, Uruguay, SUA, Canada). Paradoxală pare a fi această afinitate dintre Teoria analitică a numerelor și Poezia, deși unul dintre

poetii traduși de Florentin Smarandache, francezul Pierre Calderon, încearcă să limpezească această enigmă, când scrie: (...) Ce este poezia?/Picătura unde viața/ La marginea extremă/ Echilibrează moartea. Prin întreaga sa activitate spiritual, deși paradoxală la prima vedere, savantul român asta și face, iar selecția poemelor este semnificativă la cea de-a șaiszecea aniversare a sa, când include în volum și poezia poetului thailandez Montri Umavijani: Eu de asemenea trebuie să trec/ prin Punctul Tăcerii/ unde toate timpurile sfârșesc/ și dansul odihnește veșnic/ în bronz și pietre.

Grație tezaurului său spiritual investit în artă și știință, omul de cultură, sau mai degrabă, instituția de cultură Florentin Smarandache are deja asigurată recunoștința, aprecierea și bronzul lumii savante și culturale, în special după apariția celor nouă volume de folclor umoristic internetist. Culese, selectate și prelucrate de savantul-matematician, textele apar sub egida Societății Cultural-Științifice AdSumus. Având genericul *Românii sunt campionii mondiali ai bancurilor*, fiecare volum are și un titlu care scoate în evidență ideea de care s-a condus exegetul în procesul selecției și prelucrării textelor. Astfel, primul volum e intitulat *Viața e tristă la noi, în schimb salariul este hazliu*, iar ultimul, al nouălea – *Decât*

repede și bine, mai degrabă încet și prost!, la fel precum se menționează în al doilea volum, că *Cine râde la urmă, e mai încet la minte* sau al treilea – *Fie pâinea cât de rea, tot ți-o fură cineva!*, ori al șaselea – *Cum îți așterni, cum vine altul și se culcă în locul tău!*, titluri care au, după cum se vede, o accentuată tentă paradoxistă.

Poetul-matematician sau matematicianul-poet, cel care a văzut lumina zilei noaptea și care e căsătorit cu Poezia, dar aceasta îl înșală cu toți, reușește să finiseze în 2013 patru volume a câte 600-700 de pagini cu folclor autentic românesc, iar în 2014 încă patru volume similare, în care au încăput mii și mii de bancuri, maxime, fraze celebre, proverbe, aforisme, catrene și dialoguri, majoritatea dintre ele având iz paradoxist. Or, anecdotele nu sunt altceva decât niște situații cu finalități imprezibile și paradoxale, care provoacă de cele mai multe ori haz și ilaritate. Fiecare volum conține și grupaje de fotografii cu diversă tematică, precum ar fi *Zâmbete internaționale* sau *Pisica și papagalul* din primul volum, *Cum să cucerești inima unei femei* și *Atenție ce cultivați* din volumul trei, sau *Polițisme* și *Animaliada* din volumul cinci. Evident, Florentin Smarandache, chiar dacă studiind în prostie, a devenit deștept și știe două limbi: limba română și limba matematică, n-ar fi reușit să prelucreze imensul

volum, dacă nu ar fi apelat și la texte și poze culese din rețelele de socializare, dar și la seria de texte umoristice, selectate și adaptate de Ioan Marinescu, apărute între anii 1998 și 2003. Florentin Smarandache recunoaște că aceste volume de folclor umoristic sunt doar o bucată a unei cercetări sistematice a fenomenului umoristic la români.

În acest sens, cei șaiszeci de ani pe care i-a adunat până acum Florentin Smarandache sunt doar un pretext și o primă etapă pentru ca această bucată de cercetare din marele complex al spiritului național românesc, care este, la rândul său, o mică parte din spiritul universal al omenirii să stimuleze cercetarea întregului complex al tezaurului folcloric românesc. Mai sunt încă de făcut nenumărate investiții spirituale și, pornind de la paradoxul descoperit chiar de fondatorul Mișcării literare paradoxiste, precum că Spiritul/ îmbătrânește/ dar rămâne mereu tânăr, toți cei care-l prețuiesc pe Eroul Muncii Spirituale așteaptă ca mereu tânăra energie spirituală a lui Florentin Smarandache să ne uimească în continuare cu noi performanțe.

Cronică apărută în *Literatura și Arta*, Chișinău, Nr, 50
(3615), 11 decembrie 2014, pagina 5.

Николае Русу

Парадоксы духа

Общеизвестно, что изучение народного творчества имеет важное значение для увековечения во времени ценностей всего народа. Этой мысли придерживались, естественно, и в советские времена специалисты, занимавшиеся фольклористикой на территории между Днестром и Прутом. Таким образом, первая попытка более полного отбора и систематизации румынского фольклорного наследия в бессарабском пространстве была предпринята в 80-ые – 90-ые годы минувшего столетия сотрудниками Отдела этнографии и изучения народного творчества Академии наук МССР.

С 1977 по 1987 г.г. издаются многочисленные работы, посвященные фольклорным текстам : «Народные песни о любви», «Побасенки и анекдоты», «Живая вода», «Солнце и Луна», «Были и небылицы» и др. Эти тексты были тщательно исследованы, классифицированы и подготовлены для выпуска в свет учеными Григоре Ботезату, Николае Бэешу, Виктором Чиримпеем, Ефимом Жунгиету, Серджиу

Морару, Андреем Хынку и т.д. И если в нынешние времена, спустя полвека, этот непомерный труд по сбору, отбору, изучению, описанию, популяризации и сохранению фольклора по-прежнему остаётся бесценной лептой целого академического подразделения, то следует отметить, что сегодня, в эпоху интернета, мощный пласт народного творчества поднимается и некоторыми творческими смельчаками-одиночками, не побоявшимися взять на себя труд, посильный разве что сказочным великанам.

В свои 60 лет „странствующий олтянин“ Флорентин Смарандаке, исследователь и учёный, известный в математической Аналитической Теории Чисел своими „Дефинициями Смарандаке“, приводит ныне в изумление всех, кто с ним знаком, своими девятью (!) томами юмористического интернет-фольклора, изданными в течение двух лет: в 2013 и 2014 г.г.

Основатель „Парадоксального литературного движения“ и автор многочисленных путевых дневников и заметок, Флорентин Смарандаке в то же время является и переводчиком мировой лирики, чему свидетельством его внушительный том «Сближения», изданный в Дании пятнадцать лет

назад в издательстве «Dorul». Из предисловия к этой книге читатель узнаёт о мотивах и обстоятельствах, которые привели к переводу на румынский язык 41 поэта из 22 стран мира, а именно: из Европы (Италии, Франции, Германии, Испании, Португалии), Азии (Китай, Кореи, Индии, Японии, Таиланда, Малайзии) и Америки (Бразилии, Уругвая, США, Канады). Парадоксальной кажется эта связь между аналитической теорией чисел и поэзией, хотя один из поэтов, переведенных Флорентином Смарадаке, речь идёт о французе Пьере Кальдероне, пытается разгадать эту загадку в следующих строках: (...) „Что такое поэзия?/Капля жизни/Балансирующая/На самом краю/ со смертью.”

Вся интеллектуальная деятельность румынского учёного, полна на первый взгляд парадоксов, но в этом сборнике, имеющем особое значение для юбилейной даты его составителя, приведены слова тайландского поэта Монтри Умавижани: „(...) Я также должен пройти/ Точку молчания,/ где завершаются все времена,/и танец застывает навечно/ в бронзе и камне./ ” Благодаря своим обширным познаниям, вложенным в искусство и науку, человек культуры, а, вернее, Институт

культуры Флорентин Смарандаке достиг неоспоримой известности, признания и заслуженного места в мире науки и искусства, особенно после появления девятитомника юмористического интернет-фольклора. Собранные, изученные, отобранные и обработанные ученым-математиком тексты были изданы под эгидой Научно-культурного общества «AdSumus» при финансовой поддержке уездного Центра по сохранению и продвижению традиционной культуры «Bihor» из Орадеа.

Объединив тексты под общим названием, отвечающим парадоксальной тональности, - „Румыны - чемпионы мира по анекдотам“, исследователь учёл эту особенность румынского характера и дал названия каждому тому, исходя из его содержания. Так, первый том был озаглавлен «Наша жизнь грустна, зато зарплата смешная», а девятый – «Чем быстро и хорошо, лучше медленно и тяп-ляп!». Если второй том удосужился названия «Кто смеётся последним, - тугодум», то третий – «И на хлеб непропеченный всё равно найдутся воры!», а четвёртый – «Лучше быть пузатым от пива, чем горбатым от труда», или пятый – „Как себе постелишь,

так и спится кому-то хорошо... на твоём месте!». Заголовки, что называется, говорят сами за себя.

Поэт-математик или математик-поэт, по собственному признанию „увидевший свет в полночь” и „повенчавшийся с поэзией, изменяющей ему со всяким на каждом шагу”, смог издать в 2013 году четыре тома аутентичного румынского фольклора по 600-700 страниц каждый, а в 2014 - еще четыре, вместивших в себя тысячи анекдотов, острог, изречений, крылатых фраз, пословиц, афоризмов, эпиграмм, четверостиший и диалогов, в большинстве своём парадоксальных по своей сути. Так или иначе, анекдоты являются описанием определенных ситуаций с непредсказуемым и неожиданным концом, вызывающим чаще всего не просто улыбку, а взрывы хохота.

Каждый том содержит и фотоподборки на различную тематику, а также дополнения «Улыбки со всего мира» и «Кошка и попугай» в первом томе, «Как покорить женское сердце» и «Присмотритесь, что вы холите и нежите!» - в третьем; «Жизнь полицейская» и «В мире животных» - в пятом.

Хотя сам ученый признается, что „исследуя легкомыслие стал умным” и „овладел в совершенстве

двумя языками: румынским и математическим,” несомненно одно, что Флорентин Смарандаке не смог бы перелопатить тот огромный объём текстов, если бы не обратился к материалам и фото в социальных сетях Интернета, а также к серии юмористических текстов, собранных и адаптированных Иоаном Маринеску в десятитомнике «Румынские анекдоты», изданном в Румынии в 1998-2003 годах. Флорентин Смарандаке признаёт, что эти девять томов юмористического интернет-фольклора являются „только частью большого системного исследования феномена румынского юмора”.

В этом смысле, годы трудов, которые объединил к своему шестидесятилетнему юбилею Флорентин Смарандаке, являются только предисловием, первым этапом, отправной точкой для изучения огромной сокровищницы национального румынского духа, которая, в свою очередь, составляет неотъемлемую частицу всеобщей человеческой духовности, и они, эти годы, призваны стимулировать фундаментальные исследования всего румынского фольклорного наследия.

Необходимо приложить ещё множество интеллектуальных усилий и, продвигаясь от

парадокса, открытого основателем «Парадоксального литературного движения», что « Дух/стареет,/ но вечно остаётся молодым», - идти к новым вершинам. Все те, кто высоко ценит „Героя Умственного Труда“, ждут, что нестареющая духовная энергия Флорентина Смарандаке ещё не раз удивит нас новыми достижениями.

P.S. В конце 2014 года Флорентин Смарандаке издал ещё два тома интернет-фольклора : десятый – «Люби всех детей как своих» (издательство «Gallup», Орадеа) и одиннадцатый – «Есть книга, значит, есть чем подтереться» (издательство «Anotimp», Орадеа). А в июне 2015 года издательством «Ferestre» (Орадеа) выпущен 12-ый том « Прикинуться дураком в подходящий момент, лучше не придумаешь».

Так что упорство и настойчивость учёного в этом направлении не перестает нас удивлять и восхищать.

Перевод Мирославы Метляевой

Andrei Pogány

Paradoxism civic

În primăvara lui 2016, Florentin Smarandache și Vătuiu Roauă Ion Andrușa, coautori, publică, la Editura Primus din Oradea, volumul lor intitulat „Paradoxismul Civic (Nonsensul Sensului)”.

Florentin Smarandache este profesor universitar la Facultatea de Științe din Universitatea New Mexico-Gallup, statul New Mexico din S.U.A. Apoi, se mai poate afirma despre el că este cercetător științific, scriitor, autorul, co-autorul a 139 de cărți din care 75 de literatură și a peste 175 de lucrări științifice. În domeniul umanist este părintele „paradoxismului”, mișcare de avangardă bazată pe folosirea contradicțiilor, antitezelor, paradoxurilor în creații. A fost numit „cel mai paradoxist scriitor al lumii”. Este originar din Bălcești, județul Vâlcea, fiind cunoscut atât matematicienilor cât și scriitorilor nu numai din România dar și pe plan mondial.

Celălalt autor, Vătuiu Roauă Ion Andrușa este inginer, absolvent al Universității Politehnice din Timișoara și al Academiei Române de Management din București. S-a născut la Drobeta Turnu-Severin și

locuiește la Orșova. Este și scriitor, face parte din Asociația Liga Scriitorilor Filiala Timișoara Banat. Este membru și în Asociația Internațională de Paradoxism din S.U.A. și redactor șef la *Tribuna seniorilor orșoveni*. L-am cunoscut când la Asociația Culturală „Constantin Brâncuși” din Timișoara, la Cenaclul literar din luna mai 2015, și-a lansat cartea „Rătăcit printre paradoxuri”, când eu am fost unul din recenzorii cărții.

Acestui volum i-a urmat „Paradoxismul civic”, cel în care, pe 162 de pagini, cei doi autori exprimă paradoxismul în sociologie în 25 de pamflete.

Primul pamflet se referă la *Caracterul universal al paradoxului* și pune în discuție ce este paradoxul, de cât timp este cunoscut, cum se manifestă și câte tipuri de paradoxuri cunoaștem? Se prezintă cele 6 caracteristici ale paradoxismului așa cum le-a definit Florentin Smarandache. Cartea oferă un material de studiu și de reflecție pentru cititorii ce doresc să pătrundă în secretele paradoxurilor.

În continuare, sunt prezentate sensuri și nonsensuri derivate din proverbe, cele din țară adunate și cele celebre de prin lume adunate. În fiecare din cele 25 de pamflete sunt expuse paradoxuri pe domenii sociale într-o formă care permit o facilă lecturare a lor.

În cele ce urmează mă voi opri la patru pamflete, considerate că sunt cele mai interesante și redactate cu o măiestrie literară remarcabilă.

Primul, „Paradoxul lui Hipocrate”, se poate considera ca o nuvelă, aici apar toate aspectele delicate, deranjatoare ce se manifestă în domeniul asigurării stării de sănătate a populației. Descrierea poate fi o poveste reală ce se întâmplă undeva și oricând la noi în țară și cum personalul medical-sanitar nu respectă jurământul lui Hipocrate.

Al doilea este cel care tratează paradoxul literar, cel care se prezintă în opera lui Mihai Eminescu. Este un studiu amplu despre Mihai Eminescu, cel care în viața lui a fost supus la diferite cicluri de crize datorate impactului cu realitatea. Se citează o serie de paradoxuri în oprea lui Mihai Eminescu semnalate de Constantin E. Ungureanu, de Titu Maiorescu, de profesorul Viorel Morțun (semnalarea a cinci situații paradoxale ce au străjuit destinul poetic al lui Eminescu), de George Călinescu, de Tudor Arghezi, de Tudor Vianu, de fizicianul cercetător Peter Osiceanu, de doctorul Virgil Ene, eminescolog renumit al Timișoarei, pe care-l cunosc personal și am stat alături cu el la mai multe cene de comemorare a lui Eminescu.

Trebuie să subliniez că în carte se menționează și importanta lucrare a doctorului Virgil Ene „De la Nicolaus Olahus la Mihai Eminescu sau Noi teorii privind formarea limbii și a poporului român”, în care se demonstrează veridicitate a două idei noi, ascunse sub două mari paradoxuri istorice. Prima este că Mihai Eminescu a afirmat în sinteză, că „limba română e cea mai veche limba din lume”. A doua este că nu limba română este o limbă latină, ci, mai degrabă, limba latină este o limbă românească.

Complexitatea paradoxurilor conținute în opera literară al lui Mihai Eminescu ar trebui în viitor studiate și printr-o teză de doctorat adecvată.

A treia este „Paradoxul materie - spirit”, care de fapt e o enumerare al interpretărilor despre enigmele vieții și ale universului. În sintetizare se afirmă despre corpul uman care se manifestă în lumea materială, că nu este altceva decât un fel de gazdă pentru spiritul nostru, care se educă pentru a avansa.

A patra este „Paradoxul revigorării”. Aici se menționează un fapt inedit, că în comuna Dudeștii Noi, din județul Timiș, primarul Alin Nica, de 23 de ani, cel mai tânăr primar din țară, a știut să lupte cu stagnarea, apoi să învingă birocrăția și inerția din jur. Rezultatele nu

au întârziat să apară. Comuna este în procent de 100% alimentată cu apă potabilă și are canalizare. Primarul a atras investitori, creând aproape 1000 locuri de muncă, iar șomajul este de numai 2%. În urmă cu 10 ani comuna Dudeștii Noi avea 2400 locuitori, iar acum 3.323. Comuna se găsește într-o etapă explozivă de dezvoltare, iar tânăru primar ne demonstrează că, acolo unde se vrea, se pot obține rezultate remarcabile.

Cei care au conceput cartea pun la dispoziția cititorilor un colaj sau mai bine zis un mozaic de teme sensibile, prezentate în curentul literar nou, în paradoxism. Temele sunt redată artistic impecabil și pot fi parcurse cu mare satisfacție de cel care parcurge textul cărții.

Doina Drăgan

Nonsensul Sensului

Voi face câteva referințe critice asupra cărții *Paradoxismul Civic (Nonsensul Sensului)*. Pamflete, autori Florentin Smarandache și Andrușa R. Vătuiu, Editura Primus, Oradea, 2016. Cititorul, poate observa (afla) de pe coperta IV a cărții ce fel de mișcare internațională în literatură este paradoxismul, când și de cine a fost înființat acest curent (în 1980 în România, de către artistul și omul de știință Florentin Smarandache), când și unde a fost publicat primul manifest (în 1983 în prima carte paradoxistă, *Le Sens du Nonsens/Sensul nonsensului*, în Maroc). Acum autorii acestei cărți ating exprimarea paradoxismului în sociologie. Activitatea celor doi autori se poate citi la pag. 163-172 (Florentin Smarandache) și la pag. 173-176 (Andrușa R. Vătuiu). Aflăm bogata preocupare pentru studiile multiple pe care le-au făcut în țară și străinătate, funcțiile pe care le-au practicat, invențiile în domeniul matematicii, fizicii, filozofiei, logicii și în altele..., care le poartă numele, conferințele de specialitate din multe țări de pe glob, la care au participat, cărțile și articolele publicate în reviste internaționale și

multe altele, care îi recomandă și sunt recunoscuți pe plan internațional.

Cartea ne îndeamnă să descoperim paradoxuri și paradoxisme. Sunt multe noțiuni primare, afirmații, citate ale unor autori celebri (Emil Cioran, Epimenide, Galileo Galilei, Hilbert, Mihai Eminescu, Eugene Henri, Paul Gauguin și mulți alții), care sunt prezentate excepțional. Ne sunt redată cele șase trăsături caracteristice ale paradoxismului definite de Florentin Smarandache: teza fundamentală, esența, motto-ul, simbolul, delimitări de alte mișcări, direcții de dezvoltare.

Subiectele expuse în această carte sunt multiple, dense și diverse, de o excepțională cultură și de o mare valoare științifică, care au stabilit obiectivele și au găsit cele mai bune soluții pentru a le atinge. Informațiile, sursele de energie, viziuni grandioase au dus la ideile memorabile ale nonsensului sensului, definite de către autori, noțiuni primare, dar expuse exponențial. Citind cartea aflăm despre diverse paradoxuri, ale unora sau altora, programări etc. Mai aflăm și diverse activități din țară (bune sau mai puțin bune) care ne fac să gândim corect omenește, la atitudini speciale sau înclinări spirituale. Felicitări autorilor, care au reușit să ne transmită sentimentul excelenței.

Gheorghe Săvoiu
Ion Iorga-Simăn
Constantin Manea
Marian Țaicu

Paradoxismul și turismul rural

Paradoxismul, în dubla sa calitate de curent literar și metodă științifică de abordare a realității, a fost datorat matematicianului și logicianului Florentin Smarandache și a început ca un protest anti-totalitar împotriva unei societăți plasate în autarhie sau izolare aproape completă, așa cum era România anilor '80, când valorile culturale și științifice erau manipulate iar cele materiale deținute aparent de un singur grup ale căror idei și nevoi aveau prioritate absolută și impact politic. Aflat deja la a IX-a conferință internațională, paradoxismul a devenit o mișcare de avangarda nu numai în literatura, arta, filozofie, știința, ci chiar și turism bazata pe folosirea excesiva de antiteze, antinomii, contradicții, variante de oximoron, parabole, paradoxuri în creație, largindu-i sfera prin elemente contra-timp, contra-sens și prin experimente contradictorii în știință și activități diverse. Turismul rural relevă în expresiile sale experimentale și chiar în reușitele sale un paradoxism tot mai vizibil și plin de impact.

Introducere

Paradoxismul a apărut în România ca sens al non – sensului elaborat de matematicianul, logicianul și scriitorul român Florentin Smarandache în 1983, fiind precedat de generațiile interbelice ale *Nu-ului consacrat de către Eugen Ionescu și ale dadaismului cu origini românești*. Paradoxismul resemnifică o extensie semantică a paradoxului, așa cum remarcă autorul lui în *Le sens du Non-Sens. Pentru o nouă mișcare literară: paradoxismul*: “Am pornit de la matematici. La drept vorbind, fusesem mirat: de ce există paradoxuri în matematică? Cea mai exactă știință, «Regina științelor» – cum a denumit-o Gauss, admite lucruri false și adevărate în același timp? Totul este posibil”. Paradoxismul valorifică într-o modalitate excesivă paradoxurile în știință (de la dileme la antinomii, de la contradicții la anormalități, de la parabole, la negări ale negațiilor etc.), punând accentul pe ideea de metodă de cercetare științifică și fiind caracterizat de originalitate prin antinomie, analiza contradictorie și investigația contra-sens, contra-temporal, contra-spațial, contra-structural etc. Pornind de la paradoxul aplicat în cercetarea științifică, paradoxismul lărgeste atât sfera cercetării cât mai ales clarifică zonele limită sau limitrofe ale fenomenelor supuse acțiunii unor legi reușind să genereze concepte originale, tehnici inovative și metode

noi, dar și să invalideze teoreme și modele aparent generalizate în știință.

Paradoxurile economice au fost clasificate de Willard Van Orman Quine în 1976 în patru tipuri fundamentale: a) *veridice*, care par false, dar la sfârșitul investigației devin adevărate; b) *lipsite de veridicitate*, care par adevărate și se dovedesc a fi false; c) *antinomii irelevante* care par false și rămân false; d) *paraconsistente*, care par adevărate și sunt adevărate.

Paradoxurile în turism sunt ineluctabil legate de itinerariile turistice. Astfel aceste paradoxuri sunt expresii duale, când apelând la autenticitate când la inautenticitate, când la atitudine activă, când la pasivitate, când la liberate și autonomie, când la captivitate și pre-determinare.

Articolul acesta își propune să valorifice paradoxismul, deja aplicat cu succes în economie de autorul metodei (Smarandache, 2012) și consemnat ca soluție de investigare a unei economii mesonice (Săvoiu *et al*, 2015) și în conturarea și delimitarea turismului rural de o manieră antinomică, accentuând rolul auto-contradictorialității domeniului, printr-un tip de raționament economic specific, în care tocmai evoluția alertă a turismului rural riscă să devină propria cauza a dispariției sale.

Evoluții turistice sub impact paradoxal

În general, turismul, a fost, este și rămâne similar focului, cu care *fie se poate prepara hrana, fie se poate arde casa*, așa cum sublinia un proverb asiatic celebru faptul că această activitate umană este într-adevăr o sabie cu două tăișuri, iar impactul economic al activității depinde în mare măsură de caracterul de țară dezvoltată, în curs de dezvoltare sau mai puțin dezvoltată al zonei sau spațiului în care este practicat, de modalitatea de gestionare sau în sens larg de management a acestei activități complexe, dar și de finalitatea prin consum, atât legată de satisfacția consumatorului, cât și de aceea a agentului turistic care oferă serviciile, de degradarea unor tradiții și de perturbarea echilibrului economic, social, cultural, demografic și al mediului înconjurător în comunitățile locale.

Turismul mondial continuă să crească valoric depășind 1400 de miliarde dolari și consolidând astfel o tendință ascendentă, post recesiune globală, semnalată constant în ultimi cinci ani, conform celor mai recente informații din UNWTO Barometer, care sublinia că sosirile turistice internaționale au crescut de la 25 de milioane în 1950 la 1138 de milioane în 2014 și identifică o multiplicare de peste 45 de ori a numărului sosirilor. Pentru anul 2015, conform previziunilor OMT, turismul internațional va menține creșterea la 3-4%, iar până în

2030 va depăși 1800 milioane sosiri internaționale, contribuind semnificativ la creșterea economiei mondiale, în care deține deja 9% din PIB, 6% din exporturile mondiale și 1 loc de muncă din 11. Numărul turiștilor interni a crescut peste 5 miliarde și se apropie de 6 miliarde de persoane la finele lui 2015.

Acolo unde turismul deține contribuții majore în PIB-ul național, în special în țările mai puțin dezvoltate, o diminuare drastică a volumului său poate face ca profiturile economice pe termen scurt să devină priorități absolute, amplificând un tip de strategie care la final diminuează incluziunea socială, iar în perioadele de criză sau recesiune conturează un impact negativ amplificat privind lipsa mijloacelor de subzistență pentru cei care asigură serviciile turistice în multe destinații considerate inițial atractive.

Paradoxal sau nu economiile dezvoltate dețin în continuare ponderea structurală majoritară cu aproape 2/3 din încasări, din care în Europa se înregistrează peste 4 turiști din 10, iar trendul polarizat se va menține până în 2030 cu siguranță.

Tot paradoxal, nimeni nu este vinovat de opțiunea responsabilă a turiștilor pentru o călătorie deși rolul esențial în piața turistică îl dețin în continuare agențiile tour operatoare, agențiile de turism clasic, guvernel și administrațiile locale, companiile de transport, agenții

economici care asigură servicii de cazare, administratorii de site-uri, chiar și populațiile sau comunitățile locale și doar la sfârșit în această listă și turiștii, cu setul lor unic de așteptări, cunoștințe, bunăstare și putere financiară, aspirații, contexte manipulative economice, culturale, sociale, religioase și politice în care trăiesc și din care se informează.

Turistul crede că optează autonom și simultan cu resursele lui culturale, educaționale și formative, cu banii lui, cu picioarele lui, cu ochii și urechile lui, cu propriile papile gustative și cu dorințele lui sexuale mai mult sau mai puțin împărtășite, dar în mod paradoxal în locul tuturor acestora votează informația deținută de el și manipulată de către alții. La rândul lor comunitățile locale prin antreprenori turistici din zonele de destinație turistică, privind înapoi, devin victime nu ale propriilor decizii, ci ale producătorilor de informații din țările sursă ale turismului. Deși turistul este considerat prin definiție o persoană autonomă și informată, paradoxal el este o persoană manipulată de la sursă să aleagă o anumită destinație și nu poate schimba cu nimic acest rezultat statistic, construit prin site-uri, opinii ale unor experți, zvonuri etc. Acceptat ca mesaj cu conținut inovativ, identic emis, transmis și receptat (definiția informației) turismul devine în fapt tot mai clar un rezultat al comunicării și implicit al manipulării prin comunicare,

deținând un caracter simplu, pasiv și când malign sau cu grijă selectat pentru unele destinații nedorite, când benign pentru altele relativ acceptate, dar mai ales complex, interesant și important, plin de contradicții și profunzimi. În realitate mesajul turistic ascunde și transformă un adevăr esențial, specific economiei pe termen lung, al ofertei care domină cererea de o manieră paradoxală și complet schimbată în turism, pentru a deveni o consecință a sursei care manipulează destinația. În turismul modern, devenit industrie turistică și manipulat ca atare în piețe specifice, oferta este dată de puterea de cumpărare a turistului din țara sau regiunea sursă și nicidecum de oferta sau tariful serviciului turistic din țara sau regiunea de destinație, ceea ce devine un exemplu clasic de paradox veridic.

O evoluție paradoxală irelevantă în turismul modern este aceea legată de adaptarea turismului la cerințele generate de schimbările climatice defavorabile și de amplificarea impactului emisiilor poluante, când în realitate turismul a devenit el însuși un factor de poluare și degradare a mediului complex turistic din țara sau regiunea de destinație.

Operatorii de turism pun în vânzare o vacanță de vis sub forma unui paradis ambalat în marketingul manipulării, oamenii călătoresc departe de casă pentru a explora ceea ce se află dincolo de acest ambalaj pentru a

descoperi alte culturi și tradiții, pentru a contempla peisaje frumoase, dar se întorc acasă și în mod paradoxal uită aproape tot. Factorii care generează decizia de vacanță sau recreere au în comun o căutare atât a odihnei, cât și o curiozitate a descoperitorului, alături de o dorință pentru divertisment și chiar pentru iluminare și schimbare, dar sfârșesc ineluctabil în viața de zi cu zi anterioară cu aceleași dificultăți și crize, aparent fără de sfârșit din lumea contemporană.

Un paradox multiplu și paraconsitent al turismului este cel identificat în țara sau regiunea de destinație a turistului, în comunitatea locală receptoare. Dacă social comunitatea speră în ameliorarea moralei și civilizare accentuată prin turism se va afla paradoxal în fața creșterii exploatării copiilor ca ceerșetori, în majorarea impactului prostituției, a vânzătorilor ambulante de produse interzise etc. Dacă din punct de vedere cultural se speră în creșterea gradului de cultură, în realitate se pierde agresiv și detrizoriu economic sensul culturii locale, are loc o supra aglomerare a siturilor de patrimoniu cultural, se ivesc permanent ciocniri, se identifică și lipsa de respect pentru tradițiile locale. Dacă ecologic se speră prin turism la favorizarea unei educații ecologice la final se obțin rezultate contrarii reale prin creșterea amprentei de carbon, prin epuizarea resurselor de apă din cauza consumului masiv din hoteluri, prin terenuri de

sport cu indice de utilizare minimală, răspândirea masivă a deșeurilor, atât în stațiuni turistice plasate la mare sau la munte, cât și în parcuri sau rezervații naționale sau de importanță regională. Dacă economic se speră la majorarea veniturilor, paradoxal se omite a se lua în calcul inflația remanentă post sezon, speculațiile la prețurile unor terenuri, dar mai ales limitările și restricțiile suplimentare celor de venit pentru cei mai săraci locuitori ai zonei și creșterea gradului de vulnerabilitate și chiar a speranței de viață a celor mai săraci locuitori.

În lucrarea intitulată *Nine Paradoxes of Modern Tourism*, Cheryl Shanks definește după o selectare atentă, câteva paradoxuri paraconsistente economice ale turismului contemporan:

i) numai în mod artificial comunitatea locală poate satisface autenticitatea ca element al cererii turistice (într-o lume în proces de globalizare în care turistul caută esențe regionale ale unicității ca semn al autenticității);

ii) pentru a exporta servicii prin turism (o cultură unică, un mediu natural unic, un loc definit în istoria lumii), mai întâi o comunitate locală trebuie să importe (tot ce nu poate singură realiza din infrastructura turistică: aeroporturi, facilități majore de

salubritate, transport local, centrale hidroelectrice, facilități medicale, hoteluri pentru a acomoda turiști);

iii) ceea ce pare ecologic durabil în turism este de multe ori nefolositor și chiar distructiv pentru o comunitate locală (ecoturismul demonstrează că turismul clasic rămâne în conflict cu conservarea mediului pe termen lung și că domeniul în care mediul și economia pot fi reciproc un suport turistic este foarte mic);

iv) turismul favorizează părțile vizibile ale unei culturi sau capabile să devină mărfuri tangibile (arhitectură obiecte de artizanat de la costume, la coșuri, țesături, sculpturi și distinct alimente conservate), ceea ce la final distruge cultura autentică și profundă a comunității locale;

v) comunitatea locală nu beneficiază în fapt de banii cheltuiți de turiști, deși în conținutul și consumul produsului turistic contribuția comunității locale este definitorie (serviciile majore sunt prestate de corporații, iar pentru serviciile comunității locale tarifele rămân simbolice);

vi) guvernele promovează turismul declarativ în favoarea comunităților locale dar acesta este orientat clar către zone exterioare comunității (de la investiții în infrastructură și proiecte turistice finanțate extern, la recreerea forței de muncă din exterior);

vii) originalitatea și vitalitatea mediului natural (specificitatea peisajului etc.) și cultural, tradițional și gastronomic al gospodăriilor care formează comunitatea locală sunt treptat standardizate și pierd din diversitate devenind treptat lipsite de viață;

viii) turismul este considerată cea mai bună și mai rapidă modalitate de dezvoltare dar rămâne investiția cea mai riscantă pentru o comunitate locală;

ix) deși realizat prin decizii politice turismul se pretinde a fi în afara politicului.

Câteva dintre paradoxurile turismului rural

Turismul rural este un turism practicat în spații rurale, considerate ca niște insule temporale plasate între lumea civilizată a orașului și natura sălbatică, areale sau zone de natură domestică sau controlată. Tratarea romantică a ruralului și implicit a turismului rural se bazează pe această interstițiere, de mult timp consacrată prin celebrul adagio *et ego in Arcadia fui* în care Virgilius pare a fixa mai curând o utopie a ruralității pe care se bazează multe din produsele turistice contemporane plasate în acest spațiu.

Esența turismului rural prezintă și descrie spațiul și comunitățile rurale ca deținătoare ale unei culturi specifice, trecute sau uitate, ce se cere a fi redescoperită de turist, atunci când acestuia îi este delimitat serviciul

turistic restaurator al ruralității ca un echilibru al valorilor trecutului, al cerințelor prezente balansate de dorințe uitate, al realităților stresante inconfundabile ale prezentului citadin în contrast cu istorisirile calme și fanteziile tihnite ale trecutului rural. Caracterul rural al unui loc sau al unei comunități rămâne în cele din urmă dependent direct de elementele rustice și tradiționale care conceptualizează identitatea ruralului în gândirea turistului.

Paradoxurile specifice turismului rural apar în legătură cu modul în care comunitățile își dezvoltă strategia produsului și serviciile aferente lui și în conexiune cu impactul turismului și al turiștilor asupra comunităților locale care îi găzduiesc, inclusiv legat de viitorul comunității și de influența reciprocă între turiști și comunitatea locală prin turism ca element transformator activ. Paradoxul major al turismului rural a fost exprimat de către Ian Knowd în lucrarea *Rural Tourism: Panacea and Paradox*, în urma unei explorări a fenomenului turismului ruraș și a interacțiunilor dintre turiști și comunitățile rurale. Paradoxul Ian Knowd este un paradox paraconsistent, exprimat de către acesta în două adevăruri complet contradictorii:

I. Interesul turistului este dat de percepția sa despre rural și determinat de așteptările privind caracterul rural al unui spațiu și implicit unei comunități care îl locuiește.

II. Caracterul rural al unui spațiu și implicit al unei comunități care îl locuiește se bazează pe absența turiștilor, atât pentru comunitatea locală în calitate de gazdă potențială, cât, mai ales, pentru turiști.

Managementul și strategiile turismului rural presupun în acest fel decizii preponderent legate de păstrarea unui echilibru între două benzi limitative ale numărului de locuri dar și de turiști admisibili, gestionarea unei piețe respectând principiul pieței de nișă în marketing și al difuzării inovării în cercetare, pentru a evita “uciderea găștei care face într-adevăr ouă de aur”.

Un alt paradox paraconsistent economic al turismului rural este și cel dedus din orientarea diversificată și externă către așteptările turiștilor, în contrast cu concentrarea pe realitățile definatorii ale comunității lor rurale complexe și conservative. Paradoxul de orientare către turist a comunității rurale este sintetizat printr-o dilemă de orientare:

I. Pentru a reuși în turism rural o comunitate locală trebuie să se orienteze extern și să accepte să fie condusă de o piață turistică rurală.

II. Pentru a reuși în turism rural o comunitate locală trebuie să se concentreze pe autenticitatea sau unicitatea unor resurse de bază.

Un alt paradox specific este generat de dilema alegerii între concurența și cooperare sau parteneriat cu

alte comunități rurale pe o piață turistică și este exprimat concis în continuare:

I. Operatorul de turism din comunitățile rurale este o firmă care concurează cu alți operatori rurali.

II. Operatorul de turism din zonele rurale trebuie să coopereze pentru a crea relații simbiotice cu alți operatori în piața rurală.

La cele enunțate anterior se mai pot adauga și alte paradoxuri derivate, care tind mai degrabă spre nuanța de compromis paradoxal:

I. Turistul modern deține așteptări mari pentru serviciile turistice care determină concret și gradul de satisfacție în raport cu produsul turistic.

II. Tocmai carențele sau defectele naturale ale turismului rural sunt acelea care de cele mai multe ori constituie atracția centrală și oferă satisfacție turistului.

Sau:

I. Peisajul trebuie să reflecte idealul de simplitate rustic al produsului turistic rural.

II. Turismul este un fenomen modern și necesită confort și cazare modernă.

Paradoxul arheologic este adaptat antropologic și sociologic la turismul rural, enunțul final fiind următorul:

I. Patrimoniul arheologic în turismul rural este o sursă neregenerabilă, după ce a căzut, a dispărut practic pentru totdeauna.

II. Turismul rural, readuce la viață antropologic și sociologic o cultură aproape dispărută sau uitată pe care trebuie să o și dezvoltă și să o modernizeze.

Confruntarea comunităților rurale cu paradoxurile ridicate de turismul rural, dar în special de caracterul rural al locurilor în gândirea turiștilor, permite și la final determină majoritar conținutul unei întregi serii de decizii cu privire la viitorul comunităților rurale și la rolul turismului rural în aceste comunități.

Concluzii

Turismul rural își traduce activitatea sa și mai ales supraviețuirea sa tot printr-un paradox despre echilibrarea unor factori sau variabile necunoscute cu ajutorul unor factori sau variabile cunoscute.

Există pe de altă parte și o componentă a supraviețuirii turismului rural legată de responsabilitatea fiecăruia dintre aceia care călătoresc în lume pornind de la cerința etică a tuturor de a deveni tot mai conștienți asupra impactului pe care fiecare activitate sau inactivitate aparentă (concediu sau recreere) îl are asupra lumii și mediului din jurul nostru. Calatoriile turistice pot să contribuie la sensibilizarea turistului cu referire la valoarea și importanța patrimoniului natural și cultural, la conservarea ambelor patrimonii, dar în special a patrimoniului cultural, cum ar fi arhitectura

rurală, biserica tradițională, fântâna și monumentul cu mare semnificație existențial rustică, amenințate de ignoranță și speculații economice asupra terenurilor din mediul respectiv.

Un paradox final al destinației sau al finalității turismului rural poate încheia această scurtă expunere: *un turist în mediul rural poate distruge ceea ce el caută (ruralul), în timp ce el descoperă turismul rural (itinerariul și cultura ruralității)*. La cele expuse anterior se mai poate adăuga o remarcă mai extinsă despre responsabilitate. Toate aceste tendințe negative în turism devin posibile în lipsa responsabilității turistului și a comunităților locale. Viitorul unui turism rural este complet dependent de existența și formarea unui turism responsabil, practicat de turiști responsabili, care poate aduce oamenii mai aproape în timp ce le oferă un tip de călătorie unică, irepetabilă, către tradiție și valori perene ale trecutului și ruralității. Altfel turismul rural, deși este cel mai rentabil export din lume, va deveni efemer, un banal produs alterat în cadrul unei întâlniri de afaceri, care va degrada obiceiuri, generând conflicte deloc trecătoare, între gazdă și oaspete, pe fondul unei ospitalități comandate și onorate cu răceala specifică relațiilor umane din corporațiile transculturale contemporan

Bibliografie

1. Ashworth, G. J., & Page, S. J. (2010). Urban tourism research: Recent progress and current paradoxes. *Tourism Management*, vol 32(1), pp. 1–15.
2. Burns, P. (2007). From Haji to Hedonism? Paradoxes of Developing Tourism in Saudi Arabia, in Rami Farouk Daher (ed.), *Tourism in the Middle East. Continuity, Change and Transformation*, Tourism and Cultural Change, vol 9, pp.215-236.
3. Easterlin, R.A., McVey, L. A., Switek, M., Sawangfa, O. and Zweig, J. S. (2010). The happiness-income paradox revisited. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 107 (52), pp. 224-263.
4. Eijgelaar, E., Thaper C., & Peeters, P., (2010). Antarctic cruise tourism: the paradoxes of ambassadorship, “last chance tourism” and greenhouse gas emissions, *Journal of Sustainable Tourism*, Vol. 18, special issue 3, Tourism: Adapting to Climate Change and Climate Policy, pp. 337-354.
5. Hall, C.M., Fullagar, S., Markwell, K., & Wilson, E., (2012). The Contradictions and Paradoxes of Slow Food: Environmental Change, Sustainability and the Conservation of Taste. *Slow Tourism: Experiences and Mobilities*, vol 54, p. 53.
6. Knowd, I., (2001). *Rural Tourism: Panacea and Paradox. Exploring the Phenomenon of Rural Tourism and Tourism’s Interaction with Host Rural Communities*, abridged version produced for Geography Teachers’ Curriculum Workshop hosted by the University of Western Sydney, July 2001.
7. Lynn, K.T., (1997). *The Paradox of Plenty*. Berkeley: University of California Press.
8. Miller, D., (1990). *The Icarus Paradox*. New York: Harper Business.

9. Minca, C., Oakes, T. (2006). *Travels in Paradox: Remapping Tourism*, Social Science, Rowman & Littlefield Publishers, Lanham, Maryland.
10. Săvoiu, G. *et al.*, (2015), *Economic paradoxism and meson Economics*, *Amfiteatru Economic*, vol 17(38).
11. Săvoiu, G., (2013). *Honesty Advantages and some of the Paradoxes of German Economy Versus Risks and Abnormalities in Romania Evolution*. In: Păduraru, T., Talabă, I, Tacu, G., Alecu, Cl., *Progrese in teoria deciziilor economice in condiții de risc și incertitudine*, Iași: Tehnopress Publishers, pp. 100-114.
12. Shanks, C. (2007). *Nine Paradoxes of Modern Tourism*, [on-line] disponibil la: <http://matadornetwork.com/bnt/the-9-paradoxes-of-modern-tourism/>
13. Smarandache, F., (1983). *Le sens du Non-Sens. Pentru o nouă mișcare literară: paradoxismul, în Sensul Nonsensului*. Fes: Ed. Artistiques.
14. Smarandache, F., (2012). *Antologia Paradoxismului Internațional/ Seventh International Anthology on Paradoxism*, Ohio: The Educational Publisher Inc.
15. Smarandache, F., (2014). *Ninth International Anthology on Paradoxism*, Editura Duran's, Oradea.
16. *** *Le tourisme dans le monde (2014)*, *Geotourisme*, *Le site de la géographie touristique en France et dans le monde*. [on-line] disponibil la: http://geotourweb.com/nouvelle_page_2.htm
17. *** *Faits saillants OMT du tourisme, (2014)*, UNWTO [on-line] <http://dtxqtq4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/>

Mirela Teodorescu

Meridiane și paralele: nimic în plus, nimic în minus

Frate cu meridianele și paralelele (vol. IX) de Florentin Smarandache este o carte de însemnări și fotografii din excursii și călătorii cu scop științific întreprinse de autor în Statele Unite ale Americii din toamna anului 2014 până în vara anului 2015.

Autorul a surprins realități socio-umane sau instituționale, geo-istorice sau turistice, științifico-culturale sau educațional – artistice ale spațiilor parcurse, introducând cititorul într-o lume special creată pentru a percepe locul cu toate simțurile, dar mai ales cu mintea.

Stilul folosit în scriere este concis, foarte concludent, precum în matematică, deoarece Florentin Smarandache este un reputat profesor universitar excelând în domenii științifice precum matematica (în toate ramurile ei), fizica, astrologia, informatica, inteligența artificială, domenii socio-umane precum filosofie, sociologie, comunicare și nu în ultimul rând literatură, jurnalism, foto-jurnalism (fiind și inițiatorul

curentului paradoxist). Un domeniu special, inventat și argumentat de domnia-sa, Neutrosafia, are un loc aparte în studiul incertitudinii, fiind tot mai mult abordat și extins în domeniile științifice. Toate domeniile de studiu ale profesorului Smarandache sunt abordate cu aceeași intensitate și profesionalism, deoarece profesorul procesează “ceva” în fiecare moment.

Așa au apărut jurnalele de călătorie din ciclul “Frate cu meridianele și paralelele”. În drumurile sale, profesorul Smarandache a văzut locuri foarte vizitate sau mai puțin vizitate, dar le-a adus în fața noastră prin viziunea altui sistem de referință, ne-a dezvăluit alte lumini și umbre ale unor obiective pe care poate noi nu le-am fi observat, pentru că profesorul Smarandache este un neobosit căutător de inedit.

Cartea îmbrățișează categoria fotojurnalismului și este structurată în nouă capitole prezentând locuri vizitate cu scop de relaxare (numai că autorul are o energie și o propensiune care se alimentează ascendent din fiecare sistem de coordonate reale transcrise și prelucrate pe modele matematice mentale) sau evenimente științifice de înaltă ținută axiologică într-o simbioză perfectă cu decorul, clădirile, simbolurile, oamenii, istoria, faptele.

Textul este scris în propoziții scurte, clare, concise ca în expresiile matematice, nimic în plus, nimic în minus.

Să parcurgem, însă, povestea volumului.

Phoenix și Fountain Hills – bucuria unui moment total, o ocazie de relaxare survenită într-un moment de oboseală, la momentul potrivit, în locul potrivit, cu prietenii adecvați.

Sunt surprinse locuri, lucruri, momente inedite: Galeria de artă a soților Michael (Mihail) și Ekaterina Stoyanov, la pescuit pe Horseshoe Dam (cu momentul căderii în apă), fântâna arteziană din Fountain Hills, Cazinoul Fort McDowell, Biserica Românească Ortodoxă „Sf. Ioan Botezătorul” din Phoenix. Toate locurile vizitate au ca scop recuperarea fizică încă din momentul de început al excursiei.

De la Los Alamos la Bandelier – o excursie în care autorul se bucură de tehnologia avansată auto, siguranță, informare, confort, eficiență, facilitate.

Canioanele și podișurile Platoului Pajarito, unde se află orașul Los Alamos (cu circa 18.000 locuitori), conform geologilor, s-au format în urma unei serii de erupții vulcanice acum 1,6 milioane de ani, dând naștere și Munților Jemez, cu vârfuri între 2500-3700m, care înconjoară o *caldeira* la adâncimea de 1000 metri...

Întreaga rezervație naturală cuprinde 33,759 pogoane de pământ. Locul este desprins parcă din povestile science fiction. „Adevărată... artă naturală!”, ne spune autorul.

Los Alamos este și simbolul construirii bombei atomice din cel de-al doilea razboi mondial („Little Boy” și „Fat Man” aruncate peste Hiroshima și Nagasaki), fizicianul J. Robert Oppenheimer fiind coordonatorul proiectului.

După testul reușit din iulie 1945, Oppenheimer și-a amintit un vers din textul sanscrit „Bhagavadgita”: „Am devenit Moartea, distrugătorul Lumilor”, își încheie autorul capitolul.

În *Albuquerque, la Casas de Sueños* – capitol ce poate fi asimilat cu îndrumările unui ghid turistic al locului. Atracții, hoteluri de calitate, restaurante, feluri de mâncare, geografia și topologia locului, cultura și evoluția istorică a orașului.

High Desert Trail – denumit după Charles High, este un *single track*, nu departe de Gallup, Capitala Aventurii din New Mexico, lângă Gamerco, în partea vestică a Gallup-ului. Traseul îngust are trei bucle și este „pigmentat cu priveliști minunate și roci abundente, poartă denumirile First Mesa, Second Mesa și Third Mesa”, fiind practicabile și pentru începători. High Desert

Trail găzduiește evenimente ca Dawn Til Dusk, o cursă dificilă de 12 ore pentru cicliștii montani experimentați; High Desert Screamer, curse pentru mountain biking; sau Squash Blossom Classic, de alergare și ciclism.

Un tur al Capitalei S.U.A. – o nouă conferință la care participă autorul, o nouă oportunitate de a afla lucruri noi. Autorul face turul capitalei din etajul superior al autobuzului fotografiind obiectivele din mers, ia notițe și ascultă în cască explicațiile ghidului precum un student silitor. Rând pe rând apar: Clădirea FBI-ului, Clădirea Trezoreriei Statelor Unite (Treasury Building) un monument național (National Historic Landmark-reprezentată și pe spatele bancnotei de 10 dolari), Monumentul lui Washington, comemorându-l pe primul președinte american, George Washington (1732–1799), este un înalt obelisc (170 m), Muzeul Holocaustului (dedicat victimelor naziste din perioada 1933-45); L'Enfant Plaza, după numele arhitectului francez Pierre Charles L'Enfant. Turul capitalei continuă cu Muzeul Național de Istorie, Muzeul de Istorie Naturală, Arhivele Statelor Unite ale Americii, Galeria Națională de Artă, Marian Koshland Science Museum, Memorialul polițiștilor uciși la datorie, Union Square Train Station, Capitol Hill, cea mai veche instituție culturală federală,

Biblioteca Congresului American, Grădina Botanică, Muzeul Spațiului Aerian, Clădirea centrală a Institutului Smithsonian („The Castle”, Castelul), Memorialul Lincoln, Memorialul Veteranilor Războiului din Coreea, Memorialul celui de-Al Doilea Război Mondial. Străzile au litere (Strada H, strada F...), altele numere (Strada 7, Strada 8...), pentru simplificare, e ușor să te orientezi furnizând intersecția unde vrei să ajungi.

Celebra afirmație „All men are created equal” (Toți oamenii se nasc egali) este interpretată glumeț de către americani: „All men are created equal, but some men are more equal than others”! (Toți oamenii se nasc egali, dar unii sunt mai egali decât alții!). „Cum s-ar explica sau interpreta în matematică relația „mai egal decât egal”?”, filosofează matematicianul Smarandache!

În final, ce poate să fie mai plăcut ca întâlnirea cu o persoană pe care n-ai mai văzut-o de mult, dar pe care nu sperai să o vezi în acel moment și în acel loc: „Ce mică e lumea! M-am întâlnit în Washigton DC cu un fost inginer de la Secția de Sculărie care lucra cu mine la I.U.G. Craiova, pentru că acesta a fost momentul destinat întâlnirii poate cu mult timp înainte!”, cum afirmă autorul.

Muzeul Internațional al Spionajului – cu cea mai largă colecție de piese de gen din lume. „Este un muzeu

privat, despre istoria și rolul spionajului, acesta fiind printre cele mai vechi meserii ale lumii (după prostituție)”, ne informează autorul. Aproape 1000 de artefacte de spionaj sunt expuse în cei 1900 m² de spațiu expozițional, susținute de fotografii, filme, afișaje interactive. Aflăm despre tehnici, personaje, scopuri, relații, agenți, lucruri informale, secrete CIA.

Vorbe de duh și aforisme în temă:

- *Get ready for evil!* – Pregătește-te pentru rău!
- *All is not what it seems!* – Nimic nu e ceea ce pare să fie!
- *Spying is waiting.* – A spiona înseamnă a aștepta.
- *There is nothing more deceptive than an obvious fact.* - Nu e nimic mai dezamăgitor decât un fapt evident – pentru spion, desigur.
- *Great leaders are great spies.* – Marii lideri sunt mari spioni.

Apoi, urmează o ierarhizare a spionilor de-a lungul timpului.

Conferința Fusion 2015 – “Mă simt bine la conferințe: învăț noi lucruri, fac noi cunoștințe, îmi prezint

ideile”, poate fi considerat motto-ul capitolului, autorul participând de-a lungul carierei sale la nenumarate astfel de evenimente.

Conferința este de înaltă ținută științifică, matematici superioare, inteligență artificială, algoritmi, reguli, comunicare, o lume abstractă pentru mulți dintre noi. Climatul este plăcut și atractiv deoarece toți vorbesc aceeași limbă științifică. În aceste conditii, timpul se contractă, sistemele de referință se modifică constant și în mod corespunzator variabilelor intervenite în sistem.

Curtea Supremă – ca instituție este cel mai înalt tribunal american și rezolvă cazurile contradictorii ce rezultă ca urmare a interpretării legilor sau a Constituției din Statele Unite.

Aflăm că, „Acum 150 de ani, analistul politic francez Alexis de Tocqueville rămăsese surprins de spiritul și structura organizatorică din justiția de peste ocean. „*Domnia Legii*” trebuia asigurată.”

Clădirea a fost proiectată de arhitectul Cass Gilbert, în stil corintian. Printre alte clădiri faimoase ale acestuia se numără Woolworth Building în New York City, Minnesota State Capitol, West Virginia State Capitol.

Avem și date statistice, există peste 10.000 de cazuri civile și criminale pe an judecate de Curtea

Supremă, dispute între state, sau între un stat și guvernul federal. De regulă, decizia Curții Supreme este definitivă. Doar dacă se adaugă amendamente la Constituție, sau se schimbă procedura, se poate contesta.

Pe frontispiciul clădirii, pentru că suntem într-un stat de drept, la intrare, deasupra porților și a celor 16 coloane de marmură, se poate citi dictonul „Equal Justice Under Law” – Justiție egală conform legii. Cele două statui, ridicate de sculptorul James Earle Fraser, reprezintă: Contemplația Justiției (figura unei femei în stânga) și Autoritatea Legii (figura unui bărbat în dreapta), confirmă dictonul.

Al treilea ochi este ultimul capitol al cărții, un grupaj de fotografii semnificative locurilor vizitate, un plus de informație, diseminate cu un al treilea ochi, al minții.

Citind acest volum, textul și imaginile construiesc locurile precum o hologramă, cu puțină imaginație chiar participi la toate evenimentele.

Volumul *Frate cu meridienele și paralele* (vol. IX) este un fotojurnal de călătorie, scris cu multă bucurie și dăruire, căldură sufletească, după un algoritm bine pus la punct, cu date simple de intrare din toate domeniile socio-umane, prelucrate și formatate pe înțelesul tuturor

cititorilor. Informațiile din text reprezintă istoricul locurilor, clădirilor, rolul acestora în existența noastră. Fiecare loc vizitat, informație culeasă, stare, sunt argumentate prin fotografii dovedind concluzia exprimată prin cuvinte, *quod erat demonstrandum*, ar vrea să spună autorul!

Postat în *Revista de recenzii*, 27 august 2015

ISSN 2285 – 729X ISSN–L 2248 – 729X Anul IV, 2015.

<http://revistaderecenzii.ro/florentin-smarandache-frate-cu-meridianele-si-paralelele-vol-ix-recenzie-de-mirela-teodorescu/>

Mirela Teodorescu

O lecție de viață

Florentin Smarandache este un savant în domeniul științelor, publicist (în toate formele jurnalismului) și un mare iubitor de necunoscut. Acest tărâm al necunoscutului îl provoacă la cercetare, la elucidarea enigmelor, a incertitudinilor, neclarităților, de aici a decurs și teoria sa neutrosifică, teoria neutralităților.

Florentin Smarandache este profesor la Universitatea New Mexico din SUA și nu unul obișnuit, ci unul care a făcut înconjurul lumii de mai multe ori, prezentând lucrările sale științifice la conferințe, observând și vizitând cele mai năstrușnice locuri de pe planeta, inspirându-l în munca sa de cercetare, alimentând dorința sa de cunoaștere, reușind să nască teorii noi, aplicabile în toate domeniile științifice și socio-umane.

Autorul* nu este la primul volum de fotojurnalism, chiar are experiență în acest domeniu, activitate pe care o face cu mare naturaleză și prospețime de o subtilitate

* Florentin Smarandache: LA CAPĂȚUL PĂMÂNTULUI: EXPEDIȚIE ÎN ANTARCTICA. *Fotovideo jurnal instantaneu*. Bruxelles, Pons Editions, 2016, 194 p.

remarcabilă, ieșind la iveală în acest fel matematicianul care analizează în detaliu toate aspectele, toate valorile, indicatorii, parametrii ce concură la un fenomen, aspect, eveniment, la tot ce-i apare în fața ochilor. Lucrarea te transpune în fața realității, ca și cum ai fi acolo, nimic nu este virtual.

După ce citești, și te trezești din reverie, îți dorești sa ajungi acolo, să vezi cu ochii tăi, să te convingi.

În mintea profesorului Smarandache, nu cred să existe vreun „De ce?” fără răspuns, mentalul sau ciclează până când se dă soluția finală general valabilă.

Structura volumului este de carte științifică, date tehnice inițiale alimentate din bibliografia existentă, precum documentarea locurilor ce vor fi explorate, istoric, geografic, sociologic, așteptări și emoții trăite în momentele dinaintea plecării corectate și susținute de pragmatismul trăit clipă de clipă. Capitolele sunt minuțios elaborate, ele fiind redactate fie în avion, fie pe o bancă în așteptarea unei etape din evenimentul în derulare, fie pe vapor, fie în barcă, fie în mijlocul faunei și florei arctice pentru a nu pierde niciun detaliu din călătorie.

Istoricul expedițiilor în Antarctica de-a lungul timpului, în mod sigur l-a făcut pe autor să empatizeze cu toți cei care au văzut o noua lume, să-și pună întrebări și

să caute răspunsuri. În mileniul III, tehnologia oferă mult mai ușor și repede răspunsuri și explicații. Toate acestea ne sunt oferite cu multă generozitate în volum, nimic nu este lăsat în incertitudine, cititorul găsind informații din domeniul istoriei, geografiei, biologiei, biosferei, ecologiei, sociologiei, legislației, astronomiei, matematicilor, supraviețuirii... dar și tonul familiar de un simț al umorului de neegalat.

Jurnalul oferă o cantitate impresionantă de informații din toate domeniile, imaginea globală a locului generându-se precum într-o hologramă, ajutată și susținută de numeroasele imagini foto și video.

Evoluția, istoria locurilor, poveștile dramatice sau fericite ale temerarilor cercetători de-a lungul anilor, prezentate cu lux de amănunte, te determină să crezi, să concluzionezi că locurile sunt destul de prietenoase în ciuda condițiilor climaterice extreme și te îndeamnă să faci la rândul tău aceasta încercare, această aventură: „e straniu peisajul, cum m-am obișnuit deja, iar temperatura de +2°C, deci nu așa frig cum mă așteptam”.

Avem plăcerea sa constatăm că nu există granițe și limite pentru cei ce doresc să-și caute drumul în viața, realizarea sau chiar aventura, astfel autorul, cu mândrie ne spune ca în aceste locuri există o sinergie a oamenilor

de pe tot globul, de pe toate continentele, românii fiind și ei integrați. Aflăm că școala românească de navigare este reprezentată de comandantul secund, iar ingineria navală de inginerul șef, România, deși o nație mică, are reprezentare și este recunoscută calitativ și în cele mai neașteptate locuri.

Sunt multe informații pe care le dobândim din cărți, din filme, documentare științifice. Când ajungem în teren constatăm că ceea ce știm din teorie, diferă de ceea ce vezi cu ochii tăi, de ceea ce trăiești tu personal, de ceea ce atingi. Iată ce afirmă autorul: „Cum se căznesc micuții pinguini, sărind de pe un sloi de gheață pe altul... Parcă ar fi niște boboci anemici de rață. Cum își fac vânt în apă și se-aruncă pe țărniș, ca niște misile de pluș! ... Cum se deplasează pinguinii... cu aripioarele întinse, ca niște avioane! La televizor pinguinii arătau înalți, solizi. Dar în realitate ei abia ajung până la genunchi”.

Explicațiile nu se opresc numai la cele istorice, geografice, sociale, economice ele sunt și medicale, cel ce ajunge să călătorească în locuri cu astfel de temperaturi scăzute trebuie să știe mecanismele de acțiune, de apărare și conservare ale corpului uman: „Animalele se adaptează: picioare mici; secreta *anti-freeze* (pentru a nu îngheța); colorare neagră (pentru a atrage căldura). Auto-

reglare a temperaturii corpului. Temperatura picioarelor păsărilor este de zero grade Celsius, deci nu au probleme înotând pe apă rece. Endotermic (mamifere și păsări): cu sânge cald. Ectotermic: cu sânge rece, temperatura corpului este la fel ca aceea a mediului unde trăiesc. *Rețea Mirabilă* = sistem de schimb de căldură... Homo Sapiens s-a adaptat la mediul arctic: eschimoșii sunt scunzi, cu pielea închisă la culoare (pentru a primi căldură), au forme rotunde (cu grăsime ținând de cald)... Oamenii au nevoie de temperatură internă constantă. La îngheț, circulația sângelui încetinește hipotermia. Hipotalamus-ul controlează temperatura noastră. Mitocondriile sunt organite celulare ce transformă energia”.

Autorul folosește în jurnal prezentarea științifică a datelor și informațiilor, precum într-o demonstrație matematică: „Lanțurile biologice se autoreglează. Natura tinde spre echilibru. Când o specie (S) se reduce ca număr, specia prădătorilor (P) de asemenea scade, fiindcă hrana lor scade. Dar, după o perioadă, deoarece P scade, S crește (fiindcă are un număr mai mic de prădători). Această autoreglare se întâmplă continuu”, sau poate apărea ca-n tratatele științifice : „Aisbergurile pot fi negre (când au roci în ele), sau verzi (când conțin alge), albe, sau albastre. Apa mării, fiind sărată, îngheață la $-1,9^{\circ}\text{C}$ ”, ori în context

filozofico–meditativ și atunci cititorul este antrenat într-un joc al minții, atras în suspans, în incertitudine: „Înaintăm spre imposibil. Care este limita dintre Posibil și Imposibil? Precum în paradoxurile sorite, sau mai clar în logica neutrosofică, aveam de-a face cu o triadă: zona posibilă, zona imposibilă și zona nedeterminată (neclară) care este și posibilă și imposibilă”.

Este clar că omenirea este la răscruce în multe privințe, în acest sens se caută soluții pe cât mai multe căi și metode care să ducă la rezolvarea problemelor, precum încălzirea globala, noi resurse materiale și energetice. Toate statele lumii sunt antrenate în astfel de programe și oamenii de știință sunt încurajați să observe, să cerceteze fenomenele la fața locului, să vină cu proiecte aplicabile. Antarctica este un loc protejat, toate statele lumii au deschidere către cercetare științifică în mod organizat: „Vapoarele, care vor să viziteze Antarctica, trebuie să obțină aprobare de la autoritățile antarctice din țara lor”, se practică instruirea vizitatorilor în mod politic și elegant: „Nu lăsați nimic, decât urme de pași. Nu luați nimic, decât memorii”.

În cazul nerespectării regulilor de comportament în „natură”, primim și un *feedback* informativ al efectelor din biosferă: „Pericol actual: puiul înghite bucăți de

plastic. Stomacul umplut trimite semnale creierului că puiul este sătul. Astfel, puiul va deceda... Teoria Haosului se aplică și în ecosistemul antarctic: o schimbare extrem de mică (să zicem cu o jumătate de grad Celsius), duce la majore implicații pentru păsările ce trăiesc aici, fiindcă ele pierd zone de uscat (ce devin acoperite cu apă), deci pierd din suprafețele unde își construiau cuiburi și cloceau”.

Florentin Smarandache afirmă: „am venit aici să văd, să cunosc, să mă conving”, în mintea sa, cu siguranță deja s-au setat datele de inițializare pentru un nou algoritm, teorie, metoda ce poate conduce la soluționarea unor incertitudini, situații neclare sau imposibile.

Jurnalul este valoros pentru multitudinea și varietatea informațiilor foto, video și text armonios îmbinat având și un rol educativ pentru cei interesați, cum ne spune autorul: „ecoturism înseamnă minimizarea efectelor negative rezultate din turism, conservarea faunei și florei”. Lectura este agreabilă și plină de învățăminte, o astfel de călătorie reprezentând o lecție de viața.

Postat în *Revista de recenzii*, 24 ianuarie 2016
ISSN 2285 – 729X ISSN-L 2248 – 729X Anul V, 2016.

<http://revistaderecenzii.ro/9659-2/>

Andrușa R. Vătuu

Un oltean în Antarctica

Încă din prima lună a anului 2016, profesorul universitar Florentin Smarandache ne surprinde cu o nouă apariție editorială: “La capătul pământului: Expediție în Antarctica”.^{*} Este vorba despre un fotovideo reportaj instantaneu creionat de autorul Florentin Smarandache, în timpul călătoriei pe care a făcut-o pe continentul alb, Antarctica, care este după cum spunea dr. Ricardo Capdevilla „pământul tuturor și al nimănui”.

Chiar din primele pagini, îl descoperim pe olteanul din Bălceștii Vâlcei prins de febra pregătirilor pentru călătoria vieții sale. În data de 14.12.2015, autorul consemnează: „Astă vară m-antrenam pentru tropice, să rezist la soare. Acum mă antrenez pentru antarctice, numai să rezist la frig. Mărșăluiesc prin viscolul de la canionul Rehoboth.”

În stilul obișnuit al autorului, reportajul este realizat prin expuneri secvențiale, concis explicate și bine

^{*} Florentin Smarandache: LA CAPĂTUL PĂMÂNTULUI: EXPE-
DIȚIE ÎN ANTARCTICA. *Fotovideo jurnal instantaneu*. Bruxelles,
Pons Editions, 2016, 194 p.

ordonate. Experiența de la catedră l-a ajutat să puncteze momentele esențiale ale călătoriei și în același timp să ofere informații bogate despre meleagurile vizitate, informații completate cu fotografii și materiale video, care pot fi vizionate prin intermediul internetului.

Maniera expunerii și imaginile impresionante surprinse în Antarctica te fac să vibrezi în rezonanță cu omul de știință Florentin Smarandache în călătoria sa de la „capătul Pământului”.

Senzația pe care o trăiești este aceea că te afli alături de autor în marea aventură. Simți cu toți porii emoțiile acestei călătorii, iar curiozitatea te împinge să urmărești cu mult interes întreaga expunere. Pornind de la pregătirea expediției, când autorul s-a aprovizionat cu echipamentul specific, cele două aparate de fotografiat Nikon sau binoclul Bushnell și până la întoarcerea din călătorie, textul pe alocuri migălos, îți dezvăluie amănunte care întregesc imaginea virtuală ce ți se imprimă în memorie.

Pregătirea psihică este foarte importantă. Autorul explică: „În astfel de expediții cu climat aspru, contează să ai o atitudine flexibilă. Să te pregătești psihic și fizic. Ca o armată ce, plecând la luptă, e pe jumătate înfrântă dacă gândește negativ. Vremea aspră și, mai ales, întunericul

prelungit îți provoacă depresii. Timpul este impredictibil. Așadar, trebuie să fii Nică Fără Frică!”

Sub o fotografie ce ne arată o imagine înghețată din Antarctica, autorul notează: „Mediul antarctic este cel mai impredictibil, neospitalier și cel mai riscant de pe glob. Trebuie să ne ajutăm noi înșine (prin pregătire psihică, fizică și prin echipament adecvat)”.

Aventura a început în data de 16.12.2015, când autorul s-a îmbarcat pe avion în aeroportul Sky Harbor din Albuquerque. După 22 de ore și 34 de minute de zbor pe ruta Albuquerque-Atlanta-Buenos Aires a ajuns în orașul Ushuaia (Argentina), considerat cel mai sudic oraș de pe glob. Până la îmbarcarea pe vapor, autorul ne plimbă prin orașul de numai 60.000 locuitori dezvăluindu-ne istoria locului și călătoriile temerarilor care de-a lungul timpului au pornit spre Antarctica. În expoziția antarctică din Ushuaia, o placă comemorativă ne amintește de exploratorul român Emil Racoviță (1868-1947), considerat fondatorul biospeologiei.

Vizitează orașul, înregistrează date istorice, geografice, sociale, etnografice, etc. Întâlnește și trei români Viorel, Costi și Andrei, vaporeni din Tulcea și Constanța, care navighează în zonă. În data de 19.12.2015 se îmbarcă pe vaporul olandez „Plancius” unde are o

nouă surpriză: „Ofițerul 2 din echipaj este român, Matei Mocanu, iar inginer-șef de expediție este tot un român, Sebastian Alexandru.” 117 turiști și 46 membri ai echipajului au pornit spre aventura antarctică.

Prima încercare a constat în adaptarea la mersul legănat. „Vasul se leagănă de mergi ca omul beat prin cabină sau pe punte”, ne povestește autorul. În fiecare dimineață trebuie să înghită o pastilă.

Turiștii primesc informații despre continentul alb. „Antarctica este mai rece și mai neprimitoare decât zona Arctică (Polul Nord). În prezent, Antarctica nu aparține niciunei țări, dar stațiuni științifice pot rămâne, conform Tratatului Antarctic”.

Autorul își completează jurnalul pe zile, cu aceeași meticulozitate.

Materialul abundă cu date istorice, geografice, date despre fauna zonei etc.

Aflăm totodată cum se desfășoară viața pe vapor și care sunt practicile marinărești.

Ziua a treia conține informații despre Pasajul Drake. Așa aflăm că în Antarctica trăiesc șase specii de focă, 120 specii de pești și o mulțime de colonii de pinguini.

În ziua a patra există în program Insula Danko, Insula Cuverville, Golful Leith.

Autorul notează: „A nins. Prin hublou zăresc munții înzăpeziți și în mare ghețari... un adevărat paradis alb.” Pe Insula Danko, coboară pe pământ și învață să meargă cu tălpici (*snow shoes*), care se iau peste bocanci să nu se afunde în zăpadă.

În ziua a cincea au în program vizitarea Stației Brown, Golful Skontrop și Insula Folositoare. Autorul notează: „Imagini... de pe altă planetă. Ca-n filmele science-fiction. Cerul este cenușiu. Pământul e alb de zăpadă. Apa e neagră...”

Ziua a șasea o petrec vizitând Insula Petermann, Portul Lockroy și Punctul Jougla. Aflăm că în Antarctica, răsăritul complet al soarelui durează câteva zile în jur de 21 septembrie, iar apusul complet al soarelui durând tot câteva zile în jur de 21 martie.

Autorul ca și ceilalți turiști se confruntă cu un paradox. Deși este frig afară, din cauza distrugerii stratului de ozon, ultravioletele scapă nefiltrate. „M-am ars pe față... sunt roșu ca un (d)rac!” notează hazliu autorul.

O cină specială în ajunul Crăciunului, 24.12.2015 și vinul servit îi înveselește pe toți.

Ziua a șaptea, Insula Decepției și Insula Jumătate de Lună. Din partea căpitanului și a echipajului primesc un cadou: o ciocolată și o căciuliță roșie.

În ziua a opta, se studiază fauna antarctică. Aflăm că există 50-59 de specii de albatros și sunt expuse date despre viața lor. Nu lipsesc informațiile despre balenele care migrează spre apele reci antarctice pentru hrană.

În ziua a noua, ne apropiem de finalul aventurii antarctice. Autorul își ia bun rămas de la continentul alb și află că numai oamenii de știință și personalul ajutor sunt lăsați să locuiască în Antarctica.

Expediția se încheie cu un pahar de șampanie oferit de căpitanul navei, rusul Alexey Nazarov.

Ziua a zecea a însemnat debarcarea în Ushuaia. După o zi și o noapte, autorul ajunge acasă, în Gallup, mulțumit de aventura pe care a trăit-o în Antarctica.

Cartea pe care Florentin Smarandache ne-a oferit-o este extrem de interesantă și instructivă. O recomand tuturor cititorilor.

Este o experiență în care ne îmbogățim mintea cu informații, pe care alții le-au strâns cu eforturi și sacrificii. Avantajul nostru al cititorilor, este că descoperim vitregia celui mai dur mediu antarctic, stând tolăniți într-un fotoliu, în papuci și halat, în fața șemineului, în care

trosnește focul, iar la căldura blândă ce radiază spre noi,
descoperim Antarctica, acest ținut îndepărtat.

Consemnare apărută în revista *Cultura vâlceană*,
ianuarie 2016, p. 6.

Mirela Teodorescu

În căutarea timpului viitor

Florentin Smarandache, autorul fotojurnalului instantaneu „Am ajuns în Rai”,* apărut în toamna anului 2015, este un distins profesor de matematici și științe la Universitatea din New Mexico, SUA. Această specie literară este familiară autorului, orice loc vizitat de profesor stârnește în conștiința Domniei Sale idei, asociații nemaîntalnite, imagini de neuitat convertite în algoritmi și structuri originale, pe care omul obișnuit nu le percepe.

Erudiția sa determină completarea imaginilor cu text astfel încât în momentul lecturării volumului, imaginația te teleportează în acele locuri exotice, lipsite de amenințări, cu configurații ce tind spre perfecțiune.

Volumul este structurat științific:

– ipotezele de plecare, gândurile ce vin în avalanșa la așteptările pe care le are oricine la o astfel de excursie, pregătirea plecării prin documentare, date științifice, climă, localizare pe harta, sistem economic, organizare

* Florentin Smarandache: AM AJUNS ÎN RAI! *Fotojurnal instantaneu din Polinezia Franceză*. Ferestre: Oradea, România, 2015, 100 p..

statală, mijloace de transport, gastronomie, asigurări medicale, etc.;

– construcția sau demonstrația argumentării pe baza datelor inițiale și completate, demontate sau corectate de datele din realitate;

– concluzia, învățămintele, experiența acumulată precum și impresiile împărtășite atât celor apropiați cât și tuturor celor ce doresc un alt fel de „ghid” al unor locuri exotice de pe planeta noastră.

De această dată, ne îndreptăm pașii către Insulele Polineziei.

De ce Polinezia? „Când am câte-un necaz mare în viața mea, ies într-o excursie exotică, mare, să-l contrabalansez... acum Tahiti!”

Este o modalitate de a-ți abate gândurile, mentalul de la anumite idei care ciclează și ciclează, nu-ți dau pace până nu găsești o soluție pertinentă. Luând astfel de decizii, de a rupe cercul vicios, mintea se eliberează de povară, caută alte potențiale căi de soluționare, alte ipoteze, alte informații, se face refresh pe cele existente și în acest fel ieși victorios din confruntarea cu cotidianul, stressul, din fondul problemelor, găsind apoi soluția cea mai potrivită, fiind pregătit pentru următoarele confruntări.

Prima impresie oriunde ai ajunge este cea mai puternică și în majoritatea cazurilor valabilă pentru totdeauna. Ca-n toate destinațiile exotice și aici persistă naturaletă și prietenia localnicilor, întâmpinarea oaspeților cu zambete și multe flori. După primele ore petrecute în aceste locuri încântătoare autorul declară: „La vie est belle”, precum celebrul parfum.

Locurile arată precum numele, Gradina din Eden, plantații de ananas, rodii, portocali, mango, flori paradisiace, oameni cu chipuri senine, primitori.

Polinezia este colonie franceza, se vorbește în principal limba franceza dar și tahitiana, engleza sau spaniola. Autorul nu are probleme cu limba franceză, a predat 2 ani în Maroc, așa că memoria operativă, printr-un scurt *refresh*, îl readuce în limitele normalității, „îmi revin cu limba lui Cauchy...”, matematicianul are tot timpul mintea concentrată pe domeniul său și nu pe Voltaire sau Balzac!

Cand spui Tahiti, implicit spui și Gauguin, pictorul post impresionist auto-exilat în această insulă, neîmpăcat cu viața pariziană afirmând: „toate îndoielile mele s-au spulberat. Am fost și voi rămâne un sălbatic”, este un simbol pentru polonezieni care-i respectă amintirea.

Autorul a vizitat câteva dintre insulele arhipelagului, fiecare cu specificul ei, impresionat de diversitatea florei și faunei, de viața arhaică a oamenilor de ceea ce poate oferi natura în forma ei neaoșă, neprelucrată.

Specific locurilor, producerea perlelor, Polinezia este una dintre marile furnizoare de perle negre, a întemeiat și un Muzeu al perlelor ce oferă turiștilor modul de formare, cultivare, exemplare unice în lume, valorizarea lor și ierarhizarea lor.

Bora-Bora e considerată „aproape-atol” pentru că are o suprafață înaltă și alta joasă, iar centura de corali din jurul lagunei este o treime sub apă. Așadar, „ca-n mulțimea neutrosifică, avem trei tipuri: atol, aproape atol și neatol”, pentru că lumea înconjurătoare este filtrată, evaluată și clasificată prin teoria neutrosifică, ea face parte din viața noastră.

Polinezia are istoria ei, secole la rând au luptat britanicii și francezii să dețină dominația coloniilor. În final, au reușit francezii, și și-au pus amprenta civilizației lor în aceste locuri aducătoare de profit construind aeroport, hoteluri, școli, mediu academic, comerț civilizată. Însă, o Polinezia civilizată nu mai este atractivă pentru turiștii care caută arhaismul, salbăția, acea trăire care să

te rupă, să te distragă de la cotidianul tehnologiilor avansate și să te proiecteze în liniștea și calmitatea naturii. Aflăm de la autor că în aceste locuri nu a folosit internetul, numai televiziunea.

Într-o astfel de excursie ai parte și de adrenalină, scufundări în care trec pe la picioarele tale rechini (hrăniți de localnici astfel încât să nu fie nimeni atractiv), imagini neschimabate de mână și mintea omului, fie ca sunt vulcani, atoli, plaje, păduri sau bastinași care se ocupa cu aceleași îndeletniciri dintotdeauna, îl determină pe autor să spună: „Am fost parcă în afara timpului – să mă relaxez și să uit de tot și de toate...”.

Volumul scris de Florentin Smarandache se poate încadra într-o specie literară, dar și ca îndrumar pentru cei care doresc să călătorească în aceste locuri, fiecare deplasare fiind documentată din punct de vedere istoric, geografic, biosfera, sociologic, cost și, în egală măsură cu fotografiile relevante. Lectura este deosebit de agreabilă și captivantă.

Fața de provocările cotidiene, lumea de aici este un „colț de rai”, dar ca să ajungi aici treci prin multe provocări, încercări ce nu de fiecare dată au și rezolvarea previzionată:

„Problemele vieții sunt mai grele decât problemele matematicii. Viața urmează și nu urmează niște reguli...”, pentru a reuși în viață, pentru a fi un învingător trebuie să fii în forma: „Pentru a-ți menține corpul tânăr, trebuie să-ți menții mintea tânără (exersându-o, învățând mereu ceva nou, făcând ceva diferit, vizitând locuri nemaivăzute”, deoarece fiecare sfârșit de etapă se înlanțuie cu un început de etapă și tot așa, alte și alte provocari

Postat în *Revista de recenzii*, 1 februarie 2016

ISSN 2285 – 729X ISSN–L 2248 – 729X Anul V, 2016.

<http://revistaderecenzii.ro/florentin-smarandache-am-ajuns-in-rai-sau-in-cautarea-timpului-viitor-recenzie-de-mirela-teodorescu/>

Andrușa R. Vătuu

O raită prin Rai

În vara anului 2015, profesorul universitar dr. Florentin Smarandache ne-a surprins cu o nouă carte.* Autor, co-autor, editor, co-editor a peste 140 de cărți și peste 175 lucrări științifice, matematician renumit, a părăsit pentru o perioadă lumea numerelor, a paradoxului și a neutrosofiei, pentru a pătrunde într-o lume mirifică, un arhipelag pierdut undeva în Pacific, unde natura explodează prin imagini ieșite din comun, unde ritmul de viață parcă este altul decât cel cotidian iar oamenii își dezvăluie toată prietenia și dragostea de care sunt în stare.

Titlul „Am ajuns în Rai!” este mai mult decât sugestiv, iar autorul știe, cu o precizie matematică, să ne prezinte printr-o suită de fotografii și un text adecvat, imagini de neuitat. Omul de știință din el l-a împins spre cercetarea și analizarea tuturor aspectelor întâlnite, pornind de la fauna și flora bogată din zonă, la datele istorice, geografice, sociale și culturale, neuitând tradiția

* Florentin Smarandache: AM AJUNS ÎN RAI! *Fotojurnal instantaneu din Polinezia Franceză*. Ferestre: Oradea, România, 2015, 100 p..

locală, arta culinară și chiar un studiu lingvistic, reușind să ne prezinte o lucrare complexă, bine documentată și explicată, care impresionează profund mentalul cititorului.

Relatarea începe cu data de 03.07.2015, când Florentin Smarandache ne descrie cum și-a ales ținta excursiei. „Când am câte-un necaz mare în viața mea, ies într-o excursie exotică, mare, să-l contrabalansez... Acum Tahiti ! Visez să scriu un super-jurnal și să public o super-carte.”

Cartea derulează aventura din Tahiti printr-un text secvențial ce înregistrează informații aparent simple, prin limbajul nesofisticat al autorului, dar exacte și documentate până la detaliu, informații care trădează înclinația lui Florentin Smarandache spre lucrurile ordonate printr-o precizie matematică. Găsim un text ușor de citit, care te instigă la căutare continuă cu o curiozitate investigatoare neobosită, ce transformă cititorul într-un partener de călătorie al autorului, la fel de curios în a afla date despre Polinezia Franceză. Textul este completat cu imagini fotografice deosebite care largesc orizontul cunoașterii și te determină pe tine, cititor, să vizualizezi această lume mirifică, printr-o imagine complexă. Textul sugestiv, completat de imagini la fel de

sugestive se contopesc mental într-o imagine virtuală cuprinzătoare. Nu pot să nu compar tehnica de creație a autorului în această formă, cu tehnica rulării imaginilor cinematografice de pe banda de celuloid. Așa cum banda de celuloid conține o înșiruire de imagini statice care privite separat nu spun mare lucru, dar atunci când banda aceasta de celuloid se deplasează cu o viteză de 16 cadre pe secundă, ne aruncă prin lentilele obiectivului o lume în continuă mișcare, păcălind ochiul uman care nu mai reușește să vadă secvențele, el vizualizând doar efervescența mișcării. Așa și cartea lui Florentin Smarandache, deși este prezentată printr-un text secvențial completat cu un colaj de imagini fotografice statice, induce în memoria noastră imagini virtuale mișcătoare. Nu știu dacă autorul s-a gândit să realizeze aceste secvențe într-o cadență care să ne inducă aceste imagini complexe sau curiozitatea noastră se armonizează cu cadența lucrării. Indiferent că vorbim de tehnica autorului sau de capacitatea combinatorie a mentalului uman, cert este că rezultatul este fantastic.

Am primit cartea *on line*, descoperind-o pe e-mail, undeva în jurul orei 24:00. M-a captat așa de tare că am uitat de somn, deși a doua zi aveam un program aglomerat și nu am părăsit calculatorul până nu am citit

și ultima pagină. Am felicitat autorul, împărtășindu-i câteva dintre primele impresii.

Cu cât pătrundeam mai profund în conținutul lucrării, mintea mea compunea secvențele expuse într-o imagine complexă, care îmi păcălea neuronii dându-mi chiar unele senzații olfactive sau auditive.

Nu m-ar mira ca într-un viitor apropiat, matematicianul Florentin Smarandache să ne prezinte și o formulă matematică ce va închea în ea eventuale legi de compoziție literară, care manifestându-se într-o structură anume să genereze trăiri psihologice virtuale.

Să ne întoarcem la conținutul lucrării care demonstrează abilitatea autorului de a surprinde sub formă de flash-uri cele mai semnificative informații.

După ce ne explică cum s-a „antrenat” în Parcul Memorial Saucedo din Gallup, bronzându-se câte o jumătate de oră pe zi și aplicând terapia chineză prin umblatul desculț prin pietriș, a pornit brusc spre călătoria mult visată.

Spune: „Fericirea este în tine. Nu contează unde mergi sau nu mergi, câți dușmani sau prieteni ai, dacă ești bogat sau sărac, în ce poziție socială te afli sau nu te afli... Fericirea este în tine. Caut-o și-ai s-o găsești.”

Părăsim deșertul new-mexican din Gallup și însoțim autorul spre Albuquerque, de unde îl așteaptă o cursă aeriană în cadrul căreia va schimba trei avioane.

În sfârșit, la 31.07.2015 la orele 5:30, a aterizat cu Air France pe Aeroportul Fa'a'a din Pape'ete. La scara avionului călătorii erau așteptați de femei cu flori în păr și costume tradiționale, rochii albastre cu înflorituri albe, plus cântăreți care interpretau melodii la instrumentele locale : *kamaka* - un fel de cobză, *toere* și chitară.

Ajunsesese în „Rai”, așa cum s-a gândit să-și intituleze cartea.

În capitolul al doilea, autorul ne călăuzește pe insula Moorea din arhipelagul polinezian. Moorea este supranumită și Grădina din Eden. Date istorice, geografice și sociale completează imaginea înregistrată la primul contact vizual. Suntem plimbați printre importante obiective sociale și culturale dar și prin piețe și restaurante, unde aflăm date despre diferite fructe și modul de preparare al sucurilor exotice, precum și prețul lor sau al berei locale (*Hinano*). În Moorea și Mel Gibson a turnat un film.

În sfârșit, ajungem în Tahiti „Insula lui Gauguin”. Aflăm despre Conte de Bougainville, comandantul fregatei La Boudeuse, care a efectuat prima expediție franceză în

jurul lumii, în 1768. După o mulțime de date istorice și geografice, aflăm că în La Pape'ete, capitala Tahiti-ului există o stradă Paul Gauguin, în amintirea celebrului pictor și sculptor care supărat, dezamăgit de viața tumultoasă pariziană, s-a retras în afara lumii zbuciumate pe-o insulă ... și a creat genial - cucerindu-și faima mondială. Avea să trăiască restul vieții ca un pictor controversat. Tablourile sale cu femei tahitiene erau considerate urâte, mult mai târziu au fost recunoscute mondial. A murit la 8 mai 1903. Un muzeu și un liceu îi poartă numele.

Florentin Smarandache ne plimbă prin Muzeul perlelor. Aflăm de cea mai mare perlă neagră din Tahiti creată de scoica *Pinctada margaritifera*, care trăiește 15-30 de ani și cântărește până la 5 kg. Nu lipsesc datele și despre alte viețuitoare marine.

Ajungem în arhipelagul Tuamotu, supranumit „Poarta Paradisului”. „Este cel mai mare arhipelag polinezian, cu lagune întinse și numeroși atoli, cu insule coraliere, ape cristaline și vestitele perle negre, unice în lume. Atolii, inele de pământ, înăuntru apă, iar afară tot apă, îmi păreau niște jocuri ale naturii.”

O serie de date biologice ale faunei oceanice alături de informații despre activitatea vulcanică , ne sporesc

atenția în continuare. Datele sociale și istorice ale zonei, completează imaginea de ansamblu. Florentin Smarandache scrie; „Polinezia e Franța, dar...diferită !”

Autorul îl descoperă și pe Henri Matisse, celebrul pictor francez, care a pictat în 1930 mai multe tablouri , în timpul debarcării sala la Pape’ete. În librăria din Place de la Catedrala Notre Dame, autorul a găsit numeroase cărți ale unor autori francezi cunoscuți, care trecuseră pe aici. A vizitat Farul de la Pointe Venus, Grădinile de Apă Vaipahi, plantațiile de bumbac, Templul Chinez, insulița Motu Mute, plaja Aorai Tihihai cu nisip negru.

Intrând în viața culturală, a fost prezentat și la televiziune pe canalul Polinesie 1 la telegazeta de seară.

Și, ca orice român, Florentin Smarandache nu putea să nu observe circulând pe străzi mașini construite în România. „Ia uitate, domnule, mașini Dacia Duster se vând și-n Tahiti și peste tot în lume! Renault a cumpărat uzinele Dacia. Unele au logo Renault, altele au logo Dacia. Cică se vând bine în Franța, în Tahiti...”

Iar ca orice literat, autorul nu a scăpat ocazia de a studia și *Guide de conversation tahitien/de poche*, stârnindu-i curiozitatea și lexicul (cuvintele cu mai multe vocale decât consoane). A reținut o serie de curiozități lingvistice și unele sociale. Notează ca memorabile următoarele:

- Nu se practică ciubucul.
- Dacă ți se oferă daruri să nu refuzi.
- Este indicat să faci daruri la rândul tău.
- Nu este politicos să interoghezi pe cineva despre originea sa.
- Tonul (vocii) face muzica.
- Înainte de a acționa, observă și cugetă.

Ultimul capitol se referă la organizarea statală, monedă, personalități politice și administrative contemporane, culte religioase și unele cugetări de sfârșit de călătorie. Exuberanța simțită la începutul cărții este estom-pată în final, de regretul despărțirii de acest „Rai”. Florentin Smarandache încheie așa: ”Îndrăgostiții, romanticii sunt seduși de atmosfera acestor locuri care-ți taie respirația de plăcere. Fericiți cu duhul cei care trăiesc aici !” Sub ultima poză, ca o sinteză a celor ilustrate, autorul notează: „Insulele acestea tropicale, pline de plante exotice și flori cu mii de culori și mirosuri îmbătătoare sunt, parcă, raiul pe pământ !”

Autorul a realizat un frumos fotoreportaj instantaneu din Polinezia Franceză, care îți încântă nu numai ochiul dar și celelalte simțuri, care îți ține trează atenția pe tot cuprinsul lucrării, dar care te îndeamnă și la o anumită reflecție.

Eva Halus

O călătorie în Antarctica

Matematician, om de știință, scriitor – așa se recomandă dr. Florentin Smarandache, autorul cărții “La capătul Pământului: Expediție în Antarctica”. Pasionat de călătorii, el a vizitat 49 de țări până acum, iar în perioada 19-28 decembrie 2015 a participat la o expediția în Antarctica, la bordul vasului olandez Plancius. Jurnalul pe care l-a ținut în timpul acestei călătorii s-a materializat în cartea menționată mai sus, publicată în România, la editura Adsumus în luna ianuarie a acestui an.

Cuprinzând informații pertinente despre traseu (Albuquerque-Atlanta-Buenos Aires-Ushuaia-Antarctica și apoi în insulele și strâmtorile vizitate în Antarctica), despre istoria, geografia, clima și fauna acestui continent, „La capătul Pământului: Expediție în Antarctica” este scrisă cu umor, cu un acut simț de observație și conține numeroase fotografii interesante.

Cei care visează la o expediție pe acest continent vor găsi sfaturi practice și explicații despre echipamentul cu care trebuie să fii dotat, căci, așa cum spune o maximă polară „nu există vreme proastă, ci îmbrăcăminte

proastă". Autorul descrie cu lux de amănunte restricțiile impuse turiștilor, cât și regulile protecției ecosistemului antarctic, rezumat prin aforismele polare (culese de el): „Să nu iei decât amintiri” și „să nu lași decât urmele pașilor tăi”.

Cartea este, așadar, bine documentată, însă nu este deloc greoaie, ci plină de surprize și noutăți.

Notă apărută în revista *Accent*, Montreal, Canada,
Nr. 168, 14 martie 2016, p. 67.

Andrușa R. Vătuu

Să schimbăm lumea numai cu puterea gândului!

Florentin Smarandache a revenit cu un nou foto-videojurnal instantaneu, „Viitorul a început în trecut”,* continuând cu o serie de *flash*-uri narrative, după cum ne-a obișnuit deja, surprinzând în mod magistral esența experiențelor trăite pe alte meleaguri.

Setea de cunoaștere, puterea de pătrundere, capacitatea de sinteză și îndemânarea exprimării, fac din profesorul universitar Florentin Smarandache, un autor interesant, care reușește să-ți capteze atenția încă din primele pagini, iar pe măsura lecturării când începi să descoperi locuri, oameni și lucruri, surprinși și surprinse în dinamica lor reală, te acaparează cu totul.

Prezenta lucrare ne surprinde încă din conținutul titlului, unde împătimitul creator al paradoxismului ne așează ca pe talerele unui cântar cele două noțiuni opuse: viitor și trecut, iar matematicianul din domnia sa a

* Florentin Smarandache: VIITORUL A ÎNCEPUT ÎN TRECUT. *Fotovideojurnal instantaneu*. Mingir: Suceava, 2016, 134 p.

considerat oportună introducerea și a unui sens, ca direcție vectorială care își are originea în trecut.

Cuprinsul lucrării este structurat pe două evenimente științifice mondiale și anume: Conferința Internațională de Fuziune din perioada 5-8 iulie 2016, găzduită la Heidelberg în Germania și Congresul Mondial de Inteligență Computațională (IEEE) din perioada 24-29 iulie 2016 de la Vancouver, Canada.

Având în vedere faptul că imediat după călătoria din Canada, au urmat 10 zile încărcate în România, într-un program de colaborare cu Academia Română, consider că apariția acestei cărți la sfârșitul lui august 2016, constituie un tur de forță, o performanță greu de atins pentru orice om al scrisului. Această infernală competiție cu propriile recorduri, îl menține pe Florentin Smarandache printre cei mai prolifici scriitori ai lumii. Această atitudine a sa se pliază foarte bine pe conținutul prefaței acestei cărți, “Să schimbăm lumea numai cu puterea gândului...” Ne spune autorul: „Este greu de ținut pasul cu explozia științifică. Te simți mic, depășit de o realitate (...fantastică!), neputincios, gata să abandonezi. Trebuie făcute eforturi disperate pentru a te informa și, apoi, a mări sau a contribui, măcar câte puțin, la minunile lumii.”

Cele șase lucrări prezentate de Florentin Smarandache la cele două conferințe reprezentând aplicații ale Teoriei Dezert-Smarandache și, respectiv, aplicații ale mulțimii și logicii neutrosofice, pregătesc într-un fel, unele direcții de dezvoltare a inteligenței artificiale a viitorului. Autorul ne explică dezvoltarea „Internetului Lucrurilor, ca o generalizare a Internetului de Computere, adică nu doar ordinatoarele conectate între ele, ci și alte obiecte: vehiculele care transmit semnale electr (on)ice unele către altele și orice obiecte (frigidere comunicând între ele, camere video, telefoane etc.). Autorul extinde butada „Viitorul începe azi” cu „Viitorul a început în trecut”. Și ca orice paradoxist, jucându-mă cu vorbele, completez: viitorul zilei de ieri va deveni trecutul zilei de mâine!...

Aventura spre Europa a început la 01.07.2016, când autorul ajunge la Albuquerque pentru a se îmbarca, pe Aeroportul Internațional Hartsfield-Jakson din Atlanta, spre Frankfurt.

Ajuns în Germania, își dă repede seama că nu cunoaște prea multe expresii în germană, dar asemănarea unora cu cele din limba engleză îi sunt de un real folos.

Dornic de cunoaștere, se pierde prin mulțimea pestriță ce străbate străzile germane. Înregistrează cu lux

de amănunte date istorice, geografice, etnografice, economice, religioase și sociale. Deplasarea cu trenul de la Frankfurt la Heidelberg, a constituit un prilej de documentare despre emigrarea contemporană și familia modernă.

Ajuns la Heidelberg, care arată ca o stațiune de munte, i-a atras atenția Universitatea de aici, fondată în 1386 de către prințul Alegător Rupprecht I. În 1703, ea a fost reorganizată de către Marele Duce Karl Friedrich din Baden. Castelul din localitate este un obiectiv impresionant. Autorul menționează că: „O statuie cu bustul marelui poet german Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832), care a vizitat grădinile castelului între 1814-1815 și a scris aici unele dintre cele mai frumoase poezii”.

Florentin Smarandache ne conduce și pe urmele lui Hegel, la propriu, dar și la figurat. „Din dialectica lui (bazată pe dinamica contradicțiilor și invers), am generat o neutrosophie, bazată pe A, anti-A și neut A. Numeroase fotografii însoțesc textul, care ne prezintă aspecte din toate sferile societății germane din Heidelberg. Aflăm date despre Conferința Internațională de Fuziune ce a avut loc în Congresshaus din centrul Heidelberg-ului.

Român naturalizat în Statele Unite, Florentin Smarandache, în calitatea sa de străin sosit în Germania,

a făcut următoarea remarcă : „În Germania trăiești pentru a munci. În alte țări muncești pentru a trăi”.

Sucesiunea de relatări de pe stradă sau din muzee, se îmbină armonios cu relatările despre preocupările oamenilor de știință prezenți la conferință. Lucrarea prezentată „Un Sistem bazat pe Teoria DSmT pentru verificarea semnăturii olografice, indiferent de scriitor”, împreună cu alți patru cercetători cunoscuți, este descrisă pe înțelesul tuturor.

În data de 09.07.2016 și-a luat rămas bun de la Germania, constatând că i s-a terminat și carnețelul-jurnal. După trei escale: Frankfurt – Detroit – Atlanta – Albuquerque, a ajuns din nou în State pentru a se pregăti pentru conferința din Canada, unde va merge peste două săptămâni.

Florentin Smarandache nu scapă nici un moment fără să scrie, să observe și să-și consemneze experiențele. „Dacă nu scriu jurnalul când călătoresc, simt c-am pierdut timpul degeaba!” Recunoaște că încearcă să învețe de la toți pe unde a fost ... „de la japonezi - munca multă, de la nemți - disciplina, de la francezi - partea artistică, de la italieni - să glumesc...”

În data de 22.07.2016, a început noua călătorie spre Canada, iar la 24 iulie, era prezent la IEEE World

Congress on Computational Intelligence, Vancouver, Canada, care s-a ținut în Centrul Convențional, având trei părți : Rețele Neurale, Calcul Evoluționar și Sisteme Fuzzy (care au incluse și șase articole neutrosofice)”. Aici a avut ocazia să se întâlnească cu foarte mulți profesori universitari de la facultăți celebre, cu cercetători cunoscuți printre care amintește și de profesorul român Mihail Popescu, de la Universitatea Missouri, Columbia, S.U.A. și profesoara Valentina Balaș de la Universitatea Aurel Vlaicu din Arad.

Florentin Smarandache, după ce ne informează despre preocupările științelor moderne și viitorul tehnologiei mondiale (algoritmi evoluționari, algoritmi genetici, procesarea datelor mari, sisteme autonome, inginerie inversă, etc.) ne scoate pe stradă și ne vorbește despre istoria, geografia, flora și fauna Canadei, cu exemplificări multiple și fotografii sugestive.

Citind cartea, am descoperit în autor nu numai omul de știință avid de cunoaștere și dornic să contribuie la dezvoltarea societății, dar și omul interesat în a pătrunde tainele mediului înconjurător. Experiența la catedră se simte din dorința de a împărtăși celor din jur experiențele trăite, prin relatări simple, ușor de înțeles, fără a se pierde în megademonstrații supraspecializate.

Așa că, recomand cartea profesorului Florentin Smarandache, care poate fi citită de către oricare cititor interesat și dornic să cunoască nu numai lumea în care trăim, dar și o parte din aspirațiile oamenilor de știință, care așa cum încheie și cartea, sunt interesați să schimbe lumea numai cu puterea gândului!

Cronică apărută în revista *Cultura vâlceană*, Anul IX, Nr. 126,
septembrie 2016.

Florentin Smarandache:

Fișă de dicționar

*profesor de matematică, om de știință,
scriitor*

University of New Mexico, 705 Gurley
Ave., Gallup, New Mexico 87301, USA

E-mail: smarand@unm.edu

Sait personal:

<http://fs.gallup.unm.edu/FlorentinSmarandache.htm>

A absolvit Facultatea de Matematică a Universității din Craiova în 1979 (ca șef de promoție), obținând doctoratul în Matematică la Universitatea de Stat a Moldovei din Chișinău, în 1997, și continuând cu diverse programe de studii la universități americane, ca University of Texas at Austin, University of Phoenix ș.a., iar apoi cu studii postdoctorale la Universitatea de Științe din Okayama (Japonia), la Universitatea de Tehnologie din Guangdong (Guangzhou, China), la ENSIETA (Ecole Nationale Supérieure de Techniques Avancées, Brest, Franța), Air Force Research Laboratory (State University of New York, Institute of Technology, Rome, NY, SUA).

În Statele Unite, a lucrat ca inginer de software la Honeywell (1990-1995), profesor-adjunct la Pima Community College (1995-1997), iar apoi la University of New Mexico, Gallup Campus, în cadrul catedrei de Matematică și Științe (profesor-asistent din 1997, profesor-asociat din 2003, iar din 2008

profesor plin). Între 2007-2009 a fost Șeful Departamentului de Matematică și Științe al acestei instituții de învățământ superior.

În matematică, a introdus o serie de termeni și concepte noi, precum *gradul de negare a unei axiome sau teoreme* (v. *geometria Smarandache*, care poate fi parțial Euclidiană și parțial non-Euclidiană, 1969, <http://fs.gallup.unm.edu/Geometries.htm>), *multi-structura* (v. *n-structurile Smarandache*, în cazul în care o structură slabă conține o insulă dintr-o structură puternică, <http://fs.gallup.unm.edu/Algebra.htm>) și *multi-spațiul* (o combinație de spații eterogene, <http://fs.gallup.unm.edu/Multispace.htm>). A creat și a studiat mai multe secvențe și funcții în teoria numerelor, care-i poartă numele.

A pus în circulație termenul "neutrosofie" ((din fr. *neutre* < lat. *neuter*, neutral, and gr. *sophia*, abilitate / înțelepciune) însemnând cunoașterea / gândirea neutră) și derivatele sale: *neutrosofic*, *neutrosoficare*, *neutrosoficator*, *deneutrosoficare*, *deneutrosoficator* etc.

A generalizat (1995) logicile fuzzy, intuitivă, paraconsistentă, polivalentă, dialectistă la "logica neutrosofică" și, în mod similar, a generalizat mulțimea fuzzy la "mulțimea neutrosofică" (și derivatele sale: "mulțimea paraconsistentă", "mulțimea intuiționistică", "mulțimea dialectistă", "mulțimea paradoxistă", "mulțimea tautologică", v. <http://fs.gallup.unm.edu/ebook-Neutrosophics4.pdf>).

În 2003, împreună cu W. B. Vasantha Kandasamy, a introdus *structurile algebrice neutrosofice*, bazate pe *mulțimi de numere neutrosofice* (i.e. numere de forma $a + bI$, unde a, b sunt numere reale sau complexe, iar $I =$ Indeterminare, cu $I^n = I$ pentru n număr întreg pozitiv nenul, $0I = I$, $I/I =$ nedefinit, and $nI + mI = (n + m)I$).

În 2006 a introdus gradul de dependenta/independenta dintre componentele neutrosofice T, I, F.

In 2007 a extins multimea neutrosofica la supramultime neutrosofica [neutrosophic overset] (avand componente neutrosofice cu grad de apartenenta > 1), si la inframultime neutrosofica (avand componente neutrosofice cu grad de apartenenta < 0) [neutrosophic underset], si la autmultimea neutrosofica (avand componente neutrosofice in afara intervalului $[0, 1]$, adica unele > 1 si altele < 0) [neutrosophic offset];

<http://gallup.unm.edu/NeutrosophicOversetUndersetOffset.pdf>.

Și în mod similar extinderi la Supra/Infra/Aut - Logici, Masuri, Probabilitati, Statistici etc.

De asemenea a introdus Multimea Tripolara/Multipolara Neutrosofica, și Grafurile Tripolare/Multipolare Neutrosofice.

Apoi, a generalizat *logica / mulțimea / probabilitatea neutrosofica* la *logica / mulțimea / probabilitatea neutrosofica rafinata* (2013), în cadrul căreia T poate fi împărțit în subcomponentele T_1, T_2, \dots, T_p , I în I_1, I_2, \dots, I_r , și F în F_1, F_2, \dots, F_s , unde $p + r + s = n \geq 4$. Mai mult decât atât, T , I și/sau F (sau oricare dintre subcomponentele T_j, I_k , și/sau F_l) pot să fie mulțimi infinite numărabile sau nenumărabile.

În 2015, a rafinat indeterminarea (nedeterminarea) " T " din cadrul *structurilor algebrice neutrosofice* în diverse tipuri de indeterminare (funcție de problema de rezolvat), cum ar fi I_1, I_2, \dots, I_p cu $p \geq 1$, și a obținut *numere neutrosofice rafinate* de forma $N_p = a + b_1 I_1 + b_2 I_2 + \dots + b_p I_p$, unde a, b_1, b_2, \dots, b_p sunt numere reale sau complexe; a se consideră *partea determinată* a lui N_p , în timp ce pentru fiecare k în $\{1, 2, \dots, p\}$ I_k se consideră *partea k-indeterminată* a lui N_p .

A urmat extinderea *structurilor algebrice neutrosofice* la *structurile algebrice rafinat-neutrosofice* (sau *structuri I-algebrice rafinat-neutrosofice*) (2015), care sunt structuri algebrice bazate pe *mulțimi de numere rafinat-neutrosofice* de tipul $a + b_1 I_1 + b_2 I_2 + \dots + b_p I_p$.

A introdus apoi *structurile neutrosofice* (T, I, F) (2015). În orice domeniu de cunoaștere, fiecare structură este compusă din două părți: un spațiu și un set de axiome (sau legi) care acționează în acest spațiu (reglementându-l). Dacă spațiul, sau cel puțin una dintre axiomele (legile) sale, are vreo indeterminare, structura este o *structură neutrosofică* (T, I, F).

Aceste structuri au fost ulterior extinse la *structuri I-algebrice neutrosofice* (2015), i.e. structuri algebrice bazate pe *numere neutrosofice* de forma $a + bI$, dar având, de asemenea, indeterminări în legătură cu spațiul-structură (elemente care

aparțin doar parțial la spațiu sau elemente despre care nu știm dacă aparțin spațiului sau nu) sau indeterminări în legătură cu cel puțin o axiomă (sau lege) acționând asupra spațiului-structură. Din extinderea acestor structuri, au rezultat *structurile rafinate I-algebraic rafinate (T, I, F)-neutrosophic*.

De asemenea, a propus o extindere a probabilității clasice și probabilității imprecise la *probabilitate neutrosofică* (1995), pe care a definit-o ca un vector tridimensional ale cărui componente sunt submulțimi reale ale intervalului non-standard]-0, 1+[. A urmat introducerea conceptelor de *măsură neutrosofică* și *integrală neutrosofică* (<http://fs.gallup.unm.edu/NeutrosophicMeasureIntegralProbability.pdf>), și extinderea statisticii clasice la *statistica neutrosofică* (<http://fs.gallup.unm.edu/NeutrosophicStatistics.pdf>).

Din 2002, împreună cu Dr. Jean Dezert de la Oficiul Național de Cercetări Aeronautice din Paris, a lucrat în fuziunea informațiilor și a generalizat Teoria Dempster-Shafer la o noua teorie a plauzibilului și a fuziunii paradoxiste (*DSmT*, adică *Teoria Dezert-Smarandache*, <http://fs.gallup.unm.edu/DSmT.htm>). În 2004, a conceput un algoritm pentru Unificarea Teoriilor și Regulilor de Fuziune (UFT), folosit în bioinformatică, robotică și industria militară.

În fizică, a definit o serie de paradoxuri (*incetățenite paradoxurile cuantice Smarandache*) și a susținut posibilitatea existenței unei a treia forme de materie, denumită *nematerie* (2004), care este o combinație a materiei cu antimateria (la congresele științifice organizate de American Physical Society, Caltech 2010, și la Institutul de Fizică Atomică, Măgurele, 2011).

În biology a introdus în 2017 Teoria Evoluției Neutrosofice: Grade de Evoluție, Indeterminare, și Involuție.

Recuperându-și un manuscris din 1972, de pe vremea când studia la Râmnicu Vâlcea, a publicat *ipoteza Smarandache*, afirmând că nu există limită de viteză în univers

(<http://scienceworld.wolfram.com/physics/SmarandacheHypothesis.html>). Ipoteza a fost parțial validată la 22 septembrie 2011, când cercetătorii de la CERN au constatat experimental că particulele muon neutrino călătoresc cu o viteză mai mare decât viteza luminii. În baza acestei ipoteze, a propus Teoria Absolută a Relativității, prin care contrariază cu idei ca *dilatarea necondiționată a timpului*, *contractia spațiului*, *simultaneitățile relativiste* și *paradoxurile relativiste*. A extins cercetările către o Teorie Parametrizată a Relativității (<http://fs.gallup.unm.edu/ParameterizedSTR.pdf>) și a generalizat Factorul de Contractie Lorentz la Factorul de Contractie Oblică pentru lungimi deplasate sub un unghi oblic față de direcția de mișcare, apoi a avansat Ecuațiile de Distorsionare a Unghiurilor (<http://fs.gallup.unm.edu/NewRelativisticParadoxes.pdf>).

Smarandache consideră că viteza luminii în vid este variabilă, în funcție de sistemul de mișcare de referință; că spațiul și timpul sunt entități separate; că deplasarea spre roșu (*redshift*) și deplasarea spre albastru (*blueshift*) nu se datorează în întregime efectului Doppler, ci, de asemenea, Gradientului de Mediu și Indicelui de Refracție (care sunt determinate de compoziția mediului, adică de elementele sale fizice: câmpuri, densitate, eterogenitate, proprietăți etc.); că spațiul nu este curbat și că lumina se curbează în apropierea corpurilor cosmice masive nu numai din cauza gravitației, cum susține Teoria Generală a Relativității (proiecție gravitațională), ci și din cauza proiecției mediului.

Pentru a face distincția între ceas și timp, Smarandache a sugerat un *prim experiment* cu diferite tipuri de ceas pentru ceasurile GPS, pentru a dovedi că rezultatele factorilor de dilatare și de contractie sunt diferite de cele obținute cu ceasul atomic cu cesiu; și un *al doilea experiment*, cu diferite compoziții de mediu, pentru a demonstra că ar rezulta diferite grade de

deplasare spre roșu / spre albastru și grade diferite de proiecție a mediului.

A introdus *fizica superluminală* și *fizica instantanee* (domenii care studiază legile fizice la vitezi superluminale și respectiv instantanee), iar apoi *fizica neutrosofică* ramură ce descrie obiecte sau stări care sunt caracterizate în mod individual fie prin proprietăți opuse, fie prin nicio proprietate, și nici prin opusul unei proprietăți (astfel de obiecte sau stări sunt denumite *entități neutrosofice*).

În filozofie și logică, ca generalizare a dialecticii hegeliene, a introdus termenul de *neutrosofie*, care a devenit fundamentul unor cercetări de matematică și economie, ca *logică neutrosofică*, *mulțimi neutrosofice*, *probabilitate neutrosofică*, *statistică neutrosofică* ș.a.m.d.

Neutrosofia este o nouă ramură a filozofiei care studiază originea, natura și domeniul de aplicare al neutralităților, ca și interacțiunea acestora cu diferite spectre ideatice. Această teorie ia în considerare fiecare noțiune sau idee <A> împreună cu opusul sau negația aferentă, <Anti-A>, și cu spectrul "neutralităților" sale, <Neut-A> (adică noțiuni sau idei situate între cele două extreme, care nu sunt nici <A>, nici <Anti-A>). Împreună, ideile <Neut-A> și <Anti-A> formează <Non-A>. Conform acestei teorii, fiecare idee <A> tinde să fie neutralizată și ponderată de <Anti-A> și <Non-A> - ca o stare de echilibru. În consecință, a generalizat triada *teză-antiteză-sinteză* la tertrada *teză-antiteză-neutroteză-neutrosinteză* (<http://fs.gallup.unm.edu/neutrosophy.htm>).

A extins Legea Lupasco-Nicolescu a Mijlocului Inclus (<A>, <nonA> și o a treia valoare <T>, care rezolvă contradicția lor la un alt nivel de realitate) la Legea Mijlocului Multiplu Inclus (<A>, <antiA> și <neutA>, unde <neutA> este divizat într-o multitudine de neutralități între <A> și <antiA>, cum ar fi <neut₁A>, <neut₂A> etc). Valoarea <neutA> (neutralitatea sau

indeterminarea legate de <A>) cuprinde, de fapt, valoarea mijlocului inclus. De asemenea, a extins Principiul Opoziției Dinamice (opoziție între <A> și <antiA>) la Principiul Opoziției Dinamice Neutrosofice, opoziții între <A>, <antiA> și <neutA> (<http://fs.gallup.unm.edu/LawIncludedMultiple-Middle.pdf>).

Florentin Smarandache a produs contribuții și în psihologie și sociologie (<http://fs.gallup.unm.edu/psychology.htm>, <http://fs.gallup.unm.edu/sociology.htm>).

A fost invitat să conferențeze la University of Berkeley (2003), NASA Langley Research Center (2004), NATO Advance Study Institute în Bulgaria (2005), Universitatea Jadavpur din India (2004), Institutul de Biofizică Teoretică și Experimentală din Rusia (2005), Bloomsburg University (1995), Universitatea Sekolah Tinggi Informatika & Komputer și Universitatea Kristen Satya Wacana Salatiga, ambele din Indonesia (2006), Universitatea Minufiya (Shebin Elkom, Egipt, 2007), Air Force Institute of Technology Wright-Patterson AFB in Dayton (2009), Universitatea din Craiova - Facultatea de Mecanică (2009), Air Force Research Lab & Griffiss Institute (2009), COGIS 2009 (Paris, Franța), ENSIETA (Brest, Franța, 2010), Academia Română - Institutul de Mecanica Solidelor (2011), Universitatea de Tehnologie Guangdong din China (2012), Universitatea de Științe din Okayama, Japonia (2013), Universitatea din Osaka, Japonia (2014), Universidad Nacional de Quilmes din Argentina (2014), Universidad Complutense de Madrid (2014), Universitatea Transilvania din Brașov (2015); Universitatea Nationala din Vietnam (Hanoi), Universitatea Tehnica Le Quy Don si Universitatea Hanoi, precum si Universitatea de Tehnologie (HUTECH) din Orasul Ho Chi Minh si Universitatea Nguyen Tat Thanh (Orasul Ho Chi Minh) – 2016, IEEE World Congress on Computational Intelligence (Vancouver, Canada, 2016) etc.

Și-a prezentat cercetările în fuziunea informației la numeroase conferințe internaționale de profil (Australia - 2003, Suedia - 2004, SUA: Philadelphia - 2005, Seattle - 2009, Chicago - 2011, Washington DC - 2015, Spania: Barcelona - 2005, Salamanca - 2014, Italia - 2006, Belgia - 2007, Canada - 2007, Germania (Koln - 2008, Heidelberg - 2016), Scoția - 2010, Singapore - 2012, Turcia - 2013).

A fost recompensat pentru activitatea sa științifică de către Academia Română cu Premiul pentru Știință Tehnică "Traian Vuia", în 2011. Este *Doctor Honoris Causa* al Universității Jiaotong din Beijing (China, 2011) și al Academiei DacoRomâne din București (2011). A primit distincții ca *2012 New Mexico - Arizona Book Award* și *2011 New Mexico Book Award*, la categoria Știință și Matematică (pentru structurile algebrice, împreună cu Dr. W. B. Vasantha Kandasamy). De asemenea, i s-a conferit Medalia de Aur din partea Academiei de Științe Telesio-Galilei din Anglia, în 2010, la Universitatea din Pecs, Ungaria (pentru ipoteza Smarandache în fizică și pentru logica neutrosifică).

Extrem de prolific, Florentin Smarandache este autor, coautor, editor sau co-editor la aprox. 200 de cărți, publicate de

aproximativ patruzeci de edituri (universitare, profesionale, științifice, literare), în peste zece țări și în mai multe limbi, și 250 de articole științifice și note, contribuind la peste 100 de reviste literare și peste 50 de reviste științifice din întreaga lume.

A publicat numeroase articole în reviste internaționale, cum ar fi: *Multiple-Valued Logic - An International Journal* (acum apare sub denumirea *Multiple-Valued Logic & Soft Computing*), *International Journal of Social Economics*, *International Journal of Applied Mathematics*, *International Journal of Tomography & Statistics*, *Applied Physics Research* (Toronto), *Far East Journal of Theoretical Statistics*, *International Journal of Applied Mathematics and Statistics*, *Gaceta Matematica* (Spania), *Humanistic Mathematics Network Journal*, *Bulletin of Pure and Applied Sciences*, *Progress in Physics*, *Infinite Energy* (USA), *Information & Security: An International Journal*, *InterStat - Statistics on the Internet* (Virginia Polytechnic Institute and State University, Blacksburg, SUA), *American Mathematical Monthly*, *Mathematics Magazine*, *Journal of Advances in Information Fusion* (JAIF), *Zentralblatt fur Mathematik* (Germania), *Nieuw Archief voor Wiskunde* (Olanda), *Advances in Fuzzy Sets and Systems*, *Advances and Applications in Statistics*, *Critical Review* (Society for Mathematics of Uncertainty, Creighton University, SUA), *Bulletin of Statistics & Economics*, *International Journal of Artificial Intelligence, Fuzzy Sets and Systems*, *Journal of Computer Science and Technology*, *The Icfai University Journal of Physics* (India), *Hadronic Journal* (USA), *Intelligencer* (Gottingen, Germania) ș.a. Unele pot fi descărcate din situl Universității Cornell (<http://arXiv.org/find>) sau de pe siturile CERN.

În timpul erei Ceaușescu, a ajuns în conflict cu autoritățile. În 1986, el a făcut greva foamei pentru că nu i s-a permis să participe la Congresul Internațional al Matematicienilor de la Universitatea din Berkeley, apoi a publicat o scrisoare în Anunțurile Societății Americane de Matematică, pledând

pentru libertatea de circulație de oamenilor de știință, devenind astfel, fățiș, un disident al regimului comunist. Drept consecință, a rămas șomer timp de doi ani, asigurându-și traiul din meditații oferite studenților.

Fiindcă nu i se permitea să publice, a încercat să-și scoată manuscrisele din țară prin Școala Franceză din București sau prin turiști. Secretarul de externe al Academiei Regale Suedeze, dr. Olof G. Tandberg, l-a contactat prin telefon de la București.

Fugit din România în septembrie 1988, a așteptat aproape doi ani în lagărele de refugiați politici din Turcia, unde a prestat, pentru a supraviețui, lucrări necalificate în construcții. A ținut legătura cu Institutele culturale franceze, care i-au facilitat accesul la cărți și întâlniri cu personalități ale timpului.

Înainte de a părăsi țara, a îngropat o parte dintre manuscrisele sale, într-o cutie de metal, în via părinților săi, lângă un piersic, recuperându-le patru ani mai târziu, după Revoluția din 1989, când s-a întors pentru prima dată în țara natală. Alte manuscrise, pe care a încercat să le transmită unui traducător, în Franța, au fost confiscate de poliția secretă și nu i s-au mai returnat niciodată.

A scris sute de pagini de jurnal despre viața sa sub dictatura ceaușistă (nepublicate), iar apoi ca profesor-cooperant în Maroc ("Profesor în Africa", 1999), despre perioada petrecută în lagărul de refugiați din Turcia ("Scăpat ... / Jurnal de lagăr", vol. I: 1994, vol. II: 1998), ca și din exilul american - încă în desfășurare.

Este recunoscut pe plan internațional ca liderul *Mișcării literare paradoxiste*, care are mai mulți adepți pe tot globul, o mișcare înființată de Smarandache deja în 1980, bazată pe utilizarea excesivă a antitezelor, antinomiilor, contradicțiilor, paradoxurilor, dezvoltând o conexiune interesantă între matematică, filosofie și literatură (<http://fs.gallup.unm.edu/a/paradoxism.htm>).

În cadrul Mișcării, Smarandache a introdus subspecii literare noi, ca *distihul paradoxist*, *distihul tautologic* și *distihul dualist*, inspirat de logica matematică (<http://fs.gallup.unm.edu/literature.htm>).

Florentin Smarandache a sintetizat mișcarea paradoxistă în câteva fraze: “Paradoxismul a pornit ca un protest anti-totalitar împotriva unei societăți închise, România anilor 1980, unde întreaga cultură era manipulată de un singur grup. Numai ideile lor contau. Noi, ceilalți, nu puteam publica aproape nimic. Și-atunci, am zis: hai să facem literatură... fără a face literatură! Să scriem... fără să scriem nimic. Cum? Simplu: literatura-obiect. ‘Zborul unei păsări’, de pildă, reprezenta un “poem natural”, care nu mai era nevoie să-l scrii, fiind mai palpabil și perceptibil decât niște semne așternute pe hârtie, care, în fond, ar fi constituit un “poem artificial”: deformat, rezultat printr-o traducere de către observant a observatului, iar orice traducere falsifică într-o anumită măsură. (...) Mai târziu, m-am bazat pe contradicții. De ce? Pentru că trăiam în acea societate o viață dublă: una oficială – propagată de sistemul politic, și alta reală. În mass-media ni se spunea că ‘viața noastră era minunată’, dar în realitate ‘viața noastră era mizerabilă’. Paradoxul în floare! Și atunci, am luat creația în deriziune, în sens invers, sincretic. Astfel s-a născut paradoxismul. Bancurile populare, la mare vogă în ‘Epoca’ Ceaușescu, ca o respirație intelectuală, au fost surse de inspirație superbe. (...) “Non”-ul și “Anti”-ul din manifestele-mi paradoxiste au avut un caracter creativ, nicidecum nihilist.”

Paradoxismul, urmând linia Dadaismului, Lettrismului, teatrului absurd, este un fel de scriere cu capul în jos, metaforizează fondatorul curentului. Mișcarea s-a exprimat viguros, în mai multe limbi, în cadrul *Antologiilor Internaționale Paradoxiste*, apărute în 13 ediții până în prezent. Aproape 500 de scriitori din întreaga lume s-au exprimat în aceste antologii.

Tot în zona experimentală se așază și piesele de teatru scrise de Florentin Smarandache, ca "Patria animalelor", o dramă fără dialoguri, "O lume întoarsă pe dos", unde scenele se permută, dând naștere la mii și mii de scenarii distincte (<http://fs.gallup.unm.edu/a/theatre.htm>). "Metaistorie" (1993) este o trilogie teatrală contra totalitarismului. A fost premiat la Festivalul Internațional de teatru de Casablanca (1995). Autorul și-a tradus/rescris piesele în limba engleză, ca "o trilogie paradoxistă: dramă politică de avangardă" (2004).

Primul său roman poartă numele "NonRoman" (1993) și este o satiră a oricărui fel de dictatură. "Scrieri defecte" (1997) este o colecție de proze scurte paradoxiste, cu elemente hibride din rebus și științe.

Albumele experimentale de artă (seria "Outer-Art") cuprind supra-picturi, non-tablouri, anti-desene, super-fotografii, explicate în două manifeste: "Ultra-Modernism?" și "Anti-manifest" (<http://fs.gallup.unm.edu/a/oUTER-aRT.htm>).

S-au publicat, până acum, 12 cărți analizând creația sa literară, printre care: "Estetica Paradoxismului", de Titu Popescu (1995), și "Paradoxism și postmodernism", de Ion Soare (2000). A fost nominalizat, în 2011, de către Academia DacoRomână de la București pentru Premiul Nobel pentru Literatură, pentru cele cca. 75 de cărți de literatură publicate.

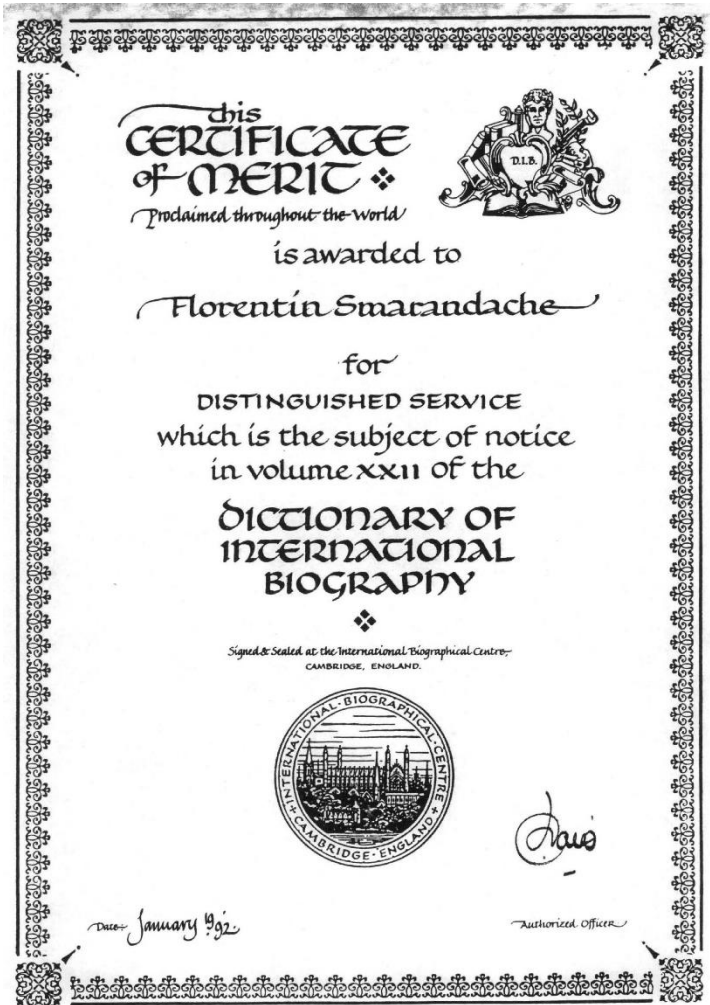
Sute de articole și recenzii despre activitatea lui Florentin Smarandache pot fi descărcate din secțiunile "Biblioteca Digitală de Științe" și "Biblioteca Digitală de Literatură" din situl autorului: <http://fs.gallup.unm.edu/eBooks-otherformats.htm>, <http://fs.gallup.unm.edu/eBooksLiterature.htm>.

S-au organizat chiar și conferințe dedicate noțiunilor introduse de Florentin Smarandache în științe: *First International Conference on Smarandache Type Notions in Number Theory*, 21-24 august 1997, organizatori: Dr. C. Dumitrescu & Dr. V. Seleacu, Universitatea din Craiova, România; *International*

Conference on Smarandache Geometries, 3-5 mai 2003, organizator: Dr. M. Khoshnevisan, Griffith University, Gold Coast Campus, Queensland, Australia; *International Conference on Smarandache Algebraic Structures*, 17-19 decembrie 2004, organizator: Prof. M. Mary John, Mathematics Department Chair, Loyola College, Madras, Chennai - 600 034 Tamil Nadu, India.

Călător global, a vizitat peste 50 de țări, călătorii despre care a scris într-o serie de (foto-video)jurnale instantanee. În decembrie 2015, a participat la o expediție în Antarctica. O fotogalerie, la <http://fs.gallup.unm.edu/photo/GlobeTrekker.html>.

Câteva diplome

Florentin Smarandache și seducția polimorfismului

The Marquis Who's Who
Publications Board

Certifies that

Florentin Smarandache

is a subject of biographical record in

Who's Who in the West
Twenty-Third Edition
1992/1993

inclusion in which is limited to those individuals who have demonstrated outstanding achievement in their own fields of endeavor and who have, thereby, contributed significantly to the betterment of contemporary society.

Janis S. Barnes
President

Honeywell

COMMERCIAL FLIGHT SYSTEMS GROUP

PEER RECOGNITION AWARD

Presented to

Florentine Smarandache

Presented for

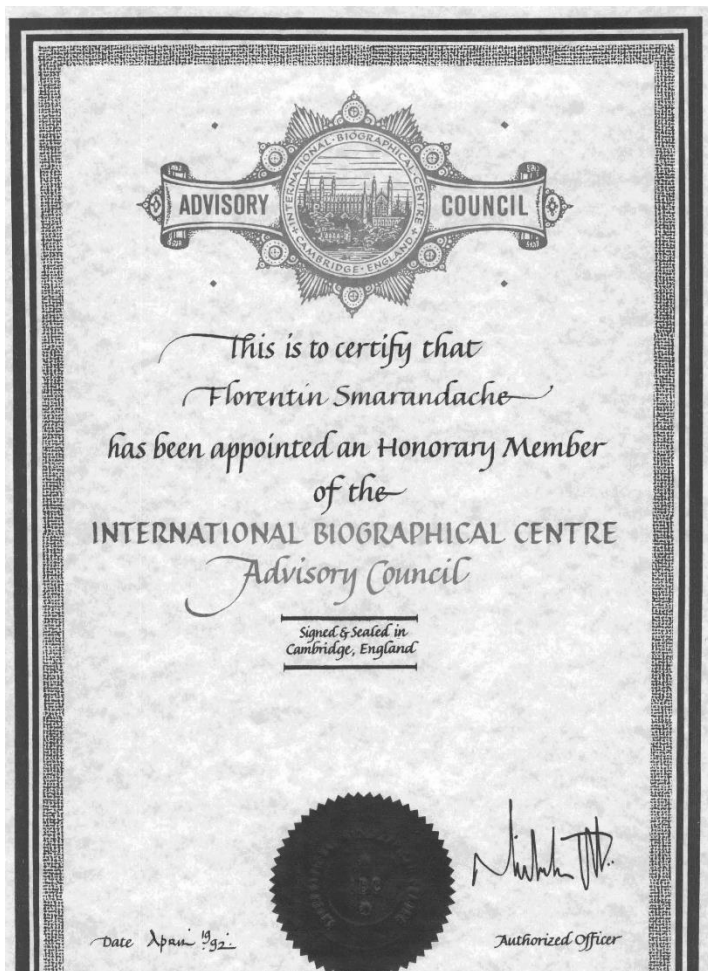
*Datalink/CDK Team
Quality Team of the 3rd Quarter 1993
in support of Honeywell's Quality Policy*

*Nominated by
Dennis Cartwright*

Don H. H. H.
Vice President, General Manager
Air Transport System Division

September 16, 1993

The Mathematical Association of America
(INCORPORATED)

This is to certify that
FLORENTIN GH. SMARANDACHE
has been elected by the Board of Governors as
a Member
of the Mathematical Association of America

June 6, 1983

David P. Raelle
Secretary

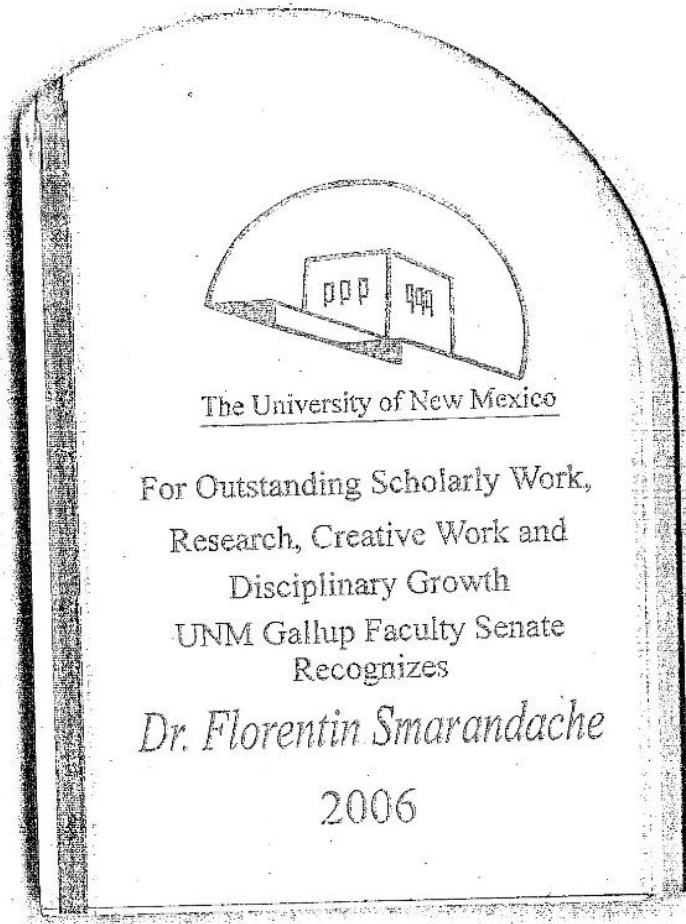
Accomplishment Of Merit

This certifies that the Board of Judges has noted
FLORENTIN SMARANDACHE
for the outstanding literary accomplishment entitled
"THE GENERAL ASSEMBLY WITH YOU"

ACCOMPLISHMENT
OF
MERIT

Charles J. Palmer
Charles J. Palmer
Editor-in-Chief
Creative Arts & Science Enterprises

2009 New Mexico Book Awards

Finalist—Reference Book

Smarandache, Florentin
Experimental Paradoxist Linguistics

The New Mexico Book Awards are underwritten by Albuquerque The Magazine, Borders, Sunbelt Shows/Fiery Foods, New Mexico Book Co-op, and New Mexico Humanities Council.

Additional individual category sponsors are:

Albuquerque/Bernalillo County Library System and the Friends, Cygnet Press, Land of Enchantment Romance Authors, LPD Press, New Mexico Book Association, New Mexico Coalition for Literacy, New Mexico Humanities Council, New Mexico State Library, PageOne Books, Pen New Mexico, Printers Press, ReadingNewMexico.com, ReadWest, Rio Grande Books, Rio Rancho Public Library, Santa Fe Public Library, SouthWest Writers, WalMart at Zuni, and Word-Harvest Writers Workshop.

2009 New Mexico Book Awards

Finalist—Reference Book

**Kandasamy, W.B. Vasantha
and Florentin Smarandache**
Special Classes of Set Codes and Their Applications

The New Mexico Book Awards are underwritten by Albuquerque The Magazine, Borders, Sunbelt Shows/Fiery Foods, New Mexico Book Co-op, and New Mexico Humanities Council.

Additional individual category sponsors are:

Albuquerque/Bernalillo County Library System and the Friends, Cygnet Press, Land of Enchantment Romance Authors, LPD Press, New Mexico Book Association, New Mexico Coalition for Literacy, New Mexico Humanities Council, New Mexico State Library, PageOne Books, Pen New Mexico, Printers Press, ReadingNewMexico.com, ReadWest, Rio Grande Books, Rio Rancho Public Library, Santa Fe Public Library, SouthWest Writers, WalMart at Zuni, and Word-Harvest Writers Workshop.

2009 New Mexico Book Awards

Finalist—Political Book

Smarandache, Florentin
Global Totalitarianism & the Working Animals

The New Mexico Book Awards are underwritten by Albuquerque The Magazine, Borders, Sunbelt Show/Flery Foods,
New Mexico Book Co-op, and New Mexico Humanities Council.

Additional individual category sponsors are:

Albuquerque/Bernalillo County Library System and the Friends, Cygnat Press, Land of Enchantment Romance Authors, LPD Press,
New Mexico Book Association, New Mexico Coalition for Literacy, New Mexico Humanities Council, New Mexico State Library,
PageOne Books, Pen New Mexico, Printers Press, ReadingNewMexico.com, ReadWest, Rio Grande Books, Rio Rancho Public Library,
Santa Fe Public Library, SouthWest Writers, WallMart at Zuni, and WordHarvest Writers Workshop.

2009 New Mexico Book Awards

Finalist—Anthropology/
Archaeology/Science

**Kandasamy, W.B. Vasantha
and Florentin Smarandache**
n-Linear Algebra of Type II

The New Mexico Book Awards are underwritten by Albuquerque The Magazine, Borders, Sunbelt Show/Flery Foods,
New Mexico Book Co-op, and New Mexico Humanities Council.

Additional individual category sponsors are:

Albuquerque/Bernalillo County Library System and the Friends, Cygnat Press, Land of Enchantment Romance Authors, LPD Press,
New Mexico Book Association, New Mexico Coalition for Literacy, New Mexico Humanities Council, New Mexico State Library,
PageOne Books, Pen New Mexico, Printers Press, ReadingNewMexico.com, ReadWest, Rio Grande Books, Rio Rancho Public Library,
Santa Fe Public Library, SouthWest Writers, WallMart at Zuni, and WordHarvest Writers Workshop.

EDITURA ȘI REVISTA NAȚIONALĂ DIDACTICA NOVA - ROMÂNIA

PREMIUL I

Se acordă domnului **prof. univ. dr. FLORENTIN SMARANDACHE**, de la **UNIVERSITATEA NEW MEXICO, AMERICA**, pentru secțiunea **POEZIE**, din partea Editurii și REVISTEI "DIDACTICA NOVA", pe anul 2012.

DIRECTOR
Prof. dr.
DUMITRU
GHERGHINA

REDACTOR-ȘEF,
Prof. Gr. I.
ELENA ADRIANA RĂDUCAN

Data:
20 DECEMBRIE 2012

REVISTA INTERNAȚIONALĂ DE ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

THESAURUM

PREMIUL I

Se acordă domnului **prof. univ. dr. FLORENTIN SMARANDACHE**, de la **UNIVERSITATEA NEW MEXICO, AMERICA**, pentru secțiunea **ȘTIINȚĂ**, din partea Revistei Internaționale de Știință și Cultură "THESAURUM", anul 2012.

DIRECTOR,
PROF. GR. I
Elena Adriana Răducan

REDACTOR-ȘEF,
PROF. GR. I
Mădălina Neațu

Data:
24 DECEMBRIE 2012

TELESIO GALILEI
ACADEMY OF SCIENCES

The Board of the Academy confers upon

FLORENTIN SMARANDACHE

in honour of contributions to natural philosophy, the award of

TELESIO GALILEI LAUREATE

*with all rights, privileges, and honours here and
elsewhere thereunto appertaining.*

*In witness whereof the seal of the Academy and the signatures of the
authorized officials thereof are hereunto affixed.*

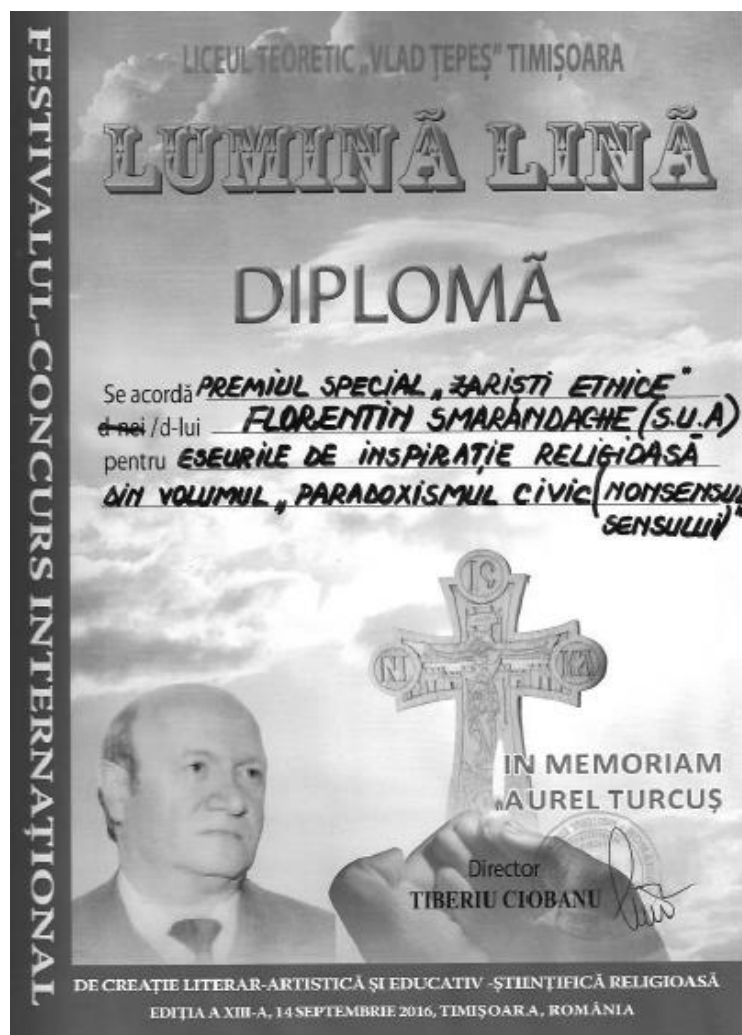

Jeremy Dunning-Davies,
President

[Signature]
Founder

Given at London, England, United Kingdom the 12th June 2010

Analize, interpretări, cronici, articole, note și recenzii de Alex Balog, Marian Barbu, George Băjenaru, Adrian Botez, Mircea Brenciu, Ada Cârstoiu, Petre Cichirdan, Paul Courget, Ioan Danilă, Daniel Deleanu, Doina Drăgan, Doina Drăguț, Ștefan Dumitrescu, Radu Enescu, Eugen Evu, Ovidiu Ghidirmic, Eva Halus, Dumitru Ichim, Ion Iorga-Simăn, Cezar Ivănescu, Charles T. Le, Jean-Michel Levenard, Alexandru Lungu, Constantin Manea, Nicolae Novac, Ion Părăianu, Marian Pătrașcu, Andrei Pogány, Constantin M. Popa, Marian Popa, Ion Popescu-Brădiceni, Emilia Popescu-Diculescu, Marin Popescu-Diculescu, Titu Popescu, Khalil Rais, Ion Rotaru, Nicolae Rusu, Gheorghe Săvoiu, Jawad Ben Serghini, Mircea Sever, Cecilia Sherban, Ion Soare, Dan Tărchilă, Mirela Teodorescu, Gheorghe Tomozei, T. Topoloveanu, Marian Țaicu, Al. Florin Țene, Geo Vasile, Andrușa R. Vătuiu, Mihail I. Vlad, Ion Radu Zăgreanu ș.a.

ISBN 978-1-59973-502-3

9 781599 735023 >